2

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד _____

יח"פ _____

_____

_____

_____

_____

מחלקה _____

תיק מס' _____

שם תיק: .מזכירות הממשלה

מזהה פיזי: א-5117/3

מזהה פריים: R0000fw

כתובת: 2-111-2-8-6 תאריך הדפסה: 11/10/2020

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבה ט"ז של הממשלה
יום ה', כ"ח בטבת התשמ"ט - 5.1.89

(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה, ש. פרס, ד. לוי, י. נבון, ר. אדרי, א. אולמרט, מ. ארנס, ח. בר-לב, מ. גור, ז. המר, ע. ויצמן (עד שעה 18:30), ג. יעקבי, א. כץ-עוז, ר. מילוא, ד. מרידור, מ. נסים, י. פרץ (משעה 14:00 עד 18:45), י. צור, מ. קצב, י. רבין (עד שעה 18:30), א. שאקי, מ. שחל, א. שרון

נעדרו השרים: א. דרעי (בחו"ל), י. מודעי (חולה), ג. פת (באבל)

כן נכחו:

י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
פרופ' מ. ברונו	- נגיד בנק ישראל
רב-אלוף ד. שומרון	- ראש המטה הכללי של צה"ל
רב-ניצב ד. קראוס	- המפקח הכללי של המשטרה (משעה 15:00)
ד. בועז	- הממונה על התקציבים
י. ביילין	- סגן שר האוצר
י. בליזובסקי	- המנהל הכללי, משרד התעשיה והמסחר
ד. בר-חיים	- משרד האוצר
מ. דברת	- המנהל הכללי, משרד הכלכלה והתכנון
י. דנון	- משרד האוצר
מ. הבא	- משרד האוצר
ת. הקר	- משרד האוצר
י. זכאי	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
אל"מ ש. חפץ	- משרד הבטחון
תא"ל ד. הרשקו	- משרד הבטחון
ר. לבונטל	- משרד האוצר
א. מעוז	- משרד האנרגיה והתשתית
א. מראני	- משרד האוצר
תא"ל ע. נבו	- מזכיר צבאי לראש הממשלה
ש. סלבין	- משרד ראש הממשלה
ד. עברי	- המנהל הכללי, משרד הבטחון
ז. פלדמן	- סגן שר העבודה והרווחה
א. פלטו	- משרד האוצר
ד. קהת	- המנהל הכללי, משרד הפנים

בפרוטוקול זה 78 דפים.

סא"ל צ. קסלר	- רל"ש הרמטכ"ל
י. קפלן	- משרד האוצר
י. רבינוביץ	- נציב מס הכנסה
ע. רובין	- יועץ כלכלי לראש הממשלה
ע. שגב	- משרד האוצר
א. שר	- משרד האוצר

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

(*) אחדים מן הנוכחים בישיבה השתתפו רק חלקית.

סדר היום :

32. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון
33. מינוי המנהל הכללי של משרד החוץ
34. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון
35. הפחתה בתקציב המשטרה
36. הפחתת הגרעון
37. בסיס התקציב והסמכות
38. תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב
39. ועדת שרים לניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב ובמדיניות הכלכלית
40. העלאת שכר לימוד להנדסאים וטכנאים
41. החזרי נסיעות
42. איחוד מנגנוני הגביה
43. סגירת בית-חולים פסיכיאטרי
44. הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים
45. הפחתת התמיכה בקופות-החולים
46. השכרת מבנים וציוד מתוחכם בבתי-חולים ממשלתיים
47. שינוי הסכם תקינה לאחיות

48. תמיכה בתלמידי ישיבות

49. העלאת שכר לימוד בכתות י"ג-י"ד

50. הגדלת היקף בנית כיתות לימוד מכספי מפעל הפיס

51. העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות

52. שינוי מבנה חברות מאכלסות

53. עידוד חוכרים להיוון דמי חכירה שנתיים

54. הפחתת שיא כח-אדם ברשויות מקומיות

55. שינויים בכח אדם בסקטור הציבורי במסגרת יישול ותוספות שכר על-פי הסכם המסגרת לשנת 1987 (סעיף 8)

56. שינוי מבני בענף התקשורת

57. הסכם שירותים בין הממשלה לבין רשות הדואר

58. סובסידיות לתחבורה ציבורית

59. רשות הנמלים והרכבות

60. חברת "אל-על" - תשלום על-חשבון מטוסי המדינה

61. מועצות היצור החקלאיות

62. ענף ההדרים

63. ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע

64. שיעורי הסובסידיות למוצרי מזון

65. קביעת סכומי הסובסידיה למוצרים המסובסדים

66. עוף קפוא

67. מחירי החלב

68. איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות עם החמ"ת

69. הפסקת פעילותה של החברה לפיתוח מפעלי תיירות (חפ"ת)

70. משק הגז

71. תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית

72. מלאי חירום של מוצרי דלק

73. ביטול מיסוי נקודות קיצבה

74. שינויים מבניים במערכת החינוך

75. כוח אדם באוניברסיטאות

76. העברת פעילויות בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים בשרותים החברתיים

77. העברת מפתנים ממשלתיים

78. המדפים הממשלתי

79. בתי-משפט שלום

80. משרד הבינוי והשיכון - מ.ע.צ.

81. משרד הבינוי והשיכון - המרכז למיפוי ישראל

82. המרכז למידע טכנולוגי מדעי

83. עידוד מחקר ופיתוח

84. רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר

85. תיקצוב הנחות בקרקע

86. העברת נושאים לדיון בועדת השרים לענייני כלכלה

87. דיון בהצעה לתקציב להקמת 8 ישובים חדשים

32. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון</u>

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר פותח.

השרים ד. לוי, י. רבין, א. שרון, מ. קצב ומ. נסים מעירים ושואלים.

הממונה על התקציבים, נציב מס הכנסה והשר ג. יעקבי מציגים.

השרים ד. מרידור, מ. קצב, מ. נסים, ד. לוי, מ. שחל, מ. ארנס, י. נבון, א. שרון; ומר ד. עברי מעירים ושואלים.

נציגי האוצר משיבים.

בדיון משתתפים:

השרים א. שרון, י. רבין; הרמטכ"ל; והשרים א. כץ-עוז, מ. קצב ומ. נסים.

השר ח. בר-לב; פרופ' מ. ברונו; והשרים א. אולמרט, ד. מרידור, מ. גור, ד. לוי, ג. יעקבי, מ. שחל ומ. ארנס מעירים ושואלים.

שר האוצר, סגן הממונה על התקציבים, נציב מס הכנסה ומנכ"ל משרד התעשיה והמסחר משיבים.

33. <u>מינוי המנהל הכללי של משרד החוץ</u>

שר החוץ פותח.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, על-פי סעיף 12 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, למנות את ראובן מרחב לתפקיד המנהל הכללי של משרד החוץ.

הממשלה יוצאת להפסקה של שעה.

34. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון</u>

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. שחל, ד. לוי, י. צור; סגן השר מ. פלדמן; השרים מ. ארנס, מ. גור, ח. בר-לב; המפכ"ל; והשרים י. נבון, י. פרץ, ז. המר, א. שאקי, ר. אדרי ור. מילוא.

השרים מ. קצב, מ. נסים, ש. פרס, י. רבין וא. שרון; ומר א. רובינשטיין מעירים ושואלים.

נגיד בנק ישראל ושר האוצר משיבים.

ראש הממשלה מסכם.

מזכיר הממשלה קורא את ההצעות להחלטה.

בדיון על ההחלטות משתתפים: ראש הממשלה - י. שמיר והשרים א. שרון, ז. המר, מ. שחל, מ. קצב, ש. פרס, מ. נסים, ג. יעקבי, ר. אדרי, י. צור, א. שאקי, א. כץ-עוז (הודיע כי בנושאים הקשורים לענייני משרדו יגיש הצעותיו לועדת השרים המוקמת לפי סעיף 39 להלן), ד. לוי; סגן השר מ. פלדמן; והשר מ. גור.

נציגי האוצר משיבים.

מ ח ל י ט י ם:

<u>תקציב הבטחון</u> (21 קולות בעד):-

1) מבסיס תקציב הבטחון הראשוני ל-1989 כמפורט בעמ' המצורפים-בזה (דפים 36-35) מתוך החוברת המדיניות הכלכלית 1989 ועוד 20 מיליון ש"ח, יקוצצו 120 מיליון ש"ח. (הצעת תקציב 1989, שהוגשה על-ידי האוצר בישיבת הממשלה ביום ה', כ"ה בטבת התשמ"ט - 5 בינואר 1989).

(חוברת המדיניות הכלכלית 1989 נמצאת במזכירות הממשלה).

2) חשלום 80 מליון שקלים נוספים ידחה לשנת התקציב 1990.

3) כל הנהלים וההסדרים שהיו נהוגים בין משרדי הבטחון והאוצר לגבי תקציבי הבטחון בעבר - יכובדו גם בתקציב הנוכחי.

4) בעוד כחמישה חודשים יבדק מצב הבטחון והמשק מחדש בהתחשב באירועים ביהודה, שומרון ועזה ומצב התקציב.

5) תבוטל חובת הקצאתם של 100 מיליון דולר לתעסוקה לתעשיה האזרית, שנקבעה במסגרת החלטת הממשלה בענין ה"לביא".

35. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתה בתקציב המשטרה

מ ח ל י ט י ם (17 קולות בעד; 4 קולות נגד):-

1) לקבל הצעה להפחית 6 מיליון ש"ח בתקציב המשטרה.

2) לדחות הצעה להפחית 2 מיליון ש"ח בלבד בתקציב המשטרה.

36. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתת הגרעון

מ ח ל י ט י ם - (19 קולות בעד; 2 קולות נגד; 3 נמנעים):-

להפחית את הגרעון המקומי ב-1141 מיליון ש"ח לעומת בסיס תקציב 1989 לפי הפרוט המצורף-בזה (דפים 37-42) (בנספח א').

(ה ע ר ה: נושא דמי הרשמה בחינוך המופיע בנספח א' הנ"ל אושר ב-17 קולות בעד ו-2 קולות נגד).

37. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - בסיס התקציב והסמכות

מ ח ל י ט י ם (18 קולות בעד):-

1. לאשר את בסיס תקציב המדינה לשנת 1989 כמפורט בנספח בניכוי ההפחתות בהתאם להחלטת הממשלה (דפים 43-46).

2. להסמיך את שר האוצר:

א) לעדכן את סכומי התקציב למחירי תקציב 1989.

ב) לקבוע את חלוקת סעיפי התקציב לתחומי פעולה ולתכניות, לרבות סכומי רזרבה לכל משרד, במסגרת הסכום הכולל שנקבע בסעיף התקציב של אותו משרד, על-דעת השר הנוגע בדבר. חילוקי דעות יובאו בפני ועדת השרים לענייני כלכלה.

ג) לקבוע את סכום ההוצאה המותנית בהכנסה וחלוקתו לסעיפי התקציב.

ד) לקבוע את סכומי ההרשאה להתחייב בסעיפי התקציב.

ה) לקבוע את חלוקת שיא כח-אדם בסעיפי התקציב, כמותחייב ממסגרת התקציב.

ו) לאשר שינויים טכניים בתקציב ובחוק בתקציב.

ז) להניח על שולחן הכנסת את הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 1989 המצורפת-בזה (דפים 48-47) עד ל-31 בינואר 1989.

38. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב</u>

מ ח ל י ט י ם : -

א. (19 קולות בעד; 3 קולות נגד):

לדחות הצעה שלא לקבל את הצעת החלטה מס. 7 של האוצר במסגרת תיקוני החקיקה שזה לשונה:
"להעלות את סכום ההכנסה המרבי שעליו משולמים דמי ביטוח לאומי לפי-6 מהשכר הממוצע במשק (במקום פי-3 לשכירים ופי-4 לעצמאיים)".

ב. (20 קולות בעד):-

1) להאריך את תקפן של ההוראות בדבר אי-חשלום נקודת קיצבה של הילד הראשון במשפחה שבה יש עד שלושה ילדים, בשנה נוספת.

2) להאריך את תקפו של חוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1984, בשנה נוספת.

3) להאריך את תקפו של חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985, בשנה נוספת.

4) לדחות בשנה אחת את הפעלתן של אותן הוראות בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, המחייבות תוספת תקציבית מעבר לתקציבים הקיימים היום.

5) לבטל את חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988.

6) להקטין במחצית את מענק הלידה המשולם על-פי חוק הביטוח הלאומי, למעט לאמהות הזכאיות לגימלה להבטחת הכנסה. שר העבודה והרווחה יהיה רשאי להציע, תוך שבוע ימים, הצעה חילופית לענין מענק הלידה שתביא לחסכון תקציבי שנתי בסך 15 מיליון ש"ח.

7) להעלות את סכום ההכנסה המרבי שעליו משתלמים דמי ביטוח לאומי לפי-6 מהשכר הממוצע במשק (במקום פי-3 לשכירים ופי-4 לעצמאיים).

עם זאת, הקצבאות המחליפות שכר ימשיכו להשתלם בשיעורים הקיימים היום. בנוסף לקבוע כי ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי תהיה זהה להכנסה שעליה משתלם מס הכנסה.

8) לתקן את חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, בנושאים אלה:

(א) תבוטל האפשרות שישובי קו עימות יהנו הן מהטבות לפי החוק והן מהנחות במס הכנסה.

(ב) המענקים לרשויות המקומיות בערי פיתוח יהיו בשיעור שבין עשירית למחצית מהמענק הבלתי מיועד שניתן להן ב-1986. השיעור הספציפי לכל עיר פיתוח ייקבע בידי שר הפנים ושר האוצר לפי המצב הסוציו-אקונומי של התושבים, שיעור הפטור ממס שהם זכאים לו כיום והכנסות הרשות המקומית מארנונה על מגורים ועסקים.

(ג) תושבי עיר פיתוח ישלמו שכר לימוד מודרג בעד חינוך בגני ילדים (במקום פטור) אך יהיו זכאים להנחות שיקבעו בידי שר האוצר ושר החינוך והתרבות, כך שהם ישלמו פחות מתושבי מרכז הארץ ברמה סוציו-אקונומית דומה.

(ד) תושבי עיר פיתוח שילדיהם זכאים להתקבל למעונות יום יקבלו הנחה מתשלום בשיעור שיקבעו שר האוצר ושר העבודה והרווחה (במקום פטור) כך שהם ישלמו פחות מתושבי מרכז הארץ ברמה סוציו-אקונומית דומה.

9) לתקן את סעיף 79 לפקודת התעבורה כדי לאפשר הקצאת חלק מאגרות הרכב לרשויות מקומיות המקבלות מענק לא מיועד וחלק לרשויות מקומיות למימון השקעות בשיפור תנאי התעבורה.

10) לתקן את חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים כך ששר החקלאות יוכל לקבוע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח (כגון חלב) אם הדבר דרוש כדי להבטיח שהיצור החקלאי יקויים על-פי התכנון.

11) לתקן את פקודת הפיקוח על פרי הדר ופקודת שיווק פרי הדר כך שבמועצת הפיקוח על פרי הדר יגדל ייצוגם של הפרדסנים וייקבע כי המועצה לא תעסוק בשיווק פרי הדר לתעשיה.

12) לתקן את חוק נכסי המדינה כך שמכירת מניות של המדינה בסכום שעד 20 מיליון ש"ח לא תהיה טעונה אישור ועדת הכספים של הכנסת.

13) לקבוע כי רשות השידור תעביר לממשלה סך של 50 מליוני שקלים חדשים שישמשו להקטנת החוב הפנימי של הממשלה.

14) לקבוע כי בשנת הכספים 1989 תשלם רשות הדואר למדינה תמלוגים בסך של 7 מליון שקלים חדשים והחל משנת הכספים 1990 תשלם הרשות תמלוגים שנתיים בשיעור של 8% מהערך המתואם של הרכוש הקבוע. התמלוגים ישולמו בתשלומים רבעוניים צמודים. שר האוצר ושר התקשורת יהיו רשאים לשנות את שיעור התמלוגים.

15) לגבות דמי הרשמה בעד לימודים במוסד חינוך בכיתות ט' עד י"ב, בשנת הלימודים התש"ן.

דמי הרשמה יהיו בשיעור מכסימלי של 800 ש"ח. הסכום ייקבע לפי מבחני הכנסה של המשפחה ובהתאם למספר הנפשות שבאותה משפחה.

הורה לא יהיה חייב בתשלום דמי הרשמה עבור יותר משלושה תלמידים.

משפחה שכה הכנסה המשוקללת לנפש היא עד 420 ש"ח ברוטו לחודש תהיה פטורה מתשלום דמי הרשמה.

מספר הנפשות במשפחה חד-הורית יוגדל באחד לצורך קביעת קבוצת התשלום.

דמי ההרשמה ישולמו בארבעה שיעורים שנתיים שווים.

סכום דמי ההרשמה ושיעור התשלומים יוצמדו למדד המחירים לצרכן, ומדרגות השכר יוצמדו לשכר הממוצע במשק לפי חוק הביטוח הלאומי.

כל הנושאים האמורים ייקבעו בחקיקה ראשית ושר החינוך והתרבות, בהסכמת שר האוצר, יקבע בתקנות את אופן גביית דמי ההרשמה, לרבות מי שגובה, דרכי תשלום ואופן הגשת ההצהרה.

החקיקה תתקן גם את חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, כדי לאפשר גביית דמי הרשמה.

16) עובדים שקבלו מניות או זכויות בחברה בעלת המפעל שבו הם עובדים, במסגרת תכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, יהיו פטורים ממס הכנסה בעת קבלת המניות. הפטור יינתן לגבי תכנית הבראה שאושרה בידי שר האוצר ובלבד שתנאי ההקצאה יעמדו בכללים שיקבע נציב מס הכנסה. כללים אלה יקבעו בין השאר כי המניות לא תהיינה סחירות במשך שלוש שנים לפחות וכי העובד יהיה זכאי למניה רק אם יישאר במקום העבודה במשך תקופה זו.

רווח ההון שיצמח לעובד, אם יצמח, ימוסה בעת המימוש, בין אם המניות או הזכויות נסחרות בבורסה ובין אם לאו.

פקודת מס הכנסה וצו מס הכנסה (פטור ממס על רווח הון ממכירת מניות), התשמ"ב-1981, יתוקנו לפי זה.

17) להטיל היטל חד-פעמי על כלי רכב פרטיים, כלי טיס פרטיים וכלי שיט פרטיים. כלי רכב ששנת יצורם עד 1981 יהיו פטורים מן ההיטל.

ההיטל יהיה בסכומים קבועים שייקבעו בחוק. לגבי כלי רכב הסכומים ייקבעו באופן פרוגרסיבי בשיעורים שבין 1% ל-3.5% משווי השוק המוצע, בהתאם לנפח המנוע וגיל הרכב. ההיטל ייגבה בתשלום אחד בעת חידוש רשיון הרכב. ההיטל לא יותר כהוצאה לצרכי מס הכנסה.

18) להסמיך בחוק את נציב מס הכנסה ומנהל המכס ומע"מ לתת הקלות במס למושבים ולחבריהם אשר הצטרפו להסדר הסיוע למושבים מינואר 1988 ולקיבוצים אשר חתמו על הסכמי הסיוע ממרס 1987 ואפריל 1988 ולחבריהם, וכן לתאגידים שבשליטתם שההסדר חל עליהם.

ההקלות במס יהיו לשנות המס 1987 ואילך אך לא יותר מחמש שנות מס רצופות מן השנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם.

ההקלות יתייחסו למס הכנסה, מס שבח מקרקעין, מס רכישה, מס בולים ומס ערך מוסף.

19) לקבוע בחוק איסור על רשויות מקומיות להעלות ארנונה כללית ללא אישור שר הפנים ושר האוצר.

20) לקבוע בחקיקה את ביטול המחיר המרבי לגז (ראה החלטה נפרדת) וביטול הסדרי ההתחשבנות בין חברות וספקי הגז לבין מינהל הדלק.

21) לקבוע בחקיקה כי כל אדם יהיה רשאי לעסוק בשיווק גז, בכפוף להוראות בטיחות, וכי ספק גז לא יוכל לאכוף על צרכן להמשיך ולרכוש גז ממנו.

22) לבטל את יום השבתון ביום הבחירות למועצות של הרשויות המקומיות (28 בפברואר 1989).

23) להקטין במחצית את סכום מימון הוצאות הבחירות לרשויות המקומיות.

24) להגיש לכנסת הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989, שבה ייקבעו התיקונים המפורטים בסעיפים 1 עד 21 לעיל.

נוסח הצעת החוק מצורף-בזה (דפים 66-49). ההצעה תוגש לכנסת לאחר ניסוחה הסופי בידי משרד האוצר ומשרד המשפטים.

25) להגיש לכנסת הצעת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989, שבה ייקבעו הקטנת מימון הבחירות וביטול יום השבתון כאמור בסעיפים 22 ו-23 לעיל.

נוסח הצעת החוק מצורף-בזה (דפים 68-67).

.39 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ועדת שרים לניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב ובמדיניות הכלכלית

מ ח ל י ט י ם:-

ועדת שרים, בהשתתפות ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר, השר לאיכות הסביבה, שר האנרגיה והתשתית ושר המשפטים תחליט, על-דעת הממשלה, בנושאים הקשורים לניסוח הצעות החקיקה ובנושאים אחרים הקשורים בהצעות אלו שיוגשו לועדה, תוך שבוע ימים.

הועדה תגיש את ההצעות לכנסת במסגרת הצעת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב 1989), התשמ"ט-1989.

.40 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העלאת שכר לימוד להנדסאים וטכנאים

מ ח ל י ט י ם, להעלות את שכר הלימוד להנדסאים וטכנאים בשנת הלימודים תש"ן ל-1900 ש"ח במחירי תקציב 1988.

.41 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - החזרי נסיעות

מ ח ל י ט י ם, לבטל תשלום החזר נסיעות ללומדים בקורסים למבוגרים במסגרת משרד העבודה והרווחה.

42. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - איחוד מנגנוני הגביה</u>

מ ח ל י ט י ם :-

א) תאוחד הגביה של מס ההכנסה ודמי הביטוח הלאומי.

ב) גביית דמי הביטוח הלאומי, לרבות גביית המס המקביל מעובדים וממי שחייבים בתשלום דמי ביטוח בעד עצמם (להלן עצמאים), תבוצע על-ידי מערכת הגבייה של מס הכנסה ב-1 באפריל 1989. שר האוצר רשאי לדחות ביצוע החלטה זו במידה וקשיים טכניים יחייבו זאת, למועד שלא יאוחר מה-1 בינואר 1990. גביית דמי ביטוח לאומי ממי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי תבוטל.

ג) תבוטל מערכת הגביה במוסד לביטוח לאומי עד ליום 31 בדצמבר 1989. עד תאריך זה מערכת הגבייה בביטוח לאומי תהיה אחראית לחיסול כל היתרות לגבייה משנים קודמות.

ד) לקבוע כי החל מיום 1 בינואר 1989, ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי תהיה זהה לזו של מס הכנסה.

ה) לקבוע כי החל מ-1 בינואר 1989 סכום ההכנסה המירבי של שכירים ועצמאיים לצורך תשלום דמי הביטוח הלאומי, יועלה לפי-6 מהשכר הממוצע לפי חוק הביטוח הלאומי.

ו) שעורי דמי הביטוח הלאומי יפחתו עקב החלת סעיפים 4 ו-5 אשר מרחיבים את סכומי ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי, כך שתוגדל גביית דמי הביטוח ב-30 מליון ש"ח, הנטל על מקבלי ההכנסות הגבוהות יגדל ואילו על מקבלי ההכנסות הנמוכות יקטן.

ז) המעבידים ישלמו למס הכנסה את דמי הביטוח הלאומי כסכום נפרד ומיועד לביטוח לאומי ובאותו אופן יפרישו משכר העובדים את דמי הביטוח הלאומי, וזאת לפי השעורים החדשים שיקבעו.

ח) העצמאים ישלמו למס הכנסה את דמי הביטוח הלאומי כסכום נפרד ומיועד לביטוח הלאומי וזאת לפי השעורים החדשים שיקבעו.

ט) דמי הביטוח הלאומי והמס המקביל שיגבו לחשבון ביטוח לאומי על-ידי מס הכנסה והדיווחים המתחייבים מהם לצורך חישוב הזכאות לגימלאות המוסד לביטוח לאומי יועברו מידי חודש במרוכז למוסד לביטוח לאומי. עצמאותו המימונית המלאה של המוסד לביטוח לאומי תוסדר באמצעות חקיקה ראשית.

י) מערכת רישום הזכאות לצורך תשלום גימלאות הביטוח הלאומי תמשיך להתנהל במוסד לביטוח לאומי.

יא) המס המקביל יועבר מידי חודש לקופות-החולים על-ידי המוסד לביטוח לאומי כפי שהדבר מבוצע היום, וזאת לאחר שקיבל את הכספים ממס הכנסה.

43. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - סגירת בית-חולים פסיכיאטרי</u>

מ ח ל י ט י ם :-

א) לצמצם 470 מיטות לחולי-נפש על-ידי סגירת בית-חולים פסיכיאטרי ממשלתי, ולהעביר את החולים למוסדות אחרים שתפוסתם נמוכה.

ב) לצמצם את תקציב משרד הבריאות בשנת הכספים 1989 כתוצאה מסגירת בית-החולים ב-2.5 מליון ש"ח ולהפחית 180 משרות.

44. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים</u>

מ ח ל י ט י ם:

צוות משותף של משרדי האוצר והבריאות יבדוק את נושא הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים כלליים המצויים במרכזים העירוניים הגדולים, לרבות אפשרות מכירתם בשיתוף הון פרטי.

45. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתת התמיכה בקופות-החולים</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א) להפחית את התמיכה בקופות החולים ב-40 מיליון ש"ח.

ב) להסמיך את שר האוצר ואת שר הבריאות לגרום להגדלת הכנסות קופות החולים ב-40 מיליון ש"ח.

46. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - השכרת מבנים וציוד מתוחכם בבתי-חולים ממשלתיים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א) בתי-החולים הממשלתיים הכלליים יאפשרו לגופים פרטיים שאין להם כל זיקה למעסיק ציבורי, להשתמש, תמורת תשלום, בציוד מתוחכם המצוי בהם, בשעות שבהן המיתקנים אינם מנוצלים על-ידי בתי-החולים.

ב) יופחתו 15 מיליון ש"ח מתקציב משרד הבריאות, שימומנו מהכנסות הנובעות מהשכרת המתקנים או בדרך מימון חלופית שתיקבע על-ידי שרי האוצר והבריאות.

ש מ ו ר

47. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - שינוי הסכם תקינה לאחירות</u>

מ ח ל י ט י ם (16 קולות בעד; 2 קולות נגד; 1 נמנע):-

הממשלה תיכנס למו"מ במגמה לדחות ביצוע הסכם תוספת משרות סיעוד בבתי-חולים ממשלתיים בשנה אחת וכן לפריסת התוספת על פני 10 שנים.

48. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תמיכה בתלמידי ישיבות</u>

מ ח ל י ט י ם, להפחית את תשלומי העברה לתמיכה בתלמידי ישיבות בשיעורים שיביאו לחסכון של 10 מיליון ש"ח בשנה. סכום זה יופחת מתקציב המשרד לענייני דתות.

הביצוע יהא בהדרגה שתתואם בין משרד האוצר והמשרד לענייני דתות.

49. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העלאת שכר לימוד בכיתות י"ג-י"ד</u>

מ ח ל י ט י ם, להעלות את שכר הלימוד בשנת הלימודים תש"ן בכתות י"ג-י"ד ל-1,350 ש"ח לשנה במחירי תקציב 1988.

.50 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הגדלת היקף בניית כיתות לימוד מכספי מפעל הפיס

מ ח ל י ט י ם: -

א) לדרוש ממפעל הפיס כי בשנת הכספים 1989 לא ייועדו כספים לבניית מרכזי פיס קהילתיים חדשים. הכספים שיתפנו עקב כך יופנו לבניית כיתות לימוד חדשות.

ב) מתן היתר להגדלה או היתר להעלאת מחיר של כרטיסי ההגרלה של מפעל הפיס, יותנה ביישומה של החלטה זו.

.51 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות

מ ח ל י ט י ם:

להטיל על נציגי הממשלה בועדה הציבורית שתוקם בהתאם להחלטת הממשלה מס. 534 מיום א' בתמוז התשמ"ז (28.6.87) לגרום להעלאה של 25% בשכר הלימוד באוניברסיטאות, בהשוואה לרמתו בתשמ"ח.

.52 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינוי מבנה חברות מאכלסות

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות ובו נציגי משרד הבינוי והשיכון, אגף התקציבים ורשות החברות הממשלתיות, לבחון מבנה החברות המאכלסות ולגבש במשותף הצעה מפורטת ולוח זמנים לביצוע שינויים מבניים, לצימצום ו/או לאיחוד חברות, כדי להביא לייעול הטיפול בנושא איכלוס.

הצוות יגיש המלצותיו לשר האוצר ושר הבינוי והשיכון עד 31.8.89.

53. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - עידוד חוכרים להיוון דמי חכירה שנתיים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א) להטיל על שר החקלאות ויו"ר מועצת מקרקעי ישראל, להביא למועצת מקרקעי ישראל החלטה בדבר עידוד חוכרים המשלמים דמי חכירה שנתיים לעבור לתשלום מהוון של יתרת דמי החכירה, בפרק זמן מוגבל.

ב) יוקם צוות משותף למינהל מקרקעי ישראל ומשרד האוצר שיכין המלצות בדבר הדרכים לעידוד המעבר.

הצוות יגיש המלצותיו לשר החקלאות ויו"ר מועצת מקרקעי ישראל ולשר האוצר עד 31.5.89.

54. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתת שיא כח-אדם ברשויות מקומיות</u>

מ ח ל י ט י ם: -

שיא כוח-האדם ברשויות המקומיות בשנת התקציב 1989 יופחת בשיעור של 3% לעומת שיא כח האדם שאושר להן לשנת התקציב 1988.

שר הפנים והממונים על המחוזות יפעילו לצורך ישום החלטה זו את סמכויותיהם לפי סעיף 24 לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, סעיף 206 לפקודת העיריות וסעיפים 27 עד 31 לפקודת המועצות המקומיות, לרבות רשויות שאינן מקבלות מענקים מהממשלה.

שר הפנים לא יאשר שיא כוח-אדם לרשויות, אלא אם בוצעה הפחתת 3%.

55. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינויים בכח-אדם בסקטור הציבורי במסגרת ייעול
ותוספות שכר על-פי הסכם המסגרת לשנת 1987 (סעיף 8)</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להפחית תוך שנתיים (מחצית בשנת 1989 ומחצית בשנת 1990) את מספר העובדים במשרדי הממשלה בהתאם למפורט בנספח המצורף-בזה (דף 69) וזאת בין השאר על-ידי ביטול פונקציות.

ב. לפעול להפחתת מספר העובדים בתאגידים כמשמעותם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, ב-3%; החלטה זו לא תחול על תאגידים שלגביהם קיימת החלטה נפרדת בדבר שיעור הפחתת כוח-האדם במסגרת תקציב 1989. שר האוצר והשרים הנוגעים בדבר יפעילו את סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, לביצוע החלטה זו.

ג. לפעול להפחתת מספר העובדים בגופים הנתמכים מתקציב המדינה ב-3%.

ד. הקפאת כוח-אדם:

1) להקפיא קליטת עובדים במשרדי הממשלה, עד להפחתת כח האדם, כאמור בסעיף 1.

2) תוקם ועדת חריגים משותפת לנציבות שירות המדינה, לאגף התקציבים במשרד האוצר ולמשרד הנוגע בדבר, לאישור גיוס עובדים הכרחי.

56. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינוי מבני בענף התקשורת</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. שרי התקשורת והאוצר ימנו צוות משותף שיבחן דרכים להגברת התחרותיות בענף הטלפוניה (טלקומוניקציה) ויגיש את המלצותיו לשרים תוך 45 ימים.

ב. נושאים שלא יוסכמו בצוות יוכרעו על-ידי השרים.

ש מ ו ר

.57 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הסכם שירותים בין הממשלה לבין רשות הדואר</u>

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות ממשרד האוצר ומשרד התקשורת להגיע להסכם עם רשות הדואר בדבר ההסדרים הכספיים בינה לבין בנק הדואר עד ליום 15.2.89, ולהסמיך את שרי האוצר והתקשורת, אם לא תושג הסכמה כאמור, לפסוק בנושא, עד ל-28.2.89.

.58 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - סובסידיות לתחבורה ציבורית</u>

מ ח ל י ט י ם (14 קולות בעד; 3 קולות נגד; 2 נמנעים): -

א. לבטל את הסובסידיות לתחבורה ציבורית במתכונתן הנוכחית בכפוף להתחייבות מחודשת של המפעילים לקיים לפחות את היקף הפעילות הנוכחי לתקופה של 5 שנים, או היקף שונה על-פי קביעת משרד התחבורה בתיאום עם משרד האוצר.

ב. להגדיל את תקציב משרד התחבורה לפתוח תשתית להעדפת תחבורה ציבורית ולפיתוח תשתית תחבורתית כוללת ב-120 מליון ש"ח לשנה במשך שבע שנים, החל מ-1989/90. עודפי תקציב בלתי מנוצלים יועברו משנה לשנה, או ינוצלו לפיתוח תשתית תחבורה לאומית נוספת. בחישוב כדאיות ההשקעה ילקח בחשבון גם ערך הזמן הנחסך לנוסעים וכן ערך החסכון מצמצום תאונות הדרכים.

ג. להטיל על שר התחבורה ושר האוצר למנות צוות שיגבש המלצותיו בתוך 21 יום בנושאים הבאים:

1) הנחה או פיצוי לשכבות אוכלוסיה מועדפות כגון גמלאים, נערים, חיילים, מקבלי הבטחת הכנסה ומשפחות עם 5 ילדים ומעלה עד גיל 18.

2) קביעת מנגנוני בקרה להבטחת המשך קיום שירותי תחבורה ציבורית ברמה נאותה ודרכי מימונם.

3) דרכי מימון קיים ונסיעות לא רווחים חדשים הנוספים למערכת.

4) אופן ניצול עודפי תקציב הפיתוח.

5) קצב מימוש סעיפים 1 ו-2.

ד. בכל מקרה, בנוסף על האמור בסעיף 3, מימוש ההחלטה ייעשה באופן הדרגתי ובכל מקרה לא יבוטלו כל הסובסידיות בשנת 1989/90.

ה. מימוש סעיפי ההחלטה כולם או חלקם מותנה ביישומם הכולל.

59. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - רשות הנמלים והרכבות</u>

מ ח ל י ט י ם:

1) להטיל על שר התחבורה ושר האוצר להקים צוות משותף לשני המשרדים ולרשות הנמלים והרכבות שיבחן את סכום העתודות הכספיות הדרושות לרשות לשם מימוש תכניות פיתוח בשנים הקרובות.

הצוות יגיש המלצותיו לשרים בתוך 30 יום מקבלת ההחלטה.

2) הגיע הצוות למסקנה שיש לרשות עודפי כספים יגיש לשרים המלצה בדבר השימוש בהם.

3) לא הגיע הצוות להמלצה מוסכמת יכריעו השרים בדבר סכום העתודות הכספיות הדרושות לרשות כאמור, ובדבר השימוש בעודפי הכספים אם ימצאו כי יש עודפים כאלה.

60. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
חברת "אל-על" - תשלום על חשבון מטוסי המדינה</u>

מ ח ל י ט י ם:

חברת "אל-על" תשלם למדינה בשנת התקציב 1989 סך של 15 מליון ש"ח (במחירי 1988) על-חשבון התשלום בעד השימוש במטוסים שנרכשו על-ידי המדינה והועברו לשימוש החברה.

61. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
מועצות היצור החקלאיות</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להקטין את מצבת העובדים של מועצות היצור כפי שהיו ביום 1.4.88 בשליש. רשימת מועצות היצור מפורטת בנספח המצורף-בזה (דף 70). שר החקלאות ושר האוצר יפעילו את סמכותם לפי סעיף 24 לחוק יסודות התקציב לביצוע החלטה זו.

ב. שרי החקלאות והאוצר ימנו בתוך חודש ימים צוות ביצוע במטרה לבחון וליישם הצעה זו. כבסיס לעבודת הצוות ישמשו בדיקות ובחינות שנערכו בעבר וביניהן דו"ח אדמוני.

ג. לאשר למועצות היצור תקציב ביניים למשך שלושה חודשים. התקציב השנתי לשנת 1989 ייקבע על-פי המלצות צוות הביצוע ובכפוף להחלטה בסעיף א' לעיל.

62. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ענף ההדרים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לאמץ את המלצות הצוות לבחינת מצב ענף ההדרים מיום 15.7.88 והחלטות מנכ"ל משרד החקלאות והממונה על התקציבים מיום 16.11.88 בנדון.

ב. שר החקלאות ימנה, בתוך 15 יום ממועד קבלת החלטה זו, צוות שיקבע את המהלכים וניהול ההצעה לבחירת ועדות מגדלים אזוריות שהן מצדן תמלצנה בפני השר על מועמדים לחברות במועצה לשיווק פרי הדר.

ג. לתקן את פקודת הפיקוח על פרי הדר ופקודת שיווק פרי הדר כך שמועצת הפיקוח על פרי הדר תורכב משלושה נציגי ממשלה, שבעה נציגי מגדלים ושלושה נציגי קבלנים, ויקבע כי הפרדסן לא יהיה זקוק לאישור המועצה בהתקשרותו לשם שיווק פרי הדר לתעשיה.

ד. שר החקלאות ימנה, בתוך 30 יום ממועד קבלת החלטה זו, שבעה נציגי מגדלים כחברים במועצה לשיווק פרי הדר.

63. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. תוקם קרן לביטוח אסונות טבע שתנוהל על-ידי "קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ", ואשר תמומן במשותף על-ידי הממשלה והחקלאים באמצעות פרמיות שנתיות.

ב. שר החקלאות ושר האוצר ימנו צוות משותף למשרדי האוצר והחקלאות וקרן נזקי טבע לגיבוש המלצות מפורטות בנושא. בנוסף יבחן הצוות את ההקטנה הצפויה בפרמיות הביטוח, כתוצאה ממגמת ההרחבה במספר המבוטחים ובהחלת הביטוח על גידולי שוק מקומי, במטרה להפנות את המקורות הנחסכים למימון ביטוח אסונות טבע.

הצוות יגיש מסקנותיו תוך חדשיים ממועד קבלת החלטה זו.

.64 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שיעורי הסובסידיות למוצרי מזון</u>

מ ח ל י ט י ם:

שיעורי הסובסידיה מהמחיר למוצרי המזון יהיו כמפורט להלן:

חלב	-	4%
פטם קפוא	-	תבוטל הסובסידיה
לחם	-	20%
ביצים	-	25%
פטם חי	-	25%.

.65 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
קביעת סכומי הסובסידיה למוצרים המסובסדים</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א. תקציב 1989 למוצרים המסובסדים ייקבע בהתאם ליעדים בדבר שיעורי הסובסידיות שקבעה הממשלה.

ב. בהתאם לסכום התקציב שייקבע, תיקבע רמת תמיכה קבועה למוצר. סכום התמיכה ישתנה בהתאם להנחות המחירים בתקציב 1989 מידי חודש בחודש. סכום התמיכה לכל מוצר לכל אחד מחודשי השנה יקבע לפני תחילת שנת התקציב על-ידי משרדי החקלאות והאוצר.

ג. בכפוף לסעיפים לעיל, אם שינוי בעלויות יגרום לכך שרמת התמיכה המפורטת בסעיף 2 אינה מספקת, יינתן הפיצוי באמצעות עדכון המחיר בלבד.

66. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - עוף קפוא</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לבטל את הסובסידיה לעוף הקפוא החל מ-1.4.89.

ב. להפסיק את קליטת הפטם הקפוא על-ידי הממשלה (באמצעות מועצת הלול) החל מ-1.4.89.

ג. להפסיק את אחזקת מלאי פטם קפוא על-ידי הממשלה (באמצעות מועצת הלול) החל מ-1.4.89.

ד. לצמצם את עודף כושר היצור בענף המשחטות.

ה. שר החקלאות ושר האוצר ימנו תוך 15 יום ממועד קבלת החלטה זו, צוות ליישום החלטה זו, ולקביעת היקף מקורות המימון הנחוצים לביצוע סעיף ד'.

67. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - מחירי החלב</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א. שר החקלאות, במסגרת סמכותו לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, יקבע כללים למחלבות לקליטת חלב גולמי שייוצר במסגרת המיכסה.

ב. שר האוצר ושר החקלאות יקבעו על-פי סמכותם לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה, התשמ"ו-1985), מחיר מינימום לחלב גולמי.

ג. בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1989) יתוקן חוק הפיקוח על מצרכים ושרותים ותוקנה לשר החקלאות סמכות: -

1) לקבוע מחיר מינימום לקליטת חלב גולמי.

2) סמכות להטיל קנסות על חריגות ממסגרת התכנון.

68. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות
עם החמ"ת</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשרר את החלטות הממשלה הקודמות על איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות עם החברה הממשלתית לתיירות (החמ"ת).

ב. האיחוד יתבצע בדרך של העברת מניות הממשלה בחברות אלו לחמ"ת.

ג. החשב הכללי יסיים ביצוע העברת המניות בתוך 90 יום מיום קבלת החלטה זו.

הערה: שר התיירות רשאי לערער על החלטה זו בפני ועדת השרים שהוקמה על-פי החלטה 39 לעיל.

69. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הפסקת פעילותה של החברה לפיתוח מפעלי תיירות (חפ"ת)</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. יופסק לאלתר מתן מענקי השקעה לפרוייקטים חדשים על-פי החוק לעידוד השקעות הון באמצעות החברה לפיתוח מפעלי תיירות (החפ"ת).

ב. להטיל על שר האוצר ושר התיירות למנות צוות היגוי שיוקנו לו סמכויות ביצוע בהשתתפות: -

1) נציג החשב הכללי - יושב-ראש הצוות
2) נציג משרד התיירות
3) נציג רשות החברות הממשלתיות
4) נציג אגף התקציבים.

תפקידי הצוות:

1) למכור את תיק ההלוואות של החפ"ת לגופים במערכת הבנקאית או להעביר את התיק לניהול אגף החשב הכללי באוצר.

2) כצעד משלים להחלטה בפסקה (א) לעיל - רשאי הצוות להחליט על קיום החברה כ-"ישות משפטית חיה", אך ללא פעילות עיסקית כלשהיא.

3) לפעול לצמצום מנגנון כח האדם בחברה, ולמימוש נכסי החברה.

הצוות יסיים עבודתו בתוך 4 חודשים ממועד קבלת החלטה זו.

ג. משרד התיירות יהיה אחראי לפיקוח ולבקרה אדריכלית על הפרויקטים ולבדיקות הכלכליות השונות המתבצעות היום על-ידי החפ"ת. הקצאת המשאבים לפעילות זאת תסוכם בין המשרד לאגף התקציבים באוצר.

הערה: שר התיירות רשאי לערער על החלטה זו בפני ועדת השרים שהוקמה על-פי החלטה 39 לעיל.

.70 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - משק הגז</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להסיר את הפיקוח על מחיר הגז, החל מיום 2.4.89.

ב. להסיר את המגבלות לכניסת חברות שיווק חדשות לענף הגז.

ג. לאפשר מעבר חופשי של צרכנים בין החברות.

ד. להטיל על שר האנרגיה והתשתית לפעול למימוש החלטות אלה.

.71 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית

מ ח ל י ט י ם, להקטין את תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית בסכום של 2.0 מליון ש"ח (במחירי תקציב 1988/89.

.72 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
מלאי חירום של מוצרי הדלק

מ ח ל י ט י ם: -

א. להעביר את הבעלות על המלאי הבטחוני למשק לשעת חירום, לרבות המלאי הבטחוני של נפט גולמי, מידי חברות הדלק לבעלות הממשלה.

ב. להעביר את הבעלות על מלאי מזוט לשעת חירום לחברת החשמל.

ג. להעביר את הבעלות על המלאי הבטחוני של דס"ל וסולר מידי חברות הדלק למערכת הבטחון.

ד. שר האוצר, שר הבטחון ושר האנרגיה והתשתית יקבעו את פרטי הביצוע של החלטה המפורטת בסעיף 3 ואת ההסדרים הנובעים ממנה. בהעדר הסכמה ביניהם יובא נושא זה להחלטת הממשלה.

.73 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
ביטול מיסוי נקודות קיצבה

מ ח ל י ט י ם:

תקפו של מיסוי נקודות קיצבה לא יוארך.

74. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינויים מבניים במערכת החינוך</u>

מ ח ל י ט י ם (17 קולות בעד; 2 קולות נגד): -

להפחית את תקציב משרד החינוך והתרבות ב-3 מיליון ש"ח בנושאי שיא כוח אדם.

75. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
כוח-אדם באוניברסיטאות</u>

מ ח ל י ט י ם:

הועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) תקבע שיאי כח אדם באוניברסיטאות שיבטאו את מדיניות הממשלה לבקרה של כח-האדם בסקטור הציבורי, ואת מדיניות ות"ת בקביעת קדימויות אקדמאיות.

76. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
העברת פעילויות בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים
בשרותים החברתיים</u>

מ ח ל י ט י ם, להעביר את ביצוע הקורסים וההשתלמויות של בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים בשרותים החברתיים לגופים ציבוריים קיימים. עם העברת הפעילויות ייסגר בית-הספר. כתוצאה מכך - לצמצם את שיא כח-האדם של משרד העבודה והרווחה ב-20 משרות.

77. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העברת מפתנים ממשלתיים

מ ח ל י ט י ם, להעביר הילדים השוהים במפתנים ממשלתיים למסגרות חלופיות במשרד החינוך והתרבות ובהכשרה המקצועית במשרד העבודה והרווחה. כתוצאה מכך - להפחית 30 משרות בשיא כוח-האדם של המשרד. המפתנים שהילדים יועברו מהם יסגרו.

78. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המדפים הממשלתי

מ ח ל י ט י ם, להעביר את המדפים הממשלתי לגורם חוץ ממשלתי.

79. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת ה1989 - בתי-משפט שלום

מ ח ל י ט י ם, להטיל על שר המשפטים ושר האוצר למנות צוות שיגיש לשרים, עד כ"ד באדר א' התשמ"ט (1.3.89) המלצות בענין האפשרויות לשינוי מבנם ופריסתם של בתי-משפט שלום.

80. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - משרד הבינוי והשיכון - מ.ע.צ.

מ ח ל י ט י ם, להטיל על שר האוצר ושר הבינוי והשיכון לגבש המלצות על תפקידי מ.ע.צ., מבנה מ.ע.צ., היקף כח-אדם ומעמדו המשפטי, ולפעול ליישום ההמלצות עד 31.7.89.

.81 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
משרד הבינוי והשיכון - המרכז למיפוי ישראל

מ ח ל י ט י ם:

א. להטיל על שר הבינוי והשיכון ושר האוצר לפעול להקמת מערכת מידע ארצית במקרקעין.

ב. להטיל על שר האוצר ושר הבינוי והשיכון לגבש המלצות על תפקידי המרכז למיפוי ישראל, מבנה, היקף כח-אדם ומעמדו המשפטי של המרכז למיפוי ישראל ולפעול ליישם ההמלצות עד 31.7.89.

ג. שרים שיבקשו כי משרדיהם יטלו חלק בדיונים אלה, יבואו בדברים עם שר הבינוי והשיכון ושר האוצר.

.82 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
המרכז למידע טכנולוגי מדעי

מ ח ל י ט י ם:

שר האנרגיה והתשתית ושר האוצר ימנו תוך 30 ימים ועדה שחבריה יהיו: נציג משרד האנרגיה והתשתית ונציג אגף התקציבים במשרד האוצר, לבדיקת פעילות המרכז למידע טכנולוגי מדעי, וניהול מאגרי מידע נוספים בממשלה.

.83 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
עידוד מחקר ופיתוח

מ ח ל י ט י ם:

א. לתקן את התוספת לחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשיה התשמ"ד-1984, ולהוסיף סיווג של פרויקטים מועדפים אשר יזכו לשעור גבוה יותר של תמיכה. שעור זה יהיה 60% מההוצאה בפרויקטים אזרחיים

(בהשוואה לתמיכה רגילה של 50%) ו-35% מההוצאה בפרויקטים צבאיים (בהשוואה לתמיכה רגילה של 30%).

הגדלת שעור השתתפות תהיה לתקופה מוגבלת מ-1.4.89 עד 31.3.90.

ב. להטיל על המדען הראשי במשרד התעשיה והמסחר ועל הממונה על התקציבים במשרד האוצר להקים צוות משותף אשר יקבע את הקריטריונים לאישור הפרויקטים המועדפים.

ג. לאחר קביעת הקריטריונים יגישו שר התעשיה והמסחר ושר האוצר לאישור ועדת הכספים את הכנסת הצעה לתיקון התוספת בהתאם להחלטה זו.

ד. תקציבים יוקצו בהתאם.

84. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. 1) לבצע רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר על-ידי העברת היבוא לגורמים פרטיים.

2) תחילת הפעלת הרפורמה במספוא תהיה ב-1 במרס 1989.

3) מועד סיום ביצוע כל הרפורמות יהיה לא יאוחר מ-31 במרס 1991.

ב. לאמץ את ההמלצות של הועדות שעסקו בנושא, ושעיקריהן מצורפות-בזה (דפים 71-72) בדבר דרכי הביצוע של העברת יבוא מספוא ובשר לידיים פרטיות.

ג. למנות ועדה בין משרדית בהשתתפות משרדי האוצר, התעשיה והמסחר והחקלאות ליישום רפורמה ביבוא החיטה. הועדה תגיש את מסקנותיה בתוך 80 יום ממועד קבלת החלטה זו.

.85 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תיקצוב הנחות בקרקע

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות משותף למינהל מקרקעי ישראל ולאגף התקציבים באוצר לבחון את הדרכים למתן ביטוי תקציבי בתקציב המדינה להנחות בדמי מכר, דמי חכירה, דמי הסכמה ודמי היתר שנותן המינהל, והדרכים לקביעת שוויין של ההנחות. הצוות יגיש את המלצותיו עד לתאריך 1.6.89 לשר התקלאות, יו"ר מועצת מקרקעי ישראל ושר האוצר.

.86 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העברת נושאים לדיון בועדת השרים לענייני כלכלה

מ ח ל י ט י ם:

ההצעות להחלטה המצורפות-בזה (דפים 78-73) בנושאים שונים מועברות לדיון בועדת השרים לענייני כלכלה.

.87 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - דיון בהצעה לתקציב להקמת 8 ישובים חדשים

מ ח ל י ט י ם:

ראש הממשלה ידון עם ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר באשר להצעה בקשר להעמדת תקציב להקמת 8 ישובים חדשים ביהודה, שומרון ועזה.

ראש הממשלה מסכם.

ה י ש י ב ה נ ו ע ל ת

(בשעה 22:40)

תקציב הוצאות נטו

		בסיס ראשוני ל 1989
	סה"כ כללי	46,319,615
	חלק א': תקציב רגיל	32,234,228
	חלק ב': תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	חלק ג': החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
	חלק א': הוצאה רגילה	32,234,228
	ממשל ומנהל	2,359,313
01	נשיא המדינה	3,237
02	כנסת	28,960
03	חברי ממשלה	1,550
04	משרד ראש הממשלה	19,444
05	משרד האוצר	246,772
06	משרד הפנים	34,273
07	משרד המשטרה	671,549
08	משרד המשפטים	98,939
09	משרד החוץ	175,771
10	משרד הכלכלה והתכנון	2,119
11	משרד מבקר המדינה	20,568
12	גמלאות ופיצויים	899,133
13	הוצאות שונות	136,268
14	מימון מפלגות	14,510
19	משרד המדע והפיתוח	6,220
	בטחון	9,116,928
15	משרד הבטחון	8,994,569
16	הוצאות חרום אזרחיות	36,237
17	השתתפות בהוצאות המנהל האזרחי	86,122
18	רשויות מקומיות	574,660

תקציב הוצאות נטו

		בסיס ראשוני ל 1989
	שרותי חברה	8,861,789
20	משרד החינוך והתרבות	2,467,820
21	השכלה גבוהה	632,989
22	המשרד לענייני דתות	165,417
23	משרד העבודה והרווחה	4,045,995
24	משרד הבריאות	526,262
25	תגמולים לנכים	128,851
29	משרד הבינוי והשיכון	76,000
30	המשרד לקליטת עליה	68,153
32	תמיכות במחירי מצרכי יסוד וביצור חקלאי	750,302
	כלכלה ומשק	1,567,382
33	משרד החקלאות	461,110
34	משרד האנרגיה והתשתית	9,522
35	הועדה לאנרגיה אטומית	39,648
36	משרד התעשיה והמסחר	34,003
37	משרד התיירות	33,175
38	פיתוח שווקים ליצוא	943,350
39	משרד התקשורת	8,800
40	משרד התחבורה	23,574
41	השתתפות בתקציב הרכבת	
42	תמיכות והחזרים לתחבורה	7,700
43	אגף המדידות	6,500
44	סבסוד אשראי	510,000
45	תשלום ריבית	6,988,625
	רזרבות	2,255,531
47	רזרבה כללית	1,505,531
48	רזרבה להתייקרויות	750,000

נספח ז'

פרוס והשינויים בתקציב ובגופי הסקטור הציבורי
מליוני ש"ח

נושא	סכום והתפוצה ב-89	מימון כלכלי	הערות
גרעון כולל			
חוק תקציב 89			
משרדים וחברות			
עבודה ורווחה			
פעולות שונות	10	צריכה והשקעה	
וחזר נסיעות לתלמידים	1.4	תשלומי העברה	
שכ"ל חנדסאים וטכנאים	26	תשלומי העברה	
ביטוח לאומי			
קצבת ילד ראשון	180	תשלומי העברה לפרטים	
מענק לידה	15	תשלומי העברה לפרטים	
איחוד גביה	5	שנוי מבני	
	30	תוספת הכנסות	
בריאות			
סגירת בי"ח פסיכיאטרי	2	חוצאה ממשלתית	
מכירת בתי-חולים	-	שנוי מבני (חד פעמי, 50 מ' ש"ח)	
דמי ביקור ושכירות מבנים	32	40 תוספת הכנסות, 8 החזר למשרד הבריאות	
וצירוד מתוחכם בבתי חולים ממשלתיים לגופים פרטיים	15	הכנסות	
דחיית ביצוע הסכם תקינה	15		
חנות			
תמיכה בתלמידי ישיבות	10	תשלומי העברה	
חינוך			
פעולות	8	פעילות ממשלתית	
דמי הרשמה	25	45 תוספת הכנסות, 25 מ' גידול טבעי*	
הכנסות אחרות	11		
דחיית חלק מחזק	-		
חינוך מיוחד			
מפעל הפיס	3		
השכלה גבוהה			
והעלאת שכר לימוד בתש"נ ב-25%	-	הכנסות	הכנסות נטו בסך שנתי של 25 מליון ש"ח מיועדות למימון תוכנית רב שנתית

* [illegible]

ושונות ורשויות

שיכון ומנהל מקרקעי ישראל

משרד השיכון	10	פעולות
איחוד חברות שיכון -		שינויים מבניים — שני

חיוון דמי חכירה -		מנגנון ממשלתי
הגדלת הכנסות		
ממ"י - נכסי ו"פ	15	הכנסות

רשויות מקומיות

הפחתת תקציב		
ושיא כח אדם		
תקציב רגיל	30	תשלומי העברה
ותקציב פיתוח	8	תשלומי העברה
אגרת כלי רכב	15	תשלומי העברה
ביטול יום השבתון -		
בבחירות לרשויות		
המקומיות		
והפחתת מימון		
מפלגות לבחירות		
לרשויות		

חוץ בטחון ומשטרה

בטחון	120	חוצאה ממשלתית מקומית
משטרה ושב"ס	6	חוצאה ממשלתית
מנהל אזרחי	1.0	

	סכום ותוספתה ב- 69	סכום התוספתה שנה מלאה	מיון כלכלי	הערות
ושונות ומנוהל				
מנגנון ממשלתי	-	מנגנון ממשלתי וציבורי- כולל כח אדם בחו"ל 10% תוספתה		
הקפאת כ"א	-			
תקשורת				
בזק	-	שינוי מבני		
וטלוגים מרשות				
הדואר	7	הכנסות		
וסכם בנק והדואר	-	צוות בדיקה		
תחבורה				
ביטול סובסידיה	210	סובסידיות		
פיצוי קשישים				
וילדים	(50)	תשלומי העברה		
תוספת לתשתית				
מאגרת כלי רכב	(15)	השקעות		
יתרות רשות				
הנמלים	-	צוות בדיקה		
דמי חכירה אל על	15			
רשות השידור	-	תוספת חוב פנימי , חד פעמי - (50 מליון ש"ח)		
תוספת תשתית	(100)	והשקעות		

	סכום הפחתה ב-89	מיון כלכלי	הערות
משרדים כלכליים			
תקציב			
מועצות ייצור	-		
ענף והסדרים	-	שינוי מבני	
בטוח נזקי טבע			
ואסונות טבע	-	שינוי מבני	
קיזום מכירות	2	תשלומי העברה	
סובסידיות			
מזון	45	סובסידיות	שינוי (R)
ותחבורה ציבורית	210	ראה פרק תחבורה	
סובסידיות למוצרי			
דלק	43		
תעשיה			
מענקי מו"פ	-	תשלומי העברה כלכליים	
ליבוליזציה	-		
בירוא בשר,מטפוא,			
וחיטוז	-	שינוי מבני	
ביטוח שער	80		
תיירות			
איחוד חברות	-	שינוי מבני	
טגירת הפ"ת	-	שינוי מבני	
פעולות	1		
אנרגיה			
רפורמה בגז	-	שינוי מבני	
קיצוצים שונים	2	חוצאות ממשלח	
מלאי חרום -			
דס"ל וסולר	-	שינוי מבני	

מ י ס ו י

	סכום הפחתה ב-89
המשך וזיכוי על יבוא שרותים	145
ביטול מימוש קיצבאות ילדים	-
וזכוי רכב	20

סגירת יחידות ממשלתיות

	חסכון בכ"א	הערות

השכלה גבוהה

1. כח האדם באוניברסיטאות - והתיעלות בהתאם לסיכומי משרד האוצר עם ות"ת

משרד העבודה והרווחה 50

2. ביה"ס ומרכזי להכשרת עובדים סוציאליים 20

3. מפונים 30

אוצר 239

4. הוצאות והמדפיס הממשלתי מחוץ לממשלה 230

אנרגיה 33

5. הפסקת פעילות ומרכז למידע טכנולוגי מדעי והעברת הפעילות לסקטור הפרטי או לחברת מל"מ.

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
	סה"כ כללי	46,319,815
	חלק א': תקציב רגיל	32,234,228
	חלק ב': תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	חלק ג': החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
	חלק א': הוצאה רגילה	32,234,228
	ממשל ומנהל	2,359,313
01	בשיא המדינה	3,237
02	כנסת	28,960
03	חברי ממשלה	1,550
04	משרד ראש הממשלה	19,444
05	משרד האוצר	246,772
06	משרד הפנים	34,273
07	משרד המשטרה	671,549
08	משרד המשפטים	98,939
09	משרד החוץ	175,771
10	משרד הבלכלה והתכנון	2,119
11	משרד מבקר המדינה	20,568
12	גמלאות ופיצויים	899,133
13	הוצאות שונות	136,268
14	מימון מפלגות	14,510
19	משרד המדע והפיתוח	6,220
	בטחון	9,116,928
15	משרד הבטחון	8,994,569
16	הוצאות חרום אזרחיות	36,237
17	השתתפות בהוצאות המבהל האזרחי	86,122
18	רשויות מקומיות	574,660

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
	שרותי חברה	8,861,789
20	משרד החינוך והתרבות	2,467,820
21	השכלה גבוהה	632,989
22	המשרד לעניני דתות	165,417
23	משרד העבודה והרווחה	4,045,995
24	משרד הבריאות	526,262
25	תגמולים לבכים	128,851
29	משרד הביטוח והשיכון	76,000
30	המשרד לקליטת עליה	68,153
32	תמיכות במחירי מצרכי יסוד וביטוח חקלאי	750,302
	כלכלה ומשק	1,567,382
33	משרד החקלאות	461,110
34	משרד האנרגיה והתשתית	9,522
35	הועדה לאנרגיה אטומית	39,648
36	משרד התעשיה והמסחר	34,003
37	משרד התיירות	33,175
38	פיתוח שווקים ליצוא	943,350
39	משרד התקשורת	8,800
40	משרד התחבורה	23,574
41	השתתפות בתקציב הרכבת	
42	תמיכות והחזרים לתחבורה	7,700
43	אגף המדידות	6,500
44	סבסוד אשראי	510,000
45	תשלום ריבית	6,988,625
	רזרבות	2,255,531
47	רזרבה כללית	1,505,531
48	רזרבה להתייקרויות	750,000

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
חלק ב':	תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	תקציב פיתוח	1,839,387
	השקעות בממשל ומינהל	43,578
51	בנייני ממשלה	9,500
52	משטרה ובתי סוהר	22,303
53	בתי משפט	2,495
55	אוצר	9,280
57	רשויות מקומיות	148,167
	השקעות בשרותי חברה	564,390
60	חינוך	59,276
61	השכלה גבוהה	10,852
63	דת	11,327
64	עבודה ורווחה	8,250
67	בריאות	27,405
70	שיכון	447,280
	השקעות בענפי משק	1,083,252
72	חקלאות	125,010
73	מפעלי מים	75,160
74	המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח	5,741
75	פיתוח מקורות אנרגיה	39,447
76	פיתוח התעשיה	551,610
78	תיירות	26,685
79	תחבורה	41,155
80	בבישים	58,228
81	תקשורת	15,470
83	מפעלים שונים	144,746
84	תשלום חובות	10,546,000
85	הון חוזר תקציבי	200
87	רזרבה להוצאות פיתוח	
חלק ג':	החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
99	ריבית לבנק ישראל	800,000
	קרן לבנק ישראל	900,000

שיא כ"א

	שיא כוח אדם בסיס ראשוני 1989
סה"כ כללי	66,756.5
סך הכל משרדי ממשלה	65,891.5
01 גשיא המדינה	41.5
02 כנסת	332.5
04 משרד ראש הממשלה	584.0
05 משרד האוצר	5,730.0
06 משרד הפנים	650.0
07 משרד המשטרה	18,519.0
08 משרד המשפטים	1,860.0
09 משרד החוץ	847.0
10 משרד הכלכלה והתכנון	50.0
11 משרד מבקר המדינה	501.0
15 משרד הבטחון	2,207.0
17 מינהל אזרחי	845.0
19 משרד המדע והפיתוח	55.0
20 משרד החינוך והתרבות	2,150.0
22 משרד הדתות	360.0
23 משרד העבודה והרווחה	3,947.0
24 משרד הבריאות	20,334.0
25 תגמולים לנכים	60.0
26 משרד לאיכות הסביבה	
29 משרד השיכון	1,715.0
30 משרד הקליטה	478.0
33 משרד החקלאות	2,103.0
34 משרד האנרגיה והתשתית	245.0
36 משרד המסחר והתעשיה	606.0
37 משרד התיירות	185.0
39 משרד התקשורת	121.0
40 משרד התחבורה	744.0
43 מחלקת המדידות	327.0
47 רזרבה כללית	294.5
סך הכל מפעלים עסקיים	865.0
89 מפעלי האוצר	148.0
91 המכון לפריון העבודה והייצור	149.0
93 רכבת ישראל	
95 נמל יפו ונמל חדרה	6.0
96 מפעלי התקשורת	14.0
98 מינהל מקרקעי ישראל	548.0

חוק התקציב לשנת הכספים 1989, והתשמ"ט - 1988

הגדרות 1. בחוק זה -

"סעיף תקציב" - סכום או מספר משרות, הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו כפול מקוטע;

"תחום פעולה" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו נקודה;

"תכנית" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורה בלי סימון;

"שנת הכספים 1989" - השנה המתחילה ביום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989) והמסתיימת ביום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);

כל מונח אחר - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 (1) (להלן - חוק יסודות התקציב).

תקציב ההוצאה וחלוקתו 2. הממשלה רשאית להוציא בשנת הכספים 1989 אלפי שקלים _____ חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הראשון של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה".

תקציב ההוצאה המותנית בהכנסה 3. בנוסף על הסכום שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיף 2 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989, כהוצאה מותנית בהכנסה, _____ אלפי שקלים חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור השני של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה מותנית בהכנסה".

שיא כוח אדם 4. הממשלה רשאית למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות; חלוקת מספר זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור הרביעי של התוספת הראשונה הנקרא "שיא כוח אדם".

תקציב מפעלים עסקיים 5. (א) בנוסף על הסכומים שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיפים 2 ו-3 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989 את הסכומים הנקובים בטור הראשון של החלק השני בתוספת השניה (להלן - תקציב מפעלים עסקיים); חלוקת סכומים אלה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט באותו חלק.

(ב) בנוסף על מספר המשרות שהממשלה רשאית למלא לפי סעיף 4 רשאית היא למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות למפעלים העסקיים; חלוקת מספר זה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הרביעי של החלק השני של תקציב המפעלים העסקיים.

(ג) תחזית ההכנסות לכיסוי תקציב המפעלים העסקיים בשנת הכספים 1989 היא כמפורט בחלק הראשון של התוספת השניה.

הוראות לעניין סעיפים מסויימים

6. (א) את חלוקת התקציב בסעיף ותקציב 17 לתחומי פעולה ולתוכניות תקבע, לפי הצעת הממשלה, ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

(ב) השר לענייני דתות ושר האוצר יקבעו את המימון למטרות של תחום פעולה 05 בסעיף תקציב 22 בהתחשב בעמדת היועץ והמשפטי לממשלה באשר לקריטריונים.

(ג) לפי בקשת שר האוצר לגבי שימוש ברזרבה הכללית לפי סעיף 12 לחוק יסודות התקציב למטרה שבמסגרת הפעילות של משרד ראש הממשלה, תבוא במקום הועדה ועדה מיוחדת שתמנה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת מקרב חבריה.

הלוואה מבנק ישראל

7. סכום ההלוואה מבנק ישראל לא יעלה בשנת הכספים 1989 על סכום של -

(1) _____ אלפי שקלים חדשים למימון הוצאות הממשלה - לפי סעיף 48 (א) (1) לחוק יסודות התקציב;

(2) _____ אלפי שקלים חדשים להחזר חובות הממשלה לבנק ישראל - לפי סעיף 48(א) (2) לחוק יסודות התקציב.

עדכון סכומים

8. (א) הסכומים הנקובים בסעיפים 11, 12, 17, 27 ו-43 לחוק יסודות התקציב, יוגדלו ב- _____ אחוזים.

(ב) הסכום הנקוב בסעיף 19(ב)(1) לחוק יסודות התקציב, יוגדל ב-___ אחוזים.

תחילה

9. תחילתו של חוק זה ביום י"ג באייר התשמ"ט (1 באפריל 1989)

פרסום

10. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושה חדשים מיום קבלתו.

חוק הסדרים במשק המדינה
(תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989),
התשמ"ט-1989

5 בינואר 1989

66M
51/20

פרק א': מטרת החוק

מטרה 1. חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 1989.

פרק ב': תיקוני חקיקה

תיקון חוק הסדרים לשעת חירום 2. בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985 (1) -

(1) בסעיף 24, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(2) בסעיף 26, ברישה, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(3) בסעיף 26(6), בסעיף 119(1)(ב) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968(2), הסיפה המתחילה במלים "ורשאי העובד" - תימחק.

תיקון חוק היטל על שירותים מיובאים 3. בחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי הון (הוראת שעה), התשמ"ה-1984 (3), בסעיף 18(א), במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ט' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים 4. בסעיף 2 לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985 (4), במקום "עד יום י"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק חינוך מיוחד

5. בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (5) -

(1) בסעיף 18(א), בסופו יבוא: "קביעה כאמור לענין חקנים תהא גם בהסכמת שר האוצר";

(2) בסעיף 24 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "החש"ן" יבוא "החשנ"א" ובמקום "החשנ"ז" יבוא "החשנ"ה";

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) תחילתם של סעיפים 14, 15, 17 ו-18 בשנת הלימודים החשנ"א."

ביטול חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות)

6. חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988 (6) - בטל.

תיקון חוק הביטוח הלאומי

7. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968, בסעיף 94ב -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "20%" יבוא "10%";

(2) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "100%" יבוא "50%";

(3) בסעיף קטן (ב)(2), במקום "50%" יבוא "25%";

(4) בסופו יבוא:

"(ד) היתה המבוטחת זכאית בעת הלידה לגימלה להבטחת הכנסה על פי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (7), ישולם לה מענק לידה בשיעור כפול מן השיעור האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ג)."

תיקון חוק ערי ואזורי פיתוח

8. בחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988 (8) -

(1) בסעיף 1, הגדרת "ישוב קו עימות" - תימחק;

(2) בסעיף 3(ד)(3), הסיפה המתחילה במלים "הוראה זו" - תימחק;

(3) במקום סעיף 5 יבוא:

"מענקים לרשויות מקומיות

5. (א) הממשלה תעביר לרשות המקומית של עיר פיתוח מענק כספי בסכום שיקבעו שר הפנים ושר האוצר, ובלבד שלא יפחת מעשירית ולא יעלה על מחצית מסכום המענק לאיזון הבלתי מיועד שמשרד הפנים העביר אליה בשנת הכספים 1986.

(ב) סכום המענק ייקבע בהתחשב בשיקולים אלה:

(1) מצבם הכלכלי והתברתי של רוב תושבי עיר הפיתוח;

(2) שיעור הפטור ממס הכנסה שהם היו זכאים לו לפי תקנות מס הכנסה ערב תחילתו של חוק זה;

(3) שיעור ההכנסה של הרשות המקומית מארנונה כללית על מגורים ועסקים."

(4) בסעיף 13 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר לימוד בגני ילדים";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "לא ישלם" יבוא "יהיה זכאי להנחה בשכר לימוד" ובסופו יבוא "שר החינוך והתרבות ושר האוצר יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "בעד חינוך חינם הניתן בהם" יבוא "בעד ההנחות שנתנו";

(5) בסעיף 14 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר חינוך במעונות יום";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) תושב עיר פיתוח שילדיו זכאים להתקבל למעון יום על פי תנאים שקבעו שר העבודה והרווחה ושר האוצר, זכאי להנחה בשכר הלימוד בעד ילדיו השוהים במעון יום בעיר פיתוח; השרים האמורים יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה."

(6) סעיף 15 - בטל.

תיקון פקודת התעבורה

9. בסעיף 79 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) (9), המלים "על ידי בני אדם שהיו בתקופת הרשיון חושבים בתהום שיפוטה של הרשות המקומית האמורה" - יימחקו.

תיקון חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

10. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957(10) -

(1) אחרי סעיף 6 יבוא:

"קביעת מחיר מינימלי

6א. (א) שר התקלאות רשאי לקבוע בצו מחיר מינימלי למצרך בר- פיקוח.

(ב) לא ישתמש שר החקלאות בסמכותו לפי סעיף זה אלא אם היה לו יסוד סביר להניח שהדבר דרוש כדי להבטיח שהיצור החקלאי יקויים על פי התכנון; אין בהוראה זו כדי לגרוע מן האמור בסעיף 3.

(ג) על צו כאמור יחולו הוראות סעיף 6(ד).";

(2) בסעיף 7(ב), בפסקת משנה (2), בסופה יבוא:

"ואולם אם נקבע מחיר מינימלי לא ייקבע מחיר נמוך ממנו";

(3) במקום הכותרת לפרק הרביעי יבוא: "מניעת רווחים מופקעים והגנה על תכנון היצור החקלאי";

(4) אחרי סעיף 29 יבוא:

"סימן ג': מניעת פגיעה בתכנון היצור החקלאי

"איסור על קניה בפחות מהמחיר המינימלי

29א. נקבע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח לפי סעיף 6 או לפי כל חיקוק אחר, לא יקנה אדם אותו מצרך ולא יציע שימכרוהו לו במחיר נמוך מן המחיר המינימלי שנקבע."

(5) בסעיף 39(א)(1), במקום "26 ו-28" יבוא "26, 28 ו-29א".

תיקון פקודת הפיקוח על פרי הדר

11. בפקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940 (11), בסעיף 3(2), במקום פסקה (ב) יבוא:

"(ב) שנים עשר אנשים מטעם המגדלים (להלן - חברים מטעם המגדלים) והם:

1. שבעה שימנה שר החקלאות כנציגי הפרדסנים;

2. חמישה שימנה שר החקלאות כנציגי הקבלנים; לענין זה, "קבלן" - כמשמעותו בפקודת שיווק פרי הדר, 1947(12)."

תיקון פקודת שיווק פרי הדר

12. בפקודת שיווק פרי הדר, 1947, אחרי סעיף 3 יבוא:

"שיווק לתעשיה

3א. על אף האמור בסעיף 3, לא תהיה המועצה רשאית לערוך ולכפות חכנית או חכניות בדבר שיווק פרי הדר המיועד לתעשיה ולא תהיה רשאית להתנות התקשרות בדבר שיווק פרי הדר כאמור בקבלת רשיון או הסכמה מאת המועצה."

תיקון חוק נכסי המדינה

13. בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (13), בסעיף 5(ד), בפסקה (2), במקום "3,000,000 לירות" יבוא "20,000,000 שקלים חדשים" ובסופה יבוא: "הסכום האמור ישתנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם לחודש פברואר 1989 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי".

פרק ג': תשלומי רשויות למדינה

תשלום רשות השידור למדינה

14. בשנת הכספים 1989 תשלם רשות השידור לאוצר המדינה סכום של 50 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים וישמש לקיזוז חובות המדינה.

תיקון חוק רשות הדואר

15. בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (14), אחרי סעיף 44 יבוא:

"תשלום שנתי למדינה

44א. (א) החל בשנת הכספים 1989 תשלם הרשות תשלום שנתי למדינה.

(ב) בשנת הכספים 1989 יהיה התשלום בסכום של 7 מיליון שקלים חדשים והוא ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מהמדד שפורסם לחודש פברואר 1989 ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל יום תשלום.

(ג) החל בשנת הכספים 1990 יהיה התשלום השנתי בשיעור של 8% מן העלות של הרכוש הקבוע המצוי בשימושה של הרשות או הנמצא בהקמה, כשהוא מותאמת לתאריך המאזן שקדם לתחילת שנת התקציב, לפני ניכוי הוצאות הפחת בשנה השוטפת; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן עד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל יום תשלום.

(ד) השר ושר האוצר רשאים לשנות את שיעור התשלום השנתי.

(ה) דרכי חישוב העלות המותאמת לענין סעיף קטן (ג) יהיו בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף 31א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (15); כל עוד לא נקבעו כללים כאמור, תחושב העלות המותאמת לפי הכללים ששימשו בסיס לערכת המאזן.".

פרק ד': דמי הרשמה לבתי ספר על יסודיים

הגדרות 16. בפרק זה -

"הורים" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (16) (להלן - חוק לימוד חובה);

"מוסד" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לימוד חובה;

(2) בית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החניכות, התשי"ג-1953 (17);

"שנת לימודים" - שנה המתחילה ביום 1 בספטמבר ומסתיימת ביום 31 באוגוסט שלאחריו;

"תלמיד" - מי שלומד במוסד בשנת לימודים בכתות ט' עד י"ב;

"ילד" - ילד עד גיל 18;

"מספר נפשות במשפחה" - הורים וילדיהם, ואם ההורים חיים בנפרד - ההורה וילדיו החיים עמו, ואולם לגבי משפחה שבה הורה אחד בלבד, יראו כאילו למספר הנפשות בה נוסף אחד;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"הכנסה משפחתית" - הכנסה משפחתית חדשית של ההורים המחושבת על פי האמור בסעיף 22;

"נפש" - הורה או ילד מאותה משפחה;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

חובת תשלום דמי הרשמה 17. (א) בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הורים של תלמיד ישלמו עבורו לאוצר המדינה, בשנת הלימודים התש"ן, דמי הרשמה לכתות ט' עד י"ב, על פי קבוצת החשלום ששוייכו אליה לקראת שנת הלימודים, בשיעור המפורט בתוספת הראשונה כפי שהוא מעודכן לפי סעיף 19.

(ב) הורים לא יהיו חייבים בתשלום דמי הרשמה לגבי יותר משלושה תלמידים.

(ג) הורים שההכנסה לנפש במשפחתם אינה עולה על 420 שקלים חדשים, יהיו פטורים מתשלום דמי ההרשמה; לענין זה, "הכנסה לנפש" - ההכנסה המשפחתית כשהיא מחולקת במספר הנפשות המשוקלל שבסעיף ב' בתוספת השניה המופיע לצד מספר הנפשות בפועל שבסעיף א' לאותה תוספת.

(ד) שילם אחד ההורים את דמי ההרשמה, פטור מתשלומם ההורה השני.

קבוצת חשלום

18. (א) קבוצת החשלום סאמור בסעיף 17(א) תיקבע על פי ההכנסה המשפחתית ומספר הנפשות באותה משפחה, כמפורט בתוספת השלישית.

(ב) סכומי ההכנסה המשפחתית המפורטים בתוספת השלישית ישתנו לקראת מועד קביעת קבוצות החשלום, לפי שיעור השינוי בשכר הממוצע במשק, כפי שנקבע על פי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 (להלן - השכר הממוצע), לחודש יולי 1989 לעומת השכר הממוצע לחודש ינואר 1989.

(ג) הודעה על סכומי ההכנסה המשפחתית שהשתנו כאמור תפורסם בדרך שיורה השר.

עדכון דמי ההרשמה

19. סכום דמי ההרשמה לשנת הלימודים התש"ן יעודכן לקראת שנת הלימודים לפי שיעור השינוי במדד שפורסם בחודש אוגוסט 1989 לעומת המדד שפורסם בחודש אוקטובר 1988; הודעה על סכום דמי ההרשמה שעודכן כאמור תפורסם, לפני תחילת שנת הלימודים, בדרך שיורה השר.

שינוי סכומי ההכנסה המשפחתית ודמי ההרשמה

20. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את סכומי ההכנסה המשפחתית הנקובים בתוספת השלישית ואת דמי ההרשמה הנקובים בתוספת הראשונה.

דרכי החשלום

21. (א) הורים רשאים לשלם את דמי ההרשמה בארבעה שיעורים; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע באמצעות מי ייגבו דמי ההרשמה וכן את דרכי הגביה ומועדי החשלום.

(ב) כל שיעור משיעורי דמי ההרשמה ישתנה לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לאחרונה לפני מועד תשלומו בפועל לעומת המדד שלפיו נקבעו.

קביעת הכנסה משפחתית

22. (א) הכנסה משפחתית תיקבע כמפורט להלן:

(1) במשפחה שבה ההורים שכירים או אחד ההורים שכיר והשני אינו עובד - לפי ממוצע שלוש משכורות חדשיות של ההורים בשלושה חדשים שיקבע השר בהודעה ברשומות;

(2) במשפחה שבה חייב אחד ההורים בהגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה (18) (להלן - דו"ח) - לפי הממוצע החדשי של ההכנסה השנתית כפי שתשתקפה בדו"ח האחרון שהגיש החייב בהגשתו, כשהוא צמוד למדד, לפי שיעור השינוי במדד החודש השביעי בשנת המס שאליה מתייחס הדו"ח - ולגבי שנת המס 1988 השינוי במדד חודש אוגוסט 1988 - לעומת המדד שפורסם בחודש השלישי מבין שלושת החדשים האמורים בפסקה (1).

(ב) הורים החייבים בחשלום דמי הרשמה יגישו הצהרה על ההכנסה המשפחתית (להלן - ההצהרה) עד למועד שיקבע השר כאמור בסעיף קטן (ג); להצהרה יצורפו חלושי המשכורת או הדו"ח כאמור בסעיף קטן (א), לפי הענין.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את אופן הגשת ההצהרה ומועד הגשתה.

דין מי שלא הגיש הצהרה במועד

23. לא הגישו הורים הצהרה במועד שנקבע לכך, בלא שהיתה להם הצדקה, יחוייבו בתשלום דמי הרשמה לפי קבוצת התשלום הגבוהה ביותר.

פיגור בתשלום

24. לא שולם שיעור של דמי הרשמה במועד שנקבע לכך, חיווסף לסכום שלא שולם ריבית לא צמודה של 12% לשנה, מהמועד האמור עד למועד התשלום בפועל.

החזר תשלום יתר

25. שולמו דמי הרשמה ביתר, יוחזר סכום היתר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (19), מהמועד בו שולם עד למועד החזרתו.

הצהרה כוזבת

26. מי שהגיש הצהרה כוזבת, דינו - קנס.

דין התשלום

27. הוראות פקודת המסים (גביה) (20) יחולו על תשלום דמי הרשמה כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

חובת סודיות

28. לא יגלה אדם ידיעה או מסמך שנמסרו לו לצורך ביצוע פרק זה אלא אם כן התיר זאת שר האוצר.

ביצוע וחקנות

29. השר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

הוראת שעה לענין לימוד חובה

30. בשנת הלימודים התש"ן, ייקרא סעיף 6 לחוק לימוד חובה, כאילו אחרי סעיף קטן (ד) בו נאמר:

"(ד1) על אף האמור בסעיף קטן (ד), תלמיד בכתות ט' עד י"ב שזכאי לחינוך חינם לפי סעיף זה, רשאים לדרוש בעדו דמי הרשמה בעד לימודיו במוסד חינוך רשמי או בעד לימודיו במוסד חינוך אחר שאוצר המדינה נושא בשכרם לפי סעיף קטן (ג), הכל כאמור בפרק ב' לחוק המדרים במשק המדינה (תיקוני תקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989."

פרק ה': משק הגז

הגדרות

31. בפרק זה:

"גז" - גז פחממני מעובה;

"ספק גז" - מי שעוסק במכירה או בשיווק של גז;

"צרכן גז" - מי שרוכש גז לצריכה עצמית;

"המועד הקובע" - כ"ו באדר ב' התשמ"ט (2 באפריל 1989).

ביטול מחיר מרבי והסדרי התחשבנות

32. החל מן המועד הקובע בטלים המחיר המרבי וכל חשלום שנקבע בעד גז לפי כל דין, ובטלים כל הסדרי ההתחשבנות או השיפוי שהיו נהוגים בין מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית ובין כל ספק גז.

ספקי גז נוספים

33. החל מן המועד הקובע יהיה כל אדם רשאי לעסוק במכירה או בשיווק של גז, בכפוף להוראות בניחות שנקבעו לפי כל דין.

רכישת גז בידי צרכנים

34. צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, ועל אף האמור בכל הסכם או הסדר אין ספק גז רשאי לאכוף על צרכן גז להמשיך ולרכוש גז ממנו או באמצעותו.

דינים אחרים

35. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בחוק הרשות הלאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977(21), אך אין בו כדי לגרוע מסמכות לפי כל דין שעניינו פיקוח על מצרכים ושירותים ויציבות מחירים.

ביצוע וחקנות

36. שר האנרגיה והתשתית ממונה על ביצוע הוראות פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות ולהוציא הוראות משלימות לביצועו.

פרק ו': ארנונה כללית

סייג להעלאת ארנונה כללית

37. (א) לא תגבה רשות מקומית בשל נכס ארנונה כללית לשנת הכספים 1989 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988.

(ב) לשנת הכספים 1989 לא תשנה רשות מקומית הנהוג כלליות מארנונה ותנאי חשלומה, לרבות התוצאות של אי-חשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין לשנת הכספים 1988, אלא לטובת החייבים בארנונה.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להתיר לרשות מקומית העלאת ארנונה, או שינוי הנחה או תנאי חשלום או תוצאות של אי-חשלום במועד שלא כמותר לפי סעיף קטן (ב).

פרק ז': היטל על רכוש

הגדרות

38. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת החעבורה (נוסח חדש) או בתקנות החעבורה, התשכ"א-1961(22), זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;

(2) "היום הקובע" - כ"ה באדר ב' התשנ"ט (1 באפריל 1989);

(3) "התקופה הקובעת" - התקופה שבין היום הקובע לבין יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990),

(4) "הפקודה" - פקודת מס הכנסה;

(5) "רכב" - כל אחד מכלי התעבורה המפורטים בתוספית הרביעית והחמישית,

(6) "כלי טיס פרטי" - כלי טיס כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1982 (23), למעט כלי טיס המשמש לייצור הכנסה שעליה דיווח בעל כלי הטיס בדו"ח שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988,

(7) "כלי שיט פרטי" - כלי שיט כשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960 (24), בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאיננו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי חושב ישראל, אך למעט אלה:

כלי שיט ללא מנוע שארכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש לבית ספר לשיט וכלי שיט המשמש לבעליו לייצור הכנסה, שעליה דיווח בעל כלי השיט בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(8) "בעל רכב" - מי שביום חידוש רשיון הרכב בתקופה הקובעת היה רשום ברשיון הרכב כבעליו; ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בתקופה הקובעת - מי שנרשם כבעליו בעת מתן הרשיון, וכן מי שבתקופה הקובעת רכש רכב מבעל פטור;

(9) "בעל פטור" - מי שפטור מתשלום היטל על פי סעיף 48;

(10) "בעל כלי טיס פרטי" - מי שביום הקובע היה רשום כבעל כלי טיס בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973 (25) (להלן - הפנקס), וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיס לאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה הקובעת, ובאשר כלי הטיס איננו רשום לאמור - מי שהחזיק בכלי הטיס ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(11) "בעל כלי שיט פרטי" - מי שביום הקובע היה רשום כבעליו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט לאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה הקובעת, ובאשר כלי השיט אינו רשום לאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת,

(12) "נכה" - כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות התעבורה.

היטל בשל רכב

39. בעל רכב הרשום בישראל חייב בהיטל בשלו, לפי נפח המנוע ולפי שנת ייצורו, כמפורט בתוספות הרביעית והחמישית.

היטל בשל כלי טיס

40. בעל כלי טיס פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי הטיס ושנת ייצורו, כמפורט השישית.

היטל בשל כלי שיט

41. בעל כלי שיט פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי השיט, כמפורט בתוספת השביעית.

מניעת כפל היטל

42. לא ישולם היטל בשל רכב, כלי טיס או כלי שיט מסויים, יותר מפעם אחת.

התאמת סכומי ההיטל

43. (א) בסעיף זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"יום התיאום" - היום הראשון בחודש שקדם ליום התשלום.

(ב) סכומי ההיטל הנקובים בתוספות הרביעית עד השביעית יתואמו על פי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1989 עד למדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום.

מועד התשלום 44. (א) היטל הרכב ישולם במועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב, או בעת רישום הרכב לראשונה, לפי הענין, ולגבי רכב שהיה בידי בעל פטור והועבר למי שאינו בעל פטור ישולם ההיטל ביום רישום העברת הבעלות.

(ב) ההיטל בשל כלי טיס פרטי או בשל כלי שיט פרטי ישולם לא יאוחר מיום כ"ו באייר התשמ"ט (31 במאי 1989); ואולם אם בעל כלי הטיס או כלי השיט קיבל אותו אחרי היום האמור ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או כשמועד תשלום ההיטל בשלו טרם הגיע ביום הרכישה - ישולם ההיטל תוך 60 ימים מיום שהיה לבעליו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במירשם כלי הטיס או השיט, לפי המוקדם.

הפרשי הצמדה וקנס פיגורים 45. על סכום היטל שלא שולם במועד יוספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה, החל ממועד התשלום עד ליום התשלום בפועל, וכן קנס פיגורים של 0.5% מסכום ההיטל שבפיגור לכל שבוע של פיגור או חלק ממנו.

תשלום היטל - תנאי לרישוי ורישום 46. (א) לא ייתן ולא יחודש רשיון רכב לרכב שלא שולם בשלו היטל, אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל; נרכש רכב מבעל פטור, לא יירשם שינוי הבעלות בו, אלא לאחר ששולם בשלו היטל.

(ב) לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי טיס פרטי או לכל שיט פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי שיט פרטי לא ייתן אישור הפלגה, ולכלי טיס לא ינתן אישור טיסה, אל אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

הצהרה 47. (א) בעליו של כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי שחייבים בשלו בהיטל לפי פרק זה, ימסור לפקיד השומה הצהרה ובה יפורטו הפרטים בדבר כלי הטיס או כלי השיט והפרטים הדרושים לקביעת שוויו, בטופס שיקבע הנציב.

(ב) מי שחייב בהגשת דו"ח עפ"י סעיף 131 לפקודה ימסור את ההצהרה ביחד עם הדו"ח.

(ג) מי שאינו חייב בהגשת דו"ח כאמור בסעיף קטן (ב) או הגישו לפני תחילתו של חוק זה ימסור את ההצהרה לנציב או למי שיסמיך לצורך זה, לא יאוחר מן היום שבו יש לשלם את ההיטל כאמור בסעיף 44(ב).

(ד) לא מסר אדם הצהרה, או שנמסר הצהרה ולפקיד השומה יש טעם סביר להניח שהפרטים שנמסרו או שסכום ההיטל הרשום בהצהרה אינם מדויקים, רשאי הוא לקבוע את סכום ההיטל המגיע לפי פרק זה.

פטורים 48. אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

(1) נכה - בשל רכב כאמור בתקנה 272א לתקנות התעבורה;

(2) בעל רכב שמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;

(3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיף 17 לפקודת התעבורה, ומי שפטור מאגרה כאמור לפי תקנה 276ב לתקנות התעבורה;

(4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב הרשום בבעלותו לא היה בר שימוש ורשיונו לא היה בר תוקף.

(5) בעל רכב שהודיע למשרד הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב שבבעלותו לא היה בישראל או באזור.

תחולת הוראות הפקודה

49. (א) לענין דו"ח, שומה, תשגה, ערעור, גביה - לרבות סדר זקיפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי פרק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בפרק זה הוראה מפורשת אחרת.

(ב) הוראות סעיף 192 לפקודה לא יחולו על קנס, ריבית והצמדה שהוטלו לפי פרק זה.

שינוי סכומים

50. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את סכומי ההיטל.

היטל על עובד שהועמד לרשותו רכב

51. עובד שמעבידו העמיד לרשותו רכב וחלות עליו תקנות שהותקנו לפי סעיף 2(2)(ב) לפקודה יהיה חייב בהיטל, בשיעור של 20% מסכום ההיטל הקבוע בתוספת הרביעית והוראות פרק זה יחולו לגבי תשלום ההיטל; הוראה זו תחול על אף האמור בסעיף 42.

אי הזרת החיטל בניכוי

52. על אף האמור בכל דין, סכום היטל ששולם לפי פרק זה לא יותר בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת.

החזר סכום ששולם ביתר

63. המעביר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא צמוד למדד מיום תשלום היתר עד יום החזרתו.

ביצוע ותקנות

64. שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו.

פרק ח': הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים

תיקון פקודת מס הכנסה

65. בפקודת מס הכנסה, בסעיף 9(20), בסופו יבוא:

"(ה) שווין של מניות וזכויות שהוקצו לעובד, בעת קבלתן ביד העובד, ובלבד שהקצאה נעשתה על פי כללים שקבע הנציב בהסגרת חכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, שאושרה בידי שר האוצר."

תוספת ראשונה

(סעיפים 17(א) ו-20)

דמי הרשמה שנתיים לתלמיד

קבוצת תשלום	בשקלים חדשים
1	פטור
2	350
3	500
4	800

תוספת שניה
סעיף 17(ג)

מספר הנפשות בפועל	מספר הנפשות המשוקלל
1	1.25
2	2
3	2.65
4	3.2
5	3.75
6	4.25
7	4.75
8	5.2
9	5.6
10	6

ת ו ס פ ת ש ל י ש י ת

(סעיף 18)

קצובות תשלום

			מספר נפשות במשפחה								
	דרגת תשלום		10	9	8	7	6	5	4	3	
הכנסת משפחה ברוטו לחדש בש"ח	1	עד	2522	2354	2186	1997	1787	1577	1345	1114	עד
	2	מ	2523	2355	2187	1998	1788	1578	1346	1115	מ
		עד	4477	4178	3880	3544	3171	2798	2387	1977	עד
	3	מ	4478	4179	3881	3545	3172	2799	2388	1978	מ
		עד	6399	5973	5546	5066	4533	4000	3413	2826	עד
	4	מ	6400	5974	5547	5067	4534	4001	3414	2827	מ

תוספת רביעית

(סעיף 38)

מס'טל על רכב פרטי, לרבות רכב דו-שימושי, וכמפורט ג'ים -

שנת ייצור	מיטל	1987	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982
נפח מנוע									
1999-1800		600	550	510	420				
2499-2000		1700	1470	1270	1108	1020			
2501 ומעלה		3330	2910	2550	2220	1950	1620		
מרצדס (2501 ומעלה)		8750	7525	6300	5600	5075	4550	4075	3675

מס'טל על רכב לנכאות ורכב לשימוש נכה יהיה בשיעור של 20% מן הסכומים הנקובים בטבלה
היה סכום המיטל פחות מ- 100 שקלים חדשים - לא ייגבה מיטל.

תוספת חמישית

(סעיף 38)

המיטל על אופנוע שנפח מנועו 601 סמ"ק או יותר:

שנת ייצור	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982
	600	540	480	440	380	340	300	260

תוספת שישית

(סעיף 40)

המיטל על כלי סיוס:

סוג כלי הסיוס	המיטל בש"ח
כלי סיוס שנת ייצורו 1980 ומעלה	6,000
כלי סיוס שנת ייצורו 1970 עד 1979	4,000
כלי סיוס שנת ייצורו עד 1969	2,000
כלי סיוס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 150 ק"ג	1,000
כלי סיוס המונע על ידי מנוע סילון	15,000

תוספת שביעית

(סעיף 41)

סוג כלי הסיוס	המיטל בש"ח
כלי סיוס בעלי מנוע שארכם עד 5 מטרים	1,200
כלי סיוס בעלי מנוע שאורכם מעל 5 מטרים ועד 7 מטרים	2,000
כלי סיוס שארכם מעל 7 מטרים	5,000

פרק ט': הקלות במס בקשר להסדרי הסיוע למושבים ולקיבוצים

הגדרות 66. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודה מס הכנסה (להלן הפקודה) זולת אם נאמר במפורש אחרת;

(2) "הסדר" - הסכם בדבר הסדר הסיוע למושבים שנחתם ביום ט' בשבט התשמ"ח (28 בינואר 1988) בין ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית וארבעה בנקים, וכן כל הסכם אחר שעניינו סיוע למושבים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו כחלק מן ההסדר לענין חוק זה;

(3) "הסכם" - ההסכמים שנחתמו במרס 1987 ובאפריל 1988 בין ממשלת ישראל, התנועה הקיבוצית המאוחדת - אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ("תק"מ"), קרן התנועה הקיבוצית המאוחדת בע"מ, תק"מ - קרן מימון ואשראי בע"מ ושני בנקים, וכן כל הסכם אחר שעניינו סיוע לקיבוצים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יכריז עליו בצו כחלק מן ההסכם לענין פרק זה;

(4) "מינהלת ההסדר" - כמשמעותה בהסדר;

(5) "נישום" - כל אחד מאלה, ובלבד שאיננו מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975(26) -

(א) אדם שחתם על הסכם הצטרפות להסדר ובידו אישור על כך מאת מינהלת ההסדר;

(ב) יחיד הנמנה על חבר-בני-אדם שחתם על הסכם כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) חבר-בני-אדם שהוא בשליטה של אדם כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) והוכיח להנחת דעתו של הנציב כי הוראות ההסדר, כולן או מקצתן, חלות לגביו; לענין זה, "שליטה" - החזקה של יותר מ-50% בכל אחד מסוגי הזכויות בחבר-בני-האדם;

(ד) נישום הנזכר בנספח להסכם ושהוראות ההסכם חלות עליו, כולן או מקצתן.

(ה) נישום אחר שביצע את הוראות הסכם או ההסדר, והנציב השתכנע כי יש להחיל עליו את הוראות פרק זה, כולן או מקצתן;

(6) "הקלה במס" - כל אחת מאלה:

(א) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של סכום שהוציא נישום, כולו או מקצתו, לפי הוראות ההסכם או ההסדר;

(ב) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של חוב שמחל נישום או של חלק מחוב סאמור, אם החוב נזקף קודם לכן לנישום כהכנסה ואם מחילת החוב היא לפי הוראות ההסכם או ההסדר;

(ג) נתן פטור ממס להכנסה שנצמחה לנישום לפי סעיפים 3(ב), 3(ט) או 3(י) לפקודה, כתוצאה מביצוע הוראות ההסכם או ההסדר;

(ד) נתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס הכנסה, וכן מס שבח מקרקעין ומס רכישה כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963(27), ומס בולים כמשמעותו בפקודת מס הבולים, והכל בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו בנסגרת ביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ה) נתן ניכוי, קיזוז, פטור, הנחה או הקלה אחרים ממס הכנסה, מס שבח, מס רכישה או מס ערך מוסף, הכל כפי שיקבע לענין זה שר האוצר בתקנות.

נתן הקלות במס

67. (א) הנציב רשאי לתת הקלה במס לנישום פלוני או לסוגי נישומים לשנות המס 1987 ואילך, ובלבד שהקלות לא יינתנו לתקופה העולה על חמש שנות מס רצופות החל בשנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם, או ביצע את הוראות ההסדר או ההסכם.

(ב) הנציב רשאי להתנות את נתן ההקלה במס בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים ולקבוע כל הנחיה אחרת לענין זה.

(ג) נתן הנציב הקלה במס, רשאי הוא להורות כל הוראה הנחיוסת לנתן ההקלה במס, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

הגשת בקשה

68 (א) נישום המבקש הקלה במס יגיש לנציב או למי שהוא יורה, בקשה בכתב בטופס שיקבע הנציב, ויצרף לה נסמכים ואישורים הכל כפי שיקבע הנציב; בקשה הנחיוסת להקלה בשנה פלונית תוגש לא יאוחר מן המועד שבו היה על הנישום להגיש לאותה שנה דו"ח לפי סעיף 131 או סעיף 133 לפקודה, לפי הנאוחר.

(ב) נישום המבקש הקלה במס לשנת המס 1987 והגיש דו"ח לשנת המס האמורה, יגיש את הבקשה להקלה במס במועד הקבוע להגשת דו"ח לשנת המס 1988, סאמור בסעיף קטן (א).

מוסד ציבורי

67. הנציב רשאי לקבוע שמכירת נכס בידי תבר-בני-אדם שחל עליו סעיף 9(2) לפקודה, לא יהא בה כדי להוציא את תבר-בני-האדם נחחולת הסעיף האמור, ורשאי הוא להתנות את קביעתו בתנאים.

נתן הקלות במס ערך מוסף

70. (א) המנהל כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 רשאי לקבוע כי מענק או מחילת חוב שניתנו או שנעשו בנסגרת הסדר או הסכם, לא ייחשבו כחלק ממחיר העסקאות של עוסק, וכי על עסקה שנעשתה בנסגרת ההסדר או ההסכם לא יחול מס ערך מוסף.

(ב) המנהל רשאי להתנות את קביעתו סאמור בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים, ולקבוע כל הנחיה לענין זה.

(ג) קבע המנהל סאמור, רשאי הוא להורות כל הוראה הנחיוסת לקביעתו, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

קביעת כללים

71. (א) הנציב רשאי לקבוע כללים לצורך ביצוע סעיפים 67, 68 ו-69.

(ב) המנהל רשאי לקבוע כללים לביצוע סעיף 70.

(ג) כללים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייקבעו לאחר התייעצות עם נציגי הגופים המיישבים המתומים על ההסדר ועל ההסכם.

סייג לתחולת חוק יסוד משק המדינה

72. הוראות סעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה 29, לא יחולו לגבי מתן הקלות במס לפי פרק זה.

תחולה

73. תחולתו של פרק זה משנת המס 1987.

חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראות שעה)
(תיקון), התשמ"ט-1989

תיקון סעיף 2

1. בסעיף 2 לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראות שעה), התשמ"ח-1988(1), (להלן - החוק העיקרי) במקום "10 שקלים חדשים" יבוא "חמישה שקלים חדשים".

ביטול סעיפים 26, 27 ו-28

2. סעיפים 26, 27 ו-28 לחוק העיקרי - בטלים.

1. ס"ח התשמ"ח, עמ' 240

דברי הסבר

סעיף 1

חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות)(הוראות שעה), התשמ"ח-1988, קבע כי כל סיעה וכל רשימה המשתתפת בבחירות למועצות של הרשויות המקומיות, שיתקיימו בשנת התשמ"ט, זכאית למימון הוצאות הבחירות שלה מאוצר המדינה.

יחידת החישוב נקבעה בסעיף 2 לחוק ל-10 שקלים שקלים לכל בעל זכות לבחור. המימון הכולל יהיה מכפלת יחידת החישוב במספר בעלי הזכות לבחור בכלל הרשויות המקומיות שבהן יתקיימו הבחירות.

מוצע להפחית במחצית את יחידת המימון ואת המימון הכולל.

סעיף 2

בסעיפים 26, 27 ו-28 לחוק קבע לאמור:

"יום הבחירות - יום שבתון

26. יום הבחירות לרשויות המקומיות המתקיימות ביום כ"ג באדר א' התשמ"ט (28 בפברואר 1989) יהיה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.

זכות לשכר ביום הבחירות

27. עובד שעבד אצל מעביד לפחות ארבעה עשר ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, ישלם לו המעביד את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות אילולא שבת.

קביעת שירותים ציבוריים

28. שר הפנים יקבע את סוגי השירותים שיראו כשירותים ציבוריים לענין סעיף 26 ואת שעות הפעלתם ויפרסם הודעה בדבר הקביעה האמורה בדרך שתיראה לו."

כדי למנוע את אבדן ימי העבודה וההפסד למשק הכרוכים ביום שבתון כללי, מוצע לבטלו.

שיא כ"א

	ההפחתת המגבלה
סה"כ כללי	687 1,~~290~~.5
סך הכל משרדי ממשלה	30 1,6~~0~~5.5
01 נשיא המדינה	2.0
02 כנסת	33.5
04 משרד ראש הממשלה	11.0
05 משרד האוצר	203.0
06 משרד הפנים	13.0
07 משרד המשטרה	200.0
08 משרד המשפטים	~~25~~.0
09 משרד החוץ	30.0
10 משרד הכלכלה והתכנון	5.0
11 משרד מבקר המדינה	50.0
15 משרד הבטחון	220.5
17 מינהל אזרחי	
19 משרד המדע והפיתוח	5.0
20 משרד החינוך והתרבות	115.0
22 משרד הדתות	25.0
23 משרד העבודה והרווחה	100.0
24 משרד הבריאות	60.0
25 תגמולים לנכים	6.0
26 משרד לאיכות הסביבה	
29 משרד השיכון	103.0
30 משרד הקליטה	48.0
33 משרד החקלאות	153.0
34 משרד האנרגיה והתשתית	~~2~~0.0
36 משרד המסחר והתעשיה	65.5
37 משרד התיירות	18.0
39 משרד התקשורת	12.0
40 משרד התחבורה	74.5
43 מחלקת המדידות	32.5
47 רזרבה כללית	
סך הכל מפעלים עסקיים	57.0
89 מפעלי האוצר	15.0
91 המכון לפריון העבודה והייצור	15.0
93 רכבת ישראל	
95 נמל יפו ונמל חדרה	0.5
96 מפעלי התקשורת	1.5
98 מינהל מקרקעי ישראל	25.0

נספח 1

רשימת מועצות הייצור

1. המועצה לייצור ושיווק אגוזי אדמה.
2. המועצה לייצור ולשיווק בקר וצאן לבשר.
3. המועצה לגפן היין.
4. המועצה לייצור ולשיווק של דבש.
5. מועצת הזיתים.
6. המועצה לענף החלב.
7. המועצה לייצור ושיווק של טבק.
8. המועצה לייצור ולשיווק של ירקות.
9. המועצה לייצור ולשיווק כותנה.
10. המועצה לענף הלול.
11. מועצת הפירות.
12. המועצה לשיווק פרי הדר.
13. המועצה לייצור ולשיווק צמחי נוי.

נספח 1

עיקרי המלצות הועדה לרפורמה במספוא

א. הפסקה מוחלטת של מעורבות הממשלה בתהליך יבוא גרעיני המספוא.

ב. פתיחת הענף לתחרות חפשית תוך ביטול מכסות הקניה של יבואני המספוא הקיימים ומתן אפשרות כניסה חופשית ליבואנים נוספים לתחום זה.

ג. הוצאת מחירי גרעיני המספוא מפיקוח ומעבר לתחשיבי מחירים על בסיס מחיר הקן.

ד. שינוי בתעדרי האשראי למספוא.

ה. על מנת למנוע זעזועים ולאפשר התארגנות כל הגורמים הקשורים ברפורמה בהתאם, תקבע תקופת ביניים של שנה שבה ישמרו הפיקוח על מחירי הגרעינים ותנאי האשראי הקיימים. במשך שנה זו יוגדל מלאי החירום ב-50,000 טון וזאת על מנת להבטיח אספקה סדירה.

ו. לפנות לממשל האמריקאי בדרגים הבכירים ביותר בכדי להשתחרר ממחוייבות רכישת הגרעינים בארה"ב וממחוייבות ההובלה באניות נושאות דגל אמריקאי.

ז. הועדה מציגה שתי חלופות פעולה אפשריות להפעלת הרפורמה ללא שחרור מהמחוייבות לרכישה בארה"ב.

ח. בשלב ראשון תתואם ההובלה על ידי משלחת הקניות. (כמפורט בפרק 4, סעיף ז' להמלצות הועדה).

ט. תאריך ההפעלה המומלץ לשלב הראשון של הרפורמה - 1 בינואר 1989.

- נספח 2 -

עיקרי המלצות הועדה לרפורמה ביבוא בשר קפוא

1. יותר ליבא בשר קפוא ע"י יבואנים פרטיים. מספר היבואנים לא יוגבל.

2. כשרות ווטרינריה

מאחר והמלצות הצוות כוללות המלצות בעלות היבט כלכלי בלבד לא התקיים דיון בנושאים הקשורים למגבלות הכשרות והקריטריונים הווטרינריים, מתוך הנחה כי בנושאים אלה יונהגו הכללים על פי דרישות הרבנות ומשרד הבריאות.

3. רשיונות ייבוא

א. הכמות המינימלית לכל רשיון יבוא תהיה 800 טון.

ב. הרשיונות יינתנו לתקופה של עד 6 חדשים.

ג. היבואנים יתנו ערבויות לביצוע הייבוא במלוא הכמות שעבורה ניתן הרשיון.

4. מלאי בטחוני

א. המלאי הבטחוני של בשר קפוא, בכמות שהוגדרה ע"י רשויות מל"ח, יוחזק על ידי יבואני בשר שיבחרו לכך במכרז תקופתי ויפעלו כקבלנים להחזקת מלאי עבור הממשלה. כמות המלאי המינימלית של כל יבואן שיזכה במכרז תהיה 2,000 טון.

ב. הממשלה לא תישא בהוצאות של השינוי בערך המלאי.

ג. היבואנים יחזיקו את המלאי במחסני ערובה.

5. ההיטל על הבשר המיובא

א. ההיטל נועד להגן על הייצור המקומי מפני מחירי היצף, ובנוסף לכך להביא לידי ביטוי את שער החליפין האפקטיבי בקביעת מחיר הבשר המיובא.

ב. לאור האמור לעיל, ההיטל על הבשר יהיה מורכב מהיטל משתנה בגובה של ההפרש בין מחיר הטווח הארוך ומחיר הקניה, ומהיטל קבוע בגובה של 10% ממחירי הטווח הארוך, אשר ישתנה במידה וישתנה הפער בין השער היציג לשער האפקטיבי.

ג. מחירי הטווח הארוך שאנו ממליצים לאמץ בהסתמך על פרסומי הבנק העולמי, הוא 2,700 $ סיף (כולל כשרות).

ד. אחת לשנה יבחנו ההיטל המשתנה ותחזית מחירי הבשר לטווח הארוך.

ה. עידכון ההיטל יתבצע בועדת המנכלי"ם לבשר, שתקבל המלצות מועדה מקצועית אשר תבחן ותעבד את הנתונים.

ו. אם המחיר המקומי לצרכן של הבשר המיובא ביחס למחיר המקומי לצרכן של סל החליפים המקומיים ישתנה ביותר מ-10% תכונס ועדת המנכלי"ם ותדון בשינוי ההיטל גם במרוצת השנה. המחיר לצרכן יקבע על פי פרסומי הלמ"ס, וסל החליפים המקומיים יורכב מ-60% עוף קפוא, 20% הודים ו-20% בשר בקר טרי.

ה צ ע ו ת ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

1. למנות צוות של אנשי מקצוע שיקבע ע"י ראש הממשלה וממלא מקומו, שיציע שינויים מבניים וביטול כפילויות במשרדי ממשלה. צוות זה יפעל עפ"י הנחיות הממשלה והמלצותיו יובאו לממשלה תוך 3 חודשים, על מנת ליישמן.

2. למנות צוות המורכב מנציגי משרדי הבטחון, האוצר והמקלאות לשם בחינת האפשרויות להיוושעות מחקרים ובסיסים של צה"ל ומאוזרים עירוניים ומחוכז הארץ לאזורים פריפריאליים ומכירת המקרקעין המתפנים. ההכנסה תחולק על בסיס של 60% למשרד הבטחון ו-40% לאוצר.

3. לבקש מנגיד בנק ישראל לדווח בחוץ שבועיים על סוג המוסדות והגופים שרכשו מט"ח באמצעות המערכת הבנקאית, כולל ובעיקר רכישות עצמיות של הבנקים ברבעון האחרון של 1988.

4. האוצר יבדוק הצעה שהוצעה ע"י ועדת שטיינסקי, בתחום מדרגות המס של הנישומים, ויידווח לממשלה בתוך 3 חודשים.

5. כדי לעודד את ההשקעות במשק, יש להכיר בדיבידנד כהוצאה מוכרת לצורכי חישוב מס חברות.

6. נגיד בנק ישראל, בשיתוף פעולה עם האוצר, יגיש לממשלה בתוך חודש יוזם חכנית כוללת להורדת שיעורי הריבית הריאלית על האשראי החופשי במשק לטווח קצר, והקרובה לרמה הנהוגה במערב אירופה, לביצוע תוך 3 חודשים.

7. יש להתנות כל קיצון במשרדי הממשלה בביצוע שינויים מבניים, כאשר החסכון שיושג כתוצאה יופנה לקידום השירותים המופקים באותם משרדים. ועדת השרים לכלכלה תעקוב אחרי יישום בפועל של השינויים המבניים שהוצעו ואושרו על ידי הממשלה.

מזכיר הממשלה
שר האנרגיה והתשתית

כ"ח בטבת התשמ"ט
(5.1.89)

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

1. הסדר חובות ההתישבות והחקלאות המאורגנת והפרטית יובא לדיון וסיכום בממשלה בתוך חודש ימים.

2. להוסיף 25 מליון שקל לתקציב משרד החקלאות, להקמת 1250 דונם חממות עגבניות ופרחים למטרות יצוא בלבד.

3. להוסיף לתקציב משרד החקלאות סכום של 25 מליון שקל לצורך הורדת רמת הריבית ליצור החקלאי השוטף מ-12% ל-7%.

4. להוסיף לתקציב משרד החקלאות 10 מליון שקל למטרות מחקר ופתוח להצלת מערך המחקר החקלאי במדינה.

5. לקבל את ההצעה המיבנית החדשה בתקציב משק המים בכפוף לדיון נוסף בשאלת הפחתת הריבית על וכסי המדינה. שאלות אלה יבחנו על ידי צוות של האוצר ונציבות המים ומשרד החקלאות עד ל-1.4.1989. (מוסכם).

6. לתקן את סעיף 17 בעניין היטל על כלי רכב ושיט ולהוציא מכלל ההיטל כלי שיט לדיג וכלי רכב ליצור חקלאי - (ג'יפים, טנדרים ודומיהם).

ד ב ר י ה ס ב ר

2. תוספת זו מיועדת להרחבה מיידית של שטח חממות עגבניות ופרחים, אשר השוק עבורם קיים ומובטח וההכנסה מהיקף פיתוח זה, עוד בשנה הראשונה יכולה להגיע ל-45 מליון דולר.

3. הסכום מתייחס להורדת ריבית להון חוזר מהמחיר הבנקאי כיום, לרמה של 7% על היקף של 500 מליון ש"ח. סכום זה איננו כל הסכום הנידרש אלא חלקי בלבד, כדי לפתור מיידית יצור בישובים ואצל החקלאים אשר סגורים בכל מוסד בנקאי וגורלם להחרס לחלוטין.

4. הסכום דרוש מיידית כדי להציל את מכון וולקני, לעכב ירידת מדענים בתחום הביולוגיה והחקלאות, ולמנוע מכירת הידע לארצות מתחרות.

מוגש על-ידי
שר החקלאות

כ"ח בטבת התשמ"ט
(5.1.89)

צורת ניהול ובעלות חדשה לבתי החולים הממשלתיים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

א. לפעול להעברת בתי-החולים מניהול על-ידי הממשלה באמצעות משרד הבריאות לדרך ניהול שונה ולמגוון של בעלויות.

ב. בכל שינוי שיקבע יובטח שמשרד הבריאות יקבע את מדיניות הבריאות של בתי החולים והוא יהיה הגורם המפקח.

ג. בתי החולים יתופעלו בדרך של ניהול ואחריות עצמית.

ד. תנאי התפעול יהיו על-פי עקרונות הרפואה הציבורית ותוך הקפדה על חסכון ויעילות בהוצאה הלאומית לבריאות.

ה. בדרך הניהול והבעלות החדשים של בתי החולים ישותפו גורמים נוספים, רשויות מקומיות ואוניברסיטאות, גופים ציבוריים, והעובדים. כמו כן תתאפשר השקעה על הון פרטי.

ו. יקויים משא ומתן עם קופת חולים על השתלבותה המלאה במהלך זה.

ז. שר הבריאות בהסכמה עם שר האוצר ימנה צוות היגוי וצוות ישום להגשמת יעדים אלה.

ח. משרדי הבריאות והאוצר ימשיכו לדון על ההבטים השונים הכרוכים במהלך החדש.

ההצעה הנ"ל מוסכמת על משרד האוצר.

מוגש על-ידי שר הבריאות

כ"ח בטבת התשמ"ט
5 בינואר 1989

על כדורי מרי - הנחת הסכין האוטומטי - הגדילה - וכדורי לאבור לחבי עמיצר

<u>אנליזה:</u>

~~סקיזה~~ ילדה יונקת צניח מסוגל לאחוז בחפצים - ובאינטלקט, אלא בפעולות בעזרת גישה בדומה לאחוז בחפצים שיבדם הדגם אפילו אם קיים בדגם הבדלים - תכונות שאחראי האפילו - אלא (לפחות בהתחלה) לגבי עמיצר בהבדלים הן:

ו מלאים
ם סגלי
ן יקרמיק
ץ א.ל.ב.
ק אלומיניום
ר עמיצר

ג) הצעת הגליב

מגלים:

א) למעלה – דווח שכיח שיקעון ה'. בחלק המטבח ומחוצה מלמעלה שניים מאבנים מסיבית – את הסיבית הלקרוב לבבית מחלבים ומסך ומעלה. מאוכלו – ומאחלה היו באחים בשלים ביבולי של ומשך למעלה כמשך מלכא.

ב) מבנה מלבוני גדול של מחצבי מחצה ומטלה בפוחיו –

ג) חלק מהקיר המחצה – ושכיח כשכיח לגמרי.

מזכירות הממשלה

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבה ט"ז של הממשלה
יום ה', כ"ח בטבת התשמ"ט - 5.1.89

(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה, ש. פרס, ד. לוי, י. נבון, ר. אדרי, א. אולמרט, מ. ארנס, ח. בר-לב, מ. גור, ז. המר, ע. ויצמן (עד שעה 18:30), ג. יעקבי, א. כץ-עוז, ר. מילוא, ד. מרידור, מ. נסים, י. פרץ (משעה 14:00 עד 18:45), י. צור, מ. קצב, י. רבין (עד שעה 18:30), א. שאקי, מ. שחל, א. שרון

נעדרו השרים: א. דרעי (בחו"ל), י. מודעי (חולה), ג. פת (באבל)

כן נכחו:

י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
פרופ' מ. ברונו	- נגיד בנק ישראל
רב-אלוף ד. שומרון	- ראש המטה הכללי של צה"ל
רב-ניצב ד. קראוס	- המפקח הכללי של המשטרה (משעה 15:00)
ד. בועז	- הממונה על התקציבים
י. ביילין	- סגן שר האוצר
י. בליזובסקי	- המנהל הכללי, משרד התעשיה והמסחר
ד. בר-חיים	- משרד האוצר
מ. דברת	- המנהל הכללי, משרד הכלכלה והתכנון
י. דנון	- משרד האוצר
מ. הבא	- משרד האוצר
ת. הקר	- משרד האוצר
י. זכאי	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
אל"מ ש. חפץ	- משרד הבטחון
תא"ל ר. הרשקו	- משרד הבטחון
ר. לבנטל	- משרד האוצר
א. מעוז	- משרד האנרגיה והתשתית
א. מראני	- משרד האוצר
תא"ל ע. נבו	- מזכיר צבאי לראש הממשלה
ש. סלבין	- משרד ראש הממשלה
ד. עברי	- המנהל הכללי, משרד הבטחון
ז. פלדמן	- סגן שר העבודה והרווחה
א. פלטו	- משרד האוצר
ד. קהת	- המנהל הכללי, משרד הפנים

בפרוטוקול זה 78 דפים.

ש מ ו ר

סא"ל צ. קסלר	- רל"ש הרמטכ"ל
י. קפלן	- משרד האוצר
י. רבינוביץ	- נציב מס הכנסה
ע. רובין	- יועץ כלכלי לראש הממשלה
ע. שגב	- משרד האוצר
א. שר	- משרד האוצר

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

(*) אחדים מן הנוכחים בישיבה השתתפו רק חלקית.

סדר היום :

32. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון
33. מינוי המנהל הכללי של משרד החוץ
34. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון
35. הפחתה בתקציב המשטרה
36. הפחתת הגרעון
37. בסיס התקציב והסמכות
38. תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב
39. ועדת שרים לניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב ובמדיניות הכלכלית
40. העלאת שכר לימוד להנדסאים וטכנאים
41. החזרי נסיעות
42. איחוד מנגנוני הגביה
43. סגירת בית-חולים פסיכיאטרי
44. הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים
45. הפחתת התמיכה בקופות-החולים
46. השכרת מבנים וציוד מתוחכם בבתי-חולים ממשלתיים
47. שינוי הסכם תקינה לאחיות

ש מ ו ר

48. תמיכה בתלמידי ישיבות

49. העלאת שכר לימוד בכתות י"ג-י"ד

50. הגדלת היקף בנית כיתות לימוד מכספי מפעל הפיס

51. העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות

52. שינוי מבנה חברות מאכלסות

53. עידוד חוכרים להיוון דמי חכירה שנתיים

54. הפחתת שיא כח-אדם ברשויות מקומיות

55. שינויים בכח אדם בסקטור הציבורי במסגרת ייעול ותוספות שכר על-פי הסכם המסגרת לשנת 1987 (סעיף 8)

56. שינוי מבני בענף התקשורת

57. הסכם שירותים בין הממשלה לבין רשות הדואר

58. סובסידיות לתחבורה ציבורית

59. רשות הנמלים והרכבות

60. חברת "אל-על" - תשלום על-חשבון מטוסי המדינה

61. מועצות היצור החקלאיות

62. ענף ההדרים

63. ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע

64. שיעורי הסובסידיות למוצרי מזון

65. קביעת סכומי הסובסידיה למוצרים המסובסדים

66. עוף קפוא

67. מחירי החלב

68. איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות עם החמ"ת

69. הפסקת פעילותה של החברה לפיתוח מפעלי תיירות (חפ"ת)

70. משק הגז

71. תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית

72. מלאי חירום של מוצרי דלק

.73 ביטול מיסוי נקודות קיצבה

.74 שינויים מבניים במערכת החינוך

.75 כוח אדם באוניברסיטאות

.76 העברת פעילויות בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים בשרותים החברתיים

.77 העברת מפתנים ממשלתיים

.78 המדפיס הממשלתי

.79 בתי-משפט שלום

.80 משרד הבינוי והשיכון - מ.ע.צ.

.81 משרד הבינוי והשיכון - המרכז למיפוי ישראל

.82 המרכז למידע טכנולוגי מדעי

.83 עידוד מחקר ופיתוח

.84 רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר

.85 תיקצוב הנחות בקרקע

.86 העברת נושאים לדיון בועדת השרים לענייני כלכלה

.87 דיון בהצעה לתקציב להקמת 8 ישובים חדשים

32. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון</u>

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר פותח.

השרים ד. לוי, י. רבין, א. שרון, מ. קצב ומ. נסים מעירים ושואלים.

הממונה על התקציבים, נציב מס הכנסה והשר ג. יעקבי מציגים.

השרים ד. מרידור, מ. קצב, מ. נסים, ד. לוי, מ. שחל, מ. ארנס, י. נבון, א. שרון; ומר ד. עברי מעירים ושואלים.

נציגי האוצר משיבים.

בדיון משתתפים:

השרים א. שרון, י. רבין; הרמטכ"ל; והשרים א. כץ-עוז, מ. קצב ומ. נסים.

השר ח. בר-לב; פרופ' מ. ברונו; והשרים א. אולמרט, ד. מרידור, מ. גור, ד. לוי, ג. יעקבי, מ. שחל ומ. ארנס מעירים ושואלים.

שר האוצר, סגן הממונה על התקציבים, נציב מס הכנסה ומנכ"ל משרד התעשיה והמסחר משיבים.

33. <u>מינוי המנהל הכללי של משרד החוץ</u>

שר החוץ פותח.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, על-פי סעיף 12 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, למנות את ראובן מרחב לתפקיד המנהל הכללי של משרד החוץ.

הממשלה יוצאת להפסקה של שעה.

34. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המשך הדיון</u>

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. שחל, ד. לוי, י. צור; סגן השר מ. פלדמן; השרים מ. ארנס, מ. גור, ח. בר-לב; המפכ"ל; והשרים י. נבון, י. פרץ, ז. המר, א. שאקי, ר. אדרי ור. מילוא.

השרים מ. קצב, מ. נסים, ש. פרס, י. רבין וא. שרון; ומר א. רובינשטיין מעירים ושואלים.

נגיד בנק ישראל ושר האוצר משיבים.

ראש הממשלה מסכם.

מזכיר הממשלה קורא את ההצעות להחלטה.

בדיון על ההחלטות משתתפים: ראש הממשלה - י. שמיר והשרים א. שרון, ז. המר, מ. שחל, מ. קצב, ש. פרס, מ. נסים, ג. יעקבי, ר. אדרי, י. צור, א. שאקי, א. כץ-עוז (הודיע כי בנושאים הקשורים לענייני משרדו יגיש הצעותיו לועדת השרים המוקמת לפי סעיף 39 להלן), ד. לוי; סגן השר מ. פלדמן; והשר מ. גור.

נציגי האוצר משיבים.

מ ח ל י ט י ם:

<u>תקציב הבטחון</u> (21 קולות בעד):-

1) מבסיס תקציב הבטחון הראשוני ל-1989 כמפורט בעמ' המצורפים-בזה (דפים 36-35) מתוך החברת המדיניות הכלכלית 1989 ועוד 20 מיליון ש"ח, יקוצצו 120 מיליון ש"ח. (הצעת תקציב 1989, שהוגשה על-ידי האוצר בישיבת הממשלה ביום ה', כ"ה בטבת התשמ"ט - 5 בינואר 1989).

(חברת המדיניות הכלכלית 1989 נמצאת במזכירות הממשלה).

2) תשלום 80 מליון שקלים נוספים ידחה לשנת התקציב 1990.

3) כל הנהלים וההסדרים שהיו נהוגים בין משרדי הבטחון והאוצר לגבי תקציבי הבטחון בעבר - יכובדו גם בתקציב הנוכחי.

4) בעוד כחמישה חודשים יבדק מצב הבטחון והמשק מחדש בהתחשב באירועים ביהודה, שומרון ועזה ומצב התקציב.

5) תבוטל חובת הקצאתם של 100 מיליון דולר לתעסוקה לתעשיה האזרית, שנקבעה במסגרת החלטת הממשלה בענין ה"לביא".

35. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתה בתקציב המשטרה

מ ח ל י ט י ם (17 קולות בעד; 4 קולות נגד):-

1) לקבל הצעה להפחית 6 מיליון ש"ח בתקציב המשטרה.

2) לדחות הצעה להפחית 2 מיליון ש"ח בלבד בתקציב המשטרה.

36. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפחתת הגרעון

מ ח ל י ט י ם - (19 קולות בעד; 2 קולות נגד; 3 נמנעים):-

להפחית את הגרעון המקומי ב-1141 מיליון ש"ח לעומת בסיס תקציב 1989 לפי הפרוט המצורף-בזה (דפים 37-42) (בנספח א').

(ה ע ר ה: נושא דמי הרשמה בחינוך המופיע בנספח א' הנ"ל אושר ב-17 קולות בעד ו-2 קולות נגד).

37. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - בסיס התקציב והסמכות

מ ח ל י ט י ם (18 קולות בעד):-

1. לאשר את בסיס תקציב המדינה לשנת 1989 כמפורט בנספח בניכוי ההפחתות בהתאם להחלטת הממשלה (דפים 43-46).

2. להסמיך את שר האוצר:

א) לעדכן את סכומי התקציב למחירי תקציב 1989.

ב) לקבוע את חלוקת סעיפי התקציב לחומי פעולה ולתכניות, לרבות סכומי רזרבה לכל משרד, במסגרת הסכום הכולל שנקבע בסעיף התקציב של אותו משרד, על-דעת השר הנוגע בדבר. חילוקי דעות יובאו בפני ועדת השרים לענייני כלכלה.

ג) לקבוע את סכום ההוצאה המותנית בהכנסה וחלוקתו לסעיפי התקציב.

ד) לקבוע את סכומי ההרשאה להתחייב בסעיפי התקציב.

ה) לקבוע את חלוקת שיא כח-אדם בסעיפי התקציב, כמתחייב ממסגרת התקציב.

ו) לאשר שינויים טכניים בתקציב ובחוק בתקציב.

ז) להניח על שולחן הכנסת את הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 1989 המצורפת-בזה (דפים 48-47) עד ל-31 בינואר 1989.

38. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב</u>

מ ח ל י ט י ם : -

א. (19 קולות בעד; 3 קולות נגד):

לדחות הצעה שלא לקבל את הצעת החלטה מס. 7 של האוצר במסגרת תיקוני החקיקה שזה לשונה:
"להעלות את סכום ההכנסה המרבי שעליו משתלמים דמי ביטוח לאומי לפי-6 מהשכר הממוצע במשק (במקום פי-3 לשכירים ופי-4 לעצמאיים)".

ב. (20 קולות בעד):

1) להאריך את תקפן של ההוראות בדבר אי-חשלום נקודת קיצבה של הילד הראשון במשפחה שבה יש עד שלושה ילדים, בשנה נוספת.

2) להאריך את תקפו של חוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1984, בשנה נוספת.

3) להאריך את תקפו של חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985, בשנה נוספת.

4) לדחות בשנה אחת את הפעלתן של אותן הוראות בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, המחייבות תוספת תקציבית מעבר לתקציבים הקיימים היום.

5) לבטל את חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988.

6) להקטין במחצית את מענק הלידה המשולם על-פי חוק הביטוח הלאומי, למעט לאמהות הזכאיות לגימלה להבטחת הכנסה. שר העבודה והרווחה יהיה רשאי להציע, תוך שבוע ימים, הצעה חילופית לענין מענק הלידה שתביא לחסכון תקציבי שנתי בסך 15 מיליון ש"ח.

7) להעלות את סכום ההכנסה החרבי שעליו משתלמים דמי ביטוח לאומי לפי-6 מהשכר הממוצע במשק (במקום פי-3 לשכירים ופי-4 לעצמאיים).

עם זאת, הקצבאות המחליפות שכר ימשיכו להשתלם בשיעורים הקיימים היום. בנוסף לקבוע כי ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי תהיה זהה להכנסה שעליה משתלם מס הכנסה.

8) לתקן את חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, בנושאים אלה:

(א) תבוטל האפשרות שישובי קו עימות יהנו הן מהטבות לפי החוק והן מהנחות במס הכנסה.

(ב) המענקים לרשויות המקומיות בערי פיתוח יהיו בשיעור שבין עשירית למחצית מהמענק הבלתי מיועד שניתן להן ב-1986. השיעור הספציפי לכל עיר פיתוח ייקבע בידי שר הפנים ושר האוצר לפי המצב הסוציו-אקונומי של התושבים, שיעור הפטור ממס שהם זכאים לו כיום והכנסות הרשות המקומית מארנונה על מגורים ועסקים.

(ג) תושבי עיר פיתוח ישלמו שכר לימוד מודרג בעד חינוך בגני ילדים (במקום פטור) אך יהיו זכאים להנחות שיקבעו בידי שר האוצר ושר החינוך והתרבות, כך שהם ישלמו פחות מתושבי מרכז הארץ ברמה סוציו-אקונומית דומה.

(ד) תושבי עיר פיתוח שילדיהם זכאים להתקבל למעונות יום יקבלו הנחה מתשלום בשיעור שיקבעו שר האוצר ושר העבודה והרווחה (במקום פטור) כך שהם ישלמו פחות מתושבי מרכז הארץ ברמה סוציו-אקונומית דומה.

9) לתקן את סעיף 79 לפקודת התעבורה כדי לאפשר הקצאת חלק מאגרות הרכב לרשויות מקומיות המקבלות מענק לא מיועד וחלק לרשויות מקומיות למימון השקעות בשיפור תנאי התעבורה.

10) לתקן את חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים כך ששר החקלאות יוכל לקבוע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח (כגון חלב) אם הדבר דרוש כדי להבטיח שהיצור החקלאי יקויים על-פי התכנון.

11) לתקן את פקודת הפיקוח על פרי הדר ופקודת שיווק פרי הדר כך שבמועצת הפיקוח על פרי הדר יגדל ייצוגם של הפרדסנים וייקבע כי המועצה לא תעסוק בשיווק פרי הדר לתעשיה.

12) לתקן את חוק נכסי המדינה כך שמכירת מניות של המדינה בסכום שעד 20 מיליון ש"ח לא תהיה טעונה אישור ועדת הכספים של הכנסת.

13) לקבוע כי רשות השידור תעביר לממשלה סך של 50 מליוני שקלים חדשים שישמשו להקטנת החוב הפנימי של הממשלה.

14) לקבוע כי בשנת הכספים 1989 תשלם רשות הדואר למדינה תמלוגים בסך של 7 מליון שקלים חדשים והחל משנת הכספים 1990 תשלם הרשות תמלוגים שנתיים בשיעור של 8% מהערך המותאם של הרכוש הקבוע. התמלוגים ישולמו בתשלומים רבעוניים צמודים. שר האוצר ושר התקשורת יהיו רשאים לשנות את שיעור התמלוגים.

15) לגבות דמי הרשמה בעד לימודים במוסד חינוך בכיתות ט' עד י"ב, בשנת הלימודים התש"ן.

דמי הרשמה יהיו בשיעור מכסימלי של 800 ש"ח. הסכום ייקבע לפי מבחני הכנסה של המשפחה ובהתאם למספר הנפשות שבאותה משפחה.

הורה לא יהיה חייב בתשלום דמי הרשמה עבור יותר משלושה תלמידים.

משפחה שבה ההכנסה המשוקללת לנפש היא עד 420 ש"ח ברוטו לחודש תהיה פטורה מתשלום דמי הרשמה.

מספר הנפשות במשפחה חד-הורית יוגדל באחד לצורך קביעת קבוצת התשלום.

דמי ההרשמה ישולמו בארבעה שיעורים שנתיים שווים.

סכום דמי ההרשמה ושיעור התשלומים יוצמדו למדד המחירים לצרכן, ומדרגות השכר יוצמדו לשכר הממוצע במשק לפי חוק הביטוח הלאומי.

כל הנושאים האמורים ייקבעו בחקיקה ראשית ושר החינוך והתרבות, בהסכמת שר האוצר, יקבע בתקנות את אופן גביית דמי ההרשמה, לרבות מי שגובה, דרכי תשלום ואופן הגשת ההצהרה.

החקיקה תתקן גם את חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, כדי לאפשר גביית דמי הרשמה.

16) עובדים שקבלו מניות או זכויות בחברה בעלת המפעל שבו הם עובדים, במסגרת תכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, יהיו פטורים ממס הכנסה בעת קבלת המניות. הפטור יינתן לגבי תכנית הבראה שאושרה בידי שר האוצר ובלבד שתנאי ההקצאה יעמדו בכללים שיקבע נציב מס הכנסה. כללים אלה יקבעו בין השאר כי המניות לא תהיינה סחירות במשך שלוש שנים לפחות וכי העובד יהיה זכאי למניה רק אם יישאר במקום העבודה במשך תקופה זו.

רווח ההון שיצמח לעובד, אם יצמח, ימוסה בעת המימוש, בין אם המניות או הזכויות נסחרות בבורסה ובין אם לאו.

פקודת מס הכנסה וצו מס הכנסה (פטור ממס על רווח הון ממכירת מניות), התשמ"ב-1981, יתוקנו לפי זה.

17) להטיל היטל חד-פעמי על כלי רכב פרטיים, כלי טיס פרטיים וכלי שיט פרטיים. כלי רכב ששנת יצורם עד 1981 יהיו פטורים מן ההיטל.

ההיטל יהיה בסכומים קבועים שייקבעו בחוק. לגבי כלי רכב הסכומים ייקבעו באופן פרוגרסיבי בשיעורים שבין 1% ל-3.5% משווי השוק הממוצע, בהתאם לנפח המנוע וגיל הרכב. ההיטל ייגבה בתשלום אחד בעת חידוש רשיון הרכב. ההיטל לא יותר כהוצאה לצרכי מס הכנסה.

18) להסמיך בחוק את נציב מס הכנסה ומנהל המכס ומע"מ לתת הקלות במס למושבים ולחבריהם אשר הצטרפו להסדר הסיוע למושבים מינואר 1988 ולקיבוצים אשר חתמו על הסכמי הסיוע ממרס 1987 ואפריל 1988 ולחבריהם, וכן לתאגידים שבשליטתם שההסדר חל עליהם.

ההקלות במס יהיו לשנות המס 1987 ואילך אך לא יותר מחמש שנות מס רצופות מן השנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם.

ההקלות יתייחסו למס הכנסה, מס שבח מקרקעין, מס רכישה, מס בולים ומס ערך מוסף.

19) לקבוע בחוק איסור על רשויות מקומיות להעלות ארנונה כללית ללא אישור שר הפנים ושר האוצר.

20) לקבוע בחקיקה את ביטול המחיר המרבי לגז (ראה החלטה נפרדת) וביטול הסדרי ההתחשבנות בין חברות וספקי הגז לבין מינהל הדלק.

21) לקבוע בחקיקה כי כל אדם יהיה רשאי לעסוק בשיווק גז, בכפוף להוראות בטיחות, וכי ספק גז לא יוכל לאכוף על צרכן להמשיך ולרכוש גז ממנו.

22) לבטל את יום השבתון ביום הבחירות למועצות של הרשויות המקומיות (28 בפברואר 1989).

23) להקטין במחצית את סכום מימון הוצאות הבחירות לרשויות המקומיות.

24) להגיש לכנסת הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989, שבה ייקבעו התיקונים המפורטים בסעיפים 1 עד 21 לעיל.

נוסח הצעת החוק מצורף-בזה (דפים 66-49). ההצעה תוגש לכנסת לאחר ניסוחה הסופי בידי משרד האוצר ומשרד המשפטים.

25) להגיש לכנסת הצעת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989, שבה ייקבעו הקטנת מימון הבחירות וביטול יום השבתון כאמור בסעיפים 22 ו-23 לעיל.

נוסח הצעת החוק מצורף-בזה (דפים 68-67).

.39 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ועדת שרים לניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב ובמדיניות הכלכלית</u>

מ ח ל י ט י ם:-

ועדת שרים, בהשתתפות ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר, השר לאיכות הסביבה, שר האנרגיה והתשתית ושר המשפטים תחליט, על-דעת הממשלה, בנושאים הקשורים לניסוח הצעות החקיקה ובנושאים אחרים הקשורים בהצעות אלו שיוגשו לועדה, תוך שבוע ימים.

הועדה תגיש את ההצעות לכנסת במסגרת הצעת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב 1989), התשמ"ט-1989.

.40 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העלאת שכר לימוד להנדסאים וטכנאים</u>

מ ח ל י ט י ם, להעלות את שכר הלימוד להנדסאים וטכנאים בשנת הלימודים תש"ן ל-1900 ש"ח במחירי תקציב 1988.

.41 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - החזרי נסיעות</u>

מ ח ל י ט י ם, לבטל תשלום החזר נסיעות ללומדים בקורסים למבוגרים במסגרת משרד העבודה והרווחה.

42. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - איחוד מנגנוני הגביה</u>

מ ח ל י ט י ם :-

א) תאוחד הגביה של מס ההכנסה ודמי הביטוח הלאומי.

ב) גביית דמי הביטוח הלאומי, לרבות גביית המס המקביל מעובדים וממי שחייבים בתשלום דמי ביטוח בעד עצמם (להלן עצמאים), תבוצע על-ידי מערכת הגבייה של מס הכנסה ב-1 באפריל 1989. שר האוצר רשאי לדחות ביצוע החלטה זו במידה וקשיים טכניים יחייבו זאת, למועד שלא יאוחר מה-1 בינואר 1990. גביית דמי ביטוח לאומי ממי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי תבוטל.

ג) תבוטל מערכת הגביה במוסד לביטוח לאומי עד ליום 31 בדצמבר 1989. עד תאריך זה מערכת הגבייה בביטוח לאומי תהיה אחראית לחיסול כל היתרות לגבייה משנים קודמות.

ד) לקבוע כי החל מיום 1 בינואר 1989, ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי תהיה זהה לזו של מס הכנסה.

ה) לקבוע כי החל מ-1 בינואר 1989 סכום ההכנסה המירבי של שכירים ועצמאיים לצורך תשלום דמי הביטוח הלאומי, יועלה לפי 6- מהשכר הממוצע לפי חוק הביטוח הלאומי.

ו) שעורי דמי הביטוח הלאומי יפחתו עקב החלת סעיפים 4 ו-5 אשר מרחיבים את סכומי ההכנסה החייבת לצורך תשלום דמי ביטוח לאומי, כך שתוגדל גביית דמי הביטוח ב-30 מליון ש"ח, הנטל על מקבלי ההכנסות הגבוהות יגדל ואילו על מקבלי ההכנסות הנמוכות יקטן.

ז) המעבידים ישלמו למס הכנסה את דמי הביטוח הלאומי כסכום נפרד ומיועד לביטוח לאומי ובאותו אופן יפרישו משכר העובדים את דמי הביטוח הלאומי, וזאת לפי השעורים החדשים שיקבעו.

ח) העצמאים ישלמו למס הכנסה את דמי הביטוח הלאומי כסכום נפרד ומיועד לביטוח הלאומי וזאת לפי השעורים החדשים שיקבעו.

ש מ ו ר

ט) דמי הביטוח הלאומי והמס המקביל שייגבו לחשבון ביטוח לאומי על-ידי מס הכנסה והדיווחים המתחייבים מהם לצורך חישוב הזכאות לגימלאות המוסד לביטוח לאומי יועברו מידי חודש במרוכז למוסד לביטוח לאומי. עצמאותו התימונית המלאה של המוסד לביטוח לאומי תוסדר באמצעות חקיקה ראשית.

י) מערכת רישום הזכאות לצורך תשלום גימלאות הביטוח הלאומי תמשיך להתנהל במוסד לביטוח לאומי.

יא) המס המקביל יועבר מידי חודש לקופות-החולים על-ידי המוסד לביטוח לאומי כפי שהדבר מבוצע היום, וזאת לאחר שקיבל את הכספים ממס הכנסה.

43. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - סגירת בית-חולים פסיכיאטרי</u>

מ ח ל י ט י ם :-

א) לצמצם 470 מיטות לחולי-נפש על-ידי סגירת בית-חולים פסיכיאטרי ממשלתי, ולהעביר את החולים למוסדות אחרים שתפוסתם נמוכה.

ב) לצמצם את תקציב משרד הבריאות בשנת הכספים 1989 כתוצאה מסגירת בית-החולים ב-2.5 מליון ש"ח ולהפחית 180 משרות.

44. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים

מ ח ל י ט י ם:

צוות משותף של משרדי האוצר והבריאות יבדוק את נושא הבעלות בבתי-חולים ממשלתיים כלליים המצויים במרכזים העירוניים הגדולים, לרבות אפשרות מכירתם בשיתוף הון פרטי.

45. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הפחתת התמיכה בקופות-החולים

מ ח ל י ט י ם: -

א) להפחית את התמיכה בקופות החולים ב-40 מיליון ש"ח.

ב) להסמיך את שר האוצר ואת שר הבריאות לגרום להגדלת הכנסות קופות החולים ב-40 מיליון ש"ח.

46. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
השכרת מבנים וציוד מתוחכם בבתי-חולים ממשלתיים

מ ח ל י ט י ם:

א) בתי-החולים הממשלתיים הכלליים יאפשרו לגופים פרטיים שאין להם כל זיקה למעסיק ציבורי, להשתמש, תמורת תשלום, בציוד מתוחכם המצוי בהם, בשעות שבהן המיתקנים אינם מנוצלים על-ידי בתי-החולים.

ב) יופחתו 15 מיליון ש"ח מתקציב משרד הבריאות, שימומנו מהכנסות הנובעות מהשכרת המתקנים או בדרך מימון חלופית שתיקבע על-ידי שרי האוצר והבריאות.

47. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - שינוי הסכם תקינה לאחיות</u>

מ ח ל י ט י ם (16 קולות בעד; 2 קולות נגד; 1 נמנע):-

הממשלה תיכנס למו"מ במגמה לדחות ביצוע הסכם תוספת משרות סיעוד בבתי-חולים ממשלתיים בשנה אחת וכן לפריסת התוספת על פני 10 שנים.

48. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תמיכה בתלמידי ישיבות</u>

מ ח ל י ט י ם, להפחית את תשלומי העברה לתמיכה בתלמידי ישיבות בשיעורים שיביאו לחסכון של 10 מיליון ש"ח בשנה. סכום זה יופחת מתקציב המשרד לענייני דתות.

הביצוע יהא בהדרגה שתתואם בין משרד האוצר והמשרד לענייני דתות.

49. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העלאת שכר לימוד בכיתות י"ג-י"ד</u>

מ ח ל י ט י ם, להעלות את שכר הלימוד בשנת הלימודים תש"ן בכתות י"ג-י"ד ל-1,350 ש"ח לשנה במחירי תקציב 1988.

.50 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הגדלת היקף בניית כיתות לימוד מכספי מפעל הפיס</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א) לדרוש ממפעל הפיס כי בשנת הכספים 1989 לא ייועדו כספים לבניית מרכזי פיס קהילתיים חדשים. הכספים שיתפנו עקב כך יופנו לבניית כיתות לימוד חדשות.

ב) מתן היתר להגדלה או היתר להעלאת מחיר של כרטיסי ההגרלה של מפעל הפיס, יותנה ביישומה של החלטה זו.

.51 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות</u>

מ ח ל י ט י ם:

להטיל על נציגי הממשלה בועדה הציבורית שתוקם בהתאם להחלטת הממשלה מס. 534 מיום א' בתמוז התשמ"ז (28.6.87) לגרום להעלאה של 25% בשכר הלימוד באוניברסיטאות, בהשוואה לרמתו בתשמ"ח.

.52 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינוי מבנה חברות מאכלסות</u>

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות ובו נציגי משרד הבינוי והשיכון, אגף התקציבים ורשות החברות הממשלתיות, לבחון מבנה החברות המאכלסות ולגבש במשותף הצעה מפורטת ולוח זמנים לביצוע שינויים מבניים, לצימצום ו/או לאיחוד חברות, כדי להביא לייעול הטיפול בנושא איכלוס.

הצוות יגיש המלצותיו לשר האוצר ושר הבינוי והשיכון עד 31.8.89.

ש מ ו ר

.53 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
עידוד חוכרים להיוון דמי חכירה שנתיים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א) להטיל על שר החקלאות ויו"ר מועצת מקרקעי ישראל, להביא למועצת מקרקעי ישראל החלטה בדבר עידוד חוכרים המשלמים דמי חכירה שנתיים לעבור לתשלום מהוון של יתרת דמי החכירה, בפרק זמן מוגבל.

ב) יוקם צוות משותף למינהל מקרקעי ישראל ומשרד האוצר שיכין המלצות בדבר הדרכים לעידוד המעבר.

הצוות יגיש המלצותיו לשר החקלאות ויו"ר מועצת מקרקעי ישראל ולשר האוצר עד 31.5.89.

.54 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הפחתת שיא כח-אדם ברשויות מקומיות</u>

מ ח ל י ט י ם: -

שיא כוח-האדם ברשויות המקומיות בשנת התקציב 1989 יופחת בשיעור של 3% לעומת שיא כח האדם שאושר להן לשנת התקציב 1988.

שר הפנים והממונים על המחוזות יפעילו לצורך ישום החלטה זו את סמכויותיהם לפי סעיף 24 לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, סעיף 206 לפקודת העיריות וסעיפים 27 עד 31 לפקודת המועצות המקומיות, לרבות רשויות שאינן מקבלות מענקים מהממשלה.

שר הפנים לא יאשר שיא כוח-אדם לרשויות, אלא אם בוצעה הפחתת 3%.

.55 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינויים בכוח-אדם בסקטור הציבורי במסגרת ייעול
ותוספות שכר על-פי הסכם המסגרת לשנת 1987 (סעיף 8)</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להפחית תוך שנתיים (מחצית בשנת 1989 ומחצית בשנת 1990) את מספר העובדים במשרדי הממשלה בהתאם למפורט בנספח המצורף-בזה (דף 69) וזאת בין השאר על-ידי ביטול פונקציות.

ב. לפעול להפחתת מספר העובדים בתאגידים כמשמעותם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, ב-3%; החלטה זו לא תחול על תאגידים שלגביהם קיימת החלטה נפרדת בדבר שיעור הפחתת כוח-האדם במסגרת תקציב 1989. שר האוצר והשרים הנוגעים בדבר יפעילו את סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, לביצוע החלטה זו.

ג. לפעול להפחתת מספר העובדים בגופים הנתמכים מתקציב המדינה ב-3%.

ד. הקפאת כוח-אדם:

1) להקפיא קליטת עובדים במשרדי הממשלה, עד להפחתת כח האדם, כאמור בסעיף 1.

2) תוקם ועדת חריגים משותפת לנציבות שירות המדינה, לאגף התקציבים במשרד האוצר ולמשרד הנוגע בדבר, לאישור גיוס עובדים הכרחי.

.56 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שינוי מבני בענף התקשורת</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. שרי התקשורת והאוצר ימנו צוות משותף שיבחן דרכים להגברת התחרותיות בענף הטלפוניה (טלקומוניקציה) ויגיש את המלצותיו לשרים תוך 45 ימים.

ב. נושאים שלא יוסכמו בצוות יוכרעו על-ידי השרים.

.57 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
הסכם שירותים בין הממשלה לבין רשות הדואר

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות ממשרד האוצר ומשרד התקשורת להגיע להסכם עם רשות הדואר בדבר ההסדרים הכספיים בינה לבין בנק הדואר עד ליום 15.2.89, ולהסמיך את שרי האוצר והתקשורת, אם לא תושג הסכמה כאמור, לפסוק בנושא, עד ל-28.2.89.

.58 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
סובסידיות לתחבורה ציבורית

מ ח ל י ט י ם (14 קולות בעד; 3 קולות נגד; 2 נמנעים): -

א. לבטל את הסובסידיות לתחבורה ציבורית במתכונתן הנוכחית בכפוף להתחייבות מחודשת של המפעילים לקיים לפחות את היקף הפעילות הנוכחי לתקופה של 5 שנים, או היקף שונה על-פי קביעת משרד התחבורה בתיאום עם משרד האוצר.

ב. להגדיל את תקציב משרד התחבורה לפתוח תשתית להעדפת תחבורה ציבורית ולפיתוח תשתית תחבורתית כוללת ב-120 מליון ש"ח לשנה במשך שבע שנים, החל מ-1989/90. עודפי תקציב בלתי מנוצלים יועברו משנה לשנה, או ינוצלו לפיתוח תשתית תחבורה לאומית נוספת. בחישוב כדאיות ההשקעה ילקח בחשבון גם ערך הזמן הנחסך לנוסעים וכן ערך החסכון מצמצום תאונות הדרכים.

ג. להטיל על שר התחבורה ושר האוצר למנות צוות שיגבש המלצותיו בתוך 21 יום בנושאים הבאים:

1) הנחה או פיצוי לשכבות אוכלוסיה מועדפות כגון גמלאים, נערים, חיילים, מקבלי הבטחת הכנסה ומשפחות עם 5 ילדים ומעלה עד גיל 18.

2) קביעת מנגנוני בקרה להבטחת המשך קיום שירותי תחבורה ציבורית ברמה נאותה ודרכי מימון.

3) דרכי מימון קוים ונסיעות לא רווחים חדשים הנוספים למערכת.

4) אופן ניצול עודפי תקציב הפיתוח.

5) קצב מימוש סעיפים 1 ו-2.

ד. בכל מקרה, בנוסף על האמור בסעיף 3, מימוש ההחלטה יעשה באופן הדרגתי ובכל מקרה לא יבוטלו כל הסובסידיות בשנת 1989/90.

ה. מימוש סעיפי ההחלטה כולם או חלקם מותנה ביישומם הכולל.

59. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - רשות הנמלים והרכבות</u>

מ ח ל י ט י ם:

1) להטיל על שר התחבורה ושר האוצר להקים צוות משותף לשני המשרדים ולרשות הנמלים והרכבות שיבחן את סכום העתודות הכספיות הדרושות לרשות לשם מימוש תכניות פיתוח בשנים הקרובות.

הצוות יגיש המלצותיו לשרים בתוך 30 יום מקבלת ההחלטה.

2) הגיע הצוות למסקנה שיש לרשות עודפי כספים יגיש לשרים המלצה בדבר השימוש בהם.

3) לא הגיע הצוות להמלצה מוסכמת יכריעו השרים בדבר סכום העתודות הכספיות הדרושות לרשות כאמור, ובדבר השימוש בעודפי הכספים אם ימצאו כי יש עודפים כאלה.

.60 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
חברת "אל-על" - תשלום על חשבון מטוסי המדינה</u>

מ ח ל י ט י ם:

חברת "אל-על" תשלם למדינה בשנת התקציב 1989 סך של 15 מליון ש"ח (במחירי 1988) על-חשבון התשלום בעד השימוש במטוסים שנרכשו על-ידי המדינה והועברו לשימוש החברה.

.61 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
מועצות היצור החקלאיות</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להקטין את מצבת העובדים של מועצות היצור כפי שהיו ביום 1.4.88 בשליש. רשימת מועצות היצור מפורטת בנספח המצורף-בזה (דף 70). שר החקלאות ושר האוצר יפעילו את סמכותם לפי סעיף 24 לחוק יסודות התקציב לביצוע החלטה זו.

ב. שרי החקלאות והאוצר ימנו בתוך חודש ימים צוות ביצוע במטרה לבחון וליישם הצעה זו. כבסיס לעבודת הצוות ישמשו בדיקות ובחינות שנערכו בעבר וביניהן דו"ח אדמוני.

ג. לאשר למועצות היצור תקציב ביניים למשך שלושה חודשים. התקציב השנתי לשנת 1989 ייקבע על-פי המלצות צוות הביצוע ובכפוף להחלטה בסעיף א' לעיל.

62. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ענף ההדרים

מ ח ל י ט י ם:

א. לאמץ את המלצות הצוות לבחינת מצב ענף ההדרים מיום 15.7.88 והחלטות מנכ"ל משרד החקלאות והממונה על התקציבים מיום 16.11.88 בנדון.

ב. שר החקלאות ימנה, בתוך 15 יום ממועד קבלת החלטה זו, צוות שיקבע את המהלכים ונוהל ההצעה לבחירת ועדות מגדלים אזוריות שהן מצדן תמלצנה בפני השר על מועמדים לחברות במועצה לשיווק פרי הדר.

ג. לתקן את פקודת הפיקוח על פרי הדר ופקודת שיווק פרי הדר כך שמועצת הפיקוח על פרי הדר תורכב משלושה נציגי ממשלה, שבעה נציגי מגדלים ושלושה נציגי קבלנים, ויקבע כי הפרדסן לא יהיה זקוק לאישור המועצה בהתקשרותו לשם שיווק פרי הדר לתעשיה.

ד. שר החקלאות ימנה, בתוך 30 יום ממועד קבלת החלטה זו, שבעה נציגי מגדלים כחברים במועצה לשיווק פרי הדר.

63. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע

מ ח ל י ט י ם:

א. תוקם קרן לביטוח אסונות טבע שתנוהל על-ידי "קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ", ואשר תמומן במשותף על-ידי הממשלה והחקלאים באמצעות פרמיות שנתיות.

ב. שר החקלאות ושר האוצר ימנו צוות משותף למשרדי האוצר והחקלאות וקרן נזקי טבע לגיבוש המלצות מפורטות בנושא. בנוסף יבחן הצוות את ההקטנה הצפויה בפרמיות הביטוח, כתוצאה ממגמת ההרחבה במספר המבוטחים ובהחלת הביטוח על גידולי שוק מקומי, במטרה להפנות את המקורות הנחסכים למימון ביטוח אסונות טבע.

הצוות יגיש מסקנותיו תוך חדשיים ממועד קבלת החלטה זו.

64. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
שיעורי הסובסידיות למוצרי מזון

מ ח ל י ט י ם:

שיעורי הסובסידיה מהמחיר למוצרי המזון יהיו כמפורט להלן:

חלב	-	4%
פטם קפוא	-	תבוטל הסובסידיה
לחם	-	20%
ביצים	-	25%
פטם חי	-	25%.

65. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
קביעת סכומי הסובסידיה למוצרים המסובסדים

מ ח ל י ט י ם: -

א. תקציב 1989 למוצרים המסובסדים ייקבע בהתאם ליעדים בדבר שיעורי הסובסידיות שקבעה הממשלה.

ב. בהתאם לסכום התקציב שייקבע, תיקבע רמת תמיכה קבועה למוצר. סכום התמיכה ישתנה בהתאם להנחות המחירים בתקציב 1989 מידי חודש בחודש. סכום התמיכה לכל מוצר לכל אחד מחודשי השנה יקבע לפני תחילת שנת התקציב על-ידי משרדי החקלאות והאוצר.

ג. בכפוף לסעיפים לעיל, אם שינוי בעלויות יגרום לכך שרמת התמיכה המפורטת בסעיף 2 אינה מספקת, יינתן הפיצוי באמצעות עדכון המחיר בלבד.

66. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - עוף קפוא</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לבטל את הסובסידיה לעוף הקפוא החל מ-1.4.89.

ב. להפסיק את קליטת הפטם הקפוא על-ידי הממשלה (באמצעות מועצת הלול) החל מ-1.4.89.

ג. להפסיק את אחזקת מלאי פטם קפוא על-ידי הממשלה (באמצעות מועצת הלול) החל מ-1.4.89.

ד. לצמצם את עודף כושר היצור בענף המשחטות.

ה. שר החקלאות ושר האוצר ימנו תוך 15 יום ממועד קבלת החלטה זו, צוות ליישום החלטה זו, ולקביעת היקף מקורות המימון הנחוצים לביצוע סעיף ד'.

67. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - מחירי החלב</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א. שר החקלאות, במסגרת סמכותו לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, יקבע כללים למחלבות לקליטת חלב גולמי שייוצר במסגרת המכסה.

ב. שר האוצר ושר החקלאות יקבעו על-פי סמכותם לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה, התשמ"ו-1985), מחיר מינימום לחלב גולמי.

ג. בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989) יתוקן חוק הפיקוח על מצרכים ושרותים ותוקנה לשר החקלאות סמכות: -

1) לקבוע מחיר מינימום לקליטת חלב גולמי.

2) סמכות להטיל קנסות על חריגות ממסגרת התכנון.

68. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות עם החמ"ת</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשרר את החלטות הממשלה הקודמות על איחוד חברות הפיתוח האזוריות של משרד התיירות עם החברה הממשלתית לתיירות (החמ"ת).

ב. האיחוד יתבצע בדרך של העברת מניות הממשלה בחברות אלו לחמ"ת.

ג. החשב הכללי יסיים ביצוע העברת המניות בתוך 90 יום מיום קבלת החלטה זו.

הערה: שר התיירות רשאי לערער על החלטה זו בפני ועדת השרים שהוקמה על-פי החלטה 39 לעיל.

69. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - הפסקת פעילותה של החברה לפיתוח מפעלי תיירות (חפ"ת)</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. יופסק לאלתר מתן מענקי השקעה לפרוייקטים חדשים על-פי החוק לעידוד השקעות הון באמצעות החברה לפיתוח מפעלי תיירות (החפ"ת).

ב. להטיל על שר האוצר ושר התיירות למנות צוות היגוי שיוקנו לו סמכויות ביצוע בהשתתפות: -

1) נציג החשב הכללי - יושב-ראש הצוות
2) נציג משרד התיירות
3) נציג רשות החברות הממשלתיות
4) נציג אגף התקציבים.

תפקידי הצוות:

1) למכור את זיק ההלוואות של הוזפ"ת לגורמים במערכת הבנקאית או להעביר את הזיק לניהול אגף החשב הכללי באוצר.

2) כצעד משלים להחלטה בפסקה (א) לעיל - רשאי הצוות להחליט על קיום החברה כ-"ישות משפטית חיה", אך ללא פעילות עיסקית כלשהיא.

3) לפעול לצמצום מנגנון כח האדם בחברה, ולמימוש נכסי החברה.

הצוות יסיים עבודתו בתוך 4 חודשים ממועד קבלת החלטה זו.

ג. משרד התיירות יהיה אחראי לפיקוח ולבקרה אדריכלית על הפרויקטים ולבדיקות הכלכליות השונות המתבצעות היום על-ידי החפ"ת. הקצאת המשאבים לפעילות זאת תסוכם בין המשרד לאגף התקציבים באוצר.

הערה: שר התיירות רשאי לערער על החלטה זו בפני ועדת השרים שהוקמה על-פי החלטה 39 לעיל.

70. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - משק הגז</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. להסיר את הפיקוח על מחיר הגז, החל מיום 2.4.89.

ב. להסיר את המגבלות לכניסת חברות שיווק חדשות לענף הגז.

ג. לאפשר מעבר חופשי של צרכנים בין החברות.

ד. להטיל על שר האנרגיה והתשתית לפעול למימוש החלטות אלה.

.71 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית</u>

מ ח ל י ט י ם, להקטין את תקציב הפיתוח של משרד האנרגיה והתשתית בסכום של 2.0 מליון ש"ח (במחירי תקציב 1988/89.

.72 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
מלאי חירום של מוצרי הדלק</u>

מ ח ל י ט י ם: -

א. להעביר את הבעלות על המלאי הבטחוני למשק לשעת חירום, לרבות המלאי הבטחוני של נפט גולמי, מידי חברות הדלק לבעלות הממשלה.

ב. להעביר את הבעלות על מלאי מזוט לשעת חירום לחברת החשמל.

ג. להעביר את הבעלות על המלאי הבטחוני של דס"ל וסולר מידי חברות הדלק למערכת הבטחון.

ד. שר האוצר, שר הבטחון ושר האנרגיה והתשתית יקבעו את פרטי הביצוע של החלטה המפורטת בסעיף 3 ואת ההסדרים הנובעים ממנה. בהעדר הסכמה ביניהם יובא נושא זה להחלטת הממשלה.

.73 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
ביטול מיסוי נקודות קיצבה</u>

מ ח ל י ט י ם:

תקפו של מיסוי נקודות קיצבה לא יוארך.

.74 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - שינויים מבניים במערכת החינוך</u>

מ ח ל י ט י ם (17 קולות בעד; 2 קולות נגד): -

להפחית את תקציב משרד החינוך והתרבות ב-3 מיליון ש"ח בנושאי שיא כוח אדם.

.75 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - כוח-אדם באוניברסיטאות</u>

מ ח ל י ט י ם:

הועדה לתכנון ולתקציב (ות"ת) תקבע שיאי כח אדם באוניברסיטאות שיבטאו את מדיניות הממשלה לבקרה של כח-האדם בסקטור הציבורי, ואת מדיניות ות"ת בקביעת קדימויות אקדמאיות.

.76 <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העברת פעילויות בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים בשרותים החברתיים</u>

מ ח ל י ט י ם, להעביר את ביצוע הקורסים וההשתלמויות של בית-הספר המרכזי להכשרת עובדים בשרותים החברתיים לגופים ציבוריים קיימים. עם העברת הפעילויות ייסגר בית-הספר. כתוצאה מכך - לצמצם את שיא כח-האדם של משרד העבודה והרווחה ב-20 משרות.

77. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העברת מפתנים ממשלתיים

מ ח ל י ט י ם, להעביר הילדים השוהים במפתנים ממשלתיים למסגרות חלופיות במשרד החינוך והתרבות ובהכשרה המקצועית במשרד העבודה והרווחה. כתוצאה מכך - להפחית 30 משרות בשיא כוח-האדם של המשרד. המפתנים שהילדים יועברו מהם ייסגרו.

78. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - המדפים הממשלתי

מ ח ל י ט י ם, להעביר את המדפים הממשלתי לגורם חוץ ממשלתי.

79. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת ה1989 - בתי-משפט שלום

מ ח ל י ט י ם, להטיל על שר המשפטים ושר האוצר למנות צוות שיגיש לשרים, עד כ"ד באדר א' התשמ"ט (1.3.89) המלצות בענין האפשרויות לשינוי מבנם ופריסתם של בתי-משפט שלום.

80. המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - משרד הבינוי והשיכון - מ.ע.צ.

מ ח ל י ט י ם, להטיל על שר האוצר ושר הבינוי והשיכון לגבש המלצות על תפקידי מ.ע.צ., מבנה מ.ע.צ., היקף כוח-אדם ומעמדו המשפטי, ולפעול ליישום ההמלצות עד 31.7.89.

.81 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
משרד הבינוי והשיכון - המרכז למיפוי ישראל

מ ח ל י ט י ם:

א. להטיל על שר הבינוי והשיכון ושר האוצר לפעול להקמת מערכת מידע ארצית במקרקעין.

ב. להטיל על שר האוצר ושר הבינוי והשיכון לגבש המלצות על תפקידי המרכז למיפוי ישראל, מבנה, היקף כח-אדם ומעמדו המשפטי של המרכז למיפוי ישראל ולפעול ליישם ההמלצות עד 31.7.89.

ג. שרים שיבקשו כי משרדיהם יטלו חלק בדיונים אלה, יבואו בדברים עם שר הבינוי והשיכון ושר האוצר.

.82 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
המרכז למידע טכנולוגי מדעי

מ ח ל י ט י ם:

שר האנרגיה והתשתית ושר האוצר ימנו תוך 30 ימים ועדה שחבריה יהיו: נציג משרד האנרגיה והתשתית ונציג אגף התקציבים במשרד האוצר, לבדיקת פעילות המרכז למידע טכנולוגי מדעי, וניהול מאגרי מידע נוספים בממשלה.

.83 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 -
עידוד מחקר ופיתוח

מ ח ל י ט י ם:

א. לתקן את התוספת לחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשיה התשמ"ד-1984, ולהוסיף סיווג של פרויקטים מועדפים אשר יזכו לשעור גבוה יותר של תמיכה. שעור זה יהיה 60% מההוצאה בפרויקטים אזרחיים

(בהשוואה לתמיכה רגילה של 50%) ו-35% מההוצאה בפרויקטים צבאיים (בהשוואה לתמיכה רגילה של 30%).

הגדלת שעור השתתפות תהיה לתקופה מוגבלת מ-1.4.89 עד 31.3.90.

ב. להטיל על המדען הראשי במשרד התעשיה והמסחר ועל הממונה על התקציבים במשרד האוצר להקים צוות משותף אשר יקבע את הקריטריונים לאישור הפרויקטים המועדפים.

ג. לאחר קביעת הקריטריונים יגישו שר התעשיה והמסחר ושר האוצר לאישור ועדת הכספים את הכנסת הצעה לתיקון התוספת בהתאם להחלטה זו.

ד. תקציבים יוקצו בהתאם.

84. <u>המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. 1) לבצע רפורמה ביבוא מספוא, חיטה ובשר על-ידי העברת היבוא לגורמים פרטיים.

2) תחילת הפעלת הרפורמה במספוא תהיה ב-1 במרס 1989.

3) מועד סיום ביצוע כל הרפורמות יהיה לא יאוחר מ-31 במרס 1991.

ב. לאמץ את ההמלצות של הועדות שעסקו בנושא, ושעיקריהן מצורפות-בזה (דפים 2-71) בדבר דרכי הביצוע של העברת יבוא מספוא ובשר לידיים פרטיות.

ג. למנות ועדה בין משרדית בהשתתפות משרדי האוצר, התעשיה והמסחר והחקלאות ליישום רפורמה ביבוא החיטה. הועדה תגיש את מסקנותיה בתוך 80 יום ממועד קבלת החלטה זו.

.85 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - תיקצוב הנחות בקרקע

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות משותף למינהל מקרקעי ישראל ולאגף התקציבים באוצר לבחון את הדרכים למתן ביטוי תקציבי בתקציב המדינה להנחות בדמי מכר, דמי חכירה, דמי הסכמה ודמי היתר שנותן המינהל, והדרכים לקביעת שווין של ההנחות. הצוות יגיש את המלצותיו עד לתאריך 1.6.89 לשר החקלאות, יו"ר מועצת מקרקעי ישראל ושר האוצר.

.86 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - העברת נושאים לדיון בועדת השרים לעניני כלכלה

מ ח ל י ט י ם:

ההצעות להחלטה המצורפות-בזה (דפים 78-73) בנושאים שונים מועברות לדיון בועדת השרים לעניני כלכלה.

.87 המדיניות הכלכלית והצעת התקציב לשנת 1989 - דיון בהצעה לתקציב להקמת 8 ישובים חדשים

מ ח ל י ט י ם:

ראש הממשלה ידון עם ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר באשר להצעה בקשר להעמדת תקציב להקמת 8 ישובים חדשים ביהודה, שומרון ועזה.

ראש הממשלה מסכם.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 22:40)

תקציב הוצאות נטו

		בסיס ראשוני ל 1989
	סה"כ כללי	46,319,815
	חלק א': תקציב רגיל	32,234,228
	חלק ב': תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	חלק ג': החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
	חלק א': הוצאה רגילה	32,234,228
	ממשל ומנהל	2,359,313
01	נשיא המדינה	3,237
02	כנסת	28,960
03	חברי ממשלה	1,550
04	משרד ראש הממשלה	19,444
05	משרד האוצר	246,772
06	משרד הפנים	34,273
07	משרד המשטרה	671,549
08	משרד המשפטים	98,939
09	משרד החוץ	175,771
10	משרד הכלכלה והתכנון	2,119
11	משרד מבקר המדינה	20,568
12	גמלאות ופיצויים	899,133
13	הוצאות שונות	136,268
14	מימון מפלגות	14,510
19	משרד המדע והפיתוח	6,220
	בטחון	9,116,928
15	משרד הבטחון	8,994,569
16	הוצאות חרום אזרחיות	36,237
17	השתתפות בהוצאות המנהל האזרחי	86,122
18	רשויות מקומיות	574,660

תקציב הוצאות נטו

		בסיס ראשוני ל 1989
	שרותי חברה	8,861,789
20	משרד החינוך והתרבות	2,467,820
21	השכלה גבוהה	632,989
22	המשרד לענייני דתות	165,417
23	משרד העבודה והרווחה	4,045,995
24	משרד הבריאות	526,262
25	תגמולים לנכים	128,851
29	משרד הבינוי והשיכון	76,000
30	המשרד לקליטת עליה	68,153
32	תמיכות במחירי מצרכי יסוד וביצור חקלאי	750,302
	כלכלה ומשק	1,567,382
33	משרד החקלאות	461,110
34	משרד האנרגיה והתשתית	9,522
35	הועדה לאנרגיה אטומית	39,648
36	משרד התעשיה והמסחר	34,003
37	משרד התיירות	33,175
38	פיתוח שווקים ליצוא	943,350
39	משרד התקשורת	8,800
40	משרד התחבורה	23,574
41	השתתפות בתקציב הרכבת	
42	תמיכות והחזרים לתחבורה	7,700
43	אגף המדידות	6,500
44	סבסוד אשראי	510,000
45	תשלום ריבית	6,988,625
	רזרבות	2,255,531
47	רזרבה כללית	1,505,531
48	רזרבה להתייקרויות	750,000

נספח ג'

פרוס והשינויים בתקציב ובגופי הסקטור הציבורי
מליוני ש"ח

נושא	סכום התוספות ב-89	מימון כלכלי	הערות
גרעון כולל			
חוק התקציב 89			
משרדים חברתיים			
עבודה ורווחה			
פעולות שונות	18	צריכה והשקעה	
וחזור נסיעות לתלמידים	14	תשלומי העברה	
שכ"ל חנוכאים וטכנאים	26	תשלומי העברה	
ביטוח לאומי			
קצבת ילד ראשון	180	תשלומי העברה לפרטים	
מענק לידה	15	תשלומי העברה לפרטים	
איחוד גביה	5	שנוי מבני	
	30	תוספת הכנסות	
בריאות			
סגירת בי"ח פסיכיאטרי	2	חוצאות ממשלתיות	
מכירת בתי-חולים	-	שנוי מבני (חד פעמי, 50 מי ש"ח)	שנוי (23)
דמי ביקור ושכרת מבנים	32	40 תוספת הכנסות, 8 החזר למשרד הבריאות	
וצוד מתוחכם בבתי חולים ממשלתיים לגופים פרטיים	15	הכנסות	
דחיית ביצוע הסכם תקינה	15		
דתות			
תמיכות בתלמידי ישיבות	10	תשלומי העברה	
חינוך			
פעולות	8	פעילות ממשלתית	
דמי הרשמה	25	45 תוספת הכנסות, 25 מי גידול טבעי*	
הכנסות אחרות	11		
דחיית חלק מחוק	-		
חינוך מיוחד			
מפעל הפיס	3		
השכלה גבוהה			
העלאת שכר לימוד בתש"נ ב-25%	-	הכנסות	הכנסות נטו בסך שנתי של 25 מליון ש"ח מיועדות למימון תוכנית רב שנתית

* [illegible]

תשומות ורשויות

שיכון ומנהל מקרקעי ישראל

משרד השיכון	10	פעולות
איחוד חברות שיכון -		שינויים מבניים — שני

הירון דמי חכירה	-	מנגנון ממשלתי
חגדלת הכנסות		
ממ"י - נכסי ר"פ	15	הכנסות

רשויות מקומיות

הפחתת תקציב		
ושיא כח אדם		
תקציב רגיל	30	תשלומי החברה
ותקציב פיתוח	8	תשלומי החברה
אגרת כלי רכב	15	תשלומי החברה
ביטול יום השבתון -		
בבחירות לרשויות		
והמקומיות		
הפחתת מימון		
מפלגות לבחירות		
לרשויות		

חוץ בטחון ומשטרה

בטחון	120	הוצאה ממשלתית מקומית
משטרה ושב"ס	6	הוצאה ממשלתית
מנהל אזרחי	1.0	

	סכום והפחתה ב- 89	סכום ההפחתה שנה מלאה	מיון כלכלי	הערות
ושונות ומנהל				
מנגנון ממשלתי	-	מנגנון ממשלתי וציבורי- כולל כח אדם בחו"ל		
והקפאת כ"א	-	10% והפחתה		
תקשורת				
בזק	-	שינוי מבני		
ומלוגים מרשות				
והדואר	7	והכנסות		
והסכם בנק והדואר	-	צוות בדיקה...		
תחבורה				
ביטול סובסידיה	210	סובסידיות		
פיצוי קשישים				
וילדים	(50)	ושלומי והעברה		
תוספת לושונית				
מאגרת כלי רכב	(15)	והשקעות		
יתרות רשות				
והנמלים	-	צוות בדיקה		
דמי וכירוז אל על	15			
רשות והשידור	-	והפחתת חוב פנימי, חד פעמי - (50 מליון ש"ח)		
תוספת תשונית	(100)	ושקעות		

	סכום הפחתה ב-89	מיון כלכלי	הערות
משרדים כלכליים			
תקציב			
מועצות ייצור	-		
ענף והסדרים	-	שינוי מבני	
בטוח נזקי טבע			
ראטונות טבע	-	שינוי מבני	
קידום מכירות	2	תשלומי העברה	
סובסידיות			
מזון	45	סובסידיות	שינוי ...
ותחבורה ציבורית	210	ראה פרק תחבורה	
סובסידיות למוצרי			
דלק	43		
תעשיה			
	-		
מענקי מו"פ	-	תשלומי העברה כלכליים	
	-		
ליבוליזציה			
בירוא בשר, מטפוא,			
ותיטה	-	שינוי מבני	
ביטוח שער	80		
תיירות			
איחוד וחברות	-	שינוי מבני	
טגירת חפ"ת	-	שינוי מבני	
פעולות	1		
אנרגיה			
רפורמה בגז	-	שינוי מבני	
קיצוצים שונים	2	חוצאות ממשלה	
מלאי חרום -			
דס"ל וסולר	-	שינוי מבני	

מ י ס ו י

סכום התחזית
ב-89

המשך ויטל על יבוא שרותים	145
ביטול מיסוי קיצבאות ילדים	-
וסטל רכב	20

סגירת יחידות ממשלתיות

	חסכון בכ"א	הערות
השכלה גבוהה		
1. כח האדם באוניברסיטאות - והיעלות בהשוואה לטיכומי משרד האוצר עם ות"ת		
משרד העבודה והרווחה	50	
2. ביה"ס והמרכזי להכשרת עובדים סוציאליים	20	
3. מפונים	30	
אוצר	239	
4. הרצאת והמדפיס הממשלתי מחוץ לממשלה	230	
אנרגיה	33	
5. הפסקת פעילות המרכז למידע טכנולוגי מדעי והעברת הפעילות לסקטור הפרטי או לחברות מל"מ.		

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
	סה"כ כללי	46,319,815
	חלק א': תקציב רגיל	32,234,228
	חלק ב': תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	חלק ג': החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
	חלק א': הוצאה רגילה	32,234,228
	ממשל ומנהל	2,359,313
01	בשיא המדינה	3,237
02	בבסת	28,960
03	חברי ממשלה	1,550
04	משרד ראש הממשלה	19,444
05	משרד האוצר	246,772
06	משרד הפנים	34,273
07	משרד המשטרה	671,549
08	משרד המשפטים	98,939
09	משרד החוץ	175,771
10	משרד הבלכלה והתכנון	2,119
11	משרד מבקר המדינה	20,568
12	גמלאות ופיצויים	899,133
13	הוצאות שונות	136,268
14	מימון מפלגות	14,510
19	משרד המדע והפיתוח	6,220
	בטחון	9,116,928
15	משרד הבטחון	8,994,569
16	הוצאות חרום אזרחיות	36,237
17	השתתפות בהוצאות המבהל האזרחי	86,122
18	רשויות מקומיות	574,660

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
	שרותי חברה	8,861,789
20	משרד החינוך והתרבות	2,467,620
21	השכלה גבוהה	632,989
22	המשרד לעניני דתות	165,417
23	משרד העבודה והרווחה	4,045,995
24	משרד הבריאות	526,262
25	תגמולים לנכים	128,851
29	משרד הביטוח והשיכון	76,000
30	המשרד לקליטת עליה	68,153
32	תמיכות במחירי מצרכי יסוד וביצור חקלאי	750,302
	כלכלה ומשק	1,567,382
33	משרד החקלאות	461,110
34	משרד האנרגיה והתשתית	9,522
35	הועדה לאנרגיה אטומית	39,648
36	משרד התעשיה והמסחר	34,003
37	משרד התיירות	33,175
38	פיתוח שוקים ליצוא	943,350
39	משרד התקשורת	8,800
40	משרד התחבורה	23,574
41	השתתפות בתקציב הרכבת	
42	תמיכות והחזרים לתחבורה	7,700
43	אגף המדידות	6,500
44	סבסוד אשראי	510,000
45	תשלום ריבית	6,988,625
	רזרבות	2,255,531
47	רזרבה כללית	1,505,531
48	רזרבה להתייקרויות	750,000

תקציב הוצאות נטו - בסיס 1989

מחירי תקציב 1988

		בסיס ראשוני ל 1989
חלק ב':	תקציב פיתוח וחשבון הון	12,385,587
	תקציב פיתוח	1,839,387
	השקעות בממשל ומינהל	43,578
51	בנייני ממשלה	9,500
52	משטרה ובתי סוהר	22,303
53	בתי משפט	2,495
55	אוצר	9,280
57	רשויות מקומיות	148,167
	השקעות בשרותי חברה	564,390
60	חינוך	59,276
61	השכלה גבוהה	10,852
63	דת	11,327
64	עבודה ורווחה	8,250
67	בריאות	27,405
70	שיכון	447,280
	השקעות בענפי משק	1,083,252
72	חקלאות	125,010
73	מפעלי מים	75,160
74	המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח	5,741
75	פיתוח מקורות אנרגיה	39,447
76	פיתוח התעשיה	551,610
78	תיירות	26,685
79	תחבורה	41,155
80	כבישים	58,228
81	תקשורת	15,470
83	מפעלים שונים	144,746
84	תשלום חובות	10,546,000
85	הון חוזר תקציבי	200
87	רזרבה להוצאות פיתוח	
חלק ג':	החזר חובות לבנק ישראל	1,700,000
99	ריבית לבנק ישראל	800,000
	קרן לבנק ישראל	900,000

שיא כ"א

	שיא כוח אדם בסיס ראשוני 1989
סה"כ כללי	66,756.5
סך הכל משרדי ממשלה	65,891.5
01 בשיא המדיבה	41.5
02 כנסת	332.5
04 משרד ראש הממשלה	584.0
05 משרד האוצר	5,730.0
06 משרד הפנים	650.0
07 משרד המשטרה	18,519.0
08 משרד המשפטים	1,860.0
09 משרד החוץ	847.0
10 משרד הבלבלה והתכבון	50.0
11 משרד מבקר המדיבה	501.0
15 משרד הבטחון	2,207.0
17 מיבהל אזרחי	845.0
19 משרד המדע והפיתוח	55.0
20 משרד החינוך והתרבות	2,150.0
22 משרד הדתות	360.0
23 משרד העבודה והרווחה	3,947.0
24 משרד הבריאות	20,334.0
25 תגמולים לבכים	60.0
26 משרד לאיכות הסביבה	
29 משרד השיכון	1,715.0
30 משרד הקליטה	478.0
33 משרד החקלאות	2,103.0
34 משרד האנרגיה והתשתית	245.0
36 משרד המסחר והתעשיה	606.0
37 משרד הזיירות	185.0
39 משרד התקשורת	121.0
40 משרד התחבורה	744.0
43 מחלקת המדידות	327.0
47 רזרבה כללית	294.5
סך הכל מפעלים עסקיים	865.0
89 מפעלי האוצר	148.0
91 המכון לפריון העבודה והייצור	149.0
93 רכבת ישראל	
95 נמל יפו ונמל חדרה	6.0
96 מפעלי התקשורת	14.0
98 מיבהל מקרקעי ישראל	548.0

חוק התקציב לשנת הכספים 1989, והתשמ"ט - 1988

הגדרות 1. בחוק זה -

"סעיף תקציב" - סכום או מספר משרות, הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו כפול מקוטע;

"יתרת פעולה" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו נקודה;

"תכנית" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורה בלי סימון;

"שנת הכספים 1989" - השנה המתחילה ביום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989) והמסתיימת ביום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);

כל מונח אחר - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 (1) (להלן - חוק יסודות התקציב).

תקציב ההוצאה וחלוקתו 2. הממשלה רשאית להוציא בשנת הכספים 1989 אלפי שקלים _____ חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הראשון של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה".

תקציב ההוצאה המותנית בהכנסה 3. בנוסף על הסכום שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיף 2 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989, כהוצאה מותנית בהכנסה, _____ אלפי שקלים חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור השני של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה מותנית בהכנסה".

שיא כוח אדם 4. הממשלה רשאית למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות; חלוקת מספר זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור הרביעי של התוספת הראשונה הנקרא "שיא כוח אדם".

תקציב מפעלים עסקיים 5. (א) בנוסף על הסכומים שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיפים 2 ו-3 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989 את הסכומים הנקובים בטור הראשון של החלק השני בתוספת השניה (להלן - תקציב מפעלים עסקיים); חלוקת סכומים אלה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט באותו חלק.

(ב) בנוסף על מספר המשרות שהממשלה רשאית למלא לפי סעיף 4 רשאית היא למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות למפעלים העסקיים; חלוקת מספר זה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הרביעי של החלק השני של תקציב המפעלים העסקיים.

(ג) תחזית ההכנסות לכיסוי תקציב המפעלים העסקיים בשנת הכספים 1989 היא כמפורט בחלק הראשון של התוספת השניה.

הוראות לעניין סעיפים מסויימים

6. (א) את חלוקת התקציב בסעיף תקציב 17 לתחומי פעולה ולתוכניות תקבע, לפי הצעת הממשלה, ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

(ב) השר לענייני דתות ושר האוצר יקבעו את המימון למטרות של תחום פעולה 05 בסעיף תקציב 22 בהתחשב בעמדת היועץ והמשפטי לממשלה באשר לקריטריונים.

(ג) לפי בקשת שר האוצר לגבי שימוש ברזרבה הכללית לפי סעיף 12 לחוק יסודות התקציב למטרה שבמסגרת הפעילות של משרד ראש הממשלה, תבוא במקום הועדה ועדה מיוחדת שתמנה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת מקרב חבריה.

הלוואה מבנק ישראל

7. סכום ההלוואה מבנק ישראל לא יעלה בשנת הכספים 1989 על סכום של -

(1) _____ אלפי שקלים חדשים למימון הוצאות הממשלה - לפי סעיף 48 (א) (1) לחוק יסודות התקציב;

(2) _____ אלפי שקלים חדשים להחזר חובות הממשלה לבנק ישראל - לפי סעיף 48(א) (2) לחוק יסודות התקציב.

עדכון סכומים

8. (א) הסכומים הנקובים בסעיפים 11, 12, 17, 27 ו-43 לחוק יסודות התקציב, יוגדלו ב- _____ אחוזים.

(ב) הסכום הנקוב בסעיף 19(ב)(1) לחוק יסודות התקציב, יוגדל ב-___ אחוזים.

תחילה

9. תחילתו של חוק זה ביום י"ג באייר התשמ"ט (1 באפריל 1989)

פרסום

10. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושה חדשים מיום קבלתו.

חוק הסדרים במשק המדינה
(תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989),
התשמ"ט-1989

5 בינואר 1989

6&1
51/20

פרק א': מטרת החוק

מטרה

1. חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 1989.

פרק ב': תיקוני חקיקה

תיקון חוק הסדרים לשעת חירום

2. בחוק הסדרים לשעת הירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985 (1) -

(1) בסעיף 24, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(2) בסעיף 26, ברישה, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(3) בסעיף 26(6), בסעיף 119(1)(ב) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968(2), הסיפה המתחילה במלים "ורשאי העובד" - תימחק.

תיקון חוק היטל על שירותים מיובאים

3. בחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי הון (הוראת שעה), התשמ"ה-1984 (3), בסעיף 18(א), במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ט' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים

4. בסעיף 2 לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985 (4), במקום "עד יום י"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק חינוך מיוחד

5. בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (5) -

(1) בסעיף 18(א), בסופו יבוא: "קביעה כאמור לענין תקנים תהא גם בהסכמת שר האוצר";

(2) בסעיף 24 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "התש"ן" יבוא "התשנ"א" ובמקום "התשנ"ז" יבוא "התשנ"ח";

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) תחילתם של סעיפים 14, 15, 17 ו-18 בשנת הלימודים התשנ"א."

ביטול חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות)

6. חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988 (6) - בטל.

תיקון חוק הביטוח הלאומי

7. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968, בסעיף 294 -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "20%" יבוא "10%";

(2) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "100%" יבוא "50%";

(3) בסעיף קטן (ב)(2), במקום "50%" יבוא "25%";

(4) בסופו יבוא:

"(ד) היתה המבוטחת זכאית בעת הלידה לגימלה להבטחת הכנסה על פי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (7), ישולם לה מענק לידה בשיעור כפול מן השיעור האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ג)."

תיקון חוק ערי ואזורי פיתוח

8. בחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988 (8) -

(1) בסעיף 1, הגדרת "ישוב קו עימות" - תימחק;

(2) בסעיף 3(ד)(3), הסיפה המתחילה במלים "הוראה זו" - תימחק;

(3) במקום סעיף 5 יבוא:

"מענקים לרשויות נקומיות

5. (א) הממשלה תעביר לרשות המקומית של עיר פיתוח מענק כספי בסכום שיקבעו שר הפנים ושר האוצר, ובלבד שלא יפחת מעשיריות ולא יעלה על מחצית מסכום המענק לאיזון הבלתי מיועד שמשרד הפנים העביר אליה בשנת הכספים 1986.

(ב) סכום המענק ייקבע בהתחשב בשיקולים אלה:

(1) מצבם הכלכלי והתברתי של רוב תושבי עיר הפיתוח;

(2) שיעור הפטור ממס הכנסה שהם היו זכאים לו לפי תקנות מס הכנסה ערב תחילתו של חוק זה;

(3) שיעור ההכנסה של הרשות המקומית מארנונה כללית על מגורים ועסקים."

(4) בסעיף 13 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר לימוד בגני ילדים";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "לא ישלם" יבוא "יהיה זכאי להנחה בשכר לימוד" ובסופו יבוא "שר החינוך והתרבות ושר האוצר יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "בעד חינוך חינם הניתן בהם" יבוא "בעד ההנחות שנתנו";

(5) בסעיף 14 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר חינוך במעונות יום";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) חושב עיר פיתוח שילדיו זכאים להתקבל למעון יום על פי תנאים שקבעו שר העבודה והרווחה ושר האוצר, זכאי להנחה בשכר הלימוד בעד ילדיו השוהים במעון יום בעיר פיתוח; השרים האמורים יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה."

(6) סעיף 15 - בטל.

תיקון פקודת החעבורה

9. בסעיף 79 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) (9), המלים "על ידי בני אדם שהיו בתקופת הרשיון חושבים בתהום שיפוטה של הרשות המקומית האמורה" - יימחקו.

תיקון חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

10. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957(10) -

(1) אחרי סעיף 6 יבוא:

"קביעת מהיר מינימלי

6א. (א) שר התקלאות רשאי לקבוע בצו מחיר מינימלי למצרך בר- פיקוח.

(ב) לא ישחמש שר החקלאות בסמכותו לפי סעיף זה אלא אם היה לו יסוד סביר להניח שהדבר דרוש כדי להבטיח שהיצור החקלאי יקויים על פי התכנון; אין בהוראה זו כדי לגרוע מן האמור בסעיף 3.

(ג) על צו סאמור יחולו הוראות סעיף 6(ד).";

(2) בסעיף 7(ב), בפסקת משנה (2), בסופה יבוא:

"ואולם אם נקבע מחיר מינימלי לא ייקבע מחיר נמוך ממנו";

(3) במקום הכותרת לפרק הרביעי יבוא: "מניעת רווחים מופקעים והגנה על תכנון היצור החקלאי";

(4) אחרי סעיף 29 יבוא:

"סימן ג': מניעת פגיעה בתכנון היצור החקלאי

"איסור על קניה בפחות מהמחיר המינימלי

29א. נקבע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח לפי סעיף 6 או לפי כל חיקוק אחר, לא יקנה אדם אותו מצרך ולא יציע שימכרוהו לו במחיר נמוך מן המחיר המינימלי שנקבע."

(5) בסעיף 39(א)(1), במקום "26 ו-28" יבוא "26, 28 ו-29א".

תיקון פקודת הפיקוח על פרי הדר

11. בפקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940 (11), בסעיף 3(2), במקום פסקה (ב) יבוא:

"(ב) שנים עשר אנשים מטעם המגדלים (להלן - חברים מטעם המגדלים) והם:

1. שבעה שימנה שר החקלאות כנציגי הפרדסנים;

2. חמישה שימנה שר החקלאות כנציגי הקבלנים, לענין זה, "קבלן" - כמשמעותו בפקודת שיווק פרי הדר, 1947(12)."

תיקון פקודת שיווק פרי הדר

12. בפקודת שיווק פרי הדר, 1947, אחרי סעיף 3 יבוא:

"שיווק לתעשיה

3א. על אף האמור בסעיף 3, לא תהיה המועצה רשאית לערוך ולכפות תכנית או תכניות בדבר שיווק פרי הדר המיועד לתעשיה ולא תהיה רשאית להתנות התקשרות בדבר שיווק פרי הדר סאמור בקבלת רשיון או הסכמה מאת המועצה."

תיקון חוק נכסי המדינה

13. בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (13), בסעיף 5(ד), בפסקה (2), במקום "3,000,000 לירות" יבוא "20,000,000 שקלים חדשים" ובסופה יבוא: "הסכום האמור ישתנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם לחודש פברואר 1989 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי".

פרק ג': תשלומי רשויות למדינה

תשלום רשות השידור למדינה

14. בשנת הכספים 1989 תשלם רשות השידור לאוצר המדינה סכום של 50 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים וישמש לקיזוז חובות המדינה.

תיקון חוק רשות הדואר

15. בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (14), אחרי סעיף 44 יבוא:

"תשלום שנתי למדינה

44א. (א) החל בשנת הכספים 1989 תשלם הרשות תשלום שנתי למדינה.

(ב) בשנת הכספים 1989 יהיה התשלום בסכום של 7 מיליון שקלים חדשים והוא ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים, כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מהמדד שפורסם לחודש פברואר 1989 ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל יום תשלום.

(ג) החל בשנת הכספים 1990 יהיה התשלום השנתי בשיעור של 8% מן העלות של הרכוש הקבוע המצוי בשימושה של הרשות או הנמצא בהקמה, כשהוא מותאמת לתאריך המאזן שקדם לתחילת שנת התקציב, לפני ניכוי הוצאות הפחת בשנה השוטפת; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן עד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל יום תשלום.

(ד) השר ושר האוצר רשאים לשנות את שיעור התשלום השנתי.

(ה) דרכי חישוב העלות המותאמת לענין סעיף קטן (ג) יהיו בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף 31א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (15); כל עוד לא נקבעו כללים כאמור, תחושב העלות המותאמת לפי הכללים ששימשו בסיס לערוכת המאזן.".

פרק ד': דמי הרשמה לבתי ספר על יסודיים

הגדרות 16. בפרק זה -

"הורים" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (16) (להלן - חוק לימוד חובה);

"מוסד" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לימוד חובה;

(2) בית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החניכות, התשי"ג-1953 (17);

"שנת לימודים" - שנה המתחילה ביום 1 בספטמבר ומסתיימת ביום 31 באוגוסט שלאחריו;

"תלמיד" - מי שלומד במוסד בשנת לימודים בכתות ט' עד י"ב;

"ילד" - ילד עד גיל 18;

"מספר נפשות במשפחה" - הורים וילדיהם, ואם ההורים חיים בנפרד - ההורה וילדיו החיים עמו, ואולם לגבי משפחה שבה הורה אחד בלבד, יראו כאילו למספר הנפשות בה נוסף אחד;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"הכנסה משפחתית" - הכנסה משפחתית חדשית של ההורים המחושבת על פי האמור בסעיף 22;

"נפש" - הורה או ילד מאותה משפחה;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

חובת תשלום דמי הרשמה 17. (א) בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הורים של תלמיד ישלמו עבורו לאוצר המדינה, בשנת הלימודים התש"ן, דמי הרשמה לכתות ט' עד י"ב, על פי קבוצת התשלום ששוייכו אליה לקראת שנת הלימודים, בשיעור המפורט בתוספת הראשונה כפי שהוא מעודכן לפי סעיף 19.

(ב) הורים לא יהיו חייבים בתשלום דמי הרשמה לגבי יותר משלושה תלמידים.

(ג) הורים שההכנסה לנפש במשפחתם אינה עולה על 420 שקלים חדשים, יהיו פטורים מתשלום דמי ההרשמה; לענין זה, "הכנסה לנפש" - ההכנסה המשפחתית כשהיא מחולקת במספר הנפשות המשוקלל שבטור ב' בתוספת השניה המופיע לצד מספר הנפשות בפועל שבטור א' לאותה תוספת.

(ד) שילם אחד ההורים את דמי ההרשמה, פטור מתשלומם ההורה השני.

קבוצת תשלום

18. (א) קבוצת התשלום שאמור בסעיף 17(א) תיקבע על פי ההכנסה המשפחתית ומספר הנפשות באותה משפחה, כמפורט בתוספת השלישית.

(ב) סכומי ההכנסה המשפחתית המפורטים בתוספת השלישית ישתנו לקראת מועד קביעת קבוצות התשלום, לפי שיעור השינוי בשכר הממוצע במשק, כפי שנקבע על פי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 (להלן - השכר הממוצע), לחודש יולי 1989 לעומת השכר הממוצע לחודש ינואר 1989.

(ג) הודעה על סכומי ההכנסה המשפחתית שהשתנו כאמור תפורסם בדרך שיורה השר.

עדכון דמי ההרשמה

19. סכום דמי ההרשמה לשנת הלימודים התש"ן יעודכן לקראת שנת הלימודים לפי שיעור השינוי במדד שפורסם בחודש אוגוסט 1989 לעומת המדד שפורסם בחודש אוקטובר 1988; הודעה על סכום דמי ההרשמה שעודכן כאמור תפורסם, לפני תחילת שנת הלימודים, בדרך שיורה השר.

שינוי סכומי ההכנסה המשפחתית ודמי ההרשמה

20. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את סכומי ההכנסה המשפחתית הנקובים בתוספת השלישית ואת דמי ההרשמה הנקובים בתוספת הראשונה.

דרכי התשלום

21. (א) הורים רשאים לשלם את דמי ההרשמה בארבעה שיעורים; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע באמצעות מי ייגבו דמי ההרשמה וכן את דרכי הגביה ומועדי התשלום.

(ב) כל שיעור משיעורי דמי ההרשמה ישתנה לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לאחרונה לפני מועד תשלומו בפועל לעומת המדד שלפיו נקבעו.

קביעת הכנסה משפחתית

22. (א) הכנסה משפחתית תיקבע כמפורט להלן:

(1) במשפחה שבה ההורים שכירים או אחד ההורים שכיר והשני אינו עובד - לפי ממוצע שלוש משכורות חדשיות של ההורים בשלושה חדשים שיקבע השר בהודעה ברשומות;

(2) במשפחה שבה חייב אחד ההורים בהגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה (18) (להלן - דו"ח) - לפי הממוצע החדשי של ההכנסה השנתית כפי שתשתקפה בדו"ח האחרון שהגיש החייב בהגשתו, כשהוא צמוד למדד, לפי שיעור השינוי במדד החודש השביעי בשנת המס שאליה מתייחס הדו"ח - ולגבי שנת המס 1988 השינוי במדד חודש אוגוסט 1988 - לעומת המדד שפורסם בחודש השלישי מבין שלושת החדשים האמורים בפסקה (1).

(ב) הורים החייבים בתשלום דמי הרשמה יגישו הצהרה על ההכנסה המשפחתית (להלן - ההצהרה) עד למועד שיקבע השר כאמור בסעיף קטן (ג); להצהרה יצורפו תלושי המשכורת או הדו"ח כאמור בסעיף קטן (א), לפי הענין.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את אופן הגשת ההצהרה ומועד הגשתה.

דין מי שלא הגיש הצהרה במועד

23. לא הגישו הורים הצהרה במועד שנקבע לכך, בלא שהיתה להם הצדקה, יחוייבו בתשלום דמי הרשמה לפי קבוצת התשלום הגבוהה ביותר.

פיגור בתשלום 24. לא שולם שיעור של דמי הרשמה במועד שנקבע לכך, חיווסף לסכום שלא שולם ריבית לא צמודה של 12% לשנה, מהמועד האמור עד למועד התשלום בפועל.

החזר חשלום יחר 25. שולמו דמי הרשמה ביחר, יוחזר סכום היחר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, כמשמעותם בהוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (19), מהמועד בו שולם עד למועד החזרתו.

הצהרה כוזבת 26. מי שהגיש הצהרה כוזבת, דינו - קנס.

דין החשלום 27. הוראות פקודת המסים (גביה) (20) יחולו על תשלום דמי הרשמה כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

חובת סודיות 28. לא יגלה אדם ידיעה או מסמך שנמסרו לו לצורך ביצוע פרק זה אלא אם כן החיר זאת שר האוצר.

ביצוע ותקנות 29. השר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

הוראת שעה לענין לימוד חובה 30. בשנת הלימודים התש"ן, ייקרא סעיף 6 לחוק לימוד חובה, כאילו אחרי סעיף קטן (ד) בו נאמר:

"(ד1) על אף האמור בסעיף קטן (ד), תלמיד בכתות ט' עד י"ב שזכאי לחינוך חינם לפי סעיף זה, רשאים לדרוש בעדו דמי הרשמה בעד לימודיו במוסד חינוך רשמי או בעד לימודיו במוסד חינוך אחר שאוצר המדינה נושא בשכרם לפי סעיף קטן (ג), הכל כאמור בפרק ב' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני תקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989."

פרק ה': משק הגז

הגדרות 31. בפרק זה:

"גז" - גז פחממני מעובה;

"ספק גז" - מי שעוסק במכירה או בשיווק של גז;

"צרכן גז" - מי שרוכש גז לצריכה עצמית;

"המועד הקובע" - כ"ו באדר ב' התשמ"ט (2 באפריל 1989).

ביטול מחיר מרבי והסדרי התחשבנות 32. החל מן המועד הקובע בטלים המחיר המרבי וכל תשלום שנקבע בעד גז לפי כל דין, ובטלים כל הסדרי ההתחשבנות או השיפוי שהיו נהוגים בין מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית ובין כל ספק גז.

ספקי גז נוספים 33. החל מן המועד הקובע יהיה כל אדם רשאי לעסוק במכירה או בשיווק של גז, בכפוף להוראות בהיתר שנקבעו לפי כל דין.

רכישת גז בידי צרכנים 34. צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, ועל אף האמור בכל הסכם או הסדר אין ספק גז רשאי לאכוף על צרכן גז להמשיך ולרכוש גז ממנו או באמצעותו.

דינים אחרים

35. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בחוק הרשות הלאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977(21), אך אין בו כדי לגרוע מסמכות לפי כל דין שעניינו פיקוח על מצרכים ושירותים ויציבות מחירים.

ביצוע ותקנות

36. שר האנרגיה והתשתית ממונה על ביצוע הוראות פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות ולהוציא הוראות משלימות לביצועו.

פרק ו': ארנונה כללית

סייג להעלאת ארנונה כללית

37. (א) לא תגבה רשות מקומית בשל נכס ארנונה כללית לשנת הכספים 1989 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988.

(ב) לשנת הכספים 1989 לא תשנה רשות מקומית הנחות כלליות מארנונה ותנאי תשלומה, לרבות התוצאות של אי-תשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין לשנת הכספים 1988, אלא לכובת התייבים בארנונה.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להתיר לרשות מקומית העלאת ארנונה, או שינוי הנחה או תנאי תשלום או תוצאות של אי-תשלום במועד שלא כמותר לפי סעיף קטן (ב).

פרק ז': היטל על רכוש

הגדרות

38. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונה המשמעות שיש לו בפקודת התעבורה (נוסח חדש) או בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961(22), זולת אם יש הוראה מכורשת אחרת;

(2) "היום הקובע" - כ"ה באדר ב' התשנ"ט (1 באפריל 1989);

(3) "התקופה הקובעת" - התקופה שבין היום הקובע לבין יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990),

(4) "הפקודה" - פקודת מס הכנסה;

(5) "רכב" - כל אחד מכלי התעבורה המפורטים בתוספית הרביעית וההמישית;

(6) "כלי טיס פרטי" - כלי טיס כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1982 (23), למעט כלי טיס המשמש ליצור הכנסה שעליה דיווח בעל כלי הטיס בדו"ח שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988,

(7) "כלי שיט פרטי" - כלי שיט כשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960 (24), בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאינו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי חושב ישראל, אך למעט אלה:

כלי שיט ללא מנוע שארכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש לביח ספר לשיט וכלי שיט המשמש לבעליו לייצור הכנסה, שעליה דיווח בעל כלי השיט בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(8) "בעל רכב" - מי שביום חידוש רשיון הרכב בחקופה הקובעת היה רשום ברשיון הרכב כבעליו; ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בחקופה הקובעת - מי שנרשם כבעליו בעת מתן הרשיון, וכן מי שבתקופה הקובעת רכש רכב מבעל פטור;

(9) "בעל פטור" - מי שפטור מתשלום היטל על פי סעיף 48;

(10) "בעל כלי טיס פרטי" - מי שביום הקובע היה רשום כבעל כלי טיס בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973 (25) (להלן - הפנקס), וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיס פאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה הקובעת, ופאשר כלי הטיס אינגו רשום פאמור - מי שהחזיק בכלי הטיס ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(11) "בעל כלי שיט פרטי" - מי שביום הקובע היה רשום כבעליו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט פאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה הקובעת, ופאשר כלי השיט אינו רשום פאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת,

(12) "נכה" - כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות החעבורה.

היטל בשל רכב

39. בעל רכב הרשום בישראל חייב בהיטל בשלו, לפי נפח המנוע ולפי שנת ייצורו, כמפורט בתוספת הרביעית והחמישית.

היטל בשל כלי טיס

40. בעל כלי טיס פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי הטיס ושנת ייצורו, כמפורט השישית.

היטל בשל כלי שיט

41. בעל כלי שיט פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי השיט, כמפורט בתוספת השביעית.

מניעת כפל היטל

42. לא ישולם היטל בשל רכב, כלי טיס או כלי שיט מסויים, יותר מפעם אחת.

התאמת סכומי ההיטל

43. (א) בסעיף זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"יום התיאום" - היום הראשון בחודש שקדם ליום התשלום.

(ב) סכומי ההיטל הנקובים בתוספות הרביעית עד השביעית יתואמו על פי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1989 עד למדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום.

מועד התשלום 44. (א) היטל הרכב ישולם במועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב, או בעת רישום הרכב לראשונה, לפי הענין, ולגבי רכב שהיה בידי בעל פטור והועבר למי שאינו בעל פטור ישולם ההיטל ביום רישום העברת הבעלות.

(ב) ההיטל בשל כלי טיס פרטי או בשל כלי שיט פרטי ישולם לא יאוחר מיום כ"ו באייר התשמ"ט (31 במאי 1989); ואולם אם בעל כלי הטיס או כלי השיט קיבל אותו אחרי היום האמור ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או כשמועד תשלום ההיטל בשלו טרם הגיע ביום הרכישה - ישולם ההיטל תוך 60 ימים מיום שהיה לבעליו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במירשם כלי הטיס או השיט, לפי המוקדם.

הפרשי הצמדה וקנס פיגורים 45. על סכום היטל שלא שולם במועד יווספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה, החל ממועד התשלום עד ליום התשלום בפועל, וכן קנס פיגורים של 0.5% מסכום ההיטל שבפיגור לכל שבוע של פיגור או חלק ממנו.

תשלום היטל - תנאי לרישוי ורישום 46. (א) לא יינתן ולא יחודש רשיון רכב לרכב שלא שולם בשלו היטל, אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל; נרכש רכב מבעל פטור, לא יירשם שינוי הבעלות בו, אלא לאחר ששולם בשלו היטל.

(ב) לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי טיס פרטי או לכל שיט פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי שיט פרטי לא יינתן אישור הפלגה, ולכלי טיס לא ינתן אישור טיסה, אל אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

הצהרה 47. (א) בעליו של כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי שחייבים בשלו בהיטל לפי פרק זה, ימסור לפקיד השומה הצהרה ובה יפורטו הפרטים בדבר כלי הטיס או כלי השיט והפרטים הדרושים לקביעת שוויו, בטופס שיקבע הנציב.

(ב) מי שחייב בהגשת דו"ח עפ"י סעיף 131 לפקודה ימסור את ההצהרה ביחד עם הדו"ח.

(ג) מי שאינו חייב בהגשת דו"ח האמור בסעיף קטן (ב) או הגישו לפני תחילתו של חוק זה ימסור את ההצהרה לנציב או למי שיסמיך לצורך זה, לא יאוחר מן היום שבו יש לשלם את ההיטל האמור בסעיף 44(ב).

(ד) לא מסר אדם הצהרה, או שנמסר הצהרה ולפקיד השומה יש טעם סביר להניח שהפרטים שנמסרו או שסכום ההיטל הרשום בהצהרה אינם מדויקים, רשאי הוא לקבוע את סכום ההיטל המגיע לפי פרק זה.

פטורים 48. אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

(1) נכה - בשל רכב האמור בתקנה 272א לתקנות התעבורה;

(2) בעל רכב שמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;

(3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיף 17 לפקודת התעבורה, ומי שפטור מאגרה האמור לפי תקנה 276ב לתקנות התעבורה;

(4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב הרשום בבעלותו לא היה בר שימוש ורשיונו לא היה בר תוקף.

(5) בעל רכב שהודיע למשרד הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב שבבעלותו לא היה בישראל או באזור.

תחולת הוראות הפקודה 49. (א) לענין רו"ח, שומה, השגה, ערעור, גביה - לרבות סדר זקיפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי פרק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בפרק זה הוראה מפורשת אחרת.

(ב) הוראות סעיף 192 לפקודה לא יחולו על קנס, ריבית והצמדה שהוטלו לפי פרק זה.

שינוי סכומים 50. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את סכומי ההיטל.

היטל על עובד שהועמד לרשותו רכב 51. עובד שמעבידו העמיד לרשותו רכב וחלות עליו תקנות שהותקנו לפי סעיף 2(2)(ב) לפקודה יהיה חייב בהיטל, בשיעור של 20% מסכום ההיטל הקבוע בתוספת הרביעית והוראות פרק זה יחולו לגבי תשלום ההיטל; הוראה זו תחול על אף האמור בסעיף 42.

אי החזרת ההיטל בניכוי 52. על אף האמור בכל דין, סכום היטל ששולם לפי פרק זה לא יותר בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת.

החזר סכום ששולם ביתר 63. התברר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא צמוד למדד מיום תשלום היתר עד יום החזרתו.

ביצוע ותקנות 64. שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו.

פרק ח': הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים

תיקון פקודת מס הכנסה 65. בפקודת מס הכנסה, בסעיף 9(20), בסופו יבוא:

"(ה) שווין של מניות וזכויות שהוקצו לעובד, ביום קבלתן ביד העובד, ובלבד שהקצאה נעשתה על פי כללים שקבע הנציב במסגרת תכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, שאושרה בידי שר האוצר."

תוספת ראשונה

(סעיפים 17(א) ו-20)

דמי הרשמה שנתיים לתלמיד

קבוצת תשלום	בשקלים חדשים
1	פטור
2	350
3	500
4	800

תוספת שניה
סעיף 17(ג)

מספר הנפשות בפועל	מספר הנפשות המשוקלל
1	1.25
2	2
3	2.65
4	3.2
5	3.75
6	4.25
7	4.75
8	5.2
9	5.6
10	6

תוספת שלישית

(סעיף 18)

קצובות תשלום

הכנסת משפחה ברוטו לחודש בש"ח		מספר נפשות במשפחה									
		3	4	5	6	7	8	9	10	דרגת תשלום	
עד	1114	1345	1577	1787	1997	2186	2354	2522	1		
מ	1115	1346	1578	1788	1998	2187	2355	2523	2		
עד	1977	2387	2798	3171	3544	3880	4178	4477			
מ	1978	2388	2799	3172	3545	3881	4179	4478	3		
עד	2826	3413	4000	4533	5066	5546	5973	6399			
מ	2827	3414	4001	4534	5067	5547	5974	6400	4		

תוספת רביעית

(סעיף 38)

החיטל על רכב פרטי, לרבות רכב דו-שימושי, ונפחם גי"מ -

שנת ייצור	החיטל	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982
נפח מנוע									
1999-1800		600	550	510	420				
2499-2000		1700	1470	1290	1108	1020			
2501 ומעלה		3330	2910	2550	2220	1750	1620		
מרצדס (2501 ומעלה)		8750	7525	6300	5600	5075	4550	4075	3675

החיטל על רכב לנכות ורכב כלי-רכב נחיגת יחיד בשיעור של 20% מן הסכומים הנקובים בטבלה זו.

היה סכום החיטל פחות מ- 100 שקלים חדשים - כל יגבה החיטל.

תוספת חמישית

(סעיף 38)

החיטל על אופנוע שנפח מנועו 601 סמ"ק או יותר:

שנת ייצור	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982
	600	540	480	440	380	340	300	260

תוספת שישית

(סעיף 40)

החיטל על כלי טיס:

סוג כלי הטיס	החיטל בש"ח
כלי טיס שנת ייצורו 1980 ומעלה	6,000
כלי טיס שנת ייצורו 1970 עד 1979	4,000
כלי טיס שנת ייצורו עד 1969	2,000
כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 150 ק"ג	1,000
כלי טיס המונע על ידי מנוע סילון	15,000

תוספת שביעית

(סעיף 41)

סוג כלי הטיס	החיטל בש"ח
כלי טיס בעלי מנוע שארכם עד 5 מטרים	1,200
כלי טיס בעלי מנוע שאורכם מעל 5 מטרים ועד 7 מטרים	2,000
כלי טיס שארכם מעל 7 מטרים	5,000

פרק ט': הקלות במס בקשר להסדרי הסיוע למושבים ולקיבוצים

הגדרות 66. בפרק זה -

(1) חוק לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה (להלן הפקודה) זולת אם נאמר במפורש אחרת;

(2) "הסדר" - הסכם בדבר הסדר הסיוע למושבים שנחתם ביום ט' בשבט התשמ"ח (28 בינואר 1988) בין ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית וארבעה בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע למושבים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, שאר ואוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכרוז עליו בצו כחלק מן ההסדר לענין חוק זה;

(3) "הסכם" -ההסכמים שנחתמו במרס 1987 ובאפריל 1988 בין ממשלת ישראל, התנועה הקיבוצית המאוחדת - אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ("תק"מ"), קרן התנועה הקיבוצית המאוחדת בע"מ, תק"מ - קרן מימון ואשראי בע"מ ושני בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע לקיבוצים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם שאר ואוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יכריז עליו בצו כחלק מן ההסכם לענין פרק זה;

(4) "מינהלת ההסדר" - כמשמעותה בהסדר;

(5) "נישום" - כל אחד מאלה, ובלבד שאינו מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975(26) -

(א) אדם שחתם על הסכם הצטרפות להסדר ובידו אישור על כך מאת מינהלת ההסדר;

(ב) יחיד הנמנה על חבר-בני-אדם שחתם על הסכם כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) חבר-בני-אדם שהוא בשליטה של אדם כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) והוכיח להנחת דעתו של הנציב כי הוראות ההסדר, כולן או מקצתן, חלות לגביו; לענין זה, "שליטה" - החזקה של יותר מ-50% בכל אחד מסוגי הזכויות בחבר-בני-האדם;

(ד) נישום הנזכר בנספח להסכם ושהוראות ההסכם חלות עליו, כולן או מקצתן.

(ה) נישום אחר שביצע את הוראות הסכם או הסדר, והנציב השתכנע כי יש להחיל עליו את הוראות פרק זה, כולן או מקצתן;

(6) "הקלה במס" - כל אחת מאלה:

(א) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של סכום שהוציא נישום, כולו או מקצתו, לפי הוראות ההסכם או ההסדר;

(ב) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של חוב שמחל נישום או של חלק מחוב כאמור, אם החוב נזקף קודם לכן לנישום כהכנסה ואם מחילת החוב היא לפי הוראות ההסכם או ההסדר;

(ג) מתן פטור ממס להכנסה שנצמחה לנישום לפי סעיפים 3(ב), 3(ט) או 3(י) לפקודה, כתוצאה מביצוע הוראות ההסכם או ההסדר;

(ד) מתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס הכנסה, וכן מס שבח מקרקעין ומס רכישה כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963(27), ומס בולים כמשמעותו בפקודת מס הבולים, והכל בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו במסגרת ביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ה) מתן ניכוי, קיזוז, פטור, הנחה או הקלה אחרים ממס הכנסה, מס שבח, מס רכישה או מס ערך מוסף, הכל כפי שיקבע לענין זה שר האוצר בתקנות.

מתן הקלות במס

67. (א) הנציב רשאי לתת הקלה במס לנישום פלוני או לסוגי נישומים לשנות המס 1987 ואילך, ובלבד שהקלות לא ייתנתנו לתקופה העולה על חמש שנות מס רצופות החל בשנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם, או ביצע את הוראות ההסדר או ההסכם.

(ב) הנציב רשאי להתנות את מתן ההקלה במס בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים ולקבוע כל הנחיה אחרת לענין זה.

(ג) נתן הנציב הקלה במס, רשאי הוא להורות כל הוראה הנחיוסת למתן ההקלה במס, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

הגשת בקשה

68 (א) נישום המבקש הקלה במס יגיש לנציב או למי שהוא יורה, בקשה בכתב בטופס שיקבע הנציב, ויצרף לה מסמכים ואישורים הכל כפי שיקבע הנציב; בקשה הנחיוסת להקלה בשנה פלונית תוגש לא יאוחר מן המועד שבו היה על הנישום להגיש לאותה שנה דו"ח לפי סעיף 131 או סעיף 133 לפקודה, לפי המאוחר.

(ב) נישום המבקש הקלה במס לשנת המס 1987 והגיש דו"ח לשנת המס האמורה, יגיש את הבקשה להקלה במס במועד הקבוע להגשת דו"ח לשנת המס 1988, כאמור בסעיף קטן (א).

מוסד ציבורי

67. הנציב רשאי לקבוע שמכירת נכס בידי חבר-בני-אדם שחל עליו סעיף 2(9) לפקודה, לא יהא בה כדי להוציא את חבר-בני-האדם מהחולת הסעיף האמור, ורשאי הוא להתנות את קביעתו בתנאים.

מתן הקלות במס ערך מוסף

70. (א) המנהל כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 רשאי לקבוע כי מענק או מחילת חוב שניתנו או שנעשו במסגרת הסדר או הסכם, לא ייחשבו כחלק ממחיר העסקאות של עוסק, וכי על עסקה שנעשתה במסגרת ההסדר או ההסכם לא יחול מס ערך מוסף.

(ב) המנהל רשאי להתנות את קביעתו כאמור בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים, ולקבוע כל הנחיה לענין זה.

(ג) קבע המנהל כאמור, רשאי הוא להורות כל הוראה הנחיוסת לקביעתו, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

קביעת כללים

71. (א) הנציב רשאי לקבוע כללים לצורך ביצוע סעיפים 67, 68 ו-69.

(ב) המנהל רשאי לקבוע כללים לביצוע סעיף 70.

(ג) כללים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייקבעו לאחר התייעצות עם נציגי הגופים המיישבים החתומים על ההסדר ועל ההסכם.

סייג לתחולת חוק יסוד משק המדינה

72. הוראות סעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה, לא יחולו לגבי מתן הקלות במס לפי פרק זה.

תחולה

73. תחולתו של פרק זה משנת המס 1987.

חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראות שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

תיקון סעיף 2

1. בסעיף 2 לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראות שעה), התשמ"ח-1988(1), (להלן - החוק העיקרי) במקום "10 שקלים חדשים" יבוא "חמישה שקלים חדשים".

ביטול סעיפים 26, 27 ו-28

2. סעיפים 26, 27 ו-28 לחוק העיקרי - בטלים.

1. ס"ח התשמ"ח, עמ' 240

דברי הסבר

סעיף 1

חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות)(הוראות שעה), התשמ"ח-1988, קבע כי כל סיעה וכל רשימה המשתתפת בבחירות למועצות של הרשויות המקומיות, שיתקיימו בשנת התשמ"ט, זכאית למימון הוצאות הבחירות שלה מאוצר המדינה.

יחידת החישוב נקבעה בסעיף 2 לחוק ל-10 שקלים שקלים לכל בעל זכות לבחור. המימון הכולל יהיה מכפלת יחידת החישוב במספר בעלי הזכות לבחור בכלל הרשויות המקומיות שבהן יתקיימו הבחירות.

מוצע להפחית במחצית את יחידת המימון ואת המימון הכולל.

סעיף 2

בסעיפים 26, 27 ו-28 לחוק קבע לאמור:

"יום הבחירות - יום שבתון

26. יום הבחירות לרשויות המקומיות המתקיימות ביום כ"ג באדר א' התשמ"ט (28 בפברואר 1989) יהיה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.

זכות לשכר ביום הבחירות

27. עובד שעבד אצל מעביד לפחות ארבעה עשר ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, ישלם לו המעביד את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות אילולא שבת.

קביעת שירותים ציבוריים

28. שר הפנים יקבע את סוגי השירותים שיראו כשירותים ציבוריים לענין סעיף 26 ואת שעות הפעלתם ויפרסם הודעה בדבר הקביעה האמורה בדרך שתיראה לו."

כדי למנוע את אבדן ימי העבודה וההפסד למשק הכרוכים ביום שבתון כללי, מוצע לבטלו.

שיא כ"א

	ההפחתת המבגבן
סה"כ כללי	687 1,~~200~~.5
סך הכל משרדי ממשלה	30 1,6~~7~~5.5
01 בשיא המדיבה	2.0
02 כבסת	33.5
04 משרד ראש הממשלה	11.0
05 משרד האוצר	203.0
06 משרד הפנים	13.0
07 משרד המשטרה	200.0
08 משרד המשפטים	25.0
09 משרד החוץ	30.0
10 משרד הכלכלה והתכבון	5.0
11 משרד מבקר המדיבה	50.0
15 משרד הבטחון	220.5
17 מינהל אזרחי	
19 משרד המרע והפיתוח	5.0
20 משרד החינוך והתרבות	115.0
22 משרד הרתות	25.0
23 משרד העבודה והרווחה	100.0
24 משרד הבריאות	60.0
25 תגמולים לנכים	6.0
26 משרד לאיכות הסביבה	
29 משרד השיכון	103.0
30 משרד הקליטה	48.0
33 משרד החקלאות	153.0
34 משרד האנרגיה והתשתית	20.0
36 משרד המסחר והתעשיה	65.5
37 משרד התיירות	18.0
39 משרד התקשורת	12.0
40 משרד התחבורה	74.5
43 מחלקת המדידות	32.5
47 רזרבה כללית	
סך הכל מפעלים עסקיים	57.0
89 מפעלי האוצר	15.0
91 המכון לפריון העבודה והייצור	15.0
93 רכבת ישראל	
95 נמל יפו ונמל חדרה	0.5
96 מפעלי התקשורת	1.5
98 מינהל מקרקעי ישראל	25.0

נספח 1

רשימת מועצות הייצור

1. המועצה לייצור ושיווק אגוזי אדמה.
2. המועצה לייצור ולשיווק בקר וצאן לבשר.
3. המועצה לגפן היין.
4. המועצה לייצור ולשיווק של דבש.
5. מועצת הזיתים.
6. המועצה לענף החלב.
7. המועצה לייצור ושיווק של טבק.
8. המועצה לייצור ולשיווק של ירקות.
9. המועצה לייצור ולשיווק כותנה.
10. המועצה לענף הלול.
11. מועצת הפירות.
12. המועצה לשיווק פרי הדר.
13. המועצה לייצור ולשיווק צמחי נוי.

נספח 1

עיקרי המלצות הועדה לרפורמה במספוא

א. הפסקה מוחלטת של מעורבות הממשלה בתהליך יבוא גרעיני המספוא.

ב. פתיחת הענף לתחרות חפשית תוך ביטול מכסות הקניה של יבואני המספוא הקיימים ומתן אפשרות כניסה חופשית ליבואנים נוספים לתחום זה.

ג. הוצאת מחירי גרעיני המספוא מפיקוח ומעבר לתחשיבי מחירים על בסיס מחיר תקן.

ד. שינוי בהסדרי האשראי למספוא.

ה. על מנת למנוע זעזועים ולאפשר התארגנות כל הגורמים הקשורים ברפורמה בהתאם, תקבע תקופת ביניים של שנה שבה ישמרו הפיקוח על מחירי הגרעינים ותנאי האשראי הקיימים. במשך שנה זו יוגדל מלאי החירום ב-50,000 טון וזאת על מנת להבטיח אספקה סדירה.

ו. לפנות לממשל האמריקאי בדרגים הבכירים ביותר בכדי להשתחרר ממחוייבות רכישת הגרעינים בארה"ב וממחוייבות ההובלה באניות נושאות דגל אמריקאי.

ז. הועדה מציגה שתי חלופות פעולה אפשריות להפעלת הרפורמה ללא שחרור מהמחוייבות לרכישה בארה"ב.

ח. בשלב ראשון תתואם ההובלה על ידי משלחת הקניות. (כמפורט בפרק 4, סעיף ז' להמלצות הועדה).

ט. תאריך ההפעלה המומלץ לשלב הראשון של הרפורמה - 1 בינואר 1989.

- נספח 2 -

עיקרי המלצות הועדה לרפורמה ביבוא בשר קפוא

1. יותר ליבא בשר קפוא ע"י יבואנים פרטיים. מספר היבואנים לא יוגבל.

2. כשרות ווטרינריה

נאחר והמלצות הצוות כוללות המלצות בעלות היבט כלכלי בלבד לא התקיים דיון בנושאים הקשורים למגבלות הכשרות והקריטריונים הווטרינריים, מתוך הנחה כי בנושאים אלה יונהגו הכללים על פי דרישות הרבנות ומשרד הבריאות.

3. רשיונות ייבוא

א. הכמות המינימלית לכל רשיון יבוא תהיה 800 טון.

ב. הרשיונות יינתנו לתקופה של עד 6 חדשים.

ג. היבואנים יתנו ערבויות לביצוע הייבוא במלוא הכמות שעבורה ניתן הרשיון.

4. מלאי בטחוני

א. המלאי הבטחוני של בשר קפוא, בכמות שהוגדרה ע"י רשויות מל"ח, יוחזק על ידי יבואני בשר שיבחרו לכך במכרז תקופתי ויפעלו כקבלנים להחזקת מלאי עבור הממשלה. כמות המלאי המינימלית של כל יבואן שיזכה במכרז תהיה 2,000 טון.

ב. הממשלה לא תישא בהוצאות של השינוי בערך המלאי.

ג. היבואנים יחזיקו את המלאי במחסני ערובה.

5. ההיטל על הבשר המיובא

א. ההיטל נועד להגן על הייצור המקומי מפני מחירי היצף, ובנוסף לכך להביא לידי ביטוי את שער החליפין האפקטיבי בקביעת מחיר הבשר המיובא.

ב. לאור האמור לעיל, ההיטל על הבשר יהיה מורכב מהיטל משתנה בגובה של ההפרש בין מחיר הטווח הארוך ומחיר הקניה, ומהיטל קבוע בגובה של 10% ממחירי הטווח הארוך, אשר ישתנה במידה וישתנה הפער בין השער היציג לשער האפקטיבי.

ג. מחירי הטווח הארוך שאנו ממליצים לאמץ בהסתמך על פרסומי הבנק העולמי, הוא 2,700 $ סיף (כולל כשרות).

ד. אחת לשנה יבחנו ההיטל המשתנה והחזית מחירי הבשר לטווח הארוך.

ה. עידכון ההיטל יתבצע בועדת המנכלי"ם לבשר, שתקבל המלצות מועדה מקצועית אשר תבחן ותעבד את הנתונים.

ו. אם המחיר המקומי לצרכן של הבשר המיובא ביחס למחיר המקומי לצרכן של סל החליפים המקומיים ישתנה ביותר מ-10% תכונס ועדת המנכלי"ם ותדון בשינוי ההיטל גם במרוצת השנה. המחיר לצרכן יקבע על פי פרסומי הלמ"ס, וסל החליפים המקומיים יורכב מ-60% עוף קפוא, 20% הודים ו-20% בשר בקר טרי.

ה צ ע ו ת ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

1. למנות צוות של אנשי מקצוע שיקבע ע"י ראש הממשלה וממלא מקומו, שיציע שינויים מבניים וביטול כפילויות במשרדי ממשלה. צוות זה יפעל עפ"י ההחלטות הממשלה והמלצותיו יובאו לממשלה תוך 3 חודשים, על מנת ליישמן.

2. למנות צוות המורכב מנציגי משרדי הבטחון, האוצר והמקלאות לשם בחינת האפשרויות להפחתת מחקרים ובסיסים של צה"ל ומאזורים עירוניים ומהמרכז הארץ לאזורים פריפריאליים ומכירת המקרקעין המתפנים. והכנסה חלוקת על בסיס של 60% למשרד הבטחון ו-40% לאוצר.

3. לבקש מנגיד בנק ישראל לדווח בתוך שבועיים על סוג המוסדות והגופים שרכשו מט"ח באמצעות המערכת הבנקאית, כולל ובעיקר רכישות עצמיות של הבנקים ברבעון האחרון של 1988.

4. האוצר יבדוק הפרסומים שהוצעה ע"י ועדת שטיינסקי, בתחום מדרגות המס של היחידים, ויגיש לממשלה בתוך 3 חודשים.

5. כדי לעודד את ההשקעות בחוץ, יש להכין בהקדם הצעה מוכרת לצורכי חישוב מס חברות.

6. נגיד בנק ישראל, בשיתוף פעולה עם האוצר, יגיש לממשלה בתוך חודש ימים תכנית כוללת להורדת שיעורי הריבית הריאלית על האשראי החוץ בחוץ לטווח קצר, והקרובה לרמה הנהוגה במערב אירופה, לביצוע תוך 3 חודשים.

7. יש להמנות כל קיצון במשרדי הממשלה בביצוע שינויים מבניים, כאשר הזכות שימוש במשאבים יופנה לקידום השירותים המופקים באותם משרדים. ועדת השרים לכלכלה תעקוב אחרי יישום בפועל של השינויים המבניים שהוצעו והתקבלו על ידי הממשלה.

מוגש על-ידי
שר האוצר והמשטרה

כ"ח בטבת התשמ"ט
(5.1.89)

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

1. הסדר חובות ההתישבות והחקלאות המאורגנת והפרטית יובא לדיון וסיכום בממשלה בתוך חודש ימים.

2. להוסיף 25 מליון שקל לתקציב משרד החקלאות, להקמת 1250 דונם חממות עגבניות ופרחים למטרות יצוא בלבד.

3. להוסיף לתקציב משרד החקלאות סכום של 25 מליון שקל לצורך הורדת רמת הריבית ליצור החקלאי השוטף מ-12% ל-7%.

4. להוסיף לתקציב משרד החקלאות 10 מליון שקל למטרות מחקר ופתוח להצלת מערך המחקר החקלאי במדינה.

5. לקבל את ההצעה המיבנית החדשה בתקציב משק המים בכפוף לדיון נוסף בשאלת הפחתת הריבית על נכסי המדינה. שאלות אלה יבחנו על ידי צוות של האוצר ונציבות המים ומשרד החקלאות עד ל-1.4.1989. (מוסכם).

6. לתקן את סעיף 17 בעניין היטל על כלי רכב ושיט ולהוציא מכלל ההיטל כלי שיט לדיג וכלי רכב ליצור חקלאי - (ג'יפים, טנדרים ודומיהם).

ד ב ר י ה ס ב ר

2. תוספת זו מיועדת להרחבה מיידית של שטח חממות עגבניות ופרחים, אשר השוק עבורם קיים ומובטח וההכנסה מהיקף פיתוח זה, עוד בשנה הראשונה יכולה להגיע ל-45 מליון דולר.

3. הסכום מתייחס להורדת ריבית להון חוזר מהמחיר הבנקאי כיום, לרמה של 7% על היקף של 500 מליון ש"ח. סכום זה איננו כל הסכום הנידרש אלא חלקו בלבד, כדי לפתור מיידית יצור בישובים ואצל החקלאים אשר סגורים בכל מוסד בנקאי וגורלם להחרס לחלוטין.

4. הסכום דרוש מיידית כדי להציל את מכון וולקני, לעכב ירידת מדענים בתחום הביולוגיה והחקלאות, ולמנוע מכירת הידע לארצות מתחרות.

כ"ח בטבת התשמ"ט
(5.1.89)

מוגש על-ידי
שר החקלאות

צורת ניהול ובעלות חדשה לבתי החולים הממשלתיים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

א. לפעול להעברת בתי-החולים מניהול על-ידי הממשלה באמצעות משרד הבריאות לדרך ניהול שונה ולמגוון של בעלויות.

ב. בכל שינוי שיקבע יובטח שמשרד הבריאות יקבע את מדיניות הבריאות של בתי החולים והוא יהיה הגורם המפקח.

ג. בתי החולים יתופעלו בדרך של ניהול ואחריות עצמית.

ד. תנאי התפעול יהיו על-פי עקרונות הרפואה הציבורית ותוך הקפדה על חסכון וייעילות בהוצאה הלאומית לבריאות.

ה. בדרך הניהול והבעלות החדשים של בתי החולים ישותפו גורמים נוספים, רשויות מקומיות ואזוריות, גופים ציבוריים, והעובדים. כמו כן תתאפשר השקעה על הון פרטי.

ו. יקויים משא ומתן עם קופות חולים על ההתלבותה המלאה במהלך זה.

ז. שר הבריאות בהסכמה עם שר האוצר ימנה צוות היגוי וצוות ישום להגשמת יעדים אלה.

ח. השרדי הבריאות והאוצר ימשיכו לדון על ההבטים השונים הכרוכים במהלך החדש.

ההצעה הנ"ל מוסכמת על משרד האוצר.

מוגש על-ידי שר הבריאות

כ"ח בטבת התשמ"ט
5 בינואר 1989

[illegible]

[illegible]

ע"י כתיבה מילה - תגובת הסביבה האנושית -
הגורמים - והבדים לאחר שאיבד

מאפיינים:

~~סיבה~~ ילדים ~~ילדים~~ בעיה מסוגלת לאחזר
הבעיה - ובאינטרקציה עלול בעקיפין בעיות
נוספות שיגרמו הבעיה אפילו אם בעיית
בעיה הינה - מילולי - אנאמנזי - האפיזיולוגי - מלא
(ראה בהמשך) ואחר שאיבד בהמשך כן:

1) חלומים
2) פרצוף
3) זיכרון
4) ת.ל.ד.
5) אוניברסיטה
6) אוניברסיטה

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
החלטת ממשלה
יום ג', ה' בטבת התש"ן - 2.1.89

1209. נסיעות שרים

מ ח ל י ט י ם (15 בעד; 5 נגד; 3 נמנעים) -

לאשר את נסיעת שר המדע והטכנולוגיה לבריה"מ-המועצות בעניני חשרדו, מיום ו' בטבת התש"ן (3.1.90) עד יום ט"ו בטבת התש"ן (12.1.90).

שר המשטרה ימלא את מקום שר המדע והטכנולוגיה בעת העדרו מהארץ.

ההחלטה התקבלה על-פי סעיף 18 בתקנון לעבודת הממשלה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: <u>מזכירות ועדות השרים</u>

עם הקמתן של ועדות השרים, מצורפת בזה רשימת מזכירי הועדות, עובדי מזכירות הממשלה. מזכירי הועדות עומדים לרשות יושבי ראש הועדות וחבריהן להפעלת הועדות.

בברכה,

אליקים רובינשטיין

הועדה	המזכיר
ועדת שרים לענייני בטחון קבינט	אליקים רובינשטיין - מזכיר הממשלה
ועדת שרים לענייני כלכלה	מיכאל ניר - ממלא-מקום מזכיר הממשלה
ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק	אהרן לישנסקי - המשנה למזכיר הממשלה
ועדת השרים לענייני פנים ושירותים	מיכאל ניר
ועדת שרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים	אריה זהר - סגן מזכיר הממשלה
ועדת שרים לענין התקנון לעבודת הממשלה	מיכאל ניר
ועדת לתאום הפעולות בין הממשלה לבין הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית	א. רובינשטיין
ועדת השרים לענין רשות העיון בחומר ארכיוני מסווג	א. לישנסקי
ועדת שרים למתן היתר לפרסומים	א. זהר
ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים	א. לישנסקי
ועדת השרים למיניים בשירות החוץ	א. זהר
ועדת השרים לענין הסכסוך האתיופי-קופטי	מ. ניר
ועדת שרים לענין מאגרים ורמות דלק נוזלי	א. זהר
ועדת השרים לענייני בטיחות בדרכים	א. זהר
ועדת שרים לענין מכירת חברות ממשלתיות	א. לישנסקי

הועדה	המזכיר
ועדת שרים לענין רישום גרים מחוץ-לארץ	א. רובינשטיין
ועדת שרים לקביעת דרכי התיאום של המדיניות למלחמה בנגע הסמים	א. רובינשטיין
ועדת שרים לנושאי שב"כ (עמ' 80 חלק א' בדו"ח ועדת החקירה)	א. רובינשטיין
ועדת שרים להתייעצות עם הפצ"ר בענין העונש במקרים של רצח אכזרי על רקע חבלני	א. רובינשטיין
ועדת שרים לעניני מדע וטכנולוגיה	א. לישנסקי
ועדת שרים לענין ויסות מניות הבנקים	א. זהר
ועדת שרים לענין ערי ואזורי פיתוח	א. לישנסקי
ועדת שרים לענין ישובי קו העימות	א. רובינשטיין
ועדת שרים לעליה ולקליטה ונציגי הממשלה ברשות לעליה ולקליטה המשותפת לממשלה ולסוכנות היהודית	א. זהר
ועדת שרים לקביעת ייעודם של עזבונות לטובת המדינה	א. לישנסקי

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל

ועדת השרים לענין ניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב המדינה לשנת 1989 ובנושאים אחרים הקשורים למדיניות הכלכלית
(אשר הוקמה בהחלטת הממשלה מס. 39 מיום 5.1.89)
יום א', ט"ז בשבט התשמ"ט - 22.1.89-
(בשעה 12:45)

נכחו חברי ועדת השרים : ד. מרידור - יו"ר, ר. מילוא, מ. שחל

נערך השר: ש. פרס

כן נכחו: משה ז. פלדמן - סגן שר העבודה והרווחה
ד. בר-חיים - משרד האוצר
ש. בריצמן - המוסד לביטוח לאומי
מ. גביש - משרד האוצר
ח. דוקלר - משרד האוצר
ת. הקר - משרד האוצר
א. וייל - משרד האוצר
י. לירז - לשכת שר האנרגיה והתשתית
א. מראני - משרד האוצר
ד. מרינוב - המוסד לביטוח לאומי
א. פיקל - לשכת שר העבודה והרווחה
ז. פלדמן - משרד האוצר
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
מ. קוק - משרד הכלכלה והתכנון
י. רבינוביץ - נציב מס הכנסה
ע. רוזן - משרד המשפטים
ר. רוקח-אברמזון - משרד האוצר
י. תמיר - המוסד לביטוח לאומי

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חכ/4. טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989

חכ/5. טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

בפרוטוקול זה 11 דפים.

ש מ ו ר

חכ/4. <u>טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד.מרידור, ר. מילוא, ה"ה י. רבינוביץ, מ. גביש, ש. בריצמן, י. תמיר, ח. דוקלר, א. מראני והגברות מ. קוק, ר. רוקח-אברמזון, ת. הקר, ע. רוזן ות. פנחסוביץ.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חכ/2 של ועדת השרים מיום י' בשבט התשמ"ט (16.1.89):-

א. (1) לאשר את התיקון לחוק רשות הדואר, המצורף בזה (דף 6) ולתקן בהתאם את סעיף 15 בטיוטת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989) התשמ"ט-1989;

(2) ועדת השרים רושמת לפניה את הודעת היועצת המשפטית של משרד הכלכלה והתכנון, כי שר הכלכלה והתכנון מתנגד לתיקון המוצע בחוק ערי ואיזורי פיתוח כמפורט בהחלטה מס. 38 ב'(8) של הממשלה, מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89).

ב. בהתייחס להצעות החקיקה לתיקון חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968, בנושאי איחוד הגביה של מס הכנסה, דמי הביטוח הלאומי ומס מקביל:-

(1) בסעיף 64(2) המוצע, במקום: "160" יבוא: "160ב" ובמקום: "ו-168" יבוא: "ו-186";

(2) סעיף 164(ג)(2) ו-(ד) המוצע, יתוקן באופן שההתייחסות להפרשי דמי ביטוח תימחק, ואילו ההתייחסות להפרשי גימלה תישאר כפי שהיא היום. משרד האוצר והמוסד לביטוח לאומי יבחנו את סעיף 178 של החוק העיקרי כדי לתקנו בהתאם;

(3) בסעיף 165 המוצע, ייקבע כי במקרים של ביטוח ברשות - יקבע שר העבודה והרווחה את דמי הביטוח ולגבי ההכנסה עליה ישולמו דמי הביטוח הלאומי - יקבעו שר העבודה והרווחה ושר האוצר בהסכמה;

(4) בסעיף 170(2) המוצע -

(א) למחוק את המלים: "פריסת תשלום";

(ב) המוסד לביטוח לאומי יציע סעיף בענין סמכותו של שר העבודה והרווחה לקבוע בתקנות - כללים בדבר חישוב גימלאות על בונוסים ותשלום חד-פעמי אחר;

(5) בסעיף 171א' יובהר כי דמי הביטוח הלאומי והמס המקביל כוללים גם הפרשי הצמדה והפרשי שומה עליהם, ואינם כוללים קנסות;

(6) ברישא של סעיף 171ב' - למחוק את המלה: "בתחילת";

(7) למחוק את סעיף 195 ד' המוצע;

(8) לאשר בכפוף לעיל, את ההצעה המצורפת בזה (דפים 12-7) לתיקון חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968 ולהטיל על משרד האוצר בתיאום עם משרד המשפטים לנסח הצעת-חוק בנדון;

(9) להקים צוות בראשות משרד המשפטים שידאג לתיקון החקיקה וחקיקת המשנה הנובעים מהצעת החוק - על מנת לאפשר הפעלת החוק ואיחוד הגביה לפי המועדים המפורטים בסעיף 68 לחוק;

ג. להטיל על המוסד לביטוח לאומי לבדוק את הצעתו כדלקמן, של שר האנרגיה והתשתית לענין תיקון חוק מס מקביל:-

"(1) 90% מסכומי המס המקביל יחולקו על-פי מספר הנפשות המבוטחות כאשר כל נפש מבוטחת בקופת חולים מעל גיל 65 שנה תחשב כארבע נפשות;

(2) 10% מסכומי המס המקביל יחושבו ויתחלקו בין קופות החולים בהתחשב בפיזורו הגיאוגרפי של השירות הרפואי על פני כל הארץ".

שר האנרגיה והתשתית מבהיר, כי בהצעה הנ"ל אין כוונה להוסיף או לגרוע מהחלוקה הקיימת (של המס) בין קופות החולים אלא לעגן את הנושא בחקיקה ראשית.

חכ/5. טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

שר האנרגיה והתשתית פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור וח. שחל.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

חיקון חוק רשות הדואר

15. בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (14), אחרי סעיף 44 יבוא:

חשלום שכחי למדינה

44א. (א) החל בשנת הכספים 1989 חשלם הרשות חשלום שכחי למדינה (להלן - החשלום השכחי).

(ב) (1) בשנת הכספים 1989 יהיה החשלום השכחי בסכום של 7 מיליון שקלים חדשים והוא ישולם בארבעה חשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל חשלום ישולם בחוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מהמדד שפורסם לחודש פברואר 1989 ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל יום חשלום.

(2) השר ושר האוצר רשאים להקטין את הסכום האמור בסעיף זה, בהתחשב בריבית התחשיבית שתיזקף במאזן וביכולתה הכלכלית של הרשות.

(ג) החל משנת הכספים 1990 יהיה החשלום השכחי בשיעור של אחוז השר ושר האוצר מן העלות של הרכוש הקבוע המצוי בשימושה של הרשות או הנמצא בהקמה, כשהיא מחואמת לתאריך המאזן שקדם לתחילת שנת התקציב לפני ניכוי הוצאות הפחת בשנה השוטפת, או בשיעור אחר, הכל בהתחשב בריבית התחשיבית הנזקפת במאזן וביכולתה הכלכלית של הרשות.

(ד) כל חשלום שכחי ישולם בארבעה חשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל חשלום ישולם בחוספת הפרשי הצמדה למדד, מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן או תאריך קביעת השיעור לפי הענין ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני כל חשלום.

פרק י': איחוד הגביה של מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ומס מקביל

664

תיקון חוק הביטוח הלאומי

64. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 -

(1) בסעיף 139, בסופו יבוא:

"(ה) סכום דמי ביטוח שקוזז כאמור בסעיף קטן (ב)(1)(א) יועבר לאוצר המדינה לזיכוי חשבון דמי הביטוח של הזכאי לקיצבה.";

(2) בסעיפים 158, 160, 163(ב) ו-168, אחרי "השר" יבוא בכל מקום "בהסכמת שר האוצר";

(3) בסעיף 163 (א) -

(א) במקום הרישה יבוא:

יראו כהכנסתו החדשית של עובד כל הכנסת עבודה כהגדרתה בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) (להלן - הפקודה) וכל הכנסת הנחשבת כהכנסת עבודה לענין הפקודה, בעד החודש שקדם לאחד בחודש שבו חל מועד התשלום.";

(ב) בפסקה (1), במקום "להוראות השר בתקנות" יבוא "להוראות שיקבע השר בתקנות בהסכמת שר האוצר";

(4) בסעיף 164 -

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) יראו כהכנסתם השנתית של עובד עצמאי ומי שאינו עובד ולא עובד עצמאי את הכנסתם החייבת לענין הפקודה בשנת המס שבעדה משתלמים דמי הביטוח (להלן - השנה השוטפת)."

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) (1) ההכנסה בשנה השוטפת תיקבע על פי השומה הסופית של ההכנסה לאותה שנה; כל עוד לא נערכה שומה סופית, ישולמו סכומים על חשבון דמי הביטוח בהתאם לאמור בסעיף 171, ודינם לענין חוק זה יהיה כדין דמי ביטוח;

(2) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות חובת הגשת דין וחשבון על הכנסה לגבי מבוטח שלא נערכה לו שומה כאמור; מי שנקבעה לגביו חובה כאמור, תיקבע הכנסתו לפי הדין וחשבון, אולם אם נערכה לו שומה לאחר מכן - תיקבע הכנסתו על פיה, ויראו את התשלומים ששילם על פי הדין וחשבון כתשלומים ששולמו על חשבון דמי הביטוח;"

(3) על דין וחשבון כאמור בפסקה (2) יחולו הוראות הפקודה בשינויים המחוייבים, כאילו היה דין וחשבון על ההכנסה.";

(ג) בסעיף קטן (ג) -

(1) בפסקה (1), במקום "מקדמות" יבוא "תשלומים על חשבון דמי ביטוח" ובמקום "לרבות הפרשי הצמדה עליהם, ודינם" יבוא "כאילו היה יתרת מס הכנסה לאותה שנה, ודינו";

(2) פסקאות (2) ו-(3) - יימחקו;

(ד) בסעיף קטן (ד), המלים "וסעיף 178(א)(3)" - יימחקו;

(ה) בסעיף קטן (ה), המלים "בהתאם לסעיף 174" - יימחקו, ובמקום "כשהיא מקודמת כאמור בסעיף קטן (ב)(1)" יבוא "כשהיא מצוארת על פי ההוראות החלות לענין מס הכנסה";

(ו) בסעיף קטן (ו), במקום "בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר באישור" יבוא "השר רשאי בהסכמת שר האוצר ובאישור";

(5) בסעיף 165 בסופו יבוא "שהתקין השר בהסכמת שר האוצר";

(6) במקום סעיף 170 יבוא:

"תקנות 170. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגים של מבוטחים:

(1) כי על אף האמור בסעיפים 163 ו-164 -

(א) הכנסה פלונית לא תובא בחשבון לענין דמי ביטוח;

(ב) הכנסה פלונית תובא בחשבון לענין דמי ביטוח למרות שאינה חייבת במס לפי הפקודה;

(2) הוראות בדבר תשלום, פטור מתשלום, פריסת תשלום או דחיית תשלום של דמי ביטוח על הכנסה שהיא בנוסף לשכר החדשי הרגיל של המבוטח.";

(7) במקום סעיף 171 יבוא:

גביית דמי ביטוח 171. (א) גביית דמי הביטוח ממי שחייב בתשלומם לפי חוק זה תיעשה לפי הפקודה; באין הוראה מפורשת אחרת בכל חיקוק, יחולו הוראות הפקודה בדבר דיווח, שומה, השגה וערעור, החזרים, מקדמות, מועדי תשלום, ריבית, הפרשי הצמדה, קנסות, זקיפת תשלומים, אכיפת תשלום, והוראות כלליות, על דמי הביטוח כאילו היו ניכוי במקור, מקדמה או מס, כמשמעותם בפקודה, לפי הענין.

(ב) יראו את דמי הביטוח כחוב מס לענין חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980(28), וכחוב מס לענין חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980(29).

(ג) דמי ביטוח ששולמו ביתר יקוזזו כנגד חוב מס על פי הפקודה.

זקיפת תשלומים 171א. על אף האמור בסעיף 195א לפקודה ובכל דין אחר, כל סכום שייגבה לפי פקודה זו יזקף תחילה על חשבון דמי ביטוח ומס מקביל שחייב בהם הנישום.

העברת כספים ונתונים מאוצר המדינה 171. (א) אוצר המדינה יעביר למוסד בתחילת כל חודש מקדמות בסכום הגביה הצפוי לדמי ביטוח ולמס מקביל במהלך אותו חודש; מועדי המקדמות ושיעוריהן וסכום הגביה הצפוי ייקבעו בהתאם להסדרים ואמדנים שיוסכמו בין אוצר המדינה לבין המוסד.

(ב) בתחילת כל חודש ייערך חישוב של ההפרש בין הסכומים שהועברו כמקדמות לפי סעיף קטן (א) לבין הגביה בפועל של דמי ביטוח, בחודש הקודם, וההפרש יועבר מן המוסד לאוצר המדינה או מאוצר המדינה למוסד, לפי העניין, בצירוף ריבית והפרשי הצמדה בהתאם לתנאי ההשקעה של כספי המוסד באוצר המדינה לפי סעיף 218.

(ג) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע בתקנות כללים, מועדים ודרכים למסירת דיווח נאות מאת האוצר למוסד, ככל הדרוש למוסד לביצוע תפקידיו לפי חוק זה ולפי כל דין."

(8) סעיפים 166, 172 עד 178, 179, 183(ב), 184 ו-187 - יימחקו;

(9) בסעיף 185א, אחרי "רשאי" יבוא "להורות לפקיד השומה" והסיפה המתחילה במלים "קנס לפי סעיף 173א" - תימחק;

(10) בסעיף 195, המלים "מחשב, גובה או" - יימחקו;

(11) בסעיף 195א -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "סכום שגבתה המוסד מן החייב לחיובים אחדים" יבוא "סכום שנגבתה מן החייב לחיובים אחדים ואוצר המדינה העבירו למוסד";

(ב) סעיף קטן (ב) - בטל.

(12) במקום לוח י' יבוא:

"לוח י'
שיעורי דמי ביטוח

(סעיפים 159, 160, 161 ו-215)

פרט	ענף ביטוח	אחוזים מהכנסה	אחוזים מהכנסה של עובד	הניכוי משכר העובד לענין סעיף 161(ג) באחוזים
1	זיקנה ושאירים	4.70	3.75	2.32
2	אימהות - עובד ועובד עצמאי	0.76	0.60	0.51
3	אימהות - מבוטח שאינו עובד ולא עובד עצמאי	0.22	-	-
4	ילדים	2.17	1.73	-
5	נפגעי תאונות	0.06	0.04	0.04
6	נפגעי עבודה	0.59	0.47	-
7	————	——	——	——
8	אבטלה	-	0.22	0.13
9	נכות	1.68	1.34	1.12
10	זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד	-	0.04	-
11	שירות מילואים	1.73	1.38	0.39
12	סיעוד	0.16	0.13	0.09 "

(13) בלוח י"א לחוק -

(א) בפרט 1, בטור "הכנסת מקסימום", במקום "החודש הראשון ברבעון, כפול 3" יבוא "החודש הראשון ברבעון, כפול 6";

(ב) בפרט 2, בטור "הכנסת מקסימום", במקום "סכום השווה לארבע פעמים" יבוא "סכום השווה לשש פעמים".

תיקון פקודת מס הכנסה

65. (1) בסעיף 47א לפקודה אחרי "חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968" יבוא "או מס מקביל לפי חוק מס מקביל, התשל"ג-1973" ובמקום "75%" יבוא "60%".

(2) אחרי סעיף 195א יבוא:

5

"סימן ו': גביית דמי ביטוח לאומי ומס מקביל

הגדרות 195ב. בסימן זה -

"דמי ביטוח" - דמי ביטוח לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968;

"מס מקביל" - מס מקביל לפי חוק מס מקביל, התשל"ג-1973(30).

גביית דמי ביטוח ומס מקביל 195ג. (א) גביית דמי ביטוח ומס מקביל תיעשה לפי פקודה זו.

(ב) שר האוצר רשאי, בהסכמת שר העבודה והרווחה, לתקן תקנות בדבר גביית דמי ביטוח ומס מקביל, הקובעות הוראות השונות מההוראות החלות לגבי גביית מס הכנסה, לרבות תקנות בדבר דיווח, שומה, השגה ועיעור, החזרים, מועדי תשלום, הקלות בגבייה, ריבית הפרשי הצמדה וקנסות, זקיפת תשלומים, ואכיפת תשלום.

(ג) סמכות ביצוע הניתנת לפי פקודה זו לעניין מס משמעה סמכות ביצוע גם לעניין דמי ביטוח ומס מקביל.

זקיפת תשלומים 195ד. על אף האמור בסעיף 195א, כל סכום שנגבה לפי פקודה זו יזקף תחילה על חשבון דמי ביטוח ומס מקביל שחייב בהם הנישום."

תיקון חוק מס מקביל 66. בחוק מס מקביל, התשל"ג-1973 -

(1) בסעיף 2 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "4.95%" יבוא "4.10%";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "4.95%" יבוא "5.42%";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "4.95%" יבוא "5.42%";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "3.1% " יבוא "3.4%";

(2) בסעיף 2א, אחרי "רשאי" יבוא "בהסכמת שר האוצר" והסיפה החל מהמלים "ובלבד שתקנות" - תימחק.

(3) במקום סעיף 3 יבוא:

"דרכי הגביה 3. גביית המס המקביל תיעשה לפי פקודת מס הכנסה בדרך שבה נגבים דמי ביטוח לאומי, וסעיף 171 לחוק הביטוח יחול על מס מקביל, בשינויים המחוייבים."

(4) בסעיף 5א(א), במקום "יחזיר המוסד את הנכס המקביל ששילם" יבוא "יוחזר לו הנכס המקביל ששילם" ואחרי "בתקנות" יבוא "בהסכמת שר האוצר";

(5) בסעיף 6 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "שגבה" יבוא "שנגבו" ובמקום הסיפה המתחילה במלים "בתקנות אלה" יבוא "בתקנות אלה יכול שייקבע שחלוקה סכומי הנכס המקביל שנתקבלו בשיעור של 20.02% נתך תקבולי הנכס תיעשה לפי ההוראות השונות נאלה שלפיהן תיעשה החלוקה של יתר סכומי הנכס";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "שגבה" יבוא "שנגבו" ובסופו יבוא "את חלק ההוצאות הקשור לגביית הנכס עבור המוסד לאוצר המדינה".

(6) בסעיף 9(ג), המלים "לפי סעיף 184 לחוק והביטוח" - יימחקו;

תחילה 67. (א) תחילתם של סעיפים 64(2), (3), (4)(א), (5), (6), (12), (13), 65(1), ו-66(1), (4) ו-(5) ביום כ"ח באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989).

(ב) תחילתם של יתר הוראות פרק זה ביום ד' בטבת התש"ן (1 בינואר 1990).

(ג) בתקופה מיום כ"ח באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989) ועד יום ג' בטבת התש"ן (31 בדצמבר 1989) ייקרא סעיף 164 (ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כשילו המלים "לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי הפקודה" - נמחקו.

---

28. ס"ח התשמ"א, עמ' 30.
29. ס"ח התש"ם, עמ' 50.
30. ס"ח התשל"ג, עמ' 88.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול החלטת הממשלה
(החלטה מצורפת)
אשר קיבלה תוקף ביום ב', י' בשבט התשמ"ט-16.1.1989

<u>החלטת ועדת השרים לענין ניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב המדינה לשנת 1989 ולנושאים אחרים הקשורים למדיניות הכלכלית (אשר הוקמה בהחלטת הממשלה מס. 39 מיום 5.1.89) מיום י' בשבט התשמ"ט (16.1.1989), ואשר קיבלה תוקף ביום י' בשבט התשמ"ט (16.1.1989)</u>

108(חכ/2). <u>טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989</u>

מ ח ל י ט י ם, בסמכות הממשלה מכח החלטתה מס. 39 מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89) -

א. להעביר לידיעתו של שר הכלכלה והתכנון את השגות משרד האוצר בענין החלטה מס. 38 ב'(8) של הממשלה, מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89):- תיקון חוק ערי ואיזורי פיתוח, התשמ"ח-1988;

ב. בהתייחס לתיקונים של חוק הביטוח הלאומי -

(1) להטיל על הצוות המשותף למשרד האוצר והמוסד לביטוח לאומי, שהוקם בהתאם להחלטה מס. חכ/1 ד'(2) של ועדת השרים - להגיש הצעה בענין תגמולי מילואים;

(2) בענין איחוד הגבייה - להגיש לועדת השרים הצעה אשר תבהיר כי איחוד הגבייה, לא יפגע בתקבולים של הביטוח הלאומי, וכי משרד האוצר יפריש ויעביר לביטוח הלאומי את הכספים הנוגעים בדבר. נושא זה ייעוגן בסעיף מיוחד בחקיקה הראשית;

בפרוטוקול זה 3 דפים.

(3) בהתייחס לצורת שינוי השעורים המתבקשים מהגדלת החזקות ומאיחוד הבסיסים בהתאם להחלטה מס. 42(ד)(ה)(ו) של הממשלה - ועדת השרים קובעת כי השעורים יהיו מופחתים ולא פרוגרסיביים;

(4) בהתייחס להחלטה מס. 42(ד) של הממשלה -

(א) בסעיף 164 של החוק העיקרי יאוחדו הבסיסים. בסעיף 164(א) עצמאיים וב-163(א) שכירים, תוך ביטול תקנות הפטור;

(ב) ייקבע בחוק כי ההכנסה השנתית לצורך ביטוח לאומי היא ההכנסה החייבת לענין מס הכנסה;

(ג) כדי לאפשר במקרים מסויימים שוני בהגדרות, שר האוצר ושר העבודה והרווחה באישור ועדת הכספים של הכנסת יוסמכו לקבוע בצו חריגים, או להוסיף הכנסות שאינן חייבות במס הכנסה. התיקון לסעיף 164(ב)(1) ישונה, ובראשא יימחקו המלים: "לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי הפקודה". מס הכנסה יתחייב במקביל להליכי אישור החוק - לפעול להמרת נכויים אישיים בזיכויים ככל שהדבר ניתן;

(5) לענין אישור בשעורי דמי הביטוח הלאומי על-ידי ועדות הכספים והעבודה והרווחה של הכנסת - ועדת השרים קובעת כי אין לשנות מצב זה. בנוסף לכך, יש לצרף לוחות י' ו-י"א' לחקיקה הראשית;

(6) בהתייחס לשינויים בסעיף 170 של החוק העיקרי:

(א) בכל ענין הקשור בקביעת הבסיס לצורך גבייה תהיה הסמכות בידי שרי האוצר והעבודה והרווחה באישור ועדת הכספים של הכנסת;

(ב) סעיפים קטנים (1)-(3) בסעיף הנ"ל - יימחקו;

(ג) לאשר התיקון המוצע לגבי סעיף קטן (4);

(7) לאשר את העקרון המוצע לגבי סעיף 171 בחוק העיקרי המשמש בסיס לאיחוד הגבייה, ולקבוע בחוק את הנושאים הבאים:- יחוס התשלומים בין מס הכנסה לביטוח הלאומי, אופן ותדירות דיווח הנישומים למס הכנסה ודיווח מס הכנסה לביטוח הלאומי, חיוב הפרשי השומה.

ענינים אלה יסוכמו על-ידי צוות משותף - שיגיש המלצותיו, לרבות המלצות המחייבות חקיקה - במהלך חקיקת חוק זה.

ג. לועדת השרים תוגשנה הצעות לנוסח של סעיפים בחוק:-

(1) בענין הבטחת התשלומים למוסד לביטוח לאומי, בעקבות הגבייה באמצעות רשויות מס הכנסה;

(2) ביצוע סעיף ט' בהחלטה מס 42 של הממשלה.

ד. בהתייחס לסיפא בהחלטה 42(ב) של הממשלה שענינה גביית דמי ביטוח לאומי ממי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי - שרי האוצר והעבודה והרווחה יחליטו בענין הוצאת אוכלוסיה זאת או אוכלוסיות אחרות, ממסגרת הגבייה.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל

ועדת השרים לענין ניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב המדינה לשנת 1989 ובנושאים אחרים הקשורים ולמדיניות הכלכלית

(אשר הוקמה בהחלטת הממשלה מס. 39 מיום 5.1.89)

יום ב', י' בשבט התשמ"ט - 16.1.89-

(בשעה 19:30)

נכחו חברי ועדת השרים : ד. מרידור - יו"ר, ר. מילוא, מ. שחל

נעדר השר: ש. פרס

כן נכחו: א. דרעי	- שר הפנים
משה ז. פלדמן	- סגן שר העבודה והרווחה
ד. בועז	- הממונה על התקציבים משרד האוצר
ש. בריצמן	- המוסד לביטוח לאומי
מ. גביש	- משרד האוצר
י. דיין	- המוסד לביטוח לאומי
מ. הבה	- משרד האוצר
ת. הקר	- משרד האוצר
י. לירז	- לשכת שר האנרגיה והתשתית
א. מראני	- משרד האוצר
י. ערד	- המוסד לביטוח לאומי
א. פיקל	- לשכת שר העבודה והרווחה
ת. פנחסוביץ	- משרד המשפטים
ח. פרץ	- משרד האנרגיה והתשתית
מ. ציפורי	- המנהל הכללי המוסד לביטוח לאומי
א. צרפתי	- משרד האוצר

בפרוטוקול זה 5 דפים.

מ. קוק	-	משרד הכלכלה והתכנון
י. רבינוביץ	-	נציב מס הכנסה
ר. רוקח-אברמזון	-	משרד האוצר
ר. רטוביץ	-	המוסד לביטוח לאומי
א. שילת	-	משרד הפנים
א. שפט	-	משרד הפנים
ע. שגב	-	משרד האוצר
י. תמיר	-	המוסד לביטוח לאומי

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חכ/2. טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989

חכ/3. טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

ש מ ו ר

חכ/2. <u>טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989</u>

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור, ה"ה מ. ציפורי, מ. גביש, ש. בריצמן, א. מראני, ע. שגב, מ. הבה הגברות ת. הקר, מ. קוק, ר. רוקח-אברמזון וד. רטוביץ.

מ ח ל י ט י ם, בסמכות הממשלה מכח החלטתה מס. 39 מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89) -

א. להעביר לידיעתו של שר הכלכלה והתכנון את השגות משרד האוצר בענין החלטה מס. 38 ב'(8) של הממשלה, מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89):- תיקון חוק ערי ואיזורי פיתוח, התשמ"ח-1988;

ב. בהתייחס לתיקונים של חוק הביטוח הלאומי -

(1) להטיל על הצוות המשותף למשרד האוצר והמוסד לביטוח לאומי, שהוקם בהתאם להחלטה מס. חכ/1 ד'(2) של ועדת השרים - להגיש הצעה בענין תגמולי מילואים;

(2) בענין איחוד הגבייה - להגיש לועדת השרים הצעה אשר תבהיר כי איחוד הגבייה, לא יפגע בתקבולים של הביטוח הלאומי, וכי משרד האוצר יפריש ויעביר לביטוח הלאומי את הכספים הנוגעים בדבר. נושא זה יעוגן בסעיף מיוחד בחקיקה הראשית;

(3) בהתייחס לצורת שינוי השעורים המתבקשים מהגדלת התקרות ומאיחוד הבסיסים בהתאם להחלטה מס. 42(ד)(ה)(ו) של הממשלה - ועדת השרים קובעת כי השעורים יהיו מופחתים ולא פרוגרסיביים;

(4) בהתייחס להחלטה מס. 42(ד) של הממשלה -

(א) בסעיף 164 של החוק העיקרי יאוחדו הבסיסים. בסעיף 164(א) עצמאיים וב-163(א) שכירים, תוך ביטול תקנות הפטור;

(ב) ייקבע בחוק כי ההכנסה השנתית לצורך ביטוח לאומי היא ההכנסה החייבת לענין מס הכנסה;

(ג) כדי לאפשר במקרים מסויימים שוני בהגדרות, שר האוצר ושר העבודה והרווחה באישור ועדת הכספים של הכנסת יוסמכו לקבוע בצו חריגים, או להוסיף הכנסות שאינן חייבות במס הכנסה. התיקון לסעיף 164(ב)(1) ישונה, ובראשה יימחקו המלים: "לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי הפקודה". מס הכנסה יתחייב במקביל להליכי אישור החוק - לפעול להמרת נכויים אישיים בזיכויים ככל שהדבר ניתן;

(5) לענין אישור בשעורי דמי הביטוח הלאומי על-ידי ועדות הכספים והעבודה והרווחה של הכנסת - ועדת השרים קובעת כי אין לשנות מצב זה. בנוסף לכך, יש לצרף לוחות י' ו-י"א' לחקיקה הראשית;

(6) בהתייחס לשינויים בסעיף 170 של החוק העיקרי:

(א) בכל ענין הקשור בקביעת הבסיס לצורך גבייה תהיה הסמכות בידי שרי האוצר והעבודה והרווחה באישור ועדת הכספים של הכנסת;

(ב) סעיפים קטנים (1)-(3) בסעיף הנ"ל - יימחקו;

(ג) לאשר התיקון המוצע לגבי סעיף קטן (4);

(7) לאשר את העקרון המוצע לגבי סעיף 171 בחוק העיקרי המשמש בסיס לאיחוד הגבייה, ולקבוע בחוק את הנושאים הבאים:- יחוס התשלומים בין מס הכנסה לביטוח הלאומי, אופן ותדירות דיווח הנישומים למס הכנסה ודיווח מס הכנסה לביטוח הלאומי, חיוב הפרשי השומה.

ענינים אלה יסוכמו על-ידי צוות משותף - שיגיש המלצותיו, לרבות המלצות המחייבות חקיקה - במהלך חקיקת חוק זה.

ש מ ו ר

ג. לועדת השרים תוגשנה הצעות לנוסח של סעיפים בחוק:-

(1) בענין הבטחת התשלומים למוסד לביטוח לאומי, בעקבות הגביה באמצעות רשויות מס הכנסה;

(2) ביצוע סעיף ט' בהחלטה מס 42 של הממשלה.

ד. בהתייחס לסיפא בהחלטה 42(ב) של הממשלה שענינה גביית דמי ביטוח לאומי ממי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי - שרי האוצר והעבודה והרווחה יחליטו בענין הוצאת אוכלוסיה זאת או אוכלוסיות אחרות, ממסגרת הגביה.

המשך הדיון נדחה.

חכ/3. <u>טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989</u>

שר האנרגיה והתשתית פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. שחל וא. דרעי.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים
לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים
יום ג', י"ח בשבט התשמ"ט - 24.1.89
(בשעה 17:00 - במזכירות הממשלה)

נכחו חברי ועדת השרים : ד. מילוא - יו"ר, ח. בר-לב, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, מ. גור (בחו"ל), א. דרעי,
א. כץ-עוז, ג. פת, י. צור, מ. קצב,
מ. שחל

כן נכחו: רב-ניצב ד. קראוס - המפקח הכללי, משטרת ישראל
ע. אונגר - המנהל הכללי, משרד הבינוי והשיכון
ניצב ג. אמיר - משטרת ישראל
נ. ארד - המנהל הכללי, משרד האנרגיה והתשתית
י. ארד - משרד הבריאות
י. בית-הלחמי - לשכת שר החקלאות
תא"ל י. דנון - קצין רפואה ראשי, צה"ל
י. היכל - יו"ר ועדת ההיגוי הבינמשרדית
תא"ל א. ורדי - קחל"ר - צה"ל
ד. ליטאי - הועדה לאנרגיה אטומית
ד. מילגרום - משרד הפנים
ד. מינגלגרין - משרד האוצר
אל"מ א. מנוס - מקחל"ר, צה"ל
א. מרינוב - המשרד לאיכות הסביבה
אל"מ י. סמבירא - אג"מ מבצעים, צה"ל
סנ"צ י. עומר - משטרת ישראל
א. פז - משרד העבודה והרווחה
ד. קהת - המנהל הכללי, משרד הפנים
אל"מ ד. קליבנסקי - מקחל"ר, צה"ל
ע. שטרייט - משרד האוצר
א. שפירא - מנהל אגף סיסמולוגיה, משרד האנרגיה והתשתית
ש. שפירא - משרד התחבורה
מ. שרמן - ועדת מל"ח העליונה

א. זהר - מזכיר הועדה

בפרוטוקול זה 4 דפים.

ש מ ו ר

סדר היום :

חמ/2. היערכות לקראת אפשרות של רעש אדמה - דיווחים

חמ/3. פרידה מתא"ל א. ורדי וברכות לקחל"ר הנכנס

חמ/4. צרוף חבר לועדת ההיגוי הבינמשרדית לענין חומרים מסוכנים ופגעי טבע

ש מ ו ר

חמ/2. <u>היערכות לקראת אפשרות של רעש אדמה - דיווחים</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

סגן מזכיר הממשלה קורא את ההחלטות שנתקבלו בנושא היערכות לקראת אפשרות של רעש אדמה (החלטה מס. חמ/1 של ועדת השרים לאיכות הסביבה וחומרים מסוכנים, מיום 9.1.89 והחלטה מס. קב/3 של הקבינט מיום 11.1.89).

המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון מדווח על פעולות משרדו בנושא סקר המבנים.
(עיקרי הדיווח נמצאים במזכירות הממשלה)

ד"ר א. שפירא, מנהל אגף סיסמולוגיה במשרד האנרגיה והתשתית מדווח על ההתפתחויות בתחום הסיסמולוגי שחלו מאז הישיבה האחרונה של ועדת השרים ביום 9.1.89.
(עיקרי הדיווח נמצאים במזכירות הממשלה).

אל"מ י. סמבירא, מאג"מ מבצעים בצה"ל, מדווח על היערכות צה"ל ומערכת הבטחון.

תא"ל א. ורדי, הקחל"ר, משלים.

תא"ל י. דנון, קצין רפואה ראשי, מדווח על ההיערכות בתחום הרפואה.
(עיקרי הדיווח של נציגי צה"ל נמצאים במזכירות הממשלה).

ניצב ג. אמיר, סגן המפקח הכללי של המשטרה, מדווח על היערכות משטרת ישראל.
(עיקרי הדיווח נמצאים במזכירות הממשלה).

המנהלים הכלליים של משרדי הפנים והאנרגיה והתשתית וכן ממלא-מקום יו"ר ועדת המל"ח העליונה מוסיפים ומשלימים מידע.
(עיקרי הדיווח הנ"ל נמצאים במזכירות הממשלה).

השר ח. בר-לב מציע הצעה. השר ר. מילוא מצטרף להצעת השר ח. בר-לב.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

ש מ ו ר

חמ/3. פרידה מתא"ל א. ורדי וברכות לקחל"ר הנכנס

יו"ר ועדת השרים מודה בשם חברי ועדת השרים לתא"ל א. ורדי, עם פרישתו מתפקיד הקחל"ר על שיתוף הפעולה ועל תרומתו לעבודת ועדת השרים.

יו"ר ועדת השרים מאחל הצלחה לקחל"ר היוצא ומברך את אל"מ א. מנוס עם כניסתו לתפקיד הקחל"ר.

חמ/4. צרוף חבר לועדת ההיגוי הבינמשרדית לענין חומרים מסוכנים ופגעי טבע

יו"ר ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, לצרף לועדת ההיגוי הבינמשרדית לענין חומרים מסוכנים ופגעי טבע נציג של המשרד לאיכות הסביבה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 18:20)

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל

ועדת השרים לענין ניסוח הצעות החקיקה הקשורות בתקציב המדינה לשנת 1989 ובנושאים אחרים הקשורים למדיניות הכלכלית
(אשר הוקמה בהחלטת הממשלה מס. 39 מיום 5.1.89)
יום ב', י"ז בשבט התשמ"ט - 23.1.89
(בשעה 18:30)

נכחו חברי ועדת השרים : ד. מרידור - יו"ר, מ. שחל

נעדרו השרים : ד. מילוא, ש. פרס

כן נכחו: ד. בר-חיים	- משרד האוצר
ש. בריצמן	- המוסד לביטוח לאומי
מ. הבה	- משרד האוצר
ת. הקר	- משרד האוצר
י. לירז	- לשכת שר האנרגיה והתשתית
א. מראני	- משרד האוצר
ת. פנחסוביץ	- משרד המשפטים
ש. קפיטקובסקי	- המוסד לביטוח לאומי
מ. קוק	- משרד הכלכלה והתכנון
ע. רוזן	- משרד המשפטים
ר. רוקח-אברמזון	- משרד האוצר
ע. שגב	- משרד האוצר

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חכ/6. טיוטת-חוק והצעת החוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989) התשמ"ט-1989

חכ/7. הצעת-חוק התקציב לשנת הכספים 1989, התשמ"ט-1989

בפרוטוקול זה 4/4 דפים.

[illegible]

חכ/6. טיוטת-חוק והצעת החוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989) התשמ"ט-1989

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור, ה"ה ש. בריצמן, ע. שגב, א. מראני, י. לירז והגברות ת. הקר, ת. פנחסוביץ, ד. רוקח-אברמזון וח. קוק.

מ ח ל י ט י ם, בסמכות הממשלה מכח החלטתה מס. 39 מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89), בהמשך להחלטה מס. חכ/4 של ועדת השרים מיום ט"ז בשבט התשמ"ט (22.1.89) ובהתייחס לטיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989) התשמ"ט-1989:-

א. בכותרת של שם החוק בטיוטה המוצעת למחוק את המלים: "להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989";

ב. בסיפא של סעיף 1 בטיוטה להוסיף: "והמדיניות הכלכלית לשנת 1990";

ג. בסעיף 2(3) של הטיוטה, במקום: "בסעיף 119(1)(ב), יבוא: "בסעיף 119(ב)";

ד. במקום סעיף 7 בטיוטה, יבוא נוסח הסעיף לתיקון חוק הביטוח הלאומי אשר אושר בהחלטה מס. חכ/1 ד'(1) של ועדת השרים מיום ט' בשבט התשמ"ט (15.1.89);

ה. למחוק סעיף 8 מן הטיוטה;

ו. בסימן ג' של הטיוטה, בשורה השניה של הפיסקה אחרי המלים: "או לפי כל חיקוק אחר", מוצע להוסיף: "ולא ימכור אדם ולא יציע למכירה". היועצת המשפטית של משרד האוצר תיבדוק את התיקון המוצע, ותחליט אם יש צורך לשלבו בסעיף 29 א' של החוק;

ז. במקום סעיף 15 של הטיוטה, יבוא הנוסח לתיקון חוק רשות הדואר, אשר אושר בהחלטה מס. חכ/4 א'(1), של ועדת השרים מיום ט"ז בשבט התשמ"ט (22.1.89);

ח. בסעיף 16 של הטיוטה:-

(1) להחליף את ההגדרה של "ילד" על-ידי הוספת: "ולא מלאו לו 20 שנה, ובלבד שעיקר זמנו הוקדש לסיום לימודים במוסד חינוכי על-יסודי";

(2) להוסיף להגדרות "נכה" - כמשמעותו בפרק ו 2 בחוק הביטוח הלאומי, והמקבל קיצבה לשירותים מיוחדים;

ט. לענין סעיף 17(ג) בטיוטה - שר האוצר יאשר בכתב לשרי המשפטים והאנרגיה והתשתית כי הסכום הנקוב בסעיף, תואם החלטה מס. 38(15) של הממשלה;

י. בסעיף 28 של הטיוטה, אחרי המלים: "החזיר זאת שר האוצר" יוסף: "בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה" או "לפי דרישת בית משפט" היועצת המשפטית של משרד האוצר תחליט בענין זה;

יא. (1) לאשר סעיף 32 בטיוטה ולהטיל על משרדי האוצר והמשפטים לדון בסוגיית ההתערבות של החקיקה בהסכמים בין פרטים והשלכותיה;

(2) אם מסקנות הדיון האמור יצדיקו - יתוקן סעיף זה בהסכמת שר האנרגיה והתשתית במהלך הקריאה הראשונה בכנסת;

יב. ברישא של סעיף 35 בטיוטה, אחרי המלים: "הוראות פרק זה יחולו", יבוא: "על אף כל הסכם או הסדר נוגד";

יג. (1) ועדת השרים רושמת לפניה את דרישתו של שר האנרגיה והתשתית לקיים בירור עם שר האוצר בענין החלוקה של המס המקביל כפי שמוצאה ביטוי בהצעתו מיום ט"ז בשבט התשמ"ט (22.1.89) (החלטה מס. חכ/4 ג' של ועדת השרים).

בבירור הנ"ל ישתתפו בנוסף לשר האוצר - שר המשפטים, שר האנרגיה והתשתית ומנכ"ל המוסד לביטוח לאומי;

(2) בבירור הנ"ל, תעלה גם הצעתו האחרונה של משרד האוצר בענין ביצוע החלטה מס. 38(8) של הממשלה, שענינה תיקון חוק ערי ואיזורי פיתוח, התשמ"ח-1988;

ש מ ו ר

יד. לאשר בכפוף לעיל, ובכפוף לבירורים שייערכו בהתאם לסעיף י"ג בהחלטה - את סעיפי טיוטת-חוק הסדרים במשק המדינה - תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989 המצורפת בזה. ואת סעיפי הצעת-החוק המצורפת בזה, שנוסחה בהתאם לנ"ל ובהתאם להחלטות ועדת השרים מיום ט' בשבט התשמ"ט (15.1.89); מיום י' בשבט התשמ"ט (16.1.89) ומיום ט"ז בשבט התשמ"ט (22.1.89). הצעת-החוק תונח מיד על שולחן הכנסת.

טו. על-פי סעיף 113(ג) בתקנון הכנסת לבקש כי ועדת הכנסת תחליט על הקדמת הדיון בהצעת החוק הנ"ל.

חכ/7. <u>הצעת-חוק התקציב לשנת הכספים 1989, התשמ"ט-1989</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור והיועצת המשפטית של משרד האוצר.

מ ח ל י ט י ם, בסמכות הממשלה מכח החלטתה מס. 39 מיום כ"ח בטבת התשמ"ט (5.1.89) -

א. לאשר את הצעת-חוק התקציב לשנת הכספים 1989, התשמ"ט-1989 המצורפת בזה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת;

ב. על-פי סעיף 113(ג) בתקנון הכנסת לבקש כי ועדת הכנסת תחליט על הקדמת הדיון בהצעת-החוק הנ"ל.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

חוק הסדרים במשק המדינה
(תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989),
התשמ"ט-1989

15 בינואר 1989
86N
51/20

פרק א': מטרת החוק

מטרה 1. חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 1989.

פרק ב': תיקוני חקיקה

תיקון חוק הסדרים לשעת חירום 2. בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985 (1) -

(1) בסעיף 24, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(2) בסעיף 26, ברישה, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(3) בסעיף 26(6), בסעיף 119(1)(ב) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968(2), הסיפה המתחילה במלים "ורשאי העובד" - תימחק.

תיקון חוק היטל על שירותים מיובאים 3. בחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1984 (3), בסעיף 18(א), במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ט' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים 4. בסעיף 2 לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985 (4), במקום "עד יום י"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989) יבוא "עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק חינוך מיוחד 5. בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (5) -

(1) בסעיף 18(א), בסופו יבוא: "קביעה כאמור לענין תקנים תהא גם בהסכמת שר האוצר";

(2) בסעיף 24 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "התש"ן" יבוא "התשנ"א" ובמקום "התשנ"ז" יבוא "התשנ"ח";

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) תחילתם של סעיפים 14, 15, 17 ו-18 בשנת הלימודים התשנ"א."

ביטול חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות)

6. חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988 (6) - בטל.

תיקון חוק הביטוח הלאומי

7. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968, בסעיף 94ב (א), במקום "20%" יבוא "10%".

תיקון חוק ערי ואזורי פיתוח

8. בחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988 (8) -

(1) בסעיף 1, הגדרת "ישוב קו עימות" - תימחק;

(2) בסעיף 3(ד)(3), הסיפה המתחילה במלים "הוראה זו" - תימחק;

(3) במקום סעיף 5 יבוא:

"מענקים לרשויות מקומיות

5. (א) הממשלה תעביר לרשות המקומית של עיר פיתוח מענק כספי בסכום שיקבעו שר הפנים ושר האוצר, ובלבד שלא יפחת מעשירית ולא יעלה על מחצית מסכום המענק לאיזון הבלתי מיועד שמשרד הפנים העביר אליה בשנת הכספים 1986.

(ב) סכום המענק ייקבע בהתחשב בשיקולים אלה:

(1) מצבם הכלכלי והחברתי של רוב תושבי עיר הפיתוח;

(2) שיעור הפטור ממס הכנסה שהם היו זכאים לו לפי תקנות מס הכנסה ערב תחילתו של חוק זה;

(3) שיעור ההכנסה של הרשות המקומית מארנונה כללית על מגורים ועסקים."

(4) בסעיף 13 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר לימוד בגני ילדים";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "לא ישלם" יבוא "יהיה זכאי להנחה בשכר לימוד" ובסופו יבוא "שר החינוך והתרבות ושר האוצר יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "בעד חינוך חינם הניתן בהם" יבוא "בעד ההנחות שנתנו";

(5) בסעיף 14 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא: "הנחה בשכר חינוך במעונות יום";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) תושב עיר פיתוח שילדיו זכאים להתקבל למעון יום על פי תנאים שקבעו שר העבודה והרווחה ושר האוצר, זכאי להנחה בשכר הלימוד בעד ילדיו השוהים במעון יום בעיר פיתוח; השרים האמורים יקבעו את שיעור ההנחה והם רשאים לקבוע שיעורים שונים בהתאם להכנסת המשפחה וגדלה."

תיקון פקודת התעבורה

9. בסעיף 79 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) (9), המלים "על ידי בני אדם שהיו בתקופת הרשיון תושבים בתחום שיפוטה של הרשות המקומית האמורה" - יימחקו.

תיקון חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

10. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957(10) -

(1) אחרי סעיף 6 יבוא:

"קביעת מחיר מינימלי

6א. (א) שר התקלאות רשאי לקבוע בצו מחיר מינימלי למצרך בר- פיקוח.

(ב) לא ישתמש שר התקלאות בסמכותו לפי סעיף זה אלא אם היה לו יסוד סביר להניח שהדבר דרוש כדי להבטיח שהיצור התקלאי לא יחרוג ממסגרת התכנון; אין בהוראה זו כדי לגרוע מן האמור בסעיף 3.

(ג) על צו שאמור יחולו הוראות סעיף 6(ד).";

(2) בסעיף 7(ב), בפסקת משנה (2), בסופה יבוא:

"ואולם אם נקבע מחיר מינימלי לא ייקבע מחיר נמוך ממנו";

(3) במקום הכותרת לפרק הרביעי יבוא: "מניעת רווחים מופקעים והגנה על תכנון היצור התקלאי";

(4) אחרי סעיף 29 יבוא:

"סימן ג': מניעת חריגה מתכנון היצור החקלאי

"איסור על קניה בפחות מהמחיר המינימלי

29א. נקבע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח לפי סעיף 6א או לפי כל חיקוק אחר, לא יקנה אדם אותו מצרך ולא יציע שימכרוהו לו במחיר נמוך מן המחיר המינימלי שנקבע."

(5) בסעיף 39(א)(1), במקום "26 ו-28" יבוא "26, 28 ו-29א".

תיקון פקודת הפיקוח על פרי הדר

11. בפקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940 (11), בסעיף 3(2), במקום פסקה (ב) יבוא:

"(ב) שנים עשר אנשים מטעם המגדלים (להלן - תברים מטעם המגדלים) והם:

1. שבעה שימנה שר החקלאות כנציגי הפרדסנים;

2. חמישה שימנה שר החקלאות כנציגי הקבלנים; לענין זה, "קבלן" - כמשמעותו בפקודת שיווק פרי הדר, 1947(12)."

תיקון פקודת שיווק פרי הדר

12. בפקודת שיווק פרי הדר, 1947, אחרי סעיף 3 יבוא:

"שיווק לתעשיה

3א. על אף האמור בסעיף 3, לא תהיה המועצה רשאית לערוך ולכפות תכנית או תכניות בדבר שיווק פרי הדר המיועד לתעשיה ולא תהיה רשאית להתנות התקשרות בדבר שיווק פרי הדר כאמור בקבלת רשיון או הסכמה מאת המועצה."

תיקון חוק נכסי המדינה

13. בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (13), בסעיף 5(ד), בפסקה (2), במקום "3,000,000 לירות" יבוא "20,000,000 שקלים חדשים" ובסופה יבוא: "הסכום האמור ישתנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם לחודש פברואר 1989 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי".

פרק ג': תשלומים של רשויות למדינה

תשלום רשות השידור למדינה

14. בשנת הכספים 1989 תשלם רשות השידור לאוצר המדינה סכום של 50 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים וישמש לקטנת חובות המדינה.

תיקון חוק רשות הדואר

15. בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (14), אחרי סעיף 44 יבוא:

"תשלום שנתי למדינה

44א. (א) החל בשנת הכספים 1989 תשלם הרשות תשלום שנתי למדינה.

(ב) בשנת הכספים 1989 יהיה התשלום בסכום של 7 מיליון שקלים חדשים והוא ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מהמדד שפורסם לחודש פברואר 1989 ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום.

(ג) החל בשנת הכספים 1990 יהיה התשלום השנתי בשיעור של 8% מן העלות של הרכוש הקבוע המצוי בשימושה של הרשות או הנמצא בהקמה, כשהיא מתואמת לתאריך המאזן שקדם לתחילת שנת התקציב, לפני ניכוי הוצאות הפחת בשנה השוטפת; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן עד למדד שפורסם לאחרונה לפני יום השלום.

(ד) השר ושר האוצר רשאים לשנות את שיעור התשלום השנתי.

(ה) דרכי חישוב העלות המתואמת לענין סעיף קטן (ג) יהיו בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף 31א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (15); כל עוד לא הותקנו תקנות כאמור, תחושב העלות המתואמת לפי הכללים ששמשו בסיס לעריכת המאזן.".

פרק ד': דמי הרשמה לבתי ספר על יסודיים

הגדרות 16. בפרק זה -

"הורים" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (16) (להלן - חוק לימוד חובה);

"מוסד" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לימוד חובה;

(2) בית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החניכות, התשי"ג-1953 (17);

"שנת לימודים" - שנה המתחילה ביום 1 בספטמבר ומסתיימת ביום 31 באוגוסט שלאחריו;

"תלמיד" - מי שלומד במוסד בשנת לימודים בכתות ט' עד י"ב;

"ילד" - ילד עד גיל 18;

"מספר נפשות במשפחה" - הורים וילדיהם, ואם ההורים חיים בנפרד - ההורה וילדיו החיים עמו, ואולם לגבי משפחה שבה הורה אחד בלבד, יראו כאילו למספר הנפשות בה נוסף אחד;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"הכנסה משפחתית" - הכנסה משפחתית חדשית של ההורים המחושבת על פי האמור בסעיף 22;

"נפש" - הורה או ילד מאותה משפחה;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

חובת תשלום דמי הרשמה

17. (א) בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הורים של תלמיד ישלמו עבורו לאוצר המדינה, בשנת הלימודים התש"ן, דמי הרשמה לכתות ט' עד י"ב, על פי קבוצת החשלום שהם נמנים עמה לפי התוספת הראשונה, בשיעור המפורט בתוספת השניה כפי שהוא מעודכן לפי סעיף 19.

(ב) הורים לא יהיו חייבים בתשלום דמי הרשמה לגבי יותר משלושה תלמידים.

(ג) הורים שההכנסה החדשית לנפש במשפחתם אינה עולה על 386 שקלים חדשים, יהיו פטורים מתשלום דמי ההרשמה; לענין זה, "הכנסה לנפש" - ההכנסה המשפחתית כשהיא מחולקת במספר הנפשות המשוקלל שבטור ב' בתוספת השלישית המופיע לצד מספר הנפשות בפועל שבטור א' לאותה תוספת.

(ד) שילם אחד ההורים את דמי ההרשמה, פטור מתשלומם ההורה השני.

(ה) הוראות פרק זה לא יחולו על הורים של תלמיד בעיר פיתוח שסעיף 15 לחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, חל עליה.

קבוצת תשלום

18. קבוצת התשלום כאמור בסעיף 17(א) תיקבע על פי ההכנסה המשפחתית ומספר הנפשות באותה משפחה, כמפורט בתוספת הראשונה.

עדכון דמי ההרשמה

19. סכום דמי ההרשמה לשנת הלימודים התש"ן יעודכן לקראת שנת הלימודים לפי שיעור השינוי במדד שפורסם בחודש אוגוסט 1989 לעומת המדד שפורסם בחודש אוקטובר 1988; הודעה על סכום דמי ההרשמה שעודכן כאמור תפורסם, לפני תחילת שנת הלימודים, בדרך שיורה השר.

שינוי סכומי ההכנסה המשפחתית ודמי ההרשמה

20. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את סכומי ההכנסה המשפחתית הנקובים בתוספת הראשונה ואת דמי ההרשמה הנקובים בתוספת השניה.

דרכי התשלום

21. (א) הורים רשאים לשלם את דמי ההרשמה בארבעה שיעורים; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע באמצעות מי יגבו דמי ההרשמה וכן את דרכי הגביה ומועדי התשלום.

(ב) כל שיעור משיעורי דמי ההרשמה ישתנה לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לאחרונה לפני מועד תשלומו בפועל לעומת המדד שלפיו עודכן סכום דמי ההרשמה כאמור בסעיף 19.

קביעת הכנסה משפחתית

22. (א) הכנסה משפחתית תיקבע כמפורט להלן:

(1) במשפחה שבה ההורים שכירים או אחד ההורים שכיר והשני אינו עובד - לפי טופסי ריכוז משכורת שנתית של כל אחד מההורים בשנת המס 1988, כשהיא מחולקת בשנים עשר;

(2) במשפחה שבה חייב אחד ההורים בהגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה (18) (להלן - דו"ח) - לפי ההכנסה השנתית של ההורים על פי השומה האחרונה שנערכה להם, לרבות שומה עצמית, כשהיא צמודה ממדד חודש אוגוסט של שנת המס שלגביה נערכה השומה ועד מדד חודש אוגוסט 1989, ומחולקת בשניים עשר.

(ב) הורים החייבים בתשלום דמי הרשמה יגישו הצהרה על ההכנסה המשפחתית (להלן - ההצהרה); להצהרה יצורפו טופסי ריכוז משכורת שנתית או השומה סאמור בסעיף קטן (א), לפי הענין.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את אופן הגשת ההצהרה ומועד הגשתה.

דין מי שלא הגיש הצהרה במועד

23. לא הגישו הורים הצהרה במועד שנקבע לכך, בלא שהיתה להם הצדקה, יחוייבו בתשלום דמי הרשמה לפי קבוצת התשלום הגבוהה ביותר.

פיגור בתשלום

24. לא שולם שיעור של דמי הרשמה במועד שנקבע לכך, תיווסף לסכום שלא שולם ריבית לא צמודה של 12% לשנה, מהמועד האמור עד למועד התשלום בפועל.

החזר תשלום יתר

25. שולמו דמי הרשמה ביתר, יוחזר סכום היתר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (19), מהמועד בו שולם עד למועד החזרתו.

הצהרה כוזבת

26. מי שהגיש הצהרה כוזבת, דינו - קנס.

דין התשלום

27. הוראות פקודת המסים (גביה) (20) יחולו על תשלום דמי הרשמה כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

חובת סודיות

28. לא יגלה אדם ידיעה או מסמך שנמסרו לו לצורך ביצוע פרק זה אלא אם כן התיר זאת שר האוצר; אין בהוראה זו כדי למנוע גילוי לפי דרישת היועץ המשפטי לממשלה לצורך משפט פלילי או לפי דרישת בית משפט.

ביצוע ותקנות

29. השר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

הוראת שעה לענין לימוד חובה

30. בשנת הלימודים התש"ן, ייקרא סעיף 6 לחוק לימוד חובה, כאילו אחרי סעיף קטן (ד) בו נאמר:

"(ד1) על אף האמור בסעיף קטן (ד), תלמיד בכתות ט' עד י"ב שזכאי לחינוך חינם לפי סעיף זה, רשאים לדרוש בעדו דמי הרשמה בעד לימודיו במוסד חינוך רשמי או בעד לימודיו במוסד חינוך אחר שאוצר המדינה נושא בשכרם לפי סעיף קטן (ג), הכל כאמור בפרק ב' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989."

פרק ה': משק הגז

הגדרות

31. בפרק זה:

"גז" - גז פחממני מעובה;

"ספק גז" - מי שעוסק במכירה או בשיווק של גז;

"צרכן גז" - מי שרוכש גז לצריכה עצמית;

"המועד הקובע" - כ"ו באדר ב' התשמ"ט (2 באפריל 1989).

ביטול מחיר מרבי והסדרי התחשבנות

32. החל במועד הקובע בטלים המחיר המרבי וכל תשלום שנקבע בעד גז לפי כל דין, ובטלים כל הסדרי ההתחשבנות או השיפוי שהיו נהוגים בין מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית ובין כל ספק גז.

ספקי גז נוספים

33. החל במועד הקובע יהיה כל אדם רשאי לעסוק במכירה או בשיווק של גז, בכפוף להוראות בטיחות שנקבעו לפי כל דין; בתי הזיקוק יהיו רשאים למכור גז לכל ספק גז כאמור.

רכישת גז בידי צרכנים

34. צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, ועל אף האמור בכל הסכם או הסדר אין ספק גז רשאי לאכוף על צרכן גז להמשיך ולרכוש גז ממנו או באמצעותו.

דינים אחרים

35. הוראות פרק זה יחולו על על אף האמור בחוק הרשות הלאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977(21), ובהחלטות שקיבלה הרשות על פיו אך אין בו כדי לגרוע מסמכות לפי כל דין שעניינו פיקוח על מצרכים ושירותים ויציבות מחירים.

ביצוע ותקנות

36. שר האנרגיה והתשתית ממונה על ביצוע הוראות פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות ולהוציא הוראות משלימות לביצועו.

פרק ו': ארנונה כללית

סייג להעלאת ארנונה כללית

37. (א) לא תגבה רשות מקומית בשל נכס ארנונה כללית לשנת הכספים 1989 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988.

(ב) לשנת הכספים 1989 לא תשנה רשות מקומית הנחות כלליות מארנונה ותנאי תשלומה, לרבות התוצאות של אי-תשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין לשנת הכספים 1988, אלא לטובת החייבים בארנונה.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להתיר לרשות מקומית העלאת ארנונה, או שינוי הנחה או תנאי תשלום או תוצאות של אי-תשלום במועד שלא כמותר לפי סעיף קטן (ב).

פרק ז': היטל על רכוש

הגדרות

38. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה או בפקודת התעבורה (נוסח חדש) או בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961(22), לפי הענין, זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;

(2) "היום הקובע" - כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989);

(3) "התקופה הקובעת" - התקופה מן היום הקובע עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);

(4) "הפקודה" - פקודת מס הכנסה;

(5) "רכב" - כל אחד מכלי התעבורה המפורטים בתוספות הרביעית והחמישית;

(6) "כלי טיס פרטי" - כלי טיס כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1982 (23), למעט כלי טיס המשמש לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה שעליה דיווח בעל כלי הטיס בדו"ח שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(7) "כלי שיט פרטי" - כלי שיט כשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960 (24), בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאיננו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי תושב ישראל, אך למעט אלה:

כלי שיט ללא מנוע שארכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש ללימוד שיט בבית ספר לשיט וכלי שיט המשמש לבעלו לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה, שעליה דיווח בעל כלי השיט בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(8) "בעל" -

(א) לענין רכב - מי שביום חידוש רשיון הרכב בתקופה הקובעת היה רשום ברשיון הרכב כבעלו, ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בתקופה הקובעת - מי שנרשם כבעלו בעת מתן הרשיון, וכן מי שבתקופה הקובעת רכש רכב מבעל פטור;

(ב) לענין כלי טיס פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973 (25) (להלן - הפנקס), וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיס שאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה הקובעת, ובכלי טיס פרטי שאיננו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(ב) לענין כלי שיט פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט כאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה הקובעת, ובכלי שיט פרטי שאינו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(9) "בעל פטור" - מי שפטור מתשלום היטל על פי סעיף 48;

(10) "נכה" - כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות התעבורה.

היטל בשל רכב

39. בעל רכב הרשום בישראל חייב בהיטל בשלו, לפי נפח המנוע ולפי שנת ייצורו, כמפורט בתוספות הרביעית והחמישית.

היטל בשל כלי טיס

40. בעל כלי טיס פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי הטיס ושנת ייצורו, כמפורט בתוספת השישית.

היטל בשל כלי שיט

41. בעל כלי שיט פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי השיט, כמפורט בתוספת השביעית.

מניעת כפל היטל

42. לא ישולם היטל בשל רכב, כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי מסויים, יותר מפעם אחת.

התאמת סכומי ההיטל 43. (א) בסעיף זה, "יום התיאום" - היום הראשון בחודש שקדם ליום התשלום.

(ב) סכומי ההיטל הנקובים בתוספות הרביעית עד השביעית יתואמו על פי שיעור עליית המדד מן המדד לחודש ינואר 1989 עד למדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום.

מועד התשלום 44. (א) היטל הרכב ישולם במועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב או בעת רישום הרכב לראשונה, לפי הענין, ולגבי רכב שהיה בידי בעל פטור והועבר למי שאינו בעל פטור ישולם ההיטל ביום רישום העברת הבעלות.

(ב) ההיטל בשל כלי טיס פרטי או בשל כלי שיט פרטי ישולם לא יאוחר מיום כ"ו באייר התשמ"ט (31 במאי 1989); ואולם אם בעל כלי הטיס או כלי השיט קיבל אותו אחרי היום האמור ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או אם כלי הטיס או כלי השיט נרשם לראשונה בפנקס או במרשם הישראלי אחרי היום האמור - ישולם ההיטל תוך 7 ימים מיום שהיה לבעלו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במרשם כלי הטיס או השיט, לפי המוקדם.

הפרשי הצמדה וקנס פיגורים 45. על סכום היטל שלא שולם במועד יווספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה, החל ממועד התשלום עד ליום התשלום בפועל, וכן קנס פיגורים בשיעור של 0.5% מסכום ההיטל שבפיגור לכל שבוע של פיגור או חלק ממנו.

תשלום היטל תנאי - לרישוי ורישום 46. (א) לא יינתן ולא יחודש רשיון רכב אם לא שולם היטל בשל הרכב, אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל; נרכש רכב מבעל פטור, לא יירשם שינוי הבעלות בו, אלא לאחר ששולם בשלו היטל.

(ב) בתקופה שמיום כ"ז באייר התשמ"ט (1 ביוני 1988) עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1989), לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי טיס פרטי או לכל שיט פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי טיס פרטי לא יינתן אישור טיסה, ולכלי שיט פרטי לא יינתן אישור הפלגה, אלא אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

הצהרה 47. (א) בעלו של כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי שחייבים בשלו בהיטל לפי פרק זה, ימסור לפקיד השומה הצהרה ובה יפורטו הפרטים בדבר כלי הטיס או כלי השיט והפרטים הדרושים לקביעת שוויו, בטופס שיקבע הנציב.

(ב) מי שחייב בהגשת דו"ח עפ"י סעיף 131 לפקודה ימסור את ההצהרה ביחד עם הדו"ח.

(ג) מי שאינו חייב בהגשת דו"ח האמור בסעיף קטן (ב) או הגישו לפני תחילתו של חוק זה או רכש את כלי הטיס או כלי השיט לאחר שהגישו, ימסור את ההצהרה לנציב או למי שיסמיך לצורך זה, לא יאוחר מן היום שבו יש לשלם את ההיטל האמור בסעיף 44(ב).

(ד) לא מסר אדם הצהרה, או שמסר הצהרה ולפקיד השומה יש טעם סביר להניח שהפרטים שנמסרו או שסכום ההיטל הרשום בהצהרה אינם מדויקים, רשאי הוא לקבוע את סכום ההיטל המגיע לפי פרק זה.

פטורים 48. אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

(1) נכה - בשל רכב סאמור בתקנה 272א לתקנות התעבורה;

(2) בעל רכב שמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;

(3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיף 17 לפקודת התעבורה, ומי שפטור מאגרה סאמור לפי תקנה 276ב לתקנות התעבורה;

(4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב הרשום בבעלותו לא היה בר שימוש ורשיונו לא היה בר תוקף.

(5) בעל רכב שהודיע למשרד הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב שבבעלותו לא היה בישראל או באזור.

תחולת הוראות הפקודה 49. (א) לענין דו"ח, שומה, השגה, ערעור, גביה - לרבות סדר זקיפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי פרק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בפרק זה הוראה מפורשת אחרת.

(ב) הוראות סעיף 192 לפקודה לא יחולו על קנס, ריבית והצמדה שהוטלו לפי פרק זה.

שינוי סכומים 50. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את סכומי ההיטל.

היטל על עובד שהועמד לרשותו רכב 51. (א) עובד שמעבידו העמיד לרשותו רכב וחלות עליו תקנות שהותקנו לפי סעיף 2(2)(ב) לפקודה יהיה חייב בהיטל בשיעור של 20% מסכום ההיטל הקבוע בתוספת הרביעית, ובלבד שעובד לא ישלם היטל לפי סעיף זה בשל יותר מרכב אחד; חובת תשלום ההיטל לפי סעיף זה תחול על אף האמור בסעיף 42.

(ב) הוראות הפקודה יחולו על היטל לפי סעיף קטן (א) כאילו היה מס על הכנסת עבודה והוא ינוכה מן המשכורת המשתלמת לעובד בעד עבודה בחודש שבו חל המועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב או שבו נרשם הרכב לראשונה.

אי התרת ההיטל בניכוי 52. (א) על אף האמור בכל דין, סכום היטל ששולם לפי פרק זה לא יותר בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת.

(ב) בתקופה הקובעת ייקרא סעיף 181ב(א) לפקודה כאילו אחרי המלים "לפי סעיף 32(11)" נאמר "או ששילם היטל לפי פרק ז' לחוק הסדרים במשק המדינה (הסדרי חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 1989), התשמ"ט-1989."

החזר סכום ששולם ביתר 53. התברר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא צמוד למדד מיום תשלום היתר עד יום החזרתו.

ביצוע וחקנות 54. שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו.

פרק ח': הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים

תיקון פקודת מס הכנסה

55. בפקודת מס הכנסה, אחרי סעיף 101 יבוא:

"הקצאת מניות לעובדים

102. (א) בסעיף זה:

"מניות" - לרבות זכויות לרכישת מניות;

"הקצאת מניות" - הקצאת מניות של חברה או של חברה הקשורה עמה לעובד החברה;

"נאמן" - מי שהנציב אישרו כנאמן לצורך סעיף זה.

(ב) הכנסתו של עובד מהקצאת מניות תהיה פטורה ממס בעת ההקצאה, אם נתקיימו לגבי ההקצאה כל אלה:

(1) היא בוצעה במסגרת תכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, שאושרה בידי שר האוצר;

(2) בתנאיה נקבע כי המניות לא יימסרו לידי העובד אלא יופקדו בידי נאמן למשך תקופה שלא תפחת מהתקופה שנקבעה לענין זה בתקנות;

(3) היא בוצעה על פי התנאים שקבע הנציב לפי סעיף קטן (ה)(1).

(ג) מכר העובד או הנאמן את המניות, או העביר הנאמן את המניות לידי העובד, יראו את העובד כאילו מכר את המניות בתמורה כהגדרתה בסעיף 88 ולא יחול פטור ממס לפי סעיף 97(ג); הנאמן ינכה במקור את המס החל, בהתאם לתקנות שייקבעו.

(ד) מכר העובד את המניות לאחר שהנאמן העבירן אליו, יראו לענין חלק זה את היום שבו הנאמן העבירן אליו כיום הרכישה ואת הסכום שנקבע כתמורה לענין סעיף קטן (ג) כמחיר המקורי.

(ה) הנציב רשאי לקבוע, דרך כלל או לגבי הקצאת מניות פלונית -

(1) תנאים לענין ההקצאה, החזקת המניות בידי הנאמן, הגבלות על סחירותן של המניות, ותקופה שבמהלכה ישאר העובד בשירותה של החברה שבה עבד בעת ההקצאה;

(2) הוראות לגבי חיוב במס אם לא נתמלא תנאי מן התנאים שנקבעו לפי פסקה (1);

(3) תיאומי הון לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה שיחולו על החברה שהקצתה את המניות;

(4) כללים לענין התרת ערך המניות שהוקצו בניכוי כהוצאה שהוציא המעביד ביצור הכנסה, לרבות הגבלות לגבי הניכוי, סכומי הניכוי ומועדי התרתו."

פרק ט': הקלות במס בקשר להסדרי הסיוע למושבים ולקיבוצים

הגדרות 56. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) זולת אם נאמר במפורש אחרת;

(2) "ההסדר" - הסכם בדבר הסדר הסיוע למושבים שנחתם ביום ט' בשבט התשמ"ח (28 בינואר 1988) בין ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית

לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית וארבעה בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע למושבים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו שהוא מהווה חלק מן ההסדר לענין פרק זה;

(3) "ההסכם" -ההסכמים שנחתמו במרס 1987 ובאפריל 1988 בין ממשלת ישראל, התנועה הקיבוצית המאוחדת - אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ("תק"מ"), קרן התנועה הקיבוצית המאוחדת בע"מ, תק"מ - קרן מימון ואשראי בע"מ ושני בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע לקיבוצים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו שהוא מהווה חלק מן ההסכם לענין פרק זה;

(4) "מינהלת ההסדר" - כמשמעותה בהסדר;

(5) "נישום" - כל אחד מאלה, ובלבד שאיננו מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975(26) -

(א) יחיד או חבר-בני-אדם שחתם על הסכם הצטרפות להסדר ובידו אישור על כך מאת מינהלת ההסדר;

(ב) יחיד הנמנה על חבר-בני-אדם שחתם על הסכם כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) חבר-בני-אדם שהוא בשליטה של אדם כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) והוכיח להנחת דעתו של הנציב כי הוראות ההסדר, כולן או מקצתן, חלות לגביו; לענין זה, "שליטה" - החזקה של יותר מ-50% בכל אחד מסוגי הזכויות בחבר-בני-אדם;

(ד) אדם הנזכר בנספח להסכם ושהוראות ההסכם חלות עליו, כולן או מקצתן;

(ה) אדם אחר שביצע את הוראות ההסדר או ההסכם, והנציב השתכנע כי יש להחיל עליו את הוראות פרק זה, כולן או מקצתן;

(6) "הקלה במס" - כל אחת מאלה:

(א) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של סכום שהוציא נישום, כולו או מקצתו, לפי הוראות ההסדר או ההסכם;

(ג) המנהל רשאי להתנות את קביעתו בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים, ולקבוע כל הנחיה לענין זה.

(ד) קבע המנהל כאמור, רשאי הוא להורות כל הוראה המתייחסת לקביעתו, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

קביעת כללים

61. (א) הנציב רשאי לקבוע כללים לצורך ביצוע סעיפים 57, 58 ו-59.

(ב) המנהל רשאי לקבוע כללים לביצוע סעיף 60.

(ג) כללים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייקבעו לאחר התייעצות עם נציגי הגופים המיישבים המתומים על ההסדר או על ההסכם, לפי העניין.

סייג לתחולת חוק יסוד: משק המדינה

62. הוראות סעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה (29), לא יחולו לגבי מתן הקלות במס לפי פרק זה.

תחולה

63. תחולתו של פרק זה משנת המס 1987.

(ב) התרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של חוב שמחל נישום או של חלק מחוב סאמור, אם החוב נזקף קודם לכן לנישום כהכנסה ואם מחילת החוב היא לפי הוראות ההסדר או ההסכם;

(ג) מתן פטור ממס להכנסה שנצמחה לנישום לפי סעיפים 3(ב), 3(ט) או 3(י) לפקודה, כתוצאה מביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ד) מתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס הכנסה, וכן לגבי מס שבח מקרקעין ומס רכישה כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963(27), והכל בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו במסגרת ביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ה) מתן ניכוי, קיזוז, פטור, הנחה או הקלה אחרים ממס הכנסה, מס שבח, מס רכישה או מס ערך מוסף, הכל כפי שיקבע לענין זה שר האוצר בתקנות;

(7) "המנהל" - מנהל המכס ומע"מ.

מתן הקלות במס הכנסה ובמס שבח מקרקעין

57. (א) הנציב רשאי לתת הקלה במס לנישום פלוני או לסוגי נישומים לשנות המס 1987 ואילך, ובלבד שהקלות במס לא יינתנו לתקופה העולה על חמש שנות מס רצופות החל בשנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם, או ביצע את הוראות ההסדר או ההסכם.

(ב) הנציב רשאי להתנות את מתן ההקלה במס בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים ולקבוע כל הנחיה אחרת לענין זה.

(ג) מתן הנציב הקלה במס, רשאי הוא להורות כל הוראה המתייחסת למתן ההקלה במס, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

הגשת בקשה

58. (א) נישום המבקש הקלה במס יגיש לנציב או למי שהוא יורה, בקשה בכתב בטופס שיקבע הנציב, ויצרף לה מסמכים ואישורים כפי שיקבע הנציב; בקשה המתייחסת להקלה בשנה פלונית תוגש לא יאוחר מן המועד שבו היה על הנישום להגיש לאותה שנה דו"ח לפי סעיף 131 או סעיף 133 לפקודה, לפי המאוחר.

(ב) נישום המבקש הקלה במס לשנת המס 1987 והגיש דו"ח לשנת המס האמורה, יגיש את הבקשה להקלה במס במועד הקבוע להגשת דו"ח לשנת המס 1988, לפי האמור בסעיף קטן (א).

מוסד ציבורי

59. הנציב רשאי לקבוע שמכירת נכס בידי תבר-בני-אדם שחל עליו סעיף 9(2) לפקודה, לא יהא בה כדי להוציא את תבר-בני-האדם מתחולת הסעיף האמור, ורשאי הוא להתנות את קביעתו בתנאים.

מתן הקלות במס ערך מוסף ובמס בולים

60. (א) המנהל רשאי לקבוע כי מענק או מחילת חוב שניתנו או שנעשו במסגרת ההסדר או ההסכם, לא ייחשבו כחלק ממחיר העסקאות של עוסק, וכי על עסקה שנעשתה במסגרת ההסדר או ההסכם לא יחול מס ערך מוסף, או תינתן הנחה או הקלה אחרת ממס ערך מוסף.

(ב) המנהל רשאי לתת פטור, הקלה או דחיה לגבי מס בולים כמשמעותו בחוק מס בולים על מסמכים, התשכ"א-1961 (28), בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו במסגרת ביצוע הוראות ההסכם או ההסדר.

ת ו ס פ ת ש ל י ש י ת

(סעיף 17(ג))

טור א' מספר הנפשות בפועל	טור ב' מספר הנפשות המשוקלל
1	1.25
2	2
3	2.65
4	3.2
5	3.75
6	4.25
7	4.75
8	5.2
9	5.6
10	6

תוספת ראשונה

(סעיפים 17(א), 18 ו-20)

קבוצות חשלום

קבוצת חשלום		הכנסה משפחתית בשקלים חדשים לפי מספר הנפשות במשפחה							
		3	4	5	6	7	8	9	10
1	עד	1024	1236	1449	1642	1835	2009	2163	2318
2	מ	1025	1237	1450	1643	1836	2010	2164	2310
	עד	1817	2194	2571	2914	3257	3565	3839	4114
3	מ	1818	2195	2572	2915	3258	3566	3840	4115
	עד	2597	3136	3675	4165	4655	5096	5489	5881
4	מ	2828	3137	3676	4166	4656	5097	5490	5882

תוספת שניה

(סעיפים 17(א) ו-20)

דמי הרשמה שנתיים לתלמיד

קבוצת חשלום	בשקלים חדשים
1	פטור
2	350
3	550
4	800

תוספת רביעית

(סעיפים 38 ו-39)

ההיטל על רכב פרטי, לרבות רכב דו-שימושי, ולמעט ג'יפ -

שנת ייצור	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
נפח המנוע								
1999-1800					420	510	550	600
2499-2000				1020	1108	1290	1470	1700
2500 ומעלה			1620	1950	2220	2550	2910	3330
מרצדס (2500 ומעלה)	3675	4095	4550	5075	5600	6300	7525	8750

ההיטל על רכב להשכרה ורכב ללימוד נהיגה יהיה בשיעור של 20% מן הסכומים הנקובים בטבלה

היה סכום ההיטל פחות מ-100 שקלים חדשים - לא ייגבה היטל.

תוספת חמישית

(סעיפים 38 ו-39)

ההיטל על אופנוע שנפח מנועו 601 סמ"ק או יותר:

שנת הייצור	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
סכום ההיטל בשקלים חדשים	260	300	340	380	440	480	540	600

תוספת ששית

(סעיף 40)

ההיטל על כלי טיס:

סוג כלי הטיס	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי טיס ששנת ייצורו 1980 ומעלה	6,000
כלי טיס ששנת ייצורו 1970 עד 1979	4,000
כלי טיס ששנת ייצורו עד 1969	2,000
כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 150 ק"ג	4,000
	1,000
כלי טיס המונע על ידי מנוע סילון	15,000

תוספת שביעית

(סעיף 41)

סוג כלי השיט	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי שיט בעל מנוע שארכו עד 5 מטרים	1,200
כלי שיט בעל מנוע שאורכו מעל 5 מטרים ועד 7 מטרים	2,000
כלי שיט שארכו מעל 7 מטרים	5,000

חוק הסדרים במשק המדינה
(תיקוני חקיקה),
התשמ"ט-1989

25 בינואר 1989
66M
51/20

פרק א': מטרת החוק

מטרה 1. חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1989, והשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

פרק ב': תיקוני חקיקה

תיקון חוק הסדרים לשעת חירום 2. בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985 (1) -

(1) בסעיף 24, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(2) בסעיף 26, ברישה, במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(3) בסעיף 26(6), בסעיף 119(ב) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968(2), הסיפה המתחילה במלים "ורשאי העובד" - תימחק.

תיקון חוק היטל על שירותים מיובאים 3. בחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1984 (3), בסעיף 18(א), במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ט' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)".

תיקון חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים 4. בחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985 (4) -

(1) בסעיף 2, במקום "עד יום י"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989) יבוא "עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990)";

(2) בסעיף 7(א)(1), אחרי "מחיר מרבי" יבוא "או מחיר מינימלי" ובסופו יבוא "על קביעת מחיר מינימלי יחול סעיף 6א(ב) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1958(5)".

תיקון חוק חינוך מיוחד 5. בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (6) -

(1) בסעיף 18(א), בסופו יבוא "קביעה כאמור לענין תקנים תוא גם בהסכמת שר האוצר";

(2) בסעיף 24 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "התש"ן" יבוא "התשנ"א" ובמקום "התשנ"ז" יבוא "התשנ"ח";

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) תחילתם של סעיפים 14, 15, 17 ו-18 בשנת הלימודים התשנ"א."

ביטול חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות)

6. חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988 (7) - בטל.

תיקון פקודת התעבורה

7. בסעיף 79 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) (9), המלים "על ידי בני אדם שהיו בתקופת הרשיון תושבים בתחום שיפוטה של הרשות המקומית האמורה" - יימחקו.

תיקון חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

8. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 -

(1) אחרי סעיף 6 יבוא:

"קביעת מחיר מינימלי

6א. (א) שר התקלאות רשאי לקבוע בצו מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח שנקבעו לו מכסות הייצור, ורשאי הוא לקבוע שהמחיר המינימלי יחול רק לגבי מה שיוצר במסגרת המכסות.

(ב) על צו כאמור יחולו הוראות סעיף 6(ד).";

(2) בסעיף 7(ב), בפסקת משנה (2), בסופה יבוא:

"ואולם אם נקבע מחיר מינימלי לא ייקבע מחיר נמוך ממנו";

(3) במקום הכותרת לפרק הרביעי יבוא: "מניעת רווחים מופקעים והגנה על תכנון היצור התקלאי";

(4) אחרי סעיף 29 יבוא:

"סימן ג': מניעת חריגה מתכנון היצור התקלאי

"איסור על קניה בפחות מהמחיר המינימלי

29א. נקבע מחיר מינימלי למצרך בר-פיקוח לפי סעיף 6א או לפי כל חיקוק אחר, לא ימכור אדם אותו מצרך ולא יציעו למכירה ולא יקנה אותו ולא יציע שימכרוהו לו במחיר נמוך מן המחיר המינימלי שנקבע."

(5) בסעיף 39(א)(1), במקום "26 ו-28" יבוא "26, 28 ו-29א".

תיקון פקודת הפיקוח על פרי הדר

9. בפקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940 (10), בסעיף 3(2), במקום פסקה (ב) יבוא:

"(ב) שנים עשר אנשים מטעם המגדלים (להלן - חברים מטעם המגדלים) והם:

1. שבעה שימנה שר התקלאות כנציגי הפרדסנים;

2. חמישה שימנה שר התקלאות כנציגי הקבלנים; לענין זה, "קבלן" - כמשמעותו בפקודת שיווק פרי הדר, 1947(11)."

תיקון פקודת שיווק פרי הדר

10. בפקודת שיווק פרי הדר, 1947, אחרי סעיף 3 יבוא:

"שיווק לתעשיה 3א. על אף האמור בסעיף 3, לא תהיה המועצה רשאית לערוך ולכפות תכנית או תכניות בדבר שיווק פרי הדר המיועד לתעשיה בארץ ולא תהיה רשאית להתנות התקשרות בדבר שיווק פרי הדר כאמור בקבלת רשיון או הסכמה מאת המועצה."

תיקון חוק נכסי המדינה

11. בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (12), בסעיף 5(ד), בפסקה (2), במקום "3,000,000 לירות" יבוא "20,000,000 שקלים חדשים" ובסופה יבוא: "הסכום האמור ישתנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם לחודש פברואר 1989 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי".

תיקון חוק הביטוח הלאומי

12. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968 -

(1) במקום סעיף 6 יבוא:

"תחילת תקופת התשלום 6. (א) נוצרה זכות לקיצבה או לתוספת לקיצבה לפי פרק זה, תשולם הקיצבה או התוספת החל באחד בחודש שלאחר המועד שבו נוצרה הזכות כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם היה הזכאי לקיצבה זכאי גם לגימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (8), בעד החודש שבו נוצרה הזכות לקיצבה, תשולם הקיצבה החל באחד בחודש שבו נוצרה הזכות כאמור, ובלבד שלא תשולם קיצבת שאירים בעד חודש שבעדו שולמה קיצבת זקנה לפי פרק ב' או קיצבת נכות לפי פרק ו'2 למבוטח שמכחו משולמת קיצבת השאירים."

(2) בסעיף 114, אחרי "באחד בחודש" יבוא "שלאחר המועד".

תחילה

13. תחילתו של סעיף 12 ב-1 בחודש שלאחר פרסומו של חוק זה ברשומות, והוא יחול על מי שהגיש תביעה לתשלום ביום האמור או אחריו.

פרק ג': תשלומים של רשויות למדינה

תשלום רשות השידור למדינה

14. בשנת הכספים 1989 תשלם רשות השידור לאוצר המדינה סכום של 50 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים וישמש לקטנת חובות המדינה.

תיקון חוק רשות הדואר

15. בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (13), אחרי סעיף 44 יבוא:

"תשלום שנתי למדינה 44א. (א) החל בשנת הכספים 1989 תשלם הרשות תשלום שנתי למדינה (להלן - התשלום השנתי).

(ב) בשנת הכספים 1989 יהיה התשלום השנתי סכום של 7 מיליון שקלים חדשים והוא ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מהמדד שפורסם לחודש פברואר 1989 ועד למדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום; השר ושר האוצר רשאים לשנות את הסכום האמור בהתחשב בריבית התחשיבית הנזקפת במאזן וביכולתה הכלכלית של הרשות.

(ג) החל בשנת הכספים 1990 יהיה התשלום השנתי בשיעור של אחוז שיקבעו השר ושר האוצר מן העלות של הרכוש הקבוע המצוי בשימושה של הרשות או הנמצא בהקמה, כשהיא מתואמת לתאריך המאזן שקדם לתחילת שנת התקציב, לפני ניכוי הוצאות הפחת בשנה השוטפת, או בשיעור אחר, הכל בהתחשב בריבית התחשיבית הנזקפת במאזן ובהתחשב ביכולתה הכלכלית של הרשות.

(ד) כל תשלום שנתי ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן עד למדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום."

פרק ד': דמי הרשמה לבתי ספר על יסודיים

הגדרות 16. בפרק זה -

"הורים" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (14) (להלן - חוק לימוד חובה);

"מוסד" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לימוד חובה;

(2) בית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החניכות, התשי"ג-1953 (15);

"שנת לימודים" - שנה המתחילה ביום 1 בספטמבר ומסתיימת ביום 31 באוגוסט שלאחריו;

"תלמיד" - מי שלומד במוסד בשנת לימודים בכתות ט' עד י"ב;

"ילד" - ילד עד גיל 18, וכן ילד עד גיל 20 שעיקר זמנו מוקדש לסיום לימודים במוסד חינוכי על-יסודי;

"מספר נפשות במשפחה" - הורים וילדיהם, ואם ההורים חיים בנפרד - ההורה וילדיו החיים עמו, ואולם לגבי משפחה שבה הורה אחד בלבד, יראו כאילו למספר הנפשות בה נוסף אחד;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"הכנסה משפחתית" - הכנסה משפחתית חדשית של ההורים המחושבת על פי האמור בסעיף 22;

"נפש" - הורה או ילד מאותה משפחה;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

חובת תשלום דמי הרשמה

17. (א) בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הורים של תלמיד ישלמו עבורו לאוצר המדינה, בשנת הלימודים התש"ן, דמי הרשמה לכתות ט' עד י"ב, על פי קבוצת התשלום שהם נמנים עמה לפי התוספת הראשונה, בשיעור המפורט בתוספת השניה כפי שהוא מעודכן לפי סעיף 19.

(ב) הורים לא יהיו חייבים בתשלום דמי הרשמה לגבי יותר משלושה תלמידים.

(ג) הורים שההכנסה החדשית לנפש במשפחתם אינה עולה על 386 שקלים חדשים, יהיו פטורים מתשלום דמי ההרשמה; לענין זה, "הכנסה לנפש" - ההכנסה המשפחתית כשהיא מחולקת במספר הנפשות המשוקלל שבטור ב' בתוספת השלישית המופיע לצד מספר הנפשות בפועל שבטור א' לאותה תוספת.

(ד) שילם אחד ההורים את דמי ההרשמה, פטור מתשלומם ההורה השני.

(ה) הוראות פרק זה לא יחולו לגבי תלמיד בעיר פיתוח שסעיף 15 לחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, חל עליה.

(ו) הוראות פרק זה לא יחולו לגבי תלמיד שהוא ילד נכה כמשמעותו בסעיף 127מט לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968.

קבוצת תשלום

18. קבוצת התשלום כאמור בסעיף 17(א) תיקבע על פי ההכנסה המשפחתית ומספר הנפשות באותה משפחה, כמפורט בתוספת הראשונה.

עדכון דמי ההרשמה

19. סכום דמי ההרשמה לשנת הלימודים התש"ן יעודכן לקראת שנת הלימודים לפי שיעור השינוי במדד שפורסם בחודש אוגוסט 1989 לעומת המדד שפורסם בחודש אוקטובר 1988; הודעה על סכום דמי ההרשמה שעודכן כאמור תפורסם, לפני תחילת שנת הלימודים, בדרך שיורה השר.

שינוי סכומי ההכנסה המשפחתית ודמי ההרשמה

20. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את סכומי ההכנסה המשפחתית הנקובים בתוספת הראשונה ואת דמי ההרשמה הנקובים בתוספת השניה.

דרכי התשלום

21. (א) הורים רשאים לשלם את דמי ההרשמה בארבעה שיעורים; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע באמצעות מי ייגבו דמי ההרשמה וכן את דרכי הגביה ומועדי התשלום.

(ב) כל שיעור משיעורי דמי ההרשמה ישתנה לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לאחרונה לפני מועד תשלומו בפועל לעומת המדד שלפיו עודכן סכום דמי ההרשמה כאמור בסעיף 19.

קביעת הכנסה משפחתית

22. (א) הכנסה משפחתית תיקבע כמפורט להלן:

(1) במשפחה שבה ההורים שכירים או אחד ההורים שכיר והשני אינו עובד - לפי טופסי ריכוז משכורת שנתית של כל אחד מההורים בשנת המס 1988, כשהיא מחולקת בשנים עשר;

(2) במשפחה שבה חייב אחד ההורים בהגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה (16) (להלן - דו"ח) - לפי ההכנסה השנתית של ההורים על פי השומה האחרונה שנערכה להם, לרבות שומה עצמית, כשהיא צמודה ממדד חודש אוגוסט של שנת המס שלגביה נערכה השומה ועד מדד חודש אוגוסט 1989, ומחולקת בשניים עשר.

(ב) הורים החייבים בתשלום דמי הרשמה יגישו הצהרה על ההכנסה המשפחתית (להלן - ההצהרה); להצהרה יצורפו טופסי ריכוז משכורת שנתית או השומה כאמור בסעיף קטן (א), לפי הענין.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את אופן הגשת ההצהרה ומועד הגשתה.

דין מי שלא הגיש הצהרה במועד

23. לא הגישו הורים הצהרה במועד שנקבע לכך, בלא שהיתה להם הצדקה, יחוייבו בתשלום דמי הרשמה לפי קבוצת התשלום הגבוהה ביותר.

פיגור בתשלום

24. לא שולם שיעור של דמי הרשמה במועד שנקבע לכך, תיווסף לסכום שלא שולם ריבית לא צמודה של 12% לשנה, מהמועד האמור עד למועד התשלום בפועל.

החזר תשלום יתר

25. שולמו דמי הרשמה ביתר, יוחזר סכום היתר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (17), מהמועד בו שולם עד למועד החזרתו.

הצהרה כוזבת

26. מי שהגיש הצהרה כוזבת, דינו - קנס.

דין התשלום

27. הוראות פקודת המסים (גביה) (18) יחולו על תשלום דמי הרשמה כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

חובת סודיות

28. לא יגלה אדם ידיעה או מסמך שנמסרו לו לצורך ביצוע פרק זה אלא אם כן התיר זאת שר האוצר; היתר כאמור יינתן אם הגילוי הוא לרשות מס כמשמעותה בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967 (19); אין בהוראה זו כדי למנוע גילוי לפי דרישת היועץ המשפטי לממשלה לצורך משפט פלילי או לפי דרישת בית משפט.

ביצוע ותקנות

29. השר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

הוראת שעה לענין לימוד חובה

30. בשנת הלימודים התש"ן, ייקרא סעיף 6 לחוק לימוד חובה, כאילו אחרי סעיף קטן (ד) בו נאמר:

"(ד1) על אף האמור בסעיף קטן (ד), תלמיד בכתות ט' עד י"ב שזכאי לחינוך חינם לפי סעיף זה, רשאים לדרוש בעדו דמי הרשמה בעד לימודיו במוסד חינוך רשמי או בעד לימודיו במוסד חינוך אחר שאוצר המדינה נושא בשכרם לפי סעיף קטן (ג), הכל כאמור בפרק ב' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989."

פרק ה': משק הגז

הגדרות 31. בפרק זה:

"גז" – גז פחממני מעובה;

"ספק גז" – מי שעוסק במכירה או בשיווק של גז;

"צרכן גז" – מי שרוכש גז לצריכה עצמית;

"המועד הקובע" – כ"ו באדר ב' התשמ"ט (2 באפריל 1989).

ביטול מחיר מרבי והסדרי התחשבנות 32. החל במועד הקובע בטלים המחיר המרבי וכל חשלום שנקבע בעד גז לפי כל דין, ובטלים כל הסדרי ההתחשבנות או השיפוי שהיו נהוגים בין מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית ובין כל ספק גז.

ספקי גז נוספים 33. החל במועד הקובע יהיה כל אדם רשאי לעסוק ביבוא, במכירה או בשיווק של גז, בכפוף להוראות בטיחות שנקבעו לפי כל דין; בתי הזיקוק יהיו רשאים למכור גז לכל ספק גז כאמור.

רכישת גז בידי צרכנים 34. צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, וספק גז לא יהיה רשאי לאכוף על צרכן גז להמשיך ולרכוש גז ממנו או באמצעותו.

הסדרים ודינים אחרים 35. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בכל הסכם או הסדר, ועל אף האמור בחוק הרשות הלאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977(20), ובהחלטות שקיבלה הרשות על פיו, אך אין בו כדי לגרוע מסמכות לפי כל דין שעניינו פיקוח על מצרכים ושירותים ויציבות מחירים.

ביצוע ותקנות 36. שר האנרגיה והתשתית ממונה על ביצוע הוראות פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות ולהוציא הוראות משלימות לביצועו.

פרק ו': ארנונה כללית

סייג להעלאת ארנונה כללית 37. (א) לא תגבה רשות מקומית בשל נכס ארנונה כללית לשנת הכספים 1989 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988.

(ב) לשנת הכספים 1989 לא תשנה רשות מקומית הנחות כלליות מארנונה ותנאי תשלומה, לרבות התוצאות של אי-תשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין לשנת הכספים 1988, אלא לטובת החייבים בארנונה.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להחיר לרשות מקומית העלאת ארנונה, או שינוי הנחה או תנאי תשלום או תוצאות של אי-תשלום במועד שלא כמוחר לפי סעיף קטן (ב).

פרק ז': היטל על רכוש

הגדרות 38. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה או בפקודת התעבורה (נוסח חדש) או בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961(21), לפי הענין, זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;

(2) "היום הקובע" - כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989);

(3) "התקופה הקובעת" - התקופה מן היום הקובע עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);

(4) "הפקודה" - פקודת מס הכנסה;

(5) "רכב" - כל אחד מכלי התעבורה המפורטים בתוספות הרביעית והחמישית;

(6) "כלי טיס פרטי" - כלי טיס כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1982 (22), למעט כלי טיס המשמש לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה שעליה דיווח בעל כלי הטיס בדו"ח שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(7) "כלי שיט פרטי" - כלי שיט כשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960 (23), בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאיננו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי תושב ישראל, אך למעט אלה:

כלי שיט ללא מנוע שארכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש ללימוד שיט בבית ספר לשיט וכלי שיט המשמש לבעלו לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה, שעליה דיווח בעל כלי השיט בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(8) "בעל" -

(א) לענין רכב - מי שביום חידוש רשיון הרכב בתקופה הקובעת היה רשום ברשיון הרכב כבעלו, ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בתקופה הקובעת - מי שנרשם כבעלו בעת מתן הרשיון, וכן מי שבתקופה הקובעת רכש רכב מבעל פטור;

(ב) לענין כלי טיס פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973 (24) (להלן - הפנקס), וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיס כאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה הקובעת, ובכלי טיס פרטי שאיננו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(ב) לענין כלי שיט פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט כאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה הקובעת, ובכלי שיט פרטי שאינו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(9) "בעל פטור" - מי שפטור ממשלום היטל על פי סעיף 48;

(10) "נכה" - כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות התעבורה.

היטל בשל רכב

39. בעל רכב הרשום בישראל חייב בהיטל בשלו, לפי נפח המנוע ולפי שנת ייצורו, כמפורט בתוספות הרביעית והחמישית.

היטל בשל כלי טיס

40. בעל כלי טיס פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי הטיס ושנת ייצורו, כמפורט בתוספת השישית.

היטל בשל כלי שיט

41. בעל כלי שיט פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי השיט, כמפורט בתוספת השביעית.

מניעת כפל היטל

42. לא ישולם היטל בשל רכב, כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי מסויים, יותר מפעם אחת.

התאמת סכומי ההיטל

43. (א) בסעיף זה, "יום התיאום" - היום הראשון בחודש שקדם ליום התשלום.

(ב) סכומי ההיטל הנקובים בתוספות הרביעית עד השביעית יתואמו על פי שיעור עליית המדד מן המדד לחודש ינואר 1989 עד למדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום.

מועד התשלום

44. (א) היטל הרכב ישולם במועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב או בעת רישום הרכב לראשונה, לפי הענין, ולגבי רכב שהיה בידי בעל פטור והועבר למי שאינו בעל פטור ישולם ההיטל ביום רישום העברת הבעלות.

(ב) ההיטל בשל כלי טיס פרטי או בשל כלי שיט פרטי ישולם לא יאוחר מיום כ"ו באייר התשמ"ט (31 במאי 1989); ואולם אם בעל כלי הטיס או כלי השיט קיבל אותו אחרי היום האמור ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או אם כלי הטיס או כלי השיט נרשם לראשונה בפנקס או במרשם הישראלי אחרי היום האמור - ישולם ההיטל תוך 7 ימים מיום שהיה לבעלו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במרשם כלי הטיס או השיט, לפי המוקדם.

הפרשי הצמדה וקנס פיגורים

45. על סכום היטל שלא שולם במועד יווספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה, החל ממועד התשלום עד ליום התשלום בפועל, וכן קנס פיגורים בשיעור של 0.5% מסכום ההיטל שבפיגור לכל שבוע של פיגור או חלק ממנו.

תשלום היטל תנאי - לרישוי ורישום

46. (א) לא יינתן ולא יחודש רשיון רכב אם לא שולם היטל בשל הרכב, אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל; נרכש רכב מבעל פטור, לא יירשם שינוי הבעלות בו, אלא לאחר ששולם בשלו היטל.

(ב) בתקופה שמיום כ"ז באייר התשמ"ט (1 ביוני 1989) עד יום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1989), לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי טיס פרטי או לכל שיט פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי טיס פרטי לא יינתן אישור טיסה, ולכלי שיט פרטי לא יינתן אישור הפלגה, אלא אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

הצהרה

47. (א) בעלו של כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי שחייבים בשלו בהיטל לפי פרק זה, ימסור לפקיד השומה הצהרה ובה יפורטו הפרטים בדבר כלי הטיס או כלי השיט והפרטים הדרושים לקביעת שוויו, בטופס שיקבע הנציב.

(ב) מי שחייב בהגשת דו"ח עפ"י סעיף 131 לפקודה ימסור את ההצהרה ביחד עם הדו"ח.

(ג) מי שאינו חייב בהגשת דו"ח כאמור בסעיף קטן (ב) או הגישו לפני תחילתו של חוק זה או רכש את כלי הטיס או כלי השיט לאחר שהגישו, ימסור את ההצהרה לנציב או למי שיסמיך לצורך זה, לא יאוחר מן היום שבו יש לשלם את ההיטל כאמור בסעיף 44(ב).

(ד) לא מסר אדם הצהרה, או שמסר הצהרה ולפקיד השומה יש טעם סביר להניח שהפרטים שנמסרו או שסכום ההיטל הרשום בהצהרה אינם מדויקים, רשאי הוא לקבוע את סכום ההיטל המגיע לפי פרק זה.

פטורים 48. אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

(1) נכה - בשל רכב כאמור בתקנה 272א לתקנות התעבורה;

(2) בעל רכב שמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;

(3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיף 17 לפקודת התעבורה, ומי שפטור מאגרה כאמור לפי תקנה 276ב לתקנות התעבורה;

(4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב הרשום בבעלותו לא היה בר שימוש ורשיונו לא היה בר תוקף.

(5) בעל רכב שהודיע למשרד הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב שבבעלותו לא היה בישראל או באזור.

תחולת הוראות הפקודה 49. (א) לענין דו"ח, שומה, השגה, ערעור, גביה - לרבות סדר זקיפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי פרק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בפרק זה הוראה מפורשת אחרת.

(ב) הוראות סעיף 192 לפקודה לא יחולו על קנס, ריבית והצמדה שהוטלו לפי פרק זה.

שינוי סכומים 50. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את סכומי ההיטל.

היטל על עובד שהועמד לרשותו רכב 51. (א) עובד שמעבידו העמיד לרשותו רכב וחלות עליו תקנות שהותקנו לפי סעיף 2(2)(ב) לפקודה יהיה חייב בהיטל בשיעור של 20% מסכום ההיטל הקבוע בתוספת הרביעית, ובלבד שעובד לא ישלם היטל לפי סעיף זה בשל יותר מרכב אחד; חובת תשלום ההיטל לפי סעיף זה תחול על אף האמור בסעיף 42.

(ב) הוראות הפקודה יחולו על היטל לפי סעיף קטן (א) כאילו היה מס על הכנסת עבודה והוא ינוכה מן המשכורת המשתלמת לעובד בעד עבודה בחודש שבו חל המועד הקבוע לחידוש רשיון הרכב או שבו נרשם הרכב לראשונה.

אי החרת ההיטל בניכוי 52. (א) על אף האמור בכל דין, סכום היטל ששולם לפי פרק זה לא יותר בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת.

(ב) בתקופה הקובעת ייקרא סעיף 181ב(א) לפקודה כאילו אחרי המלים "לפי סעיף 32(11)" נאמר "או ששילם היטל לפי פרק ז' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני תקיקה), התשמ"ט-1989."

החזר סכום ששולם ביתר

53. התברר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא צמוד למדד מיום תשלום היתר עד יום החזרתו.

ביצוע ותקנות

54. שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו.

פרק ח': הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים

תיקון פקודת מס הכנסה

55. בפקודת מס הכנסה, אחרי סעיף 101 יבוא:

"הקצאת מניות לעובדים

102. (א) בסעיף זה:

"מניות" - לרבות זכויות לרכישת מניות;

"הקצאת מניות" - הקצאת מניות של חברה או של חברה ששר האוצר קבע שהיא חברה הקשורה עמה, לעובד של החברה;

"נאמן" - מי שהנציב אישרו כנאמן לצורך סעיף זה.

(ב) הכנסתו של עובד מהקצאת מניות תהיה פטורה ממס בעת ההקצאה, אם נתקיימו לגבי ההקצאה כל אלה:

(1) היא בוצעה במסגרת תכנית הבראה הכוללת ויתור על שכר, שאושרה בידי שר האוצר;

(2) בתנאיה נקבע כי המניות לא יימסרו לידי העובד אלא יופקדו בידי נאמן למשך תקופה שלא תפחת מהתקופה שנקבעה לענין זה בתקנות;

(3) היא בוצעה על פי התנאים שקבע הנציב לפי סעיף קטן (ה)(1).

(ג) מכר העובד או הנאמן את המניות, או העביר הנאמן את המניות לידי העובד, יראו את העובד כאילו מכר את המניות בתמורה כהגדרתה בסעיף 88 ולא יחול פטור ממס לפי סעיף 97(ג); הנאמן ינכה במקור את המס החל, בהתאם לתקנות שייקבעו.

(ד) מכר העובד את המניות לאחר שהנאמן העבירן אליו, יראו לענין חלק זה את היום שבו הנאמן העבירן אליו כיום הרכישה ואת הסכום שנקבע כתמורה לענין סעיף קטן (ג) כמחיר המקורי.

(ה) הנציב רשאי לקבוע, דרך כלל או לגבי הקצאת מניות פלונית -

(1) תנאים לענין ההקצאה, החזקת המניות בידי הנאמן, הגבלות על סחירותן של המניות, ותקופה שבמהלכה ישאר העובד בשירותה של החברה שבה עבד בעת ההקצאה;

(2) הוראות לגבי חיוב במס אם לא נתמלא תנאי מן התנאים שנקבעו לפי פסקה (1);

(3) תיאומי הון לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה שיחולו על החברה שהקצתה את המניות;

(4) כללים לענין התרת ערך המניות שהוקצו בניכוי כהוצאה שהוציא המעביד ביצור הכנסה, לרבות הגבלות לגבי הניכוי, סכומי הניכוי ומועדי התרתו."

פרק ט': הקלות במס בקשר להסדרי הסיוע
למושבים ולקיבוצים

הגדרות 56. בפרק זה -

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) זולת אם נאמר במפורש אחרת;

(2) "ההסדר" - הסכם בדבר הסדר הסיוע למושבים שנחתם ביום ט' בשבט התשמ"ח (28 בינואר 1988) בין ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית

לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית וארבעה בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע למושבים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו שהוא מהווה חלק מן ההסדר לענין פרק זה;

(3) "ההסכם" -ההסכמים שנחתמו במרס 1987 ובאפריל 1988 בין ממשלת ישראל, התנועה הקיבוצית המאוחדת - אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ("תק"מ"), קרן התנועה הקיבוצית המאוחדת בע"מ, תק"מ - קרן מימון ואשראי בע"מ ושני בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע לקיבוצים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו שהוא מהווה חלק מן ההסכם לענין פרק זה;

(4) "מינהלת ההסדר" - כמשמעותה בהסדר;

(5) "נישום" - כל אחד מאלה, ובלבד שאיננו מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975(25) -

(א) יחיד או חבר-בני-אדם שחתם על הסכם הצטרפות להסדר ובידו אישור על כך מאת מינהלת ההסדר;

(ב) יחיד הנמנה על חבר-בני-אדם שחתם על הסכם כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) חבר-בני-אדם שהוא בשליטה של אדם כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) והוכיח להנחת דעתו של הנציב כי הוראות ההסדר, כולן או מקצתן, חלות לגביו; לענין זה, "שליטה" - החזקה של יותר מ-50% בכל אחד מסוגי הזכויות בחבר-בני-אדם;

(ד) אדם הנזכר בנספח להסכם ושהוראות ההסכם חלות עליו, כולן או מקצתן;

(ה) אדם אחר שביצע את הוראות ההסדר או ההסכם, והנציב השתכנע כי יש להחיל עליו את הוראות פרק זה, כולן או מקצתן;

(6) "הקלה במס" - כל אחת מאלה:

(א) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של סכום שהוציא נישום, כולו או מקצתו, לפי הוראות ההסדר או ההסכם;

(ב) החזרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של חוב שמחל נישום או של חלק מחוב כאמור, אם החוב נזקף קודם לכן לנישום כהכנסה ואם מחילת החוב היא לפי הוראות ההסדר או ההסכם;

(ג) מתן פטור ממס להכנסה שנצמחה לנישום לפי סעיפים 3(ב), 3(ט) או 3(י) לפקודה, כתוצאה מביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ד) מתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס הכנסה, וכן לגבי מס שבח מקרקעין ומס רכישה כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963(26), והכל בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו במסגרת ביצוע הוראות ההסדר או ההסכם;

(ה) מתן ניכוי, קיזוז, פטור, הנחה או הקלה אחרים ממס הכנסה, מס שבח, מס רכישה או מס ערך מוסף, הכל כפי שיקבע לענין זה שר האוצר בתקנות;

(7) "המנהל" - מנהל המכס ומע"מ.

מתן הקלות במס הכנסה ובמס שבח מקרקעין

57. (א) הנציב רשאי לתת הקלה במס לנישום פלוני או לסוגי נישומים לשנות המס 1987 ואילך, ובלבד שהקלות במס לא יינתנו לתקופה העולה על חמש שנות מס רצופות החל בשנה שבה הצטרף הנישום להסדר או להסכם, או ביצע את הוראות ההסדר או ההסכם.

(ב) הנציב רשאי להתנות את מתן ההקלה במס בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים ולקבוע כל הנחיה אחרת לענין זה.

(ג) מתן הנציב הקלה במס, רשאי הוא להורות כל הוראה הנחיוחסת למתן ההקלה במס, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

הגשת בקשה

58. (א) נישום המבקש הקלה במס יגיש לנציב או למי שהוא יורה, בקשה בכתב בטופס שיקבע הנציב, ויצרף לה מסמכים ואישורים כפי שיקבע הנציב; בקשה המתייחסת להקלה בשנה פלונית תוגש לא יאוחר מן המועד שבו היה על הנישום להגיש לאותה שנה דו"ח לפי סעיף 131 או סעיף 133 לפקודה, לפי המאוחר.

(ב) נישום המבקש הקלה במס לשנת המס 1987 והגיש דו"ח לשנת המס האמורה, יגיש את הבקשה להקלה במס במועד הקבוע להגשת דו"ח לשנת המס 1988, לפי האמור בסעיף קטן (א).

מוסד ציבורי

59. הנציב רשאי לקבוע שמכירת נכס בידי חבר-בני-אדם שחל עליו סעיף 9(2) לפקודה, לא יהא בה כדי להוציא את חבר-בני-האדם מהחולת הסעיף האמור, ורשאי הוא להתנות את קביעתו בתנאים.

מתן הקלות במס ערך מוסף ובמס בולים

60. (א) המנהל רשאי לקבוע כי מענק או מחילת חוב שניתנו או שנעשו במסגרת ההסדר או ההסכם, לא ייחשבו כחלק ממחיר העסקאות של עוסק, וכי על עסקה שנעשתה במסגרת ההסדר או ההסכם לא יחול מס ערך מוסף, או תינתן הנחה או הקלה אחרת ממס ערך מוסף.

(ב) המנהל רשאי לתת פטור, הקלה או דחיה לגבי מס בולים כמשמעותו בחוק מס בולים על מסמכים, התשכ"א-1961 (27), בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו במסגרת ביצוע הוראות ההסכם או ההסדר.

(ג) המנהל רשאי להתנות את קביעתו בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים, ולקבוע כל הנחיה לענין זה.

(ד) קבע המנהל כאמור, רשאי הוא להורות כל הוראה המתייחסת לקביעתו; לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

קביעת כללים

61. (א) הנציב רשאי לקבוע כללים לצורך ביצוע סעיפים 57, 58 ו-59.

(ב) המנהל רשאי לקבוע כללים לביצוע סעיף 60.

(ג) כללים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייקבעו לאחר התייעצות עם נציגי הגופים המיישבים המתומים על ההסדר או על ההסכם, לפי העניין.

סייג לתחולת חוק יסוד: משק המדינה

62. הוראות סעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה (27), לא יחולו לגבי מתן הקלות במס לפי פרק זה.

תחולה

63. תחולתו של פרק זה משנת המס 1987.

פרק י': איחוד הגביה של מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ומס מקביל

תיקון חוק הביטוח הלאומי

64. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 -

(1) בסעיף 1, אחרי "שנת מס" יבוא:

""הפקודה" - פקודת מס הכנסה [נוסח חדש]";

(2) בסעיפים 56 ו-102, אחרי פסקה (2) של כל אחד מהם יבוא:

"(2א) הוראות בדבר חישוב שכר העבודה של עובד עצמאי החייב בתשלום מקדמות דמי ביטוח על פי הוראות הפקודה;"

(3) בסעיף 127ע, אחרי "ההכנסה הממוצעת" יבוא "לרבות חישוב ההכנסה הממוצעת של עובד עצמאי החייב בתשלום מקדמות דמי ביטוח על פי הוראות הפקודה";

(4) בסעיף 139, בסופו יבוא:

"(ה) סכום דמי ביטוח שקוזז כאמור בסעיף קטן (ב)(1)(א) יועבר לאוצר המדינה לזיכוי חשבון דמי הביטוח של החייב בתשלומם.";

(5) בסעיף 142, אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) חישוב הפרש גימלה בשל שינוי שחל בהכנסה עקב שומה סופית;

(3) מקרים שבהם לא ישולם הפרש גימלה אם השינוי בהכנסה חל לאחר קרות המקרה המזכה בגימלה;

(4) פריסת הכנסה שהיא בנוסף לשכר החדשי הרגיל לענין חישוב גימלאות.";

(6) בסעיפים 158, 160(ב), 163(ב) ו-186, אחרי "השר" יבוא, בכל מקום "בהסכמת שר האוצר";

(7) בסעיף 163 (א) -

(א) במקום הרישה יבוא:

"יראו כהכנסתו החדשית של עובד כל הכנסת עבודה כהגדרתה בפקודה וכל הכנסה הנחשבת כהכנסת עבודה לענין הפקודה, בעד החודש שקדם לאחד בחודש שבו חל מועד התשלום.";

(ב) בפסקה (1), במקום "להוראות השר בתקנות" יבוא "להוראות שיקבע השר בתקנות בהסכמת שר האוצר";

(8) בסעיף 164 -

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) יראו כהכנסתם השנתית של עובד עצמאי ומי שאינו עובד ולא עובד עצמאי את הכנסתם החייבת לענין הפקודה בשנת המס שבעדה משתלמים דמי הביטוח (להלן - השנה השוטפת)."

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) (1) ההכנסה בשנה השוטפת תיקבע על פי השומה הסופית של ההכנסה לאותה שנה; כל עוד לא נערכה שומה סופית, ישולמו מקדמות על חשבון דמי הביטוח, ודינן לענין חוק זה יהיה כדין דמי ביטוח;

(2) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות חובת הגשת דין וחשבון על הכנסה לגבי מבוטח שלא נערכה לו שומה כאמור; מי שנקבעה לגביו חובה כאמור, תיקבע הכנסתו לפי הדין וחשבון, אולם אם נערכה לו שומה לאחר מכן - תיקבע הכנסתו על פיה, ויראו את התשלומים ששילם על פי הדין וחשבון כמקדמות; לא הוגש דין וחשבון כאמור, תיקבע הכנסתו לענין תשלום דמי ביטוח לפי הוראות הפקודה;

(3) לענין פסקה (2) יחולו הוראות הפקודה, בשינויים המחוייבים.";

(ג) בסעיף קטן (ג) -

(1) בפסקה (1), במקום "לרבות הפרשי הצמדה עליהם, ודינם" יבוא "כאילו היה יתרת מס הכנסה לאותה שנה, ודינו";

(2) פסקאות (2) ו-(3) - יימחקו;

(ד) בסעיף קטן (ד), המלים "וסעיף 178(א)(3)" - יימחקו;

(ה) בסעיף קטן (ה), המלים "בהתאם לסעיף 174" - יימחקו, ובמקום "כשהיא מקודמת כאמור בסעיף קטן (ב)(1)" יבוא "כשהיא מתואמת על פי ההוראות החלות לענין מס הכנסה";

(ו) בסעיף קטן (ו), במקום "בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר באישור" יבוא "השר רשאי בהסכמת שר האוצר ובאישור";

(9) בסעיף 165 בסופו יבוא "בהסכמת שר האוצר";

(10) במקום סעיף 170 יבוא:

"תקנות 170. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגים של מבוטחים, כי על אף האמור בסעיפים 163 ו-164 -

(1) הכנסה פלונית לא תובא בחשבון לענין דמי ביטוח;

(2) הכנסה פלונית תובא בחשבון לענין דמי ביטוח למרות שאינה חייבת במס לפי הפקודה;

(11) במקום סעיף 171 יבוא:

"גביית דמי ביטוח 171. (א) גביית דמי הביטוח ממי שחייב בתשלומם לפי חוק זה תיעשה לפי הפקודה; באין הוראה מפורשת אחרת בכל חיקוק, יחולו הוראות הפקודה בדבר דיווח, שומה, השגה וערעור, החזרים, מקדמות, מועדי תשלום, ריבית, הפרשי הצמדה, קנסות, זקיפת תשלומים, אכיפת תשלום, והוראות כלליות, על דמי הביטוח כאילו היו ניכוי במקור, מקדמה או מס, כמשמעותם בפקודה, לפי הענין.

(ב) יראו חוב דמי הביטוח כחוב מס לענין חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980(29), וכחוב מס לענין חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980(30).

(ג) דמי ביטוח ששולמו ביתר יקוזזו כנגד חוב מס על פי הפקודה.

זקיפת תשלומים 171א. על אף האמור בסעיף 195א לפקודה ובכל דין אחר, כל סכום שייגבה לפי הפקודה יזקף תחילה על חשבון דמי ביטוח ומס מקביל לרבות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שומה עליהם של מי שחייב בתשלומם.

העברת כספים ונתונים מאוצר המדינה 171ב. (א) אוצר המדינה יעביר למוסד בכל חודש מקדמות בסכום הגביה הצפוי לדמי ביטוח ולמס מקביל במהלך אותו חודש; מועדי המקדמות ושיעוריהן וסכום הגביה הצפוי ייקבעו בהתאם להסדרים ואומדנים שיוסכמו בין אוצר המדינה לבין המוסד.

(ב) בתחילת כל חודש ייערך חישוב של ההפרש בין הסכומים שהועברו כמקדמות לפי סעיף קטן (א) לבין הגביה בפועל של דמי ביטוח, בחודש הקודם, וההפרש יועבר מן המוסד לאוצר המדינה או מאוצר המדינה למוסד, לפי העניין, בצירוף ריבית והפרשי הצמדה בהתאם לתנאי ההשקעה של כספי המוסד באוצר המדינה לפי סעיף 218.

(ג) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע בתקנות כללים, מועדים ודרכים למסירת דיווח ומידע מאת משרד האוצר למוסד, ככל הדרוש למוסד לביצוע תפקידיו לפי חוק זה ולפי כל דין.

איסור קיזוז ועיקול

171ג. סכומים המגיעים מאוצר המדינה למוסד כדמי ביטוח, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שומה עליהם, אינם ניתנים לעיקול או לקיזוז."

(12) סעיפים 166, 172 עד 178, 179, 183(ב) ו-187 - יימחקו;

(13) במקום סעיף 184 יבוא:

תשלומים בשיעורים

"הסכם 184. נערך לפי הפקודה הסכם לתשלום חוב דמי ביטוח בשיעורים, יראו לגבי הזכות לגימלה שנוצרה לאחר שנערך ההסכם כאילו שולמו דמי הביטוח שלגביהם נערך ההסכם, כל עוד החייב בתשלומם מקיים את הוראות ההסכם.";

(14) בסעיף 185א, אחרי "רשאי" יבוא "להורות לפקיד השומה" והסיפה המתחילה במלים "קנס לפי סעיף 173א" - תימחק;

(15) בסעיף 195, המלה "גובה" - תימחק;

(16) בסעיף 195א -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "סכום שגבה המוסד מן החייב לחיובים אחדים" יבוא "סכום שנגבה מן החייב לחיובים אחדים ואוצר המדינה העבירו למוסד";

(ב) סעיף קטן (ב) - בטל.

(17) במקום לוח י' יבוא:

"לוח י'
שיעורי דמי ביטוח

(סעיפים 159, 160, 161 ו-215)

פרט	ענף ביטוח	אחוזים מההכנסה	אחוזים מההכנסה של עובד	הניכוי משכר העובד לענין סעיף 161(ג) באחוזים
1	זיקנה ושאירים	4.70	3.75	2.32
2	אימהות - עובד ועובד עצמאי	0.76	0.60	0.51
3	אימהות - מבוטח שאינו עובד ולא עובד עצמאי	0.22	-	-
4	ילדים	2.17	1.73	-
5	נפגעי תאונות	0.06	0.04	0.04
6	נפגעי עבודה	0.59	0.47	-
7	————	——	——	——
8	אבטלה	-	0.22	0.13
9	נכות	1.68	1.34	1.12
10	זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד	-	0.04	-
11	שירות מילואים	1.73	1.38	0.39
12	סיעוד	0.16	0.13	0.09 "

(18) בלוח י"א -

(א) בפרט 1, בטור "הכנסת מקסימום", במקום "החודש הראשון ברבעון, כפול 3" יבוא "החודש הראשון ברבעון, כפול 6";

(ב) בפרט 2, בטור "הכנסת מקסימום", במקום "סכום השווה לארבע פעמים" יבוא "סכום השווה לשש פעמים".

תיקון פקודת מס הכנסה

65. (1) בסעיף 47א לפקודה, אחרי "חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968" יבוא "או מס מקביל לפי חוק מס מקביל, התשל"ג-1973" ובמקום "75%" יבוא "60%".

(2) אחרי סעיף 195א יבוא:

"סימן ו': גביית דמי ביטוח לאומי ומס מקביל

הגדרות 195ב. בסימן זה -

"דמי ביטוח" - דמי ביטוח לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968;

"מס מקביל" - מס מקביל לפי חוק מס מקביל, התשל"ג-1973(31).

גביית דמי ביטוח ומס מקביל 195ג. (א) גביית דמי ביטוח ומס מקביל תיעשה לפי פקודה זו.

(ב) שר האוצר רשאי, בהסכמת שר העבודה והרווחה, להתקין תקנות בדבר גביית דמי ביטוח ומס מקביל, הקובעות הוראות השונות מהוראות החלות לגבי גביית מס הכנסה, לרבות תקנות בדבר דיווח, שומה, השגה וערעור, החזרים, מועדי תשלום, הקלות בגבייה, ריבית הפרשי הצמדה וקנסות, זקיפת תשלומים, ואכיפת תשלום.

(ג) סמכות ביצוע הניתנת לפי פקודה זו לענין מס משמעה סמכות ביצוע גם לענין דמי ביטוח ומס מקביל."

תיקון חוק מס מקביל 66. בחוק מס מקביל, התשל"ג-1973 -

(1) בסעיף 2 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "4.95%" יבוא "4.10%";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "4.95%" יבוא "5.42%";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "4.95%" יבוא "5.42%";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "3.1% " יבוא "3.4%";

(2) בסעיף 2א, אחרי "רשאי" יבוא "בהסכמת שר האוצר" והסיפה המתחילה במלים "ובלבד שתקנות" - תימחק;

(3) במקום סעיף 3 יבוא:

"דרכי הגביה 3. גביית המס המקביל תיעשה לפי פקודת מס הכנסה בדרך שבה נגבים דמי ביטוח לאומי, וסעיף 171 לחוק הביטוח יחול על מס מקביל, בשינויים המחויבים.";

(4) בסעיף 5א(א), במקום "יחזיר לו המוסד את המס המקביל ששילם" יבוא "יוחזר לו המס המקביל ששילם" ואחרי "בתקנות" יבוא "בהסכמת שר האוצר";

(5) בסעיף 6 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "שגבה" יבוא "שנגבו" ובמקום הסיפה המתחילה במלים "בתקנות אלה" יבוא "בתקנות אלה יכול שייקבע שחלוקת סכומי המס המקביל שנתקבלו בשיעור של 20.02% מסך

תקבולי המס תיעשה לפי הוראות התשונות מאלה שלפיהן תיעשה החלוקה של יתר סכומי המס";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "שגבה" יבוא "שנגבו" ובסופו יבוא "את חלק ההוצאות הקשור לגביית המס יעביר המוסד לאוצר המדינה".

(6) בסעיף 9(ג), במקום "לפי סעיף 184 לחוק הביטוח" יבוא "כאמור בסעיף 184 לחוק הביטוח".

תחילה 67. (א) תחילתם של סעיפים 64(6), (7), (8)(א), (9), (10), (17), (18), 65(1), ו-66(1), (4) ו-(5) ביום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989).

(ב) תחילתם של יתר הוראות פרק זה ביום ד' בטבת התש"ן (1 בינואר 1990).

(ג) בתקופה מיום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989) ועד יום ג' בטבת התש"ן (31 בדצמבר 1989) ייקרא סעיף 164 (ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כאילו המלים "לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי הפקודה" - נמחקו.

---

1. ס"ח התשמ"ו, עמ' 15; התשמ"ז, עמ' 93; התשמ"ח, עמ' 72.
2. ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.
3. ס"ח התשמ"ה, עמ' 2; התשמ"ו, עמ' 49; התשמ"ז, עמ' 100; התשמ"ח, עמ' 72.
4. ס"ח התשמ"ו, עמ' 2, ועמ' 170; התשמ"ח, עמ' 74.
5. ס"ח התשי"ח, עמ' 24.
6. ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.
7. ס"ח התשמ"ח, עמ' 80; ח"ת התשמ"ח, עמ' 510.
8. ס"ח התשמ"ח, עמ' 98 ועמ' 256.
9. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התש"ם, עמ' 18.
10. ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 179; ע"ר 1946, תוס' 1, עמ' 227; ע"ר התש"ח, עמ' 15; ס"ח התשי"ד, עמ' 137; התש"ם, עמ' 228.
11. ע"ר 1947, תוס' 1 עמ' 204; ע"ר התש"ט, תוס' א', עמ' 100; ס"ח התש"כ, עמ' 270; התשי"א, עמ' 8; התש"ם, עמ' 228.
12. ס"ח התשי"א, עמ' 52.
13. ס"ח התשמ"ו, עמ' 79; התשמ"ז, עמ' 26.
14. ס"ח התש"ט, עמ' 287; התשמ"ד, עמ' 160.
15. ס"ח התשי"ג, עמ' 108; התש"ם, עמ' 135.
16. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשמ"ז, עמ' 2.
17. ס"ח התשכ"א, עמ' 192; התשמ"ד, עמ' 52.
18. תא"י כרך ב', עמ' 1374; ס"ח התשמ"א, עמ' 157.
19. ס"ח התשכ"ז, עמ' 136.
20. ס"ח התשל"ז, עמ' 61.
21. ק"ת התשכ"א, עמ' 1425.
22. ק"ת התשמ"ב, עמ' 8.
23. ס"ח התש"ך, עמ' 70.
24. ק"ת התשל"ד, עמ' 312.
25. ס"ח התשל"ו, עמ' 52.
26. ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.
27. ס"ח התשכ"א, עמ' 64.
28. ס"ח התשל"ה, עמ' 206.
29. ס"ח התשמ"א, עמ' 38.
30. ס"ח התש"ם, עמ' 50.
31. ס"ח התשל"ג, עמ' 88.

תוספת ראשונה

(סעיפים 17(א), 18 ו-20)

קבוצות תשלום

הכנסה משפחתית בשקלים חדשים לפי מספר הנפשות במשפחה

קבוצת תשלום		3	4	5	6	7	8	9	10
1	עד	1024	1236	1449	1642	1835	2009	2163	2318
2	מ	1025	1237	1450	1643	1836	2010	2164	2310
	עד	1817	2194	2571	2914	3257	3565	3839	4114
3	מ	1818	2195	2572	2915	3258	3566	3840	4115
	עד	2597	3136	3675	4165	4655	5096	5489	5881
4	מ	2828	3137	3676	4166	4656	5097	5490	5882

תוספת שניה

(סעיפים 17(א) ו-20)

דמי הרשמה שנתיים לתלמיד

קבוצת תשלום	בשקלים חדשים
1	פטור
2	350
3	550
4	800

תוספת שלישית

(סעיף 17(ג))

טור א' מספר הנפשות בפועל	טור ב' מספר הנפשות המשוקלל
1	1.25
2	2
3	2.65
4	3.2
5	3.75
6	4.25
7	4.75
8	5.2
9	5.6
10	6

תוספת רביעית

(סעיפים 38 ו-39)

ההיטל על רכב פרטי, לרבות רכב דו-שימושי, ולמעט ג'יפ

סכום ההיטל בשקלים חדשים לפי שנת הייצור

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
נפח המנוע								
1999-1800					420	510	550	600
2499-2000				1020	1108	1290	1470	1700
2500 ומעלה			1620	1950	2220	2550	2910	3330
מרצדס								
(2500 ומעלה)	3675	4095	4550	5075	5600	6300	7525	8750

1. ההיטל על רכב להשכרה ורכב ללימוד נהיגה יהיה בשיעור של 20% מן הסכומים הנקובים בטבלה.

2. היה סכום ההיטל פחות מ-100 שקלים חדשים - לא ייגבה היטל.

תוספת חמישית

(סעיפים 38 ו-39)

ההיטל על אופנוע שנפח מנועו 601 סמ"ק או יותר:

שנת הייצור	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
סכום ההיטל בשקלים חדשים	260	300	340	380	440	480	540	600

תוספת ששית

(סעיף 40)

ההיטל על כלי טיס:

סוג כלי הטיס	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי טיס ששנת ייצורו 1980 ומעלה	6,000
כלי טיס ששנת ייצורו 1970 עד 1979	4,000
כלי טיס ששנת ייצורו עד 1969	2,000
כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 150 ק"ג	4,000
	1,000
כלי טיס המונע על ידי מנוע סילון	15,000

תוספת שביעית

(סעיף 41)

סוג כלי השיט	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי שיט בעל מנוע שארכו עד 5 מטרים	1,200
כלי שיט בעל מנוע שאורכו מעל 5 מטרים ועד 7 מטרים	2,000
כלי שיט שארכו מעל 7 מטרים	5,000

חוק התקציב לשנת הכספים 1989, התשמ"ט-1989

51.20
107N

הגדרות 1. בחוק זה -

"סעיף תקציב" - סכום או מספר משרות, הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו כפול מקוטע;

"תחום פעולה" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורת כותרת שסימנה קו נקודה;

"תכנית" - סכום או מספר משרות הנקוב בשורה בלי סימון;

"שנת הכספים 1989" - השנה המתחילה ביום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989) והמסתיימת ביום ה בניסן התשמ"ן (31 במרס 1990);

כל מונח אחר - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן - חוק יסודות התקציב).

תקציב ההוצאה וחלוקתו 2. הממשלה רשאית להוציא בשנת הכספים 1989 _____ אלפי שקלים חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הראשון של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה".

תקציב ההוצאה המותנית בהכנסה 3. בנוסף על הסכום שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיף 2 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989, כהוצאה מותנית בהכנסה, _____ אלפי שקלים חדשים; חלוקת סכום זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור השני של התוספת הראשונה הנקרא "הוצאה מותנית בהכנסה".

שיא כוח אדם 4. הממשלה רשאית למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות; חלוקת מספר זה לחלקים, וכל חלק ממנו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות, תהיה כמפורט בטור הרביעי של התוספת הראשונה הנקרא "שיא כוח אדם".

תקציב מפעלים עסקיים 5. (א) בנוסף על הסכומים שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיפים 2 ו-3 רשאית היא להוציא בשנת הכספים 1989 את הסכומים הנקובים בטור הראשון של החלק השני בתוספת השניה (להלן - תקציב מפעלים עסקיים); חלוקת סכומים אלה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט באותו חלק.

(ב) בנוסף על מספר המשרות שהממשלה רשאית למלא לפי סעיף 4 רשאית היא למלא בשנת הכספים 1989 _____ משרות למפעלים העסקיים; חלוקת מספר זה לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות תהיה כמפורט בטור הרביעי של החלק השני של תקציב המפעלים העסקיים.

(ג) תחזית ההכנסות לכיסוי תקציב המפעלים העסקיים בשנת הכספים 1989 היא כמפורט בחלק הראשון של התוספת השניה.

הוראות לעניין סעיפים מסויימים

6. (א) את חלוקת התקציב בסעיף תקציב 17 לתחומי פעולה ולתוכניות תקבע, לפי הצעת הממשלה, ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

(ב) השר לענייני דתות ושר האוצר יקבעו את המימון למטרות של תחום פעולה 05 בסעיף תקציב 22 בהתחשב בעמדת היועץ המשפטי לממשלה באשר לקריטריונים.

(ג) לפי בקשת שר האוצר לגבי שימוש ברזרבה הכללית לפי סעיף 12 לחוק יסודות התקציב למטרה שבסגרת הפעילות של משרד ראש הממשלה, תבוא במקום הועדה ועדה מיוחדת שתמנה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת מקרב חבריה.

הלוואה מבנק ישראל

7. סכום ההלוואה מבנק ישראל לא יעלה בשנת הכספים 1989 על סכום של _____.

(1) _____ אלפי שקלים חדשים למימון הוצאות הממשלה - לפי סעיף 48(א)(1) לחוק יסודות התקציב;

(2) _____ אלפי שקלים חדשים להחזר חובות הממשלה לבנק ישראל - לפי סעיף 48(א)(2) לחוק יסודות התקציב.

עדכון סכומים בחוק יסודות התקציב

8. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 -

(1) בסעיפים 11, ו-12, במקום "550,000 שקלים חדשים" יבוא, בכל מקום, "660,000 שקלים חדשים", ובמקום "1,000,000 שקלים חדשים" יבוא, בכל מקום, "1,200,000 שקלים חדשים";

(2) בסעיף 19(ב)(1), במקום "55 מיליון שקלים חדשים" יבוא "66 מיליון שקלים חדשים";

(3) בסעיף 27(א), במקום "27,000 שקלים חדשים" יבוא "32,000 שקלים חדשים;

(4) בסעיף 27(ב), במקום "137,000 שקלים חדשים" יבוא "164,000 שקלים חדשים";

(5) בסעיף 32, בהגדרת "דרך מימון", במקום "600,000 שקלים חדשים" יבוא "720,000 שקלים חדשים;

(6) בסעיף 43(א), במקום "27,000 שקלים חדשים" יבוא "32,000 שקלים חדשים";

(7) בסעיף 43(ב), במקום "273,000 שקלים חדשים" יבוא "328,000 שקלים חדשים".

תחילה 9. תחילתו של חוק זה ביום כ"ה באדר ב' התשמ"ט (1 באפריל 1989).

פרסום 10. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושה חדשים מיום קבלתו.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
ליום ב', כ"ד בשבט התשמ"ט - 30.1.89
(בשעה 17:00 בכנסת)

		מס. הנספח		השר המגיש
	<u>הצעות חוק של חברי כנסת:-</u>			
א.	הצעת-חוק שרותי בריאות (רציפות העבודה) התשמ"ט-1988 הצעת-חוק פרטית של ח"כ שמואל הלפרט (מס. ל')	49חק	*	שר המשפטים
ב.	הצעת-חוק בוררות חובה ואיסור שביתות בשרותי בריאות, התשמ"ט-1988 הצעת-חוק פרטית של ח"כ ח. פורת (מס. נ"ז)	50חק	*	שר המשפטים
ג.	הצעת-חוק שרות הבטחון (תיקון - דחיית שרות) התשמ"ט-1988 (מס. כ"ט) הצעת-חוק פרטית של ח"כ א. רובינשטיין	46חק	*	שר המשפטים
ד.	הצעת-חוק בית הדין לעבודה (תיקון - ערעור לבית המשפט העליון) התשמ"ט-1989 הצעת-חוק פרטית של ח"כ מ. וירשובסקי (מס. קמ"א)	48חק	*	שר המשפטים
ה.	הצעת-חוק לתיקון פקודת התעבורה התשמ"ט-1988 הצעות חוק פרטית של ח"כ אוריאל לין (מס. נ"ד)	44חק	*	שר המשפטים
ו.	הצעת-חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון), התשמ"ט-1988 הצעת חוק פרטית של ח"כ י. שמאי (מס. ל"א)	47חק	*	שר המשפטים
ז.	הצעת-חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב) (תיקון - פטור למבני דת ממסים), התשמ"ט-1988 הצעת-חוק פרטית של חברי הכנסת א. גמליאל, ש. דיין, י. לוי ויוסף עזרן (מס. ס"ג)	51חק	*	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. גספח		השר המגיש
חקיקה:-				
ח.	טיוטת-חוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות) (נוסח משולב), (תיקון מס.) התשמ"ט-1989	42חק	*	שר הבטחון
ט.	טיוטת חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקונים שונים) (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1988	18חק		שר הבטחון
י.	טיוטת חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס' 4), התשמ"ט-1989	19חק		שר הבטחון
יא.	טיוטת חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ח-1988	20חק		סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
יב.	טיוטת חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988	21חק		סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
יג.	הרשאות לפי חוק נכסי המדינה התשי"א-1951 - משרד החינוך והתרבות	43חק	*	סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
יד.	טיוטת חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ביטול הוראות בענין שירותי שמירה ותיקונים שונים), התשמ"ט-1988 - המשך הדיון	22חק		שר המשפטים
טו.	הצעת חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס.), התשמ"ט-1989 הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. אלוני (מס. קכ"ג) - המשך הדיון	40חק		שר המשפטים
טז.	טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987	23חק		שר התעשיה והמסחר
יז.	טיוטת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 35), התשמ"ח-1988	24חק		שר התעשיה והמסחר

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
יח.	הצעת חוק לסיוע באכיפת חוקי עזר מקומיים, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ"א) - המשך הדיון	12חק	שר המשפטים
יט.	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (סייגים לעבודה בשבת), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ') - המשך הדיון	14חק	שר המשפטים
כ.	הצעת חוק הדיינים (תיקון - קביעת כללי אתיקה), התשמ"ט-1989, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ח) - המשך הדיון	28חק	שר המשפטים
כא.	הצעת חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון), התשמ"ט-1988 הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת (מס. ק"ט) - המשך הדיון	33חק	שר המשפטים
כב.	הצעת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי לאום (תיקון מס. 8), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ ע. סולודר (מס. פ') - המשך הדיון	35חק	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

הצעת חוק שרות הבטחון (תיקון - דחיית שרות) התשמ"ט-1988
הצעת-חוק פרטית של חבר הכנסת א. רובינשטיין (מס. כ"ט)

הצעת חוק שרות הבטחון (תיקון - דחיית שרות) התשמ"ט-1988 של חבר הכנסת א. רובינשטיין (מס. כ"ט), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה, והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר הבטחון הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את עמדותיהם לגבי הצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 46חק

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב)(תיקון - פטור למבני דת ממסים), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ג)

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב) (תיקון - פטור למבני דת ממסים), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה ל"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר הפנים והשר לענייני דתות הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ג. שר המשטרה הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 51חק

הצעת חוק שרותי בריאות (רציפות העבודה), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. הלפרט (מס. ל')

הצעת-חוק שרותי בריאות (רציפות העבודה), התשמ"ט-1988, של חבר הכנסת ש. הלפרט (מס. ל'), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית, שר המשטרה, שר הבריאות, ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 49חק

הצעת חוק בית הדין לעבודה (תיקון - ערעור לבית המשפט העליון) התשמ"ט-1989 הצעת-חוק פרטית של ח"כ מ. וירשובסקי (מס. קמ"א)

הצעת חוק בית הדין לעבודה (תיקון - ערעור לבית המשפט העליון) התשמ"ט-1989 (מס.קמ"א), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ז בטבת התשמ"ט (4.1.89) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 48חק

הצעת חוק בוררות חובה ואיסור שביתות בשרותי בריאות התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של כמה חבר כנסת ח. פורת (מס. נ"ז)

הצעת חוק בוררות חובה ואיסור שביתות בשרותי בריאות התשמ"ט-1988 של חבר הכנסת חנן פורת (מס. נ"ז) מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום ו'בטבת התשמ"ט (14.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר הבריאות ושר המשטרה הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 50חק

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה, התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ א. לין (מס. נ"ד)

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה, התשמ"ט-1988, של חבר הכנסת אוריאל לין מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום ו' בטבת התשמ"ט (11.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר התחבורה הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר המשטרה הודיע כי הוא תומך להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 44חק

הצעת חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ י. שמאי (מס. ל"א)

הצעת חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון), התשמ"ט-1988 (מס. ל"א) מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר המשטרה הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 47חק

הרשאות לפי חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 - משרד החינוך והתרבות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

בהתאם לסעיף 6(א)(2) לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (להלן-החוק), לתקן את ההודעה על הרשאה, שפורסמה בילקוט הפרסומים התשמ"ח, עמ' 551 (להלן - ההודעה), במפורט להלן:

1. בסעיף א (20) להודעה, במקום "5,000" יבוא "10,000";

2. בסעיף א (21) להודעה, במקום "5,000" יבוא "10,000";

3. בסעיף א (22) להודעה, במקום "5,000" יבוא "10,000";

4. במקום סעיף א (23) להודעה, יבוא:

"23. מנהל יחידת בנא"מ באגף לחינוך התיישבותי - עד 10,000 שקלים חדשים;

23א. מנהל הכפר של בית הספר החקלאי בימה - עד 5,000 שקלים חדשים;

23ב. מנהל הכפר של בית הספר החקלאי ברמה - עד 5,000 שקלים חדשים".

5. בסעיף ב (6) להודעה, במקום "23", יבוא "23ב".

דברי ההסבר להצעה:

בשנת תשמ"ח פורסמה ברשומות הודעה על הרשאה לבעלי סמכות במשרד החינוך והתרבות, בהתאם להחלטה תקן 169 של ועדת השרים לענייני חקיקה מישיבתה ביום ב' בחשון תשמ"ח (25 באוקטובר 1987).

מסתבר, כי ההודעה האמור אינה עונה על הצרכים במוסדות החינוך החקלאיים, ולכן מוצע להגדיל לגבי מוסדות אלה את הסכומים שלגביהם מורשים מנהלי בתי הספר החקלאיים לפעול בשם המדינה יחד עם גזבריהם של בתי הספר.

כמו כן, מוצע גם להוסיף שני בתי-ספר חקלאיים שבהם אין פנימיה (ימה ורמה), ולהוסיף בעל סמכות חדש נוסף, ולבטל את ההרשאה שניתנה למנהל בית הספר להנדסאים חקלאיים, וזאת עקב סגירת המוסד האמור.

ההחלטה המוצעת במכתב זה קיבלה את הסכמתו של סגן החשב הכללי, מר מיכאל אליצור.

אכיר לך תודה אם תואיל להעמיד את הצעת ההחלטה האמורה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות

י"ח בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 43חק

חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות)
(נוסח משולב) , (תיקון מס') התשמ"ט-1989

תיקון סעיף 22

1. בסעיף 22 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) (נוסח משולב) התשמ"ה-1985 (להלן: "החוק העיקרי") במקום "חמש שנים" יבוא "שלוש שנים".

תיקון סעיף 23

2. בסעיף 23 (א) (1) לחוק העיקרי, במקום "פחות מחמש שנים" יבוא "פחות משלוש שנים".

תיקון סעיף 24

3. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "פחות מחמש שנים" יבוא "פחות משלוש שנים".

תיקון סעיף 35

4. בסעיף 35 (א) לחוק העיקרי -

(1) ברישא במקום "חמש שנות שירות קבע" יבוא "שלוש שנות שירות קבע";

(2) בפסקה (1) - במקום "פחות מחמש שנים" יבוא "פחות משלוש שנים".

תחילה

5. תחילתם של סעיפים 3,2,1, ו-4 לחוק זה ביום ח' בניסן התשמ"ב (1 באפריל 1982).

הוראת מעבר

6. חייל שנפטר בזמן שירות קבע לפני תחילתם של סעיפים 3,2,1, ו-4 לחוק זה והוא שירת לפחות שלוש שנים ושאיריו קיבלו מענק לפי סעיף 24 לחוק העיקרי, יהיו שאיריו זכאים לקיצבה לפי סעיף 22 לחוק העיקרי, ובלבד שהחזירו לאוצר המדינה סכום השווה למענק שקיבלו.

דברי הסבר

1. סעיף 22 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) (נוסח משולב) התשמ"ה - 1985 (להלן החוק), קובע כי חייל שנפטר בשירות קבע והוא שירת בו לפחות חמש שנים, זכאים שאיריו לקצבה.

   לפיכך שאירי חייל שנפטר בשירות קבע ואשר שירת פחות מחמש שנים אינם זכאים לקיצבה.

2. בהצעה זו מוצע לקצר את תקופת האכשרה האמורה מחמש שנים לשלוש שנים.

3. הצעה זו דומה להצעה שהוגשה לכנסת לגבי עובדים שבשירות המדינה ע"י תיקון בחוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב) התש"ל-1970.

4. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) סמר ידיו על ההצעה מן הבחינה המשפטית, וההצעה מקובלת על הממונה על התקציבים, במשרד האוצר.

מוגש על-ידי שר הבטחון

י"ח בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבה י"ט/התשמ"ט של הממשלה
יום א', כ"ג בשבט התשמ"ט - 29.1.89

(בשעה 09:00)

		מס. נספח		השר המגיש
א.	סקירות			
ב.	דו"ח ועדת המנהלים הכלליים להכנת הצעות לטיפול בהחמרה במצב התעסוקה	37	*	מנכ"ל משרד תעשיה ומסחר בשם ועדת המנכלי"ם
ג.	החלת דין רציפות על הצעות חוק	36	*	שר המשטרה
ד.	הצעת-חוק לתיקון פקודת הרוקחות (מס. 2), התשמ"ח-1988	38	*	שר הבריאות
ה.	סמכויות המשרד לאיכות הסביבה			
ו.	מינוי שר לועדת המנויים לדיינים	25		השר לענייני דתות
ז.	הקמת ישוב קהילתי "גבעת אבני"	26		שר התקשורת
ח.	העברת סמכויות לפי חוק ההגבלים העסקיים לענין מוצרי דלק	27		שר האנרגיה והתשתית
ט.	הקמת רשות למפעלים ועסקים קטנים	29		שר התקשורת
י.	קוים לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים	32		שר התקשורת
יא.	תכנית למשק הלאומי 1988 - 1992	30		שר התקשורת
יב.	קוים לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי בישראל	31		שר התקשורת

---

* - נושא חדש על סדר היום

יג. תוספת תשתית תעשיתית	39	*	שר התעשיה והמסחר
יד. סיוע למפעל הבודד	40	*	שר התעשיה והמסחר
טו. תקציב לפתרון בעית המצוקה הפיננסית בקיבוצים ובמושבים	41	*	שר התעשיה והמסחר
טז. תקציב לבנית דירות להשכרה	42	*	שר התעשיה והמסחר
יז. תקציב להקמת ישובים ביהודה, שומרון ועזה	43	*	שר התעשיה והמסחר
יח. סיוע לשיווק בחו"ל	44	*	שר התעשיה והמסחר
יט. צירוף נציג של שר האנרגיה והתשתית לועדות המחוזיות לתכנון ובניה	45	*	שר האנרגיה והתשתית

---

* - נושא חדש על סדר היום

הצעת-חוק לתיקון פקודת הרוקחות (מס. 2), התשמ"ח-1988

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, להגיש מחדש לכנסת את הצעת-חוק לתיקון פקודת הרוקחות (מס. 2), התשמ"ח-1988, (פורסמה בחוברת ה"ח מס. 1901 מיום 25.7.88 אך טרם עברה קריאה ראשונה).

מוגש על ידי שר הבריאות

י"ז בשבט התשמ"ט
23 בינואר 1989

נספח 38

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, להודיע לכנסת על רצונה של הממשלה שיחול דין רציפות כאמור בסעיף 3 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק התשכ"ה-1964, על הצעות החוק שלהלן אשר עברו קריאה ראשונה בכנסת ביום 3.11.87 והועברו לטיפול ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת:

א. הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 10) התשמ"ז-1987 (פורסמה בחוברת ה"ח התשמ"ו ע' 254).

ב. הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 11) התשמ"ז-1987 (פורסמה בחוברת ה"ח התשמ"ז ע' 258).

מוגש על ידי שר המשטרה

י"ז בשבט התשמ"ט
23 בינואר 1989

סיוע לשיווק בחו"ל

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להעמיד לרשות משרד התעשיה והמסחר תקציב מיוחד בסך 8 מליון ש"ח לביצוע פעולות שיווק בחו"ל לקידום הייצוא הישראלי.

ד ב ר י ה ס ב ר

בקידום הייצוא הישראלי מחייב העמדת תקציבים מיוחדים לביצוע פעולות שיווק בחו"ל. התקציב שיועד למטרות אלו בהצעת התקציב לשנת 1989 אינם עונים על הצרכים.

התקציב המבוקש ישמש למטרות הבאות:

4 מיליון ש"ח סיוע למפעל הבודד בפעילות שיווקית סכום זה ינתן כמענק וישלים הלוואות מקרן קידום השיווק.

4 מיליון ש"ח לפעולות מרכזיות כמו השתתפות בתערוכות, ירידים, עריכת שבועות ישראל ומבצעי שיווק מיוחדים.

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל מלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 44

תקציב להקמת ישובים ביהודה, שומרון ועזה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להעמיד תקציב להקמת 8 ישובים חדשים ביהודה שומרון ועזה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת האוצר בתקציב לשנת 1989 אין הקצבה להקמת 8 ישובים חדשים מבוקשת החלטה שתאפשר ביצוע ההחלטה.

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה אל ראש הממשלה; ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר, סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון; שר הבטחון; ושר החקלאות.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 43

תקציב לבנית דירות להשכרה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להעמיד תקציב לבנית דירות להשכרה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת האוצר בתקציב 1989 אין תקציב לבניית מגורים להשכרה.
מבוקש להעמיד תקציב למטרה זו.

מוגש על ידי שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר;
וסגן ראש-הממשלה ושר הבינוי והשיכון.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להקציב 20 מיליון דולר לרכישת שטרי הון בחברת מימון תעשיות (חברת בת של הבנק לפיתוח התעשיה) לצורך מתן סיוע למפעלים במצוקה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפעלי תעשיה רבים נקלעו בשנה האחרונה לקשיים פיננסיים בגין החצב במשק. מפעלי תעשיה אלו בריאים ביסודם ובעזרת סיוע פיננסי ניתן להבריאם.

החברה למימון תעשיות הוקמה בזמן המשבר הכלכלי בשנות ה-70 ונועדה להעמיד מקורות למפעלים בקשיים, על-ידי רכישת שטרי הון ניתן יהיה להפעיל את החברה שמחוסר אמצעים צימצמה את פעולתה. החברה באמצעות כספי הממשלה וכספי הבנק לפיתוח התעשיה תהיה מסוגלת לרכוש מניות במפעלים קיימים תוך אופציה למכירתם לאחר סיום תהליך ההבראה, מתן הלוואות ומתן ערבויות. הפעלת החברה תאפשר להפעיל מכשיר לטיפול במפעל הבודד.

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה לפי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל מלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להעמיד תוספת תקציב בסך של 25 מליון שקל לפיתוח תשתית תעשיתית

ד ב ר י ה ס ב ר

לאור המחסור באזורי תעשיה מפותחים בערי ואזורי הפיתוח מבוקשת תוספת תקציב בסך של 25 מליון ש"ח. תוספת זו תצטרף לתקציב המקור בסך של 25 מליון ש"ח.

התקציב יתחלק בהתאם לאזורים הבאים:

אזור הצפון	25.0
אזור הדרום	8.5
יו"ש	8.0
מגזר ערבי	2.0
שיקום אזורים מסחר קיימים אזורי תעשיה קיימים	8.5

ההוצאות ישמשו לפיתוח שטחים, כבישים, מים, ביוב וטלפונים.

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה לפי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה אל ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר.

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

תקציב לפתרון בעית המצוקה הפיננסית בקיבוצים ובמושבים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

להתמיד תקציב לפתרון בעית המצוקה הפיננסית בקיבוצים ובמושבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת האוצר בתקציב 1989 אין פתרון לבעיית מצוקת הקיבוצים והמושבים, מבוקש להתמיד תקציב מיוחד למטרה זו.

מוגש על-יד שר התעשיה והמסחר

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
למחלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר ולשר החקלאות

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

נספח 41

על-פי החלטת הממשלה מס. 1501 מיום א', י"א בכסלו התשמ"ט (20.11.88), מונה צוות של מנהלים כלליים בראשות המנהל הכללי של משרד התעשיה והמסחר, ובהשתתפות המנהלים הכלליים של משרדי העבודה והרווחה, הכלכלה והתכנון, האנרגיה והתשתית, המנהל הכללי של שרות התעסוקה והמחונה על התקציבים במשרד האוצר, להכין הצעות לטיפול בהחמרה במצב התעסוקה במשק. על-פי החלטת הממשלה התייעץ הצוות בנציגי התאחדות התעשיינים וההסתדרות הכללית.

הדו"ח המוגש בזאת הוא תוצאה של דיונים מקיפים בנושא.

מובעת על-ידי יושב-ראש הועדה התקוה כי אימוץ המלצות הדו"ח על-ידי הממשלה, יתרום לשיפור מהיר במצב התעסוקה במשק.

הערת מזכירות הממשלה:

כזכור, נמסר דיווח ביניים על-ידי יו"ר הועדה לממשלה בישיבתה מיום י' בטבת התשמ"ט (18.12.88).

מוגש בשם ועדת המנכ"לים
על-ידי יו"ר הועדה, מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר

נספח 37

י"ח בשבט התשמ"ט
(24.1.89)

ירושלים יא' בשבט תשמ"ט
17 בינואר 1989

דו"ח ועדת המנכלי"ם לטיפול בהחמרת מצב התעסוקה

בשנת 1988 חלה האטה בפעילות הכלכלית בישראל. התוצר הלאומי מצוי בקפאון, חלה ירידה בביקושים המקומיים ובחלק מהענפים מסתמנים קשיים והאטה ביצוא. התוצאה ההכרחית של האטה בפעילות היא העמקת האבטלה. שעור האבטלה הגיע ל - 7.2 אחוז והוא עלול עוד לגדול. חל גידול ניכר במספר דורשי העבודה ובמספר המובטלים לעומת נתוני השנה הקודמת.

התפלגות האבטלה מציבה בעיה חמורה במיוחד.
מוקדי האבטלה הקשים מצויים בחלק מערי הפיתוח, שם שעור האבטלה עולה על הממוצע הארצי. מצב זה עלול לערער את המירקם החברתי באזורים אלה ולגרום לנטישת ערי פיתוח ע"י חלק מתושביהן המתקשים בהשגת עבודה.

לנגד עיני הועדה עמדה העובדה כי חלק מההחמרה באבטלה מקורה בתהליכים בלתי נמנעים של התיעלות ושינויים מבניים במשק. בגיבוש ההצעות השתדלה הועדה להימנע מהמלצות שיישומן עלול לבלום צעדי התיעלות והבראה במגזרים שונים של התעשיה.

חברי הועדה סבורים שהפתרון היסודי והיציב לבעיית האבטלה ינתן עם חידוש תהליך הצמיחה במשק.

לאחר תחילת עבודתה של ועדת התעסוקה, קבלה הממשלה החלטות כלכליות במסגרת מדיניות כלכלית חדשה שנועדה להניע את תהליך הצמיחה. המרכיבים העיקריים בתכנית הכלכלית שגבשה הממשלה הם : שיפור רווחיות היצוא, הגברת כשר התחרות של התעשייה בשוק המקומי, שינויים מבניים בשוק ההון והורדת שער הריבית, והפחתת הגרעון של תקציב הממשלה. עם השגת הסכמה רחבה בתחום השכר ותוספת היוקר כאמצעים משלימים במדיניות הייצוב והצמיחה , יש לצפות , אומנם לא בטווח מיידי, לחידושה של הצמיחה ולהגברת התעסוקה.

עם זאת , האבטלה ברמתה הנוכחית היא מפגע חברתי וכלכלי ועל הממשלה לצמצם את נזקיה באמצעות סיוע והתערבות בהיקף מתאים, למשך פרק זמן מוגבל. כל עוד צעדי המדיניות הכוללת לא נשאו פרי. ועדת המנכלי"ם ניסתה למצוא פתרונות ביניים להקלת מצוקת האבטלה כל עוד לא חודש תהליך הצמיחה במשק. עם חידוש תהליך הצמיחה וירידת שעור האבטלה כתוצאה מיישום התכנית הכלכלית, ניתן יהיה לוותר על האמצעים המיוחדים המומלצים ע"י הועדה בדו"ח זה.

המלצות הועדה

המלצות הועדה כוללות מספר תחומים שלכולם נגיעה ישירה לשוק העבודה.
יישום חלק מההמלצות מחייב תוספת מקורות כספיים וחלקן מחייב שינוי בחקיקה.

ההמלצות מתייחסות לתחומים הבאים :

1. שיפורים בתיפקוד שוק העבודה ובהעברת מידע.
2. סיוע פיננסי למפעלים במצוקה זמנית, לשמירת היקף התעסוקה.
3. תימרוץ ישיר לעבודה.
4. שינויים בחקיקה הנוגעת לעבודה, היכולים לסייע בהגדלת הביקוש לעובדים.
5. הקדמת השקעות בתשתית.
6. הקמת וועדת מעקב.

שיפורים בשוק העבודה ובהעברת מידע

עיקר הפעולות בתחום זה יבוצעו ע"י שרות התעסוקה ו/או ביוזמתו. שרות התעסוקה העוסק באופן קבוע בהשמת עובדים ובאיסוף מידע, עליו מוטלת המשימה להביא לשכלול נוסף של שוק העבודה.

להלן הפעולות שיבוצעו להגברת יעילות שוק העבודה.

1. פעולות אינטנסיביות להגברת מאגר ההזמנות לעובדים, ע"י איתור מקומות עבודה הקולטים עובדים ובאמצעות סיווגן ומיונן של המשרות החדשות והשוואתן לדרישות המועמדים.
2. הנהגת ירידי תעסוקה.
3. עריכת סקר ארצי על זרים המועסקים בישראל ונקיטת צעדים להחלפתם בעובדים מקומיים.
4. יורחב מעגל הקורסים להכשרה מקצועית למקצועות מבוקשים, במימון הממשלה, ויעשה להגדלת היקף ההשתלמות הפנים מפעלית.

<u>סיוע פיננסי למפעלים</u>

אחד הכלים החשובים לטיפול באבטלה הוא סיוע פיננסי למפעלים. לצורך הסיוע מציעה הועדה להקים קרן בשם :"קרן מיוחדת לסיוע למפעלים במצוקה".

הקרן תהיה חד - פעמית בהיקף של עד 36 מיליון ש"ח . ההקצאה הראשונה לקרן תהיה בסכום של 18 מיליון ש"ח. עם ניצול הנתח הראשון יינתן עוד נתח בסכום זהה לפי הצורך.

הכללים למתן סיוע מהקרן מפורטים בנספח מס' 1 המצורף לדו"ח זה.

<u>תימרוץ ישיר לעבודה</u>

1 . <u>השלמת שכר</u>

במוקדי אבטלה קשים יופעל סידור שעל - פיו עובדים מקצועיים שפוטרו ממקום עבודתם ו/ או דורשי עבודה שסיימו את תקופת ההכשרה המקצועית והנתקלים בהצעות עבודה ברמת שכר נמוכה, יקבלו השלמת שכר לתקופת אימון והתמחות מוגבלת. הסידור יופעל תוך מתן התחייבות המפעל לגבי רמות השכר והתעסוקה בעתיד.

סידור נסיוני בהיקף מצומצם מופעל בימים אלו במימון משותף של המוסד לביטוח לאומי - המחלקה למפעלים מיוחדים, והאגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה והרווחה והמפעל.

מומלץ להרחיב את הניסוי למפעלים נוספים שיעסיקו כ - 500 עובדים נוספים. במידה והניסוי יעלה יפה, יחליט צוות בינמשרדי על הפיכתו להסדר קבע. חברי הצוות יהיו נציגי משרדי האוצר, המסחר והתעשיה, העבודה והרווחה והביטוח הלאומי. הניסוי יערך בתאום עם ההסתדרות והתעשיינים.

אומדן עלות - הרחבת ניסוי השלמת שכר לכ- 500 עובדים - 3 מיליון ש"ח. השלמת השכר תמומן מכספי הקרן לביטוח אבטלה. הקריטריונים להשלמת שכר מפורטים בנספח 2 .

2 . <u>סיוע בהסבת עובדים/ צמצום פיטורים במפעלים העוברים תהליך הבראה</u>

יופעל הסדר בו מפעל העובר תהליך הבראה שבמסגרתו נחוצה הסבה ו/או הכשרת עובדים יזכה לסיוע בקבלת ביטוח אבטלה עבור העובדים שעוברים הכשרה, או לחילופין סיוע בהוצאות הכשרה (למעט שכר) באמצעות הקרן למניעת אבטלה. ההסדר יוחל בכפוף למילוי שורת תנאים המתיחסים גם להתחיבויות המפעל לשמירת רמת תעסוקה לתקופה מוסכמת כפי שנקבע על-ידי שר העבודה והרווחה במסמך מתאריך 14.10.88 (נספח 3 למסמך זה).

מפעל שירצה להנות מהסדר זה יחוייב להגיש תוכנית הבראה לאישור משותף של משרדי האוצר, המסחר והתעשיה והעבודה והרווחה.

אומדן עלות :
באותם מקרים שבהם יינתן הסיוע להסבת עובדים או לצמצום פטורים באמצעות ביטוח אבטלה , תהיה העלות כ - 6,000 ש"ח לעובד.

באותם מקרים שבהם יינתן הסיוע למניעת אבטלה באמצעות הקרן למניעת אבטלה, תהיה העלות כ - 2,500 ש"ח לעובד.

לפי אומדן ראשוני מספר העובדים שיזכו בסיוע יגיע עד ל - 4,000 איש לשנה הקרובה.

3 . <u>הגדלת ההקצאה לקרן למניעת אבטלה</u>

במטרה לסייע לפעילות במידה ומצב התעסוקה ימשיך להחמיר, ועל-מנת לאפשר לקרן לעודד יצירת מקומות תעסוקה יציבים, מומלץ להגדיל את ההקצאה של ענף ביטוח אבטלה לקרן למניעת אבטלה מ- 5% מהיקף הגביה ל-10% (סה"כ כ-7 מליון ש"ח). הצעת התוספת תועבר לאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת על-ידי משרדי העבודה והרווחה ומשרד האוצר.

<u>שינויים בחקיקה</u>

1 . <u>תיקון חוק שכר מינימום</u> . חשיבותו הסוציאלית של חוק שכר מינימום עמדה לנגד עיני חברי הוועדה. עם זאת, סבורה הוועדה כי בתקופת האטה והתגברות האבטלה , יש להגמיש את שיעור ההצמדה הקבוע בחוק , לתקופה מוסכמת .

2 . <u>תיקון חוק ביטוח אבטלה</u> הועדה ממליצה כי יושלמו התיקונים לחוק ביטוח אבטלה כפי שהובאו בשעתו אל הכנסת.תיקונים שלא ניתן להחיל עליהם רציפות בחקיקה, יוחל לגביהם הליך החקיקה מחדש. חוק ביטוח אבטלה במתכונתו הנוכחית מקטין את הגמישות במעבר עובדים ממפעלים המצמצמים תפוקתם למפעלים מתפתחים.

3 . הובא לידיעת חברי הועדה כי מונתה ועדה ציבורית לחקיקה בענין מפעלים במשבר או בפשיטת רגל. טיפול בנושא זה עשוי לסייע במניעת אבטלה.

הקדמת השקעות בתשתית

בתקופה של התגברות האבטלה יש להקדים ביצוע תכניות להשקעות בתשתית הפיזית במשק, כמו כבישים, מחלפים, מפעלי ביוב, מפעלי מים, שיפור והרחבת התקשורת וכדומה. בשנים האחרונות נוצר פיגור ניכר בהשקעות בתשתית , לכן התשואה למשק הצפויה מהשקעות אלה גבוהה. פרוייקטים מסוג זה יצמצמו את האבטלה במגזרי משק שונים, הן בתעסוקה ישירה בהקמת התשתית, והן בענפים המספקים להם תשומות ושירותים, כגון מוצרי תעשייה המשמשים לבנייה, שרותי הנדסה ותכנון ועוד. הובא לידיעת הועדה כי התקציב הרב שנתי לסלילת כבישים יוגדל במידה ניכרת. הועדה סבורת כי זהו אמצעי אחד חשוב מתוך מערכת אמצעים כוללת לשיפור מצב התעסוקה.

ועדת מעקב אחר מצב התעסוקה

1 . ועדת המנכלי"ם לטיפול בהחמרת מצב התעסוקה תשמש כועדת מעקב אחר ביצוע המלצות הדו"ח שיאומצו על-ידי הממשלה .

2 . הועדה תעקוב אחר ביצוע ההחלטות ותדווח לממשלה.

3 . אם הוועדה תהיה סבורה שהחמרת האבטלה מחייבת אמצעים נוספים , היא תגיש לממשלה המלצות מתאימות.

4 . הועדה תיתן דעתה לביצוע הוראות חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם במידה ויהיה בכך כדי לסייע במניעת אבטלה.

5 . לצורך עבודתה תרכז ועדת המעקב מידע על התפתחויות בשוק העבודה ותאחר מוקדי אבטלה.

6 . ועדת המעקב תסיים את תפקידה לאחר שיחול שיפור משמעותי במצב התעסוקה במשק.

נספח 1 : כללים להפעלת "הקרן המיוחדת לסיוע למפעלים במצוקה ".

1 . תוקם קרן מיוחדת לסיוע למפעלים במצוקה עם דגש על מוקדי אבטלה. הקרן תתן העדפה למפעלים הפועלים באזורים שהם מוקדי אבטלה ברורים, במגמה להתגבר על משבר התעסוקה.

2 . הסיוע מהקרן ינתן רק למפעלים שהוכח כי יש להם סיכוי סביר להבריא ולצמוח עם שיפור תנאי המקרו במשק. בין השאר, הסיוע יביא בחשבון את יכולתו של המפעל להתחרות בשווקים בינ"ל בתנאי החשיפה העתידיים.

3 . הקרן לא תקבע תקרת סיוע למפעל, היקף הסיוע ויעדיו יקבעו בהתאם לצרכי ההבראה כפי שיתבררו מתוכנית ההבראה שתגובש.

4 . הקרן תעסיק יועץ שיווק, יועץ ניהול ייצור, ויועץ פיננסי.

בין השאר , יוטל על היועצים :

א. לבדוק את המפעל, כל יועץ בתחום התמחותו,ולהמליץ עליו בפני ועדת הקרן, כאמור בסעיף 8 להלן.

ב. במקרים בהם אותר במפעל כשל ניהולי באחד התחומים, ילווה יועץ הקרן את המפעל ויסייע לו להתגבר על המחסום.

5 . במקרים בהם אותר כשל ניהול, תיהיה החלפת מנהלים חלק מתוכנית ההבראה הכוללת.

6 . הבנקים יהיו שותפים מלאים לגיבוש תוכנית ההבראה הכוללת למפעל. סיוע ישיר מצדם (ע"י פריסת הלוואות וחלוקת בטחונות) יהווה תנאי הכרחי למתן הסיוע הממשלתי.

7 . מפעלים המקבלים טיפול במסגרות סיוע אחרות (כור, קיבוצים וכד') לא יהיו זכאים להסתייע בקרן.

8 . עקב הרגישות הרבה הקיימת, בהערכת מצב המפעל וגיבוש תוכנית הבראה כוללת למפעל, תהיה ועדת הקרן מצומצמת ביותר ותכלול רק נציגי משרד האוצר , התעשיה ומשרד העבודה (ראה הסתייגות ד"ר נתן ארד).

9 . הסיוע יותנה בהזרמת הון בעלים למפעל, או במכירת נכסים לא פעילים.

נספח 2 : קריטריונים להשלמת שכר *

1. תנאי הזכאות

עובד יהיה זכאי להשלמת שכר אם מתקיימים בו התנאים הבאים :

א. הוא פוטר ממקום עבודתו ו/או סיים קורס להכשרה מקצועית והינו בעל תקופת אכשרה לדמי אבטלה.

ב. הוא נקלט בעבודה במיגזר היצרני, במפעל בענף התעשיה, בחקלאות, בבנייה או בענף התיירות.

ג. קליטתו בעבודה דורשת בהתאם להכשרתו הקודמת תקופת התמחות במפעל.

ד. התקופה להשלמת השכר תהיה חופפת לתקופת הזכאות לדמי אבטלה.

2. העקרונות להשלמת השכר

העקרונות שלפיהם תיקבע השלמת השכר למי שיהיה זכאי לכך יהיו כדלקמן :

א. המפעל הקולט יקבע מראש את הדרגה ואת השכר שינתנו לעובד בתום תקופת ההתמחות בהתאם למקובל במפעל ובהתאם למקצוע שבו הוא מתמחה (להלן שכר של עובד מיומן). במידה ובמפעל נהוג שכר עידוד, יובא בחשבון שהעובד עשוי להגיע, בתום תקופת ההסדר, לפרמיה. גובה הפרמיה שהעובד עשוי להגיע אליה תחושב על בסיס כך שהיא לא תעלה על - 20% מהשכר הנורמי.

ב. המפעל שיקלוט את העובד יקבע את דרגתו ואת שכרו ההתחלתיים (לתקופת ההתמחות) בהתאם לדרגות ולשכר המקובלים באותו מפעל לאותו סוג עיסוק בענף.

ג. ההפרש בין שכרו ההתחלתי של העובד לבין השכר שנקבע שיקבל העובד לאחר תקופת ההסדר ישולם לו על -ידי הקרן לביטוח אבטלה ובתנאי שהפרש זה לא יעלה על דמי האבטלה שהיו מגיעים לעובד. בתקופת ההסדר, חלק השכר אשר ישולם על-ידי המעסיק לא יפחת משכר המינימום או מ - 50% משכרו של עובד מיומן - הגבוה מבין שניהם. הכנסתו הכוללת של העובד בתקופת ההסדר לא תעלה על 90% מהשכר שיהיה זכאי לו לאחר תקופת ההסדר (בהתאם לסעיף א' לעיל). מובהר בזאת כי השכר בתקופת ההסדר יתעדכן מדי חודש בהתאם לתוספות השכר (כגון: תוספת יוקר , תוספות ענפיות, תוספות מפעליות וכיו"ב) החלות על אותו סוג עיסוק.

---

* הרחבת הניסוי תערך במוקדי אבטלה קשים כפי שיוגדרו ע"י ועדת המעקב אחר מצב התעסוקה.

3 . <u>התחייבות המעביד במסגרת ההסדר</u>

א. המעביד ישלם את השכר המגיע לעובד בהתאם לדרגה ההתחלתית שנקבעה לו (ראה סעיף 2 ב' לעיל), וזאת למשך תקופת ההסדר.

ב. המעביד ישלם לעובד בתום תקופת ההסדר את המגיע לו בהתאם לדרגה המקובלת במפעל לאותו סוג עובדים שבו התמחה העובד (ראה סעיף 2א' לעיל).

ג. מספר העובדים הכולל שיעסיק המעסיק בתקופת ההסדר (למעט העובדים החדשים שעליהם חל הסדר השלמת השכר) לא יפחת ממספר העובדים שהוא העסיק לפני כניסתו להסדר.

ד. בתוך חדשיים, לפי הענין וסוג העבודה יהא רשאי המעסיק לקבוע את התאמתו של העובד לתקופת ההתמחות. לאחר תקופה זו יתחייב המעסיק להעסיק את העובד לפחות ששה חדשים מגמר תקופת ההסדר.

4 . <u>התחייבות העובד</u>

א. העובד שיתקבל לתקופת ההתמחות יתחייב כלפי המפעל שיקלוט אותו לעבודה על-פי ההתחייבויות המקובלות באותו מפעל לגבי מי שעובר תקופת התמחות במפעל או על חשבון המפעל.

ב. מובהר בזאת שהעובד שיקבל השלמת שכר יצטרך להקדיש חלק מזמנו בתקופת הזכאות לרכישת המיומנויות הדרושות, כפי שיקבע על-ידי המעסיק.

5 . <u>הגדרת השכר</u>

לצורך הסדר זה מוגדר השכר כדלקמן :

השכר במקום עבודתו החדש, לצורך חישוב ההשלמה (בתקופת ההסדר) יכלול את כל רכיבי השכר למעט התשלום עבור שעות נוספות ולמעט התשלום עבור שכר עידוד. ההכנסה שהעובד יקבל בתקופת ההסדר לא תעלה ולא תפחת מהסכומים שנקבעו לעיל, גם אם על-פי הסדרי שכר עידוד הנהוגים במפעל היה מגיע לו שכר שונה. עם זאת, הוא יתעדכן מדי חודש בהתאם לתוספת השכר ובהתאם לסעיף 2ג' לעיל.

נספח 3 : סיוע בהסבת עובדים / צמצום פיטורים , במפעלים העוברים תהליך הבראה - קריטריונים *

במפעל שתוכנית ההבראה שלו אושרה במשותף על-ידי משרדי האוצר, מסחר ותעשיה ועבודה ורווחה ונחוצה הסבה או הכשרת עובדים, הסיוע באמצעות בטוח אבטלה או הקרן למניעת אבטלה ינתן על-פי הכללים שיובאו בהמשך.

הקריטריונים להלן מבחינים בין הכללים החלים על מתן בטוח אבטלה לעובדים העוברים הכשרה ו/או הסבה לבין סיוע למפעל באמצעות הקרן למניעת אבטלה. במקרה הראשון העובדים הם במעמד של מובטלים, אינם מקבלים שכר מהמפעל ויחסי מעסיק-עובד הופסקו בתקופת ההכשרה.

במקרה השני העובדים ממשיכים לקבל שכר, וממשיכים להתקיים יחסי מעסיק-עובד, והקרן למניעת אבטלה מסייעת למפעל במימון עלויות ההכשרה האחרות.

מכאן ברור שמפעל לא יכול ליהנות בו זמנית משני ההסדרים.

מסלולי הסיוע :

סיוע באמצעות בטוח אבטלה :

1 . כדי שאדם יוכל להיות מופנה להכשרה מקצועית ולזכות בדמי אבטלה עליו לעמוד בתנאי הזכאות המפורטים בחוק ביטוח אבטלה :

א. להיות מובטל הרשום בשרות התעסוקה.

ב. לא נמצאה לו עבודה מתאימה (היינו עבודה מסוג העבודה העיקרית שבה עבד בתקופה שקדמה להיותו מובטל או עבודה אחרת התואמת את הכשרתו המקצועית, רמת השכלתו מצב בריאותו וכושרו הגופני) .

ג. מתקיימים באותה עת קורסים בהכשרה מקצועית המתאימים למופנה.

2 . הכרזת מפעל כמרכז הכשרה / הסבה בו מתבצעת הכשרה/ הסבה מקצועית יכולה להלום את הכללים של ביטוח אבטלה רק בתנאים המצטברים הבאים :

א. העובדים במפעל או חלקם, עומדים להיות מפוטרים או מוצאים לחופשה ללא תשלום ואין במפעל עצמו או באזור בו המפעל מצוי עבודה המתאימה לכל אחד מאותם עובדים.

---

* תמצית הדו"ח בנדון מ - 14.10.88 שאושר ע"י שר העבודה והרווחה.

ב. המפעל עומד להעסיק את אותם מועמדים לפיטורים <u>בעבודה אחרת</u> שלצרכיה יש ללמדם <u>מקצוע אחר</u> (או להשתלם או להסב מקצוע).

ג. האגף להכשרה מקצועית שבמשרד העבודה והרווחה ערוך ומוכן לקיים את ההכשרה המקצועית הנדרשת ולו תוכנית לימודים ו/או מורים ומדריכים וכו' הדרושים לצורך זה.

ד. אין מובטלים אחרים באזור אשר להם הכישורים / ההכשרה המקצועית הנידרשת לעבודה זו במפעל.

3. השתתפות ביטוח אבטלה תותנה בקבלת התחייבות חוזית (כולל ערבויות ממשיות) לשמירה על רמה מוסכמת של תעסוקה במפעל למשך 3 שנים.

תוקם ועדה אשר תדון במקרים חריגים בהם המפעלים לאחר קבלת הסיוע לא יוכלו לעמוד בהתחייבות זו מטעמים שלא בשליטת המפעל. תוקם ועדה אד-הוק אשר תהיה מוסמכת למתן את התחייבות המפעל. ועדה זו תכלול נציגי משרדי האוצר, התעשיה והמסחר והרווחה.

4. תכני הקורסים ומשך הזמן של הקורסים יאושר על ידי האגף להכשרה מקצועית תוך בדיקת הקשר של ההכשרה עם תעסוקה בעתיד של העובדים במפעל, ותוך בדיקת הזמן הדרוש לאימון לאחר הקורס.

5. סדורי הכשרה/ הסבה יתפרסו על פני שנה. עובד בודד יכול לקבל בטוח אבטלה רק 137 יום או 175 יום על פי כללי החוק.

6. הסיוע למפעל ינתן לא יותר מפעם בשלוש שנים מתום ההכשרה במפעל.

7. תוקם ועדה פנים משרדית שתכלול את שרות התעסוקה, האגף להכשרה מקצועית, הרשות לתכנון כח-אדם והמוסד לביטוח לאומי לתיאום ולהפעלת ההסדר.

<u>סיוע בהכשרה למפעל במימון הקרן למניעת אבטלה</u> :

1. מוצע שהקרן למניעת אבטלה, שהינה גוף ציבורי, תאשר את הכללים הבאים:

א. הקרן למניעת אבטלה תשתתף במימון עלויות ההכשרה, למעט שכר העובדים.

ב. הקרן למניעת אבטלה תשתתף במימון רק אם תכנית ההכשרה של המפעל תאושר על ידי האגף להכשרה מקצועית כפי שפורט בסעיף (4) לעיל.

ג. השתתפות הקרן במימון , מותנית בהתחייבות המפעל לשמירת רמת תעסוקה למשך שנה אחת מתום ההכשרה.

ד. המפעל יחוייב להשתתף בעלות ההכשרה על - פי ההגדרה בסעיף (א). גובה ההשתתפות יקבע בועדה המשותפת (סעיף 2 להלן).

ה. תקופת סיוע תימשך עד שנה.

ו. הסיוע למפעל ינתן לא יותר מפעם בשלוש שנים.

ז. הקרן תשריין בתחילת כל שנה תקציב למטרה זו , על -פי המלצת האגף להכשרה מקצועית.

2 . במידה ויוחלט על-ידי הועדה המישרדית (סעיף 7 לעיל) שהסיוע למפעל יהיה באמצעות מסלול זה , יצורפו חברי הועדה המישרדית לנציגי הקרן (להלן- הועדה המשותפת).

3 . הועדה המשותפת תהיה מוסמכת לאשר הפעלת התכנית.

הסתייגות ד"ר נתן ארד מנכ"ל משרד האנרגיה לסעיף 8 בנספח 1 .

אני סבור שנושא סיוע למפעלים צריך להיות באחריות המשרד הייעודי , שהוא משרד התעשייה והמסחר, ביחד עם משרד האוצר.
אין מקום לשיתוף נציג משרד העבודה בועדה אשר מטרתה גבוש תכניות הבראה כוללת למפעלים.

יורם בליזובסקי
מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר
יו"ר הוועדה

דוד בועז
הממונה על התקציבים
חבר

דוד מנע
מנכ"ל שרות התעסוקה
חבר

ד"ר נתן ארד
מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית
חבר

משה דברת
מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון
חבר

ד"ר יצחק קנדל
מנכ"ל משרד העבודה והרווחה
חבר

צירוף נציג של שר האנרגיה והתשתית לועדות המחוזיות לתכנון ובניה

הצעה להחלטה

מהלי טים:-

על פי סעיף 48(ג) לחקנון עבודת הממשלה מסמיכים את שר האנרגיה והתשתית להפיץ חזכיר - הצעת חוק לתיקון חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, לפיו יצורף נציג של שר האנרגיה והתשתית לועדות המחוזיות לתכנון ובניה.

דברי הסבר:-

1. בסעיף 7(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן - החוק) נקבע כי ועדות מחוזיות לתכנון ובניה יורכבו מהממונה על המחוז ובהעדרו נציג אחר של שר הפנים, אשר ישמש כיושב ראש הועדה; מנציג שר השיכון; מנציג שר העבודה; מנציג שר הבטחון; מנציג שר הבריאות; מנציג שר החקלאות; מנציג שר התחבורה; מנציג שר המשפטים; מבעלי הכשרה מקצועית בענייני תכנון ובניה שימנה שר הפנים; מ- 5 חברים שימנה שר הפנים על פי המלצת הרשויות המקומיות שבאזורו מחוז; ומחבר שאינו עובד מדינה או עובד רשות מקומית באותו מחוז, שימנה שר הפנים.

2. החוק נחקק קודם להקמת משרד האנרגיה והתשתית, ואין ייצוג לנציגו בועדות המחוזיות לתכנון ובניה. ועדות אלה עוסקות בין השאר בהכנת הכניות מיתאר מחוזיות, שבהן יש למשרד האנרגיה מעורבות רבה.

3. במרוצת השנים הסתבר כי תחומים רבים שמשרד האנרגיה והתשתית מופקד עליהם כגון חשמל, ניצול פסולת עירונית ותעשייתית לצורך ייצור אנרגיה, הסבה לפחם, הבטחת אמצעים לשימור אנרגיה בתכנון ישובים חדשים, הבטחת יעול אנרגטי של מערכות שאיבת מים והבטחה שבילים לרוכבי אופניים אינם מטופלים בצורה רצינית בועדות המחוזיות לתכנון ובניה, משום שלשר האנרגיה והתשתית (שהוא השר המופקד על נושאים אלה) אין נציגות מתאימה בועדות המחוזיות לתכנון ובניה.

4. לפני מספר חודשים טוחח שר האנרגיה והתשתית עם מנכ"ל משרד הפנים בענין צירוף נציג של משרד האנרגיה והתשתית לועדות המחוזיות לתכנון ובניה, והנ"ל הבטיח לבדוק הענין באהדה. למנכ"ל משרד הפנים נשלח בעקבות כך מכתב, אשר לא זכה למענה עד עצם היום הזה. משרד הפנים גם לא יזם חקיקה מתאימה להסדרת הענין.

5. מוצע על כן להסמיך את שר האנרגיה והתשתית לנקוט בהליכי החקיקה לתיקון החוק מתוך מטרה לצרף נציגים שלו לוועדות המחוזיות לתכנון ובניה.

מוגש על-ידי שר האנרגיה והתשתית

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה אל שר הפנים.
(ההצעה היתה מונחת על שולחן הממשלה הקודמת, נספח 14)

י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
יום ב', י"ז בשבט התשמ"ט - 23.1.89
(בשעה 17:00)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, ח. בר-לב, א. דרעי,
א. כץ-עוז, מ. נסים, מ. שחל

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, י. מודעי (חולה), ע. ויצמן,
ר. מילוא, ג. פת, ש. פרס, י. צור,
א. שאקי

כן נכחו: י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה
מ. פלדמן - סגן שר העבודה והרווחה
א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה
י. ביגון - משרד המשפטים
י. בית הלחמי - לשכת שר החקלאות
סא"ל א. בן-ארי - צה"ל
ד. בר-חיים - משרד האוצר
ש. גוברמן - משרד המשפטים
תנ"צ ח. הירש - משטרת ישראל
ש. זוסמן - משרד המשפטים
ע. להבי - משרד התחבורה
י. לוי - משרד המשפטים
י. לירז - לשכת שר האנרגיה והתשתית
ד. מילגרום - לשכת שר הפנים
א. מרינוב - המשרד לאיכות הסביבה
ג. נאור - משרד התחבורה
י. צור - משרד המשפטים
א. צידון - לשכת שר המשפטים
מ. קוק - משרד הכלכלה והתכנון
ח. שמואלביץ - משרד המשטרה

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

בפרוטוקול זה 6 דפים.

סדר היום :

חק/30. הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. דורון (מס. קי"א)

חק/31. הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון הגדרת שכר), הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. אלוני ור. כהן (מס. ק"ח)

חק/32. הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-החוק פרטית של ח"כ נאוה ארד (מס. קכ"ו)

חק/33. הצעת-חוק העונשין (תיקון - תוספת פיגור על אי תשלום קנס), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ד. צוקר (מס. קי"ג)

חק/34. הצעת-חוק לאיסור מניעת שירות, התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ד. צוקר (מס. צ"ט)

חק/35. הצעת-חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס.), התשמ"ט-1989, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. אלוני (מס. קכ"ג)

חק/36. טיוטת-חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ביטול הוראות בענין שירותי שמירה ותיקונים שונים), התשמ"ט-1988

ש מ ו ר

חק/30. הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. דורון (מס. ק"א)

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור א. כץ-עוז, מ. נסים, א. דרעי, סגן שר העבודה והרווחה וה"ה י. חריש, ש. גוברמן וד. בר-חיים.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1989, הצעת-חוק של חברת הכנסת ש. דורון (מס. ק"א):-

א. בעקבות הודעתו של משרד האוצר כי הועדה לבדיקת מערכת השכר בשירות הציבורי ("ועדת זוסמן") עומדת להגיש את המלצותיה לשר האוצר - לפנות אל חברת הכנסת ש. דורון ולבקשה לא להעלות את הצעת-החוק הנ"ל לדיון בכנסת, עד אשר שר האוצר יבדוק את המלצות הועדה העונות גם על הסוגיה המפורטת בהצעת-החוק;

ב. בהמשך לנ"ל - אם לא תסכים חברת הכנסת ש. דורון להצעה של ועדת השרים כאמור, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת-החוק.

ג. להטיל את ביצוע ההחלטה הנ"ל על השרים המקשרים בין הממשלה לבין הכנסת והקואליציה.

חק/31. הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון הגדרת שכר), הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. אלוני ור. כהן (מס. ק"ח)

יו"ר ועדת השרים פותח.

ש מ ו ר

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק של חברי הכנסת ש. אלוני ור. כהן (מס. ק"ח):-

א. בעקבות הודעתו של משרד האוצר כי הועדה לבדיקת מערכת השכר בשירות הציבורי ("ועדת זוסמן") עומדת להגיש את המלצותיה לשר האוצר - לפנות אל חברי הכנסת ש. אלוני ור. כהן ולבקשם לא להעלות את הצעת-החוק הנ"ל לדיון בכנסת, עד אשר שר האוצר יבדוק אם המלצות הועדה עונות גם על הסוגייה המפורטת בהצעת-החוק;

ב. בהמשך לנ"ל - אם לא יסכימו חברי הכנסת להצעתה של ועדת השרים כאמור בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה להתנגד להצעת-החוק;

ג. להטיל את ביצוע ההחלטה הנ"ל על השרים המקשרים בין הממשלה לבין הכנסת והקואליציה.

חק/32. <u>הצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-החוק פרטית של ח"כ נאוה ארד (מס. קכ"ו)</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת-חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - הגדרת שכר), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק של חברת הכנסת נ. ארד (מס. קכ"ו):-

א. בעקבות הודעתו של משרד האוצר כי הועדה לבדיקת מערכת השכר בשירות הציבורי ("ועדת זוסמן") עומדת להגיש את המלצותיה לשר האוצר - לפנות אל חברת הכנסת נ. ארד ולבקשה לא להעלות את הצעת-החוק הנ"ל לדיון בכנסת, עד אשר שר האוצר יבדוק אם המלצות הועדה עונות גם על הסוגייה המפורטת בהצעת-החוק;

ב. בהמשך לנ"ל - אם לא תסכים חברת הכנסת נ. ארד להצעתה של ועדת השרים כאמור, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת-החוק;

ג. להטיל את ביצוע ההחלטה הנ"ל על השרים המקשרים בין הממשלה לבין הכנסת והקואליציה.

ש מ ו ר

חק/33. הצעת-חוק העונשין (תיקון - תוספת פיגור על אי תשלום קנס), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ד. צוקר (מס. ק/"ג)

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור, מ. נסים, א. דרעי; ה"ה ש. גוברמן, ג. נאור, א. מרינוב ותנ"צ ח. הירש.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה להתנגד להצעת חוק העונשין (תיקון - תוספת פיגור על אי תשלום קנס), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק של חבר הכנסת ד. צוקר (מס. ק/"ג).

חק/34. הצעת-חוק לאיסור מניעת שירות, התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ד. צוקר (מס. צ/"ט)

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. דרעי וד. מרידור.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת-חוק לאיסור מניעת שירות התשמ"ט-1988, הצעת-חוק של חבר הכנסת ד. צוקר (מס. צ/"ט).

ש מ ו ר

חק/35. הצעת-חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס.), התשמ"ט-1989, הצעת-חוק פרטית של ח"כ ש. אלוני (מס. קכ"ג)

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור, א. דרעי, מ. נסים; ה"ה א. רובינשטיין, ש. גוברמן, י. חריש וסא"ל א. כן-ארי.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת-חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס.), התשמ"ט-1988, הצעת-חוק פרטית של חברת הכנסת ש. אלוני:-

א. לקבל את הצעתו של שר האנרגיה והתשתית שלא לקיים הצבעה בעניין קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעת-החוק הנ"ל, עד אשר ועדת השרים תסיים את דיוניה בטיוטת-חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקונים שונים) (תיקון מס. 3), התשמ"ט-1988 - בתנאי שהשר ייסכם עם חברת הכנסת ש. אלוני שלא תעלה את הצעתה לדיון בכנסת עד לסיום הדיון כאמור;

ב. בהמשך לנ"ל - אם חברת הכנסת ש. אלוני לא תעכב את העלאת הנושא בכנסת בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת-החוק האמורה.

חק/36. טיוטת-חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ביטול הוראות בענין שירותי שמירה ותיקונים שונים), התשמ"ט-1988

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. שחל, ד. מרידור, א. דרעי, ח. בר-לב; ה"ה ש. גוברמן, י. לוי, ותנ"צ ח. הירש.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ט בשבט התשמ"ט
25 בינואר 1989

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה
שר החוץ

מאת : מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. 112 של הממשלה מישיבתה ביום א', ט"ז בשבט התשמ"ט(22.1.89):

"112. <u>נסיעת נשיא המדינה ליפן</u>

מ ח ל י ט י ם, על פי סעיף 18 לחוק יסוד: נשיא המדינה, כי נשיא המדינה יצא, על-דעת הממשלה, ליפן, להשתתף בהלוויית קיסר יפן, מיום ט"ז באדר א' התשמ"ט (21.2.89) למשך כשבוע ימים."

ב ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה י"ט/התשמ"ט של הממשלה
יום א', ט"ז בשבט התשמ"ט - 22.1.89
(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה - יו"ר, ש. פרס, ד. לוי, ד. אדרי, א. אולמרט, מ. ארנס, ח. בר-לב, ז. המר, א. דרעי, ע. ויצמן, ג. יעקבי, א. כץ-עוז, ר. מילוא, ד. מרידור, מ. נסים, י. פרץ, ג. פת, י. צור, מ. קצב, י. רבין, א. שאקי, מ. שחל

נעדרו השרים: י. נבון (בחו"ל), מ. גור (בחו"ל), י. מודעי (חולה), א. שרון

כן נכחו: י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה
רב-אלוף ד. שומרון - ראש המטה הכללי של צה"ל
תא"ל י. מור - לשכת שר הבטחון
תא"ל ע. נבו - מזכיר צבאי לראש הממשלה
סא"ל צ. קסלר - רל"ש הרמטכ"ל
סא"ל ח. שפירא - סגן מזכיר צבאי לראש הממשלה

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

סדר היום :

.109 20 שנה להוצאתם להורג של היהודים הרוגי המלכות בעירק

.110 ענינים בטחוניים

.111 סקירת ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר על ביקורו בגרמניה

.112 נסיעת נשיא המדינה ליפן

.113 מינוי ממלא-מקום ראש המטה הכללי

.114 המושבים בגוש אלונה

.115 הצעת-חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס. 22), התשמ"ח-1988

.116 נסיעות שרים

בפרוטוקול זה 6 דפים.

ש מ ו ר
---

109. 20 שנה להוצאתם להורג של היהודים הרוגי המלכות בעירק

ראש הממשלה והשר משה שחל משמיעים דברי התייחדות עם זכרם של הרוגי המלכות בעירק שעלו לגרדום לפני 20 שנה.

110. ענינים בטחוניים במסגרת ועדת שרים לעניני בטחון

הרמטכ"ל סוקר (לבנון; יהודה, שומרון ועזה; בריחה מכלא מגידו).

השרים ע. ויצמן, י. צור, ש. פרס, י. פרץ וז. המר מעירים ושואלים.

הרמטכ"ל ושר הבטחון משיבים.

שר הבטחון סוקר.

השר י. צור, ראש הממשלה - י. שמיר והשר א. כץ-עוז מעירים.

שר המשטרה סוקר.

השרים ש. פרס, מ. ארנס ור. מילוא מעירים ושואלים.

בדיון משתתפים השרים א. שאקי, ח. בר-לב, מ. שחל, ד. מרידור, י. צור, מ. קצב, א. דרעי, ז. המר, ד. לוי ו. פרץ; ומר י. חריש.

השרים מ. נסים וג. יעקבי ומר א. רובינשטיין מעירים.

שר הבטחון והרמטכ"ל משיבים.

ראש הממשלה מסכם.

.111 סקירת ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר על ביקורו בגרמניה

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר מדווח.

השרים י. פרץ, י. רבין, ח. בר-לב; ראש הממשלה - י. שמיר; והשרים ג. פת, ד. מרידור, ד. לוי וא. כץ-עוז מעירים ושואלים.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר וג. פת.

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר משיב.

.112 נסיעת נשיא המדינה ליפן

ראש הממשלה פותח.

השרים ש. פרס, ח. בר-לב, א. אולמרט, י. צור וא. דרעי מעירים ושואלים.

שר החוץ משלים.

בדיון משתתף השר ד. לוי.

שר החוץ משיב.

השר ע. ויצמן, ראש הממשלה - י. שמיר והשרים י. רבין, ש. פרס וא. דרעי מעירים ושואלים.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, על פי סעיף 18 לחוק יסוד: נשיא המדינה, כי נשיא המדינה יצא, על-דעת הממשלה, ליפן, להשתתף בהלוויית קיסר יפן, מיום ט"ז באדר א' התשמ"ט (21.2.89) למשך כשבוע ימים.

(2 שרים מסתייגים מההחלטה).

113. מינוי ממלא-מקום ראש המטה הכללי

שר הבטחון פותח.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לפי המלצת שר הבטחון, לאשר את מינויו של סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, כממלא-מקומו של ראש המטה הכללי של צה"ל, לתקופת העדרו מן הארץ של רב-אלוף דן שומרון - מיום ל' בשבט התשמ"ט (5.2.89) עד יום י"ד באדר א' התשמ"ט (19.2.89).

114. המושבים בגוש אלונה

שר החקלאות פותח.

השרים ש. פרס ו י. רבין מעירים.

שר החקלאות משלים.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר, א. אולמרט, א. דרעי וד. לוי.

שר החקלאות משיב.

השר ש. פרס וראש הממשלה - י. שמיר מעירים.

ראש הממשלה מסכם:

הממשלה מבקשת מהשרים הנוגעים בדבר לטפל בנושא, בהתחשב בהערות שנשמעו בדיון.

115. <u>הצעת-חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס. 22), התשמ"ח-1988</u>

שר התחבורה פותח.

בדיון משתתף השר מ. שחל.

השרים י. רבין וש. פרס מעירים.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם (10 קולות בעד; 2 קולות נגד), להגיש מחדש לכנסת את הצעת-החוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס. 22), התשמ"ח-1988 (פורסמה: ה"ח התשמ"ח, 1908, עמ' 308).

116. <u>נסיעות שרים</u>

מזכיר הממשלה פותח.

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשר את נסיעת השר מ. נסים לאנגליה, על-פי הזמנת המגבית, ולצרפת על-פי הזמנת מפעל מלווה העצמאות והפיתוח - מיום כ"ג בשבט התשמ"ט (29.1.89) למשך 12 ימים.

שר התיירות ימלא את מקום השר מ. נסים בעת העדרו מהארץ.

ב. לאשר את נסיעת שר התחבורה לארצות-הברית כאורח הקהילה היהודית ובעניני משרדו, מיום ל' בשבט התשמ"ט (5.2.89) עד יום ה' באדר א' התשמ"ט (10.2.89).

שר החקלאות והמסחר ימלא את מקום שר התחבורה בעת העדרו מהארץ.

ש מ ו ר

ג. לאשר את נסיעת השר א. אולמרט לונצואלה, ארה"ב ואנגליה, להכתרת נשיא ונצואלה ובענין ועידת המנהיגים היהודיים, מיום כ"ג בשבט התשמ"ט (29.1.89) עד יום ב' באדר א' התשמ"ט (7.2.89).

שר המשפטים ימלא את מקום השר א. אולמרט בעת העדרו מהארץ.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 12:30)

מזכירות הממשלה

שמור

פרוטוקול
ישיבה י"ז/התשמ"ט של הממשלה
יום א', ב' בשבט התשמ"ט - 8.1.89
(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה - יו"ר, ש. פרס, ד. לוי, י. נבון, ר. אדרי, א. אולמרט, ח. בר-לב, ז. המר, מ. גור, ע. ויצמן, ג. יעקבי, א. כץ-עוז, ר. מילוא, ד. מרידור, מ. נסים, י. פרץ י. צור, מ. קצב, י. רבין, א. שאקי, מ. שחל, א. שרון

נעדרו השרים: מ. ארנס (בחו"ל), א. דרעי (בחו"ל), י. מודעי (חולה), ג. פת (באבל)

כן נכחו: י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה

בסעיף: 88

רב-אלוף ד. שומרון - ראש המטה הכללי של צה"ל
תא"ל א. הר-נוף - מזכיר צבאי לשר הבטחון
תא"ל ע נבו - מזכיר צבאי לראש הממשלה
סא"ל צ. קסלר - רל"ש הרמטכ"ל
תא"ל ד. רוטשילד - אמ"ן
סא"ל ח. שפירא - סגן מזכיר צבאי לראש-הממשלה

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

סדר היום:

88. ענינים בטחוניים

89. ועדות שרים

90. מינוי חבר נוסף לועדה המייעצת והמועצה המייעצת של בנק ישראל

91. המשרד לאיכות הסביבה

92. רציפות הדיון בהצעות חוק

93. הודעה

בפרוטוקול זה 15 דפים.

88. <u>ענינים בטחוניים</u>
<u>במסגרת ועדת שרים לעניני בטחון</u>

תא"ל ד. רוטשילד סוקר בענינים הקשורים באש"ף.

השרים א. שרון, ש. פרס ו'. רבין מעירים.

הרמטכ"ל סוקר ענינים שוטפים (לבנון; יהודה, שומרון ועזה).

שר הבטחון משלים.

שר המשטרה סוקר ענינים שוטפים.

השרים י. נבון, א. שאקי וג. יעקבי שואלים.

השר ש. פרס וראש הממשלה מעירים.

הרמטכ"ל, שר הבטחון, שר המשטרה וראש הממשלה משיבים.

השרים א. שרון, ש. פרס וא. אולמרט; ומר י. חריש מעירים.

89. <u>ועדות שרים</u>

מזכיר הממשלה פותח ומציג את רשימת ועדות השרים (הערה: בענין ועדות שרים אחדות טרם נסתיים המשא ומתן ולכן טרם הובאו לאישור).

השרים ש. פרס, מ. נסים, ג. יעקבי, מ. קצב, י. צור, י. רבין ו'. נבון מעירים.

השרים מ. שחל וי. נבון מנמקים את שתי הגירסאות שהוצעו בענין ועדת השרים לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה.

ראש הממשלה מסכם.

מזכיר הממשלה משלים.

מ ח ל י ט י ם:

א. (12 קולות בעד; 6 קולות נגד)
לאשר את הקמתה של ועדת השרים לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה לפי גירסה א' שהובאה לממשלה קרי, בהרכב כדלקמן:

שר המשפטים - יושב ראש, שר האנרגיה והתשתית, השר רפאל אדרי, השר אהוד אולמרט, השר מרדכי גור השר משה נסים, השר אבנר שאקי.

ב. בכפוף לאמור בסעיף א' לעיל, להקים את ועדות השרים ולאשר את הרכבן לפי הרשימה המצורפת בזה.

90. <u>מינוי חבר נוסף לועדה המייעצת והמועצה המייעצת של בנק ישראל</u>

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר פותח.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם:

בהתאם לסעיף 20(א) לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, למנות את מר משה זנבר כחבר הועדה המייעצת והמועצה המייעצת של בנק ישראל.

המינוי יהיה בתוקף עד יום כ"א באדר ב' התשמ"ט (28 מרס 1989).

ש מ ו ר

91. <u>המשרד לאיכות הסביבה</u>

ראש הממשלה מודיע כי על המשא ומתן בנושאי סמכויות המשרד לאיכות הסביבה להסתיים בשבוע זה שכן בישיבתה הקרובה של הממשלה יובאו הסמכויות לאישור.

השר י. רבין מעיר.

92. <u>רציפות הדיון בהצעות חוק</u>

השר לעניני דתות פותח.

השר מ. שחל מבקש דחיה לשבוע ימים.

השרים ש. פרס וא. שאקי מעירים.

ראש-הממשלה מסכם.

המשך הדיון נדחה לישיבה הבאה.

93. <u>הודעה</u>

מזכיר הממשלה מסב תשומת לב השרים לנושא נוכחותם של שני שרים בכנסת בימי המליאה, על-פי תורנות שתיקבע כמקובל על-ידי לשכת השר לאיכות הסביבה המקשר עם הכנסת.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 10:30)

ועדות שרים

ועדת שרים לענייני כלכלה

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר - יו"ר
שר הכלכלה והתכנון - ממלא-מקום יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשכון
שר האנרגיה והתשתית
השר לענייני דתות
שר החקלאות
שר המדע ופיתוח
שר המשפטים
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר התקשורת
השר רפאל אדרי
השר אהוד אולמרט
השר מרדכי גור
שר נוסף מהליכוד שעליו יודיע ראש-הממשלה

ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק

שר המשפטים - יו"ר
שר האוצר
השר לאיכות הסביבה
שר האנרגיה והתשתית
שר הבריאות
שר החקלאות
שר הכלכלה והתכנון
שר המדע והפיתוח
שר המשטרה
שר הפנים
שר התיירות
השר אהוד אולמרט
השר משה נסים
השר אבנר שאקי

ועדת השרים לענייני פנים ושירותים

שר הפנים - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
השר לאיכות הסביבה
שר האנרגיה והתשתית
שר הבריאות
השר לענייני דתות
שר החקלאות
שר המשטרה
שר המשפטים
שר התחבורה
שר התיירות
השר אהוד אולמרט
השר רפאל אדרי
השר מרדכי גור
השר לקליטת העלייה

בדיון על ענייני ירושלים יהיו חברים גם:

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות;
שר המשפטים
השר משה נסים
ראש עיריית ירושלים ישתתף בישיבות הוועדה.

ועדת שרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים

השר לאיכות הסביבה - יו"ר
שר האנרגיה והתשתית
שר הבריאות
שר התקשורת
שר המשטרה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
השר אהוד אולמרט
השר מרדכי גור
השר אבנר שאקי
שר נוסף מהליכוד שעליו יודיע ראש-הממשלה

ועדת שרים לענין התקנון לעבודת הממשלה

שר המשפטים - יו"ר
שר האנרגיה והתשתית
שר התקשורת
השר משה נסים

ועדה לתאום הפעולות בין הממשלה לבין הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית

ראש הממשלה - יו"ר
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
השר לאיכות הסביבה
שר האנרגיה והתשתית

שר הבטחון
שר הבריאות
השר לענייני דתות
שר החוץ
שר החקלאות
שר הכלכלה והתכנון
שר המדע והפיתוח
השר לקליטת העליה
שר התחבורה
שר התיירות
שר התקשורת
השר רפאל אדרי
השר אהוד אולמרט
שר נוסף מהליכוד שעליו יודיע ראש-הממשלה

ועדת השרים לענין רשות השידור בחומר ארכיוני מסווג

שר הבטחון
שר החוץ
שר המשפטים

ועדת שרים למתן היתר לפרסומים

שר המשפטים - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
שר הבטחון
השר משה נסים

ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
השר לאיכות הסביבה
השר לענייני דתות
שר המדע והפיתוח
שר המשטרה
השר לקליטת העליה
השר אהוד אולמרט

ועדת השרים למיניים בשירות החוץ

שר החוץ - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
שר האנרגיה והתשתית
השר משה נסים

ועדת השרים לענין הסכסוך האתיופי-קופטי

השר לענייני דתות - יו"ר
שר האנרגיה והתשתית
שר החוץ
שר המשפטים

ועדת שרים לענין מאגרים ורמות דלק נוזלי

שר האנרגיה והתשתית - יו"ר
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
השר לאיכות הסביבה
שר הבטחון
שר התחבורה

ועדת השרים לענייני בטיחות בדרכים

שר התחבורה - יו"ר
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
השר לאיכות הסביבה
שר המשטרה
שר הפנים
השר לקליטת העלייה
שר התיירות
שר התקשורת
השר רפאל אדרי
השר אהוד אולמרט
השר אבנר שאקי

ועדת שרים לענין מכירת חברות ממשלתיות

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
שר האנרגיה והתשתית
שר הכלכלה והתכנון
שר המדע והפיתוח
שר התיירות
שר התקשורת
השר רפאל אדרי
השר משה נסים
שר נוסף מהליכוד שעליו יודיע ראש-הממשלה

ועדת שרים לענין רישום גרים מחוץ-לארץ (תפעל בהסכמיות בהתאם להחלטת הממשלה מס. 178 מיום כ"ד בטבת התשמ"ז - 25.1.1987)

ראש הממשלה - יו"ר
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
שר האנרגיה והתשתית
שר הבריאות
השר לענייני דתות
שר המשפטים
שר הפנים
השר אהוד אולמרט
השר אבנר שאקי

ועדת שרים לקביעת דרכי התיאום של המדיניות למלחמה בנגע הסמים

ראש הממשלה - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
השר לאיכות הסביבה
שר הבטחון
שר הבריאות
שר המשטרה
השר לקליטת העליה
שר התחבורה
השר אהוד אולמרט
השר מרדכי גור
השר אבנר שאקי
מוזמן קבוע: שר המשפטים
משתתף קבוע: סגן שר העבודה והרווחה

ועדת שרים לנושאי שב"כ (עמ' 80 חלק א' בדו"ח ועדת החקירה)

ראש הממשלה - יו"ר
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
שר הבטחון
שר המשפטים

ועדת שרים להתייעצות עם הפצ"ר בענין התונש במקרים של רצח אכזרי על רקע חבלני

שר הבטחון - יו"ר
שר החוץ
שר המשפטים
וברשותתפות היועץ המשפטי לממשלה

ועדת שרים לענייני מדע וטכנולוגיה

שר המדע והפיתוח - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
השר לאיכות הסביבה
שר הבטחון
שר הבריאות
השר לקליטת העליה
שר התחבורה
שר התקשורת
השר אהוד אולמרט
השר אבנר שאקי
שני שרים נוספים מהליכוד שעליהם יודיע ראש-הממשלה

ועדת שרים לענין ויסות מניות הבנקים

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר - יו"ר
השר לאיכות הסביבה
שר האנרגיה והתשתית
שר המשטרה
שר המשפטים
שר התיירות
שר התקשורת
השר משה נסים
השר אבנר שאקי

ועדת שרים לענין ערי ואזורי פיתוח

ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר - יו"ר
שר הכלכלה והתכנון - יו"ר
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
השר לאיכות הסביבה
שר האנרגיה והתשתית
שר הבטחון
שר הבריאות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר התקשורת
השר רפאל אדרי
השר אבנר שאקי
2 שרים נוספים מהליכוד שעליהם יודיע ראש הממשלה

ה ע ר ה: בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק ערי ואזורי פיתוח שונה ההרכב מזה המופיע בסעיף 4(א) לחוק. הודעה תימסר לכנסת ותפורסם ברשומות.

ועדת שרים לענין ישובי קו העימות

ראש הממשלה - יושב ראש
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
סגן ראש-הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
שר האנרגיה והתשתית
שר הבטחון
השר לענייני דתות
שר החקלאות
שר הכלכלה והתכנון
שר המשטרה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
השר מרדכי גור
השר אהוד אולמרט
שר ליכוד נוסף שעליו יודיע ראש הממשלה

ועדת שרים לעליה ולקליטה (ונציגי הממשלה ברשות לעליה ולקליטה
---המשותפת לממשלה ולסוכנות היהודית)

השר לקליטת העליה - יושב-ראש
סגן ראש-הממשלה ושר הבינוי והשיכון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
שר הבריאות
שר הכלכלה והתכנון
שר המדע והפיתוח
שר התחבורה
השר רפאל אדרי
השר אבנר שאקי
שר נוסף מהליכוד שעליו יודיע ראש הממשלה

* * *

לנציגי הממשלה למועצה להנצחת זכרם של נשיאי ישראל וראשי-ממשלותיה יוסף שר התיירות.

ועדת שרים לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה

שר המשפטים - יו"ר

שר האנרגיה והתשתית

השר רפאל אדרי

השר אהוד אולמרט

השר מרדכי גור

השר משה נסים

השר אבנר שאקי

מזכירות הממשלה ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבה י"ט/התשמ"ט של הממשלה
יום א', ט"ז בשבט התשמ"ט - 22.1.89

(בשעה 09:00)

		מס. נספח	השר המגיש
א.	סקירות		
ב.	סקירת שר החוץ על שיחותיו המדיניות בפריז - המשך הדיון		
ג.	הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס. 22), התשמ"ט-1988	28	שר התחבורה
ד.	סמכויות המשרד לאיכות הסביבה		
ה.	מינוי שר לועדת המנויים לדיינים	25	השר לענייני דתות
ו.	הקמת ישוב קהילתי "גבעת אבני"	26	שר התקשורת
ז.	דו"ח ועדת המנהלים הכללים להכנת הצעות לטיפול בהחמרה במצב התעסוקה (כפוף לסיכום עבודת הועדה)		
ח.	העברת סמכויות לפי חוק ההגבלים העסקיים לענין מוצרי דלק	27	שר האנרגיה והתשתית

---

* - נושא חדש על סדר היום

ט.	הקמת רשות למפעלים ועסקים קטנים	29	*	שר התקשורת
י.	קוים לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים	32	*	שר התקשורת
יא.	תכנית למשק הלאומי 1988 - 1992	30	*	שר התקשורת
יב.	קוים לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי בישראל	31	*	שר התקשורת

---

* - נושא חדש על סדר היום

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מחליטים:

לאמץ את ה"תכנית למשק הלאומי 1988 -1992" הרצ"ב, כמסגרת למדיניות לאומית וכלכלית לשבים אלה."

דברי הסבר

1. מגמות התכנית למשק הלאומי 1988 -1992 הן לגרום לצמיחה מרסת יציבה, להגדלת ההשקעות בתשתית הפיזית והאנושית, תוך טיפוח תחומי האיכות בחינוך, בבריאות, במדע ובתעשיה, וביצירת תנאים לעידוד היוזמה והקליטה.

2. התכנית כוללת 16 פרקים, המתווים אמצעי מדיניות בתחומים הבאים: אוכלוסיה ועובדים, מאזן התשלומים, צריכה פרטית וחסכון, הסקטור הציבורי, התעשיה, החקלאות, התיירות, הבניה, אנרגיה, משק המים, פיתוח מדעי וטכנולוגי, תקשורת, שרותים חברתיים, חינוך והשכלה גבוהה, מערכת הבריאות ותכנון אזורי.

מוגש על-ידי שר התקשורת

הערות מזכירות הממשלה:
ההצעה להחלטה נשלחה אל חברי הממשלה ביום 4.1.89.
התכנית עצמה הופצה לחברי הממשלה הקודמת.

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מוליטים:

1. לאור יעקרוניות הקמת רשות לטיפול במפעלים ובעסקים קטנים, אשר תפקידיה יהיו לעודד ולסייע להקמת מפעלים ועסקים קטנים ולסייע להם.

2. (א) הרשות תכוהל על ידי מועצה שתמונה על ידי שר האוצר ושר התעשיה והמסחר.

(ב) הרכב המועצה יהיה:
נציגי משרד האוצר, משרד האנרגיה והחשמל, משרד הכלכלה והתכנון, משרד הפנים, משרד התעשיה והמסחר ומשרד התקשורת, נציגים של איגוד לשכות המסחר, התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה, התאחדות התעשיינים ומכון הייצוא.

3. להקים צוות בינמשרדי בהשתתפות נציגי משרד האוצר, משרד האנרגיה והחשמל, משרד הכלכלה והתכנון, משרד הפנים, משרד התעשיה והמסחר ומשרד התקשורת שיגישו לועדת השרים תוך חודשיים הצעת חוק שתעסוק בין השאר במבנה הרשות, סמכויותיה ודרכי פעולתה".

דברי הסבר:

מפעלים ועסקים קטנים הם מרכיב חשוב בפעילותו ובפיתוחו של המשק הלאומי. בעולם המערבי עולה חלקם של המפעלים והעסקים הקטנים כגורם ליצירת מקורות תעסוקה ולצמיחה של המשק.
בהתאם לאחד המחקרים, בין השנים 1981 ו- 1986 נוצרו עסקים קטנים שמספר עובדיהם פחות מ- 20, 88% ממקומות העבודה החדשים בארה"ב.

בארה"ב קיים מאז 1953 מינהל למיוע לעסקים קטנים (Small Business Administration) העוסק בהדרכה, בסיוע וביצירת זמינות הון לעסקים קטנים. למינהל משרדים בכל רוב ערי ארה"ב. ביפן פוכנות ממשלתיות העוסקות בסיוע ובטיפוח מפעלים ועסקים קטנים וביניוניים. עסקים קטנים זוכים ביפן לשעורי מס מופחתים ולהלוואות בריבית מועדפת.

למפעלים ולעסקים קטנים יתרונות בגמישות הפעלה ובחדשנות, מאידך אין בהם מרכיבים וזוניים להצלחת עסקיות בטווח ארוך והם זקוקים לסיוע ולהדרכת במרכיבי המימון, השיווק והניהול.

הרשות המוצעת תסייע ליזמים לגבש רעיונותיהם לעסקים, ותדריכם בצעדיהם הראשונים. הרשות תיזום קורסים והדרכה למפעלים ולעסקים קטנים בתחומי הניהול, השיווק והמימון, תסייע להם בהפניית תוצרתם ליצוא ובקשריהם עם משרדי הממשלה.

מוגש על-ידי שר התקשורת

הערות מזכירות הממשלה:
ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל השרים הבאים: ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר,
שר האנרגיה והתשתית, שר הכלכלה והתכנון, שר הפנים, שר התעשיה והמסחר.

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ליום ב', י' בשבט התשמ"ט - 16.1.89
(בשעה 17:00 בכנסת)

		מס. הנספח	השר המגיש
א.	הצעת חוק יסוד: מדינת ישראל כמדינה יהודית, הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת (מס. י')	חק1	שר המשפטים
ב.	הצעת חוק יסוד: הממשלה (תיקון), הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויים (מס. ל"ו)	חק2	שר המשפטים
ג.	הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס'), הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויים (מס. ל"ז)	חק3	שר המשפטים
ד.	הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון - פתיחת הכנסת), התשמ"ט-1989 הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויים (מס. ל"ה)	חק4	שר המשפטים
ה.	הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס. 22), הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צבן (מס. ב')	חק5	שר המשפטים
ו.	הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס. 10), הצעת חוק פרטית של ח"כ ד. ליבאי (מס. י"ב)	חק6	שר המשפטים
ז.	הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון - שיטת הבחירות), התשמ"ט-1989, הצעת חוק פרטית של ח"כ א. רובינשטיין וא. פורז (מס. ט"ז)	חק7	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
ח.	הצעת חוק הדיינים (תיקון) (שיפוט משמעתי), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צבן (מס. מ')	8חק	שר המשפטים
ט.	הצעת חוק השבות (תיקון מס. 3 - גיור כהלכה), התשמ"ט-1988 הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת (מס. י"א)	9חק	שר המשפטים
י.	הצעת חוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין) (תיקון - שיפוט בעניני גיור), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. י"ח)	10חק	שר המשפטים
יא.	הצעת חוק לתיקון פקודת העדות הדתיות (המרה) (רישום בפריט דת), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. י"ט)	11חק	שר המשפטים
יב.	הצעת חוק לסיוע באכיפת חוקי עזר מקומיים, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ"א)	12חק	שר המשפטים
יג.	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - תחבורה ציבורית), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ א. מזרחי (מס. מ"א)	13חק	שר המשפטים
יד.	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (סייגים לעבודה בשבת), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ')	14חק	שר המשפטים
טו.	הצעת חוק למניעת ביזוי המדינה ופגיעה ברגשות תושביה, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ"ד)	15חק	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח		השר המגיש
טז.	הצעת חוק זכות האדם על גופו, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ מ. בר-זוהר (מס. מ"ד)	16חק		שר המשפטים
יז.	הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון - פטור בשל שכר לעובדי בתי חולים), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ מנחם פרוש (מס. ל"ג)	17חק		שר המשפטים
יח.	הצעת חוק שיקום בירעם ואיקרית, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ח')	25חק	*	שר המשפטים
יט.	הצעת חוק הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו, התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ א. פורת וא. רובינשטיין, מס. נ"ז)	26חק	*	שר המשפטים
כ.	הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב) (תיקון - סייגים להגשת תביעה פלילית נגד רב עיר), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ז)	27חק	*	שר המשפטים
כא.	הצעת חוק הדיינים (תיקון - קביעת כללי אתיקה), התשמ"ט-1989, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ח)	28חק	*	שר המשפטים
כב.	הצעת חוק שירות לאומי (תיקון), התשמ"ט-1989, הצעת חוק פרטית של ח"כ ח. אורון וי. צבן (מס. ע')	29חק	*	שר המשפטים
כג.	הצעת חוק שירות בטחון (תיקון - הגבלת דחיית שירות לתלמידי ישיבות), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ ר. כהן (מס. ע"ה)	30חק	*	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח		השר המגיש
כד.	הצעת חוק יסוד: הממשלה, הצעת חוק פרטית של ח"כ ע. לנדאו וב. נתניהו (מס. פ"ז)	31חק	*	שר המשפטים
כה.	הצעת חוק הבחירות לכנסת (אזרחים ישראליים המשרתים בחו"ל), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויים וע. סולודר (מס. צ"ב)	32חק	*	שר המשפטים
כו.	הצעת חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון), התשמ"ט-1988 הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת (מס. ק"ט)	33חק	*	שר המשפטים
כז.	הצעת חוק יסוד: הממשלה, הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צידון (מס. פ"ט)	34חק	*	שר המשפטים
כח.	טיוטת חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקונים שונים) (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1988	18חק		שר הבטחון
כט.	טיוטת חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס' 4), התשמ"ט-1989	19חק		שר הבטחון
ל.	טיוטת חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ביטול הוראות בענין שירותי שמירה ותיקונים שונים), התשמ"ט-1988	22חק		שר המשפטים
לא.	טיוטת חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ח-1988	20חק		סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
לב.	טיוטת חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988	21חק		סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
לג.	טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987	23חק		שר התעשיה והמסחר
לד.	טיוטת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 35), התשמ"ח-1988	24חק		שר התעשיה והמסחר

* - נושא חדש על סדר היום

הצעת חוק יסוד: מדינת ישראל כמדינה יהודית (מס. י')

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: מדינת ישראל כמדינה יהודית של חברי הכנסת א. שאקי, ז. המר, ח. פורת, י. ביבי וי. לוי וי. לוי (מס. י'), אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ח (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה, והממונה על התקציבים.

ב. שר המשטרה, שר האנרגיה והתשתית ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 1חק

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: יגאל ביבי
זבולון המר
יצחק לוי
חנן פורת
אבנרי חי שאקי

חוק יסוד: מדינת ישראל כמדינה יהודית

שמירת אופיה היהודי

1. (א) מדינת ישראל היא מדינת העם היהודי ומרכז חייו.
(ב) מדינת ישראל תשמור על אופיה המיוחד כמדינה יהודית.

חוק מועדף

2. חוק שהוראותיו נובעות מאופיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית יחשב כעדיף על פני כל חוק אחר.

שיקולים בחקיקת משנה

3. בהפעלת סמכויות לחקיקת משנה ולשקול דעת תהא חובה על הגוף שהוסמך להפעיל את הסמכות לשקול גם את השיקולים הנובעים מעקרונות מסורת ישראל לדורותיה.

שמירת שבת בגופים מוכרים

4. (א) במדינת ישראל יחול שבוע עבודה בן 5 ימים. לפחות אחד מימי המנוחה יהיה שבת.

(ב) גוף מבוקר כמשמעו בחוק מבקר המדינה (נוסח משולב)התש"ח-1958
1) לא יפעל בעצמו ולא ישתתף במישרין או בעקיפין בפעולה של כל גוף אחר, אשר תהיה כרוכה בחילול שבת, מועדי ישראל, וימי שבתון רשמיים של מדינת ישראל, והכל בכפוף לצרכי בטחון המדינה ולהוראות סעיף 10.

אפשרות הוגנת לשומרי שבת

5. תובטח אפשרות הוגנת לכל אזרח המעוניין בשמירת שבת ובקיום מצוות, לעבודה תופשית, למסחר חופשי ולתחרות הוגנת, ותקבענה בחוק הוראות שתמנענה עדיפות בנושאים אלו לאלו שאינם שומרי מצוות, לרבות הוראות בקשר לפעולות בתי עסקים ומקומות עבודה בימי שבת ומועדי ישראל.

כשרות בגופים ציבוריים

6. על מנת לאפשר למי שיחפוץ בכך לשמור על עקרונות אמונתו תשמר הכשרות בכל הגופים הצבוריים.

הבטחת חינוך יהודי

7. (א) יובטח חינוך על בסיס ערכי היהדות לכל יהודי בארץ ובתפוצות שיהא מעונין בכך.
(ב) מערכת החינוך בישראל תתן משקל מיוחד להסברת ערכי היהדות.

שילוב המשפט העברי

8. (א) מדינת ישראל תפעל לשילוב עקרונות המשפט העברי בחקיקה.
(ב) בתי המשפט ישלבו בפסיקתם את עקרונות המשפט העברי, וזאת ככל שהם מתישבים עם עקרונות הדין.

הגנה על חופש הפרט הדת והפולחן

9. שום דבר האמור בחוק יסוד זה לא יפורש:

(א) כבא לפגוע בבחירת הפרט לעשות בתוך שלו.

(ב) כבא לפגוע בחופש הדת והפולחן של בני דתות אחרות, וכן בחופש הגישה למקומות הקדושים לכל הדתות. והכל בכפוף לאמור בכל דין.

המשך תחולת דין קיים

10. (א) היה בהוראות סעיפים 4 ו-5 לחוק יסוד זה, גינוי של הדין הקיים, ימשיך הדין התקיים לחול למשך שנה, ובמהלכה תקבע הכנסת בחוק את הדין שיחול לגבי מקרים אלו.

(ב) קבעה הכנסת הוראה כאמור, תחול ההוראה על אף האמור בחוק יסוד זה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים והונחה על שלחן הכנסת ביום כ"ו בכסליו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

<u>הצעת חוק יסוד: הממשלה (תיקון)</u>
<u>הצעת חוק פרטית של ח"כ שבח וייס (מס. ל"ו)</u>

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: הממשלה (תיקון) של חבר הכנסת שבח וייס, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר המשפטים הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 2חק

03/0574/A/024

הכנסת השתים עשרה

<u>הצעת חוק של חבר הכנסת שבח וייס</u>

ל"ו

חוק יסוד: הממשלה (תיקון)

הוספת סעיף 35א

1. אחרי סעיף 35 לחוק יסוד: הכנסת 1) יבוא:

"פיזור הכנסת

35א. (א) עברו 98 ימים מהיום שנשיא המדינה הטיל לראשונה על חבר הכנסת, בהתאם לסעיף 7 לחוק יסוד הממשלה, 2) את התפקיד להרכיב ממשלה, ולא עלה בידי חבר כנסת לכונן ממשלה, כאמור בסעיפים 7 - 9 לחוק יסוד: הממשלה, רשאי נשיא המדינה לפזר את הכנסת ולהכריז על בחירות.

(ב) הבחירות ייערכו תוך 40 יום מיום הכרזת נשיא המדינה.

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי החוק הקיים, אפשר שיווצר מצב בו לא יעלה בידי איש מן הח"כים לכונן ממשלה, והמדינה תמצא נשלטת על-ידי ממשלת מעבר לתקופה בלתי מוגבלת, המבלי שיימצא הרוב הפרלמנטרי להקדמת בחירות. יש להעניק לנשיא המדינה את האפשרות להוציא את המערכת הפוליטית והשלטונית ממשבר בלתי נסבל מתמשך כזה, באמצעות הסמכות של הקדמת הבחירות.

נשיא אשר יחזיק בסמכות כזאת יימצא בעמדת השפעה גדולה יותר ויוכל להאיץ בצדדים לעשות כל מאמץ לכונן ממשלה. לפי כך, אין להניח שהנשיא ייאלץ לעשות שימוש מופרז או חפוז בסמכות חשובה שכזאת.

(1

(2

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסליו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

הצעת חוק יסוד:הכנסת (תיקון מס')
הצעת חוק פרטית של ח"כ שבח וייס (מס. ל"ז)

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס'), של חבר הכנסת שבח וייס, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר המשפטים הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית, שר המשטרה ושר התקשורת הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 3חק

03/0311/A/024

הכנסת השתים עשרה

<u>הצעת חוק של חבר הכנסת שבח וייס</u>

ל"ז

חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס'), התשמ"ט-1988

תיקון סעיף 35

1. לסעיף 35 יש להוסיף: לחוק יסוד: הכנסת 1) בסופו יבוא:

"הבחירות תתקיימנה לא יאוחר מ-40 יום מיום קבלת החוק על התפזרות הכנסת".

(1

ד ב ר י ה ס ב ר

על מנת למנוע מצב של התארכות יתר של מערכת הבחירות ולצמצם את זמן חוסר היציבות הפוליטית המאפיין תקופות של בין כנסת לכנסת, וגם לחסום ממון ולהקטין את הנזקים האחרים שנגרמים בתקופת בחירות, יש לערוך בחירות מוקדמות תוך פרק זמן קצר ככל האפשר. אין כל בעייה אירגונית להכין בחירות בפרק זמן קצר יחסי שאינה ניתנת לפתרון. כך נוהגות רוב האומות הדמוקרטיות.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסליו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

- 27 -

הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון - פתיחת הכנסת), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויים (מס. ל"ה)

מוגשת בזה הצעת-חוק יסוד: הכנסת (תיקון - פתיחת הכנסת), התשמ"ט-1988, של חבר הכנסת שבח ויים, אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת-החוק הנ"ל הועברה ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר התקשורת, שר האנרגיה והתשתית ושר המשטרה הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. שר המשפטים הודיע כי "ההסדר הקיים עדיף על המוצע".

ה. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעתה של ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 4חק

03/0856/A/024

הכנסת השתים עשרה

<u>הצעת חוק של חבר הכנסת שבח וייס</u>

ל"ה

חוק יסוד: הכנסת (תיקון - פתיחת הכנסת), התשמ"ט-1988

1. במקום סעיף 13 לחוק יסוד הכנסת 1) יבוא:

"פתיחת הכנסת 13. (א) הכנסת תיפתח על-ידי נשיא המדינה, ובהיעדרו - על-ידי יושב-ראש הכנסת היוצאת; פתח נשיא המדינה, ימסור את הנהלת הישיבה ליושב-ראש הכנסת היוצאת;

"(ב) לא נבחר יושב-ראש הכנסת היוצאת כחבר הכנסת הנכנסת, או שנבצר ממנו למלא תפקידו כאמור בסעיף קטן (א), יבוא במקומו הותיק מבין חברי הכנסת שכיהנו כסגני יושב-ראש בכנסת היוצאת;

(ג) לא נבחרו יושב-ראש הכנסת היוצאת ואף אחד מסגניו כחברי הכנסת הנכנסת, או שנבצר מהם למלא תפקידם כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), יבוא במקומם הותיק בחברי הכנסת שאינו שר או סגן-שר;

(ד) היו שני חברי כנסת או יותר בעלי ותק שווה, על-פי סעיפים קטנים (ב) או (ג), יבוא לענין זה המבוגר מביניהם."

<u>דברי הסבר</u>

סעיף 13 לחוק יסוד הכנסת בנוסחו היום, קובע הוראות לענין פתיחת הכנסת, לאחר הבחירות, כאשר עדין לא נבחר יושב-ראש לכנסת שנבחרה.

בסעיף נקבע כי "הכנסת תיפתח על-ידי נשיא המדינה, ובהיעדרו - על-ידי זקן חברי הכנסת הנוכחים; פתח נשיא המדינה, ימסור את הנהלת הישיבה לזקן חברי הכנסת הנוכחים."

2,7

במקביל לסעיף זה נקבעה בסעיף 4 לתקנון הכנסת הוראה לענין ניהול ענייני הכנסת עד לבחירת היושב-ראש, וגם הוא קובע, על-פי אותו עקרון "(א) עד לבחירת יושב-ראש הכנסת ימלא זקן חברי הכנסת את תפקידו של היושב-ראש. (ב) נתפנתה משרה של יושב-ראש הכנסת או אחד הסגנים, ייבחרו ממלאי מקומם."

כשיתקבל תיקון סעיף 13 לחוק היסוד, יהיה, איפוא, צורך לתקן את סעיף 4 לתקנון הכנסת, כדלקמן:

"ממלאי מקום 4(א) עד לבחירת יושב-ראש הכנסת ימלא יושב-ראש הכנסת היוצאת את תפקידו של היושב-ראש; לא נבחר יושב-ראש הכנסת היוצאת כחבר של הכנסת הנכנסת או נבצר ממנו למלא תפקידו של היושב-ראש, יבוא במקומו לענין זה חבר הכנסת כאמור בסעיף 13 לחוק יסוד: הכנסת.

(ב) נתפנתה משרה של יושב-ראש הכנסת או אחד הסגנים, ייבחרו ממלאי מקומם."

הוראות החוק והתקנון נוסחו בהנחה שפתיחת הכנסת הוא אקט חגיגי וקצר ביותר, לא נצפתה האפשרות שבחירת יו"ר הכנסת לא תתבצע בישיבה הראשונה; ואין ספק שאם בחירת היו"ר מתמהמהת - בשל סיבות הקשורות במהלכים הפוליטיים הדמוקרטיים - כפי שאירע לאחר הבחירות האחרונות - יש צורך לשקול מהו ההסדר הראוי למילוי מקומו.

מוצע, איפוא, שיו"ר הכנסת היוצאת, אם נבחר לכנסת הכנסת, ימשיך, על דרך רציפות, לכהן כיו"ר הכנסת עד לבחירת היו"ר החדש. זהו ההסדר הרצוי ביותר, בעיקר מאחר שעל-פי התקנון שהוא גם האיש המופקד על ענייני הכנסת, עד לבחירת היו"ר החדש.

במקרה שהיו"ר לא נבחר לכנסת הנכנסת או שנבצר ממנו למלא תפקיד זה, מוצע, על-פי אותו ההגיון, שיבוא במקומו אחד מסגניו שנבחרו לכנסת החדשה.

הסדר כזה יבטיח פתרון, על פי המשוער, במרבית המקרים.

במקרים שגם שתי אלטרנטיבות אלה לא יעלו את המועמד למילוי תפקיד יו"ר הכנסת, וכדי שבכל מקרה יהיה הפתרון אוטומטי, מוצע שכאפשרות אחרונה ייקבע לתפקיד זה הותיק מבין חברי הכנסת. גם במקרה זה, סבורים המציעים, עדיף מבחן הותק, על מבחן הגיל, לענין הכניסה, ולו קצרה, לנעלי יו"ר הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס. 22)
הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צבן (מס. ב')

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס. 22) של חבר הכנסת יאיר צבן, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 5חק

הכנסת השתים-עשרה

<u>הצעת חוק של ח"כ יאיר צבן</u>

ב'

חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 22)

1. במקום סעיף 13 לחוק יסוד הכנסת, יבוא:

"פתיחת הכנסת

13 (א) הכנסת תיפתח על-ידי נשיא המדינה, ובהיעדרו - ע"י יושב הראש הזמני. פתח נשיא המדינה, ימסור את הנהלת הישיבה ליושב הראש הזמני.

(ב) יושב-הראש הזמני יהיה הוותיק מבין חברי הכנסת שהוא חבר בסיעה הגדולה, והוא איננו שר. בהעדרו של יושב-הראש הזמני כאמור, ימלא את מקומו הוותיק מבין חברי הכנסת שהוא חבר בסיעה השניה בגודלה, והוא איננו שר. בהעדרו של ממלא המקום כאמור, ימלא את מקומו הוותיק מבין חברי הכנסת שהוא חבר בסיעה הגדולה שאיננו יושב-הראש הזמני, והוא איננו שר.

(ג) היו שתי הסיעות הגדולות שוות בגודלן והוותיקים בשתיהן בעלי וותק שווה - יהיה יושב-הראש הזמני המבוגר משניהם, ויחולו הוראות בסעיף זה בשינויים המחוייבים."

2. בסעיף 14 לחוק יסוד: הכנסת -

במקום המלים: "זקן חברי הכנסת", יבוא:

"יושב-הראש הזמני או ממלא מקומו, כאמור בסעיף 13."

3. בסעיף 20א. לחוק יסוד: הכנסת -

אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם אם הנסיבות האמורות בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג) נתקיימו לגבי יושב-ראש הזמני או ממלא מקומו כאמור בסעיפים 13 ו-14."

ד ב ר י ה ס ב ר

מן הראוי שהכנסת תיפתח על-ידי מי שהוא בקיא, רגיל ומנוסה בחיי הכנסת.

מן הראוי שהכנסת תיפתח תוך התחשבות בהיבט הדמוקרטי ומתן משקל לגודל התמיכה שקיבלה כל סיעה בבחירות.

כפי שמלמד נסיון העבר ניתנו פרשנויות סותרות למונח "זקן חברי הכנסת", המצוי בחוק עתה.

התיקון המוצע ימנע תופעות מקריות חריגות וימנע מצב בו מי שאיננו בקיא בחייה ישמש בפועל כיושב-ראש הכנסת עד לבחירת יושב-הראש - מצב העלול, על-פי נסיון העבר, להמשך חודשים רבים עד אשר יושלמו המגעים בין הסיעות לבחירת יושב-הראש.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

<u>הצעת חוק יסוד הכנסת (תיקון מס. 10)</u>
<u>הצעת חוק פרטית של ח"כ דוד ליבאי (מס. י"ב)</u>

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס. 10) של חבר הכנסת דוד ליבאי, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר המשטרה ושר האנרגיה והתשתית הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ג. שר המשפטים הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 6חק

הכנסת השתים-עשרה

הצעת חוק של ח"כ דוד ליבאי

י"ב

חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 10), התשמ"ט-1988

החלפת סעיפים 13 ו-14

1. במקום סעיפים 13 ו-14 לחוק יסוד: הכנסת יבוא

"מילוי תפקיד יושב-ראש הכנסת

13. היושב-ראש של הכנסת היוצאת ינהל את ישיבות הכנסת עד לבחירת יושב ראש הכנסת, ובהעדרו - זקן הסגנים של יושב ראש הכנסת היוצאת; ובלבד שאם היושב ראש של הכנסת היוצאת או זקן סגניו אינו חבר הכנסת לא יהיו לו החובות, הזכויות והחסינויות של חבר הכנסת, למעט אלה שייקבעו בתקנון הכנסת.

הצהרת האמונים של חברי הכנסת

14. פתח יושב ראש הכנסת היוצאת, או זקן סגניו (להלן-היושב ראש) את ישיבתה הראשונה של הכנסת יזמין את נשיא המדינה לשאת את דבריו ולאחריהם יקרא היושב ראש בפני חברי הכנסת את הצהרת האמונים הבאה:

"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת"

כל אחד מחברי הכנסת יקום, בזה אחר זה, ויצהיר:

"מתחייב אני".

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק קובע כי את ישיבת הפתיחה של הכנסת ינהל "זקן חברי הכנסת הנוכחים", שינהל גם את ישיבותיה הבאות עד לבחירת יושב ראש הכנסת. כדי למנוע מצבים אפשריים מעוררי מחלוקת ואף מביכים, כאשר זקן חברי הכנסת חסר לחלוטין נסיון פלרמנטרי, או, שהוא מסיעה קטנה, שמצעה שרוי במחלוקת עד כדי כך, שחברי הכנסת מסיעות אחרות מסרבים להשבע בישיבה שהוא מנהל, באה הצעת חוק זו לקבוע, שמי שכיהן כיושב ראש הכנסת היוצאת, ינהל את ישיבות הכנסת עד לבחירת יושב ראש קבוע לכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

<u>הצעת חוק יסוד הכנסת (תיקון - שיטת הבחירות), התשמ"ט-1988</u>
<u>הצעת חוק פרטית של ח"כ אמנון רובינשטיין ואברהם פורז (מס. ט"ז)</u>

מוגשת בזה הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון - שיטת הבחירות), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת אמנון רובינשטיין ואברהם פורז, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר הפנים ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 7חק

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אמנון רובינשטיין
אברהם פורז

ט"ז

חוק יסוד: הכנסת (תיקון - שיטת הבחירות), התשמ"ט-1988

החלפת סעיף 4

1. במקום סעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת 1), יבוא:

שיטת הבחירות

4. (א) הכנסת תבחר בבחירות כלליות, ישירות, שוות וחשאיות, לפי חוק הבחירות לכנסת.

(ב) שמונים חברי הכנסת ייבחרו בבחירות אזוריות יחסיות ב-20 אזורי בחירה, ובכל אזור ייבחרו ארבע חברי כנסת. ארבעים חברי כנסת ייבחרו ברשימה ארצית.

(ג) אזורי הבחירה ייקבעו ע"י שלושה שופטים של בית המשפט העליון שייבחרו על-ידי חבר שופטיו, השטח של כל אזור בחירה יהיה רצוף ובכל אחד מאזורי הבחירה יהיה מספר בוחרים שווה ככל האפשר.

(ד) 40 חברי הכנסת ברשימה הארצית ייבחרו לפי מספר הקולות היחסי שקיבלה הרשימה בכל אזורי הבחירה, מתוך הרשימה הארצית שהוגשה על-ידי אותה רשימה. קולות שניתנו לרשימת מועמדים באזורי הבחירה לא ישתתפו במנין הקולות של הרשימה הארצית.

(ה) אין לשנות סעיף זה אלא ברוב חברי הכנסת.

---

1) ס"ח התשי"ח, עמ' 69.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת-חוק הדיינים (תיקון) (שיפוט משמעתי), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צבן (מס. מ')

מוגשת בזה הצעת-חוק הדיינים (תיקון) (שיפוט משמעתי), התשמ"ט-1988 של ח"כ י. צבן, אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר המשטרה ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעתה של ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 8חק

הכנסת השתים עשרה

<u>הצעת חוק של ח"כ יאיר צבן</u>

מ'

חוק הדיינים (תיקון) (שיפוט משמעתי), התשמ"ט-1988

החלפת סעיף 20

1. במקום סעיף 20 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955 [1] (להלן - החוק העיקרי), יבוא:

"בית דין משמעתי

20. (א) כל דיין יהיה נתון לשיפוטו של בית-דין משמעתי.

(ב) בית-הדין המשמעתי יהיה של חמישה והם: שלשה שופטים של בית המשפט העליון שמינה נשיאו ושני דיינים שמינה נשיא בית הדין הרבני הגדול או שלשה והם: שני שופטים של בית המשפט העליון שמינה נשיאו ודיין אחד שמינה נשיא בית הדין הרבני הגדול, הכל כפי שנשיא בית המשפט העליון יקבע לכל ענין.

(ג) נשיא בית המשפט העליון ימנה את אחד משופטי בית המשפט העליון להיות אב בית הדין המשמעתי."

תיקון סעיף 21

2. בסעיף 21 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים".

תיקון סעיף 22

3. בסעיף 22 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים".

---

1) ס"ח התשט"ו, עמ' 68; התש"ם, עמ' 94.

ד ב ר י - ה ס ב ר

בשנים האחרונות נחשפו מספר פרשות של התנהגות דיינים שאינה הולמת מעמדו של דיין בישראל: על הפרק עלתה שאלת העמדתם לדין משמעתי ואז התברר כי קיים קושי מהותי בפני השר לעניני דתות והעומדים בראש המערכת הדיינית במימוש סמכותם להעמדה לדין משמעתי (סעיפים 20-22 לחוק הדיינים). לפיכך מוצע בזאת להעביר את הסמכות האמורה לשר המשפטים ולקבוע בחוק, כי הרכב בית הדין המשמעתי לדיינים יכלול שלושה שופטים של בית המשפט העליון ושני דיינים, או שני שופטים ודיין אחד, הכל כפי שיקבע נשיא בית המשפט העליון בכל עניין.

הרכב זה מייצג איזון נאות בין נקודת הראות המשפטית הכללית לבין ההיבט המיוחד של המערכת הדיינית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסליו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

הצעת חוק השבות (תיקון מס. 3 - גיור כהלכה), התשמ"ט-1988
(מס. י"א)

מוגשת בזה הצעת-חוק השבות (תיקון - גיור כהלכה), התשמ"ט-1988, של קבוצת חברי כנסת (מס. י"א), אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר התקשורת ושר המשטרה הודיעו הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 9חק

שרות_הצחפ_1153

הכנסת השתים-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת : איתן מיכאל
דיין שלמה
הלפרט שמואל
ורדיגר אברהם
לוי יצחק
מזרחי אליעזר
פורת חנן
פלדמן זאב משה
פרוש מנחם
שאקי אבנר חי

י"א

חוק השבות (תיקון מס' 3 - גיור כהלכה), התשמ"ט-1988

תיקון סעיף 4

1. בסעיף 4 ב' לחוק השבות תש"י-1950, אחרי "שנתגייר" יבוא "כהלכה".

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום ב' באדר ב' תש"ל (10.3.70) חוקקה הכנסת את "חוק השבות (תיקון מס' 2), תש"ל-1970" (ס"ח תש"ל עמ' 34).

סעיף 4 ב' המגדיר את המושג "יהודי" קובע: "לענין חוק זה "יהודי" - מי שנולד לאם יהודה או שנתגייר והוא איננו בן דת אחרת"; לא "שנתגייר כהלכה", אלא "שנתגייר" סתם. והואיל והמושג "גיור" הוא מושג הלכתי והדבר לא הובר בצורה חד-משמעית בחוק הקיים, באה הצעת התיקון להבהיר זאת באופן שיוכר רק גיור כהלכה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

- 18 -

הצעת חוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין)(תיקון - שיפוט בעניני גיור), התשמ"ט-1988 (מס. י"ח)

מוגשת בזה הצעת חוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין) (תיקון - שיפוט בעניני גיור), התשמ"ט-1988, חברי כנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן (מס. י"ח), אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. השר לעניני דתות ושר הפנים הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ג. שר המשטרה הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 10חק

הכנסת השתים-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אריה גמליאל
שלמה דיין
יאיר לוי
יוסף עזרן

י"ח

חוק שיפוט בתי הדין הרבניים
(נישואין גרושין)(תיקון - שיפוט בעניני גיור), התשמ"ט-1988

תיקון שם החוק

1. בחוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין) התשי"ג-1953 (להלן - החוק העיקרי) בשם החוק, במקום "(נישואין וגירושין)" יבוא "(נישואין, גירושין וגיור)".

הוספת סעיף 5א

2. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

שיפוט בעניני גיור

"5א. (א) לבית-דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בעניני גיור ואישור יהדות.

(ב) לא ייערך גיור בישראל אלא ע"י בית דין רבני.ועניין,

(ג) גיור שנערך מחוץ לישראל יהיה טעון לכל דבר ועניין, אישור של בית דין רבני.

(ד) לא יירשם אדם שגוייר כיהודי במסמך רשמי כלשהו אלא על-פי תעודת גיור מאת בית-דין רבני, או אישור של בית דין רבני לגבי גיור שנערך מחוץ לישראל."

ד ב ר י - ה ס ב ר

חוק שיפוט בתי-דין רבניים קבע את סמכותם הייחודית של בתי-הדין הרבניים בענייני נישואין וגרושין, אך משום מה לא כלל את סמכות בתי-הדין הרבניים בענייני גיור.

מוצע איפוא, להסדיר בחוק, את נושא הגיור באופן שייקבע כי נושא זה הוא בסמכות בלעדית של בית-דין רבני, וכי כל גיור שנערך מחוץ לישראל טעון אישור של בית-דין רבני.

כן נקבע כי בכל מסמך רשמי של מדינת ישראל אדם שנתגייר יירשם כיהודי אך ורק אם גוייר ע"י בית-דין רבני או שגיורו אושר ע"י בית-דין רבני.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת חוק לתיקון פקודת העדות הדתיות (המרה) (רישום בפריט דת) התשמ"ט-1988, (מס. י"ט)

מוגשת בזה הצעת חוק לתיקון פקודת העדות הדתיות (המרה) (רישום בפריט דת), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן (מס. י"ט) אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. השר לענייני דתות ושר הפנים הודיעו כי הם תומכים בהצעת החוק.

ג. שר התקשורת ושר המשטרה הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 11חק

הכנסת השתים-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אריה גמליאל
שלמה דיין
יאיר לוי
יוסף עזרן

י"ט

חוק לתיקון פקודת העדות הדתיות (המרה) תיקון - רישום בפריט דת),
התשמ"ט-1988

הוספת סעיף 1א' 1. בפקודת העדות הדתיות (המרה) (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 1 יבוא:

"הגדרות 1א. בפקודה זו, "ראש העדה הדתית" -

(1) ביהודים - הרבנים הראשיים בישראל;

(2) במוסלמים ובדרוזים - נשיא בית הדין הדתי לערעורים;

(3) בנוצרים ובאחרים - נשיא ביה"ד הדתי לערעורים המוכר על פי כל דין; ובאין בית דין כזה - כהן הדת בעל המעמד הרם ביותר."

הוספת סעיף 2א 2. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

"רישום בפריט דת 2א. (א) לא ייעשה רישום על פי חוק, של דתו של אדם הנמצא בישראל, אם היא שונה מדתו ביום לידתו, או שהיה חסר דת ביום לידתו - אלא על-פי תעודת אישור כאמור בסעיף 2.

(ב) לענין סעיף קטן (א) אין נפקא מינה אם הרישום הוא רישום ראשון, או רישום אחר."

תחילת תוקף 3. תחילתו של חוק זה מיום קבלתו בכנסת.

---

1) וא"י, פרק קכ"ז, כרך ב', עמ' (ע) 1269,
(א) 1294; ע"ר 1588, 1947, תוס' א' עמ'
(ע) 121, (א)174.

ד ב ר י - ה ס ב ר

עניני המרת דת ועדה דתית מוסדרים בארץ ע"י פקודת העדות הדתיות (המרה) משנת 1927. לאחר שלאחרונה נתעוררו ספיקות משפטיים אודות תוקפם של כמה מההסדרים הקבועים בפקודה ביחס לדתות שונות שאינן עדה דתית מאורגנת - מוצע בזה להבהיר את הדברים באמצעות חקיקה.

מוצע להוסיף לפקודה הגדרות שיבהירו תחולתה לגבי כל בני הדתות בארץ והגדרה ברור מיהו ראש העדה הדתית לגבי כל אחת מהדתות.

כמו כן מוצע להרחיב את הפקודה לגבי כל רישום של שינוי דת על פי חוק שהוא. הפקודה תחול בכל מקרה שהמדובר הוא על רישום דתו של אדם שדתו שונה מדתו ביום לידתו או שביום לידתו היה חסר דת.

יש לציין שלנקבע בפקודה השפעה עקיפה גם על רישום לאום במירשם האוכלוסין מאחר ועל פי הגדרת יהודי שבחוק השבות ניתן לרשום כיהודי רק מי שאינו בן דת אחרת וכל עוד אין רישום יהודי בפריט הדת יעוכב גם הרישום יהודי בפריט הלאום.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת חוק לסיוע באכיפת חוקי עזר מקומיים, התשמ"ט-1988
(מס. כ"א)

מוגשת בזה הצעת חוק לסיוע באכיפת חוקי עזר מקומיים, התשמ"ט-1988, של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר התקשורת, שר האנרגיה והתשתית ושר המשטרה הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 12חק

03/0713/A/024

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אריה גמליאל
שלמה דיין
יאיר לוי
יוסף עזרן

כ"א

הצעת חוק לסיוע באכיפת חוקי עזר מקומיים, התשמ"ט-1988

הגדרות 1. בחוק זה -

"חוק עזר" - כמשמעותו בפקודת העיריות (נוסח חדש);
בפקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש);
בחוק הרשויות המקומיות (הסמכה מיוחדת), התשי"ז-1956.

"השר"- שר הפנים;
ה"מפקח הארצי על אכיפת חוקי העזר" - פקיד משרד הפנים שהשר מינהו לתפקיד זה;

"רשות מקומית" - עיריה, מועצה אזורית או מועצה מקומית.

אכיפת חוקי-עזר 2. אם לדעת השר אין רשות מקומית אוכפת את חוקי העזר החלים בתחומה, כולם או מקצתם, לגבי הכלל או לגבי מקרה מיוחד, רשאי הוא לפעול כדלקמן:

(1) להתרות ברשות המקומית כי אם תוך 30 יום לא תנקוט בכל הצעדים הדרושים לאכיפת חוקי העזר הללו שאין היא אוכפת אותם כראוי, יועברו סמכויותיה לאכיפתם לסמכותו המקבילה של המפקח הארצי על אכיפת חוקי העזר;

(2) חלפי 30 יום והרשות המקומית לא נקטה להנחת דעת השר בכל הצעדים הנחוצים לאכיפת חוקי העזר כאמור, יסמיך השר את המפקח הארצי על אכיפת חוקי העזר לאכוף את חוקי העזר האמורים, כולם או מקצתם, לגבי הכלל או לגבי מקרה מיוחד. סמכותו זו של המפקח הארצי על אכיפת חוקי העזר תהא במקביל לסמכות שישנה לרשות המקומית ויהיו לו כל הסמכויות הכוחות והאמצעים שישנם לרשות המקומית, כדי לאכוף ציות לחוקי עזר;

- 2 -

(3) המשטרה תדאג לביצוע של כל צו מינהלי שניתן בסמכות על ידי המפקח הארצי על אכיפת חוקי עזר וכן תטפל באכיפת צווים ופסקי דין שינתנו על ידי רשויות המשפט, כתוצאה מפניות המפקח הארצי על אכיפת חוק עזר.

הסמכות 3. (א) השר רשאי להסמיך אנשים או גופים ציבוריים שיעסקו בפיקוח על אכיפת חוקי עזר שבתחומי רשות מקומית מסויימת, כולם או מקצתם.

(ב) למי שהוסמך לפי סעיף קטן (א) על אכיפת חוקי העזר האמורים תהיינה, לצורך הפיקוח על אכיפת החוקים, כל הסמכויות של פקח עירוני והגופים הללו יהיו מוסמכים להגיש תביעות לבית המשפט המוסמך בגין עבירות על חוקי העזר האמורים.

הודעות 4. הודעות מטעם השר על הסמכת המפקח הארצי לאכיפת חוקי עזר, לטפל באכיפת חוקי עזר מסוימים בתחומה של רשות מסוימת והודעות מטעם השר על הסמכת אנשים או גופים ציבוריים לעסוק בפיקוח על אכיפת חוקי עזר מסוימים בתחומה של רשות מסוימת, יפורסמו ברשומות.

ביצוע ותקנות 5. השר ממונה על ביצוע החוק והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

נוצר מצב מדאיג ביותר כשרשויות מקומיות אינן מטפלות באכיפת חוקי עזר שנחקקו על ידן והמחייבים בתחומן. דבר זה עושה פלסתר את שלטון החוק בישראל ואף פוגע קשות בסדרי החיים ובאיכות החיים של תושבי המדינה.

מוצעים בזה שתי דרכים כדי לסייע לרשויות המקומיות למלא את תפקידן לאכיפת חוקי העזר שבתחומן:

א. שר הפנים יוסמך במקרים שכאלה להטיל על המפקח הארצי על אכיפת חוקי עזר שבמשרדו לטפל באכיפת חוקי העזר שאינם נאכפים. זאת רק לאחר שהתרה ברשות המקומית על כך שאינה ממלאת את תפקידה בנדון והיא לא נענתה גם להתראה.

המשטרה תדרש לבצע את האכיפה של צווים ופסקי דין הקשורים בביצוע האכיפה של חוקי עזר ע"י המפקח הארצי על אכיפת חוקי העזר, מאחר ולרשותו אין את המנגנון העירוני שצריך לטפל בענין.

ב. יתאפשר לשר להסמיך אנשים או גופים לסייע לרשות המקומית בפיקוח על אכיפת חוקי עזר בתחומי רשות מקומית מסויימת, כולם או מקצתם. למפקחים מטעם גופים אלה יהיו הסמכויות של פקח עירוני והגופים יהיו רשאים אף להגיש לביהמ"ש המוסמך תביעות כנגד עבריינים על חוקי העזר.

הכוונה לאפשר הסמכה בעניני איכות הסביבה לגופים כמו מלר"ז, או גופים התנדבותיים אחרים שניתן לסמוך על פעילותם. בעניני אכיפת חוק העזר בנושא פתיחת עסקים וסגירתם, בפרט בקשר עם השבת, וכן לענין אכיפת איסור מכירות חזיר, ניתן להסמיך את המועצות הדתיות. בעניני נקיון ותברואה של בתי עסק ניתן להסמיך ארגוני צרכנים. ובכלל, אפשר לענין בביצוע של האכיפה של חוקי העזר השונים, אירגונים התנדבותיים שיעזרו בביצוע האכיפה של החוק ע"י פיקוח וכן ע"י הגשת תביעות משפטיות כנגד העבריינים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

<u>הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - תחבורה ציבורית), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ א. מזרחי (מס. מ"א)</u>

מוגשת בזה הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - תחבורה ציבורית), התשמ"ט-1988 של חבר הכנסת אליעזר מזרחי, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית, שר המשטרה, שר התחבורה ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 13חק

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת אליעזר מזרחי

מ"א

חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - תחבורה ציבורית),
התשמ"ט-1988

תיקון סעיף 9א

1. בסעיף 9א לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 [1], אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) בימי מנוחה כאמור לא יופעלו קוי תחבורה ציבורית מתחנות מוצא למקומות יעד קבועים, הן בתשלום והן ללא תשלום. סעיף קטן זה לא יחול לגבי רשות מקומית שרוב תושביה אינם יהודים; והוא הדין לגבי רובע של רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (ד)".

וסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יתוקנו ויסומנו בהתאם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לאחרונה נעשו נסיונות לארגן תחבורה ציבורית ולהפעיל בשבת קוי אוטובוסים שלא פעלו עד כה.

החוק המוצע בא למנוע נסיונות אלה.

---

1. ס"ח התשי"א, עמ' 204; התשכ"ט, עמ' 54 ועמ' 78; התשל"א, עמ' 69; התש"ם, עמ' 135; התשמ"א, עמ' 124; התשמ"ג, עמ' 62.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
ו' בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (סייגים לעבודה בשבת),
התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. כ')

מוגשת בזה הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (סייגים לעבודה בשבת), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן, אשר הועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה ל"נ:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית, שר המשטרה ושר המשפטים הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 14חק

הכנסת השתים-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אריה גמליאל
שלמה דיין
יאיר לוי
יוסף עזרן

כ'

חוק שעות עבודה ומנוחה (סייגים לעבודה בשבת), התשמ"ט-1988

אחרי סעיף 12 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 1), יבוא:

"הגבלת שכר לעובדים 12א. ניתן היתר לעבודה בשבת ובמועדי ישראל, לא ישולם שכר מעבר למשתלם לאותם עובדים בעד עבודה דומה בשעות העבודה הרגילות.

"סייג לתביעה 12ב. לא ניתן היתר לעבודה בשבת ובמועדי ישראל, יהא בית הדין לעבודה מנוע מלדון בכל תביעת שכר או זכויות עובדים הקשורה בעבודת עובדים העובדים במפעל ללא היתר כחוק."

---

1) ס"ח התשי"א, עמ' 204.

ד ב ר י ה ס ב ר

אחת הסיבות לריבוי עבודה בשבתות ובמועדי ישראל היא השכר הגבוה שמשתלם לעובדים בשבתות ובמועדי ישראל. מעבידים ועובדים מנצלים עובדה זו כדי להעלות את שכר העובדים שלא על פי מדיניות השכר של הממשלה, במסגרת הסכמי העבודה הקיימים.

יש להפסיק תופעה זו העושה פלסתר את הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה והגורמת למתן היתרים לעבודה בשבת ללא כל הצדקה, גם על פי החוק.

עוד מוצע, כדי להביא לשיתוף פעולה של העובדים באכיפת החוק, כי בתי הדין לעבודה יהיו מנועים מלדון בכל תביעת שכר או זכויות עובדים שקשורה עם עבודה בימי המנוחה שלא ניתן לה היתר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת-חוק למניעת ביזוי המדינה ופגיעה ברגשות תושביה, התשמ"ט-1988
(מס. כ"ד)

מוגשת בזה הצעת-חוק למניעת ביזוי המדינה ופגיעה ברגשות תושביה, התשמ"ט-1988, של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן, שהועלתה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת-החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88), אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, שר המשפטים, שר התקשורת, שר האנרגיה והתשתית ושר המשטרה הודיעו כי הם מתנגדים להצעת החוק.

ג. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת-החוק.

ה. בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעתה של ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 15חק

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת: אריה גמליאל
שלמה דיין
יאיר לוי
יוסף עזרן

כ"ד

חוק למניעת ביזוי המדינה ופגיעה ברגשות תושביה,
התשמ"ט-1988

הגדרות

1. בחוק זה -

"קופה ציבורית" - קופה של רשות ממשלתית או מקומית או של כל גוף אחר המקבל הקצבות של המדינה ואלו מהוות יותר מרבע של תקציבו.

מניעת תקציבים מגורמים המטיפים נגד ערכים יסודיים של החברה בישראל

2. לא ינתנו תקציבים מקופה ציבורית לתיאטרונים, מפיקי מחזות, הצגות וסרטים, כשהמחזות והסרטים המוצגים בהם, או המופקים על ידם, כולם או חלקם, כוללים הטפה נגד ערכים יסודיים של המדינה או של עם ישראל, או שכלולים בהם דברים הפוגעים ברגשות הציבור הישראלי או חלק ממנו.

הקמת ועדה ציבורית לבדיקת תלונות

3. (א) שר הפנים יקים ועדה ציבורית מייעצת מורכבת מאישי תרבות ורוח אשר תדון בתלונות של הציבור כנגד תיאטרונים ומפיקי הצגות וסרטים שתוכן הצגותיהם, כולו או חלקו, מטיף נגד ערכיה היסודיים של המדינה או של עם ישראל, או שכלולים בהצגה או בסרט דברים הפוגעים ברגשות הציבור הישראלי או חלק ממנו.

(ב) המליצה הועדה לפני שר הפנים על הצגה מסוימת או על סרט מסויים, שהם כוללים הטפה נגד ערכים יסודיים של המדינה או של עם ישראל, או שכלולים בהצגה או בסרט דברים הפוגעים ברגשות הציבור הישראלי או חלק ממנו, וקיבל שר הפנים את המלצתה, יפרסם על כך הודעה ברשומות.

(ג) פורסמה ברשומות הודעה כאמור יחולו לגבי הגורמים הקשורים בהפקת המחזה או הסרט הוראות סעיף 2.

ביצוע ותקנות

4. שר הפנים ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בקשר לכך.

ד ב ר י ה ס ב ר

לאחרונה התרבו בארץ מחזות וסרטים המופקים מכספי הציבור אך מכילים הטפות נגד ערכים יסודיים של המדינה, או של עם ישראל, או שכלולים בהם דברים הפוגעים ברגשות הציבור הישראלי או חלק ממנו. חלק מהצגות אלה אף מוצגים בחו"ל וגורמים להגברת גל האטישמיות וההסתה נגד המדינה.

מוצע בזה למנוע ממחזות וסרטים אלה, ממפיקיהם ומהתיאטרונים המציגים אותם, תמיכה מכספי הציבור.

אין כוונת הצעת חוק זו להתערב בחופש ההצגה של המחזות והסרטים, דבר הנתון לפיקוחה של הצנזורה, אלא למנוע הקצבות מכספי הציבור למחזות וסרטים המכוונים נגד ערכיו היסודיים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט - 5.12.88

הצעת-חוק זכות האדם על גופו, התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ מ. בר-זוהר (מס. מ"ד)

מוגשת בזה הצעת-חוק זכות האדם על גופו, התשמ"ט-1988 של חבר הכנסת מ. בר-זוהר, אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגשת על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת-החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ט (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר המשטרה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר הבריאות הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק מן הנימוקים הבאים:

"נושא זה מוסדר כיום הן בתקנות והן בכללי האתיקה המקצועית המקובלים.

בתוספת השניה לתקנות בריאות העם (טופסי הסכמה), התשמ"ד-1984 נקבע כי הרופא ימסור לחולה הסברים על הצורך בביצוע ניתוח "לרבות על דרכי הטיפול החלופיות האפשריות בנסיבות המקרה.."

גם בפסיקה הובהר הצורך במתן הסבר בנדון."

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 16חק

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת מיכאל בר-זוהר
מ"ד

חוק זכות האדם על גופו, התשמ"ט-1988

הגדרות 1. בחוק זה -
"בוגר" - איש או אשה, בריאים בנפשם, שמלאו להם שמונה עשרה שנים.

זכות אדם על גופו 2. לאדם הבוגר זכות בלעדית על גופו. זכות זו אינה חלה על פעולות העלולות לגרום פגיעה גופנית עצמית או סיכון חייו של אדם בידי עצמו.

הצגת דרכי טיפול 3. א. רופא, הממליץ בפני חולה לעבור ניתוח בו ייכרת אבר מאברי גופו, חייב להציג בפני החולה גם את הדרכים האחרות בהן ניתן לטפל במחלתו.
ב. רופא, הממליץ בפני חולה על שיטת טיפול ללא ניתוח, חייב להודיע לו אם ניתן לטפל במחלתו גם באמצעות ניתוח או בדרכים אחרות.

המלצת רופא 4. רופא רשאי להמליץ בפני חולה על דרך הטיפול הנראית לו, אולם עליו לוודא תחילה שהחולה קיבל הסבר מלא על שיטות הטיפול האחרות.

חתימה על הצהרה 5. לפני ניתוח או לפני טיפול בשיטה אחרת יחתום החולה על הצהרה הקובעת כי שיטות הטיפול השונות במחלתו הובאו לידיעתו, והוא מסכים לשיטה שתינקט, כלומר - לניתוח או לטיפול ללא ניתוח.

טיפול במצב חירום 6. הסעיפים 5-2 לא יחולו במצב חירום. לענין סעיף זה "מצב חירום" - מצב בו על הרופא לטפל בחולה בלחץ זמן, כשנשקפת סכנה לחייו או עלול להיגרם נזק בלתי הפיך לבריאותו, ואין באפשרות הרופא לבקש את הסכמת החולה בדבר שיטת הטיפול במחלתו או בפציעתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

רופאים שונים דוגלים בשיטות טיפול שונות לאותה מחלה. רופאים שונים נוהגים להמליץ בפני החולים על שיטות הטיפול הנראות בעיניהם. יחד עם זאת, יש מקרים רבים בהם הרופא אינו מגלה לחולה שיש גם שיטות טיפול אחרות במחלתו, אם מתוך שאינו דוגל בשיטות האחרות ואם משום שאין בידיו מידע מספיק בקשר אליהן.

תופעה זו בולטת במחלת הסרטן, ובמיוחד - סרטן השד אצל נשים. לא אחת ממליצים רופאים בפני נשים נגועות בסרטן שד לכרות את שדן, ומחתימים אותן על הסכמה לכך, מבלי אף להביא לידיעתן שבמקרים מסוימים, כשהגידול הוא עוד בשלבי התפתחות ראשוניים, ניתן לרפאו על ידי הקרנות ואמצעים אחרים. באותם מקרים בהם קיימת אמנם שיטת טיפול אחרת, יש בשיגרה הנהוגה פגיעה חמורה בזכות היסודית של האשה על גופה ובזכותה לבחור בשיטת הטיפול הנראית לה.

הנסיון הרפואי בארץ ובחו"ל מגלה, שכאשר מובאות בפני האשה השיטות השונות לטיפול במחלתה, היא קובעת את החלטתה על פי שיקולים שונים, ואיננה בהכרח בוחרת בשיטה אחת באורח בלעדי. אולם השיקולים הללו חייבים להיות שיקוליה של האשה, כי היא האדון על גופה.

כן הדבר לגבי מחלות אחרות, מהן סובלים גברים ונשים, והחוק המוצע חל על גברים ונשים כאחת.

עם התקדמות הרפואה נוצרות ללא הרף שיטות טיפול חדשות, ולחולה הבוגר יש זכות לדרוש ולקבל מידע מלא על הדרכים השונות, והיותר מתקדמות, לטיפול במחלתו. רק על סמך מידע כזה הוא יכול לבחור בדרך הטיפול הנראית לו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
הונחה על שלחן הכנסת ביום
כו' בכסליו התשמ"ט - 5.12.88

<u>הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון - פטור בשל שכר לעובדי בתי חולים), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של מ. פרוש (מס. ל"ג)</u>

מוגשת בזה הצעת חוק מס ערך (תיקון - פטור בשל שכר לעובדי בתי חולים), התשמ"ט-1988, של ח"כ מ. פרוש, (מס. ל"ג), אשר הועלתה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ח (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה, והממונה על התקציבים.

ב. שר הבריאות הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר האוצר הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק מן הנימוקים הבאים:

"1. עיקרון יסוד בחוק מע"מ הוא בסיס מס רחב ללא פטורים. עקרון זה מאפשר גביה ללא עיוותים וברמת יעילות גבוהה יחסית.

2. מתן פטור לבתי חולים יביא לבקשות פטור נוספות גם לגבי עוסקים רגילים בענף הרפואה (רפואת שיניים, רפואה פרטית, ביקור אצל רופא במרפאה ציבורית).

בתוך ענף הרפואה יווצרו עיוותים לדוגמא:

הטלת מס שונה לגבי ביקור אצל רופא בבית חולים לעומת ביקור אצל רופא במרפאה של קופת חולים ציבורית או רופא פרטי.

3. מתן פטור לחלק כלשהו בענף הרפואה יביא לבקשות להענקת פטור למוסדות חיוניים אחרים הפועלים במסגרת של מלכ"ר כגון: מוסדות המטפלים בנכים, זקנים, פעולות סעד שונות וכו'.

4. קבלת הצעת החוק כרוכה באבדן הכנסות משמעותי."

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

<u>נספח 17 חק</u>

הכנסת השתים עשרה

<u>הצעת חוק של ח"כ מנחם פרוש</u>

ל"ג

חוק מס ערך מוסף, (תיקון - פטור בשל שכר לעובדי בתי חולים),
התשמ"ט-1988

תיקון סעיף 1. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו1975 1), בסוף סעיף 35 יבוא:

35

"(ג) מלכ"ר פטור מהמס שלפי סעיף 4(א) בשל שכר שהוא משלם לעובדי בית חולים בבעלותו."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, קובע בסעיף 4(א) כי "על פעילות בישראל של מוסד ללא כוונת רווח יוטל מס שכר באחוזים מהשכר ששילם, כפי שקבע שר האוצר באישור הכנסת". לפי הצו שבתוקף היום לענין זה, השיעור של מס שכר הוא 6.25%.

בהגדרת "מוסד ללא כוונת רווח" או "מלכ"ר", שבסעיף 1 לחוק, כלולים אלה:

"(1) המדינה, רשות מקומית או איגוד ערים;
(2) חבר-בני-אדם, מואגד או לא מואגד, שאין עיסוקו לשם קבלת רווחים ושאינו מוסד כספי;
(3) תאגיד שהוקם מכוח דין ואינו רשום כחברה, כאגודה שיתופית או כשותפות;
(4) קופת גמל הפטורה ממס הכנסה על פי סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה;".

מוצע כי מס שכר לא ישולם מאת מלכ"ר בשל שכר שהוא משלם לעובדי בית חולים שבבעלותו.

---

1) ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בכסלו התשמ"ט
5 בדצמבר 1988

36

<u>הצעת חוק שיקום בירעם ואיקרית, התשמ"ט-1988</u>
<u>הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ח')</u>

הצעת חוק שיקום בירעם ואיקרית, התשמ"ט-1988, של חברי הכנסת י. צבן, ח. אורון וח. פארס (מס. ח'), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ"ט בכסלו התשמ"ח (8.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה, והמונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית מבקש כי לאור חשיבות הנושא, ייוחד דיון בועדת השרים לנושא איקרית ובירעם.

ג. יתר חברי הממשלה לא מסרו את עמדותיהם לגבי הצעת החוק.

לבקשת שר האנרגיה והתשתית ובהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

<u>נספח 25 חק</u>

הצעת חוק הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו, התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ א. פורת וא. רובינשטיין (מס. נ"ו)

הצעת-חוק הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו, התשמ"ט-1988, של חברי כנסת א. פורת וא. רובינשטיין (מס. נ"ו), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מוכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. שר התקשורת הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק מן הנימוק הבא:

"מאחר והגשתי לממשלה הצעת החלטה בדבר החלת רציפות הדיון על הצעת חוק הרשות השניה לטלויזיה ורדיו, התשמ"ז-1986, אין מקום להצעת החוק האמורה, מה גם שהחצעה הנדונה משקפת, לדברי מגישיה, את הקונסנסוס שהושג בועדה."

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 26 חק

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב)(תיקון - סייגים להגשת תביעה פלילית נגד רב עיר), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ז)

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב)(תיקון - סייגים להגשת תביעה פלילית נגד רב עיר), התשמ"ט-1988, חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן (מס. ס"ז), מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. השר לענייני דתות הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק, לדבריו: "דין אחד צריך להיות לאזרח, לרב ויוה"מ".

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 27 חק

הצעת חוק הדיינים (תיקון - קביעת כללי אתיקה), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של כמה חברי כנסת (מס. ס"ח)

הצעת חוק הדיינים (תיקון - קביעת כללי אתיקה), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת אריה גמליאל, שלמה דיין, יאיר לוי ויוסף עזרן (מס. ס"ח) מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה וההמונה על התקציבים.

ב. השר לענייני דתות הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 28 חק

הצעת חוק שירות לאומי (תיקון), התשמ"ט-1988
הצעת חוק פרטית של ח"כ ח. אורון ו'. צבן (מס. ע')

הצעת חוק שירות לאומי (תיקון), התשמ"ט-1988, של חברי הכנסת ח. אורון ו'. צבן מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"א בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. סגן שר העבודה והרווחה הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק הנ"ל.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 29 חק

הצעת חוק שירות בטחון (תיקון - הגבלת דחיית שירות לתלמידי ישיבות), התשמ"ט-1988, הצעת חוק פרטית של ח"כ ר. כהן (מס. ע"ה)

הצעת חוק שירות בטחון (תיקון - הגבלת דחיית שירות לתלמידי ישיבות), התשמ"ט-1988 של חבר הכנסת רן כהן, מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לעניני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי למנושלה והממונה על התקציבים.

ב. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר הבטחון הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק מן הנימוק הבא:

"ההסדרים הקיימים בדבר דחיית שרותם של בני ישיבות משקף את מדיניות הממשלה בנדון, מדיניות אשר נבחנה כידוע לאחרונה אף בפני בית המשפט הגבוה לצדק."

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 30 חק

הצעת חוק יסוד הממשלה
הצעת חוק פרטית של ח"כ ע. לנדאו וב. נתניהו (מס. פ"ז)

הצעת חוק יסוד: הממשלה, של חברי הכנסת ע. לנדאו וב. נתניהו מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמונה על התקציבים.

ב. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית מציע כי ועדת השרים תייחד דיון מקיף לנושא שינוי שיטת המשטל והבחירות בישראל.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

לבקשת שר האנרגיה והתשתית ובהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 31 חק

<u>הצעת חוק הבחירות לכנסת (אזרחים ישראליים המשרתים בחו"ל),
התשמ"ט-1988 והצעת חוק פרטית של ח"כ ש. ויס וע. סולודר (מס. צ"ב)</u>

הצעת חוק הבחירות לכנסת (אזרחים ישראליים המשרתים בחו"ל), התשמ"ט-1988 של חברי הכנסת ש. ויס וע. סולודר מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ' בטבת התשמ"ט (28.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. שר הבטחון הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

<u>נספח 32חק</u>

<u>הצעת חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון), התשמ"ט-1988</u>
<u>הצעת חוק פרטית של קבוצת ח"כ (מס. ק"ט)</u>

הצעת חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון), התשמ"ט-1988, של קבוצת חברי כנסת מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

<u>להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:</u>

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום כ' בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים.

ב. שר החקלאות הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ג. שר האוצר הודיע כי הוא מתנגד להצעת החוק מן הנימוקים הבאים:

"1. דמי החכירה ודמי ההסכמה הנגבים מחוכרים קיימים הינם תשלומים הנובעים מחוזי החכירה שביניהם לבין מינהל מקרקעי ישראל.

2. בשנים האחרונות רוב חוזי החכירה החדשים הינם חוזים מהוונים ועל פיהם אין משלמים דמי חכירה שנתיים ודמי הסכמה במשך כל תקופת החכירה (49 שנים).

3. על-פי חוק מינהל מקרקעי ישראל, המדיניות הקרקעית שלפיה פועל המינהל נקבעת בידי מועצת מקרקעי ישראל המתמנה בידי הממשלה ובהתאם לאמנה שבין המדינה לבין הקרן הקיימת לישראל. מכאן שקיים פיקוח ציבורי והתשלומים אינם נקבעים על-פי שיקול דעת מינהל גרידא.

4. בחוקי התקציב נקבע מדי שנה תקציב מינהל מקרקעי ישראל. בהצעת התקציב מפורטת מדיניות המינהל בכל התחומים ובין היתר הכנסות המינהל מדמי חכירה ודמי הסכמה. מכאן שקיים גם פיקוח פרלמנטרי על עבודת המינהל."

ד. שר האנרגיה והתשתית הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ה. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 33חק

הצעת חוק יסוד הממשלה
הצעת חוק פרטית של ח"כ י. צידון (מס. פ"ט)

הצעת חוק יסוד: הממשלה, של חברי הכנסת י. צידון (מס. פ"ט), מועלית בזה על סדר יום ועדת השרים לענייני חקיקה.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:

א. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והמחונה על התקציבים.

ב. שר הפנים הודיע כי הוא תומך בהצעת החוק.

ג. שר האנרגיה והתשתית מציע כי ועדת השרים תייחד דיון מקיף לנושא שינוי שיטת המחשל והבחירות בישראל.

ד. יתר חברי הממשלה לא מסרו את תגובותיהם להצעת החוק.

לבקשת שר האנרגיה והתשתית ובהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

נספח 34חק

טיוטת חוק

1. <u>שם החוק המוצע</u>

חוק שירות בטחון (נוסח משולב) (תיקון מס' 4), התשמ"ט-1989.

2. <u>עיקרי החוק המוצע</u>

מוצע לקבוע, כי מיועדת לשירות בטחון, הפטורה משירות בטחון מטעמים שבהכרה דתית לפי סעיף 40 לחוק שירות בטחון, התשמ"ו-1986 (להלן החוק) או מטעמים שבמצפון או שבהווי משפחתי דתי לפי סעיף 39(ג) לחוק תהיה חייבת להודיע לפוקד, אם הטעמים שהביאו לקבלת הפטור אינם קיימים עוד.
מוצע כי חובה זו תחול על המיועדת לשירות בטחון עד גיל 22. עם מתן ההודעה יתבטל הפטור וניתן יהיה לקרוא למיועדת לשירות בטחון לשירות בטחון. הורשעה מיועדת לשירות בטחון בגין אי מתן הודעה כאמור, גם אז יתבטל הפטור.

3. <u>מטרת החוק המוצע והצורך בו:</u>

כיום, אשה הפטורה משירות בטחון מטעמים שבהכרה דתית, ממשיכה להיות פטורה משירות גם אם הטעמים שבגללם ניתן הפטור חדלו להתקיים לגביה. מכאן שיוצא צבא אשה, אשר לגביה אין כל מניעה שתשרת בשירות בטחון, אינה חייבת לעשות כן.

על פי הדין הקיים, הפטור לפי סעיף 40 לחוק בטל רק אם הורשעה המצהירה בדין בשל מתן תצהיר כוזב. ואולם, לא ניתן לבסס הרשעת המצהירה במתן תצהיר כוזב, אלא אם כן יוכח, כי הפרטים עליהם הצהירה לא היו נכונים, בשעת מתן התצהיר. לעיתים קרובות טוענות מיועדות לשירות בטחון, שנמצאו מתנהגות בצורה שאינה מתיישבת עם תצהיריהן, כי אמת הצהירו, אך לאחר מתן התצהיר חלה תמורה בהכרתן הדתית. אמנם, ניתן לעיתים ללמוד על הכרתה של מצהירה המועד ההצהרה מתוך התנהגותה במועד מאוחר יותר (ע"פ 54/21 <u>רוזן נ' מדינת ישראל</u>, פ"ד ל"ה (2)821), אך עם עבור הזמן ממועד מתן התצהיר, קשה להביא ראיות אשר ילמדו על הצהרתה והתנהגותה של המצהירה בעת מתן התצהיר.

מטרת המחוקק היתה להתחשב בהכרה הדתית של מיועדת לשירות בטחון, אם הכרה זו מונעת אותה מלשרת בשירות בטחון. כאשר יש שינוי בהכרתה של המיועדת לשירות בטחון ואין עוד מניעה כי תשרת, אין סיבה כי לא תשרת בשירות בטחון, כפי שמשרתות בנות אחרות בגילה. התיקון המוצע נועד להביא לכך שהפטור יחול רק על בנות, אשר לגביהן מתקיימים התנאים הקבועים בחוק.

האמור לעיל חל גם לגבי מיועדות לשירות בטחון, הפטורות משירות בטחון מטעמים שבמצפון או שבהווי משפחתי דתי, לפי סעיף 39(ג) לחוק. אמנם פוקד רשאי לגביהן לבטל את הפטור מחמת מעשה מרמה או הטעיה, אף ללא הרשעה בפלילים (סעיף 42 לחוק), אך לא די בכך, שכן אם הפטור ניתן מטעמים כשרים, אך במרוצת הזמן פגו אותם טעמים, הרי שאין אפשרות לבטל הפטור מכח סמכות זו, ואם חלפה התקופה הנקובה בסעיף 20 לא ניתן לקוראן לשירות בטחון.
מוצע, על כן, כי גם מיועדת לשירות בטחון, הפטורה לפי סעיף 39(ג), תהיה חייבת להודיע, כי המניעה לשירותה אינה קיימת עוד, ומהודיעה כך - ניתן יהא לקוראה לשירות.

4. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u>

יוסף סעיף 40א' חדש לחוק ויתוקן סעיף 41.

5. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה</u>

אין.

6. <u>השפעת החוק המוצע על התקן של משרד הבטחון</u>

אין.

7. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המנהלי של משרד הבטחון ושל משרדים אחרים</u>

אין.

8. ליועץ המשפטי לממשלה אין הערות משפטיות לחוק המוצע.

9. לממונה על התקציבים במשרד האוצר אין הערות תקציביות לחוק המוצע.

10. להלן נוסח החוק המוצע:

חוק שירות בטחון (נוסח משולב)(תיקון מס' 4) התשנ"ט-1989

הוספת סעיף 40א'

1. לאחר סעיף 40 לחוק שירות בטחון (נוסח משולב), התשמ"ו - 1986 (להלן: החוק העיקרי) יבוא:

ביטול הפטור על-פי הודעה

40א. (א) יוצא צבא, אשה שפוטרה משירות בטחון לפי סעיף 39(ג), והסיבה שבגינה פוטרה חדלה להתקיים, חייבת להודיע על כך לפוקד תוך 30 יום מהמועד בו חדלה להתקיים.

(ב) מי שהיתה מיועדה לשירות בטחון, ופוטרה משירות בטחון לפי סעיף 40, ואחד או יותר מהתנאים המנויים בפסקאות (1) עד (3) לסעיף האמור חדלו להתקיים לגביה, חייבת להודיע על כך לפוקד תוך 30 יום מהמועד בו חדלו להתקיים התנאי או התנאים.

(ג) חובה זו לא תחול על מיועדת לשירות בטחון, או יוצא צבא אישה, שמלאו לה 22 שנים.

(ד) ניתנה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) או (ב), בטל הפטור לפי סעיף 39(ג) או סעיף 40 לפי העניין, ממועד מתן ההודעה.

(ה) הזמן שעבר מיום הפטור לפי סעיף 39(ג) או 40 ועד ליום מתן ההודעה לא יבוא במניין התקופות שבסעיף 20.

החלפת סעיף 41

2. במקום סעיף 41 בחוק העיקרי יבוא:

ביטול פטור לפי סעיף 39(ג) או 40 בגין הרשעה בבית משפט.

(א) הורשעה מיועדת לשירות בטחון בפסק דין סופי של בית משפט בעבירה לפי סעיף 46 או בעבירה לפי סעיף 239 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 בשל תצהיר לפי סעיף 40 או בשל אי מילוי החובה לפי סעיף 40א, בטל הפטור לפי סעיף 39(ג) או 40, לפי העניין.

(ב) בזמן שעבר מיום הפטור לפי סעיף 39(ג) או 40 ועד ליום ההרשעה, כאמור בסעיף קטן (א) לא יבוא במניין התקופות שבסעיף 20.

1. ס"ח התשמ"ו, עמ' 107

מוגש על-ידי שר הבטחון

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

טיוטת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 35). התשמ"ח-1988

א. שם החוק המוצע:

חוק לעידוד השקעות הון, (תיקון מס' 35) התשמ"ח - 1988.

ב. עיקרי ההוראות החוק המוצע והצורך בו:

סעיף 1 - תיקון סעיף 19ג. לחוק:

מוצע להרחיב תחולת הסעיף גם על בנינים או מבנים תעשייתיים.

הסעיף קובע שהמענק לגבי מכונות, ציוד וציוד להשכרה שבעל המפעל יצר אותם יהיה באחוזים מן הסכום הנמוך מבין מחירי העלות בתוספת רווח סביר (ובלבד שהוא לא יעלה על 15% ממחיר העלות) לבין המחיר שקונה מרצון למוכר מרצון. הציוד בתיקון נובע מהקשיים שהתעוררו בקביעת ערך הבנינים כאשר הם נבנו על ידי בעל המפעל המאושר.

על פי המוצע, במקום המילים "מכונות או ציוד", יבוא הביטוי "נכסי המפעל", שכן על פי ההגדרה, כוללים נכסי המפעל "בנינים, מכונות וציוד אחר".

כן מוצע כי לגבי בנין ועשייתי אשר בעל המפעל המאושר בנה אותו, יופעלו אותן הוראות הקיימות לגבי ציוד להשכרה אשר בעל המפעל יצר אותו.

מאחר ומחיר יבוא יכול להתייחס רק למכונות או לציוד ולא לבנין, מוצע שבנין שאין לגביו מחיר ממוכר מרצון לקונה מרצון, יקבע השמאי הממשלתי הראשי את מחירו.

סעיף 2 - תיקון סעיף 19ד.

לאחרונה היו מספר הצעות להעניק למפעל בודד שאושר כמפעל מאושר מעמד של מפעל באזור פיתוח א' או ב', למרות שמיקומו איננו באזור שנקבע לכך בתוספת לחוק הקיימת מכוח סעיף 19ד. כן היו הצעות להעניק מעמד כאמור לסוג של מפעלים כגון מפעלים עתירי ידע או עתירי טכנולוגיה. מוצע לכן לתקן את החוק ולהתאימו לדרך קביעת האזורים כפי שנעשית היום בפועל.

סעיף 3 - תיקון סעיף 19ה:

על פי האמור בסעיף 19ה. המועד לתשלום המענק הוא לאחר שבעל המפעל הודיעו כי הוציא את ההוצאות לרכישת נכסי המפעל או הציוד להשכרה או ליצורם, וביצור - גם ששילם את המחירים כאמור בסעיף 19ג.(ב) לחוק.

התיקון המוצע מגדיר את המונחים "הוציא את ההוצאה", "שילם את המחירים" המופיעים בסעיף 19ה., כתשלום במזומן או בהמחאה שנפרעה, או באמצעות הסדרי אשראי שאושרו על ידי המינהלה לעניין זה. התיקון בא להסיר ספק ולסגור פרצה שאפשרה לכאורה לקבל מענקים מבלי שההוצאה הוצאה למעשה.

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה
את המספר 209חק).

סעיף 4 - תיקון סעיף 74(ב):

סעיף 74 דן במפעל מעורב, דהיינו מפעל שחלקו מאושר וחלקו אינו מאושר. סעיף 74(ב)(1) קובע הוראות לגבי חישוב ההכנסה החייבת של החלק המאושר במפעל מעורב. נקבע בסעיף כי אם קבעה המינהלה שאופן יחוס ההכנסה החייבת יהיה על פי הגידול במחזור יחושב הגידול כשהוא צמוד ל-70% משיעור עליית המדד. כמו כן נקבע בסיפא של הסעיף כי הוראים לשנות את שיעור ההצמדה.

קיימת התלטת ממשלה מיום 2.11.83 לפיה שיעור ההצמדה הקבוע בסעיף יהא 100% במקום 70%. על פי התלטת ממשלה זו פועלים היום. מוצע לעגן התלטת ממשלה זו בגוף החוק. עדיין תישאר בידי השרים הסמכות לשנות שיעור ההצמדה (על פי לשון הסיפא של הסעיף).

סעיף 5 - תיקון סעיף 75 ב.:

פסקה (1): לפי הנוסח דהיום החזר המענק על פי האמור בסעיף הוא בתוספת ריבית פיגורים בלבד. על מנת שהחזרי המענק יהיו על פי מבחנים קבועים ובעוכים ריאליים, מוצע לקבוע כי החזרי המענק יהיו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מיום קבלת המענק עד ליום החזרתו בפועל.

פסקאות (2) (1-(3): על פי נוסח הסעיף דהיום, לאחר מינוי כונס נכסים למפעל מאושר אין אפשרות לגבות את המענק ששולם. מוצע לקבוע בחוק את הבסיס לדרישת החזר המענק כאשר מונה כונס נכסים למפעל, כפי שקיים לגבי המקרה של פירוק מרצון ופירוק מכוח צו פירוק.

שאר הוראות התיקון המוצעות לגבי פסקאות אלה מתייחסות לקביעת העיקרון שהחזרי המענק יהיו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית (ראה דברי הסבר לפסקה (1) לעיל).

סעיף 6 - תיקון סעיף 94(א) לחוק:

מוצע, לבקשת משרד התיירות, להאריך בשנה נוספת את הזכות למענק השקעה למי שקבל כתב אישור כבעל מפעל מאושר שהוא בית מלון על פי תיקון 14 לחוק, ושרם סיים את ביצוע השקעתו המאושרת.

כמו כן מוצע, לבקשת משרד התיירות לתקן טעות שנפלה בתיקון מס' 24 לחוק. הארכת התוקף של סעיף 94(א) לחוק כפי שתוקנה באותו תיקון לגבי מפעל מאושר שהוא בית מלון, צריכה היתה להכלל גם בט"ק(3), בהארכת תוקף של תיקון 17 לחוק ובטעות לא נכללה.

על פי התיקון המוצע יקבע כי מי שזכאי להטבות על פי תיקון 17 לחוק כפי שהוארך בתיקון 24 לחוק, יוכל לממש את זכותו.

1. עסרות החוק המוצע והצורך בו:

התיקונים המוצעים באים לתת פתרונות לבעיות שהתעוררו אגב ביצוע החוק והעבודה השוטפת של מרכז ההשקעות.

ה. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

יתוקנו מספר סעיפים בחוק העיקרי.

ו. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:</u>

התכלית סעיף 140ד, ואפשר כתן מענק למפעלים בודדים או לסוג מפעלים שיוכרו כאילו הינו אזור פיתוח א' או ב'. כמו כן, הארכת תקופת הזכאות למענק לגבי בתי מלון שקבלו אישור לפי תיקון 14 ו-17 לחוק, כרוכה בתשלום מענקים לגבי יחידת ההשקעות שנותרה עדיין לביצוע על פי התוכנית המאושרת של בתי המלון הרלוונטיים.

ז. <u>השפעת החוק המוצע על תקן המשרד המשונה על ביצועו:</u>

אין.

ח. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי של המשרד המשונה על ביצוע ועל משרדים אחרים:</u>

אין.

ט. המונה על החקיקה הפסקאלית במשרד המשפטים סמכה ידה על טיוטה זו מבחינה משפטית.

י. <u>ההתייעצויות:</u>

משרד האוצר:

1) משרד האוצר מתנייג מן ההצעה להחליף את סעיף 140ד לחוק מהטעמים הבאים:

"הרעיון של מתן העדפות למפעלים באזורי פיתוח בא לעודד פיתוחם של אזורים בארץ אשר יש לממשלה ענין מיוחד בתמיכה באוכלוסיה הקיימת בהם ובמשיכת כוח אדם מקצועי אליהם, כדי לסייע במדיניות פיזור האוכלוסין במדינה. כלומר, המטרה איננה לתמוך במפעל ובבעלי המפעל אלא המטרה היא לחזק את האזור ואוכלוסייתו, וההטבות למפעל ולבעליו הם אמצעי להשגת מטרה זו. כאשר נותנים למפעל מסויים או לסוג מפעלים מעמד של מפעל באזור פיתוח למרות שהאזור אינו אזור פיתוח ואוכלוסיותו אינה נזקקת לסיוע, הרי שתומכים במפעל ובבעליו והופכים את האמצעי למטרה, כאשר אין מטרה אחרת הקשורה באזור, כי אילו היתה מטרה כזו הרי היו מכריזים על האזור כאזור פיתוח כך שכל מפעל שהיה מוקם בו היה זוכה להטבות, ולא רק המפעלים הספציפיים.

כמו כן קיים חשש כי קביעות של מפעלים או סוגי מפעלים לא יעמדו במבחנים משפטיים של סבירות ואי-הפליה וכל קביעה כזו תגרור שורה של דרישות מצד מפעלים אחרים באותו אזור לקבל אותה הטבה.

חשוב לזכור שאם נותנים הטבות ליזם המקים מפעל במרכז הארץ, גדול שהוא יעדיף להקימו שם ולא באזור מרוחק מן המרכז, כך שכל קביעה כזו באה על חשבון אזורי הפיתוח ופוגעת במדיניות הכללית של תמיכה באזורים אלה ובאוכלוסייתם."

2) משרד האוצר מתנייג מן ההצעה להאריך בשנה נוספת את הזכות למענק השקעה למפעל מאושר שהוא בית מלון, ומסכים להארכה של 6 חודשים בלבד. לפיכך עמדת האוצר היא כי בסעיף 6 להצעה, במקום "יג' בניסן התשמ"ח (31 במרס 1988)" צריך לבוא "ג' בתשרי התשמ"ח (30 בספטמבר 1987)".

יא. <u>בהתאם לנוסח החוק המוצע:</u>

12.1.88

יב. <u>נוסח החוק המוצע:</u>

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 35),
התשמ"ז - 1987

תיקון סעיף 1. בסעיף 40ג (ב) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט - 1959 [1] במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) יהיה המענק לגבי נכסי המפעל אשר בעל המפעל ייצר או בנה, באחוזים המפורטים בתוספת, ולגבי ציוד להשכרה או בנין תעשייתי - בהתאם לאזור שבו נמצא המפעל ששכר את הציוד או בנה את הבנין, מן הסכום הנמוך שבין אלה:

(1) מחיר העלות בתוספת דיווח סביר, ובלבד שהדיווח לא יעלה על 15% ממחיר העלות;

(2) המחיר במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון של נכסים דומים לנכסי המפעל, שיוצרו או נבנו בארץ; אם אין ייצור מקומי של מכונות או ציוד דומים או אין מחיר שלהם ממוכר מרצון לקונה מרצון - מחיר היבוא של מכונות או ציוד דומים, ואם אין מחיר מכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון של בנין דומה - מחיר הבנין כפי שקבע השמאי הממשלתי הראשי."

תיקון סעיף 40ד 2. במקום סעיף 40ד יבוא:

"קביעת תחומי האזורים

40ד. השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת -

(1) יקבעו תחומי אזורים המנויים בתוספת וסיווגם לענין שיעורי המענק לפי סעיף 40ג;

(2) רשאים לקבוע, בהסכמת שר האוצר, תחומי אזורים מיוחדים לענין מפעלי תיירות;

(3) רשאים לקבוע לגבי מפעל פלוני או סוג מפעלים, שהוראות פרק זה יחולו עליהם כאילו נמצאו בתחום אזור שקבעו השרים לפי פסקה (1)."

תיקון סעיף 40ה 3. בסעיף 40ה לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א)(2), אחרי הגדרת "ביצוע" יבוא:

"הוציא" או "שילם" - שילם במזומנים או בהמחאה שנפרעה או בהסדרי אשראי שאישרה, לענין זה, המינהלה."

תיקון סעיף 74 4. בסעיף 74(ב)(1) לחוק העיקרי, במקום "ל-70%" יבוא "ל-100%".

תיקון סעיף 75ב 5. בסעיף 75ב לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו" יבוא "בתוספת הפרשי הצמדה לפי שיעור העליה של מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם סמוך לפני קבלתו עד המדד שפורסם סמוך לפני החזרתו וריבית לא צמודה של 4% לשנה מיום קבלתו עד יום החזרתו (להלן - הפרשי הצמדה וריבית);"

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "פירוקה מרצון" יבוא "או מונה לה כונס נכסים", אחרי "או קבלת ההודעה" יבוא "או מינוי הכונס", ובמקום "בצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו" יבוא "בתוספת הפרשי הצמדה וריבית".

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "ובצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו" יבוא "ובתוספת הפרשי הצמדה וריבית".

תיקון סעיף 94 6. בסעיף 94(א) לחוק העיקרי -

(1) בפסקה (2) במקום "א' בניסן התשמ"ז (31 במרס 1987)" יבוא "י"ג בניסן התשמ"ח (31 במרס 1988)".

(2) בסוף פסקה (3) יבוא: "ולגבי בעל מפעל שהוא ביום תיקון - אם קיבל אישור בין יום כ"ו בתמוז התשל"ח (31 ביולי 1978), לבין יום כ"ה באדר התשמ"א (31 במרס 1981) וביצע את ההכנות וזך הוקופה שקבעה המינהלה בכתב האישור, אך לא יאוחר מיום י"ג בניסן התשמ"ח 31 במרס 1988)".

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

---

1. ס"ח התשי"ט עמ' 234; התשמ"ז, עמ' 116
2. ס"ח התשכ"א, עמ' 192

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

טיוטת חוק

1. <u>שם החוק המוצע</u>

חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ח-1988.

2. <u>עיקרי הוראות החוק המוצע</u>

ראה נוסח מצ"ב של הצעת החוק ודברי ההסבר.

3. <u>מטרת החוק המוצע והצורך בו</u>

החוק המוצע בא לאסור את הסחר בעתיקות שמקורו בישראל ובמדינות אחרות שייקבעו. הצורך בחוק נובע מן הנסיון שהצטבר במשך עשר שנות קיומו של החוק הנוכחי. מסתבר כי הסחר בעתיקות הוא, לדעת המומחים העוסקים בנושא, הגורם המזמין והמדרבן את תופעת החפירות הבלתי-חוקיות המכונה בפי הארכיאולוגים בשם, "שוד עתיקות".

תופעת "שוד העתיקות" גרמה עד כה נזקים שאינם ניתנים לתיקון באתרי עתיקות רבים והביאה להעלמת עתיקות בעלות ערך שלפי החוק הנוכחי הן נכסי מדינה.

לאור הביקוש הגואה לרכישת עתיקות אי אפשר יהיה, ללא איסור הסחר בעתיקות, למנוע את התופעה המתרחבת של שוד העתיקות.

כמו כן מוצע להכביד את העונשים על עוברי עבירות לפי חוק העתיקות ולחלט לטובת המדינה את העתיקות ואת הציוד הקשור לשוד העתיקות.

מוצעות בחוק הוראות מעבר לגבי אנשים אשר בידיהם רשיון למסחר בעתיקות.

4. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u>

החוק המוצע בא לתקן סעיפים בחוק העתיקות, התשל"ח-1978.

5. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה</u>

אין.

6. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי של רשויות המדינה</u>

אין.

7. החוק המוצע תוקן בהתאם להערות שנתקבלו מהמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (הקיקה).

8. לא נתקבלה התנגדות מהמשרד על התקציבים.

מצ"ב נוסח החוק ודברי הסבר.

מוגש על-ידי:
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות

(הערה: הממשלה הקודמת נשא נספח זה את המספר 283חק).

חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ח-1988

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק העתיקות, התשל"ח - 1978[1] (להלן - החוק העיקרי) - (1) בהגדרת "אוסף", המלים "למעט עתיקות המוחזקות בידי סוחר עתיקות כמלאי מסחרי" - יימחקו;
(2) במקום הגדרת "אספן", יבוא:
" "אספן" - מי שאוסף עתיקות או מי שמחזיק עתיקות".

החלפת כותרת פרק ד'

2. במקום הכותרת לפרק ד' לחוק העיקרי, יבוא:
"פרק ד': איסור הסחר בעתיקות והוצאתן מישראל וסיווג עתיקות תשובות."

הוספת כותרת לסימן א' בפרק ד'

3. אחרי כותרת פרק ד' לחוק העיקרי, יבוא:
"סימן א': איסור הסחר בעתיקות".

החלפת סעיף 15 איסור הסחר בעתיקות

4. במקום סעיף 15 לחוק העיקרי, יבוא:
15. (א) בסימן זה, "עתיקה" - עתיקה שמקורה בישראל או בארצות אחרות שיקבע המנהל בהודעה שתפורסם ברשומות.
(ב) לא יסחר אדם בעתיקות.
(ג) המנהל רשאי לקבוע, בהודעה שתפורסם ברשומות, עתיקות או סוגים של עתיקות שעליהן לא יחולו הוראותיו של סעיף קטן (ב).
(ד) לא יעביר אדם עתיקה בתמורה לאחר, אלא באישור המנהל מראש ובכתב."

---

1 ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

החלפת סעיף 16

5. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי, יבוא:

"חזקות [16]. מי שמציע עתיקה למכירה לציבור, לא תישמע טענתו שלא סחר בעתיקה, ומי שמציע למכירה חפץ כעתיקה, לא תישמע טענתו שלא ידע שהחפץ אינו עתיקה."

החלפת כותרת לסימן ב' בפרק ד'

6. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי, יבוא":

"סימן ב': הוצאת עתיקות מישראל".

החלפת סעיף 17 הגבלות להוצאת עתיקה מישראל

7. במקום סעיף 17 לחוק העיקרי, יבוא:

(א) לא יוציא אדם מישראל עתיקה שלגיבה קיבל הודעה לפי סעיף 19 לחוק העיקרי כי היא עתיקה בעלת ערך לאומי אלא ברשיון בכתב מאת תשר.

(ב) לא יוציא אדם מישראל כל עתיקה אחרת אלא ברשיון בכתב מאת המנהל.

(ג) לא יינתן רשיון לפי סעיף זה להוצאת עתיקה מישראל לצרכי מסחר בה מחוץ לישראל. לענין זה, "עתיקה" - כהגדרתה בסעיף 15."

הוספת כותרת לסימן ג' בפרק ד'

8. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי, יבוא:

"סימן ג': עתיקה בעלת ערך לאומי או עתיקה בעלת חשיבות לאומית מיוחדת.

ביטול סעיף 18

9. סעיף 18 לחוק העיקרי - בטל.

החלפת סעיף 19 עתיקה בעלת ערך לאומי

10. במקום סעיף 19 לחוק העיקרי, יבוא:

19. (א) המנהל רשאי להודיע בכתב לבעל עתיקה או למחזיק בה כי לעתיקה יש ערך לאומי.

(ב) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך, ינהל רישום של עתיקות בעלות ערך לאומי, ושל הפרטים, המצלומים והחרשימים שנתקבלו א שנעשו לפי סעיף 23, והם יהיו פתוחים לעיון הציבור, כפי שייקבע בתקנות."

דרישת מכירה

19.א. תוך שלושה חודשים מיום ההודעה לפי סעיף 19(א) רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה שלגביה ניתנה ההודעה תימכר למדינה."

החלפת סעיף 20 העברת עתיקה בעלת ערך לאומי

11. במקום סעיף 20 לחוק העיקרי, יבוא:

20. (א) רצה הבעלים או המחזיק של עתיקה שהיא בעלת ערך לאומי להעבירה כדין לאדם אחר, יודיע על כך מראש למנהל.

(ב) תוך שלושה חודשים מיום קבלת ההודעה כאמור בסעיף קטן (א) רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה תימכר למדינה; לא דרש המנהל כאמור, רשאי בעל העתיקה או המחזיק בה להעבירה, בהעברה המותרת על פי חוק זה, ובלבד שיודיע למנהל בכתב את שמו ומענו של הנעבר."

(ג) היתה עתיקה בעלת ערך לאומי חלק בלתי נפרד

מפעילת עתיקות, רשאי המנהל לדרוש כאמור בסעיף 19 ובסעיף קטן (ב) רק לגבי מערכת העתיקות בשלמותה."

החלפת סעיף 21 וילוקי דעות

13. בסעיף 21 לחוק העיקרי, יבוא:
21. לא הגיעו המנהל ובעל העתיקה או המחזיק בה לידי הסכם בדבר תמורת מכירה של עתיקה למדינה יכריע בדבר בית המשפט."

החלפת סעיף 22 עתיקה בעלת חשיבות מדעית מיוחדת

14. בסעיף 22 לחוק העיקרי, יבוא:
22. (א) המנהל רשאי להודיע בכתב לבעל עתיקה ולמחזיק בה כי עתיקה שבידיו היא עתיקה בעלת חשיבות מדעית מיוחדת (להלן - עתיקה מיוחדת).
(ב) הוראות סעיפים 18 עד 22 יחולו גם על עתיקה מיוחדת.

ביטול סעיף 24

15. סעיף 24 לחוק העיקרי - בטל.

ביטול סעיף 25

16. סעיף 25 לחוק העיקרי - בטל.

תיקון סעיף 26

17. בסעיף 26(א) לחוק העיקרי, במקום "למכור או להעביר בדרך אחרת", יבוא "להעביר בהעברה המותרת לפי חוק זה".

תיקון סעיף 30

18. סעיף 30 לחוק העיקרי - בטל.

תיקון סעיף 35

19. האמור בסעיף 35 לחוק העיקרי יסומן (א), ואחריו יבוא:
"(ב) המועצה רשאית למנות ממלאי מקום לחברי ועדת ערר שמינתה, דרך קבע או לתקופה שתקבע.
(ג) שר המשפטים רשאי למנות ממלא מקום ליושב ראש ועדת הערר דרך קבע או לתקופה שיקבע.
(ד) הודעה על מינוי ועדת הערר, ועל כל שינוי בהרכבה תפורסם ברשומות".

תיקון סעיף 36

21. בסעיף 36(א) לחוק העיקרי -
(1) פסקה (4) תמחק;
(2) במקום פסקה (5) יבוא:
"(5) סירוב לתת רשיון לפי סעיף 17(ב);
(3) בפסקה (7) - במקום "לאסטן" יבוא "לאדם".

החלפת סעיף 37

21. במקום סעיף 37 לחוק העיקרי, יבוא:
37. (א) הפוגע בזדון בעתיקה או באתר עתיקות, משחית פניהם בזדון בכל צורה שהיא, או עובר על הוראה מהוראות סעיף 9(א), דינו - מאסר חמש שנים.
(ב) העובר על הוראה מהוראות סעיף 6, דינו - מאסר שלוש שנים.
(ג) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 20,15,3 או 29, דינו - מאסר שלוש שנים.
(ד) העובר על הוראה מהוראות סעיף 11(א), דינו - מאסר שנה.
(ה) העובר על כל הוראה אחרת מהוראות חוק זה או

התקנות על פיו, דינו - מאסר שנה חדשים.
(ו) בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יחלט לטובת המדינה כל עתיקה הקשורה לעבירה וכל ציוד, מכשיר, מכונה וכלי רכב, שנעשה בו שימוש לצורך ביצוע העבירה שבה הורשע כאמור.
(ז) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי חבר בני אדם יאשם בה גם כל אדם אשר בשעת ביצועה היה מנהל פעיל, שותף - למעט שותף מוגבל - או עובד בכיר האחראי לאותו תחום אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט את כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו.

תיקון סעיף 40

22. בסעיף 40 לחוק העיקרי, במקום "שנחגלחה או נמצאה" יבוא "המצויה".

תיקון סעיף 46

23. בסעיף 46 לחוק העיקרי, אחרי "רשיונות", יבוא "אישורים, היתרים או שירותים", ובסופו יבוא "בידי האגף או מטעמו".

תחילה והוראות מעבר

24. (א) תחילתו של חוק זה - בתום שלוש שנים מיום פרסומו.
(ב) מי שהיה בעל רשיון לפי סעיף 15 לחוק העיקרי כנוסחו ערב הפרסום, רשאי לבקש את חידושו עד למועד תחילתו של חוק זה, ויראוהו כאמור מיום תחילתו של חוק זה.
(ג) ביום פרסומו של חוק זה יפוג תוקפו של כל רשיון למסחר בעתיקות שניתן לפי סעיף 15 לחוק העיקרי וחל באותו מועד לא יונפק רשיון כאמור למעט רשיון מחודש לפי סעיף קטן (ב).
(ד) מצאי העתיקות שבידי בעל רשיון למסחר בעתיקות, כפי שהיה ערב פרסומו של חוק זה, יפורט ברשימת מצאי, לפי סעיף 17 לחוק העיקרי והתקנות שהותקנו לפיו, והיא תועבר למנהל אגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך והתרבות תוך 30 ימים מיום פרסומו של חוק זה, ומאותו מועד לא ירכוש בעל רשיון כאמור עתיקות נוספות כמלאי מסחרי. העובר על הוראה מהוראות סעיף קטן זה, דינו - מאסר שנתיים.
(ה) בעל רשיון למסחר בעתיקות יראו אותו -
(1) אם לא חודש רשיונו כאמור בסעיף קטן (ב) מתום 30 ימים מיום פרסומו של חוק זה;
(2) אם חודש הרשיון - מיום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

כ ל ל י

לפי החוק הקיים מותר הסחר בעתיקות. החוק המוצע בא לאסור את הסחר בעתיקות שמקורן בישראל ובמדינות אחרות שייקבעו.

הצורך בחוק נובע מן הנסיון שנצבר במשך שנות קיומו של החוק הקיים. מסתבר כי הסחר בעתיקות לדעת המומחים העוסקים בנושא הוא, הגורם המזמין והמדרבן את תופעת החפירות המחתרתיות המכונה בפי הארכיאולוגים בשם "שוד עתיקות".

תופעת "שוד העתיקות" גרמה עד כה נזקים שאינם ניתנים לתיקון באתרי עתיקות רבים והביאה להעלמת עתיקות בעלות ערך שלפי החוק הקיים הן נכסי המדינה.

לאור הביקוש הגואה לרכישת עתיקות לא ניתן יהיה ללא איסור הסחר בעתיקות למנוע את התופעה המחרחבת של שוד העתיקות.

להלן דברי הסבר לסעיפי הצעת החוק:

סעיף 1: הנוסח הנוכחי של הגדרות "אוסף" ו"אספן" הוא:
"אוסף" - מיצבר עתיקות, לרבות עתיקות המוחזקות בידי סוחר עתיקות כמלאי מסחרי".
"אספן" - מי שאוסף עתיקות שלא למסחר בהן".

מאחר שמגמת הצעה זו היא לאסור את המסחר בעתיקות, אין מקום להתייחסות לסחר אין מקום להתייחסות לסחר בעתיקות במסגרת סעיף ההגדרות.

סעיף 2: הכותרת הנוכחית לפרק ד' לחוק היא: "המסחר בעתיקות והוצאתן מישראל". מוצע לשנות את שם הפרק לאור השינויים החלים בתוכנו.

סעיף 4: בסעיף זה באה לידי ביטוי מגמתה של הצעת חוק זו היינו אסור הסחר בעתיקות. מוצע כי העתיקות שבהן אסור לסחור יהיו אלה שמקורן בישראל או במדינות אחרות שייקבעו בהודעה ברשומות. לפיכך שאר העתיקות שבהן יהא ניתן להוסיף ולסחור, לא יהיו טעונות רישוי לפי החוק.

סעיף 5: בסעיף זה, הבא במקום סעיף 20 לחוק הקיים, מוצעת הוספת חזקה לענין המסחר בעתיקות, וזה לשון סעיף 20 בחוק הקיים "סוחר עתיקות המציע למכירה חפץ כעתיקה, לא תשמע טענתו שלא ידע שהחפץ אינו עתיקה."

סעיף 7: בסעיף זה, הבא במקום סעיף 22 לחוק הקיים, מתווספת הוראה לענין אי מתן רשיון להוצאת עתיקה מישראל לחו"ל אם מטרת ההוצאה היא מסחר בעתיקה מחוץ לישראל. כמו כן ידרש רשיון ליצוא עתיקה ואין מסתפקים באישור.

סעיפים 8 עד 14: מוצע לשלב את הנושאים של עתיקות בעלות ערך לאומי ותיקות בעלות חשיבות מדעית מיוחדת בפרק ד' שעניינו המסחר בעתיקות והצוצאתן מישראל. אין שינויים מהותיים בתוכן ההוראות לפי החוק הקיים.

סעיפים 15 ו-16: סעיפים 24 ו-25 לחוק הקיים מבוטלים עקב שילובם בפרק ד', כאמור לעיל.

סעיף 17: מוצע כי המוזיאונים יוכלו להעביר עתיקות בהעברה המותרת לפי החוק.

סעיף 18: לאור האמור בסעיף 45 לחוק הקיים, אין צורך בסעיף 30, ולכן מוצע למחלו.

סעיף 19: מוצע כי ניתן יהיה למנות ממלאי מקום לחברי ועדת הערר וליו"ר ועדת הערר לפי סעיף 35 לחוק.

סעיף 20: מוצע להתאים את הוראותיו של סעיף 36 לחוק לשינויים שפורטו לעיל בהצעה זו.

סעיף 21: מוצע להחליף את סעיף העבירות והעונשין אגב הכבדה במספר מישורים:-
א. מי שעובר בזדון עבירות תמורות על החוק - יחול לגביו עונש מאסר של חמש שנים וכן יותמרו העונשים לגבי עבירות אחרות.
ב. בית משפט שהרשיע אדם לפי החוק יחלט לטובת המדינה כל ציוד, מכשיר, מכונה וכלי רכב שנעשה בו שימוש לצורך ביצוע העבירה. סעיף כזה קיים, בניסוח זה או אחר, בחוקים הקשורים בנכסי תרבות ושמירתם במדינות אחרות.
ג. בעלי תפקידים בתאגיד ייחשבו כעברייניים ויהיו צפויים לעונשים הקבועים בסעיף זה אלא אם יוכיחו כי העבירה נעברה שלא בידיעתם ושנקטו באמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראותיו של החוק.

סעיף 22: מוצע לפשט את נוסח הסעיף על ידי החלפת המלים "נמצאה או נתגלתה" שהן בלשון עבר במלה "המצויה" שהיא בלשון הווה ומתאימה יותר לנוסחו של הסעיף.

סעיף 23: מוצע לחת אפשרות לגבות אגרות לא רק על רשיונות אלא גם על אישורים, היתרים או שירותים הניתנים על ידי אגף העתיקות והמוזיאונים או מטעמו.

סעיף 24: מוצע כי החוק יכנס לתוקפו בתום שלוש שנים מיום פרסומו וכן לקבוע הוראות מעבר לגבי בעלי רשיונות לסחר בעתיקות.

מוגש על-ידי
סגן ראש הממשלה ושק החינוך והתרבות

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

טיוטת - חוק

א. שם החוק המוצע

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ביטול הוראות בענין שירותי שמירה ותיקונים שונים), התשמ"ט-1988.

ב. עיקרי החוק המוצע, מטרתו והצורך בו

בעקבות מסקנות של ועדה צבורית, בראשות השופט (דימ.) א.פ. לנדא, שבדקה את חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972 (להלן-החוק העיקרי), ולצורך התאמת הוראות החוק לפי הנסיון שנרכש בהפעלתו, מוצעים בזה השינויים הבאים:

(א) שומרים ושירותי שמירה

(1) מוצע לבטל את הדרישה שבחוק הקיים לרשיון לשומרים יחידים; אין בהצעה זו כדי לפגוע בפיקוח על שומרים נושאי נשק על פי חוק כלי יריה, התש"ט-1949.

(2) אשר למשרדי השמירה, מוצע, כי אם שר הפנים ושר המשטרה ימצאו - לענין חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, כי לצורך "מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והוצרצות", יש מקום להכריז על העסק של "ניהול משרדי שמירה" - כעסק טעון רישוי, כי אז ניתן יהיה לקבוע זאת בצו לפי החוק האמור.

- - לפי המוצע, יבוטל הצורך ברישוי שומרים שאינם נושאי נשק, שכן אין לו הצדקה. ההצעה גם באה למנוע סירבול מיותר ברישויים של שומרים נושאי נשק, באשר נשיאת נשק כשלעצמה

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה את המספר 286חק).

מחייבת ממילא רישיון לפי חוק כלי יריה, התש"ט-1949.

- - שאלת חובת רישויים של משרדי שמירה - אם יימצא הצורך לו - יכולה להיקבע במסגרת חוק רישוי עסקים, ואין מקום להסדרת הענין בחוק הנדון, אשר שר המשפטים ממונה על ביצועו.

ייקבעו הוראות מעבר בנדון, בתיאום עם משרד הפנים.

(ב) <u>חוקרים</u>

(3) ועדת הרישוי הפועלת לפי החוק הקיים תוסמך להעניק במקרים מיוחדים רשיון לקיים משרד לחקירות פרטיות אף אם אין למבקש נסיון של חמש שנים של חוקר פרטי שביצע עבודות חקירה "דרך שירות לכל". ועדת הרישוי תקבע את הכללים למתן רשיון כאמור; שר המשפטים יפרסם כללים אלה ברשומות.

- - אחד משלושת תנאי ההכשרה לקבלת רשיון לקיום משרד לחקירות פרטיות הוא נסיון של חמש שנים כחוקר פרטי. בין תנאי ההכשרה לקבלת רשיון לחוקר פרטי מצוי, בהגדרת "חוקר פרטי", התנאי של עיסוק בהשגת ידיעות על הזולת או באיסופן לצרכי אחרים ודרך "שירות לכל". חקירה במסגרת ממוסדת במוסדות מקצועיים ממלכתיים, דוגמת המשטרה, שירות הבטחון הכללי והמשטרה הצבאית/חקירות, אינם נחשבים, לפי החוק הקיים, כחקירה דרך "שירות לכל". הנסיון הראה כי ראוי לתקן את החוק באופן שניתן יהיה להסמיך את הועדה לקבוע כללים שלפיהם אפשר יהיה לווחר על הדרישה של חמש שנות העבודה בחקירות פרטיות דרך שירות לכל - כתנאי לקבלת רשיון לקיום משרד לחקירות פרטיות.

(4) פתיחת סניף של משרד לחקירות פרטיות יותנה ברשיון. בראש סניף של משרד חקירות יעמוד חוקר פרטי הכשיר לקיים משרד לחקירות פרטיות.

- - הרגישות הקיימת בנושא חקירות והפיצול הקיים במשרדי חקירות המקיימים סניפים, מצריכים פיקוח ממלכתי ישיר על כל סניף. מוצע, כי בראש כל סניף יעמוד מי שכשיר לקיים משרד לחקירות פרטיות.

(5) הפעלת מתאמן-בחקירה תותר רק בפיקוח ובהדרכה ישירים של חוקר פרטי רשוי, שהועדה מצאה אותו כשיר לקיים משרד פרטי.

- - החתחבות משרדי החקירות הפרטיות והפעלתם באמצעות סניפים אינן מאפשרות פיקוח ישיר והדרכה צמודה מאת בעלי המשרדים כלפי המתאמנים. ההצעה באה לנצל את מאגר כח האדם המקצועי הנמצא במשרד חקירות ובסניפיו. הפעלת כל מתאמן במשרד חקירות ובסניפיו בחקירה תיערך בפיקוח ובהדרכה ישירים של חוקר פרטי שהוא כשיר לקיים משרד לחקירות פרטיות.

(6) תאגיד של חוקרים פרטיים יקויים רק בצורה של חברה פרטית לא מוגבלת (שאין כל הגבלה על ערבות חבריה), כאשר לפחות אחד מבין החברים וכן לפחות אחד מבין המנהלים יהא כשיר לקבלת רשיון לקיים משרד לחקירות פרטיות.

- - החוק הקיים אינו נוקב בפירוש את צורת ההתאגדות של "חברה לא מוגבלת" כצורת ההתאגדות הייחודית לתאגידים של חוקרים. כמו כן אין הוראה ברורה ביחס לכשירותם של חברים ומנהלים בתאגיד זה המחייבת אותם להיות כשירים לקבלת רשיון לקיים משרד חקירות.

מוצע שתאגיד של חוקרים פרטיים יקום במתכונת של חברה לא מוגבלת, באשר מתכונת זאת מתאימה לתאגיד חוקרים מבחינת פומביות מסמכיו ופתיחותם לציבור. כמו כן מוצע לקבוע במפורש כי דרך התאגדות זאת תהא היחידה לתאגידי חוקרים.

(7) לגבי רשיונות לפי החוק העיקרי ייקבע:

(א) תקפו של רשיון שניתן לפי החוק יהא לתקופה שתיקבע בתקנות;
(ב) מי שלא שילם אגרה לא יהיה רשאי לפעול כל פעולה החייבת ברשיון לפי החוק עד לתשלום כל פיגוריו על חשבון האגרה;
(ג) תיווצר אפשרות להגבלת רשיון;
(ד) שר המשפטים יוסמך לקבוע אגרה מוגדלת במקרה של פיגור בתשלום האגרה וכן יוסמך השר לקבוע אגרות ותשלומים בשל פעולות ושירותים לפי החוק ודרכי תשלומם;
(ה) תיקבע אפשרות לגביית אגרות שלא שולמו במועד באמצעות פקודת המסים (גביה).

- - ההצעה לקבוע אגרת חידוש לתקופה שתיקבע בתקנות תקל מבחינה מינהלית על העבודות המשרדיות הנילוות ליישום החוק מבחינת ההתארגנות לצורך הגביה.

- - הקביעה לגבי שלילת הרשיון-ממי שלא שילם אגרה-לפעול כחוקר פרטי עד לתשלום בפועל, תוא בנוסף להוראה הקיימת שלפיה פעולה ללא רישוי מהווה עבירה פלילית; הצעה זאת נועדה לפתור את הבעיה של גביית אגרות שלא שולמו עבור שנים קודמות.

- - קביעת המועד האחרון לתשלום האגרה השנתית והסמכת שר המשפטים לקביעת אגרה מוגדלת למקרה של פיגור וכן הסמכתו לקבוע אגרות בשל פעולות ושירותים הניתנים לפי החוק, באות להבהיר את המצב המשפטי בנקודות אלו, וכן על מנת להסדיר השתתפות של מקבלי הרשיון בחלק מהנטל הכספי של הפעלת החוק.

ג. השפעת החוק המוצע על חקציב המדינה, החקן וההיבט המינהלי של משרד המשפטים ושל משרדים ורשויות אחרות

ביטול הרישוי של שומרים יבטל נטל מינהלי ניכר שהכביד על משרד המשפטים והמשטרה. הדבר צפוי אמנם להביא לביטול הכנסה של כ-150,000 ש"ח לשנה, שהיו נגבים כאגרות; הכנסה זאת היתה כרוכה עד כה בהוצאה שנתית של כ-10,000 ש"ח לצורך תשלומי מינהלה, חקירה ומיכון. יחד עם זאת, אם ייקבע העסק של ניהול משרדי שמירה כעסק טעון רישוי, עשוי הדבר להביא להכנסה נוספת מהאגרות שייגבו בעד הרשיונות ובעד חידושם.

אם יוחלט במשרד הפנים לקיים פיקוח על משרדי שמירה, נראה כי הטיפול המינהלי יוכל להיכלל בטיפול השוטף של הרשויות המקומיות בנושא רישוי עסקים.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

להלן נוסח התיקון המוצע:

יצויין כי: -

(1) המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) סמך ידיו על ההצעה מבחינה משפטית.

(2) לממונה על התקציבים במשרד האוצר אין התנגדות להצעה.

(3) לא הובעה התנגדות מצד משרד ממשרדי הממשלה לחוק המוצע.

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (תיקון מס' ..), התשמ"ט-1988

שינוי שם החוק

1. חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972[1] (להלן- החוק העיקרי) ייקרא "חוק חוקרים פרטיים, התשל"ב-1972".

תיקון סעיף 9

2. בסעיף 9 לחוק העיקרי, אחרי "משרד לחקירות פרטיות" יבוא "או סניף של משרד כזה".

תיקון סעיף 10

3. בסעיף 10 לחוק העיקרי - (1) ברישה, אחרי המילים: "משרד לחקירות פרטיות" יבוא "או סניף של משרד כזה";

(2) האמור בסעיף יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) הועדה רשאית לפטור מן התנאי האמור בסעיף קטן(א)(3), בהתאם לכללים שקבעה הועדה משפורסמו ברשומות."

תיקון סעיף 11

4. בסעיף 11 לחוק העיקרי, בסופו, אחרי "מנהל המשרד" יבוא "מנהל סניף של המשרד או חוקר פרטי רשוי שהועדה מצאה אותו כשיר לקבלת רשיון לקיים משרד לחקירות פרטיות".

תיקון סעיף 13

5. בסעיף 13(ב) לחוק העיקרי -

(1) במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

"(1) התאגיד רשום בישראל כחברה לא מוגבלת;

(2) כל חברי החברה ומנהליה הם חוקרים פרטיים שאינם מנהלים בפועל משרד לחקירות פרטיות אחר, ובלבד שאחד החברים וכן אחד המנהלים הפעילים כשירים לקבל רשיון לקיים משרד לחקירות פרטיות; ואולם רשאית הועדה לאשר גם למי שאינו חוקר פרטי להיות חבר בחברה בהתאם לכללים שקבעה;";

(2) בפסקה(3), הסיפה המתחילה במלים "ונקבע בתזכיר" - תימחק.

החלפת הכותרת לפרק ה'

6. במקום הכותרת לפרק ה' לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ה': איסור חקירה אגב שירותי שמירה".

ביטול סעיפים 18 ו-19

7. סעיפים 18 ו-19 לחוק העיקרי - בטלים.

החלפת סעיף 28

8. במקום סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא:

"תוקפו של רשיון

28.(א) תוקפו של רשיון לפי חוק זה הוא לתקופה שנקבעה בתקנות והוא יחודש עם תשלום אגרת חידוש, זולת אם מצאה הועדה שלא נתקיים בבעל הרשיון תנאי מהתנאים לקבלת הרשיון; לא שילם בעל רשיון את אגרת החידוש, הוא לא יהא רשאי לעשות כל פעולה החייבת ברישוי לפי חוק זה עד לתשלום כל פיגוריו על חשבון האגרה.

(ב) בעל רשיון שלא שילם את האגרה תוך המועד הקבוע בסעיף קטן (ב) יהא חייב לשלם אגרה מוגדלת בשיעור שקבע שר המשפטים בתקנות.

(ג) לענין גביית אגרות לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גביה) כאילו היו מס.

הוספת סעיף 28א

9. אחרי סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא:

"רשיון מוגבל

28א. חוקר פרטי שאינו עוסק בחקירות פרטיות ושהודיע על כך לועדה בכתב, יוגבל ויחולו עליו הוראות חוק זה בשינויים אלה:

(1) לא יעשה פעולות שנתייחדו לפי חוק זה לחוקר פרטי;

(2) לא יהא חייב באגרה באופן יחסי לתקופה שבה הוגבל רשיונו.

תיקון סעיף 30 10. בסעיף 30 לחוק העיקרי -

(1) איזכור הסעיפים 18 ו-19(ב) - יימחק;

(2) אחרי במקום או 20 יבוא "20, 28 או 28א(1)";

(3) הסיפה המתחילה במלים "או קנס" - תימחק.

תיקון סעיף 32 11. בסעיף 32 לחוק העיקרי -

(1) במקום פסקה (1), יבוא

"(1) אגרת רישוי, אגרת חידוש רשיון, וכן אגרות ותשלומים אחרים שיש לשלמם בשל פעולות ושירותים לפי חוק זה, ודרכי ותשלומם";

(2) פסקה (4) - בטלה.

תחילה והוראות מעבר 12. ...

מוגש על-ידי שר המשפטים

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

טיוטת חוק שירות בטחון [נוסח משולב] (תיקונים שונים) (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1988

א. שם החוק המוצע

חוק שירות בטחון [נוסח משולב] (תיקונים שונים) (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1988.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע, מטרתו והצורך בו

החוק המוצע, המבוסס על הצעותיהן של רשויות הצבא הנוגעות בדבר, נועד להסדיר תקלות שנתגלו בתחומים השונים בהם עוסק חוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן - החוק), ולעגן בחוק הוראות המצויות כיום בתקנות שעת חרום (יציאה לחוץ לארץ), כדלקמן:

1. החוק מטיל חובת שירות צבאי גם על מי שהוא תושב קבוע בישראל. "תושב קבוע" מוגדר בחוק כמי שמקום מגוריו הקבוע בישראל, או מי שרואים אותו כתושב קבוע על פי ההליך המפורט בסעיף 45 לחוק. ברם, ההגדרה שבסעיף 1 אינה ברורה דיה וקשה להציב מבחנים חד משמעיים לקביעתה, וסעיף 45 קובע הליך מסורבל וקשה ליישום. גם הפרט עצמו, המבקש לדעת אם תקום לו חובת שירות בצבא, מתקשה להבין מלשון החוק מהי חובתו, ואם חובה זו תלויה ברשיון השהייה שניתן לו על ידי משרד הפנים או שמא היא נבחנת באורח עצמאי על ידי רשויות הגיוס. ביתר שאת אמורים הדברים לגבי אלה היושבים בניכר ומעוניינים לבקר בארץ או לבחון אפשרות לעלות ולהיקלט בה. אי הבהירות בשאלת חובת השירות יכול ותרתיעם מלבוא ארצה ומן הארץ והתערות בה.

לפיכך, מוצע לתקן את החוק כך שייקבע בו בבירור אימתי תחול על תושב חובת שירות בטחון.

על פי ההצעה, יובהר כי מי שהוא בעל תעודת עולה לפי חוק השבות, התש"י - 1950, או בעל רשיון לישיבת קבע לפי חוק הכניסה לישראל, התש"ב - 1952, הוא "תושב קבוע". כן תקבע תקופת שהייה רצופה מירבית של שש שנים, לאחריה יראו את האדם כתושב קבוע בישראל. רציפותה של התקופה לא תפגע בשל תקופות העדרות מן הארץ, שאינן עולות על 24 חודשים. סעיף 45 לחוק יבוטל בהתאם.

2. לפי סעיף 11 לחוק, מוסמך פוקד לקרוא לגבר, מועמד לשירות בטחון או יוצא צבא, להתייצב לשם מתן אמצעי זיהוי שנקבעו בתקנות (טביעות אצבעות); אין החוק מקנה לפוקד סמכות מקבילה לגבי נשים. מאחר שהסתבר כי קיים צורך בנטילת אמצעי זיהוי גם מנשים, מוצע להסמיך את הפוקד לקרוא לכל מועמד לשירות בטחון או יוצא צבא, יהא מינו אשר יהא, להתייצב לשם נתינתם.

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה את המספר 288חק).

3. סעיף 14 לחוק מאפשר לפוקד לקרוא לשירות בטחון מועמד לשירות בטחון שמלאו לו 17 שנים וטרם הגיע לגיל 18, אם הוא ביקש זאת בכתב והוריו או אפוטרופסו נתנו הסכמתם לכך. לכאורה אפשרית הקדמת הגיוס רק בהסכמת שני ההורים.

כאשר זכאי רק הורה אחד להחזיק בקטין, או כאשר קיים קושי של ממש לקיים קשר עם ההורה השני, כדי לברר מהי עמדתו בענין גיוסו המוקדם של הקטין, לא ניתן להקדים את גיוסו של הקטין גם אם אותו הורה מסכים לכך. התוצאה היא קיפוח הצעיר, שקשריו עם אחד מהוריו נותקו, ומניעת גיוס מוקדם, שבמרבית המקרים הינו לטובתו.

מוצע לתקן את סעיף 14 באופן שיקבע כי כאשר רשאי הורה אחד להחזיק לבדו בקטין, או כאשר קיים קושי של ממש לקיים קשר עם ההורה השני כדי לברר עמדתו, ניתן יהיה להסתפק בהסכמת ההורה המחזיק בקטין לצורך הקדמת גיוסו.

4. בסעיפים 18 ו - 31 לחוק נקבעו תקופות שאינן נמנות כחלק מן השירות. בעבר התייחס החוק, בצד תקופות העדר מן השירות, לתקופות כליאה בלבד, אולם לאחרונה - בתיקון מס' 21 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, נקבע כי גם תקופה בה נשא אדם עונש מאסר בעבודת שירות או בעבודה צבאית לא תבוא במנין השירות.

מכח אותו עיקרון, אין לראות גם בצורות אחרות של ענישה, שהינן תוצאה ישירה של התנהגות עבריינית ואשר בגינן נבצר מאדם מלשרת שירות תקין ומלא, כתקופה בה מילא את חובת שירותו. לפיכך מוצע לקבוע כי גם החזקה במוסד סגור לפי סימן ז' לפרק ו' של חוק העונשין לא תיחשב כתקופת שירות.

5. סעיף 30 לחוק קובע כי יוצא צבא שהגיע לגיל 45 יקרא לשירות מילואים בהג"א זולת אם הוא קצין או בעל מקצוע נדרש כקבוע בתקנות. בתקנות שהוצאו מכח החוק פורטה רשימת תפקידים ומקצועות צבאיים שהנמנים עליהם אינם עוברים להג"א. במשך הזמן הוספו לה מקצועות רבים והיא תפחה עד כי היא כוללת כיום מקצועות ועיסוקים צבאיים רבים. ספק אם דבר זה עולה בקנה אחד עם לשון החוק. כמו כן, יצויין כי השירות בהג"א מתבצע מכח חוק ההתגוננות האזרחית, החל בתחומי מדינת ישראל בלבד, ולכן לא ניתן להפעיל חיילים העוברים לשירות בהג"א בתפקידים ובפעילויות שמחוץ לגבולות המדינה מקום שצרכי הצבא מצריכים זאת.
כדי ליתן למצב הנוהג כל השנים את הבסיס המשפטי הנאות מוצע כי לשר הבטחון תהא סמכות לקבוע בתקנות, על פי צרכי הצבא המשתנים, כי הוראת הסעיף לא תחול על סוגים של אנשי מילואים שיקבעו מעת לעת.

6. לשונו של סעיף 35 לחוק נותנת לכאורה יסוד לטענה, לפיה אדם שלא התייצב לשירות נחשב כחייל לכל דבר וענין מן המועד שנקבע בצו להתייצבותו (וזאת אף אם בפועל לא התייצב כלל לשירות); כך, למשל, עשוי אדם להיחשב כמי ששירת במשך כל תקופת העדרותו משירות.

מוצע, לפיכך, לתקן את הסעיף באופן המבהיר כי הוראותיו מתייחסות לתחולת חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, בלבד.

7. לפי סעיף 38(ד) לחוק, חייב מי שצו דחיה חל עליו להתייצב בתום תקופת הדחיה. מנוסח הסעיף עולה כי יש מקום לטענה, לפיה אם כבר עבר אותו אדם בדיקות רפואיות, הרי התייצבותו הינה לשירות והוא מתחיל בו מרגע ההתייצבות. פרשנות אחרונה זו אינה מתיישבת עם צרכי הצבא ועם הוראת סעיף 20(ב) לחוק, לפיה ניתן לקרוא ליוצא צבא, ששירותו הסדיר נדחה, להתייצב לשירות סדיר במסגרת תקופות ארוכות יותר, המפורטות בסעיף.
על מנת לסלק את אי הבהירות הקיימת ולאפשר קריאה להתייצבות במועדים התואמים את צרכי הצבא, מוצע לתקן את סעיף 38(ד) ולקבוע כי חובת ההתייצבות ח"אוטומטית" בתום תקופת הדחיה חלה רק באותם מקרים בהם לא נקרא מי שהצו חל עליו להתייצב במועד אחר. כמו כן, מובהר כי תחילת השירות או המשך השירות בתום תקופת הדחיה יקבעו על ידי הפוקד ויכול שיהיה זה במועד מאוחר מיום ההתייצבות בתום תקופת הדחיה, כאמור בסעיף 20 לחוק.

8. לשונו של סעיף 39(א) לחוק מובילה לכאורה למסקנה, לפיה מתהווה הפטור מן השירות לנשים עם היוולד העילה המזכה, ואין צורך לשם כך בכל מעשה (הודעה וכיו"ב) מצד מבקשת הפטור.
מצב זה עלול להוליד תוצאה בלתי רצויה, לפיה אישה, שנתקיימה בה העילה המזכה, תעשה, מכח החוק, דין לעצמה ותעזוב את השירות מבלי להודיע על כך לרשויות הצבא ומבלי לצפות להחלטתן. מכל מקום אין בלשון החוק כיום כל סמכות לקבוע את הדרך לקבלת הפטור ואת תנאיו.
יוטעם כי המדובר בעובדות הטעונות אישור והוכחה, ולפיכך יש צורך להסמיך את הרשות לקבוע איך וכיצד תזכה אישה בפטור כאמור.

מוצע איפוא, כי בתקנות לחוק תיקבע הדרך להוכחת הזכאות לפטור ורק אישה שתוכיח על פיהן כי נתקיימה בה אחת העילות המנויות בסעיף 39(א) תפוטר מן השירות.

9. תקנות 8 - 10 לתקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ) (להלן - התקנות) קובעות כי יוצא צבא, כמשמעותו בחוק שירות ביטחון, הנמנה עם כוחות המילואים, לא יצא לחו"ל אלא לפי היתר של שר הביטחון או מי שמינה לכך, וכי מי שאינו נמנה עם כוחות המילואים לא ייצא לחו"ל אלא לפי תעודה המעידה על עובדה זו, שהוצאה על ידי מי שנתמנה לכך. עוד נקבעה בתקנות הוראה לענין מועדים להגשת הבקשה על ידי איש מילואים.
בחוק לתיקון תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), תשכ"א - 1961, נקבע כי תוקפן של תקנות 8 - 10 לתקנות יהא עד למועד שנקבע, אולם שר הביטחון, באישור הכנסת, רשאי להאריך את תוקפן לשנה נוספת. מאז מוארך תוקפן של התקנות, מדי שנה, כדבר שבשיגרה.
אין עוררין על הצורך בקיום הסמכות החוקית המוקנית כיום בתקנות, אשר תאפשר לצה"ל לקיים מעקב אחר יציאת אנשי מילואים לחוץ לארץ, לשם שליטה ופיקוח אפקטיביים על מערך המילואים של הצבא. הוראות התקנות אינן הוראות בנות חלוף, והן עתידות לעמוד בעינן לאורך זמן. משום כך אין מקומן בתקנות שעת חירום בעלות תוקף מוגבל, אלא נכון וראוי למצוא להן אכסניה קבועה והולמת בחקיקה ראשית של הכנסת. כך גם המליצה לאחרונה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

אכסניה זו היא בחוק שירות ביטחון. כיום כבר מוסדרת בסעיף 43 בחוק זה סוגיית היציאה לחו"ל של מועמדים לשירות ביטחון, יוצאי צבא בשירות סדיר ויוצאי צבא בדחיית שירות, ומוצע לבטל את הוראות תקנות 8 - 10 הנזכרות ולקבען בסעיף זה של החוק. מיסוד ההסדר בחוק שירות ביטחון יביא לאיחוד ההוראות השונות הדנות ביציאה לחו"ל בדבר חקיקה אחד.

10. א. סעיף 55(ה)(2) לחוק קובע כי צו שנשלח למקום מגוריו הקבוע של אדם, רואים אותו כאילו הגיע לידיעת אותו אדם בתום 72 שעות מזמן מסירתו למשלוח; ואולם הנמען יכול לטעון ואף להוכיח כי הכתובת המצויה בידי רשויות הצבא איננה נכונה, בין עקב העתקת מקום מגוריו ובין מסיבות אחרות.
מוצע להוסיף לסעיף הוראה, לפיה יראו את הכתובת שמסר האדם לרשויות הצבא לפי תקנות שהותקנו מכח החוק כמען מקום מגוריו הקבוע, ובמידה ולא מסר כתובת לפי אותן תקנות יראו כמען זה את כתובתו הרשומה במרשם האוכלוסין.

ב. לשם הפעלת הסמכויות הרבות הנתונות לחם בחוק, נדרשים פוקדים ומפקדים להוציא מאות אלפי צווים מדי שנה. לאחר שניתנה החלטת הפוקד או המפקד, מבוצעת הוצאת הצו, במישור הטכני-מנהלי, על ידי חיילים שהורשו לכך. למען הסר ספק אשר לדרך הוצאת הצווים, מוצע לקבוע בחוק הוראה כללית לפיה יכול צו להיחתם בידי חייל שהורשה לכך ע"י הפוקד או המפקד המוסמך, ובלבד ששמו ודרגתו של הפוקד או המפקד צויינו בצו.

ג. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u>

ראה נוסח החוק להלן.

ד. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה</u>

אין.

ה. <u>השפעת החוק המוצע על החיבטי המנהלי על עבודת המשרד</u>

החוק המוצע יקל על עבודתן של לשכות הגיוס ועל הוצאת צווים לפי החוק, ייעל וישפר את עבודת המשרד והרשויות הצבאיות.

<u>יצויין כי:</u>

1. הממונה על התקציבים במשרד האוצר אינו מתנגד להצעת החוק.

2. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידיו על ההצעה מבחינה משפטית.

3. הערות שנתקבלו מאת משרד הפנים שולבו בהצעה.

ההצעה מוגשת על ידי שר הבטחון.

ו. <u>להלן נוסח החוק המוצע:</u>

הצעת חוק שירות בטחון [נוסח משולב] (תיקונים שונים), (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1988

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו - 1986 (להלן - החוק העיקרי), במקום הגדרת "תושב קבוע" יבוא:

"תושב קבוע" - מי שאינו אזרח ישראלי, ומתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא בעל תעודת עולה לפי חוק השבות, התש"י - 1950*, או רשיון לישיבת קבע לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952*;

(2) הוא יושב בישראל ברציפות תקופה של שש שנים לפחות; היעדרות לתקופה מצטברת שאינה עולה על 24 חדשים, לא תיראה כפוגעת ברציפות לענין זה:"

תיקון סעיף 11

2. בסעיף 11 לחוק העיקרי, המלים "גבר, שהוא" - יימחקו.

תיקון סעיף 14

3. בסעיף 14(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"ואולם די בהסכמת הורה אחד, אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין או שקיים קושי של ממש לקיים קשר עם ההורה השני כדי לברר עמדתו."

תיקון סעיף 18

4. בסעיף 18 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) לענין סעיף זה ולענין סעיף 31, יראו תקופת כליאה כתקופה שבה אדם -

(1) ריצה עונש מאסר או מחבוש בפועל;

(2) נשא עונש מאסר בעבודת שירות לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977* או בעבודה צבאית לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו - 1955*;

(3) הוחזק במוסד סגור לפי סימן ז' לפרק ו' לחוק העונשין, התשל"ז -1977."

תיקון סעיף 30

5. בסעיף 30 לחוק העיקרי, במקום הסיפה המתחילה במלים "סייג זה" יבוא "הוראה זו לא תחול על סוגי יוצאי צבא ששר הבטחון קבע בתקנות".

תיקון סעיף 35

6. בסעיף 35 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "יהא נמנה" יבוא "רואים אותו, לענין חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, כמי שנמנה";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "רואים אותו" יבוא "לענין חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955".

תיקון סעיף 38

7. בסעיף 38(ד) לחוק העיקרי, במקום הרישה המסתיימת במילים "אם כבר החל בשירות" יבוא "מי שחל עליו צו דחיה לפי סעיף 36(3) ולא נקרא להתייצב במועד אחר לרישום, לבדיקה רפואית, לשירות בטחון או להמשך השירות, חייב להתייצב למילוי חובתו בתום תקופת הדחיה, אולם שירותו יתחיל במועד שהורה לו הפוקד בצו".

תיקון סעיף 39

8. בסעיף 39 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) אם לילד ואשה הרה יהיו פטורות מחובת שירות בטחון משהודיעו על כך; אופן ההודעה והראיות שיצורפו אליה ייקבעו בתקנות."

תיקון סעיף 43

9. בסעיף 43 לחוק העיקרי -

(1) סעיפים קטנים (ג) עד (ו) יסומנו (ה) עד (ח) כסדרם;

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) יוצא צבא, הנמנה עם כוחות המילואים, לא יצא לחוץ לארץ אלא לפי היתר מאת שר הבטחון.

(ד) יוצא צבא שאינו נמנה עם כוחות המילואים, למעט יוצא צבא כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לא יצא לחוץ לארץ אלא לפי תעודה, המעידה שהוא יוצא צבא כאמור, שהוצאה על ידי שר הבטחון.";

(3) בסעיף קטן (ו), במקום "סעיף קטן (ג)" יבוא "סעיף קטן (ח)";

(4) בסעיף קטן (ח), במקום "סעיף קטן (ה)" יבוא "סעיף קטן (ז)".

ביטול סעיף 45

10. סעיף 45 לחוק העיקרי - בטל.

תיקון סעיף 55

11. בסעיף 55 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (ה)(2), בסופו יבוא:

"לענין זה יראו כמען מקום מגוריו הקבוע של אדם את המען שמסר לפי חוק זה, ואם לא מסר - את מענו הרשום במרשם האוכלוסין;"

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) צו לפי חוק זה יכול שייחתם בידי פוקד או מפקד שהוסמכו להוציאו, או בידי חייל שהורשה לכך על ידיהם, ובלבד ששמו ודרגתו של הפוקד או המפקד צויינו בצו."

תיקון תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ)

12. תקנות 8 עד 10 לתקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ח-1948 - בטלות.

---

(1) ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.
(2) ס"ח תש"י, עמ' 159.
(3) ס"ח תשי"ב, עמ' 354.
(4) ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
(5) ס"ח התשט"ו, עמ' 171.
(6) ע"ר התש"ט, תוס' א', עמ' 45; ס"ח התשכ"א, עמ' 166.

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

מוגש על-ידי שר הבטחון

טיוטת חוק

1. שם החוק המוצע -

חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988.

2. עיקרי הוראות החוק המוצע -

משרדנו הגיע למסקנה כי המבנה הנוכחי של אגף במשרד ממשלתי אינו מאשפר למנהל אגף העתיקות והמוזיאונים לתפקד ביעילות מרבית, להגיב במהירות הנדרשת על התפתחויות באתרי העתיקות ולעמוד בדרישות שהמציאות מציבה בפניו בתחום של הפיקוח על עתיקות ישראל, על החפירות, על הסחר בהן ועל אתרי העתיקות הרבים הפזורים ברחבי הארץ.

בחוק המוצע להקים רשות עצמאית שתהיה מופקדת על הטיפול בעתיקות (לרבות אתרי העתיקות) ועל שימור העתיקות ביעילות המרבית המאפשרית. על בסיס השיקולים שפורטו לעיל הגיע משרד החינוך והתרבות, בהתייעצות עם משרד המשפטים, למסקנה כי הדרך הנאותה להקמת הרשות האמורה היא בחקיקת חוק לכינון רשות סטטוטורית לטיפול בכל האספקטים הנוגעים לעתיקות בישראל.

הרשות המוצעת כוללת מועצה, שלה יהיו יושב-ראש וסגן, ומנהל כללי שבידיו יהיו הסמכויות המוקנות היום למנהל אגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך והתרבות.

3. מטרות החוק המוצע והצורך בו -

החוק המוצע בא כדי לגרום לכך שנושא העתיקות יטופל בצורה מתקבלת על הדעת, ובמיוחד לאור הערותיו של מבקר המדינה בשניים מהדו"חות שלו, ולאור המלצותיהן של ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ושל המועצה לארכיאולוגיה. לדעת משרד החינוך והתרבות יש צורך בחוק זה מאחר שבמצב הנוכחי, שבו ממונה על ביצוע החוק אגף העתיקות והמוזיאונים אי אפשר מבחינה ועוזית לרצע את החוק העתיקות התשל"ח-1978, או כי אפשר לבצעו ביעילות הולמת. הרשות שתוקם תהא רשאית לקבל הכנסות לא רק מאוצר המדינה ובכך תוכל לתפקד טוב יותר במילוי התפקידים הנוגעים לשימור עתיקות ישראל, פיקוח על גילויים ועל כך שלא יופרו הוראות החוק לגביהן.

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה את המספר 285חק).

4. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u> -

יחולו שינויים קלים בחוק העתיקות, התשל"ח-1978, הנובעים מחקיקתו של החוק המוצע.

5. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה</u> -

אין.

6. <u>השפעת החוק על התקן של משרד החינוך והתרבות</u> -

הפחתת 55 תקנים.

7. <u>השפעת החוק על ההיבט המינהלי של משרד החינוך והתרבות ושל משרדים ורשויות אחרים</u> -

אין.

8. היועץ המשפטי לממשלה סמך את ידו על התזכיר מן הבחינה המשפטית

9. לאחר שהוכנסו שינויים עקב הערות שנתקבלו ממשרד האוצר, סמך הממונה על התקציבים את ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.

10. להלן נוסח החוק המוצע:

נמג

מוגש על-ידי
סגן ראש-הממשלה ושר החינוך והתרבות

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

(11004)

חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988

פרק א': פרשנות

הגדרות 1. (א) בחוק זה -

"חוק העתיקות" - חוק העתיקות, התשל"ח-1978[1];

"אתר" - אתר עתיקות כמשמעותו בחוק העתיקות;

"המועצה" - מועצת הרשות שמונתה לפי סעיף 6;

"המנהל" - מנהל הרשות;

"הרשות" - רשות העתיקות המוקמת בחוק זה;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

(ב) מונחים אחרים תהא להם המשמעות שיש להם לפי חוק העתיקות אלא אם כן ניתן להם פירוש אחר בחוק זה.

פרק ב': הרשות ומוסדותיה

סימן א': הקמת הרשות ותפקידיה

הקמת הרשות 2. מוקמת בזה רשות העתיקות.

הרשות תאגיד 3. הרשות היא תאגיד.

הרשות גוף מבוקר 4. הרשות היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב)[2].

---

[1] ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

תפקידי הרשות

5. (א) תפקידה של הרשות הוא לטפל בכל ענייני העתיקות בישראל.

(ב) הרשות רשאית לעשות לגבי עתיקות ואתרים כל פעולה הנחוצה לשם מילוי תפקידיה, ובכלל זה -

(1) חשיפה וחפירה של אתרים;
(2) שימור, שחזור ופיתוח של אתרים;
(3) ניהול, אחזקה והפעלה של אתרים ושמירה עליהם;
(4) שימור ושחזור עתיקות;
(5) מתן רשיונות חפירה ופיקוח על ביצוע חפירות;
(6) ניהול של אוצרות העתיקות של המדינה, שמירתם והפיקוח עליהם;
(7) הפעלת פיקוח לענין עבירות לפי חוק העתיקות;
(8) עריכת מחקרים ארכיאולוגיים וקידומם;
(9) ריכוז, תיעוד ורישום של מידע ארכיאולוגי;
(10) קיום ועידוד פעולות חינוך והסברה בתחום הארכיאולוגיה;
(11) קיום קשרים מדעיים בינלאומיים בתחום הארכיאולוגיה.

סימן ב': מועצת הרשות

הרכב המועצה

6. (א) לרשות תהיה מועצה של שלושה עשר חברים כמפורט להלן:

(1) נציגי ממשלה שהם עובדי המדינה:

(א) המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות או נציגו;
(ב) ראש מינהל תרבות במשרד החינוך והתרבות או נציגו;
(ג) מנהל מינהל כלכלה ותקציבים במשרד החינוך והתרבות או נציגו;
(ד) הממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציגו;
(ה) החשב הכללי או נציגו;

(ו) מנהל מינהל התכנון במשרד הפנים או נציגו;
(ז) מנהל מינהל מקרקעי ישראל או נציגו.

(2) נציג בעל ענין בארכיאולוגיה מכל אחד ממוסדות להשכלה גבוהה אלה:

(א) האוניברסיטה העברית בירושלים;
(ב).אוניברסיטת תל-אביב;

(3) חבר אחר מחברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים שימנה השר לאחר התייעצות עם האקדמיה, והוא יהיה יושב ראש המועצה;

(4) שני ראשי רשויות מקומיות שימנה השר לאחר התייעצות עם יושב ראש מרכז השלטון המקומי;

(5) מנהל מוזיאון שימנה השר לאחר התייעצות עם יושב ראש מועצת המוזיאונים.

(ב) לכל חבר המועצה שאינו מקרב עובדי המדינה ניתן למנות ממלא מקום קבוע בדרך שמתמנה חבר המועצה.

(ג) השר רשאי למנות אחד מחברי המועצה לסגן יושב ראש המועצה.

תקופת כהונה

7. (א) תקופת כהונתו של חבר המועצה תהיה ארבע שנים, אך ניתן למנותו מחדש לתקופות כהונה נוספות.

(ב) חבר המועצה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינויו מחדש או עד למינוי חבר אחר במקומו.

סייגים למינוי חבר המועצה

8. לא יתמנה חבר המועצה -

(1) מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או נשא עונש מאסר וטרם חלפה תקופת ההתיישנות כמשמעותה בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981[3];

(2) מי שיש ניגוד עניינים בין עיסוקו ובין חברותו במועצה.

הוצאות וגמול

9. (א) חבר המועצה לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו במילוי תפקידו כחבר המועצה אך יהא זכאי לכיסוי הוצאות סבירות שהוציא בקשר למילוי תפקידו כאמור, בשיעור שתקבע הרשות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן(א), רשאית הרשות, באישור השר ושר האוצר, לקבוע גמול סביר ליושב ראש המועצה ולסגנו.

פקיעת כהונה

10. (א) חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש המועצה;

(2) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 8;

(3) איבד את הכושר הגופני או הנפשי למלא את תפקידיו או שמטעם אחר נבצר ממנו, דרך קבע, למלא תפקידו, והשר, לאחר התייעצות עם יושב ראש המועצה, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב;

(4) אם נתמנה מקרב עובדי המדינה - פרש משירות המדינה.

(ב) יושב ראש המועצה יעביר לשר כתב התפטרות כאמור בסעיף קטן(א)(1), תוך 96 שעות ממועד מסירתו; תוקף ההתפטרות מתום 48 שעות לאחר מסירת כתב ההתפטרות לשר, זולת אם חזר בו חבר המועצה מהתפטרותו לפני כן במסירת מכתב לשר.

(ג) נעדר חבר המועצה, ללא סיבה מוצדקת, מארבע ישיבות רצופות של המועצה, רשאי השר לאחר התייעצות עם יושב ראש המועצה, להעבירו מכהונתו בהודעה בכתב.

(ד) העברה מכהונה של חבר המועצה מקרב עובדי המדינה תיעשה לאחר התייעצות עם השר שמינהו.

סדרי עבודת המועצה

11. (א) המועצה תקבע לעצמה את דרכי עבודתה ונהלי דיוניה ככל שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

(ב) המנין החוקי בישיבות המועצה הוא שבעה חברים לפחות; אם לא היה מנין חוקי בפתיחת הישיבה, רשאי יושב ראש הישיבה לדחותה בשלושים דקות; לאחר עבור זמן זה תהא הישיבה כדין אם השתתפו בה חמישה חברים לפחות ובהם יושב ראש המועצה או סגנו.

(ג) משנפתחה הישיבה כדין לפי סעיף קטן(א), יהיה המשכה כדין בכל מספר חברים שהוא.

(ד) המנהל או מי שהוא הסמיכו לכך רשאי להיות נוכח בישיבות המועצה.

דיון בנושא פלוני

12. ביקש השר מהמועצה לדון בנושא פלוני, יהיה הנושא בראש סדר יומה בישיבתה הקרובה של המועצה והדיון בו יתקיים במהלך אותה ישיבה.

מינוי ועדה

13. המועצה רשאית למנות מבין חבריה ועדה לענין מסויים שבסמכותה, לקבוע את היושב ראש שלה ולאצול לה מסמכויותיה, למעט הסמכות לקבוע את המדיניות הכללית של הרשות והסמכות לאשר את תקציבה.

תוקף

14. (א) קיום הרשות וסמכויותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המועצה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

(ב) פעולה או החלטה של המועצה או של ועדה מועדותיה לא תיפסל מחמת זה בלבד שבזמן עשייתה היה מקומו של חבר המועצה או חבר הועדה פנוי מכל סיבה שהיא.

תפקידי המועצה וסמכויותיה

15. המועצה, מבלי לגרוע משאר תפקידיה -

(1) תקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה;

(2) תאשר את תקציב הרשות;

(3) תעקוב ברציפות אחר ביצוע המדיניות, התכניות והתקציבים של הרשות;

(4) תדון בדוחו"ת כספיים שיגיש לה המנהל.

כללי המועצה

16. המועצה, באישור השר, תקבע כללים להפעלת אתרים, ניהולם והפיקוח עליהם.

דיווח

17. המועצה תגיש לשר אחת לשנה לפחות דין וחשבון על פעולות הרשות וכן תמסור לו, לפי דרישתו, כל ידיעה על פעולותיה; דין וחשבון או ידיעה שיש להם נגיעה לביצוע תקציב יימסרו גם לשר האוצר ורשאי הוא לדרוש כל ידיעה כאמור.

סימן ג': המועצה לארכיאולוגיה

ייעוץ

18. המועצה לארכיאולוגיה כמשמעותה בחוק העתיקות תייעץ למועצה ולמנהל בעניני ארכיאולוגיה ועתיקות שיביאו לפניה.

סימן ד': מנהל הרשות ועובדיה

מנהל

19. (א) המועצה תמנה, על פי הצעת השר ובאישור הממשלה, מנהל

הרשות לרשות; המועצה רשאית, על פי הצעת השר, למנות סגן למנהל.

(ב) הודעה על מינויים לפי סעיף קטן(א) תפורסם ברשומות.

סמכויות המנהל 20. (א) המנהל אחראי לניהול השוטף של ענייני הרשות במסגרת המדיניות התכניות והתקציבים של הרשות ובמסגרת החלטות המועצה.

(ב) בכפוף להוראות חוק זה ולהחלטות המועצה יהיו למנהל כל הסמכויות הדרושות לניהול הרשות ובכלל זה הסמכות לייצג את הרשות בכל תפקיד מתפקידיה ולחתום על הסכמים או מסמכים אחרים בשם הרשות.

(ג) האמור בסעיף 15 אין בו כדי לגרוע מסמכויות ותפקידים שהוענקו למנהל לפי כל חיקוק.

(ד) בכפוף לאמור בסעיף 41 לחוק העתיקות, רשאי המנהל לאצול מסמכויותיו לעובד מעובדי הרשות וליפות את כוחו לחתום על כל מסמך בשם הרשות, ובלבד שאצילת סמכות לייצג את הרשות בעסקאות ולחתום בשמה על מסמכים הנוגעים בהן טעונה אישור המועצה.

כהונת המנהל 21. (א) תקופת כהונתו של המנהל תהיה חמש שנים (להלן-תקופת כהונה); המועצה, באישור השר, רשאית למנותו מחדש לתקופות כהונה נוספות.

(ב) כהונת המנהל תפקע באחת מאלה:

(1) התפטר בהודעה בכתב שהגיש לשר באמצעות המועצה;
(2) השר, לאחר התייעצות במועצה, קבע כי נבצר מהמנהל, דרך קבע, למלא את תפקידו;

(3) השר, לאחר התייעצות במועצה, החליט להעבירו מכהונתו בהודעה מנומקת ולאחר שהודיע על כך לממשלה חמישה עשר ימים מראש.

העסקת עובדים

22. (א) הרשות רשאית להעסיק עובדים לביצוע תפקידיה.

(ב) תנאי עבודתם של עובדי הרשות, שכרם, תקניהם וסדרי קבלתם לעבודה יהיו כשל עובדי המדינה בשינויים המחוייבים, וייקבעו בידי הרשות, באישור השר ושר האוצר.

תנאי העסקת המנהל

23. שכרו ותנאי העסקתו של המנהל ייקבעו בידי המועצה באישור השר ושר האוצר.

פרק ג': תקציב וכספים

תקציב

24. (א) המנהל יכין, למועד שקבעה המועצה, הצעת תקציב לפעולות הרשות ויגישה לאישור המועצה.

(ב) תקציב הרשות יוגש לשר והוא טעון אישור השר ושר האוצר.

(ג) שר האוצר רשאי להתקין תקנות בדבר דרכי הכנת תקציב הרשות.

תרומות וקרנות

25. לצורך ביצוע תפקידיה רשאית הרשות לקבל תרומות ולהקים קרנות מחקר.

פרק ד': סמכויות פיקוח

מינוי מפקחים

26. (א) המועצה תמנה מפקחים מבין עובדי הרשות לשם פיקוח על ביצוע חוק העתיקות; המינוי יהיה בכתב.

(ב) למפקח כאמור תהיה סמכות לערוך חקירות על עבירות לפי חוק העתיקות; בהשתמשו בסמכות כאמור -

(1) יהיו למפקח סמכויות שוטר לפי סעיף 2 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969[4].

(2) יהיה מפקח רשאי להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)[5] וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם מכח סמכות זו.

סמכויות מפקח

27. (א) היה למפקח יסוד סביר להניח שהדבר דרוש לביצוע תפקידו מוסמך הוא -

(1) לעצור כל כלי הובלה ולערוך בו חיפוש;

(2) להיכנס לכל מקום ולערוך בו חיפוש, אולם אין להיכנס למקום המשמש למגורים אלא לפי צו חיפוש מאת בית משפט מוסמך והוראות סעיפים 24 ו-26 עד 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 יחולו, בשינויים המחוייבים, על חיפוש לפי פסקה זו;

(3) לתפוס כל חפץ, אם יש למפקח יסוד סביר להניח שנעברה בו עבירה על חוק העתיקות, ורשאי הוא לתפוס חמרי אריזה או מסמכים העשויים, לדעתו, לשמש ראיה במשפט על עבירה כאמור.

(ב) לענין פרק זה, "חפץ" - לרבות כלי הובלה.

פרק ה': העברת עובדים, נכסים, זכויות והתחיבויות

העברת עובדים

28. (א) עובדי המדינה המועסקים ערב תחילתו של חוק זה באגף העתיקות שבמשרד החינוך והתרבות (להלן-האגף) יעברו לשרת כעובדי הרשות, בתנאי שירות שלא יהיו גרועים מתנאי שירותם ערב תחילת

החוק.

(ב) זכויות עובדי הרשות שיועברו לשירותה והנובעות מעבודתם כעובדי המדינה כאמור בסעיף קטן(א) ייחשבו כזכויות הנובעות מעבודה בשירות הרשות.

(ג) ההסדרים לגבי זיכוי הרשות בסכומי התשלומים אשר עובדים שיועברו לשירותה יהיו זכאים להם, ייקבעו בהסכם בין הרשות ובי הממשלה.

העברת נכסים

29. נכסי המדינה שהיו ערב תחילתו של חוק זה מוחזקים בידי האגף יועברו לרשות; בסעיף זה, "נכסי המדינה" - מקרקעין, מיטלטלין, זכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא, למעט עתיקה ואתר; תנאי ההעברה ייקבעו בהסכם בין הרשות ובין הממשלה.

פרק ו': הוראות שונות

פיקוח על הרשות

30. הרשות תעמוד לפיקוחו הכללי של השר.

מסים

31. דין הרשות כדין המדינה לענין תשלום מסים, מס בולים, אגרות, ארנונות, היטלים ותשלומי חובה אחרים.

אחריות בנזיקין

32. דין הרשות כדין המדינה לענין חוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952[6].

דין וחברי המועצה ועובדי הרשות

33. (א) דין חברי המועצה ועובדי הרשות כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה:

(1) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969[7];

(2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959[8];

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979[9];

(4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969[10];

(5) חוק העונשין, התשל"ז-1977[11] - הוראות הנוגעות לעובדי ציבור;

(6) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971[12];

(7) פקודת הנזיקין [נוסח חדש][13];

(ב) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1983[14] יחול על עובדי הרשות כאילו היו עובדי המדינה, בשינויים ובתיאומים שתקבע הממשלה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

סמלים

34. (א) הרשות רשאית, באישור השר לקבוע סמלים לרשות.

(ב) סמלי הרשות יהיו מוגנים ושימוש מסחרי בהם, שלא ברשות הרשות, אסור.

ביצוע ותקנות

35. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, לאחר התייעצות במועצה, להתקין תקנות לביצועו.

תיקון חוק העתיקות

36. בחוק העתיקות -

(1) בסעיף 1, אחרי הגדרת "אתר עתיקות" יבוא:

" "הרשות" - רשות העתיקות כמשמעותה בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988", בהגדרת "אספן", במקום "שאוסף" יבוא "שבידו אוסף", הגדרת "האגף" - תימחק ובמקום הגדרת "המנהל" יבוא: " "המנהל - מנהל הרשות";

(2) בסעיף 8, אחרי "המנהל" יבוא "באישור השר";

(3) בסעיף 14, במקום "לאחר התייעצות" יבוא "באישור השר ולאחר התייעצות";

(4) בסעיף 15, במקום "המנהל" יבוא "השר" ובסופו יבוא: "השר רשאי להסמיך את המנהל או עובד אחר של הרשות לענין סעיף זה";

(5) בסעיף 18(א), במקום "המנהל" יבוא "השר או מי שהוא הסמיכו

לפי סעיף 15";

(6) בסעיף 36 -

(א) בסעיף קטן(א), במקום "מהחלטות המנהל" יבוא "מההחלטות";

(ב) במקום סעיף קטן(ב) יבוא:

"(ב) ועדת ערר רשאית לקבל ערר, לדחותו או להחליט כל החלטה אחרת";

(7) בסעיף 42, בסעיף קטן (א)(1), במקום "האגף" יבוא "הרשות" ובסעיף קטן (ג), אחרי "השר" יבוא "לפי הצעת הרשות";

(8) בסעיף 44, במקום "במועצה" יבוא "ברשות ובמועצה";

(9) בסעיף 46(א), אחרי "רשאי" יבוא "לאחר התייעצות ברשות".

(10)אחרי סעיף 46 יבוא:

"תשלומים 46א. אגרות ותשלומים אחרים הנגבים לפי חוק זה לרשות ישולמו לקופת הרשות."

תיקון פקודת המכרות

37. בפקודת המכרות[15], בסעיף 18(1)(א)(II), במקום "מקום הסטורי" יבוא "אתר עתיקות כמשמעותו בחוק העתיקות, התשל"ח-1978", במקום "ממקום הסטורי" יבוא "מאתר עתיקות" ובמקום "מנהל מחלקת העתיקות" יבוא "המנהל כמשמעותו בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1988."

הוראות מעבר

38. (א) מי שכיהן כמנהל האגף ערב תחילתו של חוק זה, יראוהו כאילו נתמנה כמנהל לפי חוק זה, לתקופת כהונה, ביום תחילתו.

(ב) הממשלה תעביר לרשות את כל הסכומים אשר הוקצבו בחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת לפעולות האגף שביצוען מועבר לרשות ושלא הוצאו עד יום תחילתו של חוק זה; עד לסיומה של שנת הכספים השוטפת יהיה התקציב לפעולות הרשות לפי התקציב שהועבר לרשות כאמור, בשינויים הנובעים מהקמת הרשות; לענין זה, "שנת הכספים השוטפת" - שנת הכספים שבה חל יום תחילתו של חוק זה.

(11004)

---

1) ס"ח התשל"ח, עמ' 76

2) ס"ח התשי"ח, עמ' 92

3) ס"ח התשמ"א, עמ' 322

4) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284

5) חא"י, כרך א', עמ' 439

6) ס"ח התשי"ב, עמ' 339

7) ס"ח התשכ"ט, עמ' 103

8) ס"ח התשי"ט, עמ' 190

9) ס"ח התש"ם, עמ' 2

10) ס"ח התשכ"ט, עמ' 144

11) ס"ח התשל"ז, עמ' 226

12) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 421

13) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 266

14) ס"ח התשכ"ג, עמ' 50

15) חא"י, כרך ב', עמ' 910

מוגש על-ידי סגן ראש הממשלה
ושר החינוך והתרבות

טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר),
התשמ"ז-1987

א. שם החוק המוצע:

חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987.

ב. עיקרי החוק המוצע:

סעיף 1 ו-2

מוצע שיבוא בשר בקר ובשר צאן, לרבות חלקי הפנים שלהם, במצב טרי, צנון או קפוא (להלן - בשר) יהיה מותנה בכך שבידי היבואן תעודת הכשר לבשר המיובא מטעם מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא תסמיך לכך. עם זאת, מוצע להסמיך את שר התעשיה והמסחר להתיר, במקרים מיוחדים, יבוא בשר גם ללא תעודת הכשר.

סעיף 3

מוצע לתת סמכות למועצת הרבנות הראשית או לרב שהוסמך על ידה לתת תעודת הכשר. לענין תעודת הכשר לבשר שנועד לצה"ל מוצע לתת סמכות לרב הראשי לצה"ל או לרב שהוסמך על ידו לתת תעודות הכשר.

סעיף 4

מוצע כי במתן תעודות הכשר יתחשבו המועצה או הרב בדיני כשרות בלבד.

סעיף 5

מוצע לקבוע שיבוא בשר ללא תעודת הכשר יהיה עבירה על חוקיות היבוא וניתן יהיה לנקוט כנגד הטובין והיבואן בצעדים העונשיים המותרים על פי פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979.

סעיף 6

מוצע שבשר שיובא ללא תעודת הכשר לא ישוחרר מפיקוח רשות המכס אלא אם ניתן לכך אישור של מועצת הרבנות הראשית לישראל.

סעיף 7

מוצע כי ניתן יהיה לערער על אי קבלת תעודת הכשר לפני מועצת הרבנות הראשית לישראל.

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה את המספר 70חק).

נספח 23חק

סעיף 8

מוצע לקבוע כי רב שהוסמך לתת תעודת הכשר לפי חוק זה, יראו אותו כעובד ציבור כמשמעותו בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

בדעת משרד התעשיה והמסחר לשנות את מדיניות ייבוא הבשר ולהעביר היבוא, שנעשה עד היום על ידי הממשלה, ליבואנים פרטיים. אין כוונה להגביל את מספר היבואנים. רשיון יהיה, ככל הנראה, לכמות מינימלית של 800 טון ויינתן לתקופה של עד 6 חדשים. היבואנים יידרשו ליתן ערבויות ביצוע. בכך יושמו מסקנות צוות בינמשרדי שבדק הסוגיה.

היום התקשרות הממשלה עם ספק בשר מותנית בכך שבידו אישור מטעם מועצת הרבנות הראשית לישראל המעיד על כשרותו של הבשר.

בדיונים שהתקיימו בענין זה הודיעו הרבנים הראשיים לישראל שהם מסכימים להעברת יבוא הבשר מהממשלה לידיים פרטיות, ובלבד שתעוגן בחקיקה החובה לקבל תעודת הכשר מטעם מועצת הרבנות הראשית לישראל המעידה על כשרותו של הבשר המיובא.

עמדה זו נובעת מהחשש לפסילת תנאי בדבר כשרות הבשר אם ייקבע זה ברשיונות הייבוא עצמם. זאת, גם לאור פסיקה בית המשפט הגבוה לצדק ב-1963 לפיו אין למשרד התעשיה והמסחר סמכות להתנות תנאי כשרות ברשיונות היבוא.

מוצע לפיכך לעגן בחקיקה ההוראה שלא ייובאו בשר לישראל זולת אם בידי היבואן תעודה מטעם הרבנות הראשית לישראל המעידה על היות הבשר כשר.

ד. השפעת החוק המוצע הל החוק הקיים:

אין.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

אין.

ו. השפעת החוק המוצע על תקן המשרד:

אין.

ז. השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי של משרד התעשיה והמסחר ומשרדים אחרים:

אין.

ח. הסתיגויות

1. משרד האוצר -

על מנת לאפשר את הליברליזציה המתוכננת ביבוא בשר מחד ולא לפגוע בחלקי אוכלוסיה שאינם יהודים מאידך, מוצע לציין בחוק לפחות חלק מהמקרים בהם יותר יבוא בשר שאינו כשר (למשל כאשר הוא מיועד לתושבים שאינם יהודים או למסעדות המשרתות בעיקר תיירים).

2. משרד החקלאות -

מטרת החוק המוצע היא לאפשר הוצאת יבוא בשר מידי הממשלה ולהעבירו לידיים פרטיות. כוונה זו פסולה מעיקרה.

יבוא בשר עלול להביא להפצת מחלות בבעלי חיים בישראל. העברת היבוא מהממשלה ליבואנים פרטיים תסכל את האפשרות לקיים פיקוח וטרינרי כראוי.

יבוא בשר בדרך המוצעת עלול לגרום למגיפות שימיטו שואה על כלל היצור החקלאי.

בתנאים המוצעים לא רואה משרד החקלאות אפשרות להבטיח את אותו הפיקוח הקיים והמתחייב משמירת האינטרסים של המשק היצרני המשווק בארץ והמייצא לחו"ל.

3. משרד המשפטים -

החוק המוצע אינו עולה בקנה אחד עם עקרונות משפטיים מקובלים בגלל תחולת הוראות החוק על גורמים מחוץ לישראל.

הסמכות הנותנת להתיר בשר ללא תעודת הכשר מוצדקת כשלעצמה לאור העובדה שחלק מתושבי המדינה אינם יהודים אולם היא תגרום לכך שיהיו כאלה שיהיו רשאים לייבא בשר ללא תעודת הכשר וכמובן שלא ניתן לפקח על שווקו.

4. משרד לענייני דתות -

השר לענייני דתות מסתייג מהאמור בסעיף 2 לחוק המוצע בדבר הסמכת שר התעשיה והמסחר להתיר במקרים מיוחדים ייבוא בשר ללא תעודת הכשר. החרה זו, אם תעשה ללא הסכמה מראש של מועצת הרבנות הראשית לישראל, עלולה להפיק מתן תעודת הכשר לבלתי אפשרית מבחינת דיני הכשרות שבהלכה.

5. משרד התקשורת -

שר התקשורת מתנגד בתוקף לחוק זה. לדעתו, המטרה החיובית של העברת יבוא הבשר מידי הממשלה ליזמים פרטיות, אינה מצדיקה החנייית היבוא באישור בשרות על-ידי הרבנות.

6. מצ"ב נוסח החוק המוצע.

חוק יבוא בשר (תעודת הכשר),
התשמ"ז-1987

הגדרות 1. בחוק זה -

"בשר"- בשר בקר או צאן, לרבות חלקי הפנים, הראוי למאכל אדם? והוא במצב טרי, צנון או קפוא.

"המועצה" - מועצת הרבנות הראשית לישראל.

תעודת הכשר ביבוא בשר 2. לא ייבא אדם בשר אלא אם כן בידו תעודת הכשר לבשר המיובא; שר התעשיה והמסחר רשאי, במקרים מיוחדים, להתיר ייבוא בשר לא תעודת הכשר.

מוסמכים לתת תעודת הכשר 3. אלה רשאים ליתן תעודת הכשר לענין חלק זה:

(א) המועצה או רב שהיא הסמיכה לכך.

(ב) לענין תעודת הכשר לבשר שנועד לצה"ל - הרב הצבאי הראשי לצבא ההגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמיך לענין חוק זה.

(ג) לענין סעיף זה "צה"ל" - לרבות כל שלוחות מערכת הבטחון וכן בעל בית אוכל או יצרן העוסק עבור צה"ל או שלוחה של מערכת הבטחון.

סייג לשיקולים

4. במיתן תעודת הכשר, יתחשבו המועצה או הרב בדיני כשרות בלבד.

השטה שלא כדין

5. יבוא בשר בניגוד לסעיף 2 ייחשב לכל דבר וענין כהשטת טובין שלא כדין ויחולו עליו הוראות פקודת הייבוא והייצוא (נוסח חדש), התשל"ט-1979[1].

שחרור מפקוח המכס

6. רשות המכס לא תשחרר מפיקוחה, לצריכה בארץ, בשר שיובא בניגוד להוראות חוק זה, אלא אם כן ניתן לכך אישור בכתב של המועצה. לרשות המכס יהיו כל הסמכויות הנתונות לה על פי פקודת המכס [2].

שמירת דינים

7. חוק זה בא להוסיף על הוראות כל דין.

ערר

8. מי שסרבו לתת לו תעודת הכשר לבשר מיובא רשאי לערור על כך לפני המועצה; החלטת המועצה בערר תינתן תוך 60 יום.

רב - עובד הצבור

9. לענין חוק זה יראו רב שהוסמך לתת תעודת הכשר כעובד צבור במשמעותו בחוק העונשין, התשל"ז-1977[3].

ביצוע ותקנות

10. שר התעשיה והמסחר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, לאחר התייעצות עם השר לענייני דתות, להתקין תקנות לביצועו.

---

1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625
2. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39; ס"ח התשל"ט, עמ' 149
3. ס"ח התשל"ז, עמ' 226; ס"ח התשמ"ו, עמ' 219

מוגש על-ידי שר התעשיה והמסחר

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
החלטות ממשלה
יום ה', ו' בשבט התשמ"ט - 12.1.89

95. נסיעות שרים

מ ח ל י ט י ם לאשר את נסיעת השר ר. אדרי לצרפת, בענינים פרטיים, מיום ז' בשבט התשמ"ט (13.1.89) למשך ששה ימים.

שר החקלאות ימלא את מקום השר ר. אדרי בעת העדרו מהארץ.

ההחלטה התקבלה על-פי סעיף 18 בתקנון לעבודת הממשלה.

96. ערר על החלטת הועדה לשמירה על קרקע חקלאית בענין תכנית מתאר דרך דשנים

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות הממשלה מס. 1510 מיום כ"ה בכסלו התשמ"ט (4.12.88) ומס. 1517 מיום ג' בטבת התשמ"ט (11.12.88), להאריך את התקופה לבדיקת הערר על החלטת הועדה לשמירה על קרקע חקלאית בענין תכנית מתאר דרך דשנים למשך כ-3 חדשים מיום י"ג בטבת התשמ"ט (21.12.88).

ההחלטה התקבלה על-פי סעיף 18(ב) בתקנון לעבודת הממשלה.

מזכירות הממשלה

שמור

פרוטוקול
ישיבה י"ח/התשמ"ט של הממשלה
יום א', ט' בשבט התשמ"ט - 15.1.89
(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה - יו"ר, ש. פרס, ד. לוי, י. נבון, א. אולמרט, מ. ארנס, ח. בר-לב, ז. המר, מ. גור, א. דרעי, ע. ויצמן, א. כץ-עוז, ר. מילוא, ד. מרידור, מ. נסים, י. פרץ, ג. פת, י. צור, מ. קצב, י. רבין, א. שאקי, מ. שחל, א. שרון

נעדרו השרים: ר. אדרי (בחו"ל), ג. יעקבי (חולה), י. מודעי (חולה)

כן נכחו: י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה

בסעיפים: 101-102:
אלוף א. ברק - סגן הרמטכ"ל
תא"ל ד"ר י. דנון - קצין רפואה ראשי
י. היכל - משרד הכלכלה והתכנון (בסעיף 101)
תא"ל א. הר-נוף - מזכיר צבאי לשר הבטחון
תא"ל א. ורדי - קצין חיל ראשי
תא"ל י. מור - לשכת שר הבטחון
רס"ן ח. מנדל - רל"ש סגן הרמטכ"ל
תא"ל ע. נבו - מזכיר צבאי לראש הממשלה
ד. קהת - המנהל הכללי, משרד הפנים (בסעיף 101)
ד"ר א. שפירא - משרד האנרגיה והתשתית (בסעיף 101)

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

סדר היום:

101. ההתראה בענין רעידת האדמה והיערכות גורמי הממשלה

102. ענינים בטחוניים

בפרוטוקול זה 6 דפים.

ש מ ו ר

103. סקירת שר החוץ על שיחותיו המדיניות בפריז

104. רציפות הדיון בהצעות חוק

105. הרכב ועדת השרים לעניני מדע וטכנולוגיה

106. נסיעות שרים

תיקונים בפרוטוקול הממשלה מיום 5.1.89 :

הפחתה בתקציב המשטרה

תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב - (תיקון טעות)

101. <u>ההתראה בענין רעידת האדמה והיערכות גורמי הממשלה</u>

ראש הממשלה פותח.

ד"ר א. שפירא סוקר.

השרים י. רבין וש. פרס; ראש הממשלה - י. שמיר והשר י. נבון מעירים ושואלים.

ד"ר א. שפירא משיב.

שר הבטחון, סגן הרמטכ"ל, קצין חיל ראשי וקצין רפואה ראשי סוקרים ההיערכות.

בדיון משתתפים: השרים י. צור, ח. בר-לב; ראש הממשלה - י. שמיר והשרים מ. שחל, א. דרעי, י. פרץ, ד. לוי, מ. גור ור. מילוא.

סגן הרמטכ"ל ושר הבטחון משיבים.

השר י. נבון מעיר.

ראש הממשלה מסכם.

102. <u>ענינים בטחוניים</u>
<u>במסגרת ועדת שרים לעניני בטחון</u>

סגן הרמטכ"ל פותח. (לבנון; יהודה, שומרון ועזה).

שר הבטחון משלים.

השרים ע. ויצמן, א. כץ-עוז, ד. מרידור, א. שרון וא. אולמרט ומר י. חריש מעירים ושואלים.

שר הבטחון משיב.

שר המשטרה מדווח.

השר י. רבין, האלוף א. ברק והשר א. שרון משיבים.

בדיון משתתפים: השרים א. שאקי, ז. המר, א. אולמרט, א. דרעי, מ. שחל, ר. מילוא, ד. מרידור, י. נבון, י. פרץ וש. פרס.

השרים מ. נסים וד. לוי מעירים.

שר הבטחון משיב.

ראש הממשלה מסכם.

103. <u>סקירת שר החוץ על שיחותיו המדיניות בפריז</u>

שר החוץ מדווח.

השרים י. רבין, ש. פרס, א. שרון ומ. גור מעירים ושואלים.

ראש הממשלה משיב.

הדיון יימשך בישיבה הקרובה.

104. <u>רציפות הדיון בהצעות חוק</u>

השר לענייני דתות פותח.

בדיון משתתף השר מ. שחל.

השרים א. דרעי, מ. נסים, י. פרץ ומ. צור מעירים.

השר לענייני דתות משיב.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות-חוק, התשכ"ה-1964, כי הממשלה תודיע במליאת הכנסת על רצונה שיחול דין רציפות כאמור בסעיף 3 לחוק על הצעות החוק כדלקמן:

א. (ללא התנגדות):- חוק איסור הונאה בכשרות (תיקון), התשמ"ח-1988 (ה"ח התשמ"ח, עמ' 202).

ב. (14 קולות בעד; 3 קולות נגד):- חוק הדיינים (תיקון מס. 11), התשמ"ח-1988 (ה"ח התשמ"ח, עמ' 268).

ג. (10 קולות בעד; 6 קולות נגד): - חוק הרשויות המקומיות (איסור פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה), התשמ"ח-1988 (ה"ח התשמ"ח, עמ' 134).

105. <u>הרכב ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה</u>

מזכיר הממשלה פותח.

מ ח ל י ט י ם: לצרף את השר מ. גור כחבר בועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה במקום שר הבטחון.

106. <u>נסיעות שרים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשר את נסיעת ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר לגרמניה המערבית בענייני משרדו, מיום י"ב בשבט התשמ"ט (18.1.89) עד מוצאי-שבת ט"ו בשבט התשמ"ט (20.1.89).

שר המדע והפיתוח ימלא את מקום שר האוצר בעת העדרו מהארץ.

ב. לאשר את נסיעת סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות לניו-יורק, להיות אורח הכבוד בכנס השנתי של "אורט עולמי" - מיום י"ב בשבט התשמ"ט (18.1.89) עד יום כ' בשבט התשמ"ט (26.1.89).

שר הבריאות ימלא את מקום שר החינוך והתרבות בעת העדרו מהארץ.

ג. לאשר את נסיעת השר מ. גור לפריז, בשליחות מחלקת העלייה של הסוכנות, מיום י"ג בשבט התשמ"ט (19.1.89) עד יום י"ז בשבט התשמ"ט (23.1.89).

שר המדע והפיתוח ימלא את מקום השר מ. גור בעת העדרו מהארץ.

ה י ש י ב ה נ ע ל ת

(בשעה 12:00)

תיקונים בפרוטוקול הממשלה מיום 5.1.89: -

1) <u>הפחתה בתקציב המשטרה</u>

החלטה 35(1) תתוקן כדלקמן:

"הקיצוץ במשרד המשטרה יהיה 6 מיליון שקל, כולל כח-אדם".

לפיכך, יימחק סעיף 7 בעמוד 69 בפרוטוקול "משרד המשטרה 200.0".

2) <u>תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב (תיקון טעות)</u>

בהחלטה 38(ב) יש לרשום:

"(20 קולות בעד; 2 קולות נגד)".

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול החלטות הממשלה
(החלטות מצורפות)
אשר קיבלו תוקף ביום ה', ו' בשבט התשמ"ט-12.1.1989

97(חמ/9).	רעש האדמה בארמניה - סקירות
98(חמ/10).	דוח לגבי פעולות ועדת ההיגוי ומעקב אחר יישום החלטות קודמות של ועדת השרים
99(חמ/11).	תכנית ההצטיידות לטיפול בתקרית של חומרים מסוכנים
100(חמ/12).	ההערכות למניעת סיכונים בעבודה עם חומרים מסוכנים

בפרוטוקול זה 24 דפים.

<u>החלטות ועדת השרים לענין חומרים רעילים, חומרים מסוכנים ופגעי טבע , מיום י"א בטבת התשמ"ט (19.12.1988), אשר קיבלו תוקף ביום ו' בשבט התשמ"ט (12.1.1989)</u>

97(חמ/9). <u>רעש האדמה בארמניה - סקירות</u>

מ ח ל י ט י ם, להטיל על ועדת ההיגוי הבינמשרדית, בראשותו של מר יעקב הכל, להכין הצעה לבדיקה ומפורט של המבנים בארץ מן ההיבט של עמידה בפני רעשי אדמה. ועדת ההיגוי תתייחס בהצעתה גם למקורות הכספיים למימון סקר מפורט כזה.

98(חמ/10). <u>דיווח לגבי פעולות ועדת ההיגוי ומעקב אחר יישום החלטות קודמות של ועדת השרים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א) להטיל על ועדת ההיגוי הבינמשרדית להמשיך בטיפול בנושאים שלגביהם טרם הושלם הטיפול כפי שצויין על-ידי יו"ר ועדת ההיגוי בישיבה.

ב) ועדת ההיגוי הבינמשרדית תמשיך במעקב אחר יישום החלטות קודמות של ועדת השרים ותדווח על-כך לועדת השרים.

ג) הועדה שהוקמה במשרד הבריאות להגדרה מחודשת של חומרים רעילים תתאם עבודתה עם המרכז לחומרים רעילים.

ד) ועדת ההיגוי הבינמשרדית תבדוק ביחד עם משרדי הפנים והמשטרה את הגשת טיוטת החוק לשינוי חוק רשוי עסקים וזאת לנוכח בקשת המשטרה שלא להגיש את הצעת התיקון עד שלא יוסדר ענין תוספת התקנים והתקציב הנדרשים על-ידי המשטרה כתנאי להסכמתה לתיקון החוק.

ש מ ו ר

99(חמ/11). <u>תכנית ההצטיידות לטיפול בתקרית של חומרים מסוכנים</u>

מ ח ל י ט י ם:

א) לאמץ את תוכנית ההצטיידות לטיפול בתקרית של חומרים מסוכנים לשנת הכספים 1988 בהיקף של 207,500 שקל בהתאם למסמך המצורף-בזה (דפים 7-4).

ב) ועדת ההיגוי הבינמשרדית תגבש ביחד עם משרד המשטרה תוכנית להצטיידות משטרת ישראל עוד בשנת הכספים הנוכחית כולל המקורות הכספיים למימושה.

ג) להטיל על ועדת ההיגוי הבימשרדית להמשיך בהתווית תוכניות הצטיידות לשנת הכספים הבאה (1989) כולל המקורות הכספיים למימושה.

100(חמ/12). <u>ההערכות למניעת סיכונים בעבודה עם חומרים מסוכנים</u>

מ ח ל י ט י ם, לאמץ את עקרונות הדו"ח למניעת סיכונים בעבודה עם חומרים מסוכנים בהתאם למסמך המצורף-בזה (דפים 24-8).

ועדת ההיגוי הבינמשרדית תדון ותגבש המלצות אופרטיביות הנגזרות מן הדו"ח הנ"ל.

B-1 ח"פ 1

מדינת ישראל
הוועדה העליונה למשק לשעת חירום

מטה מל"ח ארצי

תאריך: ב' כסלו תשמ"ט
11 נוב' 1988
מספר: מח - 23/3- 994

לכבוד [illegible]
(חברי ועדת ההיגוי הבינמשרדית)

הנדון: תוכנית להצטיידות לטיפול בתקרית של חמ"ס - המלצות

רקע

1. בהתבסס על החלטת ועדת השרים לענייו חומרים רעילים, ומסוכנים ופגעי טבע מס' 8, הוחלט שועדת ההיגוי הבינמשרדית תכין ותגיש תוכנית להצטיידות כוללת שתכלול ציוד, אמצעים ותקצ'ב.

2. לאור הנ"ל מינתה ועדת ההיגוי תת ועדה בנושא:-

תפקידי תת הועדה

3. לגבש תוכנית להצטיידות מיידית ורב שנתית.

הנחיות יסוד

4. העקרונות אשר הינחו את תת הועדה בעבודתה הי:-
א. מתן עדיפות ראשונה להצטיידות הגורמים המופקדים על הצלת חיי אדם באיזור התקרית.
ב. מתן עדיפות דומה להצטיידות הגורמים המופקדים על מתן מידע מקצועי, וסיוע באיזור התקרית לצורך קבלת החלטות בשטח על מנת למנוע היפגעות אוכלוסיה נוספת באיזור האירוע.
ג. תת הועדה לא טיפלה בדרישות המשרדים שלא נגעו ישירות להצטיידות כגון דרישה לתוספת כ"א, שעות נוספות וכ"ו.

נתונים

5. לאור האמור לעיל נתבקשו המשרדים הנוגעים בדבר להגיש את דרישותיהם המנומקות, לא כל הדרישות הוגשו במועד כנדרש, דבר שהיקשה על תת הועדה בגיבוש המלצותיה ועיקב את הגשת הדו"ח.

6. בנוסף לדרישות המשרדים שהוגשו בכתב התקיימו דיונים משותפים עם כל משרד בנפרד.

7. תת הועדה לא קיבלה את הדרישות להצטיידות מד"א למרות בקשתה.

המלצות

8. תת הועדה ממליצה על הצטיידות בטווח המיידי בשנת העבודה 88 כמפורט להלן:-

א. משרד התחבורה	(שמ"ט)	35.000 ש"ח.
ב. משרד הפנים	(ש"כ)	150.000 ש"ח.
ג. משרד הבריאות		22.500 ש"ח.
סה"כ		207.500 ש"ח.

9. תת הועדה לא ממליצה על מתן תקציב השנה למשרד המשטרה, זאת בהבסס על הצטיידות בפועל של מ"י בשנה זו.

10. המשך הצטיידות והתארגנות המשרדים יכללו במסגרת תוכניות העבודה לשנת 89 והילך.

11. פירוט ההמלצות - ראה נספח א'.

חברי תת הועדה

א. מר אריה פלד - יו"ר.
ב. מר חגי חפץ - חבר.
ג. מר עמית שטרייט - חבר.

ב ב ר כ ה

אריה פלד
בשם חברי תת הועדה

עיקרי דרישות המשרדים להצטיידות, והמלצות תת הועדה.

1. משרד התחבורה

א. דרישת המשרד עבור ה-שמ"ט, הדרישה מסתכמת ב-100.000 ש"ח, והיא כוללת רכישת 2 ערכות ציוד ל-2 חוליות הפעלה בשטח, הציוד מיועד עבור 2 חוליות של השירות המטרולוגי האמורות להגיע לאזור התקרית לבצע מדידות ולמסור נתונים מטרולוגים לחפ"ק המשטרתי במקום.

המלצה

ב. תת הועדה ממליצה לאשר למשרד התחבורה בשנת העבודה הנוכחית ערכת ציוד אחת בעלות כוללת של 35.000 ש"ח. הפעלת החוליה וערכת הציוד יעברו תקופת הרצה וניסיון על בסיסו יוחלט על המשך הערכות השרות המטרולוגי למתן מידע באזור התקרית.

ג. תקציב הנ"ל אינו מיועד עבור מימון שעות נוספות והוצאות בלתי צפויות כפי שנדרש על ידי משרד התחבורה.

2. משרד המשטרה

א. דרישת המשטרה מסתכמת בסך של 550.000 ש"ח והיא מיועדת בעיקרה לנושאים הבאים:-

1) ערכות וציוד למיגון אישי אשר ימצא בניידות ויאפשר תיפקוד השוטרים באיזור האירוע.
2) רכישת 350 משקפות עבור זיהוי מרחוק של השלטים המצויים על הרכב המוביל חמ"ס וכוללים נתונים לגבי החומר המובל במכלית או במכולה.
3) מתוך הדרישה רכשה המשטרה עד היום 600 חליפות למיגון ו-420 מסננים למסכות במסגרת הצטיידותה השוטפת, הצטיידות זו של המשטרה נותנת מענה מיידי בסיסי לטווח הקרוב.

המלצה

ב. מומלץ לקבל את גישת המשטרה להצטיידות בעדיפות ראשונה במסננים ומסכות ובשלב השני שאר הציוד.

ג. המשך הצטיידות והתארגנות המשטרה תיכלל במסגרת תוכניות העבודה לשנת 89 והילך.

3. משרד הפנים

א. משרד הפנים הגיש דרישה המתייחסת לשירותי הכבאות בלבד, אשר מותנה להצטיידות 850.000 ש"ח.

ב. התקציב הנ"ל מיועד להצטיידות עבור 3 צוותים משימתיים, מקצועים (אשר יפעלו בתוך איזור התקרית) וכן לרכישת בגדי מגן לכלל הכבאים.

המלצה

ג. מומלץ לקבל את דרישת משרד הפנים להקמת 3 צוותים משימתיים, כאשר השנה יוכש ציוד לצוות אחד בעלות של 130.000 ש"ח ועוד 20.000 ש"ח עבור רכישת חלק מבגדי המגן שנדרשו לכבאים. הצטיידות זו תאפשר לבחון את שיטת תיפקוד הצוות בתקרית חמ"ס.

ד. התקציב הנ"ל אינו כולל רכישת רכב לצוות המשימתי.

ה. רכישת הרכב לצוות הראשון וכן ל-2 הצוותים הנוספים יכללו במסגרת תוכנית העבודה של משרד הפנים לשנת 89 והילך.

4. משרד הבריאות

א. משרד הבריאות הגיש דרישה כוללת המסתכמת בסך של כ-4.5 מליון ש"ח, כאשר מתוכה מיועד להצטיידות כ-1.5 מליון ש"ח.

ב. בשלב הראשון כללה הדרישה להצטיידות ברמת הנפה בסך של 15.000 ש"ח במהלך הדיון התברר כי הדרישה הנ"ל התייחסה רק ל-2 נפות, ואילו הסך הכולל לכל הנפות (14) מסתכם ב- 95.000 ש"ח.

ג. תוכנית ההצטיידות מתייחסת לרכישת ציוד ואמצעים עבור שירותי בריאות ואמצעים עבור שירותי בריאות הציבור בכל הרמות.

ד. יעדיפות ראשונה של משרד הבריאות היא להצטיידות ברמת הנפה ובעדיפות שניה במחוזות.

ה. דרישת משרד הבריאות אינה כוללת את צרכי הצטיידות מד"א על אף בקשתנו.

המלצה

ו. מומלץ לקבל את גישת משרד הבריאות לצייד בעדיפות ראשונה את הרמה הנפתית אי לכך מומלץ על הצטיידות בשנת העבודה הנוכחית ב-3 נפות בסך כולל של 22.500 ש"ח.

ז. המשך תוכנית ההצטיידות של המשרד תיכלל בתוכנית העבודה לשנת 89 והילך.

נספח ג

הועדה לאנרגיה אטומית

ATOMIC ENERGY COMMISSION

TEL-AVIV, ISRAEL
P. O. B. 7061, TEL. 415111-6
CODE 61070

ת ל - א ב י ב
ת.ד. 7061 טל. 415111-6
מיקוד 61070

Cables :
Atomenergy Tel-Aviv
TELEX : 33150 ST PF IL

27 בנובמבר 1988
161-3.0.3-ר

מר יעקב היכל - יו"ר הועדה הבינמשרדית לחמ"ס
חברי הועדה.

הנדון: מניעת סיכונים בעבודה עם חמ"ס

מצ"ב נוסח מתוקן להצעה בנושא הנ"ל שהופצה בין חברי הועדה ב- 1 באוגוסט 1988.

למסמך הנ"ל הוגשו מספר הערות ע"י משרד העבודה והרווחה (בעיקר השלמות ותיקונים לרשימת החוקים שבנספח) וע"י משרד הבטחון (מקחל"ר). כל המשרדים האחרים הביעו הסכמתם לנוסח המקורי והמסמך התקבל, אפוא, ואושר עקרונית בדיון הועדה ביום 10 באוקטובר 1988.

הנוסח שלפנינו כולל, אפוא, מספר תיקונים והשלמות לרשימת החוקים והתקנות שבנספח, וכן תרשים זרימה המסביר את דרך הפיקוח הרשוי המקויים כיום ודרך אפשרית לשפרו (עפ"י הצעת מקחל"ר). בהקשר זה נוספו מספר משפטי הסבר לפרק 4 במסמך. כל יתר הטכסט נשאר ללא שנוי.

מן הראוי להזכיר כאן, כי המסמך עוסק בנושא ברמה העקרונית בלבד ואינו נכנס לבעיות מימושן של ההמלצות הנכללות בו (למשל: הגדרת נושאי המובילות של המשרדים השונים, תקצוב הפעילויות הנחוצות, יישוב אן-הסכמות בין הרשויות). נושאים אלו יידונו בועדת ההגוי הבין-משרדית לאחר קבלת אישור ועדת השרים למסמך הנדון.

בברכה,

דרי דן ליטאי
ראש אגף הרישוי והבטיחות

דל/אג

27 בנובמבר 1988

מניעת סיכונים בעבודה עם חמ"ס
מהדורה שלישית

1. מבוא

הטיפול בבעית החמ"ס (ופגעי טבע) בעולם מתחלק לשני תחומי פעילות עיקריים:
א. תחום המניעה, ב. תחום הטיפול בתאונות לאחר שאלו כבר ארעו.
בכל אחד משני התחומים האלה יש להבחין בין הפעילות המתבצעת ע"י המפעלים העוסקים בייצור, באחסון, בשינוע ובשימוש בחמ"ס, לבין זו של המוסדות הסטטוטוריים העוסקים בשמירה על בריאות הציבור.

בתחום הראשון נכללים בעיקר תחומי הפעילות הבאים:

מפעלים	רשויות
. אימוץ מדיניות בטיחותית יעילה והקפדה על יישומה בכל שלבי החיים של המפעל והפעילות	. חקיקה . רישוי . ביקורת ופיקוח שגרתיים . חקירת תאונות . הטלת סנקציות על חריגות

בתחום השני, הוא תחום האינטרוונציה במקרי תאונות, נכללים בעיקר תחומי הפעילות הבאים:

מפעלים	רשויות
. הקמת מערך התראה על תקלות במפעל ובסביבה	. הקמת ושמירת איכותם ורמת כוננותם של רשויות החרום במדינה.
. הקמת מערך (אנשים וציוד) לטיפול בתאונות.	. ביקורת מערך החרום של המפעלים.
. הכנת נהלי פעולה למצבי חרום.	. ייזום תרגילים משובלים.
. ביצוע הדרכה, תרגול ואימונים לכלל העובדים ולצוותי חילוץ.	. תכנון מסלולי ואמצעי מילוט מספיקים לאוכלוסיית האזור הפגוע ואבטחת זמינותם בעת הצורך.

מסמך זה לא יעסוק בתחום הטיפול בתאונות, כי אם בתחום המניעה בלבד. מטרתו העיקרית של מסמך זה היא להציע מדיניות מסויימת שתשמש את הרשויות הנוגעות וגם את התעשייה ואשר נקיטתה עשויה להפחית במדה ניכרת את תדירות הוצרותם של מצבי סיכון ולשפר את יכולת המיטיגציה של נזקים במקרי תקלות שונות. המושג "מניעה" משמש,אפוא כאן בתפקיד כפול, ומשמעותו הינה הפחתה הן של מספר התאונות והן של רמת חומרתן.

2. תאונות

כדי לדעת כיצד ניתן למנוע תאונות (או להפחית את חומרתן) נן הראוי לעמוד בקצרה על הגורמים העיקריים להווצרותן.
תאונות הן תוצאה של כשלון המפעילים (operator failure), או כשלון ההנהלה (management failure), או כשלון הציוד (equipment failure).
פרמטרים המשפיעים על תפקודם של מפעילים, הנהלות וציוד הם:

מפעילים	הנהלות	ציוד
- עומס (עייפות)	- פילוסופיית ניהול	- כשל אקראי של רכיבי ציוד.
- מיומנות	* תכנון	- ביקורת איכות בלתי מספקת.
- תנאי סביבה (רעש, טמפ', תאורה)	* ארגון	- שגיאות בתכנון
- מודעות לסיכונים (רשלנות, חוסר זהירות)	* הנהגה	- מצבי סיכון שלא זוהו
- מוטיבציה	* ביקורת	- שגיאות בייצור
- אלכוהול, סמים	- מיומנות ומעורבות המנהל.	- טרנזיינטים בהפעלה
- מצב בריאותי	- תקשורת לרוחב ולאורך המפעל	- תחזוקה לקויה
- נמוס, תסכול	- הפקת לקחים מתקלות קודמות במפעל ובמקומות אחרים בעולם	- שגרת בדיקות תקופתיות בלתי מספקת
		- אי זהוי מנגנוני כשל משותפים
		- טעויות בנהלי תפעול
		- הזדקנות הציוד

כפי שניתן לראות בנקל מן הרשימה דלעיל רוב הגורמים לכשל ציוד אף הם טעויות אנוש ומקורם בפילוסופית ניהול לקויה, או בתשומת לב בלתי מספקת של עובדי התפעול והתחזוקה.

חקירת תאונות רבות שארעו בעבר העלתה כי תאונות חמורות ארעו תמיד, ללא יוצא מן הכלל, לאחר תופעת סימני אזהרה, אשר הנוגעים בדבר התעלמו מהם בכלל, או שהטיפול בהם היה בלתי מספיק.

3. <u>עקרונות המניעה</u>

ספרות עצומה התפרסמה בתחום זה בעשרים השנים האחרונות והיא בחלקה טכנית ובחלקה סוציו-אקונומית ופוליטית. הספרות הנוגעת לענייננו היא זו העוסקת בגיבוש מדיניות מומלצת לשיפור רמת הבטיחות בתעשיה והמיועדת לתעשייה עצמה מחד, ולרשויות המפקחות עליה מאידך.

המסמך הנוכחי מבוסס בעיקר על המלצות הבנק העולמי משנת 1985 (2,1) על ממצאי ועדת Lord Robens שבחנה את הנושא בכללותו באנגליה בראשית שנות השבעים והציעה לממשלת בריטניה רשימה ארוכה של המלצות בתחום זה (3), וכן על מסמך-עבודה בנושא של ארגון העבודה העולמי (4).

3.1 עקרונות שישומם נוגע למפעלים

(1) אימוץ העקרון של חוק מורפי: "אם תאונה יכולה לקרות היא תקרה!" משמעות העקרון הזה היא כי אין להסתמך על ניתוח תאורטי המוכיח כי הסיכוי להתרחשותה של תאונה כלשהי הוא קטן מאד בגלל אי הודאויות הרבות הטמונות בהערכות אלה, שאינן מתחשבות באופן מספיק בגורמי אנוש, מצבים טרנזיינטיים ובגורמי כשל משותפים. אימוץ חוק מורפי פרושו: יש לזהות את כל תרחישי הכשלון האפשריים ולנתח את הסיכונים הנובעים מהם. לגבי כל תרחיש יש לבחון שיטות מניעה והגנה מתאימות וליישם חלק מהן במפעל/בתהליך עפ"י עקרונות Cost/benefit.

(2) אימוץ העיקרון: "גרם של מניעה עדיף על ק"ג של תרופות". עפ"י עקרון זה יש להעדיף תהליכים המשתמשים בחומרים לא מסוכנים על פני תהליכים המשתמשים בחומרים מסוכנים, תהליכים המשתמשים במנות קטנות של חמ"ס-על פני תהליכים המשתמשים במנות גדולות או בזרימה רציפה, וכיו"ב. באופן דומה יש להעדיף אמצעי מיטיגציה, כלומר, אמצעים מובנים במפעל שנועדו לצמצם חומרתן של תקלות (כגון אגנים לאיסוף שפיכות, אמצעי ניטרול אוטומטיים, מערכות כבוי אוטומטיות, קירות הפרדה) על פני נהלי חילוץ הנוגעים לאוכלוסיה שמסביב.

(3) אימוץ עקרון ה"הגנה לעומק":
עפ"י עקרון זה יש להשתמש בתהליכים בעלי פוטנציאל סיכוני גבוה במספר אמצעי הגנה טוריים, אשר בהכשל אחד או יותר מהם עדיין ישארו אמצעי הגנה נוספים שימנעו התפשטות התאונה.

(4) אימוץ העקרון: "איכות משופרת אינה עולה - היא משתלמת". זהו אחד מעקרונות הניהול היפניים שאמיתותו הוכחה זה מכבר, ומשמעותו - הבטחת רמת איכות גבוהה בכל תחומי הפעילות של המפעל.

3.2 עקרונות שישומם נוגע לנקודות המגע (הממשקים) שבין התעשיה והרשויות

(1) עקרון ה"חקיקה המתחשבת":
עפ"י עקרון זה חייבים כל חיקוק או הנחיה אחרת של משרד ממונה הבאים להבטיח שמירת אינטרס ציבורי כשלהו להתחשב גם

באינטרסים של התעשייה (ולקבוע מהם גבולות הדרישות שמוותר להציב בפניה).

2. עקרון "שוויון הפעולה הוולונטרי":
עפ"י עקרון זה יש להעדיף שוויון פעולה וולונטרי בין התעשיה לרשויות בכל הנוגע לענייני בטיחות על פני כפיה חד-צדדית.
דוגמאות:

- הכנת תקני בטיחות מחייבים בהשתתפות (וולונטרית) של נציגי התעשיה הנוגעת בעניין.

- הקמת מסגרת מתאימה לבירורים ולתאום בין גורמי הבטיחות בתעשייה לבין הרשויות, ובכלל זה-לפגישות קבועות לצורך החלפת מידע.

- הקמה משותפת של מכוני הדרכה משוכללים בנושאי בטיחות, ועידוד ותמיכה משותפים של מחקרים בתחומי הבטיחות התעשייתית.

- הכנת אמות מדה לזהוי מפעלים ועיסוקים מסוכנים עפ"י קבוצות הסיכון של החומרים שבשימוש, כמויותיהם ואופי השימוש. סיווג כל המפעלים והעיסוקים בקבוצות סיכון עפ"י הנ"ל.

- הכנת מערכת דיווחים מהימנה לצורך דיווח מיידי על האירועים הבאים:

* מעבר של מפעל מקבוצת סיכון אחת לקבוצה אחרת.
* תאונות, וגם "כמעט תאונות" (עפ"י כללים וקריטריונים שיקבעו).
* תריגות מנוגאי היתר, או תריגות משמעותיות בתהליך.

3.3 <u>עקרונות שישומם נוגע לרשויות הרישוי והפיקוח</u>

עקרונות הפיקוח ע"י הרשויות יושתתו על האלמנטים הנזכרים במבוא למסמך זה.

(1) יעדי פעילות זאת יהיו:
- הגברת המודעות לנושא הבטיחות במפעל הן ברמת ההנהלה והן ברמת המפעילים.

- הבטחת טיפול רישויי יעיל ומרוכז עפ"י כל החקיקות הרלוונטיות ומניעת סרבול ביורוקרטי.
- בחינת התכנון הראשוני של המפעל, או תכנון שנויים מהותיים בו לשם רישויים.
- ביצוע audits בטיחותיים שוטפים לבחינת התחזוקה, התפעול והניהול במפעל.
- הטלת סנקציות על חריגות ועידוד מצטיינים.
- חקירת תאונות ותקלות ("כמעט תאונות") והפקת לקחים.

(2) תהליך הרישוי של מפעלים ועיסוקים מסוכנים צריך לקבוע את
- תנאי ההקמה
- תנאי ההפעלה.
- תנאי השינוע של חומרי הגלם, התוצרת והפסולת
- הנחיות לטיפול הסופי בפסולת
- דרישות להיערכות חרום.

(3) תהליך הפיקוח השוטף יחול על
- שלבי ההקמה
- שלבי ההפעלה השוטפת
- שינוע (מחוץ למפעל)
- טיפול בפסולת
- מערך החרום
- מערכת הדרכתם והסמכתם של העובדים בנושאי בטיחות
- הדיווח הבטיחותי במפעל ואל מחוצה לו.

(4) על מנת לאפשר השגת היעדים הנ"ל יש להבטיח קיומם של מטבר תנאים הנוגעים למערכת הפיקוח של הרשויות:

א. יש להבטיח תאום מלא ושתוף פעולה הדוק בין הרשויות השונות ובעיקר בין הרשויות המקומיות לבין הרשויות הממלכתיות.

ב. יש להבטיח רמה מקצועית גבוהה של צוותי הפיקוח ע"מ שיוכלו לתת לתעשיה ולפקידי הרשויות ייעוץ מקצועי אמין וטוב. למקרה הצורך, יש להבטיח כי צוותי הפיקוח יוכלו להשיג גבוי מקצועי ככל הדרוש להם.

ג. יש לעדכן את גובה הקנסות המוטלים עפ"י החוק על חריגות שונות ולהעמידם, ככלל, על ערכים מרתיעים.

ד. יש להשתדל ולמנוע בחיקוקים למיניהם כפילויות בחלוקת סמכויות בין הרשויות השונות, כדי למנוע בלבול ואפילו סתירות.

ה. יש להבטיח בחקיקה כי כל תקן לאומי שיוגדר כתקן בטיחותי יהיה תקן מחייב וכי הפרתו ע"י כל גורם שהוא (מתכנן, יצרן, משתמש, וכו') תחייב את המפר בפלילים (גם אישית וגם מוסדית!).

ו. יש לקיים מערך audit מרכזי מיוחד לביקורת יעילות הטיפול ע"י הרשויות (ביקורת תהליך הרישוי, תהליך הפיקוח, היערכות החרום).

4. <u>המלצות נוספות לארגון פעילות המניעה בישראל</u>

בישראל קיימים כיום כמה עשרות חיקוקים מסוגים שונים הנוגעים לבטיחות במפעלים ובעיסוקים שונים (ראה נספח א'). סמכויות הפיקוח מחולקות בין משרדים שונים (כעשרה במספר: פנים, בריאות, עבודה, בטחון, תחבורה, תמ"ס, חקלאות, משטרה, אנרגיה, ראה"מ/ו.א.), ומשום כך קשה ביותר למנוע כפילויות ולהשיג פיקוח מתואם ויעיל. נספח ב', ממחיש באופן סכמתי את דרך אישורו של מפעל או מתקן חדש, תהליך המבוסס על "טופס טיולים" בין הרשויות השונות, אותם מבצע המפעל ה"מתרוצץ" בין הרשויות.
ההמלצות המפורטות להלן הן פועל יוצא של המצב החוקתי הקיים בארץ ונועדו לשפר את תפקוד המערכת הפיקוחית ככל האפשר:

(1) בכל תחום שבו מוטלת האחריות לקביעת דרישות בסיסיות לצורך רישויו של מפעל חדש, או מתקן חדש במפעל קיים, או עיסוק כלשהו על יותר ממשרד אחד, מומלץ לקבוע בהחלטת ממשלה מיהו המשרד המוביל. על משרד זה תוטל האחריות (בכל חיקוק בודד קיימת הבחנה מיהו הנושא בנטל זה, אולם אם חלים על העניין שבטיפול חיקוקים שונים, אין הבחנה כזאת בדרך כלל).

(2) בכל תחום שבו מוטלת חובת פיקוח שוטף על פעילות כלשהי על יותר ממשרד אחד, מומלץ לקבוע גם כן משרד מוביל שאליו ינותבו גם ממצאי המפקחים של יתר המשרדים. משרד זה יתאם עם המשרדים האחרים נקיטת סנקציות נגד בעלי היתר שחרגו מתנאיו, יתאם חקירת תאונות והפקת לקחים וידאג לכך שכל נושאי הפיקוח הנדרשים יבוצעו.

(3) כל רשיון למפעל, מיתקן, או עיסוק יהיה מלווה ברשימה ברורה של תנאים שעל בעל הרשיון למלא. תהיה רק רשימה <u>אחת</u> כזאת! כל שר,

מנהל, נמנעה, או מפקח שמתוקף תפקידו לחתום על היתר כלשהו יתייחס לרשימה זאת (אשר תוכן מבעוד מועד ע"י המשרד המוביל).

(4) כל משרד "מוביל" לצורך מלוי החובות המתוארים בסעיפים הקודמים חייב להתבסס על גוף מקצועי אורגני, או חיצוני (לשביעות רצונם של יתר המשרדים הנוגעים), שיש לו היכולת הארגונית והמקצועית לבצע את הפעילויות הנ"ל.

(5) דווחי ארועים חריגים שהמפעל חייב בהם עפ"י תנאי הרשיון ישלחו למשרד שהדווח נוגע אליו עפ"י הוראות חיקוק כלשהו וכן למשרד המוביל שנקבע לעניין הפיקוח השוטף, אם זה משרד אחר.

(6) כל ארוע חריג שיחייב זאת עפ"י תנאי ההיתר ייבחן ע"י בודק מקצועי בכיר מטעם (או בתאום עם) המשרד המוביל [בודק בכיר לצורך עניין זה יהיה בדרך כלל אקדמאי (אחד או יותר) שהתמחותו ועיסוקו הקבוע הנם בתחום המקצועי שבו מדובר]. נמצאה חריגה מתנאי ההיתר ימליץ הבודק, בין היתר, על נקיטת סנקציות נגד בעל ההיתר. במקרים שתיקון המצב מחייב ביצוע שיפורים במתקנים, או הוספת אמצעי בטיחות בהם, ימליץ הבודק הבכיר על מתן ארכה מתאימה, תוך התחשבות במורכבותם ועלותם - מחד, ובחומרת החריגה והסיכון הבטיחותי שנוצר כתוצאה מכך - מאידך. ככלל, לא יהיה ארוע חריג ללא הפקת לקחים, ולא תהיה חריגה מפורשת מתנאי היתר ללא ענוש.

(7) על מנת להתחיל את כל התהליך הזה יש להכין ניתוחים בטיחותיים מעודכנים לכל המפעלים והעיסוקים העיקריים הקיימים כיום שהנם רלוונטיים לענין זה, ולשחזר או לקבוע מחדש לגביהם את תנאי ההיתר. אם יתגלה צורך בתיקונים יש לתת לכך זמן מתאים. המפעל יוכל להכין את המסמכים הבסיסיים בעצמו, או בעזרת יועץ חיצוני. כאשר מספר מפעלים המטפלים בחמ"ס נמצאים בשכנות זה לזה, באזור תעשיה אחד, עלולה תאונה במפעל אחד ליצור בעיות קשות למפעלים שכנים ולגרום למצבי סיכון בהם שמקורם במפעל חיצוני להם. במקרים כאלה הכנת דו"ח בטיחות למפעל כלשהו קשה יותר, שכן על מכין הדו"ח להתחשב גם בגורמי הסיכון החיצוניים.

(8) בנוסף לניתוח הבטיחותי/ הטכני יגיש כל מפעל מסמך מדיניות בטיחותית שיחייב אותו בעתיד. המסמך יכלול עקרונות התכנון, הארגון והביקורת הפנימית בנושאי בטיחות במפעל, את המדיניות בנושא אבטחת איכות ואת דרך הטיפול בנושאי הנדסת אנוש.

(9) קיום יחסי גומלין סיכוניים בין מפעלים, כמבואר בסעיף (7) לעיל, יכול שיביאו את הרשות המפקחת (איגוד ערים, למשל) ליזום הכנת דו"ח הערכת סיכונים רחב ברמת אזור - התעשיה כולו, ולהטיל הגבלות נוספות על מפעלים שלא היו מתבקשות אלמלא שכנות זו (כשם שהגבלת פליטות שגרתיות של מזהמים ממפעל הינה מחמירה יותר, בדרך כלל, באזורים בהם קיימים מספר גורמי זיהום כאלה).

נספח ג' מוצע, שוב בצורה סכמתית, דרך אחת לשיפור המצב: הטלת המובילות של תהליך רשוי ופיקוח מסודר על הרשות המקומית הנוגעת, אשר תקים ביחד עם נציגי כל הרשויות הנוגעות "פורום" מקצועי מתאים לבחינת התכניות ומעקב אחר ביצוען. פורום כזה שיסתייע באנשי מקצוע כמתואר לעיל יוכל לפעול, או ליזום פעילות (כפי שמתבקש) בכל אחד מן התחומים המצויינים בפסקאות (1) עד (9) לעיל. [דרך זו, אגב, מומלצת ע"י מקחל"ר].

ביבליוגרפיה

Batstone, R.J. - Preventing Major Hazard Accidents, The world Bank, Oct. 1986. [1]

World Bank - Manual of Industrial Hazard Assessment Techniques, Oct. 1985. [2]

Chicken J.C. - Hazard control policy in Britain, Pergamon Press, 1975. [3]

ILO- Working paper on Control of Major Hazards in Industry and prevention of Major Accidents, Geneva, Oct. 1985 (תרגום עברי). [4]

נספח א': חוקים ותקנות הנוגעים ישירות או רלוונטיים לפיקוח על חמ"ס

א. משרד הבריאות

1) פקודת בריאות העם, 1940.
2) פקודת בריאות העם (תקנות בענייני צרכי מזון) 1935.
3) תקנות בריאות הציבור (שאריות חומרי הדברה במזון) התשל"א-1970.
4) פקודת בריאות הציבור (מזון) (נוסח חדש) התשנ"ג - 1983
5) תקנות בריאות העם (פליטת זהום מרכב) התש"ם- 1980.
6) חוק למניעת מפגעים, התשכא -1961 (עם משרד הפנים)
7) תקנות למניעת מפגעים (זיהום אויר מחצרים), תשכ"ב -1962
8) תקנות למניעת מפגעים (פליטת חומר חלקיקי לאויר), התשל"ג-1972
9) תקנות למניעת מפגעים (איכות האויר) התשל"ב- 1972
10) פקודת הרוקחים (נוסח חדש), התשמ"א - 1981
11) תקנות הרוקחים (אריזתם ושיווקם של סמים, רעלים וכימיקלים מזיקים), התשכ"ט -1969
12) תקנות הרוקחים (הגבלת פיזור רעלים וכימיקלים מזיקים מכלי טיס), התשל"ט -1979
13) צו הרוקחים (סיווג רעלים, רישומם והחזקתם) התשל"ג - 1972
14) תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם -1980
15) צו הפיקוח על מצרכים ושרותים (תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשכ"ב-1962.
16) תקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), התשל"ה -1975

ב. משרד הפנים

1) חוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965
2) תקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה) תשמ"ב - 1982
3) חוק רישוי עסקים, תשכ"ח -1986 (ביחד עם משרד הבריאות ובסעיפים אחדים משטרה, חקלאות).
4) צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשל"ג -1973
5) חוק שמירת נקיון, תשל"א - 1976

6) חוק איגודי ערים, תשט"ו - 1955

7) פקודת העיריות (נוסח חדש)

8) פקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש), התש"א -1950

9) צו המועצות המקומיות - התש"א - 1950.

10) צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התש"ח - 1985.

11) חוק שרותי הכבאות, תשי"ט - 1959.

12) תקנות שרותי הכבאות (ציוד כבוי במחסנים) התשל"ב- 1972.

13) תקנות שרותי הכבאות (ציוד כבוי במפעלי תעשיה ומלאכה), התשל"ב 1972.

14) תקנות שרותי הכבאות (חקירת דליקה וגורמיה) התשל"ב - 1972.

15) תקנות שרותי הכבאות (סמכויות מפקח כבאות ראשי), התשל"ב 1972.

16) תקנות שרותי הכבאות (סמכויות מפקד שרותי הכבאות), תשל"ט- 1978.

ג. <u>משרד העבודה</u>

1) חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד -1954 + תיקונים מס 1 ומס 2 (התשמ"ב 1982).

2) פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל -1970

3) תקנות הבטיחות בעבודה (שימוש בחומרי נפץ והחסנתם במחצבות), התשי"ב- 1952

4) תקנות הבטיחות בעבודה (עוסקים בקרינה מיננת), התשמ"א - 1981

5) תקנות עבודת נשים (עבודות בקרינה מיננת), התשל"ט -1979

6) תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשי"ב -1954

7) תקנות הבטיחות בעבודה (ביצוע עבודות סביבתיות תעסוקתיות ותקני חשיפה תעסוקתיים לגורמים כימיים ופיסיקליים), התשמ"ד -1983

8) תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באסבסט, טלק וצורן דו-חמצני גבישי), התשמ"ד -1984

9) תקנות הבטיחות בעבודה (בדיקות רפואיות של עובדים בכספית) התשכ"ג-1963, וכנ"ל: לגבי אסבסט, טלק וצורן -תשכ"ד-1964; עופרת - תשכ"ב-1962;

10) תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה), התשכ"ד - 1964

11) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על בטיחות), התשכ"ה -1965

12) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדת בטיחות ונאמני בטיחות) תשכ"א-1960.

13) תקנות הבטיחות בעבודה (שמוש בחומרי נפץ והחסנתם במחצבות), תשי"ב- 1952.

14) כללי הבטיחות בעבודה (נמלים ואניות בנמלים), 1947.

15) תקנות ארגון הפקוח על העבודה (תכניות בטיחות), התשמ"ד - 1984.

16) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשמ"ד- 1984.

17) תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), תשל"ז - 1976.

18) תקנות המלאכות והתעשיות (ייצור אבק שריפה שחור), 1940

19) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשכ"ט - 1968.

20) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה) תשל"ג - 1972.

21) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנזן), תשמ"ד - 1983; וכנ"ל לגבי ויניל כלוריד: תשמ"ד - 1983; זרניך: תשמ"ה - 1985; עופרת: תשמ"ד-1983; כספית : תשמ"ה - 1985

ד. <u>משרד התחבורה</u>

1) חוק רשות שדות התעופה, התשכ"ג -1963

2) דבר המלך על הטייס במושבות, 1937

3) פקודת הנמלים (נוסח חדש), התשל"א - 1971

4) תקנות הנמלים, תשל"א-1971

5) תקנות הנמלים (בטיחות השיט), התשמ"ג-1982

6) תקנות התעבורה, התשכ"א -1961 (תיקון מס' 10, תשמ"ז-1987)

7) צו הפיקוח על מצרכים ושרותים (שרותי הובלה ושרותי גרורים) (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1987

ה. <u>משרד הבטחון</u>

1) חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951

2) צו ההתגוננות האזרחית (הכרזה על חומרים רעילים), התש"ל-1969

3) תקנות ההתגוננות האזרחית (פיקוח על החזקת חומרים רעילים), התש"ל-1969

4) תקנות ההתגוננות האזרחית (פרטים על חומרים רעילים), התש"ל- 1969

ו. <u>משרד החקלאות</u>

1) חוק המים, התשי"ט -1959 (+תיקונים שונים; 1965, 1971)

2) חוק הגנת הצומח, התשט"ז - 1956

3) תקנות הגנת הצומח (הסדר מכירת תכשירים כימיים), התשכ"ז - 1967

4) תקנות הגנת הצומח (שמוש בפרתיון), התשל"ב-1971

5) תקנות הגנת הצומח (שימוש בקוטלי עשבים), התשכ"ט - 1969

6) תקנות הגנת הצומח (שימוש בפלואורואצטאמיד), התשכ"ח-1967

7) תקנות הגנת הצומח (שימוש באנדרין, אלדרין, ודיאלדרין), התשל"ב - 1975

8) תקנות הגנת הצומח (איסור השימוש בסטריכנין ובגפרית התאליום), התשל"ב-1971

9) תקנות הגנת הצומח (שימוש באלפא כלורליז), התשל"ו - 1976

10) תקנות הגנת הצומח (אריזת קוטלי עשבים הורמונליים והשימוש בהם), התשל"ז - 1976

11) תקנות הגנת הצומח (שימוש והחזקה של אלדיקרב- טמיק), התשל"ח-1978

12) תקנות הגנת הצומח (שימוש בתכשירי נובאקיון, אזידרין, סיאולן ומטאציל), התשכ"ח - 1967

13) תקנות הגנת הצומח (הגבלת ריסוס ליד מטעי הדרים ואבוקדו), תשל"ה - 1975

ז. <u>משרד התעשיה והמסחר</u>

1) חוק רישוי בעלי מלאכה , התשל"ז-1977

2) חוק התקנים, התשי"ג - 1953

3) תקנות התקנים (תו תקן וסימן השגחה), התשמ"ב - 1982

ח. <u>משרד ראש הממשלה</u>

1) צו הפיקוח על מצרכים ושרותים (בניה והפעלה של כור גרעיני) התשל"ח - 1974

ט. <u>משרד המשטרה</u>

1) פקודת המשטרה

2) סעיפים שונים בחוק רישוי עסקים, פקודת בריאות העם (תקנה 64 ג'), חוק הגנת הצומח (תקנה 11 א')

י. <u>שונים</u>

1) פקודת הנזיקין (נוסח חדש)

2) חוק העונשין, התשל"ז- 1977 (עונשים על מטרד ציבורי)

3) פקודת המכס (אניה שנטרפה ליד החוף חייבת להצהיר לפני גובה המכס על מטענה).

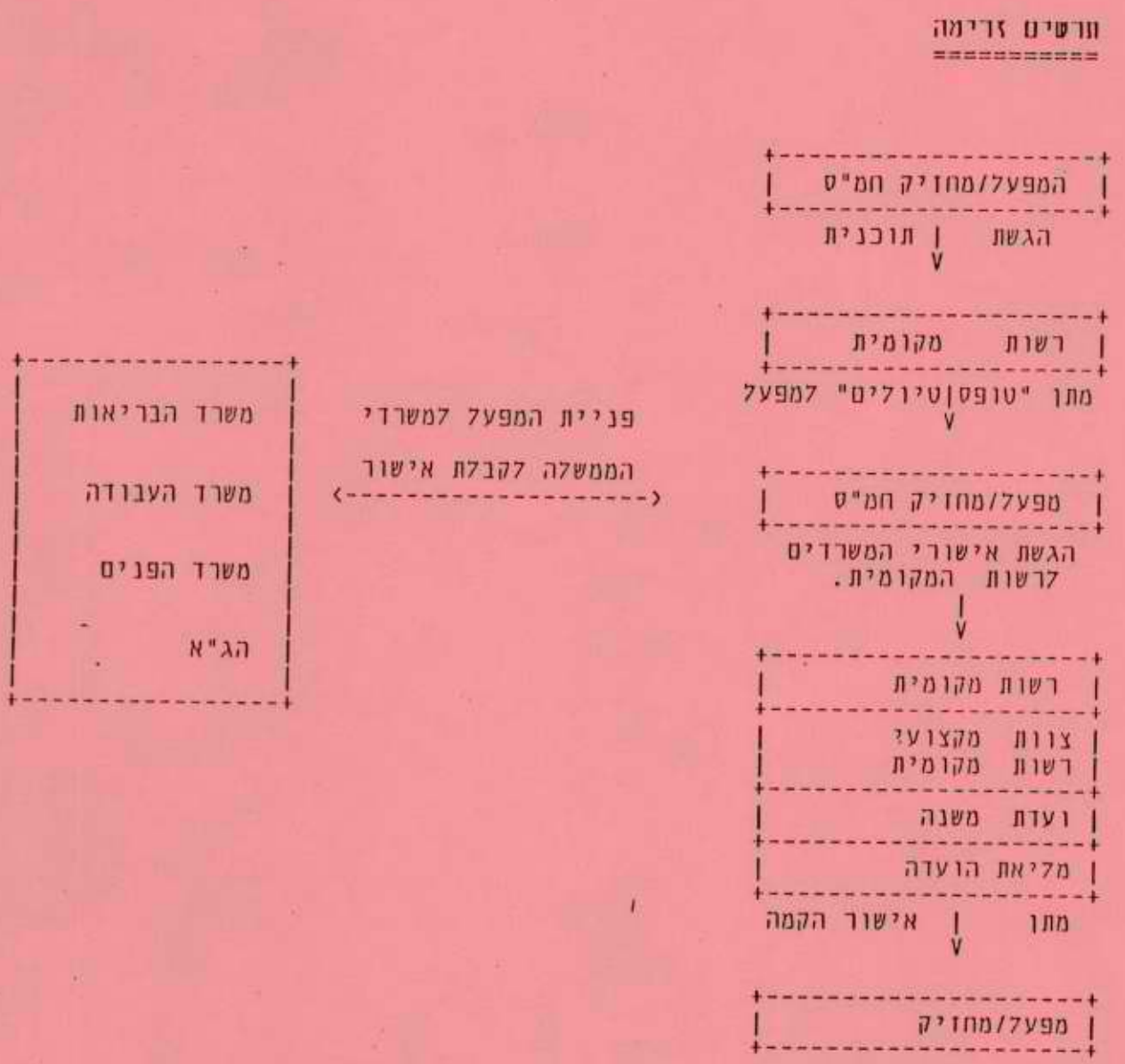
4) חוק חומרי נפץ, תשי"ד-1954.

נספח ב'

קבלת היתר הקמה / הרחבה

מחזיקי חומרים מסוכנים (חמ"ס)

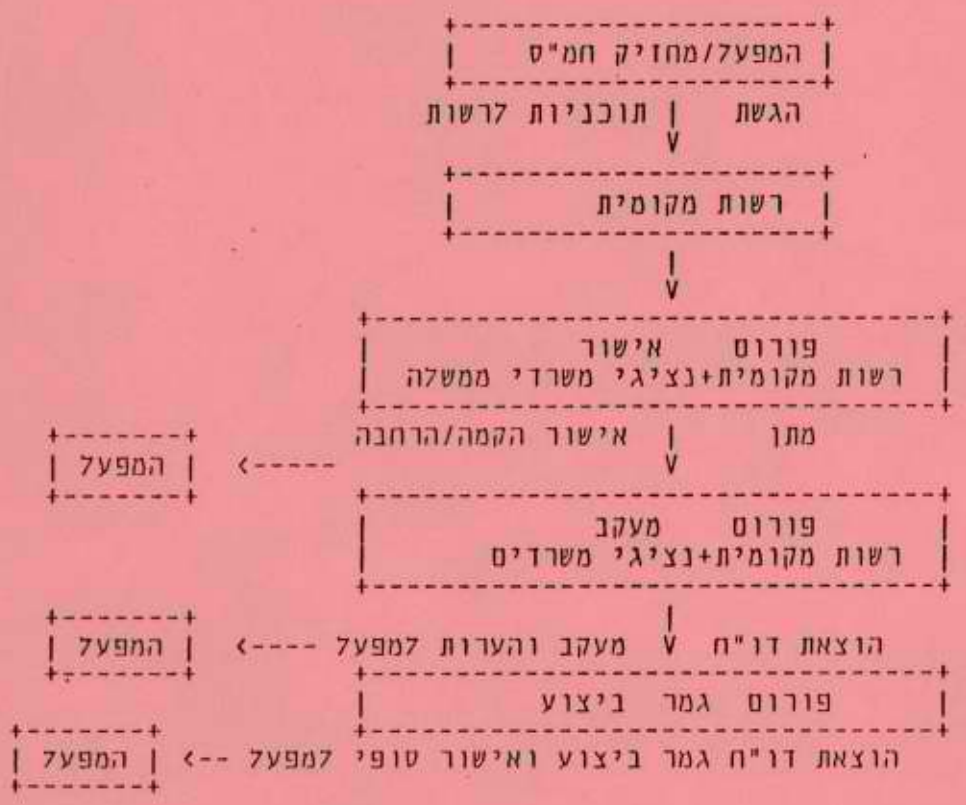
(המצב הקיים)

נספח ג'

קבלת היתר הקמה/הרחבה מחזיקי חמ"ס

והצעה לשיפור - ונושאים צרימה

ה צ ע ה ל ה ח ט ה

מוליטים:

א. הממשלה מאשרת עקרונית את קורי המדיניות לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי בישראל - והרצ"ב .

ב. 1. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד האוצר
נציג משרד הכלכלה והתכנון
נציג משרד החינוך
נציג משרד התקשורת
נציג משרד העבודה והרווחה
נציג משרד הפנים
נציג משרד התיירות
נציג משרד התעשיה והמסחר
נציג משרד התקשורת
נציג השר הממונה ע"י ענייני הערבים והדרוזים

2. הצוות יגיש לממשלה תוך שלושה חדשים המלצות על הדרכים לישום קורי המדיניות, לרבות הקדימויות להפעלת התכניות בענין איתור האזורים בהם ותפעל ולות זמנים לביצועה."

דברי הסבר:

שילוב המגזר הערבי והדרוזי בחברת ובמשק במדינת ישראל יתרום הן לטגירת הפער הקיים והן לצמיחת המשק.

מוצעת בזה תכנית שעיקר מטרתה הן להביא לשילוב האמור.

התכנית כוללת הצעת יעדים ועקרונות לפיתוח ותיעוש כגורם מוביל בתהליך. מוצגות בה הבעיות המרכזיות בתחום הפיתוח והתיעוש וכן עקרונות לדרך פעולת אפשרית בתחומים אלה.

התכנית הוכנה במהלך שנת 1987 על ידי צוות במשרד הכלכלה והתכנון שכלל יועצים מהמגזר.

כדי לקדם את ביצוע התכנית מוצע להקים צוות בינמשרדי שיגיש לממשלה המלצות בכל הקשור לתכניות המפורטות לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי על בסיס קורי המדיניות המוגשים על-ידי.

מוגש על-ידי שר התקשורת

הערות מזכירות הממשלה:
ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה אל ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, שר החקלאות, שר הפנים, שר התיירות, שר התעשיה והמסחר והשר אהוד אולמרט.
(ההצעה היתה על סדר יומה של הממשלה הקודמת-נספח 303)

י"ב בשבט התשמ"ט
17 בינואר 1989

קרים לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי בישראל

מטרת התזכיר:

א. להציג קרים כלליים למדיניות כוללת לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי בישראל, במגמה לסגור במידת האפשר את הפער החברתי והכלכלי הקיים ולהביא לשילוב נאות של מגזר זה בחברה ובמשק במדינת ישראל.

ב. להציג את הבעיות המרכזיות הכרוכות בפיתוח זה כתוצאה מהפעלת המדיניות המוצעת להלן, מחד, ובהתחשב ביעדים של כלל המשק הלאומי ובאילוצים הקיימים בתחום המשאבים (הון וכוח-אדם מיומן), מאידך.

ר ק ע:

1. למרות ההתקדמות הכירה בהתפתחות המגזר הערבי והדרוזי במדינת ישראל בהשוואה למצבו בשנת 1948, עדיין קיים פער חברתי וכלכלי בין המגזר הערבי והדרוזי לבין המגזר היהודי.

2. הצורך לסגור פער זה, נובע מכמה סיבות עיקריות:

א. היותה של החברה הישראלית חברה בעלת ערכים דמוקרטיים ועקרונות חברתיים מתקדמים; לכן עליה לדאוג לרווחת כל אזרחיה, ללא הבדל דת ולאום.

ב. משקלו של המגזר הערבי והדרוזי באוכלוסיה של ישראל, שהינו כיום קרוב ל-18 אחוז מכלל האוכלוסיה ואשר ילך ויגדל, על פי התחזיות, ל-22 אחוז או יותר בשנת אלפיים.

ג. היכולת הבלתי מנוצלת של המגזר הערבי והדרוזי לתרום לפיתוח הכלכלי של המשק הישראלי ולסייע לצמיחתה הכלכלית. יכולת זו מתבטאת הן בתחום משאבי ההון שאוכלוסייה זו עשויה להעמיד לרשות המשק הישראלי, והן בתחום משאבי כוח-האדם והרכבו, בהתחשב ברמת האבטלה הגבוהה הגלויה והסמויה של גברים ונשים, הקיימת במגזר הערבי והדרוזי בהשוואה למגזר היהודי (11.3 אחוז של הגברים במגזר הערבי והדרוזי מובטלים מכלל כוח העבודה האזרחי שלהם, לעומת 5.7 אחוז

מרבוטלים מכלל כוח-העבודה האזרחי במגזר היהודי). בתעסוקת הנשים - שיעור ההשתתפות הנשים בכוח העבודה האזרחי במגזר הערבי והדרוזי נמוך מאוד בהשוואה לשיעור ההשתתפות של הנשים בכוח העבודה במגזר היהודי (כ-15.2 אחוז בלבד של נשים במגזר הערבי והדרוזי, לעומת 41.7 אחוז במגזר היהודי)[1].

ד. ההתנשפות (בעיקר הדור הצעיר) של המגזר הערבי והדרוזי להשפעות החברה היהודית, היוצרת בצעירים אלה ציפיות גבוהות, מחד, וחסכול מחגבר, בעיקר אצל האינטליגנציה ואלה המשרתים בצה"ל, מאידך, מאי-יכולתם להגיע להישגים דומים במסגרת המגזר שלהם. חסכול זה עלול להביא להקצנה לאומנית ודתית במגזר זה נגד מדינת ישראל.

ה. ההפתחרות שלילית כלכלית ואחרת במשק הישראלי, אף אם הן איכן משמעותיות לאורך זמן, מתבטאות בתריפות רבה במגזר הערבי והדרוזי ובגורמת לאבטלה גוברת במגזר זה.

3. הסיבות והמאפיינים העיקריים הבולמים את הקטנת הפער הקיים הם:

א. טרם הוכנו תכניות פיתוח כלליות ומפורטות לכלל המגזר ולא הוקצו משאבים מתאימים לביצוען.

ב. רמת ההשכלה הפיזית באזורים הערביים והדרוזיים ומערכת ההכשרה התיכונית והמקצועית הקיימת בהם, בולמות את פיתוח וקידום המגזר.

ג. המאפיינים העיקריים של מצב זה הינם:-

1. חוסר בתשתית פיזית בסיסית:- מים, חשמל, ביוב, תקשורת ודרכי-גישה נוחות (הן לצרכי מגורים והן לצרכי תעשיה).
2. אי-קיומן של תכניות מיתאר מאושרות לרוב ישובי המגזר הערבי והדרוזי. עובדה זו מונעת אפשרות של תכנון ורישוי.
3. מחסור בכיתות לימוד ובחנאי לימוד.
4. מערכת הכשרה מקצועית לקויה.
5. המגמה הקיימת במגזר זה לרכוש השכלה תיכונית ואקדמית בעיקר בתחום המקצועות ההומניים (ספרות, היסטוריה וכד'), ולא בתחום המדעים המדוייקים.

---

[1] ראה לוחות 1 ו-2 בנספח א'. הנתונים מתייחסים למצב ב-1986.

6. חוסר מיומנות מקצועית ברמה המתאימה לפיזות ועשיה מוקדמת בתחומים הרלבנטיים:- עובדי ייצור (פועלים מיומנים), מקצועות טכניים (טכנאי ייצור, מהנדסים וכד'), ניהול (מנהלי מפעלים, מנהלי חשבונות, עורכי-דין), וכד'.
7. הצורך בהון-עזק לצרכי פיזות החשזיה הנדרשת, הן בתחום הפיזי והן בתחום ההכשרה החינוכית והמקצועית.

4. <u>הנחות יסוד:</u>
החכאים הקיימים כיום במגזר הערבי והדרוזי (לרבות אילוצי משאבים) והמבנה החברתי במגזר זה, מחד, וסדר העדיפויות הכולל של הממשלה, מאידך, מחייבים לבצע את החכנית המוצעת על פי עקרונות והנחות יסוד אשר יבטיחו את הצלחת החכנית, כדלהן:-
א. סגירת הפער הקיים ושילובו המלא של המגזר בחברה ובמשק הישראלי בתהליך מזורז, מחייבים שיתוף פעולה מלא בין המגזר לבין הממשלה, השקעת משאבים ומאמצים בהיקף רב, וכן שינויים חברתיים מהירים במגזר.
ב. חלוקת העבודה בין השותפים חייבת להתבסס על העקרון שהגורם המוביל העיקרי בביצוע החכנית יהיה המגזר הערבי והדרוזי עצמו, כאשר תפקיד הממשלה בשותפות זו יהיה:- ראשית, לבצע את המשימות שכיתן לבצען בד"כ רק ע"י הממשלה (כגון אישור חכניות מיתאר, רשוי, קביעת תכאים מפותים ליזמים, הקמת בתי ספר מקצועיים וכד'), ושנית, לסייע לביצוע החכנית בכללותה.
ג. דרוש פיתוח של נכונות ורצון במגזר, להירתם למאמץ ולהסכים לשינויים החברתיים הנדרשים.
ד. מרצע, להתמקד בפיתוח וקידמו של תחום כלכלי <u>מוביל</u>, אשר יגרור את ההתקדמות והפיתוח של יתר התחומים החברתיים והכלכליים של המגזר, מחד, ואשר יתרום ותרומה מקיפה לכלל-החברה והמשק של המדינה, מאידך. כדי ליצור את התכאים הנדרשים לפיתוח וקידומו של התחום המוביל, אשר יבחר, יש להתמקד בפיתוח התשתית הפיזית והאנושית בתחום זה.

<u>קוים כלליים לביצוע:</u>

5. <u>היעד לפיתוח בשלב הראשון</u>
התחום המוביל שבו מרצע להתמקד בשלב הראשון, אשר יביא לפיתוח וקידום מהיר של המגזר והשתלבותו במשק הישראלי, הינו תחום התיעוש של המגזר. זאת, מאחר ותיעוש המגזר יגרום לפיתוח רמת החינוך וההכשרה המקצועית,

לפיתוח מודעות ויזמות כלכלית, לשכוי ערכים חברתיים, להשתתפות מגברת של נשים בכח-העבודה, להקטנת האבטלה הסמויה ולמניעת חסכול.
עם זאת אין להזניח פיתוח מקביל במגזר של ענפי כלכלה, כגון:- תיירות (ראה נספח ג'), ותעשיה ביתית ושירותים.

6. את התיעוש של המגזר הערבי והדרוזי יש לכוון לכיוונים הבאים:
א. פיתוח של תעשיה ומלאכה המיועדות בעיקר ליצוא (הן ליצוא של מוצרים מוגמרים, והן כקבלני משנה ליצוא עקיף).
ב. ביסוס הדרגתי של התעשיה והמלאכה על טכנולוגיה מתקדמת, בהתחשב ביכולת המגזר (מיומנות, המבנה החברתי וכד').
ג. הקמת מפעלי תעשיה ומלאכה, הן בבעלות עצמית של יזמים מתוך המגזר, והן בבעלות משותפת של ערבים, דרוזים ויהודים.
ד. גיוס משקיעים ומקורות הון נדרשים:- מהמגזר עצמו, מהמשק הישראלי ומחו"ל.

7. <u>עדיפות בפיתוח אזורי:</u>
בחינת האזורים שבהם מרוכז המגזר הערבי והדרוזי, במטרה לאתר אזורים שבהם ניתן לקדם ולפתח תיעוש, העלתה שקיימים שישה אזורים כאלה. על-פי העקרון "חפשת מרובה, לא חפשת", מוצע לקבוע סדר עדיפות לגביהם ולהתמקד תחילה באזור תעשיה אחד, בו קיימים יתרונות יחסיים ובעיות מועטות יחסית, בהשוואה לאזורים אחרים.
המאפיינים העיקריים לבחירת האזור המועדף הם:-
א. קיום תכניות מיתאר כוללות או חלקיות לפיתוח אזור תעשיה ומלאכה.
ב. קיום תנאים מפותחים ליזם (קיימת תשתית פיזית מפותחת יחסית, קיימות הקלות במיסוי וכד').
ג. קיום מודעות באזור באשר ליזמות ונכונות לעבוד במפעלי ייצור.
ד. האזור משרת מספר גדול של ישובים ערביים ודרוזיים.
ה. פיתוח האזור אינו מפריע להמשך הביצוע של תכניות הנמצאות ב"צנרת", באזורים אחרים.

8. באזור התעשיה והמלאכה אשר בעדיפות הראשונה יש לפתח בהדרגה את הפעילות הייצרנית, כדלהלן:
א. בתי מלאכה ושירותים, כתשתית לאזור עצמו.
ב. בתי מלאכה לצרכי קבלנות משנה ואספקת שירותים למפעלי תעשיה קיימים בסביבה הרחובה יותר.

ג. מפעלי תעשיה קלה לצרכי ייצור ישיר ולייצור בקבלנות-משנה עבור מפעלים אחרים במדינה, לצרכי יצוא.

ד. מפעלי תעשיה כבדה לצרכי ייצוא ישיר ולייצור בקבלנות משנה עבור מפעלים אחרים במדינה, לצרכי יצוא.

9. לאחר בחינת האזורים הרלבנטיים לנושא על-פי העקרונות הנ"ל, מוצע לבחור כאזור תעשיה ראשון במגזר הערבי והדרוזי את אזור התעשיה של ירכא. בבוא העת, בהתבסס על הנסיון שיצטבר בפיתוח של אזור זה, ייבחר האזור המועדף השני לפיתוח מואץ (ראה רשימת האזורים בנספח ד').

10. כדי להקל על יזמים ומשקיעים פוטנציאליים של המגזר הערבי והדרוזי ולהנריצם להשקיע את הונם בפעילות ליצוא ולאו דווקא בתשתית פיזית ובמבנים, מוצע כי יוקמו גופים בהם יוכלו להסתייע, כדלהלן:

א. "חברת גג אזורית לפיתוח והשקעות", בבעלות יזמים מהמגזר עצמו. תפקידה הוא לסייע בזיהוש יזמים ומשקיעים להשקעה ולפיתוח.

ב. "חברת נכסים" אשר תפתח את התשתית באזור ותקים מבנים למלאכה ותעשיה אשר ישכרו ליזמים.

חברת נכסים זו תספק לבעלים ולמנהלים של בתי המלאכה ומפעלי התעשיה את השירותים הבאים, אם וכאשר הם דרושים להם:

- שרותי מזכירות.
- שרותי ניהול וחשבונות.
- יעוץ מס וייעוץ משפטי.
- שרותי יצוא.
- שרותי תקשורת.

ועוד.

<u>חלוקת התפקידים בין "השותפים" לפיתוח המגזר הערבי והדרוזי:</u>

11. כנאמר לעיל, המטרה תושג רק אם יופעל מאמץ משותף ע"י שני הגורמים העיקריים השותפים למשימה זו - המגזר הערבי והדרוזי וממשלת ישראל.

להלן חלוקת התפקידים העיקריים:

הנושא	תפקיד הממשלה	תפקיד המגזר
1. תכנית מיתאר	סיוע בהכנה ואישור מזורזים של התכנית, לרבות שנוי יעוד של קרקעות וכד'.	הכנת התכנית
2. פיתוח תשתית פיזית באזור	מתן סיוע, אם דרוש.	השקעות הון עצמי, כחלק מההשקעה הנדרשת.
3. פיתוח אזור התעשיה	פיתוח התשתית הנדרשת המוליכה עד לגבולות אזור התעשיה (כבישים, מים, חשמל, ביוב, וכד').	פיתוח התשתית בתוך אזור התעשיה. 1. ע"י "חברת מבני תעשיה". 2. ע"י "חברת נכסים" העצמית. 3. שילוב בין השניים.
4. יצירת תנאים מפתים ליזם ולמשקיע	מתן הקלות: כאזור פיתוח א', והקלות אחרות.	הקטנת הנטל על המשקיע ע"י השכרה ומתן שירותים באמצעות "חברת הנכסים", וסיוע ע"י "חברת הגג לפיתוח והשקעות".
5. הכשרה תיכונית בסיסית.	פיתוח מערכת ההכשרה הבסיסית.	השתתפות בהשגת הון לפיתוח מערכת ההכשרה הבסיסית.
הכשרה מקצועית ואקדמית.	1. סיוע בהשתלבות של בני המגזר במוסדות הקיימים של ההשכלה המקצועית והגבוהה. 2. פיתוח מערכת הכשרה מקצועית למגזר	1. הכוונה של הצעירים להכשרה מקצועית, טכנולוגית ואקדמית בתחום המדעים המדוייקים והניהול התעשיתי 2. השגת הון לפיתוח מערכות הכשרה ולמתן מילגות.

6.	וחזילות הפעולה	קבלות החולטה בהקדם לפיזורת אזור התעשיה הנבחר, וקביעת עדיפויות לביצוע והקצאת המשאבים הנדרשים לשם כך.	הקמת "חברת גג לפיזורת והשקעות" ו"חברת נכסים" בתחילת שנת 1988.

נספחים:

תזכיר זה כולל את הנספחים הבאים:

נספח א': נתוני יסוד - דמוגרפיה. (לוח 1 ולוח 2).

נספח ב': מאפייני התעסוקה, ההכשרה והייזמות במגזר הערבי והדרוזי, בתחום התעשיה והמלאכה.

נספח ג': פיזורת ענף התיירות במגזר הערבי והדרוזי בישראל.

נספח ד': רשימת אזורי התעשיה הפוטנציאליים שנבחנו לצורך פיזורת מואץ של המגזר הערבי והדרוזי בישראל.

נספח א'

נתונים יסוד - דמוגרפיה

לוח 1: הרכב האוכלוסיה הממוצעת בישראל בשנת 1986

(אלפים)

יהודים		3,539.3	(82.3%)
מזה:	גברים	(1,760.2)	
	נשים	(1,779.2)	
לא יהודים		759.5	(17.7%)
מזה:	גברים	(384.4)	
	נשים	(375.0)	
סך הכל		4,298.8	(100.0%)

המקור: שנתון סטטיסטי לישראל, 1987 (למ"ס), לוח ב/18.

לוח 2: הרכב האוכלוסיה בני 15 ומעלה בישראל, לפי מין, בשנת 1986
על־פי סיקרי כוח-אדם (אלפים ואחוזים)

	אוכלוסיה בני 15+ (אלפים)	כוח העבודה האזרחי (אלפים)	אחוז כוח העבודה האזרחי מהאוכלוסיה בני 15+	הרכב כוח העבודה האזרחי לפי מין (באחוזים)	אחוז הבלתי מועסקים מתוך כוח העבודה האזרחי
כל האוכלוסיה					
גברים	1,429.8	903.3	63.2%	61.4%	6.5%
נשים	1,476.5	568.6	38.5%	38.6%	7.9%
ס ה" כ	2,906.3	1,471.9	50.6%	100.0%	7.1%
מזה:					
יהודים					
גברים	1,215.5	759.6	62.5%	58.3%	5.7%
נשים	1,263.7	542.9	43.0%	41.7%	8.0%
ס ה" כ	2,479.2	1,302.5	52.5%	100.0%	6.6%
לא יהודים					
גברים	214.3	143.7	67.1%	84.8%	11.3%
נשים	212.8	25.7	12.1%	15.2%	6.6%
ס ה" כ	427.1	169.4	39.7%	100.0%	10.5%

המקור: שנתון סטטיסטי לישראל, 1987 (למ"ס), לוחות י"ב/2, י"ב/4, י"ב/8, י"ב/26.

נספח ב'

מאפייני התעסוקה, ההכשרה והיזמות במגזר הערבי והדרוזי, בתחום התעשיה והמלאכה

1. <u>המאפיינים בתחום התשתית הפיזית</u>
   א. חוסר במרכזים אזוריים ואזורי תעשיה ומלאכה מאושרים.
   ב. חסרה תשתית מתאימה במרכזים האזוריים ואזורי התעשיה והמלאכה המאושרים.

2. <u>המאפיינים בתחום מבנה התעסוקה בתעשיה ומלאכה</u>
   א. עיקר התעסוקה של העובדים מהמגזר, הוא בענפים עתירי עבודה ובענפים המועדים לתכודות חדות בתעסוקה.
   ב. רק כ-6% מכלל כוח העבודה מועסק בישובים עצמם או בקרבתם, מתוכם כ-3/4 הן נשים, בעיקר במפעלי טקסטיל.
   ג. שיעור ההשתתפות של הנשים מהמגזר בכוח העבודה האזרחי הינו רק 15.2 אחוז, לעומת 41.7 אחוז במגזר היהודי.
   ד. קיימת אבטלה גלויה וסמויה ברמה גבוהה בהשוואה למגזר היהודי.
   ה. כח האדם בעל ההכשרה הטכנולוגית-מדעית, הקיים במגזר, אינו מנוצל.
   ו. מפעלי תעשיה יהודיים סגורים לרוב בפני מהנדסים ואקדמאים אחרים מהמגזר.
   ז. קיים חיסכול עמוק בקרב אלה שרכשו הכשרה מקצועית טכנולוגית ומדעית מאי-יכולתם להשתלב בעבודות מתאימות.

3. <u>המאפיינים בתחום ההכשרה המקצועית - טכנולוגית</u>
   א. מערכת ההכשרה הבסיסית לוקה בחסר, בלשון המעטה.
   ב. מערכת הכשרה מקצועית להכשרת עובדים מקצועיים בתחום הטכני והניהולי כמעט שאינה קיימת.
   ג. ההכשרה המקצועית העיקרית נעשית במסגרת מפעלי תעשיה בבעלות יהודית. הכשרה זו אינה מספקת את צרכי המגזר.
   ד. לא קיימת הכוונה של תלמידי בתי ספר התיכוניים והעל-תיכוניים לתחום המקצועות הטכנולוגיים והמדעים המדוייקים.
   ה. למרות האמור לעיל, קיימת מגמה, אם כי אינה מספיקה, לעבור ללימודים בתחום המדעים המדוייקים.

4. מאפייני התעשיה והמלאכה הקיימים במגזר

א. כמעט כל המפעלים ובתי המלאכה הקיימים אינם ברמה טכנולוגית גבוהה.

ב. קיים ארגון לקוי של מערכות הניהול, הייצור והשיווק.

ג. קיים העדר שיתוף פעולה בין יזמים, יצרנים, ומפעלים הקיימים במגזר.

ד. חסרה מודעות לקליטת אקדמאים.

ה. קיים מחסור בכח-אדם מיומן.

ו. קיים ניתוק ממרכזי הפעילות הכלכלית.

5. מאפייני היזמות התעשייתית במגזר

א. חוסר נסיון בהתמודדות עם מערכות השיווק התחרותיות.

ב. חוסר נסיון בניהול ותכנון בסיסיים, בהקמת מערכות למחקר ופיתוח והשגת ידע טכנולוגי.

ג. אי-יכולת להשיג כוח-אדם מקומי ומיומן, מתוך המגזר, לתחומי הניהול הייצור והשיווק.

ד. רתיעה מגיוס הון מחוץ למסגרת המשפחתית.

ה. קשיים בפיתוח פרוייקטים על בסיס הון-סיכון גבוה, עקב העדר מערכות בנקאיות תומכות.

ו. חוסר פתיחות מספיקה של יזמים יהודיים לשיתוף יזמים ערביים ודרוזיים במפעלים יהודיים, ולהפך.

13

נספח ג'

פיתוח ענף התיירות במגזר הערבי והדרוזי בישראל

1. חלק מהתיירות הנכנסת לישראל מעונין לבקר באזורים דתיים-היסטוריים ולהכיר מקרוב את המבנה החברתי הרב-גווני של האוכלוסיה בתוך ישוביה. המאפיינים של סוג תיירות זה, הקשור למגזר המיעוטים, הם:
   א. צליינים מעוניינים לבקר באזורים דתיים בגליל (מעיליה, גוש חלב, פקיעין, נצרת וכד'), בד"כ כתיירים יוממים.
   ב. תיירים מעוניינים לבקר באזורים בעלי משמעות היסטורית (עכו, שרידים מחקופת הצלבנים וכד') ובעלי משמעות חברתית מיוחדת (ישובים של ערבים, דרוזים ובדואים). לישובים רבים במגזר, ערך היסטורי ארכיטקטוני נדיר.
   ג. כ-60% מהתיירים הנכנסים עוברים דרך נצרת.
   ד. הביקוש הפוטנציאלי למקומות לינה ובתי הארוחה באזורים המאוכלסים ע"י ערבים ודרוזים עולה על ההיצע בהם.

2. מוצע להכין, בשיתוף עם משרד התיירות, תוכנית לעידוד וקידום התיירות במגזר. במסגרת זו מוצע:
   א. לבנות מלונית ("מוטלים") ומסעדות עם שירותים מתאימים, לאורך מסלולי התיור.
   ב. לבנות בתי הארוחה במוקדי התיירות הרלבנטיים באזורים אלה.

נספח ד'

רשימת אזורי התעשיה הפוטנציאליים שבתוכנן לצורך פיתוח מואץ של המגזר הערבי והדרוזי בישראל

1. אזור ירכא.
2. אזור שפרעם.
3. אזור טייבה.
4. אזור נצרת-צפון.
5. אזור וואדי ערה.
6. אזור כפר מע'ר.

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מוליטים:

א. ועדת השרים רושמת לפניה את הקורס הכלליים של המוכנית לפיתוח הגליל **הרצ"ב**

ב. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והתכנון
נציג משרד האוצר
נציג משרד בינוי ושיכון
נציג משרד הבריאות
נציג משרד החינוך
נציג משרד התקשורת
נציג משרד **הבטחון**
נציג משרד הפנים
נציג משרד התחבורה
נציג משרד התיירות
נציג משרד התעשיה והמסחר
נציג המועצה להתיישבות של הסוכנות היהודית
נציג משרד התקשורת

הצוות ידווח לועדת השרים כל שלושה חודשים על ההתקדמות בביצוע תכנית מפורטת לפיתוח הגליל.

<u>רקע והסבר</u>

פיתוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל, לאור זאת מוצעת תכנית שמטרותיה הן:

1. לגרום לעיבוי והגדלה של ההתישבות היהודית בגליל ובגולן.
2. לחזק את כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו - העימות.

--- רצ"ב התכניות וקוים לפיתוח הגליל לשנות השמונים.

הפעילויות אשר יאפשרו למימש את יעדי התוכנית הם:

1. יצירת תנאים כלכליים וחברתיים אשר ימנעו נטישת תושבים יהודים מהאיזור ויביאו למשיכת תושבים חדשים מאזורים אחרים בארץ וכן להבטחת קליטה של עולים חדשים באיזור, זאת ע"י:

א. הבטחת שיכון ודיור הולמים, בעיקר בשיטת בנה ביתך, הן בערים והן בישובים הכפריים, הן לבני הדור השני והן לתושבים מחוץ לאיזור.

ב. הבטחת תעסוקה הולמת ובתמורת שכר סבירה לתושבים המקומיים, לתושבים חדשים ולעולים חדשים, בדרך של מתן הכשרה מקצועית לעובדים לצרכי אישי משרות קיימות ויצירת פוטנציאל כוח אדם מקצועי למפעלים חדשים.

ג. פתוח מפעלי תיירות, תוך ניצול משאבי הטבע המיוחדים של האיזור.

2. ביצוע מהיר ויעיל של תכניות מוקצבות ע"י המשרדים השונים.

3. מתן עדיפות תקציבית, לתכנון, השלמת ביצוע תוכניות קיימות וביצוע תוכניות חדשות.

מוגש על-ידי שר התקשורת

הערות מזכירות הממשלה:

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלהאל השרים הבאים:
ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה, ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר,
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות,
שר האנרגיה והתשתית, שר הבריאות, שר החקלאות, שר הפנים, שר התחבורה, שר
התיירות, שר התעשיה והמסחר.
(ההצעה היתה על סדר יומה של הממשלה הקודמת נספח 255).

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

קויט לתוכנית פיתוח לגליל ולגולן לשנות השמונים

א. <u>מבוא</u>

מאז הקמת המדינה פיתוח האוכלוסיה הוא אחד מיעדיה החשובים של ישראל. הכוונה היא משלבתי ישוב אזוריים שונים, התכוללות באזוריים דלי אוכלוסיה יהודית ובאזורי ספר והפתחת ריכוז האוכלוסיה באזור המרכז הצפוף. המניעים להצבתו של יעד פיתוח האוכלוסיה בין היעדים המרכזיים של המדינה מינם גיאופוליטיים, בטחוניים, חברתיים וכלכליים.

לצורך בפיתוח הגליל והגולן חבור יחד כל הסיבות הללו, אך בעיקר סיבות מדיניות-בטחוניות ודמוגרפיות. נוסף להיותם אזורי ספר, על כל המשמעות המדיניות, הבטחוניות והכלכליות הנובעות מכך, הרי האוכלוסיה היהודית בגליל ובגולן איננה מהווה רוב מתוך כלל האוכלוסיה באזור ובחלקו הגדול של הגליל המזרחי היא מהווה אף מיעוט קטן.

בעשר השנים האחרונות הוכנו, ע"י גופים שונים, תוכניות שונות לפיתוח הגליל, או חלקים ממנו. התוכניות הציגו גישות שונות, לעתים נוגדות. לא קיימת תוכנית כוללת ומתוכננת על כל משרדי הממשלה והגופים האזוריים הנוגעים בדבר. מצב זה פוגע בפיתוח ובהשגת היעדים הלאומיים בגליל. המציאות שנוצרה לאחר שהוקמו עשרות ישובים כפריים וחדשים במרחבי הגליל, ובמיוחד באזור החר, חבייאה לצימצום בחילוקי הדעות לגבי הפיתוח העתידי. קיים צורך דחוף להכין תוכנית פיתוח אזורית כוללת לגליל, שתהיה מוסכמת, מתואמת ומתויבת.

המועצה הארצית לתכנון ובניה בישיבתה ביום 1.4.86 החליטה על עריכת תוכנית פיתוח אזורית למזרח הצפון, ולצורך זה הוקמה ועדת היגוי שתלווה את עריכת התוכנית. נקבע שהתוכנית תושלם תוך 18-24 חודש.

במזכיר זה נעשה נסיון להציג יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח לגליל ולגולן. בהמשך מוצגות הבעיות המרכזיות ומובאות תוכניות כלליות לאזורי משנה וכוללי פיתוח כלליים בתחומי המשק והשונים. בסוף המזכיר מובאת רשימת מפורטת של תוכניות, ועיונות והצעות לפיתוח, בתחומים שונים ובאיזורי המשנה.

מן הראוי לציין, שבמסמך זה נכללות תוכניות שבאיזותן הכלכלית למשק הלאומי לא נבחנה וגם מועד ביצועו, מותנה במצבו הכלכלי של המשק ובזמינות המקציב. עם זאת, מזכיר זה יכול לשמש בסיס ראשוני לתכנון כולל ולתכנון מפורט יותר של אזורי הגליל והגולן.

ב. האזור ובעיותיו העיקריות

תוכיר זה מתייחס לאזור מחוז הצפון (לפי החלוקה האדמיניסטרטיבית של המדינה), למעט האזורים הטבעיים עמק יזרעאל ועמק בית-שאן[1]. שטחו של האזור, כפי שהוגדר הוא 3,915 קמ"ר (כ-18% משטח המדינה), מזה תופסת רמת הגולן 1,176 קמ"ר. ההתחום הטבעיים של הגליל והגולן מקשים על פיתוחו הכלכלי. הם יוצרים ממכז האזץ, הטופוגרפיה ההרדית שלהם קשה, הקרקעות הדאורות לעיבוד מעטות ומפוצלות והמשאבים הכלכליים והאדיר מועטים. צפיפות האוכלוסיה נמוכה (במיוחד באזורים ההרריים), והאוכלוסיה מפוזרת בישובים רבים וקטנים. הקירבה לגבול של הגליל העליון והגולן יוצרים נטל וסיכונים בטחוניים, אשר אינם תרומים לאטרקטיביות שלהם. כתוצאה מכך - רמת הפיתוח הכלכלי והחברתי של האזור נמוכה יחסית. מאידך, משופעים האזורים הללו בעורכי נוף וטבע, באתרים ארכיאולוגיים והיסטוריים בעלי ערכן, שיש לדאג לשמרם, ושיכולים לאפשר פיתוח תיירות ונופש.

בסוף שנת 1985 מנתה האוכלוסיה הכוללת באזור הנדון (הגליל והגולן) 632 אלף נפש, מתוכ כ-280 אלף יהודים ו-352 אלף לא-יהודים[2]. חלקה של האוכלוסיה היהודית מתוך כלל האוכלוסיה הוא כיום נמוך מ-45%, ודומה לאחוז יהודים בצפת בשנת 1948 ומעורים ומחצה שבים. בגליל המזרחי מהווה האוכלוסיה היהודית במוצע כ-25% ובאזורים מסויימים כמו הגליל התחתון והמערבי (שגב וצלמון) ובאזור חופ שבגליל העליון - אף פחות מכך. רוב האוכלוסיה היהודית באזור מתגוררת בישובים עירוניים, כמעט כולם עיירות פיתוח.

חלקה של האוכלוסיה היהודית בגליל 1965-1985 (אחוזים)

	1965	1970	1975	1980	1985 (1)
מתוך כלל האוכלוסיה באזור	51.4	48.1	47.0	46.1	44.4 (2)
מתוך כלל האוכלוסיה היהודית באזץ	7.9	7.6	7.4	7.6	8.0 (2)

1) כולל רמת-הגולן.
2) המשקל ב-1985, למעט רמת-הגולן: 44.6% מכלל האוכלוסיה בגליל; 7.7% מכלל האוכלוסיה היהודית באזץ.

1) במסגרת החלוקה האדמיניסטרטיבית למחוזות ונפות, חלקה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את שטח המדינה לאזורים טבעיים. האזורים הטבעיים הינם תחומים וצורפים ואזורים, ככל האפשר, הן מבחינת המבנה הפיזי, האקלים והקרקעות והן מבחינת האוכלוסיה הדמוגרפית, הכלכלית והחברתית של האוכלוסיה.

2) בגליל עצמו היתה האוכלוסיה כ-610 אלף נפש ומזה 272 אלף יהודים.

מאד הקטן המדינה קיימת הסכנה לאומית שיש לתת עדיפות גבוהה לפיתוח הגליל. למרות זאת, משקלו באוכלוסיה היהודית בארץ הלך וירד בהצטפות מאד אמצע שנות הששים והגיע בשנים 1975 עד 1978 ל-7.4% לערכת 7.9% ב-1965. מאזן ההגירה הפנימית היה שלילי ובשיעורים ניכרים. לעומת זאת, החל מ-1979 חל שינוי במגמה: משקלו של הגליל עלה והגיע בסוף 1985 ל-7.7%, ובתוספת רמת הגולן, ל-8%. המאזן <u>המצטבר</u> של ההגירה הפנימית במחוז הצפון כולו[1] בשנים 1979-1985 היה חיובי, למרות שהיו מספר שנים בהן היה המאזן שלילי, וביניהן גם 1985. בשנים אלו הוקמו גם כ-60 ישובים כפריים בגליל העליון, ביניהם קיבוץ ל-40 מצפים; חלקם הגדול של הישובים הללו אינו מבוסס על חקלאות. המטרות העיקריות להקמתם היו: פיזור האוכלוסיה באזורים בהם האוכלוסיה היהודית היתה דלילה, תוך הפניה בהצטפות הגיאוגרפית של האוכלוסיה הלא-יהודית וכמו כן מניעת השולטות הערבים על קרקעות המדינה. הקמת ישובים כפריים קטנים, אין ביכולתה לתרום בצורה משמעותית להגדלת האוכלוסיה היהודית בגליל וגם לא היתה זו מטרתה. הגדלת האוכלוסיה היהודית בגליל והאפשרי בעיקר ע"י הגדלת הישובים העירוניים. למעשה, מהלין הקמת הישובים החדשים נמצא כיום בשלב סיום. החשיבות שתוקנה מאפשרת הגדלת האוכלוסיה בישובים אלו, בעלות נמוכה יחסית.

ג. <u>יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח</u>

לאור הבעיות הדמוגרפיות, הכלכליות והחברתיות ולאור ההשלכות הבטחוניות והמדיניות הכרוכות בהן, יש לתת לפיתוח הגליל והגולן עדיפות גבוהה בסדר העדיפויות הלאומי.

יעדי הפיתוח העיקריים הם:

1. המטרה העליונה היא הגדלה מהירה ובקצב מואץ, של האוכלוסיה היהודית, ע"י מניעת הגירה מהאזור, מעבר אוכלוסיה מאזורי הארץ האחרים והשקעות של עולים באזור.

2. חיזוק ויעבוי של הישובים באזור קו העימות בצפון ובדרום הגולן.

3. פיתוח התעשיה והחקלאות.

4. הרחבת והעלאת רמתם של השירותים החברתיים.

5. פיתוח התשתית הפיזית ושיפור רמת הנגישות בתוך האזור ואל האזור.

6. קידום ופיתוח של המיגזר הערבי והדרוזי, ובמקביל נקיטת אמצעים יעילים למניעת השולטות על אדמות המדינה ולמניעת בניה בלתי חוקית.

---

1) אין נתונים מפורטים על ההגירה הפנימית, לגבי האזורים הכפריים כאן, אלא רק לגבי המחוז והנפות הכלולות בו.

יעוד האוכלוסיה למחוז הצפון הם:

בהתאם לתוכנית המיתאר הארצית לחלוקת הגיאוגרפית של אוכלוסיה בת 7 מיליון תושבים, שהוכנה במשרד הפנים ואושרה ע"י הממשלה הארצית לתכנון ולבניה, תגיע אוכלוסיית מחוז הצפון (כולל נפת הגולן), לכ-1,513 אלף נפש בשנת 2010, מזה כ-728 אלף יהודים ו-785 אלף לא-יהודים. כיעד ביניים בקבעה חלוקת אוכלוסיה של 5.4 מיליון נפש, שלפי התחזית תהיה בעוד כשנת 1995. אוכלוסיית מחוז הצפון תגיע בשנה זו, לפי התוכנית, לכ-1,020 אלף נפש, מזה כ-516 אלף יהודים ו-504 אלף לא יהודים. לפי תוכנית זו (שלא אושרה עדיין בממשלה) יעלה משקלו של מחוז הצפון באוכלוסיה היהודית הכוללת בארץ ל-11.9% ב-1995 ול-13.7% בשנת 2010 לעומת כ-10% ב-1985. מן הראוי להדגיש שיעדים מספריים ורבים ומזיבויות פיתוח נמוצת כדי להשיג את היעדים הללו.

עקרונות לאסטרטגיה של הפיתוח

יש לבסס את האסטרטגיה של פיתוח הגליל והגולן על העקרונות הבאים:

1. ריכוז מספרי הפיתוח באזורים מסויימים. האזורים המועדפים הם הגליל המזרחי (כולל אזור קו העימות בגבול הצפון) ורמת הגולן.

2. גידול האוכלוסיה היהודית יהיה במיגזר העירוני והכפרי כאחד, אך עיקר הגידול יהיה בערי הפיתוח.

3. מתן עדיפות לפיתוח ולהגדלת האוכלוסיה של היישובים הקיימים על פני הקמת יישובים נוספים.

4. הפיתוח יעשה במגמה של שילוב אזורי של היישובים הכפריים וכן שילוב בין המיגזר הכפרי לבין עיירות הפיתוח באזור. השילוב יתבסס בעיקר בתחום התעסוקה, התשתית והשירותים המבוזרים.

5. המיגזר הלא-יהודי ישולב בפיתוח הכולל.

6. הפיתוח יהיה במגמה להגדלת מיגזרן התעסוקות באזור, תוך העדפת תעסוקות המשפשרות הכנסה גבוהה יחסית.

7. אפשרויות הרחבת החקלאות באזור מוגבלות יחסית ולכן פיתוחו של הגליל יתבסס בעיקרו על התעשייה (לא מזהמת) ועל התיירות.

8. הפיתוח צריך להיות משולב ומאוזן, כאשר בעת ובעונה אחת יפותחו הדיור, מקורות התעסוקה, התשתית והשירותים.

9. ירוקפד על שמירה וטיפוח של הנוף והטבע עבור תושבי האזור ותושבי ישראל כולה. עורכי הנוף והטבע יוצרים איכות חיים גבוהה ומקור כלכלי חשוב לפיתוח תיירות פנים וחוץ.

10. התכנון והפיתוח חייבים להתבצע תוך שילוב ותיאום בין כל הגורמים שיהיו שותפים להם ובין התוכניות השונות.

7

ד. בעיות והזדמנויות באזורי משנה

הזדמנויות אזוריות כוללות לרמת הגולן, ל"מבל שנות ה-2000" ולאזור גבול הצפון, במצאות בשלבים שונים של תכנון. להלן מובאת התפיסה הכללית של כל אחת מהזדמנויות אלו. בנוסף לכך, יוצגו הבעיות המרכזיות והפרויקטים העיקריים הנמצאים בתכנון, באזורי הגליל התחתון (חלקו הדרומי-מזרחי) ומישור חוף הגליל. הזדמנויות מפורטות מובאות בדשימת ההזדמנויות בסוף התזכיר(1).

רמת-הגולן

בהמלצה להתישבות של הסוכנות היהודית (מבל הגליל), במצאת בשלבי הכנה מתקדמים, תוכנית כוללת לפיתוח רמת-הגולן לשנים 1986-1996(2). התוכנית מתייחסת למיגזר היהודי (3).

רמת-הגולן, בדומה לאזורים אחרים בחלקו הצפוני, מתאפיין ממרכז האוכלוסיה והפעילות הכלכלית, ומהווה גם אזור עימות (יש לה גבול משותף עם סוריה, ירדן ולבנון). מצב אובייקטיבי זה מקטין את האטרקטיביות של האזור לאוכלוסיה נוספת ולמשיכת מקורות חעסוקה.

הבעיה המרכזית של הגולן היא מיעוט האוכלוסיה היהודית. נתוך 1985 מנתה האוכלוסיה הכוללת בגולן 22,400 נפש, מזה 8,700 יהודים (כ-40%). האוכלוסיה היהודית מתגוררת בישוב העירוני קצרין (2,600 נפש) ובכ-30 ישובים כפריים, בהם כ-6,100 נפש. שבי ישובים כפריים נוספים נמצאים בשלב הקמה. המחסור במקורות חעסוקה מגביל את האפשרויות להגדלת האוכלוסיה. בגלל אוכלוסיה קטנה ומפוזרת, היקף השירותים ורמתם בלתי מספיקים ועלותם יקרה. בעיה נוספת היא רמת הנגישות הנמוכה אל האזור ובתוך האזור, בגלל מערכת כבישים לקויה. הישובים החקלאיים בגולן, ובעיקר המושבים, נקלעו בשנים האחרונות למשברים כלכליים ופיננסיים, תוך הצטברות נטל כבד של חובות. מציאת פתרון סביר למשבר הוא צורך דחוף ביותר כדי שניתן יהיה להמשיך ולפתח את המיגזר הכפרי.

---

1) לאזורי כנרות (סובב כנרות) לא מוקדש דיון נפרד. פרויקטים תיירותיים באזור זה נכללו בדשימת המפורטת של הזדמנויות.

2) כיון שהתוכנית עדיין לא גובשה סופית, האומדנים הכמותיים המובאים להלן הם חלקיים ואי-עדיים. עם זאת, יש במסגרת הכללית של התוכנית כדי להצביע על מגמות הפיתוח המתוכננות.

3) הטיפול באוכלוסיה היהודית בצפון רמת-הגולן מרוכז ומתואם במסגרת ועדת המנכל"ים לענייני היהודים באיו"ש, והנושא לא יידון במסמך זה.

מטרותיה העיקריות של התוכנית לפיתוח רמת-הגולן הן כדלקמן:

1. המטרה המרכזית היא להגדיל את האוכלוסיה היהודית עד ל-26,000 נפש ב-1996 בהשוואה ל-8,700 נפש ב-1985. לאור ההתפתחות בשנים האחרונות, השגת יעד זה תדרוש מאמצים גדולים מאד בתחום הפיתוח וההשקעות ומריבויות עידוד במיוחד למעבר אוכלוסיה לאזור.

2. מיקוד מאמצים לפיתוח מרחץ של העיר קצרין והפיכתה לגורם המוביל באזור, תוך מגמה להגיע ל-11,000 תושבים ב-1996.

3. הבטחת רמת חיים גבוהה יחסית ורמה גבוהה של שירותים ציבוריים.

כדרכי הפיתוח המרכזיים יהיו התעשייה והתיירות. האפשרויות לפיתוח נוסף של התקלאות מוגבלות יחסית ולכן יורד משקלה של התקלאות מ-40% כיום עד ל-18% ב-1996. התקלאות תתרכז יותר בענפים בהם יש לאזור יתרון יחסי. כך, יורחבו השטחים של ענבי היין (ביותר מפי שלושה); יגדלו מטעי הפרותים (ב-30%), ויגדל בצורה ניכרת היקף ענפי הצאן והבקר לבשר. משרעי יורחק של התרחצה והשבוקוד.

התוכנית מבוססת על פיתוח של התעשייה, בעיקר ליצוא. הענפים המועדפים הם בעלי ערך מוסף גבוה ומרכיב גבוה של כוח אדם מיומן. משקלה של התעשיה בתעסוקה יעלה מ-15% כיום ל-25% ב-1996. הפיתוח יתרכז בעיקר במרכז התעשייתי בקצרין. מרכז נוסף יהיה בבני-יהודה וישרת את היישובים הכפריים בדרום רמת-הגולן ומרכז שלישי יוקם, בשלב מאוחר יותר, באזור מרום-גולן, עבור הקיבוצים בצפון.

הגולן מאופיין ע"י מגוון נופי טבע, אתרי קיט ועתיקות, שפיתוחם עשוי להכניס להתרחבות התיירות לאזור (תיירות פנים ותוץ). פיתוח התיירות יתרכז בשני מוקדים עיקריים: (א) טובב כנות (ב) צפון הגולן (החרמון). מלבד זאת יפותחו אתרי ביקור במקומות שונים.

לאור מצב הכבישים הנוכחי - מציעה התוכנית שיפור הכבישים הקיימים ושלילת כבישים חדשים (זאת פרט בושימת התוכניות).

צריכת המים של הגולן תגדל מ-32 מליון מ"ק כיום ל-57 מליון מ"ק בסוף תקופת התכנון, דבר שיחייב השקעות נוספות להרחבת מקורות המים ולהקמתם של מפעלי מים חדשים.

אזור גבול הצפון

משרד הכלכלה והתכנון, יחד עם המועצה להתישבות של התוכנית היהודית, עוסקים עתה בהכנת תוכנית אב אסטרטגית לאזור קו העימות בצפון. גבולותיו של האזור והמוכנן הרגיש בהשוואה לגבולות השיפוט של הרשויות המוניציפליות, ולכן באזורים מטריימים יש חפיפה של תוכנית זו עם תוכנית "חבל שבות האלפיים". הרשויות המקומיות באזור המכונן הן: הרשויות העירוניות - קרית-שמונה, מטולה, חצור, ראש-פינה, יסוד המעלה, צפת, מעלות, נהריה ושלומי, וכן המועצות האזוריות - גליל-עליון, מבואות-חרמון, מרום-הגליל, מעלה-יוסף, מרכז-הגליל וחלק ניכר ממטה-אשר. כן כולל אזור המכונן את הישובים הלא-יהודיים באותם אזורים. אוכלוסייתו של אזור המכונן מגיעה (לפי אומדן) לכ-150 אלף נפש, מתוך כ-120 אלף יהודים (80%), וכ-30 אלף לא יהודים, ברובם דרוזים.
אזור גבול הצפון הוא בעל כוח משיכה נמוך יחסית, בעיקר בגלל: ריחוקו הרב ממרכז הארץ והקושי בנגישות לאזור ובתוך האזור; קרבתו לגבול והמתח והחשש הבטחוניים הכרוכים בכך; חולשתו היחסית של האזור מבחינה כלכלית וחברתית ומחסור בתעסוקה המבטיחה הכנסה הולמת.

אזור גבול הצפון סבל ב-15 השנים האחרונות ממשבר הגירה שלילי (פרט לעיר מעלות שבסוף שנות ה-70 ובראשית שנות ה-80 בהכנסה ממשבר חיובי). גם בתקופת רגיעה בטחונית לא היה שינוי ניכר במגמה זו.

תכנון האזור נעשה בצורה כוללת, תוך שילוב תחומי הכלכלה והחברה, תוך שיתוף עם הרשויות המקומיות והאזוריות. המטרות המרכזיות לפיתוח האזור הן: מניעת נטישת האזור ע"י התושבים ובעיקר ע"י הדור הצעיר, וחיזוק יציבות של הישובים הקיימים - עירוניים וכפריים כאחד, תוך שילוב אזורי בין מגזרי ההתישבות השונים; פיתוח מקורות תעסוקה בעיקר בתעשייה ובתיירות; חיזוק הרגשת הבטחון של התושבים ע"י השלמת מערכות בטחוניות, כמו: מיקלוט, גדרות, תאורה, דרכים ועוד.

האפשרויות לגידול האוכלוסיה הן בעיקר בישובים העירוניים (המוגדרים כעיירות פיתוח). בתושבות הותיקות ובישובים הקהילתיים יש פוטנציאל לגידול נטו, אך הוא מוגבל יחסית. כדי לקלוט את הדור הצעיר של התושבים יהיה צורך, בין היתר, לעודן שיכונים בתכנה האוכלוסי שלהם, ועל-ידי כך תאפשר בניית מגורים לדור השני ליד התושב. יש להעמיד לרשות התפצים בכך, את הקרקעות הדרושות לצורך זה ולאפשר בניית הבתים לפי תכנית "בנה ביתך".

משרד ומרצה עיקר הפוטנציאל התקליאי באזור, לא ניתן להבטיח תעסוקה והכנסה מתאימה בתקליאות בלבד ולכן יש צורך לבסס את הפיתוח בעיקר על ענפי התעשייה והתיירות. בתחום התעשייה, יש להתמיב את אזורי התעשייה הקיימים הן בישובים העירוניים עצמם והן במרכזים הכפריים - עירוניים בגרון, במבואות חרמון ובמטולה וכן להקים מרכז תעשייתי נוסף בגרמה ולחרון. אזורי התעשייה יטפקו תעסוקה לישובים העירוניים והכפריים כאחד.

אזור גבול הצפון מצטיין בכפלי טבע יחודיים (מקורות הירדן, נוף הרי מרחיב, והיט המיכרן) ובאתרים היסטוריים וארכיאולוגיים. כל אלו יכוליט לאפשר פיתוח שירותים לתיירות פנים וחוץ. לכן מוכיב חשוב בפיתוח האזור יתבסס על פיתוח אתרים ושירותי תיירות שוניט ושילובם במערכת אזורית.

הצורך בפיתוח ואיכלוס האזור מחייב שיפור ניכר ברמה ובאיכות החיים, תוך יצירת סטנדרטים גבוהים בתחומי התשתית, הדיור, המעסוקה, שירותי הדרושה והחינוך הטכנולוגי.

"תכל שנות ה-2000"

האזור המכונה "תכל שנות ה-2000" ממוקם בגליל התחתי המערבי וכולל את מעלות ואזור חפן, ואת כרמיאל ואזור שגב. באזור זה האוכלוסיה היהודית זלילה ומשקלה מתוך כלל האוכלוסיה הוא הנמוך ביותר בגליל. בעשר השניט האחרונות גדלה האוכלוסיה היהודית באזור, הודות למאזן הגידה חיובי (הגבוה ביותר בגליל) ולהשתקעות עולים. התוצאות החרביות באזור הן ביטוי להצלחה של העיר כרמיאל, של יצירת העירוה מעלות מקפאונה וכמו כן של הקמת גושי התיישבות בגוש שגב ובגוש חפן.

בשלבי תכנון ראשוניט נמצאו תכניט לטווח ארוך לפיתוח האזור, תוך התבססות על תעשיות עתירות ידע. האזור משתרע על כ-400 קמ"ר וכולל כ-45 ישוביט יהודיים עם אוכלוסיה של 28 אלף נפש ו-24 ישוביט ערביים עם אוכלוסיה של 150 אלף תושביט (תשקלה של האוכלוסיה היהודית רק 16%). המטרה היא להשיג תוספת של כ-100 אלף יהודיט בתכל זה, תוך 20 השניט הבאות. בבסיס הרעיון של "תכל שנות ה-2000" עומד פיתוח מערכת ייצור המבוססת על תעשיות עתירות ידע ועל פעילות תר"פ. פעילות בתחומים אלו היא תנאי מוקדם למשיכת אוכלוסיה וליצירת דחף חיובי גבוהה. הפיתוח יעשה בתכרובת התעשייתיט בכרמיאל, בחפן, ובשגב. ייחודו של הרעיון הוא בשילוב טכנולוגיות מתקדמות הן בייצור והן בחיי היום-יום ובחיי החברה. התוכנית בנויה על שיתוף אזורי בין הישוביט הכפריים השוניט ובינם לבין הישוביט העירוניים (כרמיאל ומעלות). כרמיאל תתפקד כמרכז עירוני ומינהלי של האזור והיא גם תקלוט את רוב האוכלוסיה הנוספת. בכרמיאל ובסביבתה (הר כתון) עתידות קבקעות גדולות המאפשרות זאת. דגש רושט גם על כמה נושאיט נוספיט. נושא אחד הוא פיתוח מערכת תקשורת יעילה ומתוחכמת, הכוללת גם תקשורת מחשבים ותקשורת לרייבים, אשר תשמש לשיפור איכות החיים ולהידוק הקשר בין הישוביט בתוך האזור ואל מחוץ לאזור. נושא אחר הוא פיתוח מערכת חינוך מגוונת שתותאם עצמה לצורכי התעשיה המקומית, לצורכיט הטכנולוגיים ולצורכי התרבות. בנוסף לכך, יפותחו שירותים קהילתיים ברמה גבוהה. תהליך הפיתוח יבוצע תוך שילוב בין הממשלה, גופים ציבוריים אחרים וייזמה פרטית, כאשר המערכות הממשלתית תהבטא בעיקר בתחום פיתוח התשתית. יש מקום לזרז את התכנון של תכל שנות ה- 2000 ולהקצות את האמצעים הדרושים לכך.

אחד התנאים החשוביט לפיתוח תעשייתי ולהגדלת האוכלוסיה באזור הוא השקעות בתשתית. ואת התשתית באזור נמוכה, בעיקר בתחום הכבישים ובתחום מערכת אספקת המים. בשניט האחרונות נסללו כבישים חדשים, אך עדיין חסרים מספר צירים כבישי גישה אל האזור ואל הישוביט תוך האזור. במיוחד יש להשלים בהקדם את הכביש המהיר בין מעלות ונגוש חפן עם כרמיאל, וגוש שגב.

קיים באזור מחסור במים, בשל העדר מקורות מים מקומיים, ובשל כך שצנרת המים שהוקמה בעת הקמתם של היישובים איכה מטרגלת לענות על צורכי האוכלוסיה הגדלה. לכן יש מקום לבצע קידוחי מים באזור ולהשקיע גם בתוספת וצנרת ובתוספת קווים.

התחשבות הכפרית באזורי שגב ותפן הוקמה ללא התוית הבעלויות על הקרקע ובתוך היישובים מצויים שטחים בבעלות ערבית. פיתוח היישובים והרחבתם תאפשר אם ימצא הסדר לבעלות על הקרקע.

גליל מזרחי - אזור דרומי-מזרחי(1)

האלטרנטיבה הדרושה המקובלת של הגליל המזרחי היא לשבי אזורים עיקריים: הגליל התחתון והגליל העליון. הגבול המפריד ביניהם הוא כביש עכו - עמיעד. מרכזיו של החלק המערבי של הגליל התחתון (בעיקר גוש שגב) נכלל בגבולות "חבל שבות האלפיים".

האזור הדרומי-מזרחי של הגליל התחתון, ששטחו כ-745 קמ"ר, מאופיין בעיקר בצפיפות אוכלוסיה יהודית כ-49 אלף נפש (בסוף 1985). האוכלוסיה הלא-יהודית מנתה 138 אלף. קרוב ל-80% מהאוכלוסיה היהודית המגורר בישובים העירוניים בצפון-עילית ומגדל העמק, והיתר כ-36 ישובים קטנים, כמעט כולם כפריים. בחמש השנים האחרונות גדלה האוכלוסיה היהודית באזור זה בכ-10%.

הבעיה המרכזית של אזור זה היא הצורך בהגדלת האוכלוסיה היהודית, וזאת הן בישובים העירוניים והן בישובים הכפריים. האזור נתון בקשיי תעסוקה, לכן המבחן הראשון למניעת הגירה מהאזור ולגידול נוסף באוכלוסיה הוא יצירת מקורות תעסוקה חדשים.

בצפת עלית, העיר היהודית המרכזית באזור, היו בסוף 1985 כ-26 אלף תושבים, מתוך 2,000 לא-יהודים. גידול האוכלוסיה של העיר היה, בשנים האחרונות, איטי ביותר ודאג למדרג הירוד הגבוהה יותר של השיעורים ושל איכות החיים. בעיקריות העיקריות של העיר נובעת ממחסור בתעסוקה במקום ובאזור, במידה רבה בגלל צמצום הזמנות מהתעשיה הבטחונית; קיימת גם תחרות חריפה על התעסוקה, בעיקר בתחומי התחבורה, המסחר והתיירות, בין התושבים היהודיים לתושבים הערביים של נצרת וטבריה. כווני הפיתוח העיקריים של העיר צריכים להיות כדלקמן: הגדלת התעסוקה בתעשיה, פיתוח תיירות (בין היתר גם עבור תיירות צלייבית) והמשך העברת משרדי הממשלה המחוזיים אל העיר, תוך הגדלת התעסוקה בתחומי המינהל והשירותים הציבוריים.

---

1) כולל האזורים הטבעיים: הרי נצרת - תורעה, ומע כוכב והגליל התחתון המזרחי

(12

העירוניות מגדל העמק, שאוכלוסייתה ב-1985 התקרבה ל-15 אלף נפש, והפתוחה בקצב מהיר, הן מבחינת גידול האוכלוסיה והן מבחינה כלכלית בכלל ותעשייתית בפרט. העירוניה הפכה למוקד למפעלי אלקטרוניקה. המשך ההתפתחות עשוי להתקל בקשיים בגלל מציאותם של חלקות קרקע בבעלות פרטית, דבר המונע את האפשרות לנצל שטחים נוחים לצורכי העירוניה ובמיוחד לתעשייה.

גם המועצה המקומית כפר חבור (כ-800 נפש) מצליחה למשוך אוכלוסיה נוספת הודות לאיכות החיים בה, לרמת השרותים, ולקצב הפיתוח שלה.

כמו באזורים אחרים של הגליל ושל הארץ בכללה, המיגזר החקלאי נתון למצוקה קשה ולנטל חובות כבד. במקביל לפתרון בעיה זו יצטרך סקטור זה למצוא תעסוקה נוספת, לא חקלאית, בעיקר בתעשייה ובתיירות.

הפיתוח התעשייתי באזור יהיה הן במרכזי התעשייה שבתחום הישובים העירוניים והן במרכזי התעשייה הבין-עירוניים הקיימים: גולני ואלון - חבור (ליד דבורה). בנוסף לכך מתוכנן להקמת בשנים הבאות מרכז תעשייתי בין-עירוני באזור ציפורי, עבור בצות-עליה והישובים בסביבה.

מן הראוי לציין, שבבצות-עליה תפתח בשנה הלימודים הבאה מכללה טכנולוגית אזורית להכשרת טכנאים והנדסאים במקצועות שונים, אשר תוכל לקלוט כ-1000 תלמידים.

בתחום התיירות ישנן מספר תוכניות לפיתוח מרכזי תיירות, מרכזי מבקרים, שיורתי דוד וכן בתי מלון. כל המתוכננים מרכזים תיירותיים בצומת גולני, באזור החבור ועוב חבור, בנחל ציפורי ועוד. יש חשיבות לפיתוח נוסף של התיירות הצליבנית לבצות ולמקומות אחרים באזור, הקרושים לבצרות.

מישור חוף הגליל (1)

מישור חוף הגליל משתרע מעכו בדרום ועד ראש הנקרה בצפון. אורכו כ- 25-30 ק"מ ושטחו כ-200 קמ"ר, ואוכלוסייתו מנתה בסוף 1985 כ-104 אלף נפש, מתם 71 אלף יהודים שהתגוררו ב-25 ישובים. הישובים העירוניים היהודים הם: עכו (37 אלף נפש, מתם 29 אלף יהודים); נהריה (כ-29 אלף נפש) ושכונה שלומי (כ-2,500 נפש). האוכלוסיה הכוללת של ישובים אלו מהווה כ-85% מכלל האוכלוסיה היהודית באזור. יתר האוכלוסיה (כ-10,000 נפש) מפוזרת ב-22 ישובים כפריים. האוכלוסיה היהודית באזור כמעט ולא גדלה בחמש השנים האחרונות (1981-1985), והאוכלוסיה העירונית אף ירדה במקצת וזאת כתוצאה ממאזן הגירה שלילי. החלק הצפוני הוא חלק מאזור קו העימות, על ההשלכות הבטחוניות, הכלכליות והחברתיות הכרוכות בכך (הוא גם כלול בתוכנית לאזור גבול הצפון).

אחת הבעיות הקשות המשותפות לשלושת הישובים העירוניים הוא מחסור חמור בשטחי קרקע לפיתוח (בעיקר למגורים ותעשייה). במיוחד חריפה הבעיה בעכו ובשלומי. בעכו, שהיא עיר מעורבת ש- 22% מאוכלוסייתה היא ערבית, הצורך והחוק החלטת שטחים נרחב מחסור בקרקע לתעשייה ולבניה למגורים, הן של שכונות ורווחה והן של שכונות למסורי העיר העתיקה. בעיר העתיקה צפיפות הדיור רבה ביותר, ומבני המגורים קשים והמבנים ועועים ומסוכנים.

---

1) כולל את האזורים הסביבתיים: עכו ונהריה.

לכן יש צורך דחוף לגלל את האוכלוסיה ולהעביר חלק ממנה לשכונת מגורים חדשה. רעות וקיבוה של משרד הפנים בודקת אפשרות להוסיף לשטח השיפוט של העיר 2,000 דונם ממזרח לה. יש מקום לזירוז והשלמת הטיפול בעניין זה. האפשרות להוסיף שטחים לנהריה ולשלומי קשה יותר, כי היא תלויה בהפשרת קרקע חקלאית. עם זאת, יש מקום לשקול שוב גם אפשרות זו.

הגדלת האוכלוסיה בנהריה, במיגזר העירוני והכפרי כאחד, יחייב הרחבה של אזורי התעשיה הקיימים והקמת מרכזי תעשיה בין-עירוניים חדשים. מתוכננים שבי מרכזי תעשיה בין עירוניים חדשים: אחד, באחיהוד שמזרח לשדה את עכו וטבריה ואת כרמיאל וטבריה; השני, תוכנן לאזור כברי, כדי לשמש בעיקר את נהריה וישובי המועצה האזורית מטה - אשר. מאחר והחבור שקיימת טכנה שמרכז זה יזהם את מי האחנים, נשקלת אפשרות להקמתו באחר חלופי. יש מקום לזירוז הבדיקות וקבלת החלטה סופית על מיקום המרכז התעשיתי ולתכננו לקראת ביצוע.

למרות חוף הגליל יש פוטנציאל להפון לאזור תיירות ונופש, הדרוש לצידוף של מרות חוף רחט הדרין הדרוש לעכו בעלת הפוטנציאל התיירותי הגדול, המנוצל רק בחלקו; והדרוש לנהריה בעלת המוניטין כעיר נופש; כמו כן מצויים שיורות האחה ומחקרי נופש שונים בישובים הכפריים.

לעכו יש מיזב הנחוצים להיות אטרקציה לתיירות פנים ורחץ כאחד, הדרוש לאחרים הסטוריים, ארכיאולוגיים ולעוכים תיבחתיים ואדריכליים המצויים בה, וכן הדרוש למפרץ, לגמל הדייגים ולחופי הים. בביצוע במאחת תוכניות שונות לפיתוח התיירות. פיתוח מרחץ של אחרים שונים בעיר העתיקה יתאפשר עם העברת חלק מהאוכלוסיה למקום חלופי ועם בניית חשתית מתאימה.

הועלתה הצעה להפון, בהדרגה, את חוף הים מעכו ועד לראש-הנקרה לרחבירה, שרה יוקמו מפעלי תיירות שונים ומגוונים. תוכנית כזו עשויה להתגשם בהדרגה ובקצב ביצוע יהיה מותנה, בראש ובראשונה, בהיקף הצפוי של תיירות הנופש המו"ל. מן הראוי שבדיקת הדעיון תעשה בתיאום עם תוכנית האב לתיירות. במסגרת פיתוח חופי הים המיכון ובחנת עתה תוכנית להקמת מוקד תיירות נוסף בשפך נחל בצת (סמוך לראש הנקרה).

ה. כיווני פיתוח בענפי המשק

חקלאות

מספר המועסקים בחקלאות במחוז הצפון (יהודים ולא-יהודים) הוא כ-13% מכלל המועסקים במחוז. בחתם הגדלת מהדרה החקלאות את מקום התעסוקה העיקרי של המיגזר היהודי (כ-40% מכלל המועסקים).
המיגזר החקלאי בגליל ובגולן, כמו גם באזורים אחרים בארץ, נקלע בשנים האחרונות למשבר כלכלי ופיננסי, תוך הצטברות נטל כבד של חובות. מצבם של המושבים חמור במיוחד. מציאת פתרון סביר למשבר זה הוא צורך דחוף ביותר, כדי לאפשר חפקוד חקין וליצירת תיכרי להגדלת האוכלוסיה במיגזר הכפרי.

האפשרויות לפיתוח נוסף של החקלאות בגליל ובגולן מוגבלות. יתר על כן, יש צורך לפתח עבור המיגזר הכפרי תעסוקה נוספת, בעיקר בתעשיה ובתיירות. חלקה של החקלאות באזורים אלו ילך וירד. במיגזר המושבי יהיו

מספר מושבים שיחול בהם שינוי ארגוני והם יהפכו לישובים קהילתיים ומרבית חבריהם אך כולם יעסקו בענפים לא חקלאיים.

לפי תוכנית של משרד החקלאות לחמש השנים הקרובות, יחול גידול איטי יחסית בייצור החקלאי בארץ, במידה רבה, כתוצאה ממגבלות שוקיות בארץ ובחו"ל. גידול מתון יאפיין גם את הייצור החקלאי הכולל בגליל ובגולן, אם כי בכמה ענפים תהיה ההתפתחות מהירה יותר. גידול מתון יהיה בענפי הלול והדפוף לחלב. לעומת זאת, בתחום גידול בקר וצאן במרעה (לייצור בשר) יהיה גידול מהיר יחסית הן בגליל והן בגולן. בתחום הפירות הנשירים יהיה הגידול איטי וזאת תוך החלפה של מטעים ישנים בחדשים, ובכלל זה ינטע זנים חדשים במקום הישנים. בדמת הגולן יצומצמו שטחי האבוקדו, לאחר שגידולו באזור לא עלה יפה. הרחבה ניכרת תהיה בשטחים של ענבי היין באזורים הגבוהים של הגליל והגולן. בענף גידולי השדה, יחול שינוי בהרכב, תוך צמצום בשטחי הכותנה. הרחבה ניכרת תהיה בהיקף הייצור של גידולים חדשים כמו: תבליניים, פטריות, צמחי בית וצמחי מרפא ובושם.

חשיבות רבה נודעת להרחבת המו"פ לצורך פיתוח גידולים וזנים חדשים המתאימים לאזורי הגליל והגולן, בין היתר, כדי לנצל את שטחי הקרקע שהתפנו כתוצאה מצימצום ענף הכותנה.

תעשייה

הפיתוח הכללי של הגליל והגולן יתבסס בעיקר על פיתוח תעשייתי. בתעשייה במחוז הצפון כ-45 אלף עובדים, המהווים כ-25% מכלל המועסקים במחוז. המאפיין את הרכב הייצור התעשייתי בגליל הוא ריכוזיות במספר מצומצם יחסית של ענפים, בעיקר מזון, טכסטיל והלבשה, שמאפיינת אותם עתירות עבודה פשוטה יחסית. עם זאת, נשבים האזוריות הוקמו באזור מפעלים, חלקם גדולים, בתחום המוכח והאלקטרוניקה.

הפיתוח התעשייתי בגליל ובגולן צריך להיות מבוסס על מספר עקרונות:

1. יש להתאים בצורה ניכרת את מיגזון ענפי התעשייה, כדי למשוך אוכלוסיה נוספת בהיקף ניכר וכדי ליצור בסיס תעסוקתי למיגזון רחב של אוכלוסיה.

2. יש להשתית את הפיתוח, במידה רבה, על ענפים עתירי ידע, המבוססים על טכנולוגיות מתקדמות ודורשים מיומנות גבוהה. זאת, כדי להבטיח רמת הכנסה גבוהה יחסית ועל מנת למשוך אוכלוסיה בעלת סוציו-כלכלית גבוהה.

3. עיקר הפיתוח יהיה במוקדי תעשייה אזוריים (בין-עירוניים), אם כי לא יוזנחו אזורי התעשייה שבתחומי עירות הפיתוח. הקמת מפעלים במרכזים אזוריים תאפשר ניצול יעיל ומשותף של תשתיות ושירותים (כולל שירותים משלימים לתעשייה), ותקדם את ערכון השילוב האזורי בכלל. מרכזים אלו ישמשו גם את הישובים העירוניים וגם את הישובים הכפריים באותו אזור. באזורי תעשייה אלו ייצרו לשלב גם גבי תעשייה, אשר יקלו על יזמים מתחילים בצעדיהם הראשונים. בישובים הכפריים עצמם לא ירוכזו, אלא בתי מלאכה ותעשייה זעירה.

ב-15 השנים האחרונות התכנסו ופותחו מרכזי תעשייה בין-עירוניים. המרכזים הקיימים באזור הם: מחנייים (ליד ראש פינה-חצור), גולני, מגדל העמק, שגב (תעשיה בטחונית-לשם), אלון-תבור (ליד קבוץ דבורה), מבואות חרמון (באזור המולה), אזור תעשייה בגדרה, ובני-יהודה בגולן.

בשנים האחרונות יבוצעו עיבוי והרחבה של מרכזי תעשייה קיימים ויוקמו מרכזים חדשים (פיתוח המרכזים, ראה להלן בדיון המוכנויות). פרט למרכזי התעשייה הבין-עירוניים ימשך פיתוח נוסף של אזורי התעשייה ליד עיירות הפיתוח, תוך שימת דגש על שיפור איכות החיים.

תיירות

הגליל והגולן הם אזורים בעלי ייחוד נופי בולט. מצויים בהם ערכי טבע ונוף מגוונים, ואתרי קיט ועתיקות, המהווים מקור משיכה לתושבים, למטיילים ולתיירים. ענף התיירות והקיט עשוי להיות מרכיב כלכלי ותעסוקתי בעל משמעות חשובה באזורים אלו.

פיתוח התיירות בגליל ובגולן יתרכז במידה רבה בשני מוקדים עיקריים (1):

1. טבריה וסובב כנרת.
2. עכו - שיש לה פוטנציאל להפוך לעיר תיירות חשובה, הודות לאתרים ההיסטוריים, ארכיאולוגיים ולעוכים מובהקים ואדריכליים המצויים בה.

מוקד משני נוסף לפיתוח תיירות נופש וטפרות (בומה עממית) יהיה באזור החרמון.

נוסף לפיתוח המוקדים הנ"ל, ישנן מוכנויות אזוריות ומקומיות לפיתוח תיירות ונופש במקומות שונים בוחבי הגליל והגולן. במסגרת זו יש לפתח אתרים ופרויקטים תיירותיים גם במיגזר הלא-יהודי, כולל פיתוח נוסף של התיירות האלילנית בנצרת. בנוסף לכך, יש להמשיך ולפתח מקומות אתרים המקודשים לנצרות. שיפור מעוכת הכבישים באזור יאפשר קשר הדוק יותר בין אתרי התיירות השונים.

יש מקום לשקול פיתוח הדרגתי, של חוף הים מעכו ועד ראש הנקרה, לריבייריה שכה יוקמו מלונות, כפרי נופש, מרינות ומפעלי תיירות מסוגים שונים. קצב הפיתוח יהיה תלוי בעיקר בבקוש של תיירות נופש מחו"ל.

---

1) נן הראוי להזכיר כאן מוקד חשוב נוסף, במורד הצפון, אשר לא נכלל, בהגדרה של הגליל לצורך עבודה זו, והוא בית-שאן. העיירה משופעת באתרים היסטוריים ועתיקות בהיקף נדיר. חשיפתה של העיר הרומית ושיקומה בומה תיירותית, עשויים להעלות את בית-שאן על מפת התיור-הבינלאומית. בהתאם לתכניות, יחשפו וישוקמו רחובה הראשי של העיר, האמפיתיאטרון והאוריצטרון. פיתוח אתרים אלה והפעלתם - יסייעו בפתרון בעיות התעסוקה בבלת שאן בטווח הקצר ובטווח האורך.

באזור הגליל התחתי בעל הנוף היפה במיוחד, יש לשים דגש על פיתוח פעילות תיירותית אקסטנסיבית: מסלולי טיולים (בוגל, בוכב ובוכיבה), שיוותי דרכים ומוקדי תיירות שונים. במקביל יש לפתח בהדרגה גם מלונאות ושירותי האירוח במקומות שונים בגליל התחתי, בעיקר בדמת עממית. קיימות תוכניות רבות בתחום זה, אולם מועד ביצוען יהיה תלוי מאד בהיקף הביקוש הצפוי, ומאידך בהיצע של שירותי התיירות הקיימים באזור.

1. דיור ותשתית

דיור

על משרד הבינוי והשיכון להבטיח את מלאי הדיור ומיגוון הדיור בהתאם לגידול האוכלוסיה ולהרכבה, תוך תיאום מכוונת המועד. יש לבצל את מלאי הדיורות הריקות הקיים בישובי הגליל. במידת האפשר יש לשפץ דיורות במצב פיזי ירוד, לאחר דיורות ולהחזירן לשימוש. קיימות תוכניות בישובים עירוניים שונים לשיקום דיורות מוזנחות, כמו למשל בקיות שמונה, במגדל העמק ועוד. פרויקט שיקום השכונות פועל ב-10 ישובים עירוניים בגליל (פיזט - ראה להלן בדשימת התוכניות). יש לתת עדיפות גבוהה למגורי דור התמשך בישובי הפיתוח ובמושבים בגליל. כדי ליצור איכות חיים גבוהה יש לבנות דיורות בדמה גבוהה, כולל שכונות בסגנון פרברי, דיורות צמודות קרקע ובצפיפות נמוכה, ולהחזיב תוכניות "בנה ביתך" בכל ישובי הגליל.
במספר ישובים (למשל בעכו, נהריה ושלומי) מוצג מוסדר חמור בעתודות קרקע לבניה למגורים ולתעשייה. כדי לאפשר המשך התפתחותם, יש לבדוק את האפשרויות לציוף שטחים נוספים לישובים אלו.

בבישים

יצירת צירי תנועה טובים ומהירים בין האזורים השונים בגליל ובגולן וביניהם לבין אזורי הארץ האחרים, היא גורם מרכזי וחשוב לפיתוחם, מאחר והם מתאפיינים בתנאים טופוגרפיים קשים ומיקום מרוחק. בדמת הגולן, מרבית הכבישים אינם תקינים: כבישים ישנים, צרים, מפותלים וללא שוליים. גם ריכוז פעילויות במרכזים אזוריים וקשר הדוק בין המרחב הכפרי לישובים העירוניים, מחייב פיתוח כבישי גישה נוחים בתוך האזור. חשיבות רבה נודעת גם ליצירת קשר מהיר ונוח עם חיפה (נמל) והמפרץ וכן עם מרכז הארץ. הזל מאמצע שנות השבעים ביתנה דחיפה לפיתוח רשת הכבישים בגליל, במטרה להגדיל את הנגישות לאזור ולפתוח צירים להתישבות החדשה ולמרכזי התעשייה. בתוכנית לשבים הבאות לטלול כבישים חדשים ולשפר כבישים קיימים (ראה פירוט בדשימת התוכניות).

רכבת חיפה-קריות-עכו-נהריה

כשלב ראשון בפיתוח רכבת פרברים באזור חיפה, מוצע לשפר את שירות הרכבת בין חיפה-הקריות-עכו-נהריה (כולל אזורי התעשייה). הכוונה להגדיל את תדירות הנסיעה ואת המהירות, להוסיף תחנות ומקומות, לבצע שיפורים בתחנות הקיימות, ולהשקיע בציוד נוסף. עלות שיפורים אלה (כולל בתחומי חיפה והקריות) היא כ-6 מליון דולר (לא כולל רכישת קרונות חדשים). בשלב מאוחר יותר, מוצע להקים מסילת נוסעים חדשה לנהריה.

ביוב

הסוגיה מעוכבת ביוב הוא צורך חיוני וחיוני ביותר בישובים וביום בכל אזורי הגליל והגולן במיוחד חיפה הבעיה במיגזר הלא-יהודי. בעית הביוב מבוכה כיון שיש לה השלכות על אזורים נרחבים מעבר למרחב המקומי - במחומי בריאות הציבור, זיהום הסביבה ומקורות המים וכן על אפשרויות ביצול מי ביוב מטוהרים לצורכי השקייה. לכן מחירכת גם התייחסות וטיפול אזורי בנושא זה, תוך שיתוף פעולה בין רשויות וגופים שונים.

הנושא מטופל במסגרת "פרויקט הביוב האזורי", תוך תכנון רב שנתי. הסוגיה מעוכבת הביוב המרכזי, מכוני טיהור ושימוש חוזר במי קולחין לצורכי השקיה בגליל ובגולן, תיממן שנים רבות ותחייב השקעות כבדות. כיום נמצאים בביצוע פרויקטים שונים בנושא זה במקומות שונים, במיגזר היהודי ובמיגזר הלא-יהודי כאחד.

תקשורת

התוכנית אמצעי התקשורת באזור ושיפור השירות הוא צורך דחוף. לקוחות הפיתוח הכולל המתוכנן בגליל יהיה צורך גם בהתוכנת השימוש בעורצי תקשורת מגוונים, כמו: מכשירי טלקס, העברת מידע דרך מחשבים, טלבזיה בכבלים ועוד.

לפי תוכניות חברת "בזק" ירושקעו, באזורי הגליל ורמת הגולן כ-30-35 מליון דולר לשנה בתחום התקשורת. התוכניות כוללת התקנת 70 אלף קוי טלפון במשך חמש השנים הבאות, והולפת צירוך ישן ועוד. בשנים הקרובות יתחיל תור המתינים לטלפון באזורי הגליל ורמת הגולן. דגש מיוחד יושם על התחנת ושיפור של מערכת הטלפון בישובים הלא-יהודיים.

3. שירותי חברה וקהילה

חינוך

העלאת רמת החינוך, יעול המערכת באמצעות הקטנת הפיצול, יתר גיוון ופיתוח החינוך המיעי והטכנולוגי, הם תנאי חשוב לקידום ולמשיכת אוכלוסיה, הן לעיירות הפיתוח והן למרחב הכפרי. התוכניות לשנים הקרובות, להתחנת החינוך, לשיפור ולהעלאת רמתו, כוללות:

- שיפור החינוך העל-יסודי, תוך פתיחת בתי-ספר מקיפים נוספים.
- קידום החינוך המיעי והטכנולוגי. מכללות טכנולוגיות נמצאות בשלבי הקמה או תכנון במקומות שונים. יש לבדוק את התוכניות השונות תוך ראיה אזורית רחבה, של מטפר התלמידים הצפוי ושל ההיצע של מכללות הקיים כבר באזור.
- המלפיין את מערכת החינוך באזורים רבים בגליל הוא הפיזור הגיאוגרפי והפיצול לבתי ספר קטנים. במיוחד חמורק הבעיה בטקטור הדתי. המגמה היא לבטל או למזג בתי ספר וליצור בתי ספר אזוריים גדולים יותר.

- יבוצעו שיפורים במבני החינוך או יוחלפו מבנים פסולים ומסוכנים.

- ויימשך בניית מבני ציבור שונים, כמו מבני ספורט, תרבות ומתנס"ם, הן במסגרת שיקום שכונות בעיירות הפיתוח והן ממקורות אחרים.

- בתוכנית משרד החינוך להקצות תקציבים מוגדלים להקמת בתי ספר חדשים במיגזר הלא-יהודי ולהחלפת מבנים פסולים. נוסף לכך יעשה מאמץ, גם במיגזר זה, ליעל את מערכת החינוך ע"י ביטוטה על בתי-ספר אזוריים המשותפים לכמה ישובים. כמו כן, יושם דגש על הרחבה ועל העלאת רמת החינוך הטכנולוגי.

<u>בריאות</u>

- תושבי הגליל והגולן מקבלים שירותי אישפוז בבתי החולים הכלליים בנהריה, עפולה, צפת ופוריה. שירותים מתמחים ומקצועיים יותר, שאינם מצויים בבתי חולים אלו, ניתנים בבי"ח רמב"ם בחיפה.

- בשנים הקרובות מובטחת השקעות בתחומים שונים בכמה מבתי החולים הקיימים (וזאת בנוסף התוכניות).

- בתחום הגריאטריה יתווספו בעתיד מיטות במקומות שונים במוסדות קיימים ובחדשים שיוקמו.

- תוקמנה מרפאות קופ"ח, תחנות לאם ולילד ולבריאות המשפחה במקומות שונים, במיוחד במיגזר הלא-יהודי.

- תורגל יכולת הקליטה של חדר המיון בקרית שמונה.

- יש לחזק את התחומים המתוכננים והמקצועיים יותר בבתי החולים בגליל (טיפול נמרץ, ניתוחים, דיאליזות, פגיות וכד'), זאת כדי שיוקטן הצורך בטלטול החולים לבי"ח רמב"ם בחיפה ויוקל העומס הרב המוטל על בי"ח זה.

- יש לשקול מתן מעמד של בית חולים אזוריבוטיטאי לאחד מבתי החולים באזור.

- יש לשקול מתן תמריצים לרופאים בתחומים שונים, כדי לעודדם לעבוד בגליל.

- מוצע להקים ועדת מומחים על מנת לקבוע האם יש מקום לזכות את שירותי האישפוז באזור, במספר קטן יותר של בתי חולים, תוך הגדלת מידת ההתמחות, יעול המערכת, ויצירת יתרונות לגודל.

ח. <u>המיגזר הלא-יהודי</u>

בעת ובעונה אחת עם פיתוח המיגזר היהודי בגליל יש לפעול לפיתוח המיגזר הלא-יהודי ולהעלאת רמתו הכלכלית והחברתית, תוך צמצום הפער בין שני המיגזרים.

האוכלוסיה הערבית והדרוזית נמצאת בעיצומו של תהליך מעבר מחברה בעלת אופי כפרי-מסורתי לחברה בעלת אופי עירוני-מודרני, תוך עליה ברמת ההשכלה ובשיעור ההשתתפות של נשים בכוח העבודה. המעורכת הפיזית של הישובים הערביים בגליל אינה ערוכה על צורכי הגידול הדמוגרפי ועל צורכי חברה עירונית מודרנית, בתחום הדיור, התשתית והשירותים. תחומים אלו נמצאים עדיין במצב נחשלות. השולטות על קרקע המדינה ובניה בלתי חוקית הפכו להיות תופעות נפוצות. אלפי מבנים בלתי חוקיים הוקמו בגליל. יש להגביר את השמירה מפני השולטות בלתי חוקית על אדמות המדינה, ע"י פיקוח ואכיפת החוק וכן ע"י פעולות יעוד, גידור לצורך מרעה ופעולות נוספות.

דו"ח מרקוביץ, שאושר עקרונית ע"י הממשלה, ממליץ לעודכן את תוכניות המיתאר ולאשר בדיעבד את רוב המבנים הבלתי חוקיים. רק חלק קטן מן המבנים יהרסו, בעיקר אלו שעומדים בסתירה לתוכניות מיתאר אזוריות, תוך מתן הצעות חילופיות לישוביהם. מוצע להקים מעורכת ארגונית שתפקח ותואג לבלום את הבניה הבלתי חוקית.

מן הראוי שעידכון תוכניות המיתאר של הישובים יעשה תוך התאמתן לצורכים של אוכלוסיה בעלת אופי אורבני יותר ובעלת מיגוון שירותים נופעטי מגוונים ומאוימים. יש לבחון בניה לגובה, כדי לטפק תנאי דיור בצפיפות גבוהה יותר ולמנוע פריסה רחבה של הישובים על פני שטחים נרחבים.

מוכצעת כיום תוכנית למכנון ולפיתוח ויכוזים קבועים ל-25 שכטי בדואים, המונים כ-20 אלף נפש, המפוזרים בחבי הגליל. המטרה היא להביא לריכוז שכטי הבדואים בנקודות ישוב שאיתרון אחר ע"י מוסדות התכנון ובכך ליצור אפשרות להקמת מגודים נאותים ואפקח שירותים סבירים, וכמו כן למנוע בכך את המשך התנחלותם הבלתי חוקית.

יש מקום לשפר את רמת הפיתוח של הישובים הלא-יהודיים ולהשוותה לזו הקיימת בישובים היהודיים, הדומים. להם בגודלם. כמו כן יש להעניק לישובים אלו סוג פיתוח ותנאים והטבות דומים לאלו הניתנים לישובים היהודיים הסמוכים להם.

ט. רשימה מפורטת של תוכניות

להלן מובאת רשימה מפורטת, אם כי לא שלמה, של תוכניות בתחומים שונים ובאזורי משנה בגליל ובגולן. רשימה זו כוללת תוכניות, הצעות ועיכובות של משרדי ממשלה, של המועצה להתישבות של הסוכנות היהודית, של הרשויות המוניציפליות באזור ושל גופים נוספים. התוכניות חולקו ל-3 קבוצות:

1. תוכניות הנמצאות בשלב ביצוע, או לקראת ביצוע, כאשר מקורות המימון זמינים.

2. תוכניות לביצוע בטווח של שלש שנים. מתוך קבוצה זו ניתן לבחור את התוכניות שאת תכנונן וביצוען רצוי לזרז ולקדם.

3. תוכניות ועיכובות לביצוע בטווח ארוך יותר.

הרשימה כוללת גם תוכניות ועיכובות שמידת כדאיותם למשק הלאומי ותרומתם לאזור לא נבדקה. במקרים מסוימים, התוכניות מתחרות זו בזו ורק בדיקה קפדנית ומפורטת תוכל לקבוע את כדאיותן וזאת מידת תרומתן למשק ולהשגת יעדי הפיתוח של האזור, וכן לדרג אותן לפי סדר עדיפויות ולקבוע את המועד הרצוי לביצוען. צירוף הרשימה נעשה, בין היתר, מתוך כוונה שהיא תשמש מאגר של תוכניות שמתוכן תבחרנה, בצורה טלקטיבית, התוכניות הרצויות.

אזורי תעסוקה

	בביצוע	לביצוע תוך 5 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
א. מרכזים בין-עירוניים			
מרכזים ראשיים	תרדיון (גוש שגב).	תרדיון (גוש שגב) - התחבה.	רמת דלתון - (המשך).
	ספרעם - ישרה הכפרים הערביים בסביבה.	אחיהוד - עבור כרמיאל וסביבתה ועכו וסביבתה.	צפורי - עבור נצרת עלית והישובים בסביבה.
		ספרעם - המשך.	כברי (או מקום חלופי באזור) - עבור נהריה וישובי הגליל המערבי.
		רמת דלתון - עבור צפת והסביבה ומועצה אזורית מרום הגליל.	מאבקין - עבור העיירה והכפרים הערביים באזור משגב.
			אבו סנאן - הגליל המערבי, עבור הכפרים הדרוזיים.
			מרום גולן - בצפון הגולן, עבור קבוצי האזור.
מרכזים מיוחדים (התחבורה והשכלה)	אלון תבור (ליד דברת)	גולני - התחבה	
	מגדל תפן - (גוש תפן)	בני יהודה (רמת הגולן) - התחבה	
		גודן - התחבה	
		מחניים - התחבה	
ב. אזורי תעשיה ומלאכה עירוניים	טבריה - צומת פוריה - טבריה עלית - תעשיה זעירה ומלאכה - הקמה	טבריה - המשך	ישובים שונים - הקמת מרכזים מקומיים נוספים.
		כרמיאל - למלאכה ותעשיה זעירה	- התחבה ושיקום מרכזים קיימים.
		מגדל העמק - שיפוץ ושיקום המרכז הקיים בעיר.	
		עכו - שיקום והתחבה.	
		נהריה - שיקום והתחבה.	
		צפת - שיקום והתחבה.	

ת י ר ו ם

האזור	בביצוע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
סובב הכנרת	סבריה - סוללת בחלק הדרומי שמתחבר למרכז. - שיפוץ בתי כנסת ומסגדים בעיר העתיקה.	סבריה - מחיקת פיתוח מוקד תיירות גדול בתוך הצמוני - כולל מלונות, אזורי מסחר, בידור, נופש וספורט. ארבל - רכבל מהצוק לכנרת, ובית מלון. מפרץ אמנון - המשך פיתוח: מלון נופש (3-4 כוכבים) מרינה, אזור מסחרי חופי הכנרת - פיתוח חופים ותנועני יום.	סבריה - המשך פיתוח תחום הצמוני. - חפירות ארכיאולוגיות, בדרום סבריה - לחשיפת העיר מתקופת המשנה. צמח - מרכז מבקרים. מפרץ אמנון - הסכמת הפרויקט כולו מגדל - פיתוח מוקד תיירותי נוסף. חופי הכנרת - פיתוח חופים ותנועני יום. צפון מזרח הכנרת - תוספת של כ-600 חדרים בכפרי נופש מיוחד וחדשים.
חמת הגדר (למעט צפון - מזרח הכנרת)	גמלא - פיתוח. חמת גדר - פיתוח האתר. צפון הגולן - פיתוח התרמון. בניאס - פיתוח.	מצרין - מלון (3 כוכבים) - 40 חדר. גמלא - המשך פיתוח. חמת גדר - פיתוח האתר. צפון הגולן - תוספת 100 חדרים בדמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של התרמון. בניאס - המשך פיתוח.	מצרין - מלון נופש (או כפר נופש) - פיתוח שרותים לתיירות. - מרכז מבקרים אזורי. גמלא - פיתוח האתר לבקרים, לשהיית יום, והקמת מרכז מבקרים. חמת גדר - המשך פיתוח. אגם דוויה - פיתוח לנופש, שיט ודיג. פארק הירדן, החלק הצפוני - פיתוח צפון הגולן - תוספת 250 חדרים בדמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של התרמון. פארק הבניאס - פיתוח תנועני ליום ומרכז מבקרים. יהודיה - פיתוח אתר לשהיית יום.

ת י ר ו ת (המשך)

א ז ו ר	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 5 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
אזור נבול הצפון			אזור מקורות הירדן - פיתוח אתרים לשהיית יום.
		קרית שמונה - מרכז מבקרים אזורי	קרית שמונה - רכבל ממנרה לקרית שמונה. - פיתוח מאגר עינן ליד קרית שמונה. - מלון נוסף - בדמת נבוהה.
			ראש פינה - מוסל דרכים, מרכז מבקרים, ושירותי דרך. - שיקום המושבה לצרכי תיירות.
		צפת - המשך שיפוץ ושיקום העיר העתיקה ובתי הכנסת.	צפת - תוספת מלונות והמשך שיקום העיר העתיקה.
		מעלות - אגב מלאכותי (הוסן) ומרכז נופש.	חצור - שרותי דרך, אכסניה ופיתוח אתרי תיירות שונים.
	שמורת החולה - פיתוח.	שמורת החולה - המשך פיתוח.	שמורת החזלה - המשך פיתוח השמורה, כולל מרכז מבקרים ותניון ליקה.
			שמורת מירון - מרכז מבקרים.
חיפור חוף הגליל	עכו - פיתוח העיר העתיקה, הטמת מדרחוב.	עכו - המשך פיתוח העיר העתיקה, - שיפוץ החומות וכלא עכו - הטמת שילוט בתופי העיר - פיתוח השוק.	עכו - המשך פיתוח העיר העתיקה. - פיתוח למיזרות של דרום עכו.
		עכו ונהריה - תוספת חדרי מלון.	עכו ונהריה - תוספת חדרי מלון.
		חוף עכו עד ראש הנקרה - מרינה.	חוף עכו עד ראש הנקרה - רימיזרה בינלאומית - פיתוח הדרגתי בהתאם לביקוש של תיירות חוץ ופנים.
		חוף בצת - כפר נופש ושעשועי מים - תחילת ביצוע.	חוף בצת - השלמת המרוקם.

ת י י ר י ת (המשך)

א ז ו ר	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
גבול התחום (האזור הדרום-מזרחי)	נצרת עילית - בית מלון.	כפר הבור - מלון (80 חדר) ושרותי דרך.	סובב הבור - סיום הפרויקט לרגלי התבור. - פרויקטים תיירותיים שונים.
		סובב תבור - מרכז תיירות לרגלי התבור (בחלק הדרומי): רכבל, מרכז קניות, מרכז דאיה, מלון, מתקני שעשועים. - פרויקטים שונים.	
		צומת גולני - מרכז תיירות: מסעדה, שירותי דרך מרכולית, חניון קמפינג. המשך פיתוח מוזיאון גולני, מרכז מבקרים.	צומת גולני - מוטל דרכים (40-50 חדר).
	נחל צפורי - מפלולי סיולים. - שירותי אוכל ותארחה בהר דוב. - מרכז סמינרים ליהדות הקונסר-בטיבית בחנתון.	נחל צפורי - מפלולי סיולים. - אטרקציות בדואיות. - שרותים לתיירים בהושעיה. - שיקום עתיקות צפורי.	נחל צפורי - חניוני יום. - פרויקטים תיירותיים שונים באזור שבין צפורי לאגם בית נטופה.
אזור שגב - תפן		כרמיאל - פארק "ארץ התנ"ך" (200 דונם).	כרמיאל - המשך וסיום פארק "ארץ התנ"ך".

מסחר ושירותים מרכזיים

אזור	באיצוע	לביצוע תוך 5 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
אזור גבול הצפון			צמח - מרכז מסחרי בשכונה המערבית - פיתוח שוק עירוני ליד הסראיה.
אזור שגב ותפן		כרמיאל - מרכז מסחרי וביזורי (קניון) - אזורי, יוקם בכניסה לעיר. - מרכז אזורי לשירותי רכב, כולל סוכנויות מכירה והשכרה. גוש שגב - מרכז מסחרי במשגב.	כרמיאל - מרכז מסחרי אזורי - סיום הפרויקט. - מרכז מסחרי אזורי לשרותי רכב - סיום הפרויקט.
גליל תחתון (החלק הדרומי-מזרחי)		מגדל העמק - מרכז מסחרי גדול (קניון) - במרכז העיר. נצרת עלית - מרכז מסחרי (קניון) - במרכז העיר.	מגדל העמק - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט. נצרת עלית - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט.

רשימת שכונות שאושרו לשיקום בגליל והקהילות המשתייכות אותן(1)
מעודכן ליום 31/12/86

1. חצור - כל הישוב. אגד קהילות קליפורניה, נבדה, הוואי, פניקס וטוסון.
2. טבריה - שכונת ד'. קהילות מיסורי, קנזס ואגד קהילות ארקנזס.
3. מגדל העמק - שכונה מערבית (חבותי בלבד) - טוס נקבעה קהילה.
4. מעלות - תרשיחא - כל הישוב. אגד קהילות פנסילבניה.
5. נהריה - שיכון משולחי, גבעת סוח, גבעת כצנלסון. קהילות סנסינאטי.
6. נצרת-עלית - שכונת שלום. קהילות טנסי, צפון קרוליינה ודרום קרוליינה.
7. עכו - שכונת מזרח. אגד קהילות טקסס ואוקלהומה.
8. צפת - כנען. אגד קהילות ניו ג'רסי, אוקלנד (קליפורניה).
9. קרית שמונה - שפירא, וח' אילת. קהילות מן מינסיסקי.
   כפרים המחבתי - כל הישוב. אגד דרום מזרח אוהיו.
10. שלומי - כל הישוב. צירן (מוריץ).

---

(1) מקור: הצעת תקציב לשנת הכספים 1987, משרד העבודה והרווחה, עמ' 232-231.

נ ס פ ח י ם

א ז ו ר	כ ב י צ ו ע ?	כביצוע חוד ב שנים	כביצוע בסווח ארוך יותר
הגליל התחתון (אזור דרומי-מזרחי)			עוקף בגדל העמק (75) - סלילה. נצרת עלית - בדורי (79) - סלילה מסעף תל-עדשים - דבורת - סלילה. נצרת - מסעף תל-עדשים - שיפור וסלילה.
אזורי שגב ותפן	מגדא - מורשת (784) - סלילה (ב.א. משגב).	עוקף סאכנין - סלילה. לוטם - ערבה (804) - סלילה. מעלות-תפן - כיסור - כרמיאל (854) השכמת סלילה. תפן - גיתה - ג'ת - סלילה (סוכנות). - כביש גישה ליישובים.	אעבלין - מורשת (793) - סלילה כביש גישה ליישובים. עכו-צמח - שיפור והרחבה.
אזור גבול הצפון	קרית שמונה - עמיעד (90) - שיפורים.	קרית שמונה - עמיעד (90) שיפורים, כולל סלילת כבישים עוקפים לראש-פינה ולחצור. עמיעד - צמח (עוקף צמח) (877) - המשך וסיום סלילה. עוקף אבו-סנאן-נטועה - סלילה אלקוש - בירנית - שיפורים.	קרית שמונה - עמיעד (90) - סיום שיפורים וסלילה. מעלות -חורפיש-סאסא-גוש חלב (89) - שיפורים. גוש חלב - דלתון (89) - סלילה עין זיתים - עלמא (886)-שיפורים. הילה-נחל-כזיב. עוקף דמות נפתלי - סלילה. גדות - גונן (918) - שיקום.

ב ב י צ ו ע י ם (המשך)

אזור	בביצוע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע במועד ארוך יותר
מישור חוף הגליל		עוקף עכו (2), המשך וסיום סלילה.	בוסתן הגליל - ראש הנקרה (2) - סלילה.
		עין שרה - נהריה (4) - שיפורים והתרבה.	עוקף כפר יסיף (70) - סלילה.
		צומת כברי (70) - שיפורים והרחבה.	
סוכב כנרת		עוקף טבריה - חלק צפוני - סלילה.	עוקף טבריה - חלק דרומי - סלילה.
רמת הגולן		יצירת ציר אורך ראשי מרכזי (96) שיקשר בין דרום הגולן לצפון הגולן בתוואי: צומת כודסי - בני יהודה - אלי על (789) - נוב - רמת מגשימים - אניעם (96) - צומת נפח - צומת וסס - מסעדה (978) - עין קוניה (99) - שיפורים וסלילה - בהדרגה.	
		קרית שמונה - מסעדה (99) - שיפורים.	
		מהנזים - נפח (91) - שיפורים.	
		כבישים אזוריים שונים - שיפור וסלילה.	
כבישים המקשרים את הגליל עם אזורים אחרים		יקנעם - אלונים (בבל) - שיקום.	ואדי עדה - (65) - שיקום והרחבה.
		צומת גילעם - אפק (79) - סלילה.	צומת גילעם - אפק (79) - סיום סלילה.

התכוררה אחרת

	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
		קרית שמונה - מיגתה תעופה.	חיפה - נהריה - רכבת פרברים: תחבורה, מחקרים, שיפוריים, תוספת ציוד. בשלב מאוחר יותר - מסילה נוספת.

ב י י ב

	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
	מעלות - תרשיחא ואזור געתון - הוכבה, שיהור ואגידה. עכו - שיהור ושילוב שפכים. כרמיאל - שיהור ושילוב למאגר דמון. ישובים שונים במיגזר היהודי והלא - יהודי.	מעלות תרשיחא ואזור געתון - המשך וסיום. עכו - המשך הפרויקט והכנה לביצוע קולחים מטוהרים להשקייה. כרמיאל - המשך וסיום. ישובים שונים במיגזר היהודי והלא-יהודי.	ישובים שונים במיגזר היהודי והלא יהודי.

ב י ם

האזור	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
גליל תחתון (האזור הדרום-מזרחי)	- קו מים מהכנרת	- קו מים מהכנרת - סיום.	
רמת הגולן	- בניית מאגרים לתפיסת מי נגר עלי. - קדוחים מקומיים. - מפעל מי שתיה במרכז ובצפון הגולן.	- בניית מאגרים לתפיסת מי נגר עלי (המשך). - קדוחים מקומיים (המשך). - מפעל מי שתיה במרכז ובצפון הגולן (המשך). - פיתוח תשתית המים של קצרין.	- הגדלת כושר האיגום ל-50 מליון מ"ק. - קדוחים מקומיים (המשך). - מפעל מי שתיה במרכז ובצפון הגולן (המשך). - פיתוח תשתית המים של קצרין (המשך).
גוש שגב - תפן		- החלפת צנרת לישובים. - קדוחי מים.	- החלפת צנרת לישובים (המשך). - קדוחי מים (המשך).

חינוך, תרבות וספורט

האזור	בביצוע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
גליל תחתון (אזור דרומי-מזרחי)	נצרת עלית - מכללה טכנולוגית על תיכונית - 1000 תלמידים. (לקראת הפעלה בתשב"ח). כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות וטכנולוגיות בבי"ס כדורי.	כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות טכנולוגיות בבי"ס כדורי. - מרכז תרבות וספורט - בית נוער, ספריה, מגרשי כדורגל וטניס, אגם לספורט ונופש.	כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח כתות טכנולוגיות על תיכוניות בבי"ס כדורי. - המשך הקמה וסיום של מרכז התרבות והספורט. מ.א. גליל תחתון - מרכז תרבות ואמנות אזורי, מול הכניסה לבית קשת.
אזורי שגב ותפן	כרמיאל - מיכללה טכנולוגית (600—700 תלמידים) עם פגימה ל-250 תלמידים, מיועד לחבל 2000. - מרכז ספורט אזורי (200 דונם) - תחילת ביצוע. מ.א. מרכז הגליל - ישובי הדרוזים - בי"ס מקיף אזורי.	מעלות - הרחבת המכללה הטכנולוגית הקיימת (אורט). שגב - מרכז ספורט ופארק. כרמיאל - מרכז ספורט - אזורי - המשך.	שגב - הרחבת הלמודים הטכנולוגיים בנושאי מיחשוב ובקרה - גם לדמות על תיכוניות. - מרכז ספורט ופארק (סיום) כרמיאל - מרכז ספורט אזורי - סיום.
אזור גבול הצפון		תל חי - מכללה טכנולוגית - מכללה אזורית למחוננים. חצור - אולם ספורט עירוני.	תל חי - מכון למחקר אזורי. חצור - קרית חינוך אזורית - רב גילית, אינטגרטיבית. - מגרש כדורגל אזורי.
מישור חוף הגליל	מועצה אזורית משה אשר - הרחבת המכללה הטכנולוגית, גליל מערבי ביד נתן.	מועצה אזורית משה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית ביד נתן	מועצה אזורית משה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית.
רמת הגולן		קצרין - הקמת בית החייל, הכולל: מרכז חינוכי, יד לבנים, חדרי לינה למסגרות יחידתיות. - הרחבת המכון לחקר הגולן.	קצרין - מרכז טכנולוגי אזורי ברמה על תיכונית. - מכללה על תיכונית אזורית - מרכז תרבות אזורי.

ב ר י א ו ת

ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
בי"ח בנהריה - בניית מחלקות אישפוז.	בי"ח בנהריה - המשך בניית מחלקות אישפוז.	בי"ח בנהריה - בניית חדרי ניתוח ותשתית משקית (חדרי אוכל, מטבח וכו').
בי"ח בפוריה - סיום בניה קשה של מיטות במחלקות ילדים ופנימית.	בי"ח בפוריה - בניית חדרי ניתוח ומעבדות.	בי"ח בפוריה - המשך בניית חדרי ניתוח ומעבדות. בי"ח בצפת - הרחבה ופיתוח.
	כרמיאל - בי"ח גריאטרי - 180 מיטות.	כרמיאל-בי"ח גריאטרי - המשך והרחבה במשך השנים עד ל-400 מיטות.
ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה).	ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה)	ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה)
	ישובים שונים (כולל המיגזר הלא יהודי)- מרפאות קופ"ח. - טיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.	ישובים שונים (כולל המיגזר הלא יהודי) - מרפאות קופ"ח. - טיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

אל: חברי הממשלה

מאת: ממלא מקום מזכיר הממשלה

הנדון: <u>נושאים לסדר היום של ועדת השרים לענייני כלכלה</u>

מצורפים בזה נושאים לסדר היום של ועדת השרים לענייני כלכלה לפי הפרוט כדלקמן:

1. תקנות הנמלים - הארכת ימי הפטור מאחסנת מכולות יבוא במסופי המכלה וריקון.
(נספח 1כל) אשר הוגש על ידי שר התחבורה.

2. השוואת תנאי המיסוי בירוחם לאלה שבמצפה רמון.
(נספח 2כל) אשר הוגש על ידי שר התקשורת.

3. הקמת פארקים תעשייתים כאזורי יצור ליצוא חופשי.
(נספח 3כל) אשר הוגש על ידי שר התקשורת.

4. עידוד מפעלים קטנים.
(נספח 4כל) אשר הוגש על ידי שר התקשורת.

5. ירושלים - אזור פיתוח א'.
(נספח 5כל) אשר הוגש על ידי שר התקשורת.

6. אגרת רציף לפריקת חוצרי דלק.
(נספח 6כל) אשר הוגש על ידי שר האנרגיה והתשתית.

7. תנאי העסקתם של הממונים על החחזות וסגניהם.
(נספח 7כל) אשר הוגש על ידי שר הפנים.

הנושאים הנ"ל ישולבו בסדר יומה של ועדת השרים.

ב ב ר כ ה,

מ י כ א ל נ י ר

תקנות הנמלים - הארכת ימי הפטור מאחסנת
מכולות יבוא במסופי המכלה וריקון

הצעה להחלטה

"מחליטים -

בהתאם לסעיף 21 לחוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א - 1961, לאשר את התיקון המוצע לתקנות הנמלים בדבר הארכת ימי הפטור מאחסנת מכולות יבוא במסופי המכלה וריקון."

... דברי הסבר מצורפים.

... נוסח התקנות רצוף בזה.

מוגש ע"י שר התחבורה

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

נספח 1כל

2

דברי הסבר

הארכת ימי פטור מאחסנה למכולות יבוא במסופי המכלה וריקון פרסיים

1. ימי הפטור למכולות הכוללות סובין מיובאים הם שישה ימי האחסנה הראשונים מגמר פריקת האניה. פטור זה ניתן בעיקרו על מנת לתת לבעלי המטענים שהות לבצע את הליכי שחרור המכולות מן המכס. אולם, לגבי מכולות מיובאות המוצאות מתחום הנמל (המגודר על ידי המכס) שלא על ידי בעל המטען או סוכנו, נקבעו בתקנות שלושה ימי פטור בלבד.

2. ימי הפטור המקוצרים (שלושה) כמתואר, חלים על מסופי "אוברסיז קומרס" ו"קונטרם" באשדוד.

3. המכולות מועברות מן הנמל למסופים אלה לפי נוהלים מיוחדים, ללא צורך בתהליכי השחרור מהמכס הנהוגים לגבי יתר מכולות. תקופת הפטור המקוצרת נקבעה כדי למנוע ניצול של האחסנה במסופי המכולות שבנמל לאחסנה ללא תשלום שאינה מחוייבת המציאות.

4. הנהלות המסופים המנויים לעיל פנו לרשות הנמלים והרכבות בבקשה להאריך את ימי הפטור למכולות המועברות אליהם מנימוקים אלה:

   - במנין ימי הפטור כלולים יום גמר פרקת האניה וכן ימי המנוחה.

   - במקרים רבים האניה גומרת פריקתה במשמרות שניה ושלישית ובסמוך לימי מנוחה ולא ניתן להספיק להוציא את המכולות מן הנמל במסגרת שלושת ימי הפטור.

5. לאור המתואר לעיל, מוצע לקבוע למכולות יבוא האמורות תקופת פטור של ארבעה ימים במקום שלושה ימים הקבועים כיום בתקנות.

תקנות הנמלים (תיקון מס' 5), התשמ"ט - 1988

בתוקף סמכויותי לפי סעיפים 20(ב) ו-21(ב) לחוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א - 1961 [1], וסעיפים 38 ו-60 לפקודת הנמלים (נוסח חדש), התשל"א - 1971 [2], באישור הממשלה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 240

1. בתקנה 240 לתקנות הנמלים, התשל"א - 1971 [3], בהגדרת ימי פטור בפיסקה (1) במקום "שלושה" יבוא "ארבעה".

משה קצב
שר התחבורה

התשמ"ט _____

1989 _____

---

1) ס"ח התשכ"א, עמ' 145; התשמ"ח, עמ' 156.

2) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

3) ק"ת התשל"א, עמ' 306; התשמ"ט, עמ' 204.

השוואת תנאי המיסוי בירוחם לאלה שבמצפה רמון

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מחליטים:

להשוות את תנאי המיסוי בירוחם לאלה שבמצפה רמון".

דברי הסבר

על פי החלטת ממשלה מיום 28.9.86 נקבעו תנאי מיסוי מיוחדים למצפה - רמון:

זיכוי במס לתושבי הישוב המשתכרים באזור, בשיעור 25% מן ההכנסה, עד לתקרת הכנסה של 3,000 ש"ח לחודש.

הנסיון הוכיח כי הטבות אלה סייעו לבלימת ההגירה השלילית מהיישוב מצפה-רמון.

בשל המצוקה הכלכלית והחברתית הקשה בה נמצא הישוב ירוחם מוצע להחליט להעניק גם לישוב זה את ההטבות במס שניתנו למצפה רמון.

מוגש על-ידי שר התקשורת

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

נספח 2כל

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה מספר 91כל)

הצעה להחלטה

"מחליטים:

1. להקים צוות בינמשרדי שיבחן את ההצעות השונות להקמת פארקים תעשייתיים כאזורי יצור ליצוא חפשיים, בערי ואזורי הפיתוח.

2. הרכב הצוות יהיה: נציג משרד האוצר
נציג משרד הכלכלה והתכנון
נציג משרד התעשיה והמסחר
נציג בנק ישראל
נציג התאחדות התעשיינים
נציג ההסתדרות הכללית
נציג משרד התקשורת

3. הצוות יבחן בחינה עקרונית את ההצעות ויתרונותיהם למשק הלאומי ויקבע את הדרכים לישום השיטה לרבות שינויים נדרשים בחקיקה.

4. הצוות יגיש המלצותיו לועדת השרים לכלכלה תוך 60 יום."

דברי הסבר

הרעיון של הקמת פארקים תעשייתיים כאזורי יצור ליצוא חפשי חוזר ועולה כאחת הדרכים לעידוד היצוא ולמשיכת משקיעים מחו"ל לארץ, לניצול היתרונות היחסיים של המשק הישראלי ולהגברת הכושר של המשק הישראלי להתחרות בשווקים הבינלאומיים.

זו גם אחת הדרכים לעידוד פיתוחם הכלכלי של ערי ואזורי הפיתוח, מוצע כי בשלב הראשון תיבחן ישום השיטה בשדרות.

ההצעות השונות מבוססות על העקרונות הבאים:

1. הפארק יוקם ויופעל ע"י רשות מיוחדת.

2. בתוך "אזורי יצור ליצוא חופשיים", הסמכויות המנהליות החלות בשאר אזורי הארץ, ביחוד בנושאי הקצאת קרקעות ותכנון ובניה - יועברו לרשות.

3. כל התוצרת שתופק בפארק תיועד ליצוא.

4. המפעלים בתוך הפארק יהיו פטורים מן הצורך לקבל רשיונות יבוא ויצוא. יהיה פטור ממיסים עקיפים ולא תהיינה הגבלות על מטבע-חוץ.

מוצע איפוא להקים צוות בינמשרדי שיבחן במישור העקרוני את היתרונות שיגרמו למשק הישראלי ואת הדרכים לישום השיטה.

מוגש על-ידי שר התקשורת

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה מספר 29כל)

ה צ ע ה ל ה ח ל י ט ה

"מחליטים:

1. לאמץ את המלצות הצוות לבדיקת דרכי הסיוע לחברות צעירות ומפעלים קטנים עתירי ידע הרצ"ב שעיקרן כדלקמן:

א. לתקן את סעיף 20א לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 ולהחילו גם על הוצאות שהוצאו לרכישת יחידות השתתפות בקרן, שתהיה במחכונת של קרן להשקעות בנאמנות עפ"י חוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961 (להלן - הקרן) בתנאי שהקרן תשקיע במימון מחקר ופיתוח במפעלים קטנים.

ב. לתקן את סעיף 20א האמור, ולהחילו גם על הוצאות שהוצאו לרכישת יחידות השתתפות בקרן בגין השקעות במימון שלב המעבר של מפעלים קטנים.

2. להקים קבוצת עבודה בינמשרדית בהשתתפות נציגי משרד האוצר, משרד הכלכלה והתכנון ומשרד התעשיה והמסחר, שתקבע את התנאים להחלת סעיף 20א', לרבות מבנה הקרן וניהולה. הגדרת סוגי המפעלים שיהיו זכאים לסיוע מאת הקרן וכיו"ב.

3. המלצות קבוצת העבודה יוגשו לועדת השרים לכלכלה תוך חודשיים."

דברי הסבר

צוות שמונה על ידי לבדיקת דרכי הסיוע לחברות צעירות ומפעלים קטנים - עתירי ידע, המליץ בין השאר לתקן את סעיף 20א לפקודת מס הכנסה.

סעיף זה קובע כי ינתן ניכוי ממס בגין הוצאות שהוצאו למחקר מדעי.

מוצע לקבוע כי ניכוי ממס הכנסה ינתן גם על הוצאות שהוצאו בגין רכישת יחידות השתתפות בקרנות שיוקמו ויהיו במתכונת של קרן להשקעות בנאמנות, ואשר ישקיעו במימון מחקר ופיתוח במפעלים קטנים - עתירי ידע.

כן מוצע ע"י הצוות להרחיב את סעיף 20א הנ"ל גם על הוצאות לרכישת יחידות מימון בקרנות כאמור, אשר ישקיעו במימון שלב המעבר של מפעלים קטנים.

שלב המעבר כולל את כל הפעולות המבוצעות מסיום המחקר ועד הייצור המסחרי, כגון: פיתוח תכנית שיווק, ניסויי שוק, בניית מערך שיווק והכנת המעבר משלב של אב טיפוס לשלב של יצור המוני.

קבוצת העבודה הבינמשרדית תבחן את התנאים הספציפיים להחלת סעיף 20א ותמליץ בפני הממשלה בין השאר בנושאים הבאים: אילו גופים יהיו זכאים לסיוע באמצעות מימון הקרנות, מה יהיה מבנה הקרנות, מהו שלב המעבר, אילו שינויי חקיקה יש להציע וכיו"ב.

ב-2.7.86 מינה הממונה על הכנסות המדינה צוות לבחינת העידוד למחקר ופיתוח באמצעות מכשיר המס ואמצעים תקציביים. במסגרת זו התבקש הצוות להתייחס להצעה האמורה.

בכתב המינוי הוטל על הצוות להגיש המלצותיו תוך 90 יום. עד היום טרם הוגשו ההמלצות.

נספח 4כל

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה מספר 48כל)

22,10/283

חברות צעירות ומפעלים קטנים - עוזרי ידע

1. כללי

לחברות צעירות וקטנות יתרונות יחסיים, בגמישות תפעול במוטיבציה וברעיונות חדשניים. לחברות אלה חסרונות יחסיים הנובעים מגדלן שהוא קטן מהמסה הקריטית לתפעול לטווח ארוך של פירמה. ומהיותן חדשות בשוק.

לפעילות עסקית של פירמה יצרנית שלשה מרכיבים מרכזיים, טכנולוגיה, מימון ושיווק. פירמה כדי שתוכל לצמוח ולהתייצב לאורך זמן, חייבת להיות בעלת יכולת לפעול ברמה המתאימה בשלשת המרכיבים.

חברה חדשה בתחום תעשיות הידע, מבססת פעילותה בתקופה הראשונה במרכיב הטכנולוגי שהוא גם בסיס יתרונה היחסי. חברה צעירה טרם צברה רזרבות פיננסיות, אין לה מספיק נכסים שיהוו בסיס לבטחונות להלוואות ואין לה עדיין הוכחה יכולת הבנויה על הצלחות העבר.

לכן היא נדרשת לתמיכה פיננסית כדי שתוכל לצמוח, להתבסס ולהגיע לשלב שבו תוכל לתפעל בצורה עצמאית.

חברה חדשה צריכה לפלס דרכה בשוק, תחילה להגדיר ולזהר את פלח שוק היעד ולאחר כך לבצע את פעולת החדירה וההתבססות. פעילות זו מורכבת כאשר שוק היעד הוא מקומי, וקשה במיוחד כאשר אוכלסית המטרה היא מעבר לים.

השוק העיקרי של החברות הישראליות הוא שוק הייצוא, שהוא רחוק פיזית ומצריך הבנה מיוחדת של דרכי פעילותו, חברות קטנות בישראל חסרות את כח האדם המקצועי הדרוש לשיווק ולעומים אף את ההכרה בחשיבותו של מרכיב זה בפעילותן. על כן אנו ממליצים על פתרונות אשר יאפשרו לפירמות צעירות ומפעלים קטנים להתגבר על חסרונן היחסי בהון, ביכולת שיווק ובאמצעי ניהול ושליטה. במסגרת ההמלצות אנו שמים הדגש על הצורך כי הסיוע יגיע ממקורות פרטיים ולא מתקציב ממשלתי ישיר.

2. רקע

המדינות המתועשות מכירות בתרומתן המרכזית של חברות קטנות לצמיחתה והתפתחותה של התעשיה ולהרחבת אפשרות התעסוקה. רב מקומות העבודה החדשים בתעשיה האמריקאית מקורם במפעלים קטנים. למטרה זו סקרנו את הנעשה בארה"ב ויפן, להלן עיקר ממצאינו:

2.1 ביפן 8 מתוך כל 10 עובדי תעשיה מועסקים במפעלים קטנים ובינוניים. מפעלים אלה מהווים את בסיס עצמאות התעשייתית של יפן. שני שליש ממפעלים אלה הם קבלני משנה של חברות הענק: הממשלה היפנית הקימה במסגרת ה-MITI (MINISTRY OF INTERNATIONAL TRADE AND INDUSTRY) אגף שתפקידו לעסוק בסיוע למפעלים קטנים ובינוניים. הממשלה היפנית מעניקה למפעלים קטנים אשראי מוזל והנחות במסוי. להלן נציין תחומי סיוע אחדים של ה-MITI למפעלים קטנים.

2.1.1 חברה המעסיקה פחות מ-300 עובדים, או שהונה העצמי הוא פחות מ-300,000 $ משלמת מס בשיעור של 31% אם ההכנסה השנתית היא פחות מ-25,000 $. שעור המס הרגיל על חברות הוא 43.3%.

2.1.2 חברות קטנות או בינוניות הרוכשות רובוטים, מערכות תיב"מ או ציוד משוכלל אחר בהתאם להגדרות שנקבעו זכאיות לפחת של 30% על הציוד בשנה הראשונה, או זיכוי מס בשיעור דומה.

2.1.3 חברות קטנות ובינוניות זכאיות להלוואות בריבית נמוכה לצורך הרחבה או שיפור המפעל.

2.1.4 אחד האזורים האזורים בהם מסייעת הממשלה היפנית הוא אזור הון סיכון. ביפן כ-60 קרנות הון סיכון ביניהן קרן ממשלתית, "קרן הון סיכון למפעלים קטנים". אשר השקיעה עד כה 58 מיליארד ין יפנים ב-1425 מפעלים.

2.2 בארה"ב הוקם ב-1953 לפי החלטת הקונגרס ה-S.B.A.
SMALL BUSINESS ADMINISTRATION במטרה לסייע למפעלים קטנים.

ה-S.B.A עוסק ביזום וקיקה ספציפית ובקביעת מדיניות אשר מסייע למפעלים קטנים. ה-S.B.A מסייע למפעל הקטן להתגבר על חסרונותיו היחסיים.

ב-S.B.A עובדים בארה"ב 4000 איש.

להלן נציין מפעולות הסיוע של ה-S.B.A.

2.2.1 סיוע למפעל הקטן במגעיו עם משרדי הממשלה, ייצוג המפעל הקטן במשרדי הממשלה.

2.2.2 סיוע פיננסי הכולל:

1. בטוח הלוואות הניתנות למפעלים קטנים עד לסכום של חצי מליון דולר להלוואה.

2. מתן הלוואות עד לסך של -150 אלף דולר למפעלים אשר הבנקים מסרבים להלוות להם.

3. הלוואות לזמן קצר, הנובעות מצרכים עונתיים.

4. הלוואות בתחומים ספציפיים.

2.2.3. למפעלים קטנים קשה במיוחד לגייס הון סיכון. ה-S.B.A נותן רישוי, קובע נוהלים ומטפק סיוע פננסי לחברות פרטיות המתמחות בהשקעות במפעלים קטנים. חברות השקעה אלה נקראות SBIC (SMALL BUSINESS INVESTMENT COMPANIES) פיליתון מורכות בהשקעות הון המזכות אותן בבעלות על חלק מהחברה או באופציה לבעלות, ובהעמדת הלוואות ללא בטחונות מלאים לרשות מפעלים קטנים.

חברות השקעה אלה מספקות סיוע ניהולי לחברות אותן הן ממנות.

2.2.4 הנתונים בארה"ב מראים כי רב הכשלונות של חברות קטנות נובעים מניהול כושל. ה-S.B.A שם דגש מיוחד על סיוע לשיפור הניהול במפעלים קטנים.

2.2.5 בהתאם לחקיקה מ-1982 (THE SMALL BUSINESS INNOVATION ACT.) הצטוו הגופים הפדרליים, להפנות יותר הזדמנויות למחקר ופתוח למפעלים קטנים בתחום תעשיות עתירות ידע.

3. ישראל

תרומתם של מפעלים צעירים לצמיחתו של המשק הישראלי תלויה ביכולתם של המפעלים להגיע לאיזון של המרכיבים הטכנולוגיים, השווקיים והפיננסיים.

הממשלה, מתוך הבנת צרכי הפירמות - בנתה מערכות לטייע למפעל הן בתחום השיווק והן בתחום הפיננסי אך כמעט ולא הבחינה בין המפעל הקטן לגדול. להלן נבחן את תחומי הסיוע הממשלתי הקיים ולאור הצרכים המיוחדים של המפעל החדש הקטן נמליץ המלצות ספיציפיות.

3.1 מרכיבי הסיוע

שלבי התפתחותו של פרוייקט עתיר ידע הם שלשה:

שלב המו"פ

שלב המעבר

שלב הייצור והמכירה.

הסיוע הממשלתי ניתן היום לשלב המו"פ ולשלב הייצור והמכירה אך כמעט ולא קיים לשלב המעבר.

3.1.1 שלב המו"פ

בשלב זה ישנם שלשה מסלולי סיוע אלטרנטיביים:

- מענק המדען הראשי: בחברה רגילה שיעור של 50% מהוצאות המחקר והפתוח.
  בחברה מתחילה 66% מהוצאות מחקר ופתוח שעד ל-150 אלף דולר.
  לתוכנית המבוצעת באזור פתוח אי - 60%.

- מענק הקרן הדו לאומית - 50% מהוצאות המחקר והפתוח.

- חיסוי מס ישראלי תיקון 20אי.

על פי הוראות האמור מותר למשקיע ישירות בפרוייקט מו"פ לנכות מהכנסתו את סכום השקעתו בפרויקט מו"פ. עד כה השתמשו בסעיף זה רק חברות שהשקיעו בפרוייקטים של מו"פ. משקיעים פרטיים כמעט שלא ניצלו סעיף זה.

חסרונותיו של הסעיף במסכונתו הנוכחית הם:

- רק משקיע בעל סכום גדול יחסית יכל להצטרף לפרוייקט.

משקיע קטן איננו יכל להשתתף במימון פרוייקטי מו"פ שכן מחד אין לפירמה עניין לנהל משא ומתן עם משקיעים קטנים מאידך אין למשקיע הקטן הכלים לבחון ולהשוות פרוייקטים.

המשקיע הקטן אינו יכל לפזר סיכון בין מספר פרוייקטים שכן הסכום העומד לרשותו קטן מכדי לחלקו בין מספר פרוייקטים.

3.1.1.1 <u>המלצה לתיקון סעיף 20א' לפקודת מס הכנסה</u>

לאור זאת מומלץ לתקן את סעיף 20א' כך שניתן יהיה להקים "חברות להשקעה במפעלים קטנים" על פי העקרונות הקיימים ביפן ובארה"ב תוך התאמה למשק הישראלי.

חברות להשקעה במפעלים קטנים אשר תוקמנה במסגרת שתיקבע על פי החוק תשקענה את מלא ההשקעה במחקר ופתוח בחברות קטנות ההשקעה ב"חברה להשקעה במפעלים קטנים" תיושב כהשקעה ישירה בפרוייקט מו"פ.

לשון אחר החברה להשקעות במפעלים קטנים תאפשר לקהל הרחב להשתתף במימון פעילות מחקר ופתוח תעשייתי ולזכות מההטבות במס הכנסה הגלומות בפעילות זו, תוך פיזור הסיכון והמנעות מהצורך שהמשקיע עצמו יבדוק הכדאיות להשקעה.

קבלת ההמלצה תגדיל זמינות ההון למימון מו"פ.

3.1.2 <u>שלב המעבר</u>

3.1.2.1 <u>מהות שלב המעבר</u>

שלב זה כולל כל הפעולות המבוצעות מסיום המחקר והפתוח ועד הייצור המסחרי.

שיווק: - פיתוח: פיתוח תכנית שיווקית מפורטת וכן בדיקה של אב טיפוס אצל לקוחות. פעולה זו מן הדין שתיעשה כבר בשלבים הראשונים של המחקר והפתוח הטכני של המוצר אך אצל רב המפעלים הקטנים היא נדחית לשלב המעבר.

ניסוי: בשלב זה החברה מייצרת סדרות קטנות מן המוצר כדי לבצע נסויי שוק ונסויים של מנהיל השיווק.

בנית מערך שיווק: התקשרויות עם גורמים משווקים לייצוא.

מעבר טכנולוגי: הכנת המעבר משלב של אב-טיפוס לשלב של מוצר בייצור המוני.

3.1.2.2 <u>מצב קיים</u>

על פי סעיף 35 בחוק לעידוד מחקר ופתוח בתעשיה ניתן להעניק הלוואות מעבר לייצור ושיווק כלהלן: "הוועדה ועדת המחקר כי בוצעה תכנית שאושרה וכי הייצרן מתכוון להתחיל בייצור ובשיווק של מוצר שהוא תוצאה מביצוע התכנית רשאית היא לאשר מתן הלוואה לייצרן".

סעיף זה איננו מתבצע היום.

חולשת הסיוע הממשלתי מוכרזת בשלב המעבר, והסיוע בשלבי המו"פ מוגדר וברור, הסיוע בשלב ההשקעה, הייצור והמכירה קיים ומבוצע.

רק לגבי שלב המעבר מהמו"פ לייצור אין מספיק הנייחסות.

לא הצלחנו להשיג מידע מהו שיעור הפרוייקטים אשר עברו בהצלחה את שלב המו"פ אך לא הצליחו להתריא לשלב הייצור בשל חוסר מימון לשלב - המעבר הנושא בבדיקה בלשכת המדען הראשי. הערכה גסה אומדת השיעור ב-40%.

3.1.2.3 <u>המלצה להכיר בהשקעות בשלב המעבר כהשקעות במו"פ</u>

- מומלץ להפעיל את סעיף 35.

- מומלץ כי חברות ההשקעה למפעלים קטנים ישתתפו בהשקעות גם בשלב המעבר סעיף 20א' יתוקן כך שהשקעה בחברה אשר תשקיע מלא ההשקעה במחקר ופתוח בחברות קטנות ובמימון שלב המעבר בהן תוכר כהוצאה.

4. קרנות להשקעות במפעלים קטנים

העקרונות לפיהן תופעל קרן כזו מפורטים בנספח ועקרן כלהלן:

- הממשלה תעודד הקמת קרנות לגיוס השקעה במפעלים קטנים למימון השקעות במחקר ופתוח תעשייתי ושלב המעבר לייצור ושיווק ואשר בנוסף להון יהיה לה מנגנון מתאים שיוכל לסייע למפעלים בתחומי השיווק והניהול.

- הקרנות ינוהלו לפי כללים שייקבעו ועקרונית:

- מפעל קטן - הוא מפעל שהיקף פעילותו השנתי פחות - 5 מי דולר.

- כל סכום שיושקע בקרן יוצא אך ורק למימון מחקר ופתוח ושלב המעבר במפעלים קטנים.

- המדען הראשי יקציב מענק בשיעור של 10% לפרוייקטים שימומנו על ידי הקרנות להשקעה במפעלים קטנים. כפי שהוא מעניק היום למשתמשים בסעיף 20א'.

- יחידות ההשתתפות בקרנות תהיינה סחירות.

- הקלה במס תוענק רק לקונים יחידות השתתפות בהנפקה.

- רווחים של הקרן מהשקעות יושקעו מחדש או יחולקו לבעלי היחידות.

- הקרן תקבל זכויות בפרוייקטים של מו"פ שבהם או בחברות.

- הקרן לא תהיה חייבת לצאת מבעלות בפרוייקט לאחר הבשלתו.

- הקרן תוסייע למפעל בשיווק ובניהול על ידי מנגנונה.

סיכום

מומלץ כי ועדת השרים לענייני כלכלה תאמץ העקרון של הרחבת סעיף 20ז' כך שניתן יהיה להקים חברות להשקעה במפעלים קטנים אשר ישקיעו בפרוייקטים של מחקר ופתוח ובשלב המעבר ויזכו המשקיעים בהם בהנחות במיסוי.

מומלץ כי יוקם צוות בהשתתפות נציגים של האוצר והתעשיה ומשרד הכלכלה ונציגי ארגון התעשיות העירוניות היוע בישראל לעבד כללי פעילות וחברות להשקעה במפעלים קטנים.

רצוף בזה הצעת החלטה לועדת השרים לענייני כלכלה וכן הצעה להקמת קרן להשקעות משותפות במו"פ ובייצור פירותיו.

מוגש על-ידי שר התקשורת

ירושלים - אזור פיתוח א'

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מוליכים:

1. לקבוע את תחום העיר ירושלים כאזור פיתוח א' על-פי החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959.

2. להטיל על שר האוצר ושר התעשיה והמסחר להביא תוך חודש ימים את ההחלטה לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

3. סעיף 6 בהחלטת הממשלה 402 (פש/31, פש/2) מיום 30.4.87 - בטל."

דברי הסבר

על מנת לסייע לפיתוחה הכלכלי של ירושלים ולעודד יזמים להשקיע במפעלי תעשיה בעיר, מוצע להחיל עליה תנאים של אזור פיתוח א' - בהתאם לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט 1959.

כמו-כן מוצע לבטל את החלטת הממשלה המצוינת לעיל, להעניק אזור פיתוח א' למפעלים עתירי טכנולוגיה המוקמים בירושלים.

מוגש על-ידי שר התקשורת

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

נספח 5כל

הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה מספר 106כל)

תנאי העסקתם של הממונים על המחוזות וסגניהם במשרד הפנים

הצעה להחלטה

מהלי טים

לקבוע תנאי העסקתם של הממונים על המחוזות וסגניהם על פי תנאי ההעסקה של ראשי רשויות ב' ו-ג' בהתאמה.

דברי הסבר

א. קביעת תנאי העסקתם של פקידים בהתאם לתנאים הקבועים לנבחרים שמם נמצאים הפקידים בקשרי גומלין קיימת במדינה ביחס למנהלים כלליים של משרדי ממשלה ונושאי משרות אחרות הצמודים אליהם, באשר שכרם צמוד לשכר סגני שרים.

ב. הממונים על המחוזות, מינויים מתאשר על ידי הממשלה וזאת בהתאם לסעיף 23 לחוק שרות המדינה (מינויים) תשי"ט-1959 וההוספות על פיו.

ג. תהליך המיוחד של אישור מינויים קשור בסמכויות הסטטוטוריות הרחבות המוענקות להם, סמכויות ע"פ חוק המוקנות להם ישירות ולא בדרך של האצלה ע"י שר הפנים.

ד. הממונים על המחוזות אחראים לתפקוד הרשויות המקומיות במגוון תחומים ומקיימים פיקוח על תפקוד ראשי הרשויות ברמה השלטונית והמנהלית כאחד ומן הראוי שתנאי העסקתם יהיו דומים לאלו של ראשי הרשויות.

ה. סגני הממונים, ממלאים מגוון רחב של תפקידים בעיקר בתחום התפקוד הכספי של הרשויות המקומיות. ובהעדרו של הממונה, מפאת מילואים או חופשה נושאים בכל הסמכויות המוקנות לממונה.

מוגש על-ידי שר הפנים

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

נספח 7כל

הערת מזכירות הממשלה:
הצעת ההחלטה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה אל ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר. טרם נקבלה תגובתו.

אגרת רציף לפריקת מוצרי דלק

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מחליטים:

1. לכונן ועדה בין משרדית לבחינת ההיבטים הכלכלית והמשפטית של שעורי "אגרת רציף" לפריקת מוצרי דלק בנמלי הארץ.

2. תפקידי הוועדה יהיו:

א. להגדיר את הייעוד ואת הרכב השירותים שעבורם נגבית אגרת רציף.

ב. לקבוע אמות מידה כלכליות לקביעת השעורים של אגרת רציף לפריקת מוצרי דלק בנמלי הארץ.

ג. לקבוע את הגופים הצבוריים שאליהם יש להעביר את הנקבולים והמקבלים מגביית אגרת רציף.

ד. להמליץ על השעורים של אגרת רציף בנמלי הפריקה של מוצרי דלק ע"פ אמות המידה שייקבעו.

3. הוועדה תורכב ממנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, מנכ"ל משרד התחבורה ומנציג משרד האוצר.

4. על הוועדה להגיש את המלצותיה תוך חודש ימים."

נספח 5כל

י"ב בשבט התשמ"ט
18 בינואר 1989

(הערה: בממשלה הקודמת נשא נספח זה מספר 436)

רקע כללי

לאור הרפורמה המתבצעת במשק הדלק ופוטנציאל ההדרגתית לתחרות, נודעת חשיבות מרובה להסרת עוותים כלכליים במבנה התעריפים של אספקת שירותי חשמל במשק האנרגיה. אחד העוותים הבולטים בתעריף שירותי החשמל הניתנים לגורמים הפועלים במשק הדלק מתייחס ל"אגרת רציף".

בעומק ראשוני שהוזמן ע"י משרד האנרגיה (רצ"ב) עולים הממצאים הבאים:

1. קיימת חוסר עקביות בין האמור בסעיף א' של תקנה 233 חלק ג' של פקודת הנמלים לבין השעורים של אגרת הרציף הנגבית בנמלי הארץ. לדוגמא, לא ברור מדוע אין גביה של "אגרת רציף" בטרמינל הנפט באשקלון השייך לחברת קצא"א, בה במידה שמשאר הנמלים שבהם מבוצעת פריקה של מוצרי דלק מחוץ למעגן הסגור ובאמצעות צנרת תת-ימית שלא בבעלות המדינה - בדומה לפריקה בקצא"א - נגבית "אגרת רציף" בגובה של 0.5% על הערך סי"פ של המטענים. כמו"כ לא ברור מדוע בנמל הנפט באילת נגבית אגרת רציף רק בגובה של 0.5%, למרות שהפריקה מבוצעת לאורך המזח ובאמצעות צנרת עילית, בדומה לפריקה בנמל הדלק בחיפה שם נגבית ע"פ התקנות אגרת רציף בגובה של 2%.

2. בד"כ לא נמצא שום קשר בין הגביה של "אגרת רציף" לבין אספקת "שירותי חשמל ימית". לדוגמא, לא ברור עבור איזו חשמל ימית נגבית אגרת רציף המועברת לרשות הנמלים בטרמינל הנפט בחיפה (מתקני העגינה מצויים מחוץ למעגן הסגור ושייכים לשירותי נפט), בטרמינל הנפט באשדוד (מתקני העגינה מצויים מחוץ למעגן הסגור ושייכים לחברת חשמל לישראל) ובנמל הנפט באילת (המזח ומתקני העגינה שייכים לקצא"א); ועבור מה נגבית אגרת רציף המועברת למשרד התחבורה בטרמינל הנפט בת"א ובחדרה (מתקני עגינה מצויים למחוץ למעגן הסגור ושייכים לחברת חשמל לישראל). יש להדגיש בהיקשר זה שבנוסף ל"אגרת רציף" משלמים יבואני הדלק, כמו שאר היבואנים, בנפרד עבור כל השירותים הנמליים האחרים המסופקים להם ע"י רשות הנמלים או ע"י מכהל הטפנות במשרד התחבורה.

3/...

3. שיעור "אגרת רציף" המשולמת בנמל הדלק בחיפה בגובה של 2% מהערך סי"פ של המטענים שווה לשיעור האגרה המשולמת עבור כל שאר מטעני היבוא. אך שיעור זה היכו גבוה מהעלויות השוליות של אספקת שרותי תשתית ימית במעגן סגור בכלל, ולפריקת דלק בפרט. עודת זה בגובה האגרה בנמל הדלק בחיפה ומעיד במיוחד לאור העובדה, שבנגוד לנפט הגולמי שאותו ניתן לפרוק מחוץ למעגנים הסגורים באמצעות צנרת תת-ימית ושעליו משולמת "אגרת רציף" בין אפס ל-0.5%, הרי שלא קיימת אפשרות דומה ביחס לפריקתם של מוצרי נפט. כתוצאה ממציאות זו נפגעת כיום התחרותיות הכלכלית של יבוא מוצרי נפט לעומת, ובעקבותיה קטן גם האטרקטיביות של נמל הדלק.

מוגש על-ידי שר האנרגיה והתשתית

ה' כסלו תשמ"ט
14 נובמבר 1988

אל: השר
מאת: אילן מעוז

הנדון: <u>דו"ח סופי על גובה אגרת רציף (דמי רציף)</u>
<u>לפריקת מוצרי דלק</u>

לאחר סדרת ברורים ופגישות שערכתי עם גורמים במשק והתחבורה ובמשק האנרגיה השלמתי את התוקיר בנדון. להלן נפורטים הממצאים הסופיים שהתקבלו, מסקנות והמלצות לדרכי פעולה.

<u>ממצאים</u>

1. בארץ יש תשעה נמלים: עכו, חיפה, חדרה, ת"א, יפו, אשדוד, אשקלון, אילת וטבריה.

2. על פי פקודת הנמלים (תשל"א-1971), מצויים בשטח הדיכיון של "רשות הנמלים" הנמלים הבאים: חיפה, אשדוד ואילת.

3. ע"פ סעיף א' של תקנה 233 חלק ג' של פקודת הנמלים, "אגרת רציף" עבור מטענים שלא נקובים במקום אחר בתקנה, עומדת על 2% משרך המטען סי"פ. אגרה זו מוחלת, בין השאר, על מוצרי הנפט הנפרקים <u>בנמל הדלק בחיפה</u>.

ע"פ סעיף ב' של אותה תקנה, גובה "אגרת רציף" על דלק הנפרק מחוץ לנמנן הסגור בצנורות תת-ימיים שאינם בבעלות המדינה הינה 0.5%. אגרה זו מוחלת כיום על הנפט הגולמי הנפרק <u>בטרמינל הנפט בנמל חיפה</u>, על הנפט הגולמי הנפרק <u>בנמל הנפט</u> של <u>קצא"א באילת</u>, והמדוט של חוז"י הנפרק בטרמינל הנפט <u>שבנמל אשדוד</u> (ת"כ אשכול).

2/...

4. לא ברור מדוע אגרת הרציף בנמל אילת עומדת על 0.5%, למרות שהפריקה מבוצעת באמצעות צנורות עיליים (והמיכליות עוגנות לאורך המזח והפריקה מתבצעת באמצעות צנרת המונחת על המזח).

5. פרק 17 בפקודת הנמלים העוסק, בין השאר, ב"אגרת רציף" הוחל על נמל חדרה. אי לכך, פריקת מוצרי נפט עבור ת"כ מ.ד. בחדרה מחוייבת בדמי רציף של 0.5%.

6. פריקת מזוט עבור רדינג בטרמינל שבשטח נמל ת"א המבוצעת באמצעות צנרת תת-ימית מחוייבת באגרת רציף של 0.5%. זאת ע"פ תקנה מיוחדת של מנהל הספנות במשרד התחבורה. כמו"כ קיימות תקנות מיוחדות ביחס לאגרת רציף הנגבית בנמלי עכו וטבריה והעוקבים עם פקודת הנמלים. לדוגמא, הפריקה של מטענים עבור פרוטרום בעכו בצנרת תת-ימית מחוייבת באגרת רציף של 0.5%.

7. למרות מה אין תקנה המחוייבת את הדלקים הנפוקים בנמל אשקלון (נפט גולמי של חברות הדלק ובז"ן, ומזוט עבור חח"י באזור רוטנברג), באגרת רציף. פריקת הדלקים באזור זה מבוצעת מחוץ למשגן סגור ובצנרת תת-ימית שלא שייכת למדינה.

8. העוקבולים מאגרת רציף הנגבים בנמל הדלק בחיפה, בטרמינל הנפט בחיפה, בנמל הנפט באילת ובנמל אשדוד מועברים לרשות הנמלים. העוקבולים מאגרת רציף הנגבים בנמל תל-אביב ובנמל עכו וטבריה מועברים למשרד התחבורה, והם משמשים במקור בתקציב הפתוח של המשרד בסעיף נמלים.

9. לא קבלתי שום הסבר כלכלי משכנע ביחס לבסיס המדיניות של קביעת אגרת רציף בשערים הנעים בין אפס ל-2%. יחד עם זאת נראה לי שאגרת רציף אמורה לשמש למימון <u>התשתית הנמלית</u> (רציפים, מזחים, שובר גלים ומחסנים). בהיקשר זה יצויין, שבנגוד לשאר המוצרים, יבואני הדלק נושאים במלוא עלויות האחסון של הדלקים המיובאים ולא נזקקים לשירותים של רשות הנמלים בהיקשר זה.

3/...

10. בנוסחת ההצמדה ב-(9) הצלחתי להשיג את המידע הבא:

א. לו היה נתקע "סבסוד צולב" באגרות בכלל, ובאגרת רציף בפרט, בין מטענים יבוא ומטענים יצוא, ניתן היה להוריד את אגרת הרציף על המטענים הכלליים מ-2% ל-1%. מידע זה מבוסס על דו"ח ועדת נוידורף שמעולם לא נדון בממשלה, ולמעשה נגנז.

ב. במקור מהימן נודע לי שניתן היה להסתפק אף ב"אגרת רציף" הנמוכה מ-1%, לו הבדיקות של הוועדה בוצעו על בסיס מידע מלא. באופן יותר ספציפי, אגרת רציף של כ-1% נגדה כהפרש שבין "הכנסות דרושות", שהוכתבו ע"י רשות הנמלים, לבין העלויות של אספקת השירותים השונים, להוציא שירותי חשמל. כידוע, "ההכנסות הדרושות" של רשות הנמלים מוטות כלפי מעלה, ויעידו על כך מאות מליוני הדולרים שרשות זו צברה.

11. אם אכן "אגרת רציף" אמורה למנוע את שירותי החשמל בנמלים, לא ברור מדוע הם נגבים בנמל הנפט באילת, בטרמינל הנפט בחיפה, בטרמינל הנפט בנמל ת"א ובטרמינל הנפט בנמל אשדוד. במקרי נמל הנפט באילת שייכים לחברת קצא"א, במקרי הטרמינל הנפט בחיפה שייכים לשירותי נפט, במקרי הפריקה של טרמינל הנפט בנמל ת"א שייכים לחח"י (נמל ת"א שייך ל"אוצר נפטלי ים" - גורם פרטי) והמקרים של טרמינל הנפט באשדוד שייכים לחח"י. כמו"כ לא ברור מדוע יש לגבות אגרת רציף באשר מדובר בפריקה תת-ימית באמצעות צנרות מתוץ למען הסגור ושובר הגלים. בסוג זה של פריקה לא מסופקים למעשה ע"י בעלי הנמל או ע"י המדינה שום שרותי חשמל נמליים (התהיה בתחום זה מדי יחסות גם לנמל עכו).

12. בלוח הבא מרוכזים הפרטים על האמצעי הסטטוטורי, הבעלות על מתקני הפריקה, אופן הגביה ואמצעי הפריקה, כפי שעלו מהשאלון שהצענתי. כמו"כ מפורטים בלוח, שעור "אגרת רציף" והגוף שאליו מועברים התקבולים והמוקבלים מאגרת הרציף.

4/...

	שם נמל הדלק	בעלות על שטח הדיבון והמגינה (מזח, שוברי גלים ומצופים)	בעלות על המגינה	אופן הצגת פריקה	אמצעי הצגת רציף	גובה מיועדת	הגוף שאליו מיועדת
1	נמל הדלק בחיפה (נפט)	רשות הנמלים	רשות הנמלים	רציף (מעגן סגור)	צנרת עלית (על המזח)	2%	רשות הנמלים
2	טרמינל הנפט בחיפה (גולמי)	רשות הנמלים	שרותי נפט	מצופים	צנרת תת-ימית	0.5%	רשות הנמלים
3	נמל חדרה (נמזוט לחח"י)	חח"י	חח"י	מצופים	צנרת תת-ימית	0.5%	משרד התחבורה
4	טרמינל הפריקה בנמל ת"א (נמזוט לרדינג)	אוצר מפעלי-ים	חח"י	מצופים	צנרת תת-ימית	0.5%	משרד התחבורה

המשך הלוח בדף הבא:

5	שרמיכל							
	הפריקה							
	בנמל							
	אשדוד							
	(מזרח							
	לאשכול)	רשות	חח"י	מצופים	צנרת	0.5%	רשות	
					תת-ימית			
6	נמל הכפט							
	באשקלון							
	(כפט							
	גרולמי +							
	מזרח							
	לוחח"י)	קצא"א	קצא"א	מצופים	צנרת	--	--	
					תת-ימית			
7	נמל הכפט							
	באילת							
	(כפט							
	גרולמי)	רשות	קצא"א	רציף	צנרת	0.5%	רשות	
				(מזח	עילית			
				בתוך	(על			
				הים)	המזח)			

13. בנוסף ל"אגרת רציף" נגבים בנמלי הארץ ומעריפים ואגרות בשעורים שונים, ועפ"פ מודדים שונים.

א. בנמל הדלק בחיפה גובה רשות הנמלים את האגרות הבאות:

1) אגרות במגן (כפונקציה של אורך כלי השיט).

2) אגרת מכגש (כפונקציה של אורך כלי השיט ושהייה).

6/...

בנוסף לאגרות קיימים ותריפים מיוחדים עבור אסוף אשפה, אספקת מי שתיה וביוב"ב.

כהערת שוליים נזכיר, שפריקת מוצרי הנפט מבוצעת בנמל הדלק בחיפה באמצעות המתקנים של שירותי נפט. זו מספקת גם שירותי הדרמה לחוות המיכלים ושירותי אחסון (תפעול ע"י בז"ן). שירותי נפט משלמת דמי חכירה שנתיים לרשות הנמלים עבור השטח בשטח הנמל (מזרח יבשתי).

ב. מערכת האגרות והתעריפים בטרמינל הנפט בחיפה זהה לזו שבנמל הדלק, להוציא "אגרת מגש" שלא קיימת בטרמינל הנפט (עגינה באמצעות מצופים).

גם בנמל זה הפריקה מובצעת באמצעות המתקנים של שירותי נפט (כולל צנרת חוף-ים), וזו מספקת שירותי הדרמה למיכלים והדרמה לבז"ן (תפעול ע"י בז"ן).

ג. בטרמינל הנפט בנמל ת"א (רידינג) לא נגבות שום אגרות מעבר לאגרת הרציף, מאחר וכל השירותים מסופקים באופן עצמי ע"י חז"י.

ד. בטרמינל הפריקה בנמל אשדוד לא משולמת אגרת מגש, ומשולמת רק 70% מאגרת המעגן של רשות הנמלים (אגרה זו מורכבת מ-60% שירותי נתבות ו-40% שירותי עגינה. חז"י מקבלת 50% הנחה על המרכיב של שירותי הנתבות בשל השירותים העצמיים של חז"י בנושא זה).

ה. בנמל הנפט באילת גובה קצא"א את האגרות הבאות:

1) אגרת מעגן - 10,000 $ למיכלים עד 150,000 טון מעמס, ו-15,000 $ עבור מיכליות עם מעמס גבוה יותר.

7/...

2) אגרת מגדלור - סנט לטון נשמס (מחצית מסכום זה מועבר לרשות הנמלים כי לקצא"ה אין אמצעים עצמים למגדלור).

3) אגרת מנגש - 5 סנט לטון משמס.

קצא"ה משלמת כ-1,700 דולר למיכלית לרשות הנמלים עבור השימוש בסירות הרשות לקשירה והנחה של אוניות.

כוונת שוליים נזכיר כאן שקצא"ה לא גובה ושלום נוסף עבור השמוש במזנקניה לפריקת הנפט. כמו"כ היא גובה רק הוצאות שוטפות עבור ההדומה והאחסון של הנפט.

1. האגרות הנגבות ע"י קצא"ה בנמל הנפט באשקלון זהות לאלו הנגבות באילת, להוציא "אגרת מנגש" שלא נגבית באשקלון (עגינה באמצעות מצופים). כמו"כ, בדומה לאילת, אין באשקלון גבייה נפרדת עבור השמוש בצנרת לפריקת המטענים.

14. להלן מוצג תושיב סימולטיבי של עלויות נמל עבור מיכלית טיפוסית, לא כולל עלויות פריקה, בנמלים של רשות הנמלים ושל קצא"ה.

הנחות

- אורך אוניה = 180 מטר.
- משמס = 85,000 D.W.T.
- מטען הדלק = 65,000 טון.
- ערך סי"פ של טון גולמי = 125 דולר לטון.
- ערך סי"פ של טון מוצרים (שקלול של מזוט ומוצרי נפט בינוס של 40% ו-60% בהתאמה) = 156 דולר לטון.
- שהייה בנמל = 48 שעות.

8/...

הוצאות נמל עבור מיכלית דלק טיפוסית (דולרים)

		נמל הדלק בחיפה (מוצרים)	טרמינל הנפט בחיפה (גולמי)	נמל הנפט באילת (גולמי)	נמל הנפט באשקלון (גולמי)
1	אגרת רציף	202,800	40,625	40,625	-
2	אגרת מעגן	3,168	3,168	10,000	10,000
3	אגרת מגדלור	864	864	640	640
4	אגרת מכגש	2,213	-	6,400	-
5	סה"כ (1-ע 4)	209,045	44,657	57,665	10,640
6	% הוצאות נמל מערך המטען סי"פ	2.06%	0.55%	0.71%	0.13%

מסקנות

1. קיימת חוסר עקביות בין שקלות הנמלים לבין העציאות בשטח.

א. מדוע אין היטל דמי רציף בטרמינל הנפט באשקלון?

ב. מדוע אגרת רציף בנמל הנפט באילת עומדת על 0.5% ולא על 2% (פריקה לאורך ומזח וע"י צנורות עיליים).

2. אין שום קשר בין "אגרת רציף" לבין אספקת שירותי "תשתית ימית". הבדיקות מראות:

9/...

א. אין הצדקה לתשלום "אגרת רציף" בנמל הנפט באילת מאחר ו"התשתית הימית" מסופקת ע"י חברת קצא"א.

ב. אין הצדקה לתשלום "אגרת רציף" לרשות הנמלים בטרמינל הנפט בנמל חיפה ואשדוד, מאחר וזו לא מספקת שירותי תשתית ימיים מחוץ לתעגן והסגור.

ג. אין הצדקה לתשלום "אגרת רציף" למשרד התחבורה בטרמינל הנפט בנמלי ת"א, חדרה ועכו מאחר ולא מסופקים שם שירותי תשתית ימית ע"י משרד התחבורה.

ד. "אגרת רציף" בגובה של 2% המשולמת בנמל הדלק בחיפה מוטים כלפי מעלה, בלפחות ב-1%.

3. אם "אגרת הרציף" משקפת באופן חלקי "דמי שמוש" במדף הימי בשל זכיון על שטח הנמל (ולא רק עלויות תשתית ימיות), כפי שמטפר הנומים נטו לטעון, עדיין לא ברור מדוע נגבית "אגרת רציף" בנמלי ת"א, חדרה ועכו, ומדוע "אגרת רציף" הנגבית ע"י רשות הנמלים לא מועברת בשערים הנאותים לאוצר המדינה.

4. בשל המדיניות האסטרטיגית הלא רציונלית של משרד התחבורה ורשות הנמלים, ובשל סיבות היסטוריות שיצרו תשתית נמלית זולה לפריקת גלמים בהשוואה למוצרי נפט, נוצרה אפליה לרעה של יבוא מוצרי נפט בהשוואה ליבוא נפט גולמי.

המלצות

1. הקמת של "אגרת רציף" והאגרות האחרות המטרידוסות למשק הדלק צריך להדון במסגרת ועדה בין-משרדית שתורכב מנמנב"ל משרד האנרגיה, מנכ"ל משרד התחבורה ונציג האוצר. על הוועדה להמליץ על ביטול שינויים באגרות הנ"ל. רצוי שנציגי המשרדים השונים ישתפו בגבוש ההצעות את יועציהם המשפטיים.

10/...

2. נוסחאך לגבש הצעת החלטה מתאימה לממשלה או לוועדת שרים לענייני כלכלה כדי להסיר את העוותים שאוכרו במסמך זה בנושא "אגרת רציף".

3. אחת השאלות שאותה יש להבהיר במסגרת הדיונים בוועדה הבין-משרדית היא השאלה ביחס ל"ייעוד אגרת הרציף". נושא זה לא ברור כלל ועקר.

4. בכל פתרון שייבחר יש לדאוג שלא תהיה אפליה בין אזרי הפריפה והשונים בכל מה שקשור לגביית "אגרת רציף" והמוטלית על מטענים הנפרקים בחוף (במעגן הסגור (קשירה למצופים), ובכלל זה בנמל הנפט באשקלון.

5. באופן כ"ת בהצלחה של משרד האנרגיה להסיר את העוותים בתחום "אגרת רציף", יש לבחון בדחיפות את הנושא של פריקת "מוצרי נפט" בחוף במעגן הסגור באמצעות צנרת תת-ימית. הכדאיות הכלכלית של פריקה מסוג זה צריכה להבחן בחיפה, באשדוד ובאשקלון. יש להעמיד אותו מספר אלטרנטיבות לפריקה של נפט גולמי ולמוצרי נפט. דבר זה חיוני להצלחת הרפורמה במשק הדלק.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבה י"ח/התשמ"ט של הממשלה
יום א', ט' בשבט התשמ"ט - 15.1.89

(בשעה 09:00)

		מס. נספח		השר המגיש
א.	סקירות			
ב.	סמכויות המשרד לאיכות הסביבה			
ג.	רציפות הדיון בהצעות חוק - המשך הדיון	24		השר לענייני דתות
ד.	מינוי שר לועדת המנויים לדיינים	25	*	השר לענייני דתות
ה.	הקמת ישוב קהילתי "גבעת אבני"	26	*	שר התקשורת
ו.	דו"ח ועדת המנהלים הכללים להכנת הצעות לטיפול בהחמרה במצב התעסוקה (כפוף לסיכום עבודת הועדה)			
ז.	העברת סמכויות לפי חוק ההגבלים העסקיים לענין מוצרי דלק	27	*	שר האנרגיה והתשתית

---

* - נושא חדש על סדר היום

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מוגליטים, בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, תשכ"ח-1964, כי הממשלה תודיע במליאת הכנסת על רצונה שיחול דין רציפות כאמור בסעיף 3 לחוק על הצעות החוק כדלקמן:

1) חוק איסור הונאה בכשרות (תיקון), התשמ"ח-1988 (ח"ח התשמ"ח, עמ' 202).

2) חוק הדיינים (תיקון מס' 11), התשמ"ח-1988 (ח"ח התשמ"ח, עמ' 268).

3) חוק הרשויות המקומיות (איסור פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה), התשמ"ח-1988 (ח"ח התשמ"ח, עמ' 134).

דברי הסבר

לפי סעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, תשכ"ח-1964, (ס"ח תשכ"ח, עמ' 2, תשל"ד, עמ' 96, תשל"ט, עמ' 116), רשאית ממשלה שנתכוננה בכנסת הנכנסת להודיע במליאת הכנסת על רצונה שיחול רציפות על הצעת חוק שכנסת יוצאת העבירה לאחר קריאה ראשונה לארוכה מועדותיה. מוצע שהממשלה תודיע כאמור לגבי שלש הצעות החוק הנ"ל.

מוגש ע"י השר לענייני דתות

כ' בשבט התשמ"ט
8 בינואר 1989

מינוי שר לועדת המנויים לדיינים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מוצעים לבחור את השר _____ לכהן בוועדת המנויים לדיינים.

דברי הסבר:

על פי חוק הדיינים סע' 6(א') התשט"ו-1955, מורכבת ועדת המינויים לדיינים מעשרה חברים ובהם שני חברי ממשלה, השר לענייני דתות ושר נוסף שייבחר ע"י הממשלה.

עם כינונה של הממשלה החדשה יש איפוא לבחור בשר הנוסף.

מוגש על-ידי שר הדתות

ד' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

הקמת ישוב קהילתי "גבעת אבני"

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם:

לקבוע כי מיקומו של הישוב הקהילתי "גבעת אבני" יהיה בנ.צ. 1910.2420.

דברי הסבר

1. ביום א' בניסן התשמ"א (5.4.81) החליטה הועדה להתיישבות המשותפת למנשלה ולהסתדרות הציונית העולמית (הת/27):

א. לאשר עקרונית הקמתו של ישוב קהילתי לבני מושבות הגליל התחתון.

ב. השקעות המדינה בהקמת הישוב יסתכמו אך ורק בהקצאת מים, חשמל וכביש לראש השטח.

ג. להטיל על המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, סגן מנהל מינהל מקרקעי ישראל וראש האגף לבניה כפרית במשרד הבינוי והשיכון, להביא בהקדם לועדה להתיישבות, המשותפת למנשלה ולהסתדרות הציונית העולמית הצעה בענין מיקומו של הישוב האמור.

המנשלה מתבקשת, בהמשך להחלטה זו ובתוקף סמכותה, להחליט על מיקומו של הישוב הנמצא בנ.צ. 1910.2420.

2. ועדת השמות המנשלתית שליד משרד ראש המנשלה החליטה בישיבתה מיום 11.4.86 על השם: "גבעת אבני" ליישוב המתוכנן בגליל התחתון המזרחי בנ.צ. האמור לעיל.

3. המועצה הארצית לתכנון ובניה, בישיבתה מס' 246 מיום 3.5.88 החלטה מס' 20-88, החליטה לאשר את הפקדתו של הישוב כמסגרת שיכוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז הצפון.

4. רצ"ב נמפת האזור ובה הישוב גבעת אבני.

מוגש על-ידי שר התקשורת

ההצעה נשלחה על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל שרי האוצר; הבינוי והשיכון והחקלאות.
לשר האוצר אין התנגדות להצעה.

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

עזת השטחת הכמשלחית

ה חשוכה / חוכה	▲
זעש / גקה	
ן ודכים	
ון עם שירותים (קקפינן)	▲
: ספר שדה / אכסניית נער	
ח גבה קציון הובה במטרים	
ל תצפית / מצפה נוף קנוי / נקודת תצפית אחרת	
אחר נוף / אחר מצין אחר	▲
יער או חרש / גן לאומי	
שמורת טבע מקרקע	
מאגרי מים	
חוף רחצה	
קו הפסקת האש	
קו קומי ישראלי / קו קדמי סורי	

העברת סמכויות לפי חוק ההגבלים העסקיים לענין מוצרי דלק

הצעה להחלטה

מחליטים: 1. על פי סעיף 30 לחוק יסוד הממשלה[1], להעביר לשר האנרגיה והתשתית את הסמכויות והחובות על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשי"ט-1959[2] (להלן-החוק) לענין מוצרי דלק.

2. על פי סעיף 16 לחוק למנות את מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית כממונה על פי החוק לענין מוצרי דלק.

---

1) ס"ח 510, התשכ"ח, עמ' 226;

2) ס"ח 286, התשי"ט, עמ' 152.

ד ב ר י ה ס ב ר

1. חשיבותו של משק הדלק למדינת מרובה ומן הראוי לפקח בצורה קפדנית ויעילה על היבוא, השיווק והאספקה של מוצרי דלק. על מטלות אלה מופקד מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית.

2. על חוק ההגבלים העסקיים התשי"ט-1959 (להלן - החוק), שמטרותיו לטפל בהסדרים כובלים ובמונופולים, מופקד משרד התעשיה והמסחר. למשרד האמור אין הכלים, הידע, והאפשרות לטפל בנושא ההסדרים הכובלים והמונופולים במשק הדלק, והוא לא עסק בפועל בנושא האמור עד היום.

3. על פי סעיף 30 לחוק יסוד הממשלה; מוסמכת הממשלה, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד וחובה המוטלת עליו, כולה או מקצתה, לשר אחר. מוצע על כן שהממשלה תעביר את החובות והסמכויות על פי החוק לענין מוצרי דלק לשר האנרגיה והתשתית, באשר זהו נושא שהוא מופקד עליו.

4. על פי סעיף 16 לחוק מוסמכת הממשלה למנות ממונה על הגבלים עסקיים - ומוצע כי היא תמנה את מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית כממונה על הגבלים עסקיים לענין מוצרי דלק. דבר זה יאפשר למנהל מינהל הדלק למלא את תפקידיו ביתר יעילות.

5. הצעת החלטה דומה הוגשה בזמנו לממשלה על ידי שר האנרגיה והתשתית, אולם הדיון בה הושעה בעקבות חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה הרצ"ב.

...

6. חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה אינה מקובלת עלי - ולעניות דעתי אין מניעה למנות את שר האנרגיה והתשתית כשר ממונה על החוק ואת מנהל מינהל הדלק כממונה נוסף על הגבלים עסקיים לענין מוצרי דלק. על פי חוק הפרשנות, התשמ"א - 1981, כל האמור בלשון יחיד אף בלשון רבים משמע וכן להיפך - ולכן "שר" יכול להיות גם "שרים" -ו"ממונה" יכול להיות גם "ממונים".

7. עיינתי בחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה - והסתבר לי כי פרופ' זמיר התבקש לחוות דעתו בשאלה "האם <u>מבחינה משפטית</u> אין מניעה לקבלת ההצעה של שר האנרגיה והתשתית" (ההדגשה שלי). למרות זאת <u>מרבית</u> חוות דעתו של פרופ' זמיר אינה עוסקת בנושאים משפטיים, אלא בשאלות האם רצוי לפצל את הסמכויות על פי החוק בין משרדים וממונים שונים. בענין אחרון זה דעתו של היועץ המשפטי לממשלה אינה בעלת משקל רב יותר מדעתו של כל שר אחר בממשלה - וכשם שלמשל על חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ז - 1957 ממונים לפחות <u>מספר</u> משרדים, כך ניתן למנות שני משרדים (או יותר) כממונים על החוק.

8. משרד התעשיה והמסחר מתנגד להצעת החלטה זו.

מוגש על -ידי
שר האנרגיה והתשתית

ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

מדינת ישראל

משרד המשפטים

היועץ המשפטי למשלה

ירושלים, ז' בתמוז תשמ"א
9.7.1981

לכבוד
מר מנחם בגין,
ראש הממשלה,
ירושלים.

אדוני ראש הממשלה,

הנדון: חוק הגבלים עסקיים, תשי"ט-1959

1. ביום י"ג בניסן תשל"ט (10.4.79) הגיש שר האנרגיה והתשתיות הצעת החלטה כדלקמן:

"1. על פי סעיף 30 לחוק יסוד: הממשלה, להעביר לשר האנרגיה והתשתיות את הסמכויות והחובות על-פי חוק הגבלים עסקיים, תשי"ט-1959, לענין מוצרי דלק.

2. על-פי סעיף 16 לחוק הגבלים העסקיים, תשי"ט-1959, למנות את מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתיות כממונה על-פי חוק האמור לענין מוצרי דלק".

הצעת ההחלטה ודברי ההסבר להצעה מצורפים.

2. ביום י"ח בניסן תשל"ט (16.4.79) הודיע שר התעשיה, המסחר והתיירות כי הוא מתנגד להצעת האמורה של שר האנרגיה והתשתיות. ההתנגדות ודברי ההסבר להתנגדות מצורפים.

3. ביום ג' בתמוז תשמ"א (5.7.81) נתבקשתי על ידי הממשלה לחוות דעתי בשאלה אם מבחינה משפטית אין מניעה לקבלת הצעת האמורה של שר האנרגיה והתשתיות.

להלן חוות דעתי בשאלה זאת.

העברת סמכויות משר התעשיה, המסחר והתיירות אל שר האנרגיה והתשתיות

4. חוק הגבלים העסקיים מעניק סמכויות מסויימות לשר התעשיה, המסחר והתיירות, ומוסיף וקובע באופן כללי כי שר זה ממונה על ביצוע החוק ואות רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו (סעיף 48).

5. סעיף 30 לחוק יסודי הממשלה קובע כי "הסכום הנמצא על פי חוק לשר אחר ואובא המושלם עליו על פי חוק, רשאים הממשלה להעביר, כולה או מקצתה, לשר שמונה החלטה לפי הוראת זו שעונה אישור הכנסת".

6. שאלה היא אם הממשלה רשאית לצאל הסכום כפו הסכומה לבצע חוק (תקין תקנות לביצועו, ולהעביר חלק ממנה, התייחס לחתום מסויים או לענין מסויים, משר של שר. שאלה זאת אין לא עדיין תשובה מוסכמת בפסיקה של בית המשפט או בפקור אחר. לפי פשוטו של מקרא, רשאים הממשלה לחעביר משר לשר לא רק את הסכום כהגדרתה בחוק אלא גם "מקצתה" של הסכום. לדעתי, בענין זה אין שום משפטי ואף לא יהיה זה רצוי להוציא מקרא מידי פשוטו. מצד אחד, האפשרות להעביר מקצת מן הסכום משר אל שר מעניקה במישות לפעולת הממשלה; ומן הצד השני, היא נותנת בידי הממשלה מכשיר למימוש מדיניותה, אף אם המדיניות אינה מקובלת על השר המוסמך על פנושא הנדון. לכן, באופן עקרוני מן הראוי למע לסכום זאת של הממשלה פירוש רחב.

7. עם זאת, יתכנו מקרים בהם סכומה מסויימת אינה ניתנת לפיצול, אם על-פי טיבה ואם על פי כוונת המחוקק, ולפיכך לא ניתן יהיה להעביר מקצתה של סכום כזאת משר לשר. אני נוטה לדעה כי אין זה כך במקרה שלפנינו, וכי הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר את הסכומים המזקנות לשר התעשיה, המסחר והתיירות בחוק ההגבלים העסקיים, אל שר האנרגיה והתשתית בכל הקשור למוצרי דלק. אולם עדיין יש קפק בדבר. וזה גדר הספק. השאלה אם ניתן וראוי להעביר מקצת מסכומו של שר התעשיה, המסחר והתיירות לפי חוק הגבלים עסקיים אל שר האנרגיה והתשתית קשורה לשאלה גם ניתן למנות ממונה על הגבלים עסקיים למוצרי דלק במשרד האנרגיה והתשתית. מדבר בא לידי ביטוי גם בהצעת ההחלטה של שר האנרגיה והתשתית כפי שהובאה בפני הממשלה (לעיל פיסקא 1). לשון אחר, לכאורה אין מקום להעביר סכומים כמוצע אל שר האנרגיה והתשתית אם אין אפשרות למנות גם ממונה כאמור במשרד האנרגיה והתשתית. ועל השאלה אם ניתן למנות ממונה כזה לא אוכל להשיב באיזב. להלן אסביר לכך.

<u>מינוי ממונה על הגבלים עסקיים למוצרי דלק</u>

8. שר האנרגיה והתשתית מציע, כאמור, למנות את מנהל מינהל מדלק במשרד האנרגיה והתשתית, לפי סעיף 16 לחוק ההגבלים העסקיים, כממונה על הגבלים עסקיים לענין מוצרי דלק. סעיף 16 לחוק קובע לאמור: "הממשלה תמנה באודעה ברשומות, ממונה על הגבלים עסקיים (להלן - הממונה) לדין הממונה כדין עובד המדינה".

9. הצעתו של שר האנרגיה והתחבורה מעוררת את השאלה, ראשית, אם לפי החוק ניתן למנות יותר ממסונה אחד, ושנית, אם ניתן למנות ממונה בעל מסכות חלקית ומוגבלת, כלומר, ממונה לענין מוצרי דלק בלבד.

10. לפי האמור בפקודת הפרשנות (סעיף 2), כל האמור בחיקוק בלשון יחיד, אף הרבים במשמע, אם אין בנוף הענין או בהקשר דבר שאינו מתיישב עם משמעות זו. מכאן, שמכוח הממשלה למנות ממונה מאפשרת למנות יותר ממסונה אחד, אלא אם ההקשר של חוק הגבלים עסקיים אינו מתיישב עם אפשרות זאת. לכן יש לבדוק את חוק ההגבלים העסקיים בהיבט זה.

11. ברור כי החוק נמכוון מלכתחילה לחול על עסקים, מסרכים ושירותים בתחומים רבים, בהם פועלת הממשלה, ולא רק בתחום בו פועל משרד התעשיה, המסחר והתיירות, אף על פי כן, המחכונת של החוק אינה מכוונת למינוי שרים אחדים כממונים על ביצוע החוק, כל שר בתחומו, כפי שנעשה, לדוגמא, בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1958. המחכונת של חוק הגבלים עסקיים תנת, לפחות על-פי לשון החוק, כמכונת ריכוזיה של אחד, ממונה אחד ומרשם אחד. נראה שזו הנת גם רוח החוק ומטרת החוק.

12. מקובל בספרות המקצועית בתחום זה כי אחקיד של פיקוח על הגבלים עסקיים צריך לאיות מרוכז בידי רשות אחת ולא מפוזר בין גופים ממשלתיים, כל אחד לפי תחומו. מדבר נדרש כדי שלרשות המפקחת על הגבלים עסקיים מהיה ראייה רחבה המאזנת בין שובחו של כלל המסך לבין שובמו של כלל הציבור, להבדיל מראייה מוגבלת של גוף ממשלתי המופקד על הפעילות בתחום מסויים של המסך ומקיים קשר שוטף עם הגורמים הכלכליים הפועלים באותו תחום. משום כך רוחת דעת חזקה למיה מן הראוי לרכז את הטיפול בהגבלים עסקיים בידי גוף ממשלתי שאינו מופקד על הפעילות הכלכלית בתחום מסויים של המשק. ראה, לדוגמא, L. Kestenbaum, Israel's Restrictive Trade Practices Law: Antitrust Misadventures in a small developing country, 8 Israel Law Review (1973), 411, 429.

מן הראוי להוסיף גם כי ועדת ציבורית לפיזוגים וקונגלומרטים, בראשותו של פרופסור יוסף גרוס, המליצה לפני שנים אחדות שתוקם רשות אחת, מרכזית ועצמאית, לפיזוגים והגבלים עסקיים.

13. אכן, אין זה המצב הקיים בישראל, שכן המחוקק הסקיד את הטיפול בהגבלים עסקיים בידי משרד התעשיה, המסחר והתיירות. אך יש לציין, ראשית, כי משרד זה מופקד גם מכוח החוק על הגנת הצרכן וחובתו, בהתאם לכך, לאזן בין האינטרסים של ענפי התעשיה והמסחר לבין האינטרסים של ציבור הצרכנים; ושנית, כי גם במשרד זה אין הטיפול בהגבלים עסקיים מסור לידי הטיבות משונות, כל אחת בתחומה, כגון מחיבת המזון, הסכסיל או הממכת, אלא מרוכז בידי ממונה אחד הפועל בנשרד מחטיבות אלה.

14. דברים אלה יש בהם כדי לתמוך בטענה שלא יהיה זה בהתאם לרוח החוק ולמטרת החוק אם התסקיד של הממונה על הגבלים עסקיים יפוצל בין ממונים אחדים שיפעלו במשרדי הממשלה השונים, כל אחד בתחום העניינים עליהם מופקד המשרד. ואולי ברור הדבר שאם ניתן למנות, לפי סעיף 16 לחוק, ממונה על הגבלים עסקיים למוצרי דלק, ניתן גם, באופן עקרוני, למנות ממונים מיוחדים בתחומים אחרים, כגון, מחברות, תקשורת, בנייה, ועוד.

15. מיצול הטיפול בהגבלים עסקיים בין משרדים ממשלתיים אחדים, הפועלים באמצעות ממונים אחדים, כל אחד בתחום מוגדר ומוגבל, עשוי לעורר בעיות וקשיים, משפטיים ואחרים, וביניהם אלה:

א) לפי סעיף 17 לחוק, "הממונה ינהל פרשם של הסדרים כובלים". אם ימונו ממונים אחדים, הכרח יהיה לקיים גם פרשמים אחדים, כמספר הממונים.

ב) אפשרי מדיניות שונה בענין ההגבלים העסקיים לפי תחומי הפעולה של המשרדים השונים ועלולה להיווצר בעיה של חיתום בינמשרדי בנושא זה. הדבר יכול לבוא לידי ביטוי בהקשרים שונים, ובין היתר גם במקנות שונות שיוחקנו באותו ענין על ידי השרים, כל אחד בתחומו, בהתאם לסמכות המוקנית בסעיף 48 לחוק.

ג) עשויה להתעורר השאלה של תחולתית גבול הסמכות בין השרים לבין עצמם ובין הממונים לבין עצמם, ודבר זה עלול לגרור סיכוכים במסגרת הממשלה וקשיים לאזרח. כך, לדוגמא, בענין שלפנינו עלולים להתעורר חילוקי דעות בקשר לתגדרת הביטוי "מוצרי דלק", שיעורר את השאלה אם ענין זה או אחר מצוי בתחום טיפולו של ממונה זה או אחר.

16. בסיכום, יש יסוד חזק למענה כי חוק הגבלים עסקיים נבנה על העקרון של אחידות וריכוזיות של המנגנון הממשלתי המופקד על ענין ההגבלים העסקיים. בהתאם לכך אני נוטה לדעת שהתקשר של חוק הגבלים עסקיים אינו מאפשר לפרש את הביטוי "ממונה" כ"ממונים" ואת הביטוי "מרשם" כ"מרשמים".

17. אך על פי כן אניח, לצורך הבדיקה, כי חוק הגבלים עסקיים מאפשר למנות שני ממונים או יותר, ואפנה לשאלה אם ניתן למנות אחד מהם כבעל סמכות מוגבלת, כגון, ממונה על הגבלים עסקיים לענין מוצרי דלק. לדעתי התשובה שלילית. החוק קובע מה הסמכויות של הממונה שנתמנה על ידי הממשלה, ואין הממשלה יכולה לקצץ בסמכויות אלה נגד ההוראות של החוק. לשון אחרת, משנתמנה ממונה לפי חוק הגבלים עסקיים, הרי הוא מוסמך ואף חייב להפעיל את כל הסמכויות שחוק זה מפקיד בידי הממונה. וכיון שהחוק לא הגביל את הממונה לתחום מסויים של עסקים, מצרכים או שירותים, אין לומר כי ממונה א' לא יהיה רשאי לעסוק במוצרי דלק ואילו ממונה ב' יהיה רשאי לעסוק רק במוצרי דלק. וראה, על דרך ההיקש, בג"צ 121/65, יצחק דויד נגד דויד ריימן, פ"ד י"ט (2) 465, 472. משמע, שגם אם יש רשות למנות ממונה שני לפי חוק הגבלים עסקיים, לא יהיה זה ממונה למוצרי דלק בלבד, אלא ממונה אשר, להלכה לפחות, היקף סמכותו יהיה מקביל וזהה לזה של הממונה הראשון וסן הצד השני צריך יהיה לומר שגם כאשר יתמנה ממונה נוסף, בכוונה שהטיפול במוצרי דלק יופקד בידיו, עדיין יהיה הממונה הראשון מוסמך על פי החוק לעסוק אף הוא במוצרי דלק. פירוש הדבר, שלדעתי אין אפשרות לקבל את החלק השני בהצעתו של שר האנרגיה והתשתית.

ס י כ ו ם

18. לדעתי אין אפשרות משפטית למנות את מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית כממונה על הגבלים עסקיים לענין מוצרי דלק. יתכן אמנם שהממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר את הסמכויות המצויות לפי חוק הגבלים עסקיים בידי שר התעשיה, המסחר והתיירות אל שר האנרגיה והתשתית בכל הקשור למוצרי דלק. אולם נראה כי מבחינת מעשית אין טעם בהעברת כזאת אם הממונה על הגבלים עסקיים, שעוסל במסגרת משרד התעשיה, המסחר והתיירות, ימשיך להיות מופקד, כדרישת החוק, גם על הטיפול במוצרי דלק.

ב ג ר כ ה,

יצחק זמיר
מיועץ המשפטי לממשלה

העתקים:
שר האנרגיה והתשתית
שר התעשיה, המסחר והתיירות
שר האוצר
שר המשפטים

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ט
9 בינואר 1989

אל: ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: <u>פעולת משטרת ישראל בי"ש ועזה</u>
<u>ובעיות תקציביות בענין זה</u>

מצורף לכאן קטע מפרטיכל הקבינט מיום 26.10.88 ומכתבי אל שר האוצר (היוצא) מאותו יום.

לאחר מכן קראו השר נסים ונציג אגף התקציבים את החומר הנוגע בדבר.

שר המשטרה שב ופנה אלי בנושא זה היום. אודה על תשומת הלב והתייחסותכם בקשר למבוקש.

ב ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש הממשלה
שר המשטרה

קב/262.

26.10.88

<u>פעולת משטרת ישראל ביהודה, שומרון ועזה ובעיות תקציביות בענין זה</u>

26.10.88

שר המשטרה פותח.

המפקח הכללי סוקר.

מותאם הפעולות בשטחים וראש שב"כ משלימים.

בדיון משתתפים: השרים ע. ויצמן, י. נבון, י. רבין, א. שרון, ד. לוי ו'. מודעי; ראש הממשלה - י. שמיר והשר ש. פרס.

שר המשטרה ונציגי מערכת הכטחון משיבים.

ראש הממשלה מסכם:

המגמה וההחלטה הכללית המשתקפות בדיון היא לבוא לקראת המשטרה בנושא, אך יש לאפשר לשר האוצר (שנעדר מן הישיבה בגלל אבל) להתייחס לכך, ולשם זאת מחבקש לעיין בסטנוגרמה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט"ו בחשון התשמ"ט
26 באוקטובר 1988

ש מ ו ר

אל: שר האוצר

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: <u>פעולת משטרת ישראל כיו"ש ועזה</u>

<u>ובעיות תקציביות בעניין זה</u>

בקבינט קוים היום דיון בנושא שבנדון, הוא הוצג ע"י שר המשטרה והמפכ"ל והושמעו הערות השרים.

ראש הממשלה סיכם את הדיון בציינו, כי המגמה וההמלצה הכלליות שהשתקפו בו היו לבוא לקראת המשטרה, אך יש לאפשר לשר האוצר להתייחס לכך. למטרה זו, בטרם מתקבלת החלטה, ביקשנו ראש הממשלה להעמיד לעיונך את סטנוגרמת הדיון.

אנא תשומת לבך למבוקש, והסטנוגרמה עומדת כמובן לרשותך.

ב ב ר כ ה

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש הממשלה
שר המשטרה

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ט
9 בינואר 1989

לכבוד
מר ד. שילנסקי
יושב-ראש הכנסת
ה כ נ ס ת
ירושלים

אדוני היושב-ראש,

בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, אנו מבקשים להודיע כי ביום ב' שבט התשמ"ט (8.1.89) החליטה הממשלה לשנות את הרכב ועדת השרים המוקמת על-פי החוק.

השר לאיכות הסביבה ימסור הודעה על כך לכנסת במועד שיתואם.

בכבוד רב,

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש הממשלה
ממלא-מקום ראש הממשלה ושר האוצר
שר הכלכלה והתכנון
השר לאיכות הסביבה
מזכירות הכנסת

מזכירות הממשלה

ירושלים, ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

ש מ ו ר
א י ש י

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: נוכחות בכנסת

השר לאיכות הסביבה, המקשר בין הממשלה לכנסת, בקשני להזכירכם כי בהתאם להסדר המקובל, על שני שרים לפחות להיות נוכחים במליאה בכל ישיבה של הכנסת, וזאת על-פי סדר שייקבע בתיאום לשכת השר לאיכות הסביבה (כעקרון על פי הא"ב).

נודה מאוד על שיתוף פעולה מצדכם.

ב ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש-הממשלה
השר לאיכות הסביבה

מזכירות הממשלה

ירושלים, ה' בשבט התשמ"ט
11 בינואר 1989

ס ו ד י

העתק מס'.....1.....מתוך.....5.....

אל : ראש הממשלה
השר לאיכות הסביבה, יו"ר ועדת השרים
שר הבטחון
שר המשטרה

מאת : סגן מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. חמ/1 של ועדת השרים לאיכות הסביבה וחומרים מסוכנים מישיבתה ביום ב', ג' בשבט התשמ"ט(9.1.89):-

"חמ/1. פגעי טבע - היערכות
(אפשרות לרעש אדמה בצפון הארץ)

מ ח ל י ט י ם:

א. להטיל על מערכת הבטחון וצה"ל את האחריות על הטיפול בארוע הצפוי משלב התכנון ועד הביצוע. ואולם אם הארוע יהיה בהיקפים מוגבלים - תישאר האחריות לטיפול במסגרת משטרת ישראל כמקובל.

ב. להקים צוות הסברה בראשותו של ד"ר דן ליטאי, חבר ועדת ההיגוי הבינמשרדית, אשר יגבש המלצות להכנת תכנית הסברה.

ג. יתואם עם שר הבטחון מועד הצגת תוכנית ההערכות של צה"ל בפני ועדת השרים.

ד. להביא את תוכן ההחלטות הנ"ל לידיעת ראש הממשלה ושר הבטחון."

ב ב ר כ ה,

אריה זהר

(ההחלטה הנ"ל לא נרשמה בפרוטוקול החלטות ועדת השרים מפאת אופיה הסודי והיא שמורה במזכירות הממשלה)